

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

600042038N

33.

389.

DICTYS CRETENSIS

SIVE

LUCII SEPTIMII

EPHEMERIDOS BELLI TROIANI

LIBRI SEX.

AD OPTIMORUM LIBRORUM FIDEM RECENSUIT,
GLOSSARIUM SEPTIMIANUM, OBSERVATIONES
HISTORICAS ET INDICES LOCUPLETES
ADIËCIT

ANDREAS DEDERICH.

ACCEDIT

IAC PERIZONII DE DICTYE CRETENSI DISSERTATIO.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI.

MDCCCXXXIII

389.

.080

VIRO SUMME REVERENDO

DE LITTERIS OPTIME MERITO

FRID. THEOPH. WELCKERO

HUNC LIBRUM

**OB INSIGNEM HUMANITATEM, TUM SUBSIDIIS AD DICTYIS
EPHEMERIDEM ILLUSTRANDAM COMPARANDIS, TUM ANIMUM
AD REM ALACRITER AGENDAM AMICIS COHORTATIONIBUS
INCENDENDO; LIBERALITER PROBATAM**

SACRUM ESSE VOLUIT

EDITOR.

P R A E F A T I O .

Quaestionis, quam Magnus *Niebuhrus* almae Universitatis Bonnensis civibus anno MDCCCXXVII. de scriptore belli Troiani, qui praefert nomen Dictys Cretensis, ipse proposuit, argumentum fuit fere hoc: Inquiratur, num Dictys Cret. in fabulis enarrandis cyclicorum poetarum vestigia legerit? quosque eorum secutus librum suum condiderit? Comparentur aliorum quoque poetarum scriptorumque congruentes discrepantesve narrationes, atque hinc Graeci Dictyis constituatur aetas. Altera quaestionis pars versabatur in exigenda libri latinitate, quem ex Graeco Dictye contractum et a L. Septimio Latine versum iam legimus, atque in Latini interpretis inde investiganda aetate. — In numero eorum, qui ingenii vires periclitati erant, etiam ego fui: concertantique mihi cum victricem palmam ferre obtigisset, prospero hoc eventu incitatus scriptorem, qui per centum et triginta annos neglectus iacuit et accuratiore studio indignus habitus est, ex tenebrarum quasi recessibus in suam lucem provocandum subtiliorique examini subiiciendum decrevi. Quum primum id mihi fuisset consilii, ut ad summos in philosophia honores impetrandos Dissertationem de Graeco Dictye eiusque Latino interprete scriberem, hac autem mente enitenti mihi libellus ad

nimiam amplitudinem vel invito adolesceret, domesticorum etiam malorum turbae propositum rescinderent: tum vero misso isto consilio arduam multaeque operae et laboris rem, Septimii libros qualicunque mea cura emendatos atque illustratos edere, aggressus sum. Igitur initio rem ita institueram, ut de aetatibus Dictyis eiusque interpretis et de utriusque scriptoris indole in Praefatione agerem, notas criticas textui subiicerem, de latinitate plurima in Indice disponerem, de fabularum autem varietate in Observationibus, Ephemeridi adiectis, prolixè disputarem. Difficultates in causis praesertim criticis ob tenuia, quae me in corruptissimo, persaepe etiam mutilo scriptore adiuverunt, praesidia oppositae mihi fuerant ingentes. Nam praeter ducentorum fere, qui in Commentariis Oudendorpii, Heinsii, Burmanni aliorumque virorum doctorum ad varios scriptores ex MSS. Septimii afferuntur, locorum uberem collationem, omnes spes opesque collocatae in tribus erant editionibus diversissimis, Basileensi, Argentoratensi et Amstelaedamensi, atque in admodum raris parcaque manu oblatis adnotationibus Ulrici Obrechtii et Josiae Merceri, quibus etiam libros scriptos inspiciendi editionesque veteres conferendi copia fuerat: ubi ab his quoque desertus lectionum varietate conflictabar, in his angustiis pro iudicii mei tenuitate rem gesseram, nunquam non Septimii indolem ac naturam in animo retinens. Et sane multorum locorum olim emendationem haud immerito mihi placuisse, est quod ingenue fatear: sed quo magis laborabam, cogitabam et emendabam, eo plura sese mihi offerebant investiganda atque emendanda; quare in dies magis magisque intolerabile crescebat desiderium librorum manuscriptorum, quorum auxilio omnis anxiae dubitationis discrimine me exemturum fore existimabam. Itaque refertum rebus dubiis opus in lucem prodere spernens, deponendi in tempus curam, novaque subsidia circumspici-

endi animus erat: sicque circumspectantem res improvisa, quae edendi Dictyis curam ut animo meo depelleret cum initio parum abesset, novis posthac viribus me auxit uberrimis. Scilicet indicatum mihi offertur hoc: „*Dictys Cretensis et Dares Phrygius*, ex nova recensione *Io. Casp. Orellii*, cum var. lect. Codd. Sangallensium et Bernensis, atque edd. vett. Accedunt Wopkensis Animadvv. et Glossarium Septimianum.“ Percussus hoc publice ab ipso *Orellio* anno MDCCCXXX. facto indicio, atque, critico apparatu *Orellii* locuplete, meo autem tenuissimo computato, ob tantos frustra adhibitos labores dolore paene oppressus, egregium Ciceronis editorem resumto animo de rebus meis certiozem feci, et missa epistola ausus sum ab eo petere, editioni suae ut praemitteret Praefationem a me scriptam, et loco Animadvv. Wopkensis meas notas criticas susciperet. Abiecto nempe edendi Dictyis consilio, sententias qualescunque meas de Dictye et Septimio doctorum hominum iudicio proponendi ardebam cupiditate; atque post aliquod tempus de fabulis Dictyis singularem libellum in lucem eram proditurus. Relata ad animum considerataque iuvenis conditione, non nullam in Dictyis editione tolerabilius vitae genus assequendi fiduciam collocantis, *Orellius* omnem apparatus suum criticum ad liberum usum mihi tradere promtum se paratumque ostendit: neque ita multo post, cum a *Welckero*, viro humanissimo atque de literis meritissimo, commendatus ei essem, paucis datis acceptisque literis misit mihi collationem trium Codd. et Ed. Principis, editionem Cratandrinam et Mercerianam, atque Dictyae recensendum et illustrandum mihi commisit. Exsultavi equidem laetitia: merito dolebunt alii, quod hoc modo difficillimus scriptor, alioquin peritissimi viri curis quanta luce donatus, illotis immaturi hominis manibus traditus fuerit.

Expertus miram *Orellii* benignitatem et humanitatem, in-

citatus etiam *Welckeri* amicis exhortationibus, auctis viribus diu intermissum laborem alacriter recepi. Quae autem praesto mihi fuerunt critica praesidia, de iis hic loci quam brevissime potero dicam.

I. *Codex Sangallensis*, D. N°. 205. Bibliothecae Monasterii, collatus ab Orellio. Adscribitur seculo IX. Antiquissimus hic et praestantissimus est omnium Septimii codicum, qui adhuc collati sunt; ipse quidem laborans vitiis, sed plerumque levioribus.

II. *Codex Bernensis*, N°. 367, collatus Orellio auctore a Wengero iuvene Bernensi. Adscribitur hic bonae notae liber seculo XIII. Ad Septimii lib. II. cap. 35, ubi hic Cod. cum Cod. Danielis, quem Mercerus contulit, conspirat in scripturam *adicere*, i. e. adiciere, pro quo cett. MSS. *edicere* exhibent, sic scribit Wengerus: „Iam vides hunc esse antiquum librum Danielis (scil. Petri Danielis), cuius etiam nomen primae paginae inscriptum fuisse mihi videtur; nunc erasum est, et pro eo in quinta pagina Bongarsii nomen legitur.“ Orellius sic mihi hac de re scripsit: „*Der liber Danielis ist wohl mit völliger Gewissheit identisch mit dem Cod. Bernensis, da sehr viele Codd. Bernenses zuerst dem Petrus Daniel, dann dem Bongarsius gehörten, durch dessen Erben sie circa 1613 an Bern gelangt sind.*“ Sed Cod. Petri Danielis contulit an. 1583. Mercerus; et lectiones haud paucae, quas vir doctus in Notis suis adfert, differunt a Cod. Bernensi, ut in not. crit. meis videre licet. Si nihilominus illam velut identitatem non esse credideris quod in dubitationem trahas, culpa parum curiosae collationis vel Wengero iuveni, vel potius Mercero, qui se paucorum dierum opera recensuisse et illustrasse Septimium pronuntiat, imputanda est. Variarum autem lectiones licet plerumque in minimis versentur, tamen ubique eas iuxta ponendas existimavi.

III. *Codex Sangallensis oppidanus*, collatus Orellio au-

ctore a Wegelino iuvene Sangallensi. Plerumque easdem praebet lectiones, quas Cod. Sangallensis sec. IX, in permultis tamen ad Cod. Bernensem accedit: ut quasi fluctuet inter utrumque. Adscribitur seculo XV.

IV. Aliquot centum a me instituta locorum collatio, quos in Commentariis ad varios scriptores ex MSS. Septimii protulere viri docti, praesertim Oudendorpius et Heinsius, ille ex MSS. Leidensibus ad Apuleium, Suetonium, Caesarem, Velleium Paterculum, hic ex vetusto suo Cod. ad Ovidium, Virgilium, Velleium.

Praeter codices, editiones etiam potiores consulimus: quarum primo loco ponenda est

1. *Editio Princeps*, Colon. 1470 — 1475 (Ebert N°. 5779). Diversa ea est ab Ed. Principe posteriore, quae Mediolani prodiit an. 1477, et in Obrechtii manibus fuit. Duae igitur sunt Dictyis, ut aliorum quoque veterum scriptorum, Edd. Principes, eaeque sui iuris et ex diversis Codd. profectae. Abest a mea Ed. Princ. Epistola dedicatoria, a L. Septimio ad Q. Aradium scripta et Ephemeridi praefixa. Vel haec res, atque omnis lectionum varietas, quae in utraque Ed. Princ. deprehenditur, cogit, ut duas distinguamus diversas inter se codicum Septimii familias. Mea Ed. Princ. plurimam habet similitudinem cum Cod. Argentinensi, quo usus est Obrechtus. Contulit eam Orellio auctore Wirzium iuvenis Turicensis.

2. *Editio Cratandrina*, Basil. an. 1529. 8. Differt haec editio non nisi parvis in rebus ab Ed. Veneta an. 1499, quae fideliter excusa est ex editione a Francisco Faragonio curata Venetiis an. 1486. 4. Cratandrina vocatur, quia Cratandri typis prodiiit. Huic originem inter alias debent Edd. *Basileenses* posteriores; in his eae, quae ex officina Henricpetrina exiere an. 1559 et an. 1578. fol., Diodori Siculi, ex

illustrandoque Septimio operae praestiterim, aliorum id esto iudicium, si qui mea haec cum priorum editorum studiis comparare operae pretium existiment. Ignoscas autem quaesumus iudicii libertatem viri iuvenis, qui vix primis labellis literas gustavit, neque vult alios docere, sed postquam suam sententiam proposuit, et rationibus defendere ac probare studuit, ab aliis meliora doceri.

Formam et institutum operis sic mihi defnivi, ut, qui in manibus tibi est, liber repraesentat. Praefando disputavi de Graeci Dictyis eiusque Latini interpretis aetatibus: in qua disquisitione prolixè agendum mihi videbatur, quia, cum ex fabularum ratione Graeci Dictyis aetas esset colligenda, Dictyacarum fabularum natura, et, cum ex latinitate Septimii aetas esset constituenda, totius latinitatis indoles singillatim illustrari debuit. — Subiectae sex Septimii libris notae criticae quod brevitatem, quam cupiveram, nactae non sunt, eius rei culpa non mihi est tribuenda, sed corruptorum locorum magnae multitudini et interpretum audacius. — Glossarium Septimianum, quod egregii *Orellii* monitu adieci, necessarium mihi visum est, ut ostenderem Septimiani sermonis rationem, qui ex variarum latinitatis aetatum imitatione est compositus, ex Sallustii praesertim stili aemulatione priscaequè latinitatis adfectione, permixtus singularibus proprietatibus immodicisque loquendi licentiis. Si cui primo adpectu Glossarium obiter evolventi copiosius esse et multarum etiam notarum rerum haud exiguum habere numerum videatur, is perlegat integrum librum: legat attente et sine ullo partium studio; cognoscat etiam, nec unquam animo mittat Septimiani sermonis naturam: atque nihil videbitur superfluum. — Quod adiunctas Observationes Historicas attinet, in his id mihi fuit propositum, ut inquirerem, quam viam ingressus fuerit Dictys in excogitandis et construendis fabulis suis, ut, amotis omnibus alienis assummentis,

historicis, rhetoricis aliisque, ea restaret fabula, cui insistere poterit, purusque (profecto in multis purus fuit) viseretur fons, unde turbulenti rivuli manarint. Etenim quum Dictys persaepe cyclicos poetas ob oculos habuerit, hac ex re lucri quid cyclo Troico comparari cogitabam. Accipe Obs. meas tanquam conatum hominis, qui non tantum sibi tribuit, ut multum se difficili in re profecisse putet. Illud maximas mihi praebuit molestias, quod necdum quisquam hoc in se laboris suscepit, ut accuratam, quoad ex veterum reliquiis fieri potuerit, historiam antiquissimarum Troicarum fabularum earumque deinceps corruptionum describeret. *Fuchsii* enim *Quaestiones de Varietate Fabularum Troicarum* Colon. an. 1830. quis huc traxerit? In tali scilicet historia, cum ad antiqua semper sit recurrendum, nemo, siquidem fabulas invertere nolit, principes partes tribuet Dictyi.

Unum denique praemonendum restat. Scilicet ne quis factum errorem incurrat, ut in Obs. Hist. ob rerum multarum similitudinem *Fuchsii* me *Quaestiones* in usum meum convertisse quin etiam passim expilasse somniet, hic loct audiat dictum, meas Obs., priusquam *Fuchsii* libellus lucem aspiceret, dudum absolutas fuisse. Quae collata et disputata vides, eorum plurima paucis modo numeris diversa sunt ab illis, quae quinto abhinc anno *Niebuhr*io tradideram, nisi quod brevitati fuerim studiosior, et multa aliter ordinaverim et disposuerim. Permulta, utrique nostrum communia (scilicet eadem cuique homini praesto sunt scriptorum Graecorum et Romanorum monumenta), a me autem alio quo modo expedita, intacta reliqui: alia, quae minus ad Dictyn pertinebant, edevi, et *Fuchsium* conferri iussi: omissa a me, ad Dictyn *Interdandum* necessaria, a *Fuchsio* autem explicata, ex hoc ad *adscripti* addito nomine, vel ad eum converti lectorem. Quod ob *Fuchsii* libellum Obs. meas non retractavi, huius

rei causa in eo quaerenda est, quod illae Quaestiones non eam, quae hodie requiritur, habere praestantiam videbantur; quippe quas ob insignem illius viri diligentiam magni quidem fecerim, quibus autem antiquiores in Excursibus et Commentariis datas fabularum Troicarum accuratiores collationes subtilioresque discussiones plerumque praeferendas putaverim. Meliores me ex promissa Dictyis editione fructus capturum esse sperabam: sed inexorabile fatum consiliis egregii iuuenis cum vita finem posuit.

Scribebam Lincii ad Rhenum Idibus Ianuarii
MDCCCXXXII.

**DE DICTYIS CRETENSIS ET L. SEPTIMI, EIUS
LATINI INTERPRETIS, AETATIBUS
DISPUTATIO.**

In disquirenda Dictyis Cretensis aetate proxime convertimur ad Epistolam et Prologum, Latinae Ephemeridis belli Troiani versioni praemissa, atque narrationem de scriptoris aetate eiusque librorum origine et inventione continentia. Quae narratio cum multorum hominum cerebra exercuerit, tum plenam fidem auctoritatemque acquisivit posteriorum Graecorum, scholiastarum, grammaticorum, rhetorum, chronographorum aliorumque, stolidi credulitate, atque virorum doctorum recentioris aetatis haud paucorum mira inscitia. Dictyn Cretensem, Daretem Phrygium, Syagrium, Sisyphum Coum, Phidaliu Corinthiu, alios, quorum vitae aequae nugacibus fabellis involutae leguntur, ante Homerum vixisse — quae fama de Darete et Syagrio iam innotuit tempore Aeliani, diserte H. A. lib. XI. cap. 2. et lib. XIV. cap. 21. utriusque scriptoris libros suis se oculis vidisse testantis — eos bello Troiano interfuisse, loquacem Homerum verissimam sapientissimorum istorum hominum historias expilasse, exque illis fabulosum atque mendax poema suum construxisse, certissimum et nulli omnino dubitationi obnoxium esse longo tempore visum est. Atque viris doctis seculi decimi sexti et septimi hoc ac-

cidisse, iisque, licet ipsi veteres nullum neque historicum, neque alium scriptorem ullum, neque adeo poetam ante Homerum quid scripsisse asseverarint (Vid. Interpp. ad Aelian. XI. 2.), tamen repetitas tot recentiorum Graeculorum linguis fabellas imposuisse, eo magis mirandum, quod eorum aetas per tot literarum quasi reges ac principes, discussis, quae medii aevi capita obdlexerant, densissimis literarum tenebris, miris huiusmodi superstitionibus exenta, totque omnino rerum commenticiarum agmen, quibus caeca pristinorum hominum mens fidem adiunxerat, maxima saltem ex parte fusum fugatumque erat.

Praefixa Septimii libris in Cod. Argent. de inventione Graeci Dictyis narratio inscribitur *Prologus*. Eadem legitur in fronte Codd. Merceri meorumque, sed sine ulla inscriptione: in aliis Codd. plane omitti, viri docti testantur. In antiquissimis Edd., quae Mediolani et Venetiis prodierunt, Prologum sequitur *Epistola dedicatoria*, sub nomine L. Septimii vulgata, quam in antiquis scriptis exemplaribus nullam esse dicit Mercerus. A plurimis sane Codd., ut etiam a meis (et Ed. Princ.), abest Epistola, in aliis autem exstat, unde eam habent Edd. Mediol. et Venet., atque ex his, vel etiam ex Codd., aliae. Epistolam esse a L. Septimio, eodem, qui Graecam Ephemeridem belli Troiani in linguam Romanam transtulit, Latine primitus scriptam, qui censuere, me habent consentientem. Prologum non eiusdem esse, cuius est historia, sed a recenti manu, ab indocto quopiam nugatore subiectam, clamat post Mercerum Gaspar Scioppius Parad. Lit. Epist. V. Atque Perizonio Diss. §. XXX. et XXXI. auctor fuit Obrechtus, ut multis contenderet, Prologum neque a Graeco Dictye profectum, neque a Septimio in linguam Latinam translatum, sed ab aliquo ignoto homine, qui utroque fuerit posterior, incerto tempore Graece primo scriptum Dictyique praemisum, dein ab alio etiam versum esse Latine. Aliter equidem sentio, et quaero, quis tandem creaverit fabulam de invento Dictye, quisque primus narraverit? In La-

tina Ephemeride nihil istius apparet vestigii : si Graecae Ephemeridi inserta fuisset, vertere eam Septimius vix omisisset; cum enim *literarum Punicarum* lib. V. meminit, cur non totius fabulae? Si igitur Dictys fabulam non finxit, neque etiam antiquior est Septimio, tum vero paene credideris, ipsum Septimium eam excogitasse; nam is primus est, qui in Epistola dedicatoria retulit. Ex quo autem fonte ignotus ille homo, quem scripsisse, posteriorem scilicet Septimio, Prologum Perizonius affirmat, aut etiam posteriores Graeci, Malelas, Suidas, Cedrenus, Eudocia, et alii multi, qui fabulam celebrant, hausere? Ex Septimii Epistola, inquires. Atqui ex ea commemorare *terrae motum* nequivere, cum nulla insit istius mentio: et Malelas linguam Latinam ne intellexit quidem, ut abunde probavit Humfredus Hodius Prolegom. ad Malel. §. XXXVI. Ipsum denique Dictyn fabulam finxisse cum ultro pateat, tum Perizonius Diss. XXIX. ipse profitetur. Prologus factus scriptusque est ab ipso Graeco Dictye, antiquitatem affectante, eodem, qui Ephemerida belli Troiani Graecae ad posteros dedit. Ex hoc Graeci Dictyis Prologo, Ephemeridi praemisso, petiere fabulam posteriores Graeci, qui in quibusdam ipsius Dictyis vel retinuisse vel parum mutasse verba videntur, ut ex comparatione apparet. Latina veste Prologum decoravit Septimius, idem, qui totum librum Latine interpretatus est. In alienam sententiam rapti sunt viri docti, vix puto, ob latinitatem; sermo enim Prologi non minus Septimianus est, quam Epistolae: sed quia in Prologo et Epistola nonnulla sibi adversantur, et quia Epistolam Prologo et Ephemeridi interiectam legebant. In hoc altero immerito haeserunt: praeponendam quippe Epistolam Prologo esse, vel verba ad calcem Prologi posita efflagitant: commutatus ordo eo est, quod in aliis Codd. vel Epistola vel Prologus exaratus erat, in aliis omissus. Quod in utroque monumento nonnulla diversa narratione exhiberi videantur, in causa est partim librariorum oscitantia, partim et praecipue ipsius negligentia Septimii, qui in Prologo quaedam, ut in Ephemeride, incuriose vertit et

cum Epistolam scriberet, Prologum ne inspexisse quidem, sed memoriter res retulisse videtur. Negligentiam coarguunt verba Prologi: *literarum Phoenicum, quae a Cadmo in Achaiam fuerant delatae*; et Epistolae: *litteris Punicis, quae tum Cadmo et Agenore auctore per Graeciam frequentabantur*. Nam lib. V. 17. ex Dictye legimus: *litteris Punicis, ab Cadmo Danaoque traditis*: ex quo loco *Cadmum Danaumque* memorat etiam Syrianus Or. in Hermog. 17: cuius verba extulere Meursius Cret. IV. 11, p. 235. et Fabricius Bibl. Graec. I. 5. 8. p. 31. et ego describo infra. Sicque Dictyn etiam in Prologo scripsisse probabile est, licet solum Cadmum exhibeat etiam Anonymus in Prolegom. Rhetoric. apud Leon. Allatium de Patria Homeri Thes. Antiq. Graec. T. X. p. 1745. his verbis: *Φοινίκων γράμμασιν, οἷς Ἕλληνας τότε ἀπὸ Κάδμου μαθόντες ἐχρῶντο*. — In Prologo Septimius: *terrae motus facti cum multa, tum etiam sepulcrum Dictys — patefecerunt*. unde Suidas et Eudocia v. *Δίκτυς* ita: *τῆς Κρήτης ὑπὸ σεισμοῦ κατενεχθείσης, καὶ πολλῶν τάφων (Eudoc. μνημείων) ἀνεωχθέντων*. Attamen in Epist. memoria lapsus scripsit Septimius: *collapso per vetustatem — sepulcro*. Scribendum fuit: *collapso per terrae motum putrido ob vetustatem sepulcro*. — Dominus loci, ubi libri reperti, in Epist. vocatur *Prazis*; in Prol. ter repetitur nomen *Euprazides*. — Porro in Epist. traditur: *commutato (libros) litteris Atticis, nam oratio Graeca fuerat, Neroni — obtulit*. Rectior et sanior rerum series in Prol., ubi lege verba *Haec igitur Nero usque ad transferri*. Ibi tamen negligenter e Graeco expressa et incuriose verba: *iussit in Graecum sermonem ista transferri*; quae explicantur verbis modo ex Epist. adscriptis. Ibidem verbum *interpretati* ne urgeas precor: non est accipiendum de versione ex Punico sermone in Graecum; erat enim oratio Graeca: quae cum litteris Punicis expressa esset, earum periti erant evocandi, qui Graecam orationem, peregrinis litteris vestitam, expedirent. Neque aliter explicari debere videntur verba *μεταγράφειν* et *μετερμηνεύειν* apud Malelam et Eudociam. Malelas nempe

p. 522. ita scribit: προσήνεγκαν αὐτὸ (τὸ κειβώσιον) τῷ βασι-
 λεῖ Κλαυδίῳ, καὶ ἐκέλευσε μετὰ τὸ ἀνοῦξαι καὶ γνῶναι, τί
 ἐσσι, μεταγραφῆναι αὐτά. Eudocia: καὶ μεθερμηνεύθη (τὸ
 βιβλίον γράμμασι Φοινίκων) ἐν τῇ Ἀττικῇ γλώσσῃ, πεμφθὲν
 τῷ βασιλεῖ. — In Prol. legebatur: *Igitur de toto bello sex
 volumina in tilias digessit Phoeniceis literis.* Correxī: *no-
 ven volumina.* Istud *sex*, sive a Septimio, oblito Graecorum
 librorum novem, et de Latinorum, quos ipse verterat, *sex*
 cogitate, sive a librariis, qui itidem eo ipso tempore, quo
 hanc locum legebant, novem Graeci Dictyis librorum imme-
 mores erant, profectum sit, locum habere hic non potest,
 in Epist.: *Itaque priorum quinque voluminum — eundem nu-
 merum servavimus: residua quatuor de redivis Graecorum in
 nos redegitur.* Ita enim scribendum, non *residua quinque.*
 Oculorum in prius *quinque* aberratio materiem corruptelae
 praebet. Novem libros numerat Suidas: ἐν βιβλίῳ 9; et
 Eudocia: ἐν βιβλίῳ ἑννέα: qui numerus a Dictye electus
 videtur ob novem Musas, quibus novem libros dicavit inter
 alios historicos Herodotus. Mutare istos numeros dubitare non
 debuit Perizonius Diss. §. XXXI.; nam in nulla re tanta
 corruptio est, quanta numerorum in libris scriptis. — Sed
 cum forsitan lectorem hac disputatione morati sumus: iam
 ad propositum revertamur.

Qui primus de Dictyis aetate optime meruit summus Pe-
 rizonius in Dissertatione de Dictye Cret., insistens factae in
 Prologo terrae motus mentioni, qui Cretam Neronis tempore
 effudit, Dictyn composuisse contendit Eupraxidem illum Cre-
 tensem, qui Neroni, in Graecia tunc temporis commoranti,
 libros suos obtulisset, ut a vanissimo Principe, Graecis artibus
 mercede dedito, praemium consequeretur; quod et consecutus
 fuit: ut autem antiquitatem mentiretur, scripsisse literis Pu-
 nicis et in philyris. Eadem fere Obrechtii est ad Prol. sen-
 tentia. Tantum equidem abest, ut Perizonii opinioni album
 citatum adiciam, ut omnia, quae Prologus continet, ficta
 et falsa iudicem, excepta unica commemoratione terrae motus,

qui anno Neronis penultimo ineunte (vid. Obrecht. ad Prol.) in Creta saevisse traditur. Verum etiam huic solummodo testimonio historica fides tribuenda est: non ob Malelae, Suidae aliorumque posteriorum scriptorum in illud conspirationem, quippe qui Dictyis Prologum exscripserint; sed quoniam, quum Cretam aliquoties terrae motibus et inundationibus graviter vastatam esse ex veteribus constet (vid. Meurs. Cret. l. 15. p. 61. sq.), eundem terrae motum narrat etiam Philostratus Vit. Apollon. IV. 11., cui Dictyis fabulosa inventio, ideoque etiam Ephemeris belli Troiani ignota fuerit. Adde, quod eodem tempore in Asia tres urbes, Laodiceam, Hierapolin et Colossas, terrae motu concidisse narret Orosius lib. VII. 7. Locum Philostrati certatim adduxere viri docti, velut Obrechtus ad Prol.; Perizonius Diss. §. V.; Meursius Cret. l. 1. Scilicet quum Apollonius Tyanaeus eodem tempore, quo Nero in Achaia commorabatur, ex Graecia in Cretam profectus esset, atque inde porro Romam iter pararet, tum vero σεισμός ἀθρόως τῇ Κρήτῃ προσέβαλε· βροντὴ δὲ οὐκ ἐκ νεφελῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς ἐπήχησεν· ἡ θάλασσα δὲ ὑπενόστησε στάδια ἴσως ἑπτὰ. Adicit Malelas p. 322, non multo post hunc motum obiisse Neronem, πολλὰ ἐν τῇ Κρήτῃ χαρισάμενος εἰς ἐπανόρθωσιν. Huic terrae motui quasi fundamento is, qui Graecam Ephemeridem belli Troiani condidit, superstruxit fabulam de hiatu terrae, in quo a pastoribus transeuntibus arcula visa esset, quae, tanquam thesaurus ablata et aperta, historiam belli Troiani Punicis literis a Dictye Gnosio scriptam continuisset; quae historia ad Rutilium Rufum, Cretae tunc Consularem, translata, Neronisque iussu Atticis literis commutata, in Graecam bibliothecam recepta fuisset. Etenim *Dictys* nomen videtur esse appellativum, a Graeco δεικνυμι, unde δεικτης, δίκτης (ut est in MSS. Orph. Hym. VII. 16.), quasi *docens, doctor, vates*. Neronis in Graecia praesentiam captavit mendax operis scriptor: imperatori adstructus est eius Consularis Rutilius Rufus, cuius nominis et dignitatis homo nescio an hoc tempore in Creta fuerit,

neque; certe nemo eum diserte nominat. Cf. ad. Prolog. Cum nullus afferri possit illius aetatis fide dignus scriptor, qui sub Nerone quid tale accidisse vel uno verbulo referat, tum vero legenti has nugae cui in mentem non venerint prorsus similes fraudes de libris e terra erutis mirandamque antiquitatem iactantibus? Vid. Fabr. Bibl. Graec. I. 5. 11.

Terrae motus, ut dixi, Perizonium impulit, ut scriptorem Graecae Ephemeridis Neronis tempore vixisse contenderet. Maximi sane momenti debet esse historica fide sustentata mentio; verum hoc certissimum est, nihil aliud ex ea effici, quam, Dictya non scripsisse ante Neronem, debere autem post eum. Itaque firmum fixumque terminum nacti sumus, ultra quem Dictyis aetatem proferre nulla nisi insana temeritas ausit. Iam vero alter investigandus terminus est, qualem a priore vel circa centum annorum intervallum distantem si invenire eiusdem auctoritatis possem, mihi gratularer. Hoc opus, hic labor. Faciamus periculum in utroque coangustando termino, quantum fieri iustus rationibus possit. Sed altius hic repetendum.

Cum post Homerum et cyclicos, itemque lyricos et tragicos aliosque poetas varia sint scriptorum, qui in rebus Troicis ornandis, amplificandis, explicandis atque corrumpendis in quibusque more versati sunt, distinguenda genera, philosophorum et sophistarum, historicorum et rhetorum, grammaticorum et scholiastarum; ad quod genus referendus sit Dictyis quaerenti respondebis, ad historicos. Dictyis indoles exprimitur verbis Prologi: *e quibus (monumentis) Troiani bellum textus innouit*; Epistolae: *avidus verae historiae curio inaccessit*; Malelae p. 322: *ἡ ἐκθεσις τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου μετὰ ἀληθείας παρ' αὐτοῦ συγγραφείσα πάσα*; Cedreni p. 104: *πάντα ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους μετὰ ἀληθείας συνέγραψεν. et mox: τὰ ἐκείνου τοῦ πολέμου διασαφῶν μετὰ ἀκριβείας ἱστοριογραφῶν*. Historicum significat inscriptio libri *Ephemeris belli Troiani*, et *Annalium* nomen, quod Dictyis narrationibus tribuitur. *Ἱστορικὸν* denique Dictyn vocat

Suidas, eius libros *ιστορίαν* Eudocia. Historicae huic indoli arcte coniuncta est rhetorica, quae in primis laudatur a posterioribus. Anonymus in Prol. Rhet. apud Allat. l. l. ita: *καὶ γὰρ Δίctυς ὁ Κνωσίος — δῆλός ἐστιν εἰδέναι τέχνην ῥητορικὴν. Δημηγοροῦντας γὰρ εἰσάγει τοὺς ἥρωας, Παλαμήδην ἐκείνον καὶ Ὀδυσσεῖα καὶ Μενέλεον ἐν τῇ κατὰ Τρωῶων βουλῇ καὶ ἐν τῇ πρὸς Τρωῶας πρεσβείᾳ, καὶ πολλοὺς ἄλλους ἄλλως πῶς ῥητορεύοντας.* Hac igitur mente Dictys conscripsit bellum Troianum, atque a raptu Helenae exorsus, singulas res inde Graecos inter Troianosque gestas, etiam antiquiora ad nexum pertinentia intexens, continuo narrationis filo usque ad captam Troiam exposuit, hisque adiecit reditum et fata singulorum heroum post Troiae excidium, finiens cum morte Ulixis: atque haec ut historicus ita narrat, uti, deorum exploso inter res humanas interventu, humanitus omnia fieri potuerint. Quare historicos Dictyn secutum esse, ad illorumque similitudinem narrationes accedere exspectes, qui iam ante poetarum de bello Troiano fictionibus veritatis notam impresserant; in quorum numero habendi praesertim sunt, qui de rebus Troicis, ut Hecataeus, vel etiam qui de originibus populorum, ad res Troianas aliquomodo pertinentibus, scripserunt: fabularum etiam a rhetoribus, grammaticis, aliis, factas explicationes et immutationes reperire speres; itemque quibus inquinantur mythorum collectores et scholiastae, quippe qui antiquissimas fabulas a posteriorum corruptionibus non satis caute seiunxerint, explicationibus allegoriisque illecti historiae propagarint, aliaque ipsi audaci manu addiderint, vera et falsa miscentes. Reperiuntur passim, quae ad istorum facta similitudinem videantur; verum in universum frustra illa exspectatio est. Etenim antiquitatis characterem obtenturus, Dictys ad antiquiorum historias se adstringere non debuit; factus enim alios sequendo novus esset, ideoque fide male dignus. Ut fidem acquireret, mutata erant aliter transformanda, vel saltem facies mutanda, vel omnino spernenda antiquiora aliaque refingenda. Atque hoc fecisse Dictyn, sci-

mus ex fragmentis historicorum antiquorum, Hecataei, Helianici, Pherecydis Lerii, Acusilai, Abantis, Cephalontis Gerarithii, aliorum, in quorum scilicet fabularum frustulis nulla cum Dictyaci est similitudo. In fabulis, quas nondum historicorum meditationes tetigerant, omnia ad historicam fidem redigendi studium amplum Dictyi ad innumerabiles corruptiones commentaque aperuit campum. Mutatis pariter atque intactis integrisque parum religiose et anxie adstrictus, quae suae et aetatis suae conditioni non addicunt, pro lubitu renovat et reformat; et aequè audacter tragicorum, cyclicorum et Homeri fabulas tentat: scilicet ut praetexta antiquitas fidem nancisceretur, eum oportuit esse proprietatis studiosum ac vere proprium.

Quomodo Dictys tragicos poetas tractaverit, ex tragoediis tragoediarumque servatis argumentis videre licet. Praecipuo amore amplexus est Euripidem eiusque fictiones. Cyclicos eum ante oculos habuisse, multaque ex iis recepisse, negari omnino non potest: in Procli excerptis multa sunt cyclicarum fabularum argumenta, quae a Septimianis nihil aut parum discrepent. Perspicuam autem rationis, quam in cyclicorum imitatione secutus sit, habebis imaginem, si respicis rationem, qua Homericas fabulas tractavit. Exprimit saepe Homerum, multaque singula ad verbum reddit: in navium catalogo presse eum sequitur; etiam in multis fabulis parum ab eo discrepat. Sed res longe plurimas immutavit, miscuit, confudit. Rerum series et ordo plerumque alius, aliae rerum causae, alii eventus. Arcte passim legit Homeri vestigia; at ex improviso res alienas innectit, quae omnem fabulae indolem mutant, ad aliumque casum eam deducunt. Diversa legimus certamina singularia, diversas pugnas, diversas victorias: Graecis plerumque manifesto favet in proeliis Dictys: multa facta ad alios viros transferuntur; deorum res gestae tribuuntur hominibus. Confusio saepe tanta est, ut comparationem institui posse desperes. Ingens discrepantia in eo versatur, quod Dictys omnem Iliadis characterem evertit. Ira Achillis, quasi

cardo et umbilicus totius Iliadis, aliam originem habet, neque tam conspicua in lucem prodit, quam apud Homerum; quod quidem ipse sentiens irae causas cumulat, alias ex praeteritis temporibus in praesentiam transferendo. Achillis ira, quia iustam causam desideres, non tam obstinata et duratura est, quam apud Homerum: iam enim ante Patrocli mortem victorum Graecorum futilibus precibus flectitur Achilles, iram deponit, hostem aggreditur; sed vulnere in manu accepto bello excedit, donec, Patrocli audita caede, nova adversus Troianos ira repletus, certamen repetit.

Omitto nominare singulos scriptores, quos Dictys respexerit, neque commemorare omnes possum, cum ex reconditissimis saepe fontibus hauserit, pluresque saepe variorum antiquorum fabulas in unam conflaverit et conglutinaverit. Insigni diligentia omnia, quae de bello Troiano scripta exstant, integra et corrupta, corrasi: nova ratione Iliaca celebraturus ex his omnibus elegit, non ut tradita retineret, sed ut suae naturae accomodaret, novumque partum conderet, cuius fidem veritatemque ementito argumento, ipsum bello Troiano interfuisse eiusque aliquam fuisse partem, confirmavit et obsignavit. Sed id ipsum, quod veritatem toties (lib. I, 13, V. 17, VI. 10.) nobis persuadere studet, mendacem eum efficit. Totum cyclum Troicum illis corruptionibus primus infecit Dictys; cumque fictiones vel plurimae haud ~~sa~~ ineptae, immo felices sint, atque posterioribus placerent, ~~n~~delicet quasi emortua mythorum antiquorum pulchritudine & praestantiam integrorum capiendi et admirandi facultate, contra oblectantibus sese animis in verarum historiarum nugis, per multos Troicam fabulam celebrandi aemulos excitavit: atque ita Dictys merito novi, isque mendaciorum quasi ludi et officinae princeps nominatur et auctor. Inter aemulos autem Dictyis referendi sunt Dares Phrygius, cui ex Dictye multa adhaerere infra docebo, Sisyphus Ceus et Phidalius Corinthius, quos itidem Dictyn esse imitatos, ex narrationum frustulis a **Ma-**lela ex iis servatis palam est; procul dubio etiam **Sya-**

grius et alii, quorum eadem Dictyis exemplo antiquitas iactatur.

Arripio hic loci occasionem, de alio belli Troiani scriptore, qui ab Henrico Brunsvigensi (de quo infra dicam) una cum Darete, Dictye et aliis commemoratur, nomine *Cornelii*, paucis disserere. Henricus cap. 91. fol. 171. ita scribit: *Die meister die von Troie hant geschriben, der warent etlich von Troie, etlich von Kriechen, etlich von andern landen. Einre hies und Ditis und Cornelius und Homerus und Ouidius und Virgilius.* In MS. Berolin. fol. 86. (testibus *Hagen* et *Büsching*, im lit. *Grundr. zur Gesch. der deutsch. Poesie*, Berolin. 1812. p. 543.) scribitur: *Einre hies Dares, Ditis, Cornelius, Homerg, Ouidius und Virgilius.* - Hinc explenda est lacuna MS. mei: *Dares und Ditis*; et forte legendum: *Einre hies Dares, die andern Ditis und Cornelius und Hom.* u. s. w. Igitur Cornelius quoque de bello Troiano memoriae mandavit? et quis est iste Cornelius? Est hic Cornelius, ut paucis dicam, Latinus interpres Graeci Daretis, qui nomen sibi dedit Cornelii Nepotis, et ad Sallustium Crispum se scripsisse fingit Epistolam, quae Latinae Daretis versionis praemissa legitur. Pseudo-Cornelii Nepotis Latinum libellum novit Henricus, sed non legit, et a Graeco Darete imperite non distinxit; unde factum, ut Daretem et Cornelium diversos esse scriptores eorumque historias diversas autumaret.

Hi tamen successores omnes in metamorphosis suis modum supergressi sunt, ut iure paucos invenerint, qui imitatu dignos haberent. Solus Dares suos nactus est amatores. Eum Latinus homunculus, qui quinto, sexto, vel nescio quo posteriore seculo vixerit, Romana veste lacerrima et sordidissima circumiecit. Ex Darete Iosephus Iscanus Devonius bellum Troianum versibus cecinit, qui utinam elegans ingenium ad melius quidquam applicasset. Ex Graeco Darete bellum Troianum conscripsit etiam Guido de Columna, iudex Messanensis, qui seculo decimo tertio exeunte vixit. Verum non unicum Daretem hic, neque eum fideliter in omnibus rebus se-

ctatus est. Ipse quidem Latinus Guidonis libellus ad manum mihi non fuit; sed Germanicam versionem Henrici Brunsvigensis, qui sec. XIV. scripsit, legi mihiq̄ue excerpti, postquam librum sec. XV. manu scriptum ex Bibl. Academiae publicae Senkenbergianae humanissimi Welckeri auxilio nactus eram. Secundum Henricum autem Guido libellum suum exorditur cum natalibus Paridis, eius expositione, educatione inter pastores, et quomodo a Priamo patre agnoscitur; quibus rebus inseruntur nuptiae Pelei et Thetidis, et excitatae trium Dearum ob malum aureum discordiae. Sequitur deinde Achillis partus et educatio. Prolixa narratione haec apud Henricum usque ad cap. 15. fol. 18. perscribuntur; absunt a Darete, sive Graecus scriptor narrare, sive Latinus interpres vertere ea noluerit: ex variis fontibus, posterioribus praesertim, a Guidone congesta videntur. Tum Guido Iasonem introducit, Colchos proficiscentem, ut pellem arietis inauratam auferat; quibus rebus suum Troiae Excidium incipit Dares Phrygius: hinc usque ad prodicionem et excidium Troiae Guido Graeci Daretis presse plerumque legit vestigia, ut apparet ex Henrico cap. 15 — 80. fol. 18 — 135. Sed multo uberior est plurimis in rebus Guidonis narratio: unde iure colligas, Latinum Daretis interpretem miserrime in contrahendis rebus versatum esse. In haud paucis tamen Guido etiam deseruit Daretem: sunt enim, quae manifesto ex Dictye hausta sunt (ut in Obs. Hist. ostendam); sunt etiam, quae ex ignotis et posterioribus fontibus petita videntur; alia de suo ingenio adiecisse ipsumque finxisse iure statuas. Reditum Graecorum, seu narrationis seriem ab excidio Troiae, ubi Daretis historiarum finis, usque ad Ulixis mortem, ex Graeco Dictye Guido desumpsit. Vid. Henric. cap. 80 — 89. fol. 157 — 166. His expositis, ipsius Guidonis verba lucem accipiunt, ex eius Praefatione a Fabricio Bibl. Lat. T. I. p. 80. allata: *Guidonem transsumsisse in libellum suum ea, quae a Graeco Dictye et Darete Phrygio, continue in Graecorum exercitu praesentibus, fidelissime relata essent.* Deinde ad calcem operis Guidonem

fateri, se *Graecum Dictyn in omnibus rebus secutum esse*. Scilicet in ipso bello Troiano Guido usus est Darete, in reditu Graecorum Dictye; atque hunc in omnibus secutus est, ut vel ex Henrico patet, licet alia copiosius quam Latinus interpres Septimius, alia brevius narrans, in quibusdam tamen, si Henrici hic non est inculpanda negligentia vel mutandi cupiditas, ab exemplo diversus abiisse videatur. Non intermisisse Guidonem varia ex suo seculique sui ingenio at-
 texere, lectori attento facile patere, ait l. l. Fabricius. Ut Henricus quoque in singulis quibusdam aliena versionis suae admiscuerit, Guidonem immutaverit et adumbraverit, attamen me in universum ex eo de Guidone non sinistre iudicasse arbitror. — Ex Guidonis autem imitatione et Henrici versione probabiliter diiudicari puto rationem, quam in bello Troiano componendo sectati sint scriptores Germani ex sec. XIV., Herbartus Fritzlarensis, Hans Yair Noerdlingensis et Conradus Wuerzburgensis (Vid. Hagen et Buesching l. l. p. 218. 219. et 216. 250; quos etiam de Henrico Brunsvig. consulas p. 543 sq.), hic Daretis, illi Guidonis aetatores: qui tamen maiore cum libertate usi videntur scriptoribus, quos secuti sunt.

Igitur Dares Phrygius haud paucos, recentioribus praesertim seculis, atque Guidone potissimum auctore, invenit lectores et imitatores. Ceteri belli Troiani, quos supra commemoravimus, scriptores, Sisyphus, Phidalius, Syagrius, non nisi uno et altero loco a posterioribus nomine tanguntur. Dictys contra, sanioribus plerumque figmentis animos alliciens, totque aemulis clarus, post nondum ducentos annos eam celebritatem nactus est, ut ab homine satis docto in sermonem Latinum eius historiae verterentur, magnoque posteriorum scriptorum, εἰς δίκτυον ἱστορικόν illectorum, numero legerentur et expilarentur. Atque historicum rerum Dictyacarum venenum etiam posteriores mythographos, grammaticos et scholiastas infecisse, vix dubitem: cui quidem opinioni in permultis illorum hominum narratiunculis, quae Dictyis figmentis sunt consimiles, id solummodo adversari videatur, quod

Dictys non ipso nomine auctor praedicatur: et in Obs. Hist. saepius forsitan nimis caute dixi, Dictyn cum illis ex eodem similive mihi ignoto antiquiore fonte hausisse.

Cum Dictyis fabulis non exiguum tribuendum pretium, quippe haud pauca ad explenda cyclicorum carmina praestantibus, tum etiam is, qui eas scripsit, ut auctor novae et amplae quasi scholae attentionem nostram contrahere debet. Dictyis discipuli sunt: seculo nono Ioannes Malelas; decimo Constantinus Porphyrogeneta; undecimo Georgius Cedrenus; duodecimo Isaacus Porphyrogeneta, Constantinus Manasses, Ioannes et Isaacus Tzetzes: qui magistri historias ad verbum exscribunt, eumque tanto amore amplectuntur, ut Dictyn hominem sapientissimum, Homerum misellum confabulatorem perhibeant. Addendus his Guido de Columna, de quo supra diximus. — Ex his scriptoribus Graecus Dictys, quem Septimius nimis contraxit et mutilavit, magna ex parte posset expleri, praesertim ex Malela et Cedreno, in reditu Graecorum ex Guidone et Henrico. In qua autem re magna adhibenda cautio est. Malelas enim licet verbatim plerumque Dictyn exscripserit, ut ex frequentissimo cum Septimio aliisque expilatoribus in eadem verba consensu probabile est, sunt tamen, in quibus magistri narrationes vel turbaverit, vel plane deseruerit, aliorum figmenta libentius amplexans et immiscens: haec videlicet est Malelae indoles, cuius Chronographiam decerptam esse ex aliis auctoribus farraginem probavit Humfredus Hodiernus Prolegom. §. IV. et XXXV. Aliena inserendi cupidine tenetur etiam Guido, et praesertim ceteri Dictyis sectatores: quare, etsi omnes ex Dictye se res suas petiisse fateantur, circumspecta distinctione opus est. Omnino dubia sunt talia scriptorum testimonia, neque praepropere iis adiungenda fides. Iosephus Iscanus praefert, se Daretem sequi: sed si cum Latino Pseudo-Cornelio eum comparas, passim Dareti adversari eiusque loco Dictyn adumbrasse deprehendes. Ipse etiam Septimius quomodo Graecum Dictyn tractaverit quaerenti si responderem, iustum eum inter-

pretis excerptorisque munus opplevisse, mendax essem. Permulta omisisse Septimum arguit iam Guido (vid. Fabric. Bibl. Lat. T. I. p. 80.), qui Graecum Dictyn legit, nosque ex Dictyis expilatoribus probabimus: esse etiam, quae addiderit, quaeque ad aliorum sententiam interpolaverit, persuasum habet Fabricius Bibl. Graec. I. 5. 9. Negligenter saepe vertit, incurioseque rerum summam reddit: e memoria haud raro Dictyis fabulas obiter narrans, vilia exhibens, memoratu dignissima et necessaria silens, obscura, ambigua, quin etiam falsa saepe retulit: adeoque ex aliorum fabulis nonnulla inseruisse, ex iisdem Graeci Dictyis expilatoribus ingenue profiteri suo loco haud dubitavi. Eaedem accusationes cadunt in Corneliam, Daretis interpretem, ex parte etiam in Hegesippum, Iosephi in plerisque rebus interpretem, aliosque, qui Graeca Latine tradiderunt.

Inter sectatorum, quos commemoravi, tempora norunt Dictyn singulaque ex eo retulerunt Suidas, Etymol. M. scriptor. Endocia. Eustathium, cui notum Dictyn fuisse non est, quod negaveris, in vastis suis ad Homerum commentariis quid ex eo desumsisse, pronuntiare non ausim: atque falsus Kosterus est, qui ad Suidam v. Δίκτυς adeo commemoratum esse ab Eustathio somniat. Eustathius ad Hom. Il. XX. 2. sic scribit: Ἀχίλλεος (Achilles) μάχης, εὐλογεῖται, καίτοι τῶν Τρώων δι' αὐτὸ τοῦτο κακολογηθέντων. τοῦτο δὲ καὶ ἐν κείνῃς ἄλλοις δεινῶς ὁ ποιητὴς μεθοδεύει· καὶ ζηλοῦσιν οὗτοι μάλιστα μὲν οἱ διαλεκτικοὶ, ὧν καὶ Ζήνων ὁ περιβόητος, καὶ οἱ ἐφεκτικοὶ, καὶ ὁ τὰ δίκτυα καὶ μελετήσεις. ὧν σκοπὸς, τὰ ἀντικείμενα κατασκευάζειν· οἷον, ἰσοπέτον τὸν πυρέττοντα, καὶ, μὴ λουστέον τὸν πυρέττοντα. Cum cogitare hic Eustathius de aliquo Dictye potuerit, notum tamen Cretensem in mente habuisse plenum locum consideranti persuasum erit, magisque elucet ex verbis illius, quae in Indice ad Eustathii locum sub voce δίκτυα nos conuertunt his verbis: δίκτυα ἐπιχειρήματα, δι' ὧν τὰ ἀντικείμενα κατασκευάζονται διαφόροις μέθοδοις.

Qui, Malela antiquior, tanto studio in expilando Dictye versatus sit, scio neminem. Sunt tamen priore tempore, qui Dictyn vel norint, vel respexerint, vel etiam nominarint. Etenim cum fusarum animum lectoris defatigantium declamationum multis posterioribus proximum fontem fuisse Dictyn persuasum habeam, cuius scilicet ars rhetorica in Troicis rebus laude effertur, ut supra vidimus; si quis etiam Tryphodoro, ubi Troianorum in incendio urbis caedes et gemitus copiose decantat, de Dictye quid adhaerere dixerit, equidem haud valde repugnauerim. Quintum Smyrnaeum non adhibuisse Dictyn certum habet Tychsen Prolegom. sect. III. §. 4. Seculo quinto multorum manibus tritus fuisse videtur. Proclus Lycius Defens. Hom. c. 26. affirmat, nullum Homeri aetate fuisse historicum, qui res tunc gestas memoriae prodiderit: quae sententia argumento est, Proclum novisse sive Dictyn sive Daretem sive similem scriptorem, cuius iactatam antiquitatem refellit. Exstitit certe Procli aetate Dictys, nam descripsit ex eo narratiunculam de Ulixis in erroribus suis fatis Priscus Panites, cuius apud Suidam v. *Χαρύβδις* haec verba sunt: *Ἐκεῖνος Ὀδυσσεὺς πάντας τοὺς ἑταίρους μετὰ τῶν πλοίων ὑποβαλὼν, αὐτὸς μόνος περικαθίσας σανίδι ἐν τοῖς ῥεύμασι τῆς θαλάσσης ἐφέρετο. Τοῦτον ἐωρακότες Φοίνικές τινες ἐν τοῖς ὕδασι πλέοντα, ἀναλαβόντες ἤγαγον ἐν Κρήτῃ πρὸς Ἴδομενεῖα γυμνόν.* Vid. Obs. Hist. ad lib. VI. 5. Eodem seculo ante Priscum Dictyis ex Ephemeride locum (lib. V. 17.) adfert Syrianus Or. in Hermog. c. 17., cuius verba citant Meursius Cret. IV. 11. p. 255. et Fabricius Bibl. Graec. I. 5. 8. T. I. p. 31. *Ἡ γοῦν κατὰ Κάδμον καὶ Λαυαὸν Γραμματικὴ ἐπὶ τε τῶν τρωϊκῶν ἡσκέιτο, ὡς Δίεκτης ἐν ταῖς Ἐφημερίσι φησὶ, καὶ μέχρι τῶν Εὐκλείδου τοῦ μετὰ ταῦτα ἀρξάντος διέμεινε χρόνων.* Antiquissima haec Dictyis mentio est, siquidem Septimii multo antiquiorem, ut postea videbimus, Latinam versionem excipis. A Dictyis commentis haud alienum suspicor etiam Servium, licet nominatim eum nusquam introduxerit: sed Servius more scholiastarum

etiam alios suctores suos haud nominat, sequitur tamen. Eusebium, qui quarto seculo scripsit, Chron. p. 19. narrantem, Hectoris filios Heleni auxilio recepisse Ilium, expulsis Antenoris posteris, ob oculos habuisse Dictyn et Daretem statuit Scaliger Animadvv. ad Euseb. p. 55. Atqui Dictys lib. V. 17, quem Ioseph Iscanus lib. VI. 885 sqq. secutus est, refert, Aeneam, qui post discessum Graecorum Troiae remanserat, cum sociis ex Dardano et Cherroneso sibi iunctis frustra molitum esse, Antenorem, qui regnum occuparat, expellere, atque coactum cum omni patrimonio ab Troia navigasse: ad Antenorem autem cunctos bello residuos confluisse, eumque inita cum finitimis regibus societate et amicitiae foedere in regno se confirmasse. Atque Dares c. 45. scribit, Aeneam Antenori Troiam ultro tradidisse, et cum suis inde profectum esse. Negligenter ita quidem ex Darete retulisse Pseudo-Cornelium, ex Henrici, qui Guidonem, Daretis sectatorem, Germanice vertit, copiosa narratione manifestum est. Vid. Obs. Hist. ad lib. V. 17. Ut sit, Eusebio Abantis potius, qui Troica scripsit, narratio observabatur, ex quo teste Servio ad Virgil. Aen. IX. 264. quidam retulerunt, post discessum a Troia Graecorum Astyanacti, Hectoris filio, ibi datum regnum: hunc ab Antenore esse expulsam, sociatis sibi finitimis civitatibus, inter quas et Arisba fuit: Aeneam hoc aegre tulisse, pro Astyanacte arma cepisse, ac prospere re gesta regnum illi restituisse: — Vel potius Cononis, qui cap. 46. memoriae prodit, Scamandrium et Oxynium, Hectoris filios, e Lydia, quo emissi fuerant, rediisse et omnia circa Ilium loca armis sibi vindicasse.

Seculo tertio Daretem et Syagrium oculis suis vidit Aelianus, ut testatur lib. XI. 2. et XIV. 21. Ut Aelianus Dictyn ignoraverit, eum tamen illius tempore exstitisse, illud ipsum testimonium comprobatur: Dares enim vel exscripsit vel adumbravit Dictyn multis in rebus. Quod Guido de Columna dudum animadvertisse videtur, qui teste Vossio Hist. Lat. II. 60. p. 154. ait: *Daretem et Dictyn probe consentire. intel-*

lige multis in rebus, ab illo ex nostro petitis. Ut alia omit-
tam (quae suo loco in Obs. Hist. tanguntur), vel characteres
heroum Graecorum et Troianorum eorumque foeminarum et
filiarum, ipsosque et ordinem, quo perscribuntur, Dares ex
Dictye desumsit; ita quidem, ut attributa multa omiserit,
nonnulla de suo addiderit, et omnino hac in re sit tenuior.
Compara modo characteres apud Daret. c. 12. et 13. cum
iis, quos ex Dictye reddiderunt Malelas et Isaacus Porphyro-
geneta. Cf. Constant. Manasses p. 20. Scriptt. Byz. T. XII.,
ubi Helenae, et Barthius ad Claudian. p. 774., ubi Achillis
forma æ Guidone ex Dictye describitur.

Philostrato, qui Heroica scripsit, haud pauca cum Dictye
sunt communia, in vanis commentis simillima utrique indoles,
in multis ipsum Dictyn superat, quem viam ei monstrasse
putares. Attamen adhibitum ab illo Dictyn fuisse non affir-
maverim; nam si novisset, vix, cum terrae motus in Creta
facti meminit, silentio praetermisisset fabulam de inventione
Dictyis, quae tam arcte cum illo terrae motu coniuncta est,
nisi eam ut ineptam consulto omisisse existimaveris.

Ptolemaeum Hephaestionis filium non solum novisse Di-
ctyn, verum etiam manibus trivisse probabile est: ter enim
quaterve eum respexit in narrationibus, quae Dictye vix sunt
antiquiores, a Malela autem, Cedreno et Tzetza ad verbum
ex eo repetitae. Detrectante nempe Agamemnone Iphigeniam
filiam immolare, narrat Ptolemaeus lib. V., *ὄργισθέντες οἱ
Ἕλληνες ἀφείλοντο αὐτοῦ τὸ κράτος καὶ κατέστησαν βασιλεύ
Παλαμῆδην*. Eadem ex Dictyis lib. I. 19. narrant Malelas
p. 103. et Cedrenus p. 123.; ad eandemque fabulam adludit
Tzetzes Antehom. v. 189, canens, Agamemnonem iterum
a Graecis ducem creatum esse. Novit Dictyis fabulam etiam
Dares, qui c. 25. in ipso bello ad Palamedem ob Agamemno-
nis ignaviam in rebus gerendis a Graecis belli summam esse
translatam narrat. Illius fabulae conditorem iudico eum, qui
Graecum Dictyn nobis composuit. Impulerit autem Dictyn
ad hanc recentioribus tam amatam fictionem locus Euripidis

Iph. Aul. 94. ubi canitur, Agamemnonem Talthybium omnem exercitum dimittere iussisse, cum nunquam passurus esset, ut filia occideretur: tandem, pergit contra Euripides, Menekam (apud Hygin. fabul. 98. et Henric. c. 53. fol. 57. Uliam) multis precibus ei persuasisse, ut atrox facinus sustineret. — Idem Ptolemaeus lib. VI. ita retulit: *ὡς Ἐλενος ὁ Πριάμου ἐρωόμενος Ἀπολλῶνος γένοιτο· καὶ λάβε παρ' αὐτοῦ ὄφρα τόξον ἐλεφάντινον, ᾧ Ἀχιλλεὺ τοξενύσειε κατὰ τῆς χειρὸς.* Fons huius vulneris est apud Dictyn lib. III. 6. Fortia facta edit Helenus Hom. Il. XIII. 576; Achillis genu ab Agamemnone vulneratur Il. XXI. 544: sed nec apud Homerum, neque etiam alium antiquum poetam de vulnerata ab Heleno Achillis manu quid invenio. Tale vulnus fingere Dictys debuit, ut Achillem, cuius ira ante Patrocli mortem rumpitur, ut supra audivimus, postea, interfecto Patroclo, maxime iratum in pugnam redeuntem facere posset; praeterea quod, si Achilles certamini interfuisset, Patroclus ab eo contra Hectorem adiutus mortem forte evitasset. — Eodem lib. VI. narrat Ptolemaeus: *ὅτι μετὰ Ἀνδρομάχης καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Πριάμος ἐπῆρ τῶν Ἑκτορος ὀστέων ἰκέτης ἀφίκετο πρὸς τὸν Ἀχιλλεὺ.* Priamum secutam esse Andromacham una cum Polyxena et Hectoris filii Astyanacte et Laodamante, ex Dictys lib. III. 20. referunt Malelas p. 157, Cedrenus p. 105. et Isabes Hom. 315. Atque eundem cum his fontem habuisse videntur Philostratus Heroic. XIX. p. 737 Olear., Servius ad Aen. III. 322. et Constant. Manasses p. 24., qui Polyxenam Priamo adfuisse tradunt; itemque Ptolemaeus. Dictys scilicet huius comitatus antiquissimus testis est. Apud Homerum sectantur Priamum eius *παῖδες καὶ γαμβροί*, qui necesse in campo Troiam revertuntur; atque solus Idaeus praecursor, currum regens, Priamum comitatur, cum eo Mercurius, à Iove comes et viae dux missus. Attamen solus Achillem nec Priamum, Idaeo ad currum relicto. — Adiciio quartum Ptolemaei locum. Scilicet apud antiquos poetas altum est silentium de causa, ex qua Menelaus, Paride Spartam adven-

tante, Cretam profectus sit, nisi veteris hospitii Idomeneum inter et Menelaum mentione Hom. II. III. 252. quid tangitur; silentque eam illi ipsi, quibus sat occasionis illius commemorandae datum erat: inter alios Ovidius, qui ter in Epistolis Helenae et Paridis (cf. Meurs. Cret. l. l.) tangens Menelai iter, ipsam causam nusquam adiecit, licet Her. XVII. 155. canat, magnam fuisse iustamque subitae viae causam. Septimius Ephemeridis initio retulit, Minois pronepotes ad dividendas Atrai (quem alii Catreum et Creteum pro varia dialectu vocant) opes Cretam convenisse; in quibus Menelaum. Addit rhetor Alcidas, antiquissimus huius rei testis, in Orat. Ulixis contra Palamedem, cuius verba descripsit Meursius Cret. IV. 4. p. 141., inter heredes cum lis exorta esset, Moli filios Spartam accessisse, rogantes Menelaum, ut ipsos conciliaret hereditatemque distribueret. Haec satis antiqua opinio non placuisse posterioribus videtur, utpote a cyclicis aliena, quaeque historico alicui, qui *Κρητικά* scripsit, sin ipsi Alcidasanti rhetori, debuerit originem. Spreverunt eam etiam Dictyis sectatores, si Septimio fides est. Scilicet summa religione Europam in Creta insula cultam fuisse, et quotannis more patrio sacra Gortynae, urbe principe Cretae antiquissima, in honorem Iovis et Europae facta esse, post Sept. I. 2., quo antiquior et locupletior testis mihi desideratur, referunt Ptolemaeus lib. V, Malelas p. 117, Cedrenus p. 102, Tzetzes Antehom. 100, 107. Iidem uno ore testantur, ipso tempore, quo Paris Spartam venerat, Menelaum, ut illorum pars fieret sacrorum, Cretam se contulisse. Cuius vulgatae fabulae si Dictyis non est auctor, nescio alium. Septimium enim duobus primis capitibus rectam Graeci Dictyis rerum seriem veramque narrationem nobis reddidisse, est quod dubites. Ait cap. 2: *re cognita confluunt*. Qua re, quaeso Graecos reges ad dividendas Atrai opes venisse, eosque magnificam vitam agere. Igitur hac re audita confluunt omnium Europae posterum, atque eius festum celebrant? Mira narratio Dictyis vix scripserat *re cognita*, sed quid tale: „Quam i

ter praesentiam regum Graecorum ἐορτῇ Europae incideret;“ et perrexerat: „omnes illius posteri circa reges Graeciae congregati sunt, festumque inceperunt, quod more patrio quotannis splendide celebrari solebat, et hoc anno eo splendidius agebatur, quia Graeciae principes aderant. Inter huius festi tumultum nuntius venit, Helenam a Paride raptam, quibus cognitis Menelaus Cretam reliquit.“ Uberrimam, ut credi par est, de hoc festo Dictyis orationem sectatores videntur respexisse, neglecta hereditatum divisione, paucis forte absoluta: ἐορτῇν Europae causam Menelai viam habuerint eamque retulerint. Sed coniecturam pronuntio. Possunt Ptolemaeus et Malelas (hunc Cedreus et Tzetzes saepe, haud inspicientes ipsum Dictyn, secuti sunt) etiam alium mihi ignotum fontem habuisse, quod ob Ptolemaei testimonium haud obstinate negaverim. Sin manavit alius fons, manavit ex historico, qui Europae cum pluribus Cretae locis, tum praecipue Gortynae ex antiquissimis inde temporibus cultae festorumque ibi dierum ei celebratorum (vid. Welcker Kret. Kolon. in Theb. p. 3sq. 9 sq. et passim) fundamento ceteram fabulam superstruxerit.

Fontem narrationis de Graecorum cum Troianis pacta pace (Dict. lib. V.) in antiquiore scriptore esse reconditum, haud dubio; sed Dictyis fusa descriptio moverit Dionem Chrysost. de lib. non capto p. 353 sq. Vol. I. Reisk., mendacem partem rerum Troicarum scriptorem, ut aequae copiose rem in contrariam partem expediret, ac narraret: Troianos devictis Graecis pacem petentibus concessisse, ea conditione, ut belli mutuum ipsis restituerent; Graecos autem solvendae pecuniae impares, Ulixae suadente, reliquisse Troianis anathema Minervae, inscriptum Ἰλαστήριον Ἀχαιοὶ τῇ Ἰλιάδι, ut signum esset Troianorum victoriae: atque ita pacem amicitiaeque inter utrumque populum foedus pactum. Sed nihil affirmo; ipsius enim Dionis sententia, Homerum audacius omnia finisse, quia nulli fuissent alii poetae aut historici, a quibus res Troicae narrarentur, sed ipsum primum aggressum esse de illis scribere, argumento esse videtur, nihil Dionem aut

scivisse, aut, si sciverit, nihil credidisse de Dictyis Ephemeride. Cf. Kuhn. ad Aelian. XI. 2.

Ulterius progredi non possum, nec debeo. In scriptoribus enim, qui ante commemoratos et primum seculum vixerunt, licet absurda commenti sint quam plurima, qualia inveniuntur in Hygino, Diodoro, Parthenio, Conone, nulla est fabula Dictyaca. Hyginus haud novit Dictyn; immo Dictys, vel saltem Septimius usus est Hygino, ut suo loco docerimus: atque cum Diodoro, Parthenio, Conone aliisque antiquioribus si in vanis commentis Dictys consentit, vel appropinquat, eosdem cum illis fontes habuisse statuendum est; nam ante seculum primum et ante Neronem Dictyn non scripsisse, supra confirmavimus. Etiam in iis, quae Ptolemaeum ex Dictye sumsisse censui, incertum esse pedum nisum, et posse utrumque eodem usum esse fonte affirmabis: atqui creber scriptoris, qui ad mendaces rerum Troicarum auctores, qualis ipse est, animum applicuit, in eadem fere verba consensus, in fabulis praesertim, quae omnino novitatis speciem praeferunt, cum vix sit fortuitus, tum vero Aeliani, qui Daretem, Dictyn in multis sectantem, oculis suis vidit, testimonium meam opinionem veri similem facit: quam prorsus comprobat Septimii aetas; quem videlicet posteriore secundi seculi parte Dictyn ex Graeca in linguam Romanam translisse persuasum habeo, atque ex versionis latinitate mox demonstrabo. Ex hac autem Latina versione magnam suspicari licet Dictyis celebritatem, ut centum certe annos, vel amplius, scriptam iam Ephemeridem fuisse accipi queat, antequam ad versionem aliquis accesserit. Atque non possum, quin ulterius progredi suspicionem faciam ingenueque fatear, etiam quinquaginta annis ante Ptolemaeum scribere Dictyn potuisse: neque nimiae audaciae crimen irruere arbitror, si quis Graecam belli Troiani Ephemeridem circa medium seculum primum, itaque haud ita multo post Neronis aetatem conditam ab historico, sive Cretensi sive Graeco, statuerit, cui terrae motus in Creta nuper saeviens recenti memoria inhaesit.

Recentissimus scriptor, qui se Graeco Dictye, ut et Dacrete, usum esse testatur, est Guido de Columna. Post hunc nemo fuit, qui eum se vidisse narraverit; atque Constantinus Lascaris, qui altera parte seculi decimi quinti vixit, affirmavit, suo tempore nusquam Dictyn apud Graecos reperiri. Vid. Francisci Faragonii Epist. ad Rictium Messanensem in Thes. Antiq. Graec. T. X. p. 1745; Nicolaus Loënsis Misc. Epiph. lib. IV. c. 20. in Gruteri Thes. Crit. T. V. p. 455; Fabricius Bibl. Graec. I. 5. 13. Hinc efficitur, quantum sit Marco Tatio fidei tribuendum, cuius Germanica Dictyis versio commemoratur hoc titulo: „*Dictys Cret. Historie aus dem Griechischen übersetzt durch M. Tatius. 1540. fol.*“ Qua de re Harles ad Fabric. l. l. sic iudicat: „Unde Tatius Graecum Cod. acceperit, aut cur illam iactarit epigraphen, equidem nescio.“ Verum dixerit Tatius an falsum, collata huius versione cum Septimiana et Dictyis expilatorum narrationibus elucesceret.

Sequitur difficillima de L. Septimii, Latini interpretis, aetate quaestio, in qua virorum doctorum quot capita, tot fere sensus. Ancipitem viam ingressi sunt: alii aetatem constituere moliti sunt ex librorum latinitate, alii ex singulis virorum dignitatumque nominibus: atque inter utramque partem cum magna sit dissensio, tum etiam singuli cuiusque factionis socii admodum inter se discrepant. Scioppium, Parad. Lit. Epist. V. ad Cornelii Nepotis similitudinem accedere Septimium, et omnino Velleii Paterculi, Valerii Maximi et Curtii Rufi aetate vixisse contendentem, foedissimi erroris convincunt Gronovius Obs. Eccles. c. 25. et Perizonius Diss. §. XXXVIII. Sed ipse erravit Gronovius, Septimium ob vocem *navigium*, qua series (lib. I. 5, II. 4. 40, V. 11. 16, VI. 9.) pro *navigatio* utitur, in quintum seculum reponens. Falsus enim est, neminem esse affirmans, qui sic loquatur, antiquiorem Cervidio Scaevola: nam prisca vox est *navigium* ista significatione, qua utitur Lucretius V. 1004. *improba navigii ratio tum caeca iacebat*, i. e. navigationis, ut accipiunt Obre-

chtus, Forcellinus Lex. et alii: atque cum Lucretio sic alios quoque antiquos scriptores locutos esse veri est simillimum: unde frequens huius vocis usus apud iurisconsultos seculi secundi. Scaevola Dig. 45. 1. 122. *Idque creditum esse in omnes navigii dies.* et paulo post: *redderet universam continuo pecuniam, quasi perfecto navigio.* Ulpianus Dig. 43. 11. 1. *Ait praetor, iterque navigio deterius fiat: hoc pro navigatione positum est.* Hinc ad postera secula hic usus transiit, ut ad Servium, Rutilium Numantianum, alios, quos produxit Gronovius. Infimae latinitatis scriptoribus Septimium adnumerat Cortius ad Sallust. Iug. 72. 7. ubi haec scribit: „Sallustius saepissime *ea tempestate* et similia dixit, ut notaret *tempus*: atque ita Livius, Tacitus, Curtius aequae frequenter; mansitque ea notione apud historicos usque ad infimam latinitatem, quod Dictys, Hegesippus, Sulpicius Severus iisque iuniores ostendunt.“ Ex admodum gravibus dicendi formulis, quae infra ponam, coniecturam quis capere possit, Septimium pertinere ad aetatem Sulpicii et Hegesippi. Verum uterque scriptor, aequae ac Septimius, aemuli sunt Sallustii aliorumque scriptorum antiquorum, atque, quae nostro cum illis solis communia scio, eorum indoles cogit ad suspicionem, eundem omnibus antiquum fontem manasse. Barthius Advv. LVII. 20. viris doctis accedit, qui aevo Theodosiano Septimium scripsisse coniectant. Vossius Hist. Lat. IV. 2. seculis aliquot post Constantinum Magnum vixisse putat: cui opinioni accedit Ol. Borrichius de Var. L. L. Actal. p. 12. Eiusdem Vossii, de Idol. IV. 50. dicentis, S. Ambrosio aequalem vel supparem esse Dictyis interpretem, verisimilem vocat coniecturam Fabricius Bibl. Lat. T. II. p. 70.

Alterius factionis sunt Mercerus, Obrechtus et Perizonius. Mercerus Septimium post Constantinum Magnum scripsisse putat, ex Prologo, qui Dictyn in sepulchro repertum *Rutilio Rufo, Cretae tunc temporis Consulari*, oblatum refert: *Consulares* autem, quamvis quosdam ab Hadriano, plerosque tamen a Constantino M. esse institutos, qui in Occidente vi-

genti provincias magistratibus Consularium nomine parere iussisset, in Oriente quindecim, in iis *Cretam*. Futile hoc argumentum merito appellat Perizonius Diss. §. XXXVII, prolati Salmasii ad Spartiani Hadr. c. 22. rationibus, qui copiosa contra eandem aliorum quoque virorum doctorum sententiam disputatione ostendit, legatos consulares, vel simplici nomine Consulares, originem debere non Hadriano vel Constantino, sed ipsi Augusto. Cf. Guido Pancirollus ad Notit. Imp. Orient. cap. 156. in Thes. Antiq. Rom. Graev. T. VII. p. 157. et Obrechtus ad Prolog., qui inter alia afferunt nobiliorem locum Dionis Cassii lib. LIII. p. 577 sq. Steph. ed. a. 172. fol. Obrechtus et Perizonius miror quod certam sint et incertis virorum nominibus investigare aetatem perichitani. Perizonius nempe Diss. §. XXXIII, praeunte Obrechtus, ex *Q. Aradii Rufini* aetate, ad quam Epistola Ephemeridi praemissa scribitur, aetatem Septimii indagandam arbitratu, Diss. §. XXXVI Diocletiani aevi scriptoribus aequalium eum fuisse multis contendit. Atqui haud ignoraverint viri celeberrimi Epistolam Daretis Phrygii miserrimo partui praefixam: cuius libelli scriptori ficta nomina *Q. Aradius Rufinus* et *L. Septimius* quasi facem praetulisse videntur, ut et in simili epistola falsa nomina subiiceret, et Cornelium Nepotem ad Sallustium Crispum scribere faceret. Suppositio autem ista nomina, aliudque sibi posuit nomen Latinus interpretis, ut et suis et posteris hominibus haud innotesceret: mirer atque ille, qui Graecam Ephemeridem condidit. Miram quasi coniurationem, quae omnes conatus certi quid dicere irritos reddere videatur! Rectam viam, quam aliud reliquum sit nullum, ingressi sunt illi, qui ex librorum latinitate Septimii aetatem constituendam censuerunt: tum vero non uni, neque etiam duobus tribusve vocabulis insistendum erat, verum tota oratio in singulis accurate excutienda.

Septimius ne id quidem, quod usitatum suo tempore erat, sequitur genus dicendi. Ut novus est Dictys in fabulis, sic *Septimius* in genere orationis. Miscet Dictys vario-

rum scriptorum fabulas, novasque ipse condit: Septimius confundit variarum aetatum latinatē, novaque verba et dicendi formulas introducit. Primum, quod certatim viri docti animadvertere, Sallustium diligentissime aemulatur. Per omnes libros insigne Sallustii imitandi studium conspicuum est, quod quidem cum in paucis sit vituperandum, in plurimis valde laudandum est. Ubique reperimus Sallustianas loquendi proprietates, constructiones, sententiarum connectiones et varietates, phrases verbaque. Non anxiam imitandi rationem sectatus, cum alia ad verbum expresserit, amputavit alia, alia addidit; multa interpretatus est, longe pleraque suo more liberius tractavit et immutavit. Alacritatem ac robur Sallustianae orationis sua facere conatus, praecipue brevitati imitandae egregiam felicemque operam navavit. Lubeatissime respexit etiam Tacitum, Sallustiani stili aemulum. Utrumque in brevitate superare contendit; sed nimium in hoc studio versatus, brevitates saepe intolerabiles, ellipses durissimas, constructiones confusas vixque expediendas procreavit. Eorundem secutus est in adhibendis antiquis formis exemplum. Haud paucas easque elegantissimas dicendi formulas debet Ciceroni: atque exordium orationis Ciceronianae pro Roscio Amerino tribuit Ulixi (lib. II. 21.). Exquisite formulae multae sunt ex Livio, Caesare, Nepote aliisque scriptoribus bonis petitae: hinc I. Fr. Gronovius Septimium vocat *optimorum aemulum*; quae Gronovii verba commendat Niebuhrius *Röm. Gesch. Bd. I. p. 258*. Etiam poetarum flosculis orationem suam exornavit. Poeticae haud paucae sunt descriptiones: in quarum numero praeter certamina nonnulla sunt orationes, egregio plerumque dicendi genere excellentes, atque luctus et desperatio Troianorum post Hectoris mortem. Virgilii permulta sunt, nonnulla Terentii et praesertim Plauti. Imitatus Septimius etiam scriptores est multo antiquiores, ut in eum quoque cadat Ruhnkeni in Praefat. Apuleiana de Gellio et Apuleio sententia: „modo cum Cicerone, Caesare et Livio, modo cum Evandri matre loqui videntur.“

Imitationis solet esse comes cupiditas novandi. Nova autem in scriptoribus cadentis et posterioris latinitatis debent esse peiora. Copiosus Septimius est ab inusitatis, novis, passim etiam sordidis dicendi generibus. Ut commemorare omittam locutiones saepe dubias et ancipites, brevitates nimis quaesitas, ellipses duriores, constructiones salebrosas, impeditas et intricatas; novas ad postremum atque inauditas introduxit loquendi formulas ac singulares proprietates, quarum nusquam alibi existent exempla: unde pessimam de se famam opinionemque excitavit, ut Septimianae latinitatis dubia et suspecta evaserit auctoritas. Non minor tamen virorum doctorum lapsus, qui formulis, quae nostro cum melioribus optimisque scriptoribus sunt communes, itemque diligentissima Sallustii imitatione, in summa, qui obiter instituta lectione decepti, aureae eum vel huic proximae latinitatis aetati adscripsere; quam foedus est error eorum, quibus mala et pessima verba formulaeque imposuere, ut in quartum, quintum seculum et ultra detrudere ausi sint. Ut enim, quae larga manu infra enotabimus, posterioris latinitatis indicium aperto fronte praeferant, attamen non sunt ea huiusmodi, ut ad certam aetatem designandam satis valeant. Sordidae phrases, abs quibus aliorum bonorum auxilio manuscriptorum uno et altero loco forsitan haud frustra scriptorem nostrum te speres liberaturum, temerariae licentiae et negligentiae quoque sunt tribuendae: verborum, quae nunc videntur nove dicta, bonam partem Septimium, utpote antiquitatis et, ut formarum, ita verborum exoletorum affectatorem, e prisca scriptoribus, quos legere fortuna nobis interdixit, petiisse quis negaverit? Levissimi, si de aetate quaeritur, argumenti sunt, quae ex Graeco translata proponemus: quibus adnumerabis etiam nonnulla, quae nova solique Septimio propria dicemus, inque iis mala non pauca, quae ex aequo impuro Graeci Dictyis sermone fluxerint. Tenendum quippe est, versionem Latinam, licet plerumque liberam, in permultis tamen fidelem et Graecae orationi adstrictam, esse in manibus: ipsius autem Dictyis

sermonem impurum fuisse, clarissimo argumento est expilatio Malelac. Reputandum etiam, scriptores posterioris latinitatis omnes, in primis vergentis secundi seculi, nova et inaudita continere multa, quorum partim frustra quæras exempla, alia suspicionem longe iunioris latinitatis moveant. Atque quæ partim barbariei seculi, quæ in pravum abstraxerit, sunt tribuenda, partim et præcipue ex Septimii arbitrio et immo-licia licentia profecta sunt, ex his ad ullam latinitatis ætatem frustra concludas, quippe quæ ab omnibus etiam pessimis ætatibus plerumque sint aliena et prorsus singularia, quæque nihil contineant, quod non possit esse partus novandi cupidi et suam ætatem tenebris involvere studiosi scriptoris, qui secundo seculo exeunte vixit.

Iam igitur insolentium, inusitatarum novarumque, malorum et pessimarum phrasium verborumque, quibus Septimii orationem inquinari sæpe clara voce clamitatur, omissis multis, quæ iniusta manifesto probra perpessa sunt, multis etiam, quæ licentiæ et audaci imitationi, non autem certo seculo sunt adscribenda, sequatur delectus et census.

Lib. I. 4. *abstractio coniugis*, pro raptu. Consimiliter Dares c. 4. *abductio Hesioneæ* (cf. Sulpic. Sever. II. S. I. 50. 5.), Septim. II. 58. *productio exercitus*. Facta a posterioribus nomina ab usitatis verbis *abstrahere*, *abducere*, *producere*.

Lib. I. 21. *confusione aëris creptum lumen*. Poeticæ imagine *confusio aëris* dicitur de coelo, tonitru, nubibus imbribus turbato ac foedato. Verbo *confundere* in hunc sensum utuntur Statius Theb. V. 42. *Olympus confusus*. Ammian. Marcellin. XVII. 7. *concreti nubium globi lactam paulo ant coeli speciem confuderunt*. Boëthius Consolat. lib. II. Proo. II. *terrae vultum nunc floribus frugibusque redimire, nunc nubis frigoribusque confundere*. Laudat Septimii locum Wasseus ad Sall. Jug. 45., sed exempla, quibuscum nostrum comparat, parva huc faciunt. Eiusdem sensus et æque poeticæ phrasæ est *motus coeli* ad finem eiusdem Sept. capituli; quæ notione obvium est *moveri et misceri*. Cf. Lucret. IV. 137

tur idem esse, quod lib. V. 17. *naves remigibus reliquisque nauticis instrumentis complent*. Cf. not. cr. ad V. 11.

Lib. I. 5. *qui — reliqui praedae aufugerant*. *Praedae* videtur casus gignendi esse, pendens a *reliqui*; ut lib. II. 46. *nullus reliquus caedis*. Aliud exemplum desidero. Laudat Sept. Wasseus ad Sall. Cat. 29. *quibus lubido atque luxuria ex magnis rapinis nihil reliqui fecerat*.

Lib. I. 16. *campestri exercitui*. Vulgo pedestres, terrestres copiae opponuntur maritimis, navalibus. Vid. Gronov. ad Liv. XXXVII. 73.

Lib. I. 21. *post Troianam victoriam*, i. e. de Troianis reportatam. Os Latinum ab hac phrasi abhorret. Liv. XLV. 10. *victoria Romana*. Sall. Cat. 37. *Syllana victoria*, i. e. a *Romans*, a Sylla reportata.

Lib. II. 4. *navigio in aliquantum exhaustos*. Edd. Princ., Crat. et Obr. om. *in*. Retinenda prae-positio est ex MSS. meis, Merceri et scripto Cod., quem vidit Gronovius Obs. Eccles. c. 5., quicquid contra Mercerum clamitaverit Scioppius l. 1. Conspirant enim in illud loquendi genus libri scripti et editi lib. II. 52. 46. III. 22. IV. 6, quibus locis sola, quod sciam, Ed. Crat. praepositionem ignorat. Videtur Septimius imitari verbum Livii XXIV. 15. *dextra pars terrae labe in aliquantula altitudinis diruta erat*. notante iam Gronovio. Cf. Wopkens. p. 36. Ruhnk. ad Vell. Pat. 1. 9. 3.

Lib. II. 18. *Teuthrantem — solitario certamine interficit*, pro singulari certamine. Eadem formula lib. II. 39. III. 7.

Lib. III. 11. *deformatum — omni supplicio lamentandi*. Videtur significari: omni animi cruciatu et lamentandi genere; omnibus animi cruciatibus lamentationibusque. Possis vernacula lingua reddere quaesito verbo *durch alle Klagemarter*. huiusmodi insolentes Genitivos Gerundii amat Septimius. Vid. Obs. ad h. l.

Lib. III. 18. *sagittarum arte*. insolenter dictum pro: sagittandi arte.

Lib. IV. 2. *reliquisque ex finitimo populis*, i. e. habitan-

tibus in finitimo, in finitima regione, in confinio. Plane ut Sulpic. H. S. II. 46. 8. *ex vicino agens*. Hegesipp. V. 10. *in finitimo tumuli*. I. 15. *urbs Hierico in finitimis suis Pompeium tenebat*. II. 17. *Cum Iudaei finitima quaeque popularentur*. pro quo IV. 13. *vicina omnia populabantur*. III. 20. *percusarent finitima regionis*. et sic saepe finitima et vicina, scil. loca. Usitatum antiquis (et nostro) est finitimi pro finitimis populis; sed illa est posterior latinitas. Trita antiquis formula *ex proximo*.

Lib. IV. 19. *lucessit — sagittario certamine*. Profectum loquendi genus videtur ex Graeco. Malelas p. 40. *προσκαλεῖται τὸν Πάριδα εἰς μονομαχίαν τοῖς τήν*.

Lib. V. 10. *socii qui bello residui erant*. V. 17. *cuncti qui bello residui*. Hegesipp. I. 13. *qui bello reliqui fuerant*. Cf. Wopkens. p. 96.

Lib. VI. 15. *infelicissimum casum vulnere contemplatus*. Bern. a m. pr. *mulleri*. sec. in marg. *vulneri*. Ed. Crat. *felliciss. casum vulnerantis cont.* In ceteris Edd. et MSS. *nullam* inuenio varietatem. Mendam verbis inesse, sensit ille, a quo Crat. profecta lectio est; itemque Vindingius, qui *correx*it *infel. casum vulnerati cont.* Ceteri viri docti *silent*. Coniecturarum, quibus in loco, proba latinitate destituto, mentem discruciaui, omnium facillima est *casum vulneris*, i. e. eventum vulneris: ad quam me evocarunt verba Sulpicii Vit. Mart. 21. 4. *indicat fratribus casum mortis et vulneris*, i. e. id quo (vel unde) acciderit mors et vulnus. Cf. Oros. VII. 15. *casu morbi, quem apoplexiam Graeci vocant, suffocatus interit*, i. e. incidente morbo, vel simpliciter morbo Noster IV. 15. *exitus mortis*, i. e. id, unde mors exierit, *profecta* sit, *evenerit*. Amplius cogitet alius.

Lib. I. 11. *contestandi magis gratia*, i. e. *repugnandi* adversandi, *litis movendae gratia*, vel simpliciter *litis causa*. Perizonius Diss. §. XXXIX. reddit: *protēstivē*; qua *notior* verbum recepere Lexicographi, per quos pessime audiit. *Se* haud absimili significatione Oros. I, 21, *et quercelis uxoris*

tur idem esse, quod lib. V. 17. *naves remigibus reliquisque nauticis instrumentis complent*. Cf. not. cr. ad V. 11.

Lib. I. 5. *qui — reliqui praedae aufugerant*. Praedae videtur casus gignendi esse, pendens a *reliqui*; ut lib. II. 46. *nullus reliquus caedis*. Aliud exemplum desidero. Laudat Sept. Wasseus ad Sall. Cat. 29. *quibus libido atque luxuria ex magnis rapinis nihil reliqui fecerat*.

Lib. I. 16. *campestri exercitui*. Vulgo pedestres, terrestres copiae opponuntur maritimis, navalibus. Vid. Gronov. ad Liv. XXXVII. 73.

Lib. I. 21. *post Troianam victoriam*, i. e. de Troianis reportatam. Os Latinum ab hac phrasi abhorret. Liv. XLV. 10. *victoria Romana*. Sall. Cat. 37. *Syllana victoria*, i. e. a Romanis, a Sylla reportata.

Lib. II. 4. *navigio in aliquantum exhaustos*. Edd. Princ., Crat. et Obr. om. *in*. Retinenda praepos. est ex MSS. meis, Merceri et scripto Cod., quem vidit Gronovius Obs. Eccles. c. 5., quicquid contra Mercerum clamitaverit Scioppius l. l. Conspirant enim in illud loquendi genus libri scripti et editi lib. II. 52. 46. III. 22. IV. 6, quibus locis sola, quod sciam, Ed. Crat. praepositionem ignorat. Videtur Septimius imitari voluisse Livii XXIV. 15. *dextra pars terrae labe in aliquantum altitudinis diruta erat*. notante iam Gronovio. Cf. Wopkens. p. 36. Ruhnken. ad Vell. Pat. I. 9. 5.

Lib. II. 18. *Teuthrantem — solitario certamine interficit*, pro singulari certamine. Eadem formula lib. II. 39. III. 7.

Lib. III. 11. *deformatum — omni supplicio lamentandi*. Videtur significari: omni animi cruciatu et lamentandi genere; omnibus animi cruciatibus lamentationibusque. Possis vernacula lingua reddere quaesito verbo *durch alle Klagemarter*. Istiusmodi insolentes Genitivos Gerundii amat Septimius. Vid. Gloss. ad h. l.

Lib. III. 18. *sagittarum arte*. insolenter dictum pro: sagittandi arte.

Lib. IV. 2. *reliquisque ex finitimo populis*, i. e. habitan-

partitur. Usitatum Particip. *quadripartitus* optimis scriptoribus; verum *quadripartire* vel *quadripartire* exoletum verbum est, et a glossographis servatum. Vid. Du Gang. l. 1.

Lib. I. 22. *reformatoque iam die*. Saepe *reformari* res dicuntur, quibus adempta pristina forma restituitur. Sic lib. II. 9. *animum atque ornatum regis reformavit*. cum quo loco compara Apul. Met. III. p. 232. *in masculinam faciem reformato habitu*. Sed novum est *reformatur dies*, i. e. dies pristinae serenitati suae restituitur: novum etiam lib. IV. 5. *acies in ordinem reformatur*. ubi tamen cf. Gloss.

Lib. II. 2. *condensatis utrinque frontibus*. S. Gall. opp., Ed. Obr. et aliquot MSS. Oudendorpii ad Apul. de Mund. p. 307. *condensis*. Ed. Crat. et Merc. *condensatis*. ut exhibet etiam Vindingius ad cap. 38. Atque sic scripsisse Septimium, confirmat scriptura S. Gall. sec. IX, Argent., Bern. et Ed. Princ. *condensis satis* (Bern. *condempsis satis*), orta ex *condensatis*, non ex *condensis*, ut placuit Obrechtio. Ceteris quidem scriptoribus frequens est Particip. *condensus*, atque exemplo, quod sciam, caret *condensatus*: attamen in verbi insolentia non offendendum, cum etiam *inspectatus* (III. 9.) totque alia inusitata in Septimio sint toleranda. Praeterea *condensare* notum verbum est, itemque *densatus*, quo Particip. utitur ipse Septim. c. 38. *densatis frontibus*, cf. Hegepp. III. 23. *densata acie*; I. 32. *densare aciem*; Oros. V. 15. *pedites densabantur*, et sic etiam antiquiores.

Lib. II. 8. *bellum in regiones Graeciae transportaretur*. Latini dicunt *transferre*, *transmittere bellum in aliquam terram*. Compara cum nostro loco Plin. Paneg. 12. *Quum Danubius ripas gelu iungit, duratus glacie ingentia tergo bella transportat*. Similia dat Duker. ad Flor. II. 2. 17. Eiusdem nummi phrasis est lib. II. 9. *bellum importare* pro *inferre*: quam latinitati videtur vindicare velle Heinsius ad Vell. Pat. III. 114. 2., eam coniungens cum formulis *cladem*, *periculum*, *luctum*, *negotium importare*. Melius opinor statuas, *importare* et *transportare bellum* originem debere tritis

formulis *frumentum*, *merces* et similia *importare*, *transportare*.

Lib. II. 9. *classem* — *compingunt*. Nota sunt: *classem instruere*, *parare*, *aedificare*, *facere*, *moliri*; itemque *compingere navem*: sed nusquam legi *compingere classem*.

Lib. II. 14. *cum his se adiunctum esse*; III. 15. *paucis filis adiunctis secum*; V. 17. *adiunctis secum regulis*. Latine dicitur *adiunctum esse alicui*, ut alibi loquitur Septimius. Eandem farinae est lib. IV. 5. *adhibito secum fortissimo quoque*.

Lib. II. 15. *nihil insidiosi summetuentem*, i. e. subesse metuentem. Verbum *summetuere* est ex numero ἀπαξ λεγομένον; atque Perizonio Diss. §. XV. *nihil summetuentem* factum videtur ex Graeco οὐδὲν ὑποδεδοικότα vel ὑποδείσαντα.

Lib. II. 57. *causam tumultus eorum cupidus persciscere*. In hoc verbo *persciscere* pro cognoscere. Coniicias *perdiscere*, ut loquitur Septimius simillimo loco lib. VI. 14. *cupientique causam eius rei perdiscere*.

Lib. II. 40. *ubi novis iaculis manus utriusque redarmatae* est. Verbum *redarmare* nisi hic loci non invenio.

Lib. II. 42. *genibus Achillis* — *obvolvebantur*. In propositibus Septimii est formula *genibus obvolvi*, quae legitur in lib. II. 19. 50. III. 24. Ceteri scriptores dicunt: *genibus obvolvi* (Liv. XXXIX. 14. Vell. Pat. II. 80. Apul. Met. VI. init., alii), *genua advolvi* (Sall. fragm. VI. 20. Tacit. Ann. VI. 49.), *ad genua advolvi* (Sulpic. saepe), *pedes advolvi* (Apul. Met. VI. p. 384. Apol. p. 587.), *genibus provolvi*; Tacit. Ann. XI. 30. Iustin. XI. 9.)

Lib. II. 51. *manus adosculari*. Verbum Septimio peculiariter, datum forte ex Graeco προσχυεῖν.

Lib. III. 3. *recordatus sui*, i. e. mentis compos factus.

Lib. III. 3. *soluturum se omne bellum*; V. 15. *initium novae militiae*. Formulam *solvere bellum* habet etiam Herodianus I. 18. et II. 15., ut *absolvere bellum* I. 50, *solvere pacem* II. 10, atque alibi *solvere obsidionem*, *propositum*, *propositum*. Vel utrique in Graeco, quem quisque vertit,

scriptore ante oculos erat Graeca formula *λύειν, διαλύειν πολεμῶν*, vel potius Latinum aliquem, quem equidem ignoro, scriptorem antiquiorem pariter imitati sunt.

Lib. III. 9. *inspectatis omnibus*. Obsoletum Participium.

Lib. III. 20. *in os ruit*, h. e. pronus cadit, explicante Artopoeo in Ind. Nos: *er stürzte auf sein Antlitz*. Cf. Sulpic. Dial. II. 4. 8. *ad genua beati viri ruere*. Hegesipp. V. 28. *lapsus in faciem cum maximo sonitu ruit*. Isidor. Genes. fol. 19. F. 2. *Cadere retro, cadere in faciem*. Alia notione Val. Flacc. VII. 599. *In caput inque humeros ipsa vi molis et irae Proruit*.

Lib. III. 24. *mandata cura Phoenici super Priamo, ut delutaretur*. „Mediol. ed. debetur haec emendatio. Vulg. *delectaretur*. Praecesserat de Priamo: *protinus in os ruit, pulverem atque alia humi purgamenta capiti aspergens*. Mox vero sequitur: *Igitur ubi excussus comis pulvis totusque laetus est*.“ Verba sunt Obrechtii. Libri mei om. *ut delutaretur*. Certissimam Obrechtii emendationem faciunt verba Malelae p. 158. *καὶ κελεύει τῷ Πριάμῳ λούσασθαι, καὶ οἶνον γέυσασθαι ἅμα αὐτῷ, ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν παραγορήσειεν αὐτῷ τὸν νεκρόν*. Non dubitare debuit de verbo *delutare* Wopkens. p. 64, quod non nisi notione obliniendi luto invenerat (ut apud Caton. R. R. c. 92.): nam respectu praepositionis *de*, quocum compositum est, proprie significat: amovere luctum; atque haec propria notio, cuius desidero apud ceteros scriptores exemplum, ne in posterum fugiat lexicographos.

Lib. IV. 4. *in unum multis milibus armatis*. Nova locutio est *in unum armare*, pro: in unum locum conducere armatos. Similiter amatum Ammiano Marcellino (XV. 7. XXVII. 5.) *in unum quaerere exercitum, milites*.

Lib. V. 10. *Antenore deserviente*. Notum in re convivali verbum *ministrare*. Simplex *servire* habes Apul. Met. V. p. 324. *Et illico vini nectarei eduliorumque variorum fercula copiosa, nullo serviente — subministrantur*. Sulpic. Dial. II. 6. 5. *per omnia ministrantis modestiam, et humili-*

item exhibens servientis. II. 7. 4. regina servivit et ministravit.

Lib. V. 14. *adnitentibus Ulixi Menelao atque Agam.* Ignara mihi formula est *adnati alicui*, quam Artopoeus in lud. expedit: in alicuius favorem allaborare.

Lib. IV. 16. *quietum abeunt*, i. e. cubitum. Lib. V. 1. *quietum disceditur.* ubi vid. Gloss.

Lib. IV. 22. *cuncti proceres seditionem adversus Priamum extollunt.* Graeco *ἀναίρουσιν* deberi formulam, scite monet Anna Daceria.

Lib. V. 5. *signum coelo sullapsum.* Ita Ed. Merc. et Chr., scilicet auctoribus libris scriptis: nec aliter exhibet Petrus Dins. §. XXXVIII, editum invenit Vindingius, scribitque ex Ed. Dacer. (ubi tamen *sublapsum*) Wopkens. p. 87. Placet, spreto consensu MSS. meorum, Ed. Princ. et Grat. in *lectionem coelo lapsum.* Giofan. ad Ovid. Met. XIII. 337. *coelo lapsum.* Librarii enim eiecere praepos. *sub* ob formulae insolentiam; qua eadem de causa ex loco Ovidii Vindingius scriptum fuisse suspicabatur *coelo delapsum.* Verum aequae insolens est Mamertini Grat. Act. c. 6. *gentes, quae prolapsum coelo exceperunt Palladium.* quem locum protulit Wopkensus. Tertius Septimius per *sullabi* vertit Graecum verbum cum praepos. *κό* compositum, velut *ἐπολισθαίνειν*, vel simile.

Lib. VI. 15. *gratulari cum fortuna.* Barbare. Cicero dicit: *gratulor mihi in aliqua re, de aliqua re, aliqua re* (ut Septim. V. 10. *gratulari interventu pacis*); et aliquo loco Plautus *hanc rem.* Dativum *mibi, sibi* passim a scriptoribus caeteri adnotat Duker. ad Flor. IV. 5. 5.

Lege sis etiam disputata de formulis his: Lib. I. 10. *convenit mihi cum re alicuius*; II. 2. *mili aliquid perseverat in aliquo*; II. 35. *apud arma esse*; III. 5. *praesenti negotio*; III. 4. *signo belli edito*; III. 14. *fortuna mutat casum a me*; III. 16. *aliqua re in me ipse perfero indicium rei*; III. 25. *de pernicie publica transigere cum exitio alicuius*; IV. 9. *ferire inter se acies.*

Quodsi enotata non confirmant sententiam, infimae latinitatis scriptoribus Septimium esse adscribendum, alia, quae confirmant, non habes. Etenim cetera verba et phrases possunt ea omnia ex certo fonte derivari; quippe quae, ne dicam ad infimae latinitatis scriptores, inmo vero ne ad eos quidem, qui tempore Constantini Magni, aut etiam ipsius Diocletiani vixerunt, sint reducenda. De magno enim illorum temporum proprietatum numero vel nullae vel admodum paucae et vix dignandae in Septimio reperiuntur, et ubi tales sunt, eadem singulis antiquiorum quoque scriptorum exemplis nituntur: neque etiam ulla fere Septimii proprietates in illorum temporum scriptoribus offenderis. Ut dicam, quod sentio, nulla est Septimii memoratu digna cum aliis scriptoribus communis proprietates, quae secundum seculum transgrediatur.

Tota denique Septimii latinitas aetatis, cuius consuetum loquendi morem prorsus egredi non valuit, intento studio ultra veri similitudinem constituendae facultatem nobis praebet scriptoremque, qui non ultra secundum seculum vixit, manifesto indicat. Atque certum equidem ex lingua, qua vestita oratio est, exploratumque habeo, vixisse et scripsisse Pseudo-Septimium posteriore parte secundi seculi, post Apuleium, ut Iurisconsultos quoque ad finem huius seculi viventes noverit. Secundi autem seculi scriptorum sunt haec:

Lib. V. 6. *bellum instruere*. Frequentissima formula Iustino (II. 10. XV. 1. 2. cct.) Cf. Trebell. Poll. in Gallien. duob. c. 2. — Lib. V. 14. *quis etiam nunc bellum in manibus, atque hostiles multae nationes circumstrepent*. Iustin. VI. 5. *undique belli formidine circumstrepente*. cf. Gloss.

Lib. VI. 1: *a puppi secundante vento—pervenere ad Aegaeum mare*. Iustin. XXVI. 3. *cum secundante vento celeriter ad Cyrenas advolasset*.

Lib. I. 19. *promisce*. Antiqua forma *promisce* familiarissima est Gellio lib. II. 24. VI. 14. VIII. 3. X. 21. XI. 16. XIII. 16. 28. Habet eam etiam Ammianus Marcell. XX. G.

erstatque in Cod. Sall. Iug. 28 extr. teste Wasseo. *Promissam pro promisce* legimus Plaut. Pseud. 4. 5. 11. Etiam *promiscus* subinde apud scriptores recentiores reperitur. Cf. Salmas. ad Capitolin. Pertin. 12. p. 564. — Lib. I. 20. *inoperabile — remedium*. Gell. IV. 18. *pacem et victoriam vobis peperit insperabilem*. Ammian. XV. 5. *insperabilis nuntius*, i. e. insperatus, nec opinatus. — Lib. V. 8. *ubi iam vesperarat*. Plane ut Gell. XIX. 8. *ubi iam vesperarat*. Cf. Sall. 16. *die iam vesperato*.

Lib. I. 16. *undique versum*; II. 46. 48. III. 16. *undique versus*. Secundo seculo proprium dicendi genus. Vid. Iustin. XLV. 1; Gell. VII. 16; XII. 13; Apul. Met. IV. p. 246. Apul. p. 554. Cf. Solin. 55.

Lib. IV. 22. *petitu Hesionae*. Gell. XVIII. 3. *petitu assium*. Apul. Met. VI. p. 394. *petitu Mercurii*. Apul. p. 506. *petitu medici*. p. 501. *petitu tuo*. cet. Cf. Hegesipp. I. 40. *petitu Herodis*.

Lib. III. 25. *aetatis tuae contemplatione atque harum proci*; V. 14. *contemplatione communis amicitiae*, i. e. respectu, consideratione. Iustin. VII. 5. *liberorum contemplatio*; VIII. 5. *contemplatione iustitiae*. Apul. Met. III. p. 189. *formae simul et aetatis contemplatione*; VI. p. 432. *contemplatione commutatae mihi mortis*; VIII. p. 589. *non meae salutis, sed iacentis simulacri contemplatione*. et alia. Ulpian. Dig. II. 15. 8. 6. *et personarum contemplatio intendenda est*; V. 3. 25. 9. *contemplatione delatae sibi hereditatis*. Papinian. Dig. VI. 1. 65. *dotis contemplatione*. Iulian. Dig. III. 5. 6. *tui, mei, eorum contemplatione*. et saepe saepissime iurisconsulti. Cf. Hegesipp. III. 8. *nulla aetatis contemplatione*. et alia. Sulpic. H. S. II. 25. 3. *contemplatione iudicis*.

Lib. II. 9. *Agamemnoni insinuans*, i. e. indicans, nuntians. Quo sensu idem verbum legitur Apul. de Mund. p. 32. et saepe apud iurisconsultos. Cf. Spartian. Hadr. 25; Capitolina. Anton. Phil. 12. Consulas etiam Salmas. ad Capit. d

tolin. Ver. Imp. 1. p. 406. et Gothofredi Glossar. Nomic. Cod. Theod. s. v. Ad finem praesertim seculi tertii amatum erat eadem significatione *intimare*.

Lib. II. 49. *oblacione opum*; IV. 14. *oblacione Cassandrae*. i. q. oblati opibus, oblata Cassandra. Apul. Met. V. p. 360. *luminis oblacione tori secretâ claruerunt*; X. p. 687. *de oblacionis (veneni) opportunitate secum deliberant*; XI. p. 794. *partium oblacione*. Ulpian. Dig. V. 2. 8. 10. *legatarii oblatio*, et mox: *ut - oblatio ei fiat eius, quod relictum est, quasi ex voluntate testatoris oblato eo satis ei factum videatur*. Et sic saepe uterque, et omnino iurisconsulti. Cf. Hegesipp. I. 14. *pecuniae oblacione*; II. 9. *mortem offerens. Qua oblacione victi*; IV. 4. *pacis oblatio*.

Familiaris Septimio forma *dinoscere*, pro *dignoscere*, frequens imprimis est etiam Apuleio et iurisconsulti. Vid. Gloss. ad III. 23.

Nonnullarum loquendi formularum, quas iam ex Apuleio *enotabo*, unum alterumve exemplum etiam in antiquioribus scriptoribus reperiri, haud nescio; sed Apuleio illae sunt saepe repetitae et peculiare: sunt etiam, quae ex eo ad posteriores transierint.

Lib. I. 21. *Quum ecce*. Rarius hoc esse adnotat Wopkens. p. 15. Atqui eundem nexum habes Apul. Met. II. p. 116 et 151. III. p. 207. aliisque locis.

Lib. V. 2. *Et eos quidem, quos in bello fortuna eripit utcunque iam sepelivimus, concedentibus ultro veniam hostis*. Laudat hunc locum ob vocem *utcunque*, moremque loquendi stilum Apuleii vocat Oudendorp. ad Met. IV. p. 254.

Nexus verborum *et ob id* Septimio et Apuleio tam frequens est, ut taedeat promere exempla. Semel Sall. Hist. I. 17. *et ob id armato Lepido*. Cf. Iug. 97. *et ob ea belli scientis*.

Lib. II. 27. *cuiuscemodi pecora*, i. q. *cuiuscunquemodi*. Apul. Met. XI. p. 767. *pecua cuiuscemodi*; VIII. p. 554. *cuiuscemodi vocibus*; IX. p. 595. *cuiuscemodi telis*; XI. p. 788. *cuiuscemodi sacrificiis*; XI. p. 801. *cuiuscemodi animalium*. et alia. Ipse Septim. IV. 20. *cuiuscemodi saxa*.

Lib. III. 25. *in hodiernum*, scil. diem. Usitata Apuleio ellipsis: Met. III. p. 178, Florid. p. 91, Apol. p. 434 et 481. Cf. Oudendorp. ad Met. III. p. 178. ubi et Septimius afferunt, Eadem tamen ellipsi Plaut. Pseud. 5. 2. 33, Cic. de Orat. II. 99, Nep. Pelop. 3, Sueton. Domit. 6. *in crastinum*. Gell. II. 29. ut et Apul. Met. VII. p. 498 et alibi *crastino*, Sulpic. Dial. III. 1. 5, III. 2. 1, III. 5. 2 et 3. *hesterno*.

Lib. 3. 27. *ante conspectum iuvenis exponi*; IV. 21. *ante conspectum barbarorum produci*. Plane ut Apul. Met. X. p. 75. *ante iudicis conspectum*; XI. p. 806. *ante conspectum Domi provolutus*, Cf. Ammian. XX. 8; Capitolin. Gord. tert. in fin.

Lib. V. 5. *se in consilio super qualitate eorum-exertius disertum*. Bern. *exerterius disert*. Daniel. Merceri *exterius disert*. Ed. Princ. *exercitius dessert*. Crat. *exercitum desert*. At S. Gall. opp. et Patav. Merceri *exercius dissert*; atque S. Gall. sec. IX. *exertius disserturum*, ut est etiam in Ed. Obr. et apud Oudendorp. ad Apul. Met. XI. p. 814. Stat denique cap. 8. (*exertius disseruisset*) repraesentata lectio consensu Mss. eorum et Merceri, Ed. Obr. et Oudend. l. l. *Exerte* dicere dicitur, qui clara voce et audacter quid edicit. Apul. Met. I. p. 56. *exerte clamans*, pro quo Met. IV. p. 259. *construens voce clamitans*. Porro Met. I. p. 15. *exerto cachinno*, pro quo Met. II. p. 123. *in clarum cachinnum effusus*. Adde Ammian. XVI. 12. *ad audendum exertius consurgebat*. Tertul. Uxor. c. i. *exerte iubere*. Cf. Casaub. ad Script. Hist. Aug. T. I. p. 592.

Lib. III. 2. *conluges principalium*, i. e. principum, τῶν δὲ πρῶτων ἀρχόντων Apul. Met. IV. p. 293. *speciosus adolescens inter suos principales*; Met. VIII. p. 181. *vir principalis*. Pompon. Dig. 1. 2. 2. *ex principalibus viris*. Cf. Pricaeus ad Apul. Met. in Not. p. 473.

Lib. 1. 14. *morum impatientia* dicitur, ut apud Apul. *impatientia Veneris, furoris, linguae*. Vid. Gloss.

Vocem *domatio*, quam lib. I. 20 et II. 35 Septimio

restituerunt Mercerus et Obrechtus, ex Lucilio et Pacuvio adamat Apuleius. Sed vid. not. cr.

Lib. I. 15. *Eorum ego secutus comitatum. Comitatum sequi*, pro comitem esse, dicit Septimius etiam III. 26. Pariter Apul. de Dogm. Plat. p. 226. *Eius comitatum sequuntur indignatio et commobilitas*. Cf. Ammian. XXI. 12. *milites omnes, qui comitatum sequebantur*.

Lib. I. 19. *corporibus pertentatis*, i. e. correptis, contacti huc. Idem videtur esse lib. II. 30. *corporibus fatigatis pestifera aegritudine*. Cf. Apul. Met. I. p. 44. *diurna fatigatione pertentatus*. Legimus lib. III. 11. *aleo reliquorum animos pertentaverat*, i. e. tam vehementer permoverat, tantum animi genitum incusserat, ut ex ipso Septim. in proxime sequentibus explicatur. Passim ita loquuntur poetae; inter scriptores ita loqui praesertim amat Apuleius: Met. IX. p. 660. *indignatio totos audientium animos pertentavit*.

Lib. II. 17. *morsu-serpentis contingitur*. Verbo *contingere* continetur notio contagii, tabis, rabiei, quae venenati serpentis morsum sequi solent, Apul. Met. IX. p. 595. *venenis morsibus contacta nonnulla iumenta efferari jam sine rabie*.

Lib. II. 50. *regum omnino nullus neque mortuus ex malo, neque attentatus est*; 55. *neque amplius attentari corpore*. *Attentari* pro invadi, corripui, Apul. Apol. p. 508. *numquam postea comitiali morbo attentatur*; p. 524. *ex crapulo luto attentatur*. ubi utrumque Sept. locum laudat Oudendorpius. Idem verbum pro *adfectari* ex Apuleio coniecit C. novius in hoc Liviano (XXIX. 10.): *se exercitumque gravi morbo affectari*. Antiqui simpliciter *tentari* dicunt Cic. Tuscul. IV. 14. *morbo tentari*; Horat. Serm. I. 1. *tentatum frigore* (i. e. febris) *corpus*.

Lib. II. 37 et V. 17. *praeverso de se nuncio*. **Plat** Ammian. XXIII. 2. *fama de se nulla praeversa*; **XXV** *rumore quodam praeverso*. Capitolinus Max. duob. 25. *nuncius praeventus*; quo Particip. *praeventus* utuntur **Sall**

et Tacitus. Verum *praeversus* sequioris est latinitatis, amatum Apuleio: Met. V. p. 381. *Venus — praeversis illis — pelago viam capessit*; Met. VII. p. 494. *misera celeritate praeversa, et alibi. Cf. HeGESIPP. III. 25. praeverso itinere.*

Lib. III. 22. *refovit spiritum*. Apul. Met. I. p. 61. *nunc riam spiritu difcior — et aliquid cibatus refovendo spiritu dendero*; Met. II. p. 156. *refovens animum*. et sic aliis in formalis usitatissimum Apuleio est verbum *refovere*; nec inusitatum etiam antiquioribus.

Adice bis, quæ in Glossario ex Apuleio contuli ad Septim. II. 2. *aliquid mihi perseverat*; II. 19. *eiusdem ætatis atque ætatis esse*; II. 51. *genua contingere*; IV. 16. *longo itinere maris*. et alia permulta. In primis respiciatur oro frequentissimus Apuleio et Septimio usus verborum compositorum *deprecari* (v. Gloss. ad II. 6.), *deflere* (ad III. 9.), *dendero* (ad I. 1.), *percolere* (ad IV. 13.), *persentire et perescere* (not. cr. ad III. 25.), pro simplicibus *precari*, *flere* et. Uterque adhibet *actitare* pro agere. v. Gloss. ad V. 1. Non minimi argumenti est communis utriusque scriptori Genitivus *Ulixi* pro *Ulixis*, *Ulyssis* (Vid. ad V. 8.); atque adantiquæ formæ *Græii*, *Diviæ*, *queis*; singulaque multa, de quibus in Gloss. monemus.

Multum quidem in universum Apuleii et Septimii discrepare dicendi morem bene scio, studuitque noster eas sermonum proprietates, quæ sunt Apuleio in primis familiares et peculiariter, caute declinare; verum impressum illi ætati ingenio et toto decutere nequii. Neque est alia ætas aliisque scriptoribus, cui Septimii indoles magis sit congrua, quam Apuleio eiusque seculo. Sallustium enim imitandi studium, quod præsertim Iustini magisque Gellii locis, eiusdem seculi scriptoribus,prehendimus, eximium elucet in Apuleio, qui quidem et Sallustii æmulus satis innotuit: atque, quod magis reputandum, vix aliqua ætate tam ardens incessit lingua Latina novandi studium, invaluitque vel exoleta et vetusta casca vetustate libata, vel etiam nova verba formulasque

introducendi cupiditas, quanta praesertim in Apuleio conspicua est. Scio surrecturos contra hanc sententiam, quibus Ruhnkenii in Praefat. Apuleiana in animo sunt contra Rualdum (ad Apul. Met. VIII. p. 55o.) verba, nihil Apuleium sinè exemplo scripsisse; in qua sententia praeivit Oudendorpius ad Apul. Met IV. p. 246. Sed cum aliter sentiant crediti alii, tum vero idem ipse Oudendorpius haud paucorum verborum phrasiumque desiderat exempla, atque ad Met. V. p. 38o. adeo profitetur, plura esse in Apuleio *ἄπαξ λεγόμενα*. Aequalem verborum et enuntiationum novarum numerum et Apuleio enotaveris; licet non aequae foeda, atque in multis Septimiana: cuius quidem rei causa ex parte in eo quaerenda est, quod Apuleius non ex Graeco vertit. Novandi cupido utrique aequae communis. Eodem denique utriusque tradit ingenium. Atque singula aliqua ex iis, quae modo enotavimus, etsi levioris momenti esse iudices, longe tamen pluraque respicientem atque universa, etiam de utriusque scriptoris indole monita, complectentem non potest fugere suspicio, immo persuasio, artissimam esse Septimio cum Apuleio aetatis communitatem. Quod vero post Apuleium scripsisse Septimium, atque iurisconsultis versus finem seculi secundi viventibus aequalem [fuisse statuerim, in causa sunt usitata Septimio cum iurisconsultis illius temporis haec:

Lib. II. 21. 44. *facta gesta*que; 49. *gesta atque acta*; 51. *acta gesta*que. Ulpian. Dig. I. 18 in it. *quae acta gesta*que sunt a procuratore Caesaris. Gaius Dig. XL. 6. 58. Licet inter *gesta et facta* videtur quaedam esse subtilis differentia: attamen *καταχρηστικῶς* nihil inter factum et gestum interesse videtur differentia in Sempronii Asell. lib. I. *Res Gestarum* apud Gell. V. 18. *annales libri tantummodo quae facta* quoque anno *gestumve* sit, id demonstrabant. et mo nobis non modo satis esse video, quod factum esset, id per nunciare, sed etiam quo consilio quaque ratione *gesta* esse demonstrare. Sit etiam differentia in illo Cic. de Orat. 59. ut iis, qui audiunt, tum geri illa fierique videantur.

Sed sine notionis discrimine utrumque verbum coniungitur a nostro, qui omnino amat synonyma, ut docuimus ad lib. II. 12. Cf. Wopkens. p. 28.

Lib. II, 30. *restitutionem virginis pronunciat*; 33. *restitutione eius*. pro redditione; qua notione hoc nomen Ulpiano, Paulo aliisque Ictis est frequentissimum. Etiam quod lib. III. 24. *legimus absolutio cadaveris* pro redemptione, traditione, et I. 4. *abstractio coniugis* pro raptu, apud eosdem non absque exemplo esse reor.

Lib. II. 55. *res — effectum habuit*. Delectantur hac formula Icti. Ulpian. Dig. II. 2. 1. *nec effectum decretum habuit* et mox: *cum iniuria nullum habuerit effectum*. Dig. III. 5. 10. *effectum habuit negotium, quod gessit*. et paulo post: *effectum non habuit negotium*. et sic saepius. Optimi scriptores dicant *ad effectum adduci, pervenire*, vel simpliciter *effici*.

Lib. III, 13. *tela iaciunt crebra magis, quam cum effectu*. Ulpian. Dig. V. 2. 25. fin. *cum effectu eam querelam instituisse*; Dig. L. 6. 164. *habere, sicut pervenire, cum effectu capiendum est*. et alibi.

De voce *navigium* pro navigatione supra p. 33. sq. disputavimus.

Lib. V. 10. *in eadem verba placitum confirmat*. *Placitum confirmare* idem audit atque Darctis cap. 40 et 41. *pactis confirmare*. Perizonius Diss. §. XXXVIII. reddit: *pactum conventum*. *Placitum* proprie est id quod placuit, placet. Lact. Orig. V. fol. 28. G. 1. *dictum pactum, quasi ex pace factum: placitum quoque similiter ab eo, quod placet*. Alii dicunt, *pactum esse, quod volens quis facit: placitum verò, quod quisquam nolens compellitur*. Frequens vocabulum Ictis. Ulpian. Dig. II. 14. 1. *est pactio duorum pluriumve in idem veritatem consensus*. Hermogenian. Dig. V. 1. 53. *contra placiti fidem*. et alia hi aliique. Cf. Oros II. 17. *Sed adeo hoc placitum inter ipsa placiti verba corruptum est*. et sic saepe Orosius.

Lib. I. 5. *regis necem defenderent, i. e. ulciscerentur*;

quo sensu Graeci ἀπορασθαι dicunt. Vid. Perizon, Diss. §. XV. Caes. B. C. I. 7. *militēs -- sese paratos esse conclamant, imperatoris sui tribunorumque iniurias defendere*, i. e. factas illis iniurias ulcisci; eum quo loco, iam ab Obrechtio allato, nostrum componit Oudendorp. ad Caes. B. G. VIII. 9. Saepe ita loquuntur posteriores. Sed parum recte Obrechtus contulit Sept. lib. VI. 2. *quod fratrem insidiis circumventum non defendisset*. ibi namque *defendere* est propulsare ab aliquo malum; ut Cic. Offic. III. 18. *qui non defendit iniuriam, neque propulsat a suis, cum potest, iniuste facit*. Huc pertinet Daretis c. 5. *ut secum suas iniurias defenderent*, i. e. factas iniurias ulciscerentur. Praesertim autem Ictis hic usus familiaris est, Ulpian. Dig. XXXVIII. 2. 14. 7. *mortem patris defendere*. Macer. Dig. XLVIII. 2. 11. *mortem propinquorum defendere*.

Lib. IV. 15. *reliquiae coadunarentur*. Paulus Dig. II. 14 9. fin. *quia illae excedunt in unam summam coadunatae*. Familiare *adunare* est Iustino et Apuleio.

Alia ex iurisperitis supra posui, alia leviora in Glossario invenies.

IACOBI PERIZONII
DISSERTATIO
DE
DICTYE CRETENSIS
ET EIUS INTERPRETE
SEPTIMIO.

I. Dictyn Cretensem, Idomeni Cretensium reguli comitem in bello Troiano, cuius nomine historiam illius belli laudant passim Graeci scholiastae, grammatici, rhetores, chronorum scriptores, qui fuerunt sequiori aevo, sed et suum scripsit libellum Septimius, si maxime istoc nomine inter Idomeni comites quisquam exstitit, nihil tamen scripsisse et potius prodidisse certus sum. Quin miror fuisse eruditos cum huius, tum pristinae aetatis, quibus persuaderi potuit, tam antiqui vere hominis esse, quod eo nomine sibi praescripto in vulgus quondam exiit. Nempe Suidas, Io. Malelas, et ex eo Tzetzes, Cedrenus, aliique, quos vide apud Leonem Allatum de Patria Homeri pag. 53. cet., eo usque nobis praeiungunt hac in sententia, ut quidam ex iis etiam Homerum et illo Dictye sua hausisse affirmaverint. Inde ergo et Vossius Pater in Hist. Graec. scriptores quosdam, inque iis hunc Dictyn, ad Troiana tempora refert. Sed et Leo Allatus Graeculis suis, quod modo memoravi, nimis facilem aut credulum se praebuit, Dictynque hunc vere *Troicis temporibus*

aequalem, et ideo Italica, quae vulgata Suidae lectio illi tribuit, scribere non potuisse contempsit, quum tunc Italicae res in obscuro essent.

II. Errare autem eos ut constet, ostendendum nobis prius, Graecos hosce, qui Dictyn subinde laudant, non alium habuisse, quam hunc, qui Neronis tempore fingitur inventus in Cretensis terrae sepulchro, et ex quo Septimius quidam Latinam hanc versionem seu epitomen nobis concinnatam reliquit. Posterius hoc negant tamen cum alii, tum Vossius in Hist. Lat., in *Septimio*: utrumque vero Ios. Mercerus et Anna Fabri in Notis ad Prologum nostri auctoris et ad lib. IV. cap. 21. Quos alii plerique sequuntur. Ego vero nequiquam illis assentior; et contrarium, nisi fallor, liquebit clarissimum in modum ex iis, quae dicam. Prius autem ostendam, quod prius posui, Graecos modo memoratos non alium habuisse aut novisse Dictyn, quam hunc Septimii.

III. Id verum manifestum ex eo, quod suum Dictyna agnoscunt itidem tempore demum Claudii vel Neronis inventum, et eodem quidem modo, quo id nobis narrat Septimius, scil. in sepulchro illius, ut aiunt, Dictyos, aperto per terrae motum, et istic quidem ἐν κασιτερίῳ κιβωτίῳ, in *arcula stannea*. Ita certe Suidas et Io. Malelas, quem videas et cum Latini Dictyos Prologis conferas velim p. 168 et maxime p. 322.

IV. Nam quod sub *Claudio* proprie inventum tradunt, quem Septimius sub *Nerone* ait, id ortum ex eo, quod *Nero* aequae ac ille *Claudius Claudii Neronis* nominibus fuit appellatus; quae nomina et in hac historia apud Malelam prior loco iuncta reperiuntur: εὐρέθη, ἐπὶ Κλαυδίου Νέρωνος βασιλέως ἐν κιβωτίῳ, *inventum est hoc opus Dictyos tempore Claudii Neronis Imp. in arcula*. Hinc iam factum, ut posteriores Graeculi, uno ad designandum hunc Imperatorem defuncturi nomine, prius potissimum arripuerint, et *Claudium* simpliciter dixerint, ut ipse facit Malelas posteriore loco, qui tamen erat *Nero*. Frequens hic error etiam apud Latinos scriptores, ex iisdem diversorum, sed proximorum, Imperatorum nominibus ortus. Ipse Suetonius ita Neroni tribuit in eius vita cap. 17. quae Claudii erant. Vide Elegantissimum

Brummeri Commentarium ad L. Cinciam cap. 5. Quin quod propius accedit, unum idemque Sctum, tempore Neronis factum, in iure Romano modo *Claudianum* modo *Neronianum* dicitur, ut docuit P. Faber Semestrium lib. I. cap. ult. Neque aliunde videtur ortum, quod toties *Hadriano* simpliciter adscribuntur, quae ab Antonino Pio sunt profecta (vide Bertrandi Vitas Ictorum in Galo), quam quia per adoptionem Antonini, ab Hadriano factam, hoc *Hadriani* nomen Antonini Pii genuinis nominibus addi et praemitti solebat. Qua eadem prorsus ratione etiam Hadrianus saepe *Traiani* nomine designatur, ut ostendit Rupertus ad Pompon. de Or. iuris pag. 16, 17, 18.

V. Quod autem Nero potius, quam Claudius fuerit is, qui in hac historia memoratur, id vero non tantum ex Septimio nostro liquet, qui diserte *Neronem* nominat, sed et probabile est ex eo, quod Malelas pag. 322. aequae ac Septimius, *tertiodecimo* Imperatoris anno Dictyn hunc inventum ac prolatum ait, idque post cladem seu terrae motum, quo graviter afflicta tunc fuerit Creta. Ea autem optime conveniunt in illum non Claudii, sed Neronis annum. Nero enim, ut erat musicis Graecorum artibus ad insaniam usque deditus, profectus est eo anno in Graeciam, et per omnia istic ludorum certamina ac spectacula, in unum hunc annum consulto vel iussu ipsius coacta, circumiit. Quam occasionem arripuisse videtur ille, seu *Praxis* seu *Euprazides*, libellos hosce confingendi, et, quasi ex sepulchro antiquissimi Dictyos post terrae motum collapso erutos, vanissimo *Principi*, qui Iliaca maxime cantare solebat, qui et ipse *Troica* scripsit, citata saepius a Servio ad Virgil., in Graecia tunc offerendi. Terrae autem motus revera tunc afflixerat Cretam, quando Nero in Achaiam abiit: siquidem, quum Apollonius Tyanaeus (apud Philostratum in eius Vita lib. IV. cap. 11. ut iam monuit Vir eruditione simul et dignitate amplissima conspicuus, Ulr. Obrechtus) ex Graecia in Cretam, eius tantum videndae gratia, esset profectus, ac inde porro Romam iter pararet, tum vero *σεισμός ἀθρόως τῇ Κρήτῃ προσέβαλε*, terrae motus universam afflixit Cretam, et ita, ut quasi tonitru ex terra ederetur et mare subsideret. Inde autem Romam iam contendens, in eam ur-

bem venisse dicitur cap. 13. *Telesino Consule*, qui eo anno Neronis ineunte consulatum revera gessit.

VI. Sic patere iam puto, eundem fuisse Dictyn, et quem noster Septimius in Latinum vertit sermonem, et quem Graeci habuerunt. Accedit his vero, quod, sicuti noster opusculum hoc Dictyos vocat *Ephemerida belli Troiani*, sic et Suidas suum Dictyn scripsisse dicat *Ἐφημερίδα Τρωϊκοῦ διακόσμου*, h. e. *Ephemerida rerum apud Troiam gestarum*. Nam vix dubito, quin apud Suidam haec verba: *Δίctυς Ἱστορικὸς ἔγραψεν Ἐφημερίδα, ἔστι δὲ τὰ μεθ' Ὀμηρον καταλογίδην ἐν βιβλίοις θ'. Ἰταλικὰ, Τρωϊκοῦ διακόσμου*: legenda sint cum Allatio, et distinguenda cum Obrechtō: *Δίctυς Ἱστορικὸς ἔγραψεν Ἐφημερίδα (ἔστι δὲ τὰ μεθ' Ὀμ. καταλ. ἐν βιβ. θ'. Ἰλιακὰ) Τρωϊκοῦ διακόσμου*. Parentheseos istius, sive ab ipso sit Suida, sive ab aliis in marginem primum ac dein in textum illata, distinctio, unde pendet genuinus loci sensus, debetur, ut dixi, illustri Obrechtō, quem ad Epistolam Septimii velim videas. Ceterum quod apud Suidam legimus, Dictyn *novem libris* haec exsecutum, quum Septimius ei tribuere videatur *decem libros*, dum *priorum quinque voluminum eundem se numerum servasse, residua autem quinque in unum redegisse* ait, id vero levis ac tenuis est discrepantiae, quum facillimus et creberrimus in numeris librariorum sit lapsus: ut adeo prorsus putem, vel apud Suidam legendum *δέκα*, vel potius apud Septimium *residua quatuor*.

VII. Denique sicuti noster Dictys seipse ait V. 17. scripsisse hoc opus *litteris Punicis ab Cadmo Danaoque traditis*, sic et Graecus scriptor in Prolegomenis Rhetoricis, citatus ab Allatio de Patr. Hom. p. 59. Dictyn Graecum seu *Gnosum comitem Idomenei*, tradit *συγγράψαι τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον Φοινίκων γράμμασιν, οἷς Ἕλληνες τότε ἀπὸ Κάδμου μαθόντες ἔχρῶντο, scripsisse Troi. bellum litteris Phoenicum, quibus Graeci tunc a Cadmo acceptis utebantur*. De his litteris agemus deinceps, quando probabimus, neutiquam fuisse auctorem nostrum Troianis temporibus aequalem, quod prae se fert. Nunc sufficit nostro instituto, declarasse etiam harum litterarum argumento, Dictyn, quo Graeci et quo Septimius hic est usus, fuisse eundem.

VIII. Sed vel maxime id liquet ex Io. Malela, si cum nostro conferatur Septimio in iis, quae ex Dictye se hausisse profitetur. Adeo enim congruunt istic, non in historiam tantum, sed et in ordinem rerum ac verborum, ut caecus esse debeat aut obstinatus, qui neget, illum habuisse nostrum, sed Graecum tamen, Dictyn ante oculos. Specimina quaedam proferemus mox, ut ostendamus, Septimum ex Graeco Dictye hanc concinnasse versionem.

IX. Multa tamen et alia habet, quae apud nostrum non comparent, multa etiam aliter. Prioris generis sunt characteres et descriptiones Graecorum Troianorumque ducum ac matronarum, quas Malelas et Isacus Porphyrogenitus pariter ex Dictye sumsisse se tradunt, licet ipsi in verbis multum quoque inter se saepe diversi, et quas in nostro Dictye frustra quaeras: quo argumento Ianus Rutgersius Var. Lect. V. 20. ubi Is. Porphyrogeniti characteres ex MSto Amstelaed. exhibit, cum censet aut alium, quam nos habemus, habuisse Dictyn, aut memoria lapsum, quando suos characteres e Dictye sumsisse dicit. At vero non ille tantum, sed et Malelas et Dictye se eos repetiisse tradit p. 134.

X. Neque mirum adeo, in nostro non reperiri eos, quum Septimus discrete testetur, se Dictyn Graecum contraxisse, et eius posteriora certe, quatuor vel quinque, volumina in unum redigisse. Priorum quidem ait se eundem servasse numerum, sed eam delectu haud dubie, et solita versionum istius temporis libertate (ut vel ex Rufino, Iosephi interprete, constat), adeo ita, ut in iis prioribus quoque praetermitteret quaedam, vel quibus parum ipse delectabatur, vel quae ad argumentum ornandum aut instruendum minus censebat necessaria. Nam quod affirmat, se ea, uti erant, Latine disseverasse, id vero, quum in universum de toto dicatur opusculum, cuius tamen posterior pars certissime ex pluribus voluminibus in unum est contracta, intelligendum ergo ita, ut non tantum nihil rerum de suo scripserit aut aliunde adiecerit, sed neque quidquam immutaverit ex iis, quae Graecus ille Dictys memoriae prodiderat. Certe enim omisisse eum nonnulla aut brevius exposuisse, etiam in prioribus, manifestum ex eo, quod pleraque eadem plane, sed nonnulla concisius, complura

tamen longe uberius edisserat, quam Malelas, qui vicissim orationes Dictyos praetermisit, ut alienos a Chronographia.

XI. Prius illud ut pateat, liquido declaratum dabo ex uno Dictyos loco, et ita simul historiam eius loci, concise et ideo ambigue nimis traditam, illustrabo. Refert Dictys lib. I, cap. 3. Parin cum Helena fugientem *abstulisse etiam Aethram et Clymenam, Menelai affines* (h. e. cognatas, *συγγενίδας*, ut ait Malelas), *quae ob necessitudinem cum Helena agebant*. Dein cap. 4. *Quis cognitis Menelaus, etsi abstractio coniugis animum permoverat, multo amplius tamen ob iniuriam adfinium, quas supra memoravimus, consternabatur*. Quum in superioribus nihil de hisce *adfinibus* occurrat, nisi quod cum Helena *ablatae* quoque sint; quum nullo illae amoris studio aut impetu, sicut Helena, fuerint raptae, et ideo potius tanquam vilia corpora in servitutem videantur abductae: quis haec verba historiae parce adeo expositae aliter acciperet, quam, Menelaum fuisse animo consternatum ob iniuriam, quam passae fuerint eo raptu illustres illae feminae? Et miror sane, nihil prorsus istic a quoquam ea de re annotatum. Nam certe longe aliter se res habuit, et Graecus ille Dictys historiam hanc non aliter quidem, sed copiosius tamen enarravit, dum non omisit, ut noster Septimius, circumstantias, ex quibus illius *iniuriae et consternationis* ratio appareret. Nam ut ex Malela novimus lib. V. p. 119. Paris per Aethram et Clymenam *corrupti* (*ὑπενόθησε*) Helenam, et ita ultro hae mulieres cum Helena et Paride in fugam se dederunt. Hinc iam apud Malelam p. 120. Menelaus, quum intellexisset hanc raptum et fugam, stetit et mansit aliquamdiu *stupore defixus*: *πολύ γὰρ ἐλπιέθη διὰ τὴν Αἴθραν ἣν γὰρ ἔχουσα ὑπόληψιν παρ' αὐτῷ σάφρονος πάνν. nullum enim animo commotus est in tristitiam, scil. irae, propter Aethram: excitaverat enim illa sibi apud ipsum existimationem feminae prorsus castae et probae*. Videmus hinc, quare ita *multo amplius ob iniuriam suarum adfinium consternatus* fuerit Menelaus, tum quae illa fuerit earum *iniuria*, scilicet non quam passae a Paride, sed quam fecerunt Menelao, dum furtivi amoris inter Parin et Helenam fuerunt internunciae et conciliatrices, ac deiu fugae adiutrices et comites: quod et Ovidius in

Epistolis Paris et Helenes haud obscure significat, sed cuius nullam vel minimam suis lectoribus iniecit suspicionem Septimius noster, praetermissa, quae ad historiae et iniuriae illius cognitionem pertinebat, circumstantia prorsus necessaria, quamque ideo Graecus Dictys, et qui eum sequi se profitetur Malelas, minime praeteriit.

XII. In quibusdam tamen etiam in diversa, ut dixi, abiit a nostro Septimio Malelas iste; atque adeo si omnia sua et Dictye sumpsit, alium oportet habuisse eum Dictyn, quam habuit Septimius. Immo vero non ex solo Dictye suam ille conarcanavit rerum Troianarum narrationem, sed et ex aliis, et maxime ex *Sisypho Coo*, scriptore eiusdem farinae et notae, quem finxerunt Teucrí in ista expeditione fuisse comitem, et ante Homerum itidem Troianas res posteritati prodidisse. Tit. Malel. p. 167 et 168. Inde ergo habuit Malelas haud dubie pauca illa, quae aliter ac Septimius ex sua Dictyos Ephemeride refert. Taceo enim, Septimium liberius in verendo egisse, ac modo indulsisse orationi in rebus disertius explanandis, modo narrationem rerum contraxisse, Malelam vero, ut saepissime facit in aliis historiis, etiam hic haud dubie memoriae vitio aut imperitiae culpa saepius errasse; denique saepe etiam utriusque librariorum a vero et genuino sensu auctoris deflexisse. Quo refero, incertus tamen, utrum ad librariorum an potius Malelae ipsius culpam, quod in ista memorata historia alteram illarum Menelai adfinium non *Gymenen*, ut facit Homerus, Ovidius et Septimius noster, sed *Clytaemnestram* semper vocet. Accedit his, quod et Malelas non descripserit plane Dictyn, sed summa itidem libertate ex memoria longius aut brevius suis verbis res et eo singulas expresserit: ut liquet ex tot barbaris vocabulis, sicuti passim alibi, ita in hac quoque historia apud nos occurrentibus: veluti *δουλίδων κουβικουλαρίων* p. 119; *παυλοίον την χώραν* p. 126; *εν τῷ ἰδίῳ πανυλεῶν* p. 127; *τα μανδάτα* p. 136. et alia, quae alienissima sunt a Graeco temporis Neroniani scriptore.

XIII. Aliud vero huic sententia opposuit V. D. Ios. Mercerus, et quae eum sequitur Anna Fabri, credentes praeter, *Dictyn* illum, cuius mentio apud *Suidam* et *Tzetzen*,

alium esse a nostro, quia apud illum Oenone audita morte Paridis suspendio se ipsam sustulerit, quae apud nostrum IV. 21. per moerorem deficiente animo conciderit. Respiciunt locum Tzetis ad Lycophr. V. 61. ubi dicitur Oenone, quum deprehendisset mortuum iam Parin, se ipsam sustulisse, vel secundum Cointum (quem a Quinto Calabro tanquam diversum male distinguit Anna, notans ad IV. 21. Cointum secutus Q. Calaber, quum unus idemque fuerit; de quo velim videas quae notavit diligentissimus Reinesius ad Rupert. Epist. 67.) iniciens se in rogam Paridis, ἢ κατὰ τὸν Δίκτυν, βρόχοις ἀνάγκηθῆσα, h. e. vel secundum Dictyn, laqueis suffocata, vel denique secundum Lycophronem, de turri se praecipitans. Addo etiam Tzetzi adstipulari Malelam p. 141. et Cedrenum, qui pariter de Oenone, ἐαυτῇ ἀπεχρήσατο ἀχρόνῃ, seipsam exstinxit suspendio. Verum quum hi ipsi, Malelas p. 156. cet. ut et p. 140. et Cedrenus p. 127. 128. 129. 150. a caede Hectoris usque ad necem Achillis, immo et mortem Paridis, prorsus conveniunt in eandem plane rerum summam ac ipsam seriem (quam vide infra §. 19.) cum nostro Septimio a lib. III. cap. 15. usque ad lib. IV. cap. 22. nisi quod hic plura paulo habeat, in hac autem una mortis circumstantia videantur dissentire; ideo nullus ego dubitem, quin apud Graecum Dictyn adhibitum fuerit verbum ambigui sensus, et potissimum celebre illud ἀπήγγεστο, quo simpliciter posito frequentissime notatur suspendium, ut erat id genus voluntariae et per moerorem quaesitae mortis usitatissimum. sed tamen etiam alia qualiscunque mors ex tristitia et aegore animi nimio orta, ut liquido ostendi ad Aeliani Var. Hist. V. 8. Atque ita Tzetzes id verbum de suspendio, quo modo periisse Oenonem tradunt etiam Apollodorus et Conon, interpretatus, addidisse videtur de suo βρόχοις, quod ipsum addi minime esset opus, si τὸ Ἀπάγγελθαι per se nullum aliud genus mortis, quam strangulationem, quae laqueo fit, notasset: Septimius vero ita accepisse illud, quasi eam strangulasset inclusus dolor, et immodica suffocasset animi aegritudo: plane ut alii quoque auctores illud ἀπάγγελθαι per generale verbum moriendi reddiderunt, quod itidem l. l. probatum dedi.

XIV. Ita satis iam certum et clarum puto; Graecos scriptores non alium habuisse et laudasse Dictyn, quam hunc ipsum, quem Septimius Latino expressit sermone. Inde vero sequitur, verum ergo esse haud dubie, quod Septimius ultro profitetur, se libellos hosce, *Graeca oratione scriptos, uti erant, Latine disseruisse*. Nam quae tandem est ratio id negandi, aut in dubium vocandi fidem Epistolae, quam huic opusculo praemisit interpres ille Septimius, quum utique existerit revera post tempora Neronis Graecus scriptor istius nominis, a Graecis posterioribus saepe laudatus; quum conveniat titulus Graeci Latiniq; huius operis; quum congruant utrinque res ipsae in eandem plane sententiam; quum denique eodem tradatur inventi operis historia: quae ergo ratio est, inquam, satis idonea, quare secus; quam res ipsa ultro clamat et Septimius ipse palam de se fatetur, censeamus, Latini hoc opusculum non esse ex Graeco versum? Ita tamen Vossius in Hist. Lat.: *Q. Septimius Romanus Latine: GRÆCÆ vertisse Dictyn Cretensem de bello Troiano, sed, quisquis auctor est eius operis, Latine non Graecæ scripsit, Graecæ tamen auctores cum iudicio legit, atque ex iis excerpsit, quæ veritati consentanea viderentur*. Vult ergo, opus hoc Septimii, vel quicumque eius auctor, non Graecæ primitus; sed Latine tantum scriptum esse et compositum. Disertius etiam Mercerus in Not. ad Prolog.: *Et multa indicia sunt, Latine scripsisse nostrum, non ex Graeco vertisse, et habere a Graecis τὴν ὕλην, a Latinis multas dictiones expressas; præcipue a Sallustio*. Vellem indicia haec protulisset et nobis demonstrasset V. D. Nam quod phrases multas sumpserit et Latinis et classicis auctoribus, ac potissimum ex Sallustio, hoc, obsecro, in eo inest ab interpretis ratione adeo alienum, quam utique Latina oratione, et liberius quidem, ut solebant tunc interpretes, Graeci scriptoris expresserit historiam? Neque enim postulat quisquam eorum, qui ex Graeco nostrum Latine vertisse censent, ut verbum verbo semper anxia nimis et securâ plane diligentia reddidisse credatur.

XV. Et tamen adeo fidus fuit saepe interpres, ut etiam praecisus eius dictio abundet, et verba ac phrases Graecas subinde Latino sermone expressas retinuerit. Speciminis loco

cum sequentia ex dactylis tantum libris posita. Lib. I. 3. *Eadem cupiditate universam domum eius in scolas proprias convertit*, h. e. omnem eius rem familiarem per scolas sibi vindicat: nam omnia istie indigne rapta suorum dicuntur. Plane ut Graeci οἶκον et οἰκίαν eo sensu adhibere sunt soliti. *Ibid. Quam obstinate hi regis necem defenderunt*, h. e. ulciscerentur: nam rex iam caesus erat. Graecum fuit ἀρνούμεσθαι, quod non defendere tantum aliquem, et repulsare ab eo malum, sed et ulcisci notat. Cap. 6. *Conducto concilio, Graece συναγωγὴν ἐκκλησίαν, συναχθείσης ἐκκλησίας*. Et sic cap. 8. *Senes conducit, συνέγει τοὺς πρεσβυτέρους, vel τοὺς γέροντας*. Cap. 14. *Achilles Pelei et Thetidon, quae ex Chirone dicebatur*: omisso iam prioribus filius, quod Graecis, qui articulo, quo carent Latini, id designant, est frequentissimum; unde id noster quoque habuit, qui passim ita praeter morem Latinorum: sic I. 1. *Olymenae et Nauplii Palamedes*. II. 11. *Sarpedon Xenithi et Laodamiae*. IV. 18. *Helonus Primi*, atque alibi. Posteriora certe sunt graecismi, et solitae Graecis ellipsos: *ἦτες ἐκ Χείρωνος ἐλέγτο, soil. ὄσα, h. e. quae (non ex Nereo, ut vulgo fertur, sed verius) ex Chirone dicebatur ὄσα*. Possis etiam ita accipere, quasi Graece fuisset, *τῆς ἐκ Χείρωνος καλουμένης seu λεγομένης, quae a Chirone cognominabatur*, h. e. dicebatur Chironis filia. Sic apud Dion. Cass. lib. 57. *τὸν Τιβέριον ἀπ' αὐτῆς ἐπωνομασθέναι, Tiberium cognominari ex ea, seu dici eius Liviae filium*. Plutarch. de Mulier. Virtute: *Lex ἐπὶ Χανθίτις, μετ' ἐπιπρόθεν, ἀλλ' ἀπὸ μητρὸς χρηματίζεσθαι, ne a patre, sed a matre cognominarentur*, h. e. ut eorum nomen adderetur, non cuius patris, sed cuius matris essent filii. Aelian. VIII. 5. *ἀπ' ὧν αἱ δόδεκα πόλεις ἐκλήθησαν, a quibus XII. illae urbes appellabantur*, dum scilicet illae urbes, suo proprio nomine praeditae, vulgo etiam dicebantur illorum esse hominum. *Ibid. Μεδίκων ἀρτίου* in hoc auctore ad graecismum potius refero, quam cum Scioppio ad archaismum. *Graecis ἰατρικὴ τέχνη dicitur*. Lib. II. 5. *Non alieno generis mihi*, et VI. 7. *Assandro non alieno Pelei*. Plane uti apud Graecos cum hoc casu construitur τὸ Ἀλλήριος. Cap. 15. *Nihil summius, Graece οὐδὲν ὑποδεικνύοντα vel ὑποδείκνυσα*. Cap.

4. *A homo honestoque elapsi*, Graeco τοῦ καλοῦ κήγαδου ἐπιόντες. Ibid. *Eundem casum atque exitum utriusque cavendum*, h. e. cavendum ipsis, siquidem quicquid ab his Graecis in Polydorum Priami F. designaretur, idem eventum esset Menelao. Ita vero apud Graecos φυλάσσεισθαι, *custodire et cavere aliquid* Aelian. Var Hist. I. 5. τὸ μὲν γὰρ δέλεαρ οὐχ ὑφορᾶται, οὐδὲ μὴν φυλάττεται τοῦτο, *escam non habet suspectam, neque sibi ab ea cavet*. Act. Apost. XXI. εἰ φυλάσσεισθαι αὐτούς τὸ εἰδωλόθυτον, καὶ τὸ αἶμα, *et illi caveant sibi ab iis*, tanquam a malo. Cap. 30. *Virgo de Chryseide*, quae tamen nupta iam fuerat regi Eëtionii. Vide cap. 17. Sed sine dubio in Graeco fuit κάρη, quae voce virgo, filia, et puella, etiam nupta, notatur. Cap. 52. *Reliquis ducibus favorem attollentibus*, h. e. εὐφημίαν, *bona verba*. Quod Graeci in sacris εὐφημίαν, hoc Latini *favere* saepe dicebant: hinc noster etiam extra sacra ubi reperit εὐφημίαν apud auctorem suum, id reddidit per *favorem*. Vide istic etiam Obrechtum. Adde his praeter perpetuam et graecismo: *Legatorum Palamedes* I. 6; *Graecorum Menelaus* II. 20; *Barbarorum Hectore et Sarpedone, Graecorum Diomedes* II. 52. Similiter II. 38. 43. *et. Tum*, quia Graeci respondens τῷ καὶ sibi invicem respondentem sere semper gemunt, ideo et noster passim *que et* in proximo iungit et operatur. Sic II. 29. *ter uno et brevi in capite: Qui ob amorem optivae seque et tanti numinis Deum contemptui habuisset: et sui universi execrati deseruere, ob idque et memores Palamedis*. Dein: *Achilles in ore omnium ipsumque et Menelaum contumeliis lacerabat*. Similiter II. 42. *utroque atque* καὶ τοὺς ἡμυτέρους τῷ καὶ τοὺς πολεμίους.

XVI. Satis superque haec ex duobus tantum libris collecta declarant, quantopere graecisset noster interpres; atque adeo quam probabile sit, quod ait, ex Graeco scriptore hanc sententiam se vertisse. Neque reiici ea velim, quod nonnulla etiam apud alios alicubi occurrant Latinae linguae scriptores. Nec enim singulae phrasae separatim, sed tot simul abivis apud Septimum, argumento mihi sunt ad id proferendum, quod affirmavi. Sed et quod in lingua Latina ad eandem Graecae phrasin formatum, apud unum auctorem,

qui Graeca antè oculos habuit, praecipue et saepius adhibitum reperitur, nihilo minus pro graecismo haberi debet, licet apud alium quoque unum at alterum forsàn, et rarius quidem, deprehendatur, quam pro Hebraismo accipitur in LXX Interpretibus et Apostolicis scriptis, quod apud illos crebro ex usu et genio Hebraei sermonis Graecis verbis est expressum, licet similis locutio, sed rarius, in aliis quoque Graecis scriptoribus investigari tandem aut ostendi queat.

XVII. Verum versio haec suo se iudicio clarius et certius proderet, si vel Graecus superesset Dictys, vel Malelas, qui ex eo historiam Troianam in suam retulit Chronographiam, fidelius eum descripsisset, nec maluisset interpolatam, et contractam, suisque verbis illam exhibere nobis historiam. Et tamen vel sic manifesta satis reperimus vestigia concurrentium simul Malelae, et qui eum sequitur, Cedreni, ac nostri Septimii, in eundem fontem et auctorem. Veluti quando Dictys noster seu Septimius ait I. 9. Helenam rogatam, *quae cuiusque esset*, respondisse, *Alexandri se ad finem, magisque ad Priamum et Hecubam, quam ad Plisthenis filios genere pertinere: Danaum enim atque Agenorem et sui et Priami generis auctores esse. Namque ex Hesiona Danaï filia et Atlante Electram natam, quam ex Iove gravidam Dardanum genuisse, ex quo Tros, et deinceps insecuti reges Ilii.* Conferamus iam cum hisce, in quibus multa sunt singularia, quae apud alium non temere reperiatur, Malelam, qui et Dictyn in his sequi fatetur. Apud eum ergo pag. 120 Helena itidem rogata, *τίς εἴη, ἣ τίνων ὑπόγονος*, respondet, *Ἀλεξάνδρου εἰμὶ συγγενής, καὶ μᾶλλον προσήκειν Πριάμῳ καὶ τῇ Ἐκύβῃ, καὶ οὐ τῇ Πλεισθένης υἱῇ Μενελάῳ. Δαναὸς γὰρ ἔφη καὶ Ἀγήνορος τοῦ Σιδωνίου καὶ ἐκ γένους τοῦ Πριάμου (lege εἶναι ἐκ γένους τὸν Πριάμον), καὶ αὐτὴν ὑπόγειον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ. Ἐκ Πλησιώνης γὰρ τῆς Δακαοῦ θυγατρὸς ἐγεννήθη ὁ Ἄτλας καὶ ἡ Ἥλεκτρα. ἔξ ἧς ὁ Δάρδανος βασιλεὺς, ἔξ-οὗ ὁ Τρῶς, καὶ οἱ τοῦ Ἰλίου βασιλεῖς.* Videmus ex his easdem res et eandem rerum seriem, eadem fere bona et mala; iungi Danao Agenorem, qui illius erat patruus: quae coniunctio saltem verbo exponi debuisset, et contaret, qua ratione per illos in idem genus et eandem

originem convenirent Priamus et Helena, sicuti iam, et recte, monuit Mercerus, et fecit Credenus, sed haud dubie de suo, quum Agenorem dicit *πατράδελφον*. Deinde videtur in nostro Dictye legendum non *Hesiona* nec *Pleiona*, sed *Plesiona*, unde facile formari potuit illud *Hesiona*, quod praeferunt MSi Dictyos, non hic, ubi mutilatum exhibent hoc nomen prima syllaba, leguntque tantum *Iona*, *Ona*, *Sona*, testibus Mercero et Obrechto, sed IV. 22. At antiquissima Mediol. Editio haud dubie suis etiam ex Codd. *Plesionem* hic legit, plane uti non Malelas modo, sed et Cedrenus: qui consensus non videtur temere repudiandus, quamvis ceteroqui neque *Pleiona* neque *Plesiona* neque *Hesiona* inter Danaï filias memoretur ab iis, qui illas ex professo enumerant, Apollodoro et Hygino; contra ab omnibus Atlantis uxor dicatur, non Danaï, sed Oceani filia, sive *Pleione* sive *Aethra* nomine. In nostro autem seorsum abit a Septimio Malelas, sed haud dubie vitio memoriae vel negligentiae, quod Atlantem hunc Plesiones facit filium et Electrae fratrem, quum ex ipso Dictye nostro haud minus, quam ex omnibus aliis constet, matrem fuisse Pleiones sive Plesiones, Electrae autem patrem. Denique videmus praetermisisse eos pariter Erichthonium, qui venerendus erat inter Dardanum et Troa, huius quippe mater, illius filius. Neque omisit noster infra IV. 22. ubi veteres familiam et posteros Danaï exponit. Culpa eius rei haec haeret haud dubie in illo ipso, qui tempore Nerone Graecum nobis Dictyn composuit, quo pariter usi Malelas et Septimius, ut ex hisce, nisi fallor, abunde patet, in eodem inciderunt errorem.

IVIII. Sequitur mox apud nostrum: *Agenoris quippe ex Phoenicem et Dymae patris Hecubae, et Ladae conjugum originem dimisisse*. Quae ita Malelas expressit: *Ἰαὶ διὰ Φοίνικα τὸν Ἀγήνορος υἱὸν, ὃς τινος ἐγένετο ἀπό τῆς Ἄνας βασιλεὺς ὁ Ἐκάβης πατὴρ, ἐκ τοῦ γένους δὲ τοῦ Ἰῶνα καὶ ἡ Ἀθήδα ἔλεγεν εἶναι*. Maxima in his, et ferme certum, inscita antiquorum hominum et fabularum confusio, sed quae quanto maior et quanto magis est singularis, tanto certius nobis praebet argumentum, vere Malelam et Septimium pariter ex eodem fonte, hoc est, ex Graeco Dictye, quod et ipsi fatentur,

sua hânsisse. Etenim Agenores fuere plures, nempe Sidonius ille, pater Phœnicis et Cadmi, alius pater Phinei Thracis, istius ab Hæpyiis vezati, de quo Valer. Flaccus Argon. IV. 444. *Non ego nunc magno quod cretus Agenore Phineus*, scilicet commemorem. Denique avus Ledæ, Thestii Aetoli pater. Hos omnes, ætate et patria licet diversos, in unum Sidoniam contulit Dictys, dum ad illum refert originem Ledæ et Hecubæ: et præterea quem Agenoris filium hic *Phœnicem* dicit, eum deia III. 5. et IV. 22. *Phineum* appellat, facitque socerum Dardani, unde reges Troiani, et ipse Dynas pater Hecubæ. Ceterum ex Malela patet, nihil hic in Septimio vel Dictye mutandum. Sed et posteriora Malelæ, que tentari video a doctiss. eius editore, qui voluit *καὶ τὴν Ἀἰθάρ*, satis mihi quidem videntur integra. Sæpe enim hic auctor in eadem oratione modum loquendi mutavit ex directo in indirectum, ex finito in infinitum. Respiciantur modo illa ipsa, quæ proxime superiore paragrapho exhibuimus. Sensus vero est, dixisse Helenam hæc ipsa: *Ex genere autem Dynæ* (nam rectius ita Septimius noster, quam *Malelæ* et *Cedrenus Dynas*) *etiam Leda se esse dicebat*. Plane ut eodem mutatione loquendi Cedrenus: *ἐκ γένους δὲ τοῦ Δινα, καὶ Ἀἰθα ἐστὶ μήτηρ ἢ ἐμῆ*: licet et istic superiora per infinitum sint exposita. Subiiciuntur hisce dein apud illam omnes, Malelam, Cedrenum et Septimium, eadem Helenæ preces, orare, ne se, quæ semel in fidem eorum recepta esse prodendam putarent; ea secum domo Menelæi, quæ præter fuissent, nihil præterea ablatum. *Μαλέλας: ἤτησεν αὐτὸς ὀρκώσασα μὴ προδοθῆναι, καὶ λέγουσα μηδὲν τῶν Μενελάου εἰληφέναι, ἀλλὰ τὰ ἴδια μόνον ἔλεγεν ἔχειν*. Hisce dictis Hecuba itidem apud utrumque fertur, eam complexa, omnium maxime deinceps defendisse. Adeo inter se conveniunt hæc omnia, ut neminem putem negaturum, utrumque ab uno habuisse ea auctore, et quem memorant, uno Dictye: atque ita nostrum revera Græcum illum Dictyn, *ut erat*, *Latine exposuisse*, quod ipse ait, et ego probandum susceperam.

XIX. Idem vero agnoscet, quicumque cum Malela conferre etiam volet nostrum Sept. II. 18. de Polymnesti Thracum rege, ad pactionem et deditionem adacto, de P

dno Priami filio Graecis tradito, quem alii plerique per avaritiam clam a Polymnestore interfectum perhibent, et de Teuthrate occiso ab Aiaee, et abducta eius filia Tecmessa. Ea cum omnia non Mabelas tantum, sed et Codrenus, aequae ac Septimius, et eodem ordine, sine ulla circumstantiarum varietate nobis prodiderunt. Porro autem Hectorem per insidias caesum ab Achille, quam obviam Penthesileae prodiret: eum ex illius comitibus truncatum manibus, et ita remissam Troiam; ista re intellecta editum eiulatum tam vehementem, ut etiam aves ex aëre deciderent: Priamum mox cum Andromacha et Polyxena venisse ad Achillem, eumque orasse, ut cadaver Hectoris sibi redderet; immo obtulisse ei post impetratum iam cadaver Polyxenam, sed quam distulerit tunc Achilles: Penthesileam vero, audita nece Hectoris, ire domum voluisse, sed a Paride multo auro inductam venisse, et mox commissa pugna, cum aciem ipsa ordinasset, et inter equites constitisset, fortiter dimicasse, sed ab Achille ipso decestam, et crisiibus tractam, occisam obiectamque in levium Seamandrum: Graecos dein peremisse multos ex hostibus; at Amazonibus pepercisse, servituti destinatis: venisse postea Memnonem regem Indorum cum maxima manu ad auxilium Priamo ferendas: victos ab eo Graecos ad naves regressos, quas ipsas sola nox superveniens servaverit: sorte ductum Aiacem Telamonium, qui postridie cum Memnone pugnaret: hic vero quum illi succumberet, Indos invadens; sed interim Achillem nudatum Memnonis colubam hasta traiecisse, et ita eum occidisse: eum ipsum dein denuo Troianos, et captos Priami filios, Troilum et Lyonem, ingulasse: denique quum induciae essent propter votum Thymbraei Apollinis, et ab utrisque sacra fierent in loco extra Ilium, Priamum misisse Idaeum ad Achillem et Polyxena ipsi despondenda; Achillem vero separatim cum Idaeis collocatum, idque Graecos sequius accepisse: mox accessisse Paridem et Deiphobum, quorum ille Achillem, quem hic per speciem amicitiae complexus tenebat, apud aram gladio confoderit: quo facto illos alia via, quam qua venerant, loco egressos, cursu contendisse Ilium: Aiacem vero Diomedem et Ulysem, qui extra locum expectabant Achillem,

cum eo acturi, quum illos aufugientes ex luco vidissent, accurrisset et invenisset istic Achillem lethaliter vulneratum: dixisse tunc Aiacem: *Fuit confirmatum ac verum per mortales, nullum hominem existere, qui te vera virtute superaret, sed uti palam est, tua te inconsulta temeritas prodidit.* Vel si malumus haec Graece legere ex Malela: *Ἦν ἄρα ἀληθῶς, ὅστις ἀνθρώπων* (dicuntur haec quasi per interrogationem, *Fuit ergo vere aliquis hominum, qui cet.?) ἡδύνατο κτεῖναι σε ἀλλῇ διαφέροντα πάντων; Ἄλλ' ἢ σὴ προπέτεια ἀπώλεσέ σε:* Respondente Achille: *Dolo me atque insidiis Deiphobus atque Alexander Polyxenae gratia circumvenere. Δόλῳ εἰργάσαντό με Πάρις καὶ Δηϊφόβος διὰ Πολυξένην.* Quae Malelae verba temere sollicitat eius editor, legens: *Δόλον εἰργάσαντό με.* Nam eadem plane habet Cedrenus, et magis conveniunt cum nostro Septimio. Posuerunt autem illi, ut liquet, *εἰργάσαντο* pro *διεργάσαντο*, h. e. *confecerunt, interfecerunt.* Haec ergo omnia tanto consensu, et rerum a communi sententia saepe abhorrentium, et aliquando etiam ipsarum locutionum, eodem prorsus ordine, reperies apud nostrum lib. III. et IV. qui tamen et alia minoris paulo momenti, ac minus historica, subinde aspergit, et haec ipsa plerumque pluribus aliquanto verbis exsequitur: et apud Malelam, in Teucris Telamonii narratione rerum ab Achille potissimum gestarum ad Pyrrhum huius filium, p. 156. . . . 166: denique apud Cedrenum, in serie historica sui compendii. Sequuntur dein alia, pleraque itidem singularia, et inter se tamen in hisce auctoribus congruentia: veluti de morte Paridis tribus vulneribus a Philocteta vulnerati, et insecuta Oenones morte; de prodigio infausto, quod Troianis dein obvenerit; de legatione Antenoris ad Graecos; de pactione inter Graecos et Troianos, turpiter proditos ab Antenore, et deceptos iureiurando Graecorum; de lite inter Ulyssem et Aiacem non de armis Achillis, sed de Palladio; denique de nece Aiakis noctu in tentorio suo occisi, non sua manu, sed dolo Ulyssis, qui et ideo ex castris Graecorum aufugerit in Thraciam: quae omnia iterum noster habet lib. IV. extr. et toto lib. V; Malelas autem in oratione Ulyssis ad Graecos de Palladio p. 140. . . . 144. et Cedrenus p. 130. 151. 152. Ceterum in-

dicio hæc sunt, nisi valde fallor, certissimo, verissimum esse, quod ait noster Septimius, ex Graeco scriptore, qui Dictyos Cretensis nomen præferebat, hosce libellos ab se versos, et illo quidem ipso, qui a posterioribus Graecis, ac imprimis Malela, cognitus fuit eo nomine et saepe citatus.

XX. Nam quod Barthius suspicabatur, Graecos ea, quae Dictyos nomine citant, sumpsisse ex hoc Latino Septimii opusculo, vel hoc ipsum opusculum in Graecam postea linguam coavertisse, id profecto ab omni veri specie est alienissimum, quum noster sua se ipsum e Graeco vertisse, et nonnulla Graeci auctoris contraxisse, ultro profiteatur: quum tot in eo occurrant passim graecismi, ut supra ostendimus, immo et vocabula ab ipso primum ex Graeco sermone expressa et formata, quale est illud *Iovis anteaedificialis* ex Iove *Ἐγκαιῆς*, et similia, quae versionem liquido declarant: quum noster in sex libros historiam redegerit, quam Graecus scriptor in novem vel decem libros disposuerat, teste Suida: quum Graeci ex suo Dictye multa adferant, quae in nostro non repiuntur, veluti characteres heroum: quum deinceps Malelas, qui linguam Latinam vix intellexit, ut abunde probavit Q. Hodius in Prolegom., ex Dictye pleraque huius historiae haurisse se tradat, et tamen nonnulla etiam accuratius et disertius expresserit, quam noster Septimius, qui aliquando circumlocutionibus necessariis ad rei intelligentiam circumstantiis obtinere quaedam et ambigue narrat. Veluti quod de Aethra et Oræna supra memoravimus: cui adde locum IV. 3. *Fugam cepissent, clausisque civitatis portis, nostri reliquos, quos fuga bello exemerat, obtruncant, feminis tantum abstinentes manus, parcentesque sexui.* Dubium enim hic relinquitur, utrum illi, qui sub Penthesilea militabant et fugerant ex acie ad urbem, clauserint ipsi dein portas, an vero Troiani, qui in urbe manserant. Prius crederet quis, qui Septimium tantum legit; at vero, qui et Malelam, deprehendet continuo, verum esse posterius. Nam Troianos dicit ille *clausisse portas, διὰ τῶν φεύγοντας*, propter illos fugientes, ut repugnare scilicet Graecis cogentur; sed et de feminis illis addit, fuisse Amalones, quas Graeci captas inter se dividerint.

XXI. Denique res manifesta vel maxime ex libro sexto

nostri interpretis, in quem unum se redigisse ait quatuor vel quinque volumina Graeci Dictyos, certe retulit totam historiam de reditu Graecorum. Malelas autem similiter quidem defunctus est paucis in ea historia, sed ita tamen, ut non sequatur Septimium, verum reliquis ex Graecorum reditu praetermissis, delegerit potissimum historiam Ulyssis, ac dein Agamemnonis occisi ab uxore, ut et huius filii Orestis: de quibus omnibus longe plura, licet congruentibus summis rerum ab Homericis narrationibus aliquando succedentium capitibus, refert, quam noster, et tamen ex Dictye, ut discrete identidem ait. Vide pag. 152. de Circe, quam noster nihil aliud, quam nominat, et pag. 155. 160 et 172. Clarum ex eo, habuisse Graecos posteriores illa, quae *Dictyos* nomine laudant, non ex nostro Septimio, sed ex Graeco Dictye, quem ipsum vertit Latine Septimius, et hac in parte, quae de reditu Graecorum agebat, contraxit in epitomen, et ideo minus, quod ad flum historiae et seriem rerum, cum Malela et Cedreno istic congruit.

XXII. Ista autem uberius paulo et copiosius demonstrare volui, quia in hisce consistit *ῥὸ κριτόμερον*, et totius controversiae nodus. Illis enim expeditis, res ipsa, tot inani- bus coniecturis implicita et obscurata, in liquidam emergit la- cem, et patet tandem, de Dictye Cretensi quid nobis sit statuendum. Nam si hoc constat, Septimium vertisse hosce li- bellos ex illo Dictye, quem Graeci scriptores et scholiastae identidem laudant; seu Graecos hosce nullum alium habuisse novisse, designasse Dictyn, quam hunc ipsum, quem Sep- timius sermone Latino expressit: evadet tunc diurna luce clari- us et certius, falsum ergo esse, quod Graeci illi tradiderunt discrete, quodque ideo crediderunt atque affirmarunt Vossius pater, Leo Allatius, et plerique hodie alii, scripsisse historiam de bello Troiano antiquissimum quendam Dictyn, Idomenei Cretensium reguli comitem, qui ipse bello Troiano interfuerit, et res ab se ipso visas memoriae mandaverit. Nomen eius, personam in ista expeditione, aetatem et scrip- tionem finxit ille, qui Graecam hanc historiam tempore Ne- ronis composuit, et unde unice tota haec fabula de antiquis- simo illo Dictye Cretensi videtur orta. Nam nullus aëus un-

quam memoratur, sed et nemo in Graecia existit, qui ante Homerum quid scripserit, et de Troianis quidem rebus, ut satis probasse me puto ex variis auctoribus ad Aelian. Var. Hist. XI. 2. Viri doctissimi, qui hoc tempore, alius alium secuti, talem nobis Dictyn narrant, credidere alium fuisse Graecorum Dictyn, atque hunc nostri Septimii. Quod cum liquido in superioribus refutaverim, nec quisquam alius ab illo Graecorum et nostri Septimii Dictye existiterit illius nominis, superest nihil aliud, nisi unum hoc, quod tamen nullius sane negotii est, quum vix quenquam in eo habiturus sine refragante, ut ostendam, neque illum nostri Dictyos auctorem, qui se finxit antiquissimum illum Dictyn comitemque Idomenei, fuisse temporibus Troianis aequalem; atque adeo falsum esse illum et mendacem, quando id per totam historiam sollicite adeo inculcat.

XXIII. Arguunt enim illum multi errores historici, partim ab ipso profecti, partim ex poetis repetiti: veluti de *Achra*, comite Helenae, quae fuerit mater Thesei, et quae sine Demophoonti Thesei F. extra ordinem assignata (V. 13), redierit post captam Troiam Athenas; quod a vero est alienissimum, et ideo iam a veteribus ipsis explosum: de *Catre* et *Polluce*, Helenae fratribus, adhuc viventibus extremo belli Troiani anno, III. 25: de *Memnone*, *Tiboni* et *Aurore*, seu, ut ait VI. 10, *Hemerac* filio, qui cum *Indis* atque *Aethiopes* ab iugis *Caucasi* montis Troiam venerit, IV. 4: in quod Io dicit ex *Sidoniorum* regione raptam ab Argivis I. 26; quod ex Herodoto, quem lib. I. ipso in initio videntem et cum nostro conferas, aberrans nostri auctoris memoria videtur sumpsisse: denique quod *Telephum* facit reppa *Moesiae* in Europa, unde difficilis esset navigatione Troiam ventus, nec institui commode posset nisi initio veris, quapropter et Graeci inde redierint in Bocoiam, ut ita sequenti deinceps anno, repetentes hanc navigationem, Troiam ipsam intraderent II. 7; quum fuerit ille rex Mysiae in Asia, regione, quae proxima erat Troiae. Vide ibi doctissima Mercatorum, qui et alia passim annotavit, inque iis etiam male ex Homero descripta. Ut adeo certum ex hisce omnibus sit, fuisse cum non modo non socium istius expeditionis, quo pacto tam

graviter in illis errare non potuisset, sed ipso etiam Homero seriore.

XXIV. Porro etiam quamplurima poetarum commenta, nihil veri continentia, et tamen hic, si Diis placet, pro verbo nobis venditata, auctoritatem eius, et maxime antiquitatem tantam, prorsus elevant et destruunt. Tale est Palladium, quo ablato exitium Troiae immineret: equus ligneus, cuius in urbem inducendi causa Troiani confestim primo die, quasi magnum in mora periculum esset, portas et muros urbis deiecerint: muri hi ipsi, *Neptuni atque Apollinis monumenta*, hoc est, ab illis Diis, ut fingebatur, extructi: Hecuba Paris editura, somnians se parere facem, qua conflagraverit Troia, ex ceptis aedibus Antenoris et Aeneae; ideoque expositus tunc Paris: idque postea referens ipse Priamus: Helenus Priami F. fata Troiae enuncians et praedicens Graecis, monensque ut ligneum illum equum exstruant: Cassandra Agamemnoni eventura declarans: denique Cyclopes et Laestrygones, Antiphates et Polyphemus, Circe et Calypso, Penelope cum XXX prociis. Haec omnia satis superque ostendunt, auctorem nostrum hausisse sua potissimum ex Homero atque aliis poetis, licet, forsitan ut id dissimulet, saepe haud parum immutata; tum vero a fide historica hominis, qui rebus gestis interfuerit, easque simpliciter, ut gestae erant, narraverit, longum abire.

XXV. Sed et suo ipse iudicio antiquitatem illam, quam iactat, clarissimum in modum passim refellit. Huc pertinet quod ubique, etiam in orationibus Graecorum ad Troianos (vide II. 22. et III. 23, et apud Malelam p. 158), hosce vocat *Barbaros*, eoque nomine *Graecis* opponit; quum ea vox illo certe sensu tunc temporis nondum fuerit in usu. Unde observarunt iam olim Thucydides I. 5 et Strabo lib. XIV. p. 661 cet. ne Homerum quidem, qui tanto tempore post vixit, non dicam Troianos, sed neque ullos alios, appellare *Barbaros*, tantum semel Caras dicere βαρβαροφώνους. Oppositio autem istaec *Graecorum et Barbarorum* longe serior fuit non Troianis tantum temporibus, sed et ipso Homero. Strabo d. I. εἶτα κατεχρησάμεθ' ὡς ἐθνικῆ κοινῆ ὀνόματι, ἀντιδιαφοῦντες πρὸς τοὺς Ἕλληνας, postea *abusi sumus* hac

voce in alium usum, scilicet ut Barbaros quasi *communi* hoc gentium vocabulo *distingueremus a Graecis*. Ea tamen quum apud nostrum Diety n sit frequentissima, nemo non facile intelliget, fuisse ergo illum Homero longe posteriorem.

XXVI. Similis pretii et notae est, quod *Thessaliam* memorat VI. 7. quum hoc nomen ne fando quidem auditum fuerit Troiani belli tempore. Diserte Velleius Pat. 1. 3. appellationis huius originem ad tempus demum, quod fuit post reditum Heraclidarum in Peloponnesum, refert, quum antea *Myrmidonum civitas* ea regio et gens fuerit appellata. Subiicit tunc verba hic notanda: *Quo nomine mirari convenit eos, qui, Iliaca componentes tempora, de ea regione, ut Thessalia, commemorant, quod quum alii faciant, tragici frequentissime faciant, quibus minime id concedendum est: nihil enim ex persona poetae, sed omnia sub eorum, qui illo tempore vixerant, dixerunt. Quod si quis a Thessalo Hercules F. eos appellatos Thessalos dicit, reddenda erit ei ratio, cur nunquam ante insequentem Thessalum ea gens id nominis usurpaverit.* Liquet ex his abunde, longe seriore Troianis temporibus esse illam appellationem. Sed et qui eam ab Thessalo Herculis F. derivabant, non tamen illius tempore coeptam, sed aliquanto post ab illius Thessali posteris ortam, et regioni ab e occupatae in honorem progenitoris sui impositam tradebant. Vide Strab. lib. IX. extr. Adde autem iis Velleii eam ca, quae mox memorat idem de *Corintho*, multo dem post *Ilium captum* sic nominata, et tamen a nostro Poetae saepius solo hoc nomine designata. Sed et huc refero, quod *Corcyram Melaenam* ab Aenea constitutam ait V. 19. civitatem his, qui secum navigaverant. Etenim *Corcyrae* nomen necdum habuit tunc ne praecipua quidem istius nominis insula, saepissime licet ab Homero memorata, sed dicta ab eo *Σχερία* et *Φαιάκων νῆσος*; at postea demum, immo demum postquam Corinthii eam tenuerant, si fides Cononi, *Κερύρα* seu *Corcyrae* nomen accepit. Vide Palmerii Graec. Antiq. II. 10. Quod si maior insula necdum id nomen tunc temporis habuit, neque minor illa et interior in Adriatico mari habuisse videtur. Certe epitheto distinctionis, ut dice-retur *Corcyra Nigra* seu *Μέλαινα*, opus non fuit, quando

nulla alia erat insula, quae istoc nomine designaretur. Adde iam, Strabonem tradere, urbem istius insulae non ab Aenea, sed a *Cuidis* conditam, lib. VII. p. 515.

XXVII. Porro autem quam ineptum est et alienam a Troiani temporis scriptore, quod memorat *de literis Punicis, ab Cadmo Danaoque traditis*, quibus in conscribenda haec historia usus sit; et de *diversitate sermonis* inter Graecos, immo et ipsos Cretae, unius insulae, incolas. Nam *litteras* utique diversi generis non habuerunt antiquissimi Graeci, quippe quos inter rarus omnino erat literarum usus. Acoeperant eas ex Phoenicia, quas auctor *Punicas* ideo dicit, et praeter quas nullas illi alias habebant aut norant. Quocirca quid opus erat, sui temporis homines, quorum tamen ratio maxime habetur a scriptoribus, monere, se iis literis usum, quae solas tunc illis erant notae? Nonne ineptus esset hodie, qui doceret lectores, se librum suum edidisse, arte typographica excusum, quae inventa sit ante hos ducentos et quinquaginta ferme annos? Sed satis, opinor, patebit cuilibet, inculcari haec non Troiani temporis hominibus, sed illis, qui multis saeculis post vixerunt tempore Neronis, ut scilicet rationem quandam haberent, quare haec historia, in lucem tunc prodians, sermone fuerit Graeco composita, et tamen Punicis literis quae tunc multum diversae erant a Graecis, scripta. De sermone vero quod ait, sumptum id est ex Homero Od. XIX. 175. ubi de Cretae incolis ait, *Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσαι μίμνυμένη*, alia aliorum est lingua inter se permixta. Verum haec de dialectis exiguae prorsus discrepantiae in pronuntiando, qualis etiam hodie inter proximas unius gentis ubi plerumque reperitur, sunt intelligenda, ut ipse censet Eustathius. Neutiquam ergo debebant Graeci propterea dici *diverso inter se sermone agere*, aut haesitatio oboriri homini istius temporis aliquid publice scripturo, qualem praefert eoster lib. V. cap. 17. usum se *oratione ea* testatus, *quam maxime inter tam diversa loquendi genera consequi ac comprehendere potuerit*, quem utique ex omni Graecia homines tunc fuerint diu in unam expeditionem coniuncti, et alter alterum facillime intellexerint, ut homines unius linguae solent. Longe maior fuit discrepantia elocutionis Graecae, in varias tunc dialectos

distinctae, quando Graeci iam erant sparsi non per totam modo Graeciam, in latissimos tandem fines diffusam, sed et in Asiam minore, in Italiam et Siciliam. Neque tamen ita tunc haesitavit Herodotus, historiam suam editurus, Ionica licet dialecto uteretur inter Athenienses et Thurios. Sed haud dubie affectavit Dictys noster obsoletas et antiquatas iam, forte et peregrinas locutiones, ut ita speciem antiquitatis suae daret descriptioni: eorum autem rationem in linguam antiquissimi temporis, ut plane incertam, voluit referre hac excusatione, quae tamen ipsa magis iterum idonea est ad docendas non Troiani temporis homines, sed longe posteriores, quos antiqui moris et linguae ignaros non vult *mirari* hanc haesitationem.

XXVIII. Denique ut absolvam, cui non suspectum erit, qui animum attendet, anxiam illud et quaesitam adeo studium reddendi toties rationem, unde haec omnia cognoverit? Etiam vulgo fertur, eos, qui se studiosis nimis identidem excusant, ipsos se accusare. Ita vero suspectus quoque est mae lae fidei, qui sollicite adeo suam fidem toties praedicat et commendat, ut noster facit minimum ter ex professo in exiguo hoc libello, inculcans identidem, se interfuisse rebus gestis, quod nemo tunc, in patria certe eius, ignorare potuisset. Vide I. 13, V. 17, VI. 10. Sed et hoc sine dubio aspersam est unice ad faciendam novo et supposito operi tam antiqui auctoritatis, cuius nomen prae se ferebat, fidem, speciem et auctoritatem.

XXIX. Quis ergo verus istius historiae auctor fuerit, si quis me roget, ego vero vix dubito, quin *Praxis* ille Cretensis vel *Eupraxides*, qui *Neroni* hosce libros obtulit, eos etiam composuerit. Ille enim quem sciret *Neronem*, Principem vanissimum, Graecis artibus et fabulis mirifice deditum, videtur historiam hanc eo animo partim de suo scripsisse (nam multa profecto habet prorsus singularia, in quibus ipsi ego certe haud multum fidei tribuerim), partim ex poetis atque aliis scriptoribus antiquis collegisse, ut *Neroni* eam offerret, et ita a prodigo et stolido homine laetum consequeretur praemium. Quod et ita evenit. Nam quem *Nero* in *Achajam* vesisset, apertissimo tempore hoc opus ad eum detulit,

et plurimis ab illo maneribus vicissim donatus dicitur. Verum ut existimationem operi et auctoritatem adderet, fecit, quod artifices tunc facere solebant, qui, ut pretium operibus novis et suis maius invenirent, *Praxitelis* aut *Myronis* nomen iis inscribebant, teste Phaedro: eadem ergo ratione et ille *Dictyos Cretensis* nomen suo operi praescripsit, eumque finxit Idomenei Cretensium reguli fuisse comitem in expeditione a Graecis in Troiam suscepta. Ut vero opus, hoc tam specioso nomine ornatum, etiam aetatem antiqui adeo auctoris ipsis veluti oculis ingereret, scripsit illud *litteris Punicis*, quales tunc erant Poenis in usu, et qualibus credebatur antiquissimos Graecos olim usos, quia illos literas ex Phoenicia per Cadmum accepisse norat, licet Punicae Neroniani temporis literae multum sane haud dubie mutatae iam essent ab illis, quas olim Cadmus in Graeciam intulerat. Praeterea scripsit illud in *philyris* seu *tiliis*, hoc est: vel in tabellis tiliaceis, de quarum antiquo et frequenti usu ante inventam papyrum et membranam pergamenam egimus ad Aelian. Var. Hist. XIV. 12; vel in voluminibus ex libro, seu interiore tunica inter corticem et lignum tiliae, formatis, in quibus et ipsi scripserunt vel maxime antiquissimis temporibus.

● Vide Vossium de Arte Grammat. I. 36. Denique finxit inventos esse hos libellos in sepulchro illius Dictyos, quod terrae motu, quem senserat tunc Creta, collapsum et apertum fuerit. Neque caruerunt successu suo hae artes et fraudes, siquidem non ipse tantum Praxis unctius ab Caesare retulit caput, sed et ipsum hoc opus litteris Graecis seu Atticis descriptum, tanquam genuinum *antiqui viri, qui apud Ilium fuerat, monumentum*, in publicam tunc fuit receptum bibliothecam, et ita vulgatum deinceps, ut Graeci multum eo fuerint usi, et pro vero antiquissimi Dictyos habuerint fetu, unde, ut ait Prologus operis, *verior Troiani belli textus innotuerit.*

XXX. Nec minus magnifice de eo sensit Septimius, quidecirco *avidus*, ut ait, *verae historiae*, illud Latine versum suo stylo explicuit, si fides Epistolae huic versioni praemissa est habenda. Eam vero derogat illi Ios. Mercerus, eamque Epistolam *omnino* affirmat *nuperi esse et imperiti grammaticuli*, quum quod ad alteram Praefationem seu Prologum, no-

debuit, quin sit ab ipso operis scriptore, quem id opus non ex Graeco vertisse, sed Latino sermone composuisse contendit. Posterius hoc abunde et copiose confutavimus in posterioribus. De illo autem Prologo, quem solum in suis ait reperiri MSis Codicibus, lubens iverim in sententiam Ampliss. Obrechtii, qui illum Graece primitus scriptum, et Graeco Dictyi praemisum fuisse arbitratur. Ita vero et ille ex Graeco debuit sermone in Latinum esse translatus, non tamen a Septimio, quippe a quo in quibusdam in diversa abit, et cuius idcirco tempore nondum exstitisse videtur, certe non in omnibus exemplaribus, neque adeo in iis, quae in Septimii manus devenerunt. Patet inde quam male igitur eum Leo Alatinus pro illius quoque Prologi auctore habeat, et ideo sibi incaute nimis adversari, in Prologo scil. et Epistola, putet, de Pat. Homeri p. 59. Ego vero Prologum hunc ab ignoto nobis homine, et incerto tempore ut formatum primo, ita ab alio etiam versum Latine crediderim, quia plura ad historiam inventi operis pertinentia continebat, quam Septimii illius Epistola. Quae et causa forsitan fuit, quare in quibusdam Codd. non repariatur, in aliis vero eiectae Septimii Epistolae sit substitutus.

XXXI. Ceterum interpres ille, quisquis fuit, accommodavit tamen eum videtur ad Latinam hanc Dictyos versionem, siquidem auctorem ipsum in *sex* tantum volumina, quot est huius versionis, historiam digessisse ait, quum Graecus huius illius Praxeos in novem fuerit vel decem volumina distinctus, ut ex Septimii Epistola et Suida constat. Sed et error auctor illius Prologi in eo, quod ait, *iussisse Neronem Graecum sermonem ista transferri*, quasi alio fuissent sermone conscripta. Rectius Septimius *orationem fuisse Graecam* affirmat, *litteris tantum Punicis conscriptam*, quod ipsum utique ipse etiam auctor operis prae se fert lib. V. p. 17. An ergo voluit Prologus, quia forsitan obsoleto et barbaro ferme sermone historia haec consulto fuit a Praxide composita, redactam eam iussu Neronis, sublatis illis obsoletis et peregrinis, in nitorem linguae tunc usitatum, aequae ac Punicae litterae commentatae sunt Atticis? Id paene credidissem, quia ceteroquin ille Prologus diserte nimis auctori suo adversatur,

nisi verba essent nimis simplicia et aperta, ac iam antea Dictyn etiam *vocis Phoenicum* dixisset *perium*, quod non alia videtur ratione istic expositum, quam ut inde intelligeremus, non tantum literis, sed et voce ac lingua Punica hoc opus a Dictye illo fuisse scriptum, unde *in Graecum sermonem transferri* debuerit. Et forsitan crediderunt id posteriores Graeci tanto facilius, quia stylus Graeci Dictyos, prout ad illos pervenit, non praeferebat tantam antiquitatem, quantum iactabat auctor operis.

XXXII. Frivola autem sunt, quae Septimii Epistolae opponit Mercerus. *Non existit in eius Codd. at reperitur in aliis, et in iis, unde expressa est prima omnium Editio, a quibus vicissim tunc abest ille Prologus. Dein seriem connexionum Prologi et operis ipsius turbat:* at Prologus ille non est ab auctore operis, sed ab alio, ut ex eo ipso liquet, incertum quo et quando compositus, ut adeo nulla hic sit genuina series. Porro *Q. Arcadio inscripta in Rufinum desinit:* at unus idemque fuit homo *Q. Aradius* (non *Arcadius*) *Rufinus*. Denique *Ephemeridem nominat hunc librum minus proprie:* at ille fuit verus libri, seu ipsius Graeci Dictyos. titulus, ut ex Suida constat, quem bona itaque fide servavit Septimius. Graecis autem *ἐφημερίδες* notabat proprie diurnos historiae commentarios, deinde vero etiam omnem historiam, quae perpetuo temporis ordine progreditur, unde, ut notavit iam Amplias. Obrechtus, etiam Caesaris *commentarios ἐφημερίδας* illi dixerunt. Malelas tamen laudat Dictyn *τῶν ῥαψωδιῶν*, sed qua voce designantur singula huius operis volumina. Ita certe pag. 172. *Ταῦτα Δίctυος ἐν τῇ ἑκτῇ τοῦ ῥαψωδιῶν ἐξέθειτο.* Nihil ergo in illis est, quo minus genuina haec habeatur et antiqua ipsius interpretis Epistola. Quod et esse eam vere, etiam inde liquet, quod ad *Q. Aradium Rufinum* est scripta, hominem satis suo tempore illustrem, non ita tamen cuilibet etiam post sua fata notum, ut *nuperus et imperitus grammaticulus* eius potissimum videatur arrepturus nomen ad Epistolam talem fingendam.

XXXIII. Maior vero est difficultas in *Septimio*, eius Epistolae auctore et operis huius interprete, reperiundo, seu in declarando, quis fuerit ille Septimius, et quando proprie

vixerit. Nulla habemus vestigia, quae in eo indagando et erendo sequamur, nisi quae nobis una *Q. Aradii Rufini* mentio praebet. Ea enim sola uti debemus ad constituendam Septimii aetatem. Sed illius quoque aetas aliquantulum incerta, quia plures fuerunt istius nominis homines. Nec enim, quod viri docti videntur existimasse, unus fuit, et qui iam sub Diocletiano Praefectus urbis primum fuit, et qui LX annis post ab Iuliana factus est Comes Orientis apud Ammianum Marcell. XXIII. init. Neque etiam putem, Aradium hoc Rufinum esse illum in lapidibus memoratum *P. Aradium Rufinum Valerium Proculum*, ut censet Onufrius in Fastis an. MLXVIII., quem tamen in eo sequuntur omnes, quos videt. Nam ille unico nomine, vel paucis, si designaretur, dicendus erat potissimum *Valerius Proculus*, vel tantum *Proculus*, more istius temporis, quo ex pluribus nominibus semper ultimo maxime, tanquam sibi potissimum proprio, appellabantur homines. Ita Imperator *M. Messius Quintus Traianus Decius* ab omnibus, Trebellio Pollione, Eutropio, Vettore, Orosio, Sulpicio Severo cet. passim simpliciter *Decius* vel *Traianus Decius* dicitur. Eius autem sive filius sive pater, *C. Valens Hostilianus Messius Quintus*, simpliciter *Valens*, sicuti Augusta illius temporis, *Gnaea Seia Herennia Sabina Barbina Orbiana*, breviter *Barbina Orbiana* vocatur. Et hic ipse *Q. Aradius Rufinus Valerius Proculus* in corpore Inscriptionis I. p. 362. apud Gruterum omnibus quibus haec nominibus ita exprimitur, at in eius vestigio lapis et positus scribitur tantum *Valerio Proculo V. C. Praesidi Provinciae Byzacenaе*. Neque aliter *L. Aradius Valerius Proculus* apud Gruterum pag. 361. in duobus carminibus maiori titulo, qui omnes eius honores continet, subiectis, tantum *Proculus* dicitur. Quae ipsa carmina etiam ad *Q. Ar. Ruf. Val. Proculum* Onufrius male retulit, licet is Consul, certe *marianus*, nunquam fuisse videatur.

XXXIV. Quid ergo? Familiam hanc sic ego ordinaverim, sed ex coniectura, ut puto tamen probabili. Primus in ea vir illustris fuit *Q. Aradius Rufinus*, Praefectus urbi anno XLVI et MLXII., qui male in libello Praefectorum urbis modo *Eractius Rufinus*, modo *Heractius Ruf.* et ideo ab Onu-

frio etiam peius *Heraclius Rufinus* nominatur. Vide Iuretum ad Auctarium Symmachi Ep. I. Idem Consul videtur fuisse anni MLXVIII., non autem ille *Q. Ar. Ruf. Val. Proculus*, ut vult Onufrius, et alii. Nam Consul iste ab Eusebio, Casiodoro cet. non *Proculus*, sed *Rufinus* simpliciter dicitur. Denique hic est ille *Aradius Rufinus*, quem his nominibus celebrat Symmachus Pater in Auctario Ep. I. addens ad extremum,

*Principibus, quorum viguisti tempore, doctus
Aut calcaria ferre bonis, aut fraena tyrannis.*

Intelligit autem omnes illos Principes et Caesares, qui fuerunt inter Diocletianum et Constantinum Magnum, quorum omnium tempore vixit revera hic homo, *ex ruina* idcirco *proxima aetatis*, quam patrem suum istis carminibus *illuminare* ait Filius Symmachus, ab illo patre, qui floruit sub Constantio et Juliano, repetendus. Huic Rufino proxima necessitudine iunctus fuisse videtur *Valerius Proculus*, ille ipse, quem ei iungit Symmachus Pater, et praemittit *Anicio Juliano* ac *Petronio Probiano*, Consulibus anni MLXXIV., quos sequitur iste unus *Verinus*, qui Praefectus urbis fuit proximis annis MLXXV. et MLXXVI. Quum ergo videatur in istis quinque hominibus ratio aetatis servata, inde colligo, fuisse ergo hunc *Valerium Proculum*, quem a priscis *Valeris Publicolis* repetit Symmachus, aetate proximum *Aradio Rufino*, reliquis vero superiorem, atque adeo diversum quoque ab illis *Aradiis Val. Proculis*, qui paulo post exstiterunt, et quos ferme *crediderim* fuisse eius iam tunc aetate proveci *Anic. Iulianum* et *Petr. Probianum* Consules (senes autem illo tempore *perantique* iam erant privati homines, qui ad Consulatum, supremum etiam tunc honorum fastigium, et ideo in titulo *L. Aradii Val. Proculi* ultimo loco memoratum, producebantur, unde et *honorem senilem* vocat Symmachus lib. I. Ep. 1.) fides. Nempe *Proculus* iste habuit, ut reor, in matrimonio *Aradii Rufini* sororem, et ex eo matrimonio nati sunt *Q. Ar. Ruf. Val. Proculus*, Praeses provinciae Byzaceniae anno MLXXIII. et *L. Arad. Val. Proculus*, Praef. urb. MLXXXIX Consul. MXCII. et multis aliis honoribus insignis; quos memorat marmor apud Gruterum p. 361 et 363. Solebant au

tem istis temporibus, qui diversarum gentium nomina ita iungebant, nisi ex ea adoptione haberent, ex materna filia, maxime si illustris esset, potissimum sumere, et paternis addere vel praemittere. Ipsius vero Q. Aradii Rufini filium vel nepotem puto illum *Aradium Rufinum*, qui anno MCXVI. ab *Juliano Comes Orientis* est factus.

XXXV. Ita vero plures iam habemus istius nominis viros, ex quibus primum censeam esse hunc *Septimii* nostri amicum, quia eodem tempore duos reperio illustres itidem *Septimios*, alterum *Bassum*, tertio decimo anno post *Arad. Rufinum*, alterum *Acindynum*, XI. anno ante *Ar. Rufinum*, urbis Praefectos. Posterioris huius filius, ut opinor, collega etiam fuit in Consulatu *L. Ar. Val. Proculi* anno MXCII. Ex illis, *Basso* et *Acindyno* patre, alterutrum crediderim fuisse nostrum *Septimium*. Nam certe, qui hanc versionem tam familiariter misit ad *Q. Ar. Rufinum*, virum adeo illustrem, cuiusque favorem quasi iure suo exegit, ut scriberet *Tu, Rufine mi, ut PAR est, save coeptis*, eum oportet itidem fuisse fortunae et dignitatis haud multo inferioris hominem. Verum uter illorum, immo etiam an plane quispiam ex illis, *Dictyn* hunc *Latinorum* locutione, quia incertum est, relinquemus in medio.

XXXVI. Hoc certius arbitramur ex aetate *Q. Aradii Rufini*, *Septimium* hunc, quisquis fuit, vixisse et versionem hanc confecisse tempore *Diocletiani* aut circiter, atque adeo *ante*, quam *Christianismus* in imperium *Rom.* fuit publice receptus. Quin, quum huic *Christianismo* *aversos* etiam postea fuisse plerosque illustres urbis *Rom.* *scatores*, vel ex *Symmacho* constet, idcirco suspicer ferne, *libellum* hunc, qui tantam prae se ferebat antiquitatem, et in quo varia *historicae fidei* praetextu memorentur *oracula*, *vaticinia*, *prodigia*, eventu suo firmata, multa etiam *vindictae Deorum* *Ethaicorum* in *impios* et *sui contemptores* exempla, *veruti in Agamemnonem*, qui *Dianae capram* iaculis confixerat; *a Graecos*, *Chrysen* sacerdotem *Apollinis* aspernantes; *in Peria*, qui *Achillem* ad *aram Apollinis* occiderat; *in Graecos* *verum*, omnia *sacra* incendio *Troiano* violantes: illum ergo *libellum* a *Septimio* tunc eo potissimum animo versum, ut *recluti antiquissimi temporis* historia, ab *homine omnium* re-

rum teste et arbitro conscripta, ac Deorum Ethnicorum maiestatem et potentiam tot exemplis asserens, historiae sacrae et Christianis in Italia ac urbe Roma opponeretur. Ac nescio an tale quid in fine Epistolae Septimianae exstiterit, quod librarii deinceps Christiani consulto omiserint. Certe aliquid istie exstitisse videtur, quod in *legendo Dictum* Septimius Rufinum et alios lectores potissimum notare voluerit.

XXXVII. Quapropter haud ita facile accesserim Vossio, qui Septimium *seculis aliquot post Constantini aevum vixisse censet*, sed nullis plane rationibus in medium allatis. Ios. Mercerus *post Constantinum* quoque scripsisse putat, sed futili prorsus argumento, quia scil. in Prologo liber hiece tempore Neronis inventus *ad Cretae Consularem* perlatus dicitur, quae *Consularium* in provinciis appellatio a Constantino sit perfecta. Sed falsum hoc esse multis probavit Merceri gener Claudius Salmasius ad Spartiani Hadr. cap. 22. et iam ante hunc Guido Pancirollus ad Notitiam Imper. Orient. cap. 155.

XXXVIII. Longe autem turpius se dedit hac in re Gasp. Scioppius Parad. Lit. Ep. 5. ubi hanc Dictyos historiam *ad Cornelium Nepotem et eius styli similitudinem proxime accedere* ait, et omnino *Velleii, Valerii Maximi et Curtii aetate ab elegantis ingenii homine scriptam* contendit. Videtur ergo et ille existimasse, non esse versam ex Graeco, sed Latine primitus compositam, id quod iam satis supra confutavimus. Verum de stylo quod ait, indecorum est, ita vobis, viro, qui latinitati tantopere attendit. Quid enim ad Nepotis styli, an ad Velleii aevum accedant: *Comestitionem*, h. e. minari, denunciare: *Adhospitavere sibi*, ex Graecismo ἐπι ξενία καλεῖν: *Reformare diem*: *Quam ante remedio Mederi posset*, passive: *Fumus*, pro ipso cadavere: *sepulchro*: *Cuncta extrema Ratus experiri*: *Redarmare manus*: *Coniuges Principalium*, quod frequens sequioris aevi scriptoribus: *Alter Echinadibus Imperator, Agapenor Andriae*: *Desinere pernoctando humi*: *Quanti mortales, quinet et quanti Pelopidae*, h. e. quot, quod usitatissimum fuit Septimiano aevo: *Delutare*: *Is Agamemnoni Insinuans*, quod circa filiam eius evenissent, *animum atque ornatum* reg

reformavit, h. e. comiter et modeste significans: *Super quae invenis aliud tempus, alium locum Tractatumque fore respondit*. Et indignatus, nondum sibi a Priamis super his, quae eum tractaverat, *Mandatum*, h. e. nunciatum: *Rumorem in Verum traxerant: Solito*, absolute: *Coadunare: Quietum disceditur*, h. e. cubitum: *Relatum differt in proximum diem*, h. e. renunciationem legationis suae: *Sullapsum coelo*, h. e. delapsum: *Super qualitate eorum exertus*, h. e. acrius, *dissertorum: Impossibilia postulare: Placitum confirmat*, h. e. conventum pactum: *Iovis Anteaedificialis: Forma Perlaudabilis*. Haec et similia quis tandem Latinae elegantiae haud imperitus dixerit illius esse aetatis, qua maxime isthaec lingua floruit? Vide etiam Ol. Borrichium et Gronovium Patrem Obs. Eccles. cap. 25.

XXXIX. Neque tamen negaverim Scioppio, quod addit, *in multis locis Dictyos aliquid mali a mala esse obiectum non.* Nec enim dubito, quin multis in locis etiam librario- rum culpa scriptor hic foeda sit sribiligine vitiatum, et complura eius generis etiam nunc supersint. Eorum nonnulla contrae animadversionis hic proferemus. Sic I. 4. *Positum cum ex divisione, quae in tali negotio tempus patiebatur, non ascendere facit.* ubi sine haesitatione legendum *centum impositis*. Ita V. 12. *Graeci, ubi cuncta navibus imposita sunt, ad Sigeum secedunt.* et VI. 1. *Postquam impositis, non singuli bello quaesiverant, ascendere ipsi.*

I. 6. *Non se ignorare ait, quantis mortalibus tam atrocis sententiae indignationem incuteret.* Deceret haec confessio Priami aut Troianum quemquam, neutiquam vero legatum Graecorum accusantem id facinus. Quapropter malim sane *non posse ignorari*, vel si velis, *ignorare*, scil. eos, ad quos verba facit. Sic II. 23. *Neque ignorare quenquam, si tam atrocis iniuria probanda sit, fore cet.*

Ibidem respondet Priamus: *Iniquum videtur insimulari eum, qui absit, maxime quam fieri possit, ut quae criminose obiecta sunt, praesenti refutatione diluantur.* Quis, ubi animam attendit, non videat legendum *praesentis*?

I. 8. *Reguli repente concilium (vel consilium: erat enim non populi, sed senum, quos rex conduxerat, h. e. coegerat,*

et consulebat.) irrumpunt, atque inconditis moribus malam singulis minitantur. Scio equidem etiam inconditos mores dici, etiam ab auctore nostro: sed et memini hosce ipsos regulos paulo ante *lingua moribusque barbaros* vocari. Nihilo tamen minus huic loco et hisce comminationibus longe videtur opportunius *inconditis clamoribus*, quomodo et infra III. 10. loquitur.

I. 9. *Rex hortatu Hecubae ad Helenam adit.* Hic vero legendum videbatur *regis hortatu Hecuba*. Nam ut taceam, magis decorum esse, ut Helenam recens advenientem adierit regina socrus, quam solus rex socer, emendandum ita videbatur vel maxime, quia statim post hoc colloquium cum Helena subiicit auctor: *igitur Hecuba, complexa Helenam, se proderetur*, quod Helena in colloquio rogaverat, *summis opibus adnitebatur*. Sed tamen Malelam quum confero, tum vero explicandus videtur potius hic locus ex eo in hunc sensum, ut rex cum Hecuba, huius hortatu, Helenam adierit. Utrunque enim ille ait pariter egisse cum Helena. Vide eum pag. 120 et 121.

I. 11. *Ulysses contestandi magis gratia, quam aliquam ea oratione profuturus.* Nescio unde in usum Delphini editum sit *promoturus*. Propius et probabilius mihi videtur *perfecturus*. Sic Hirtius B. Alex. cap. 12. *quantum parvulis et vigiliis profecissent, sentiebant.*

II. 9. *Is namque summoesto ac luctu obsito Agamemnoni.* Ita edidit, ut credi par est, ex MStis vel Mercoris primum vel Obrechtus, quum aliae Edd. legant *is namque diu moesto luctu obsito Ag.* Ego MStorum vestigia ~~non~~ malim *summe moesto, ac luctu obsito Ag.* Nam ~~summoesto~~ non tantum insolens est vocabulum, sed et a summo ~~revera~~ Agamemnonis luctu alienum, quum vocula *sub* in compositione minuere soleat significationem simplicium. *Summe* autem ~~in~~ tatum etiam classicis est auctoribus. Cic. Fam. IV. 5. ~~summe~~ *um doctrinarum summe studiosus.* et IV. 7. *summe diffidens* Plautus Mil. Glor. 4. 4. 29. *summe cupiens.*

II. 13. *Maecandriorum.* Videtur sane legendum *Neandriorum*. Forsan etiam paulo ante *Neandriensium* pro *Maecandriensium*. Nam nulli fuere in Troade Maecandrii, nulli Maecandrienses. Et solam *Neandrum* urbem Troadis in hac Cy

historia memorant Malelas et Cedrenus. Quod autem Neandri hic *fideles atque amicissimi Graecis ad hoc tempus permansisse* dicuntur, id intelligendum tunc foret ab eo tempore usque quo se Graecis dediderunt. Et videntur his verbis respici sane superiora, *civitatem innoxiam et paulo post FIDAM sibi*. Paulo ante filios Cygni *Coben et Cocarcum* nominat Malelas, filiam vero aequae ac noster *Glaucen*.

II. 15. *Ob amorem ducis in exercitum*. Lege omnino *exercitum*, ut paulo ante de eodem *vir optimus acceptusque in exercitum*, ubi male et sine causa Vindingius *acceptusque exercitum*: quum et infra cap. 29. de eodem dicatur *quem gratum acceptumque in exercitum*. Ceterum hoc loco agitur de amore, non quo Palamedes exercitum prosequeretur, sed quo exercitus ipsum, *regi ab eo cupiens, et tradendum ei imperium palam loquens*. Hic amor eum Agamemnoni suspectum et inuisum reddebat.

II. 21. *Quod amice impetrare nequitum est*. Ipsa syntaxis grammaticae ratio postulat, ut legamus *impetrari*. Vide omnino Festum in *Nequitum*, ubi praeter Pacuvii et Plauti loca etiam haec Catonis prisci verba nostris similia plane reperis: *Id fanum nequitum exaugurari*. Adde Plaut. Rud. 4. 1. 20. *ut nequitur comprimi*.

II. 26. *Egregie hercule actum nobis est*. Borrichius hoc *actum nobiscum*, et inter indicia sequioris aetatis re-
fert. Ego vero librariorum hanc esse tulpam arbitrator, non Senecae ipsius, qui scripsit opinor *actum vobis*, pro, a vobis, sed dubie quia repererat in Graeco: *καλῶς, μὰ Δία, πέπεται ἄμην*. Sed et Latini solent dativum ita iungere passivum. Sueton. Aug. 1. *Ara Octavio consecrata*. Caes. 19. *opera primis data est*. Tacit. Ann. XIV. 14. *quod regibus factitatum memorabat*.

II. 31. *Cuncta extrema ratus experiri, h. e. certus*. Sed potest scripsisse Septimium *paratus*.

II. 41. *Campo, qui reliquus non pugnae oportunus erat*. Videtur legendum *qui reliquus, nec pugnae oportunus erat*.

II. 42. *Quos primus hostis incusserat*. Lege omnino *primos*. Sequitur enim mox, *iamque fuis, qui in medio erant, scil. inter primos et postremos*.

II. 46. *Ut quemque sors conglobaverat, et ad postremum, uti quâque sors dederat, praeripiunt.* Notarunt omnes, ab Septimio diligenter lectum esse Sallustium atque expressum. Ille vero hunc in sensum passim et ubique *fors* exhibet: Iug. 51. *fors omnia regere.* cap. 78. *uti fors tulit.* cap. 97. plane ut hic, *catervatim, uti fors conglobaverat, in nostros incurunt.* Noster etiam infra V. 12. *caedere eos, quos fors obiecerat.* Sed et in plerisque aliorum auctorum, et his ipsis Sallustii locis, *sors* olim male fuerat editum, at ex MStis *fors* restitutum. Vide Gronov. Pat. ad Liv. I. 9.

II. 47. *Troiani ex muris respectantes.* Mirum, ni scripserit *despectantes*, hic aequè ac III. 15. *qui muris despectantes, postquam nostros paratos proelio vident.* et cap. 20. *quam super murum despectantes Troiani, comitatum regis oculis prosequerentur.* Ita vero et Livius XXXVI. 25. *regionem ea maxime despectat oppidum, qua breve intervallum videtur, et omnia in conspectu sunt.*

III. 1. *At Troiani cum auxiliariis laxiores militia, neque circa exercitum solliciti, socordius agitare.* Certum mihi est scripsisse Septimium *laxiore militia.* Solent enim ita veteres, et maxime Sallustius et Tacitus. Sall. Iug. 25. *Leguntur in Africam maiores natu, nobiles, amplis honoribus, ubi contra MStos addiderant editores usi.* cap. 61. *facile Nami-dae persuadet, cum ingenio infido, scil. homini, tum metuendi.* ne cet. cap. 65. *novus nemo tam clarus, neque tam egregii factis erat.* cap. 94. *cupidus voluptatum, sed gloriae cupidus, otio luxurioso esse.* lib. 4. Hist. *regnum Persidis inclytis divitiis,* quod male mutant Faërnus apud Ciacconium et Douza in *inclytum* vel *inclytæ.* Sed et nihil mutandum in Tacito Hist. I. 8. *Cluvius vir facundus, et pacis artibus, belli inexpertus,* ubi neque subaudio *expertus* cum Rhenano, neque addiderim *clarus* cum Faërno et Ursino, neque deesse quid puto cum Mureto; sed expono: homo artium pacis, seu cuius artes erant artes pacis. Ita idem II. 3. *simulacrum Deae, non effigie humanae, continuus orbis.* Vide et Gellium V. 8. Ut vero hic *laxior militia,* sic *laxiore imperio habere milites* apud Sall. Iug. 64.

III. 5. *Ac mox cognito per universum exercitum proelium in ea parte, reliqui duces confirmati, ubi quisque pugnauerat, undique eo confluant.* Sic edidit Ampliss. Obrechtus, in aliis Edd. legitur *proelio*. Quod si illud ex MStis, sive a Mercero sive ab Obrechtio, est haustum (ut auguror; certe enim Mercerus scribit, multas se mendas Codd. suorum ope deterasse, quarum omnium rationem in Notis non sit redditurus), vix dubito, quin legi debeat *cognito per univ. ex. proelium esse in ea parte*. Solet enim ille participii ablativus ita cum infinito construi. Sic VI. 15. bis. *Ita credito, Telegonem ad inferendam vim regi adventare.* dein, plane ut hic, *Telegonus, cognito parentem esse.* Tacit. Ann. IV. 56. *comperto facta in eum crimina.* Liv. XXVIII. 17. *haud cuiquam dubio, opprimi posse.* Mox legendum omnino cum Barthio et Vindingio *confirmatis*. Sic paulo ante *dispositis satis stremitis, ubi pugnabat*, et cap. 10. *relicto, ubi pugnabat*.

III. 15. *Neque multo post ex alio: abnudentibus iam Barbaris, ac sine ulla difficultate versis.* Nullum habet sensum satis commodum istud *abnudentibus*. Putem manum Septimii fuisse *abnudentibus*. Primum enim Troiani, quum aliquamdiu oppugnassent frustra vallum, et Graeci iam erumperent ex una parte, ultro abire incipiebant, sed mox ab erumpentibus et alia quoque parte in fugam facile sunt versi.

III. 14. *Reliquias Patrocli in urnam collegerat Achilles, aeternum quippe animo gerebat, secum in patrium solum uti docheret, vel si fortuna in se casum mutaret, una atque eadem sepultura cum charissimo sibi omnium contegi.* Integrum excipiam locum, quia ex nexu et oppositione rerum liquere satis puto, legendum esse *maturaret*. De morte enim agitur, quam obiturum quoque Achillem, serius aut citius, certum erat; sed id incertum, an moriturus esset, antequam rediret in patrium solum. *Casus κατ' ἐξοχήν* et per *εὐφημίαν* ponitur hic pro novissimo casu, h. e. morte: plane ut de ea dicere solebant veteres *si quid sibi accideret*. Ita Sueton. Aug. 101. et Calig. 3. *Noster infra de hoc ipso Achille IV. 13. desflentibus cunctis casum tanti viri, h. e. mortem.* Et sic passim alii.

III. 21. *Quippe hi fisci regno per iuventutem, quum sem-*

per cupiditates animi quoquo modo explere gestiunt, ultro sibi mihi que perniciem machinati sunt. Solita syntaxeos analogia postulat, ut scribatur hic gestiant.

III. 25. *Namque hi fratres Helenae exsecrati facinus eius, ne in militiam quidem nobiscum coniuraverunt, scilicet ne quam audire incolumem nollent, ei per se reditum in patriam quaererent.* Nemo, opinor, negabit, qui modo animum attendet ad loci nexum, et reditum, de quo agitur, quin et in prioribus restituendum sit redire incol.

IV. 12. *Dein plurimos, uti quemque intra telum, ferit, scilicet habebat.* Sed durior est haec ellipsis, et ideo videtur legendum uti quisque. Sic II. 2. *uti quisque in manus venerat.* Vel: *unumquemque intra telum, scil. existentem.*

IV. 18. *De cuius oraculo imminetia Troianis mala cum cognovisset, ultro supplicem ad eos decurrere.* Refert priora haec Anna ad senem parentem, hoc est, Anchisem et eius filium Aeneam; posteriora nescio utrum ad Aeneam quoque, an ad Helenum. Sed certissimum est, excidisse ante haec verba aliquid, et mentionem quidem Apollinis, ea vero deinde Heleno tantum intelligenda, qui ex oraculo Apollinis, cuius erat vates, mala Troianis imminetia cognoverat, et ideo ultro ad Graecos decurrebat.

VI. 13. *Ut sermo hominum ferebatur.* Legerim vel ferebat. Sic Liv. I. 45. *Fama fert, id esse factum.* Cic. Off. III. 9. *Aeneum equum, ut ferunt fabulae, animadvertit.* F. I. 9. *ut mea opinio fert.* Vel sermone. Ita Liv. I. 2. *ut posteris fama ferrent conditorem Servium.* Sall. Cat. & *Res Atheniensium aliquanto minores fuere, quam fama feruntur.*

XL. Neque vero miram, haec et similia a libris passim vitata, quum etiam viri doctissimi, qui Notae in hunc auctorem scripsere, multa latinissime dicta temere prorsus sollicitaverint. Magna eorum seges ex Cl. Vindingii notulis colligi posset, nisi iam absolvere hanc Dissertationem animus ferret. Speciminis tamen loco sequentia habe.

I. 20. *Agamemnon affectione paternae pietatis motus, an ne tam illicito immolationis sceleri interesset, fugam parat.* ubi pro *an* vult legi *ac*. Et IV. 4. *permoti querelis Nio-*

diorum, an cupidine diripiendarum rerum. ubi legit permotae. Scilicet ferre nequit simplex illud an. At elegantissimum id est: Liv. l. 33. discrimine recti, an perperam facti, confuso. Sueton. Vesp. 1. Centurio, an evocatus. Cic. Fam. VII. 8. Cn. Octavius, an Cn. Cornelius, terrae filius. XIII. 29. non plus duobus, an tribus mensibus.

II. 1. *Neque versis his, atque in fuga, parcere. Legit neque versis his in fugam. Immo vero solet ita concise loqui Sallustius, et cum eo noster. Syntaxis est: versis his, atque in fuga, scil. existentibus. Sall. Jug. 54. Multa oppida tunc munita, aut sine praesidio, capit. cap. 66. milites palantes, inermes, ac sine imperio, aggrediuntur, scil. existentes.*

II. 14. *Quisque partium ad eum venerat. Emendat ut quisque, sed male. Quisque ponitur pro quicumque. Plaut. Curcul. 4. 2. 17. Tum genu ad quemque iccero, ad terram dabo, et Mil. Glor. 2. 2. 1. Nisi hercule defregeritis talos, posthac quemque in tegulis videretis alienum, ego vestra faciam lera lorea. Liv. l. 24. cuiusque populi cives in eo certamine nocent, ubi vide Gronov. Patr.*

II. 30. *Ille enim perspicere se originem morbi. Ad haec Vindingius: aut hic addendum ait, aut delendum se. At neutquam delendum se, sed neque opus, ut addamus ait. Solent enim hoc per ellipsin omittere. Sall. Jug. 109. Tum rex post diem decimum redire iubet, ac nihil etiam nunc decrevisse, sed illo die responsurum. Phaedr. fab. 29. Reppressit iram, et, facilis vindicta est mihi, sed inquinari nolo ignavo sanguine. et fab. 37. venit per auras cornix, et propter volans, optimam sane praedam rapuisti unguibus, cet. Ubique in his intelligitur dixit. Vide et meas ad Sanct. Min. Notas lib. IV. cap. 5.*

III. 3. *Quae res eo habere fidem videbatur, quoniam cet. Lege ideo, ait Vindingius. At vero frequens est apud optimos auctores, ut eo ponatur pro ideo. Sall. Cat. 52. eo republica in extremo sita est. et eo fit, ut impetus fiat. Jug. 42. nobilitas noxia atque eo percussa. Et ita passim Livius, Tacitus, Sulpicius Severus, qui aequae, ac noster, Sallustium imitari solet.*

III. 10. *Alter Echinadibus imperator.* Vindingius: lege *Echinadum*. Quod miror, quum ipsi Septimio usitatum sit, talia cum Dativo construere. Ita mox cap. 14. *hi Larissacis, Asius Sesto regnantes.* Plane ut Ennius apud Festum v. *Quadrata: Romae regnare quadratae.*

III. 15. *Gens bellatrix, et ob id ad finitimos indomita.* Etiam hic iubet *apud* pro *ad* legi, quamvis hoc pro *apud* passim occurrat. Liv. 1. 5. *celebre ad posteros nomen fluvio dedit*, cap. 26. *ingrati ad vulgus iudicii*, cap. 36. *ut esset ad posteros miraculi eius monumentum*. Plaut. Prol. Capt. v. 49. *Hic manet in servitute ad suum patrem*. Stich. 5. 1. 35. *Iubebo ad Sagarinum coenam coqui*. Possis etiam exponere *quod ad*. Sic Mela II. 3 *urbes pares ad famam*.

III. 26. *Tantum se in Hecubae filiarumque recordatione cruciari.* Tolli in his iubet particulam *in*. At ita Plaut. Stich. 1. 1. 54. *In cogitando moerore angeor*. Trinum. 2. 1. 1. *Multum in cogitando dolorem indipiscor*. Cic. Fam. 1. 6. *quem dolorem in rebus tuis capio*. et VI. 2. *nihil esse cuiquam dolendum praecipue in eo, quod accidat universis*. Sueton. Vesp. 16. *Sola est, in qua merito culpetur, pecuniae cupiditas*. Patet ex his, quam male etiam mox cap. 8. *non iam dolor in casu Memnonis*, legi vellet *ex casu*.

IV. 1. *Qui inclyta per gentes fama.* Hic legendum *inclytus*, ait: quod turpe est viro, quum utique in hac ipsa periodo sequatur de eodem Hectore, quod fuerit in parte *praeclara pudicitia*, non *praeclarus*. et mox cap. 4. de Memnone, *magna fama*. De hac autem constructione vide ~~que~~ notavi §. superiore ad III. 1.

IV. 8. *Qui peterent eorum, qui in bello ceciderant, mandandi veniam.* Notat: forte legendum eos; licet addat: et alios priori modo loquendi usos. Nihil ergo erat istic *tentandum*, quum locutio sit proba et usitata. Vide hic Mercetum, et maxime Sanct. Min. III. 8.

Ibid. *At Graeci lautum bene cadaver Antilochi, iustisque factis, Nestori tradunt.* Vindingius: dele *que*. Male. *Sensus est*: tradunt cadaver Nestori, postquam illud bene *laverant*, et iusta ei fecerant. Saepe autem ita res diversae constructionis per copulam iunguntur. Supra II. 29. *Agamemnonem*

universi deseruere, ob idque et memores Palamedis, quem cet. Mox cap. III. re maxima, et super vota omnium, perfecta. cap. 15. cum viro egregio ne honestam quidem mortem, aut aliter quam in obscuro, oppetere licuerit. Vide et me ad Sanct. Min. I. 18. Neque vero opus, ut in sequentibus, aequo animo ferret fortunae bellique adversa, ea vocula inducatur, quod istic itidem voluit Vindingius.

IV. 14. *Genitus Achille ex Deidamia. Sic Liv. I. 3. quacunq;ue genitus matre, certe natum Aenea constat. Tacit. Ann. III. 76. Catone avunculo genita. Nulla ergo ratio legendi cum Vindingio contra MStos Achilli.*

V. 2. *Neque inferendo bellum quidquam prius temeratum ab his, quam cet. Temerare dicitur de quibuscunq;ue rebus, quae corrumpuntur aut violantur. Sic temerare alterius uxorem Tacit. Ann. I. 53; castra infausta temerataque, per seditionem scilicet, Ann. I. 50; eadem lascivia vigilias et cetera militiae munia temerare Hist. I. 48; vitio gentium temeratus est ille mos Pomp. Mela III. 5. Temerare vittas dicitur virgo Vestalis apud Ovid. Fast. VI. 457. Quid igitur opus, legere hic tentatum, aut temere actum, quod ille censet?*

V. 4. *Itaque cum quibus antea, ad confirmanda, quae tempus monebat, secedunt. Putat forte legendum cum quibusdam. Sed recte Anna exponit; cum iisdem, quibus antea. Saepe enim omittitur, si ex rerum nexu intelligi possit, substantivum, ad quod refertur pronomen, quod sequitur. Sic paulo ante: At lucis initio, quibus imperatum erat, ad naves veniunt. Vide et hic Sanct. Min. II. 9. et quae ego istic notavi.*

VI. 3. *Huiusmodi numine armatus, h. e. illo oraculo confirmatus ad audendum aliquid. Sic Corn. Nep. Hannib. o. Neque aliud quicquam egit, quam regem armavit et excitavit adversus Romanos. Cic. Fam. XII. 23. Philosophia e contra omnes fortunae impetus armat. Plin. Paneg. 12. terrae gentes non telis magis, quam suo coelo, suo sidere, arantur. Sulpic. Sev. lib. II. extr. Si hominem acrem sacerdotali auctoritate armassent. Satis ex his, ni fallor, patet, de Vindingium maluisse animatus.*

XLI. Sed desino plura, quum pleraeque breves illae notulae Vindingii, quae tantum legi aliter aut tolli voculam quandam iubent, nulla nitantur idonea satis ratione, saepe etiam declarent, non satis intellexisse eum auctoris sui mentem, verbis nihil vitii habentibus expressam. Sic II. 22. *An vos soli ignoratis, ut affectae sint vicinae atque amicae vobis civitates, vel quae in dies residuis praeparentur?* Sensus est clarissimus. Nondum enim omnes erant vastatae, quaedam erant *residuae*, sed quibus eadem vastatio imminebat. Ille tamen legendum censet *residuos*.

II. 39. *Dein signo dato conflixere acies compositae. Graecis ac singulis per distributionem, imperia ducum exsequentibus.* Ita haec distinguenda, et ita nihil hic haesitationis superest. Ille tamen legi vult *Graecorum singulis*.

IV. I. *Quis animo ita haeserat, nulla spe impetrandi cadaveris, ipsumque Priamum, et qui cum eo fuissent, retineat a Graecis.* Ille vero, lege, ait, *Quis animo inhaeserat nulli spe impetr. cet.* Immo quia nulla ipsis erat spes impetrandi cadaveris, ideo animo eorum haeserat, Priamum retinere Graecis. Nam quod ait geminata copula, *ipsumque et eum eo fuissent*, graecismus est auctori nostro frequens. V. supra §. 15.

IV. 14. *Quum insidiis tantum perfecit, quantum in certamine auderet quidem.* Vult dicere, in certamine proli adigi homines ad aggrediendos hostes, et tamen Paris in illo certamine haud dubie vitaturum fuisse Achillem, ausurum eum aggredi, quod per insidias extra necessitatem certaminis feliciter fecerit. Frigidi aliquid et ineptum inest in hoc sensu; sed id in tota etiam est laudatio peritidis, quam eo nomine fecisse dicuntur Troiani: et magis friget, nec Latinum satis est, quod volebat Vindingium quantum ne in cert. auderet quidam.

Cap. 15. *Ceterum sibi eo leviozem dolorem esse, non in certamine, neque in luce belli, Achilles interfecisset, quo fortiozem ne optasse quidem quemquam existere vel in praeritum, excepto uno illo Hercule.* Vindingio substituendum videtur *graviorem*, sed perperam. Nam sententia loci, inepte forsan gloriosa, haec est: leviozem sibi esse

lorem necis paternae, quod non aperto Marte ab adversario validiore sit victus et occisus: ita enim mansisse eum invictum ab omnibus: ita constare, non exstitisse quenquam fortio-rem ipso, nisi unum Herculem; immo neminem ausum fuisse cum eo in certamen con- gredi. Quae omnia secus se habuissent, si in certamine et luce belli interfectus fuisset, nam ita validiori succubisset adversario.

V. 11. *Quem offerri donum Minervae, maxime omnium ore agitabatur. Legit maximum, et ita ediderunt alii. Sed nihil eo opus, modo distinguas, ut feci, quando sensus est perspicuus.*

VI. 1. *Postquam impositis, quae singuli bello quaesiverant, ascendere ipsi. Quid magis planum, minus impeditum dari potest? Ipsi homines opponuntur rebus in naves impositis. Et tamen, quod mireris, delendum ipsi pronunciat.*

Corrigenda.

Praefat. p. 10. l. 10: Ianuariis. — P. 39. l. 19: hortatus. — P. 45. l. 30. adde: Cf. Gloss. — P. 46 l. 24: quacum. — P. 49. l. 23: comminatae. — P. 52. l. 25: crapula. — P. 57. l. penult: quos modo. — P. 59. l. 7: Galo. — P. 63. l. 36: sententiae. — P. 64. l. 14: ἀγγέλλῃ. — P. 68. l. 3: et alterum. — P. 70. l. 30. dele commata. — P. 71. l. 10: deciderint. — P. 81. l. 20: reperiatur. — P. 93. l. 14: ut. — P. 96. l. 16: retineri.

In Ephemeride p. 38. l. 7: profectionem. — P. 59. l. 10: arreptis. — P. 95. l. 9: ex Ad. — P. 181. l. 3: hostis. — P. 214. l. 5: unius eiusd. — P. 225. l. 13 fin. dele comma.

Not. crit. p. 16. l. 5: Ed. Merc. — P. 23. l. 12: post *Phineum* dele punctum. — P. 41. l. 8: Mil. Glor. — P. 58. l. 9: patiens. — P. 92. l. 4: carum. — P. 94. l. 15: quam haec. — P. 96. l. 15: citat. — P. 110. l. 11: Pylaem. — P. 142. l. 2: *En.* — P. 171. l. 10: Ceteis-que. — P. 179. l. 3: volvere. — P. 195. l. 5: et S. Gall. — P. 201. l. 6: maxime. — P. 216. l. 15: non *at rex.* — P. 225. l. 9: Menestheus. — P. 226. l. 12: Infra Bern. et S. Gall.

Glossar. p. 286. l. 13: Durac. — P. 291. l. 33. pro *Wopkens* lege: ad Vl. 11. — P. 305. l. 19: habens. — P. 314. l. 35. post *os* pone comma. — P. 361. l. 9: supra.

Obs. Hist. p. 402. l. 14: elegisse atque. — Ibid. l. 20: ex *My-sia.* — P. 405. l. 10: 1832. — P. 417. l. 9: ἤρωες. — P. 419. l. 15: φύλοις. — P. 439. l. 8: non tu. — P. 464. l. 31: prodigiis. — P. 470. l. 26: praetermisit. — P. 474. l. 8: eius deposuisse. — P. 497. l. 15: ita purgavit. — P. 499. l. 7: ἰδιως. — P. 501. l. 29: coactus.

Alia permulta, ob erroris perspicuitatem corrigendique scilicet a me haud enotata, in his contra interpunctionem in not. ca. praesertim, atque etiam contra accentum graccum passim peccata, lector benevolus ipse corrigat velim.

DICTYS CRETENSIS

SIVE

LUCII SEPTIMI

EPHEMERIDOS BELLI TROIANI

LIBRI SEX.

L. SEPTIMIUS

Q. ARADIO

S. D.

*Ephemerida - Belli Troiani Dictys Cretensis, qui
in ea militia cum Idomeneo meruit, conscripsit lit-*

L. Septimius Q. Aradio) Prima editio, quae A. C. MCDLXXVII. Mediolani prodit, et cui debetur haec epistola, sub isthac inscriptione illam exhibet: *Septimius Q. Aradio S. D.*; ea vero, quam XXII. post annis Franciscus Faragonius Venetiis procuravit: *Septimius Q. Aradio S. D.* Ipse verò Faragonius in iis, quae de suo adiecit, *virum Romanum eloquentissimum* vocat: unde in ceteras editiones labe fluxit, ut *Septimius Romanus* diceretur. *Lucii* praenomen ex Arg. Cod. restituimus, in quo *Epistola* quidem deest, sed libro quinto praescriptum legitur: *L. Septimii Ephemeridos liber quartus explicat: incipit liber quintus.* Itemque libro sexto: *L. Septimii Ephemeridos Dictys liber quintus explicat: incipit sextus.* Omissus. Deest epistola in MSS. meis, Merceri, Argent. Obrechtii et Ed. Princ. Praenomen Septimii in Ed. Crat. et Merc. est *Quintus*. Scripturam Ed. Mediol. *Septimius* viderat etiam Eudocia, quae s. v. *Διχτυς* scribit: *Σεντημιλιός τις Ποσειδός.* Plenum Aradii nomen est *Q. Aradius Rufinus.* *Rufine* hunc hominem alloquitur Septimius ad finem *Epist. Aradius* nominatur etiam in Ed. Crat.; in Merc. *Arcadius.*

Ephemerida) Ita edidit ex Mediol. Obrechtus, graeca terminacione, ut in casu patrio *Ephemeridos.* Al. *Ephemeridem.* — In Prologo bis *Annalium* nomen tribuitur Dictyis historiis: Malelas p. 172. t. Chronographus MS. apud Leon. Allat. de patr. Hom. in Thes. Antiq. Graec. T. X. p. 1743. laudant Dictyn titulo *Παρωδιών.* Inscriptisse Dictyn libros suos *Ἐφημερίδες τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου,* vel ex hoc *Epist. oco* liquet. Cf. Suidas v. *Διχτυς*: *ἔγραψεν ἐφημερίδα — Τρωϊκοῦ διασποῦ.* Eudocia: *συνέδραξεν ἐφημερίδα τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου.* De gnificatione harum appellationum vide disputata ab Obrechtio ad 1. et Perizon. Diss. §. XXXII. — Ex prolatis refellitur Meursius,

teris Punicis, quae tum Cadmo et Agenore auctoribus per Graeciam frequentabantur. Dein post multa secula conlapso per vetustatem apud Gnosson, olim Cretensis regni sedem, sepulcro eius, pastores quum eo devenissent, forte inter ceteram ruinam loculum stanno affabre clausum offendere: ac thesaurum rati, mox dissolvunt; non aurum, nec aliud quicquam praedæ, sed libros ex philyra in lucem prodituri. At ubi spes frustrata est, ad Praxim dominum loci eos deferunt: qui commutato litteris Atticis, nam oratio Græca fuerat, Neroni Romano Cæsari obtulit; pro quo plurimis ab eo donatus est. Nobis quum in manus forte libelli venissent, avidos veræ historiæ cupido incessit, ea uti erant, Latine disserere: non magis con-

qui (Cret. IV. 11.) ex Syriano, Dictyn *ἐν ταῖς ἐφημερίδαις* laudante, Suidae loco plur. numero scribendum affirmat *ἐφημερίδας*. *Ephemeridem* Caesaris memorat Servius ad Aen. XI. 743. et aliorum alii. — Quum Suidae verba alii aliter tentarint, in transcurso hic moneo, recte totum locum ex mea quidem sententia legisse et distinguisse Obrechtum. Cf. Perizon. Diss. §. VI.

Cretensis regni) Ed. Crat. *regis*. et paulo post *a fabro clausum philyra*) Sic Ed. Crat., non *philira*. Graec. *φίλυρα*. In Prolog. *invenerunt tiliās*. Vid. Perizon. Diss. §. XXIX.

in lucem prodituri) Sic edidit Obrechtus, legitque ex vet. Cod. Burmannus ad Val. Flacc. VIII. 17. *condita letiferis prodit medicina cistis*. ubi al. *profert*, ex glossa; plane ut nostro loco ex interpretatione al. *producturi*.

avidos) Totus locus recte legitur et distinguitur in Ed. Obr. *In eest. avidis*. cui labi adhaerens etiam Wopkens. p. 1. in sequentibus requirere syntaxin ait: *non magis confisis ingenio*. Male videlicet vir doctus retulit *nobis avidis cupido incessit*. Syntaxis haec est: quum libelli *nobis* in manus venissent, *nos avidos* veræ historiæ cupido incessit. Scribendum igitur potius fuit *confisos*. Sed et hoc non opus esse, abunde ostendunt allata ab ipso Wopkenio ex Sulpicio Severo et Iustino exempla. Cf. Horat. Serm. I. 4. 18. *Di tibi fecerunt, inopis me quodque pusilli Finxerunt animi, raro & perpauca loquentis*. ubi citra necessitatem Bentleius corrigit *loquentem*. — Ad sententiam aliter Eudocia: οὐ (Neronis) τῷ προστάγματι Σεντημιτῆδος τις Ῥωμαῖος, σοφὸς ἑκατέραν τὴν γλῶτταν. εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν φωνὴν μετέτελεν. Paulum Bolduanum, ex lingua Punic

fisi ingenio, quam ut ociosi animi desidiam discuteremus. Itaque priorum quinque voluminum, quæ bello contracta gesta que sunt, eundem numerum servavimus: residua quatuor de reditu Graecorum in unum redegimus, atque ad te misimus. Tu, Rufine mi, ut par est, fave coeptis.

Septimium Dictyis libros in Latinam transtulisse tradentem, erroris convincit Leo Allatius l. 1. p. 1745.

non magis — quam) Ed. Crat. om. *non et quam.*

voluminum, quae bello contracta gesta que sunt) Depravata, nisi fallor, sunt haec, sensuque idoneo carent. Quid si *quae de bello conscripta digesta que sunt?* vel *quae bella contenta digesta que sunt?* WOPKENS. p. 2. Correxeram primum *quae bello contracto acta gesta que sunt.* Cognatione litterarum in contiguis vocabulis excidere potuit *acta.* *Contractum bellum* dicit Lucret. II. 574; *contractum certamen* Liv. XXVIII. 6. Formula *acta gesta que* Septimio familiaris. v. Praefat. p. LIII. Deinde levem medicinam adhibendam censueram hanc: *quae bello contracta gesta que continentium, numerum serv.* Attamen nihil videtur mutandum. EMipsis enim, licet durissima, tamen non durior est, quam aliae in Septimio. Intelligas: voluminum, continentium ea, quae in ipso bello gesta sunt. *Contrahere* autem non rarum verbum apud optimos scriptores motione conficiendi, paciscendi, transigendi v. Forcellin. Lex.

residua quatuor) Sic corrext. v. Praefat. p. XV. Ed. Obr. *res. quinque.* In cett. *res quidem.*

fave coeptis) Adiecta in Ed. Obr. sunt verba *atque in legendo Dictym****. Perizonius Diss. §. XXXVI. suspicatur, Septimium odio Christianae religionis, ut haberet, quae historiae sacrae opponeret, Latinam Dictyis versionem adornasse, nescitque, an quid tale in fine huius Epist. existerit, quod librarii deinceps Christiani consulto omiserint. Assentior equidem Fabricio, qui Bibl. Graec. I. 5. 12. not. haec respondet viro summo: „Sane nullus facile erit, qui lecto fabulosissimo opere vel peius de Christianismo sentiat, vel magis faveat gentium Diis.“ Ut controversa verba sive Septimium sive quem alium habeant auctorem, potius exordium ea esse tritae exaltationis artissimae amicitiae perennisque favoris existimaveris.

PROLOGUS.

Dictys, Cretensis genere, Gnoso civitate, iisdem temporibus, quibus et Atridæ, fuit, peritus vocis ac litterarum Phœnicum, quæ a Cadmo in Achaiam fuerant delatæ. Hic fuit socius Idomenei, Deucalionis filii, et Merionis ex Molo, qui duces cum exercitu contra Ilium venerant; a quibus ordinatus est, ut annales belli Troiani conscriberet. Igitur de toto bello novem volumina in tilias diges-

Prologus) Diximus de hac inscriptione in Praefat. p. XII. In Ed. Crat. inscribitur *Vita Dictys Cretensis per Septimum Romanum*. Cui hoc debetur, is sequentis narrationis Septimum habet auctorem. Dictyn scripsisse, Septimum latine vertisse, in Praefat. probatum dare enisus sum.

Cretensis genere) Ed. Merc. *genere Cret.* Bern. om. *genere.*

Gnoso civitate) Ita S. Gall. uterque, Ed. Princ. et Crat. *Al. de Gn. civ. et de civ. Gn. Coniicies Gnosius civ.*

Atridae) Bern., Ed. Crat. et Merc. *Atrides*. Syntaxis loci est: Dictys iisdem temporibus fuit, quibus et Atridae fuerunt. *Fuit* i. e. vixit; de qua notione Heins. ad Ovid. Her. XVII. 192.

litterarum) Libri *litteris*,

in Achaiam) i. q. Graeciam. *Epist. quae — per Graeciam frequentabantur.* v. Lips. ad Tacit. Ann. l. 76. — Mox. S. Gall. *opp. dilatae.*

ordinatus est) i. e. destinatus, constitutus, electus. *Posterior latinitas.* Justin. XVII. 1. *filius, quem in successionem regni ordinaverat.* Sulpic. H. S. I. 50. 2. *Sacerdotes omnes ad celebranda sacrificia ordinavit.* Dares c. 16. *regnum suum vivus Telepho tradidit, et eum regem ordinavit.* cf. Oudend. ad Sueton. Vesp. 23.

de toto bello) Ex S. Gall. sec IX, et Ed. Princ. *delevi hoc, quod*

sit Phœniceis litteris: quæ, iam reversus senior in Cretam, præcepit moriens, ut secum sepelirentur. Itaque ut ille iusserat, memoratas tilias in stan-nea arcula repositas eius tumultu condiderunt. Verum secutis temporibus, tertio decimo anno Neronis imperii, in Gnoso civitate terræ motus facti cum multa, tum etiam sepulcrum Dictys ita patefecerunt, ut a transeuntibus arcula viseretur. Pastores itaque prætereuntes quum hanc vidissent, thesaurum rati, sepulcro abstulerunt: et aperta ea invenerunt tilias incognitis sibi litteris conscriptas, continuoque ad suum dominum, Eupraxidem quendam nomine, pertulerunt: qui agnitas, quænam essent, litteras Rutilio Rufo, illius insulæ tunc consulari, obtulit. Ille cum ipso Eupraxide ad

addunt cett. S. Gall. opp. *decreto hoc bello*. Ed. Crat. *de Troiano bello in quo et ipse militavit.*

novem volum.) De hac mea emendatione dixi in Præfat. p. XV. *præcepit moriens*) Sall. Jug. 14. *Micipsa pater meus moriens præcepit.*

stannea arcula) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *stagnea*. Ed. Crat. *plumbea arc.* At in Epist. *loculum stanno affabre clausum.* Malel. p. 322. et Chronographus apud Leon. Allat. l. I. *ἐν κασστέ-νισσῳ κειβήτισσι.*

tumulo condiderunt) Val. Flacc. V. 198. *tumulo conditus.* cf. ad lib. IV. 8.

tertio decimo anno) Malelas l. I. τῷ ἑξῆς τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοῦ Κλαυδίου Καίσαρος. Suidas: ἐπὶ Κλαυδίου. Chronographus ap. Allat. *ἐπὶ Κλαυδίου καὶ Νέρωνος*. Eudocia: *ἐπὶ Κλαυδίου, οὗ δὲ ἐπὶ Νέρωνος.* De errore horum Græcorum, Claudium pro Nerone introductentium, disputant Obrecht. ad h. l. et Perizon. Diss. §. IV et V. — Ed. Crat. *videlicet tertio dec. an.*

Gnoso) Ed. Princ. ubique *Gnosso*. et mox *terrae motu facto.* Ed. Crat. *cum multis.*

Dictys) Formam Genitivi *Dictys* hic et ubique constanter tetinent libri scripti et editi. — Infra Ed. Crat. *quum eam vidissent.*

thesaurum rati) Eadem verba in Epist. Malelas: *νομίζοντες τὸ αὐτὸ κειβήτιον θησαυρὸν εἶναι.*

ad suum dominum) Crat. *ad eius loci dominum.* ex Epist. *ad Praxim dominum loci eos deferunt.*

Rutilio Rufo — consulari) Ita libri scripti, non *praesidi*, ut im-

Neronem oblata sibi transmisit, existimans quædam in his secretiora contineri. Hæc igitur quum Nero accepisset, advertissetque Punicas esse litteras, harum peritos ad se evocavit: qui quum venissent, interpretati sunt omnia. Quumque Nero cognosset antiqui viri, qui apud Ilium fuerat, hæc esse monumenta, iussit in Græcum sermonem ista

periti correctores vulgaverant. Mæncea, MSS. mci, Ed. Princ. et Obr. *consulari*. Scioppio Parad. Lit. Epist. V. contra Mercerum clamanti, alios libros scriptos atque ex his editos habere *praesidi*, silentium iubet Gronovius Obs. Eccles. c. 21, cui *consulari* in MS. Cod. Isaaci Vossii patuit. At vero scripturam *praesidi*, quae est etiam in Ed. Crat. et ex hac in Edd. Basil. posterioribus, corruptam esse ex *proconsuli*, quod scribae concise *procos*, exarare solebant, paene adducor ut credam. Eo proclivior animus est ad hanc opinionem, quia etiam nomina *consularis* et *proconsul* passim in MSS. confunduntur, ut Caes. B. C. l. 5.; atque quod desidero nunc quidem testimonium, ex quo Creta Neronis tempore administrata a *consulare* fuerit (nulum certe norunt Pancirollus ad Notit. Imp. Orient. c. 156. in Thes. Antiq. Rom. Graev. T. VII. p. 1762, Gronovius l. l., Meursius Cret. IV. 6. alique): a *proconsulibus* autem eam insulam tum temporis rectam fuisse testatur Tacitus Ann. XV. 20. Proconsulem Cretae dederat Augustus, qui Cretam cum Cyrenaica unam provinciam fecerat; atque diu hic magistratus in ea insula permansit: Tiberio enim, Nerone et Hadriano imperantibus nominantur ibi proconsules. v. Panciroll. c. 137. p. 1673, Meurs. l. l. — Quid differant proconsules et consulares, fuse docet Salmas. ad Spart. Hadr. c. 22. Adde Panciroll. c. 99. p. 1598. et Oudendorp. ad Sueton. Domit. c. 1. p. 893. sq. — Munere consularis Neronis tempore functus est, teste Septimio, *Rutilius Rufus*: de quo viro lubens iverim in sententiam Obrechtii, eundem eum esse censentis cum *C. Iulio Rufo*, qui cum Fonteio Capitone tertio decimo Neronis anno, eodem quo Dictys fertur repertus, consul nominatur in Fastis. Thes. Antiq. Rom. Graev. T. XI. p. 218 et p. 352. cf. Henric. Noris in Epist. Consul. ibid. p. 421. et Oberlin. ad Tacit. Hist. I. 7.

cum ipso Euprax.) Ipso revocavi ex S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. Antea omittebatur.

oblata) Crat. oblatas, scil. litteras. De generis enallage v. ad Il. 26. In seqq. S. Gall. opp. in his q̄ dicta secretiora cont. Bern. et Ed. Merc. Haec autem quum Nero. Crat. Has autem. Eadem infra Phoeniceas esse litt.

peritos ad se evocavit) S. Gall. opp., Bern. et Ed. Merc. vocavit. Ed. Crat. interpretes ad se vocavit, om. harum peritos. Antea uterque S. Gall. cognosset, non cognovisset.

qui ap. Il. fuerat) Uterque S. Gall. fuerant. Ed. Crat. qui proelio ap. Il. interfu erat. Alio ordine Ed. Princ. et Obr. antiqui viri

transferri: e quibus Troiani belli verior textus cunctis innotuit. Tunc Eupraxidem muneribus et Romana civitate donatum ad propria remisit. Annales vero, nomine Dictys inscriptos, in Græcam bibliothecam recepit: quorum seriem qui sequitur textus ostendit.

hæc esse monumenta (ed Princ. monim.), *qui ap. Il. fuerat.* Infra Ed. Crat om. *ista.*

textus cunctis innotuit) Revocavi ex S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. vocem *cunctis*, quam ceteri editi et scripti libri ignorant.

muneribus et Rom. civ. don.) MSC. Arg. *muneribus e Rom. civitate*: male. Ita sub idem plane tempus iudices quoque suorum ætaminum remuneratus fuerat Nero. Sueton. c. 24. *Decedens Achaia provinciam universam libertate donavit: simulque iudices civitate Romana et pecunia grandi.* OSBRECHT. Ed. Crat. *muneribus donatum, ex Rom. civit. ad propr. rem.*

in Græcam bibliothecam recepit) De hac Sueton. Aug. 29. *Templum Apollinis in parte Palatinae domus excitavit. Addidit porticum cum bibliotheca Latina Græcaque.* OSBRECHT. Malclas: *ἐπέλευσεν — ἐν τῇ δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ ὑποτεθῆναι αὐτῶν.*

DICTYS CRETENSIS

EPHEMERIDOS

BELLITROIANI

LIBER PRIMUS.

I. Cuncti reges, qui, Minois Iove geniti pronepotes, Graeciae imperitabant, ad dividendas inter se Atræi opes Cretam convenere. Atræus namque ex Minoe, postrema sua ordinans, quidquid auri atque argenti, pecorum etiam fuit, nepotibus, quos filiae genuerant, ex æquo dividendum reliquerat, excepto civitatum terrarumque imperio: haec quippe Idomeneus cum Merione, Deucalionis Idomeneus, alter Moli, iussu eius seorsum habuere. Convenere autem Clymenae et Nauplii

I. *Atræi* — *Atræus*) Quod contra librorum fidem rescripsit *Mercerus Creteus* — *Creteus*, quodque placuit *Annae Daceriae* et *Munkero* ad *Hygin. fab. 12.*, neque sprevit *Burmannus* ad *Vell. Pat. 1. 1. 2.*; recte hoc damnavit *Meursius* *Cret. III. 3. p. 138.*: sed et huic, scribendum affirmanti *Catæi* — *Catæus*, hic loci subscribere non possum. Licet enim verum huius regis nomen apud *Cretenses* fuerit *Catæus* (vid. *Obrecht* ad h. l., *Heyn.* ad *Apollod. III. 2. 2.*, *Sylburg.* ad *Pausan. VIII. 53.* in *Not. ad Amasæi vers. Lat. p. 720.*), tamen omnium *Codd.* et *edd. vet.* lectio *Atræi* — *Atræus* satis comprobatur argumentis, quae disposuit *Welckerus* *Trilog. p. 130. not. 171.* et *Ind. v. Καρπεύς.*

Palamedes et Oeax: item Menelaus, Aerope et Plisthene genitus, a quo Anaxibia soror, quae eo tempore Nestori denupta erat, et Agamemnon maior frater, ut vice sua in divisione uteretur, petiverant. Sed hi non Plisthenis, ut erant, magis quam Atrei dicebantur: ob eam causam, quod, quum Plisthenes, admodum parvis, ipse agens in primis annis vita functus, nihil dignum ad me-

Nauplii) Bern. *Naupli*.

Oeax) MSS. mel et Ed. Princ. *Aiaz*, Crat. *Aeas*. Post hanc vocem vulgo inerebatur *Dictys ex Cretae Ida*. S. Gall. sec. IX. *dictys ex creta eida*, alter *dictis ex creta eida*. Bern. *dictus ex cretas Ida*. Merceri librorum unus *dictus ex Creteida*. alter *Dictys ex Creteida* Argent. Obrechtii *dictis ex Cretae Ida*. Ed. Princ. *dyctus ex Cretae Ida*. Quod scripsit Mercerus *dicti Creteidae*, et huius exemplo Meursius Cret. IV. 4. p. 141. *dicti Catreidae*, locum habere non posse, cum MSS. auctoritate modo probaverimus (verum enim nomen apud nostrum est *Atreus*), tum vero Palamedem et Oeacem a materno avo nomen duxisse, praetermissa paterna haud ignobili origine, haud veri simile videtur, atque etiam a nemine illos *Creteidas* vel *Catreidas* vocatos invenio. Procul dubio primitus scriptum fuit *dictus ex Cretae Ida*, non ab ipso Septimio, sed a scholiasta; quorum genus etiam in nominum propriorum originibus libenter periclitatur. „Creteenses nimirum — verba haec sunt Obrechtii — dialecto sua colles praeruptos *δξους* vocarunt: inde *δαξες*, et quod idem est, *ολαξες*, *χωρίον Κρητικόν ύψηλόν* apud Etymologum, ac *κατ' έξοχήν* praecipuos Cretae montes Dictam atque Idam notavit. A quorum altero Oeacis nomen derivat Septimius, sive, quod potius reor, scholiastes quidam Septimii. Pertinent huc etc.“ Vid. ipse Obrecht. Cf. Lennep. ad Coluth. v. 101. Animadv. p. 66. Quam etymologiam scholiastes vel inter lineas vel ad marginem scripserit, unde a librario in textum recepta, ex Cod. in Cod. propagata, et ab imperitis hominibus varie corrupta est, ut denique ipsius *Dictysis* nomen exierit.

Nestori denupta) S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *Nestoridi nupta*. At ipsi Nestori nupserat. v. Obs. De verbo *denubere* cf. Gloss.

hi non Pliith.; ut erant) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *erat* (scil. res), et in praecedentibus om. *non*.

admodum parvis) MSS. et Edd. (etiam Burm. ad Ovid. Fast. II. 385.) *parvus*, praeter S. Gall. opp. et Periz., in quibus *parvis*; quod rescripsit Obrechtus. Legerim, ait Wopkens, p. 2. *his admodum parvis*: nec multo aliter est in Cod. Periz., ubi *iis adm. parvis*, quod placuit Oudendorpio ad Apul. Met. V. p. 347. Debetur illud *iis* interpreti orationis duritiam minuturo. Etiam in Ed. Obr. expressum esse *iis*, ut dicit Oudendorp., contra verum est. Expedit locum Obrechtus.

moriam nominis reliquisset, Atreus miseratione aetatis secum eos habuerat, neque minus quam regios educaverat. In qua divisione singuli pro nominis celebritate inter se quisque magnifice transiere.

II. Ad eos re cognita omnes ex origine Europae, quae in ea insula summa religione colitur, confluunt, benigneque salutatos in templum deducunt. Ibi hostiarum multarum immolatione more patrio celebrata, exhibitisque epulis, largiter magnificeque eos habuere: itemque insecutis diebus. At reges Graeciae etsi ea, quae exhibebantur, cum laetitia accipiebant, tamen multo magis templi eius magnifica pulchritudine pretiosaque operum exstruktionem afficiebantur, inspicientes repetentesque memoria singula, quae ex Sidona a Phoenice, patre eius, atque nobi-

inter se — transiere) Vulgg Edd. *inter se — transigere*. intell. vitam, tempus; qualia ab aliis scriptoribus addi solent. Cf. Sall. Cat. 2. Ut haec lectio ex MSS. vestigiis profecta sit, tamen aliam plane eiusdem generis formulam ex optimo Cod. S. Gall. sec. IX. Septimio restituendam arbitratus sum. Ab integra huius libri scriptura parum differt S. Gall. opp. et Ed. Princ. *in se — transiere*, item Bern. *in se — transire*: in quibus *in* corruptum est ex *inter*, plane ut initio c. 18. Cf. Gloss.

II. *host. mult. imm. m. p. cel.*) Hic in libris scriptis et Ed. Princ. verborum ordo est, non *mult host m p imm. cel.*

itemque insec. diebus. At reges Graeciae) Ex corrupta MS. Argent. lectione *itemque ins. diebus Atrai gratia*, ut est etiam in tribus meis et Ed. Princ., hanc probam concinnavit Obrechtus. Ed. Crat. et Merc. *Itemque ins. diebus reges Graeciae.*

quae exhibebantur) Crat. adicit *magnifice* quod ex antecedente *largiter magnificeque*, et sequente *magnifica pulchrit.* huc irrepsisse palam est.

cum laet. accipiebant) Bern. *excipiebant*. Ed. Crat. *suscipiebant*. Ultrumque ex interpretatione profectum. Cf. Gloss

repetentesque) Bern. *reponentesque*.

Sidona a Phoenice, patre eius) Ablativum casum *Sidona* (a Nom. *Sidona*, ae), quasin tuentur uterque S. Gall. et Ed. Princ., praetuli hic et IV. 4. aliorum librorum lectioni *Sidone* ex rationibus ad

libus matronis transmissa, magno tum decori erant.

III. Per idem tempus Alexander Phrygius, Priami filius, Aenea aliisque ex consanguinitate comitibus, Spartae in domum Menelai hospitio receptus, indignissimum facinus perpetraverat. Is namque ubi animadvertit regem abesse, quod erat Helena praeter ceteras Græciæ foeminas miranda specie, amore eius captus, ipsamque et multas opes domo eius aufert; Aethram etiam et Clymenam, Menelai affines, quae ob necessitudinem cum Helena agebant. Postquam Cretam nuncius venit, et cuncta, quae ab Alexandro adversum domum Menelai commissa erant, aperuit, per omnem insulam, sicut in tali re fieri amat, fama in maius divalgitur: expugnatam quippe domum regis ever-

c. 5. allatis. Ed. Crat. *Sidona Phoeniciae patria eius.* De Europae genere v. Fuchs. Quaest. p. 20.

III. *Aenea aliisque*) Ed. Crat. cum *Aenea*, quae duo verba absunt Bern., et Codd. suorum auctoritate expungit Mercerus. Obrechtus corrigi *fratris aliisque*. Recte se habet lectio Argent., utriusque S. Gall et Ed. Princ., quam edendam curavi. Paridi quippe comes obtingit Aeneas etiam apud Daret. Phryg. c. 9. eiusque sectatores la. bean. III 185 et Henric. Brunsvig. c. 28. fol. 45.; item, quod parvissimum est, in carminibus cypriacis teste Proclo ἡ Ἀρροδίτη *Aethra* *συνελθὲν αὐτῷ* (Paridi) *ξελεύει*. Cf. Obsa.

Aethram) Libri ubique *Aetra*, cum tamen Graecum nomen sit *Aethra*.

ob *necessitudinem cum Hel. agebant*) Oudendorpius ad Sueton. Octav. c. 62. in Addend. p. 1022. ex MSS. Leidensibus praefert *necessitatem*. Accesserim viri summi rationibus (cf. Scheffer. ad Suet. l.), nisi Merceri et Obrechtii librorum meorumque consensus in edita lectione me acquiescere iuberent. In iisdem libris, aequae ac duobus Oudendorpii ad Apul. Met. I. p. 67. est *agebant*. Recte, v. Gloss. Al.

cuncta quae) Ed. Crat. *cuncta ei quae*, scil. Menelao: sinistra *intermissio*.

fama) Ed. Crat. *solet*. Correctores ita edidisse monet Mercerus. Cf. Obsa.

fama - divalgitur) In Cod., quem Heinsius consuluit, teste

sumque regnum, et alia in talem modum singuli disserebant.

IV. Quis cognitis Menelaus, etsi abstractio coniugis animum permoverat, multo amplius tamen ob iniuriam asinium, quas supra memoravimus, consternabatur. At ubi animadvertit Palamedes, regem ira atque indignatione stupefactum consilio excidisse, ipse naves parat atque omnistrumento compositas terrae applicat. Dein pro tempore regem consolatus, impositis etiam ex divisione, quae in tali negotio tempus patiebatur, navem ascendere facit: atque ita, ventis ex sen-

Burmanno ad Sucton. Caes. c. 33. erat *divulgat*. Sed haudquaquam hoc alteri praefendum. Sall. Iug. 13. *Ceterum fama tanti facinoris per omnem Africam brevi divulgatur*. Wopkens. p. 2.

disserebant) Burmannus l. l. coniecit *differerebant*; quod verbum saepe divulgare, disseminare denotare docet. Librorum lectionem Septimio vindicarunt Wopkens. p. 3. et Oudendorp. ad Apul. Met. VII. p. 451.

IV. *permoverat*) S. Gall. opp. *permoveret*.
consternabatur) Crat. *consternebatur*.

At ubi animadvertit; regem. quod perperam placuit Oudendorpio ad Apul. Met. III. p. 201. Ratio patet.

stupefactum) Bern *sic stup.*

consolatus) Ed. Princ. *consolatur*.

impositis etiam ex div.) Libri scripti et editi *positis*. „Sine haesitatione legendum censeo *impositis*. Ita V. 12. *Graeci, ubi cuncta navibus imposita sunt, ad Sigeum secedunt*. et VI. 1. *Postquam impositis, quae singuli bello quaesiverant, ascendere ipsi*.“ Sententia est Perizonii Diss. §. XXXIX. Placet haec emendatio Wopkensio p. 3. Recte. Cum enim propria sit scriptoribus formula *imponere in navem vel naves*, ut ostendit Oudendorp. ad Caesar. B. C. III. 14, ubi in MSS. confunduntur *positis* et *impositis*; tum vero etiam *imponere*, sine addito *navi* vel *in navem*, proprium esse rei nauticae verbum docuit Burmann. ad Ovid. Art. Am. II. 430.

quae in tali negotio tempus patiebatur) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *quae in tali negotio patiebantur*. unde Vindingio placet *quae — patiebantur*, Wopkensio p. 3. *quae — poscebantur*. Ed. Crat. *quibus in t. neg. potiebantur*. Vera haud dubie lectio est, quam exhibent S. Gall. sec. IX., Ed. Princ., Obr., Perizon. Diss. §. XXXIX. et Cort. ad Sall. Iug. 49. 6. Lib. II. 42. *quae tempus anni patiebatur*. III. 6. *quantum acies hostium patiebatur*.

tentia flantibus, paucis diebus Spartam pervenerę. Eo iam Agamemnon et Nestor omnesque, qui ex origine Pelopis in Graecia regnabant, cognitis rebus confluxerant. Igitur postquam Menelaum advenisse sciunt, omnes in unum coeunt. Et quamquam atrocitas facti ad indignationem utrumque iniurias rapiebat, tamen ex consilii sententia legantur prius ad Troiam Palamedes, Ulixes et Menelaus: hisque mandatur, uti, conquesti iniurias, Helenam et quae cum ea abrepta erant, repererent.

V. Legati paucis diebus ad Troiam veniunt: neque tamen Alexandrum in loco offendere. Eum namque, properatione navigii inconsulte usum, venti ad Cyprum appulere. Unde sumptis aliquot

ventis ex sent. fl.) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *ex sent. vent. fl.*

omnesque) Bern. *omnisque.* quam antiquam formam sprevi, quia unico loco solus Cod. Bern. eam exhibet.

Ulixes) Ita hic et ubique in libris meis hoc nomen scribitur. Quam antiquam formam, Apuleio et Gellio amatam, atque aliis quoque scriptoribus haud inusitatam, etiam Henricus Brunsvigensis, Germanus Guidonis interpres, ubique extulit, multisque Septimii locis se invenisse testatur Oudendorpius ad Apul. Met. l. p. 46. Eddi vulg. semper *Ulysses.*

abrepta) Bern. *arepta.*

V. *nequa tamen)* Ita uterque S. Gall., Ed. Princ. et Crat., non *neque tum*, ut legitur etiam Gronov. Obs. Eccles. c. 25. Scilicet *tamen* a librariis scribebatur *tam*, ut hoc ipso loco in S. Gall. sec. IX., quod male acceptum est pro *tum*.

Eum n., p. nav. inc. usum, venti ad Cypr. app.) Vulgatam lectionem, etiam in MS. Bern. a me visam, *Tum n. prop. nav. inc. usi ventis*, varie tentarunt Anna et Barthius: illa *Tum n. p. n. inc. usus ventis ad Cypr. appulerat*; hic *Dum n. propera itione nav. inc. usi ventis Cyprum appulere*. S. Gall. opp. *tum n. p. n. inc. usi ventis*. Ed. Princ. *Eum n. p. n. inc. usi ventis*. Lectio unice vera servata est in S. Gall. sec. IX., quam ego edidi, iamque restituerant Septimio Obrechtus et Gronovius (l. l.), ductus ille librorum suorum vestigiis, hic propria ingenio. Diverse tamen uterque distinxit et intellexit locum. Obrechtii explicationem, ad *usum ex venti* subintellegentis *ventis*, recte damnat Wopkens. p. 4., amplexus Gronovianam,

navibus Phoenicem delapsus, Sidoniorum regem, qui eum amice susceperat, noctu insidiis necat, eademque, qua apud Lacedaemonam, cupiditate universam domum eius in scelus proprium convertit. Ita omnia, quae ad ostentationem regiae magnificentiae fuere, indigne rapta ad naves deferri iubet. Sed ubi ex lamentatione eorum, qui, casum domini deflentes, reliqui praedae aufugerant, tumultus ortus est, populus omnis ad regiam concurrit. Inde, quod iam Alexander, abreptis quae cupierat, ascensionem properabat, pro

de qua v. Gloss. — An iusta sit mota mihi in Obsse, de verbis ad *Cyprum* dubitatio, et probanda coniectura *Aegyptum*, ex rationibus ibi expeditis diiudices.

noctu insidiis) S. Gall. opp. *noctis infidus*. i. e. insidiis. Bern. et Ed. Me c. *nocte insidiis*. Recte habetur in S. Gall. sec. IX., Ed. Princ. et Crat. *noctu insidiis*, sic enim loqui amat Septimius. v. Gloss. Ed. Obr. *noctu per insidias*.

Apud Lacedaemonam) Ed. Crat. *Lacedaemoniam*. quam lectionis varietatem notat etiam Duker ad Flor. II. 7. 12. Usitatae fuerunt posteriore tempore formae adiectivae *Lacedaemonia*, *Babylonia*, *Sidonia*, pro *Lacedaemon*, *Babylon*, *Sidon*. v. Grauert. ad Trogi Prolog. XXV. Sed quartum casum *Lacedaemonam* agnoscunt hic et cap. 12 libri, Ed. Merc. et Obr., ut sextum *Lacedaemona* cap. 17. Bern. et Ed. Merc. Atque haec quoque forma scriptoribus posterioribus propria erat, pariter atque *Crotona*, *Elida*, *Chalcida*, pro *Croton*, *Elis* cet. Cf. Salmas. ad Trebell. Poll. in Gallien. duob. c. 8. p. 203. 2. Duker. et Salmas. ad Flor. IV. 21. 4, Oudendorp. ad Caesar. B. G. III. 20. Quam ipse amat Septimius: cap. 2. et IV. 4. *Sidond*. cap. 17. 18. II. 10. *Aulidam*. cap. 17. *Salamina*, *Method*, *Colophon*. VI. 4. (cf. Dares. c. 3. 5. et alibi) *Salaminam*. Nostro loco et c. 12. de urbe agitur, non de regione; c. 17. intelligenda est regio. Laconiae: potuitque ibi *Lacedaemonia* correxisse, qui antiquissimis temporibus *Lacedaemonem* non solum urbem, sed omnem *Laconiae* regionem significasse ignoraverit. Cf. Hom. II. II. 581.

propriam) Bern. *proprium*. et mox *Itaque*.

deferri) Bern. *deferre*. Ed. Crat. *differri*.

reliqui praedae) Hanc librorum meorum et Argent. lectio vulgatae *reliquae* dudum praetulerunt Vindingius, Obrecht^{us} et Wasseus ad Sall. Cat. 29. extr. Bern. *reliqui qui praedae*.

ad regiam) S. Gall. opp. *reginam*.

quod iam Al. abreptis) Bern. *quoniam Al. areptis*, m. sec. et *reptis*. Mox S. Gall. opp. et Ed. Princ. *cupiebat*.

ascensionem properabat) scil. navium. Rei, quae agitur, *mutal*

tempore armati ad naves veniunt; ortoque inter eos acri proelio, cadunt utrinque plurimi, quum obstinati hi regis necem defenderent, hi, ne amitterent partam praedam, summis opibus adniterentur. Incensis deinde duabus navibus, Troiani reliquas strenue defensas liberant, atque ita, fatigatis iam proelio hostibus, evadunt.

VI. Interim apud Troiam legatorum Palamedes, cuius maxime ea tempestate domi bellique consilium valuit, ad Priamum adit: conductoque concilio, primum de Alexandri iniuria conqueritur, exponens communis hospitii eversionem. Dein monet, quantas ea res inter duo regna simultates

convenientior haec lectio est, quam quae exprimitur in Ed. Crat. *abscensionem*, ut exhibent etiam Forcellin. Lex. s. v. et Ol. Borrich. de var. L. L. aetat. p. 12. Praeterea S. Gall. opp. *praeparabat*.

pro tempore) Bern. et Ed. Crat. *parvo temp.* v. Wopk. p. 4. et Gloss. ad. c. 4.

partam praed.) S. Gall. opp., Bern. et Ed. Merc. om. *partam fatigatis*) Nescio unde Borrichius l. l. sumserit *sagittatis*, quod defendit.

VI. *ea temp.*) Ed. Dacer. *in ea temp.* Mox. Bern. et Ed. Merc. *domique bellique*.

ad Pr. adit) Cap. 9. *ad Hel. adit.* II. 29. *ad Ag. adeunt.* VI. 3. *ad or. adit.* Ed. Crat. ubique *adiit* omissa praepos. *ad*, De formula *adire ad* v. Ruhnken. ad Terent. Andr. II. 1. 15. Dictat. p. 41. Schopen. *conductoque concilio*) S. Gall. opp., Ed. Princ. et Merc. *consilio*.

Notum utriusque vocabuli discrimen post Gronovium ad Liv. XLIV. 2. Cf. Ernest. Clav. Cic. s. v. *consil.*, et Brem. ad Nep. Epam. 3. 5. Quum autem apud bonos scriptores utriusque promiscuum saepe usum reperias, atque in primis recentiores raro accurate distinguant, amantes *concilium*, tamen illi discrimini plurimis Septimii locis optimi libri suffragantur. Quare quemadmodum nihili est iudicium Vindlingii, ubique scribendum *consilium* censentis, atque haud probanda Merceri ratio critica, qui semper et ubique edidit *consilium*, ita etiam damnandum ubique fere expressum in Ed. Crat. *concilium*. Restitui Septimio *consilium* ex MSS. hic, II. 33, III. 20 (ubi de eodem agitur concilio) IV. 18. cet.; atque sic correxi infra, ubi MSS. et Edd. qui in eo *consilio* aderant, et *consilium* dimittitur, cum tamen his locis de eodem *concilio* sermo sit, quod initio cap. *convocatur*.

monet) Bern. *movet*.

concitatura esset, interiaciens memoriam discordiarum Ili et Pelopis aliorumque, qui ex causis similibus ad internecionem usque gentium pervenissent. Ad postremum belli difficultates contraque pacis commoda astruens, *non se ignorare*, ait, *quantis mortalibus tam atrocis facinus indignationem incuteret: ex quo auctores iniuriae, ab omnibus derelictos, impietatis supplicia subituros*. Et quum plura dicere cuperet, Priamus, medium eius interrumpens sermonem, *parcius, quaeso, Palamede*, inquit: *iniquum etenim videtur, insimulari eum, qui absit, maxime quum fieri possit, uti, quae criminose obiecta sint, praesenti refutatione diluantur*. Haec atque alia huiusmodi in-

aliorumque qui) Immerito haec verba tentat Wopkens, p. 4, cui magis placeat *aliarumque quae*.

usque gentium) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *gentium usque astruens*) S. Gall. sec. IX. *adstruens*. Ed. Princ. *astruens*.

non se ignorare) Decere hanc confessionem Priamum aut Troianum quemquam, neutiquam vero legatum Graecorum, accusantes id facinus, adnotat Perizonius Diss. §. XXXIX; quare mavult nos *posse ignorari*, vel *non posse ignorare* scil. eos, apud quos verba *facit quantis mort.*) i. e. quam multis, quot. v. Gloss. Quam significationem non capiebat Anna, cum omnino legendum esse pronuntiare *quantam — indignationem*.

Palamede) Ita recte libri, non *Palamedes*. Lib. II. 23. *apud eos, Ulize, verba facis*.

etenim) S. Gall. opp. *enim*.

videtur insimulari) Ed. Crat. *insimulare*, ut legit etiam Crat. ad Sall. Iug. 64. 5. Ed. Dacer. *videretur insimulare*. In iisdem mos sequitur *ut si quae* (Crat. *qua*) *obiecta sint*, consentientibus Crato et Wopkensio p. 8. Recte, quoad modum coniunctivum *sint*; *sed uti quae* cum libris meis, Ed. Merc., Obr. et Perizon. l. l. retinendum putavi. — Bern. *quae crim. obiectas refut. del.*

praesenti refutatione) Libri mei et Merc. om. *praesenti*. Perizonii l. l. correctionem *praesentis* nimis festinanter probat Wopkensio p. 5. Imitatur Septimius Sall. Iug. 29. ac *pauca praesenti* *locutus*, i. e. consilio, in quo Iugurtha ipse praesens aderat Plaut. Amph. 1. 1. 93. *ego fui illic in re praesenti*, i. e. praesens fui in certamine. Pariter *refutatio praesens* est refutatio, quam Alexander praesens ipse peragit. Ablativo defendendo sunt etiam allata ab ipso Wopkensio. — Bern. et S. Gall. opp. *deluantur*.

ferens, differri querelas ad adventum Alexandri iubet. Videbat enim, ut singuli, qui in eo concilio aderant, Palamedis oratione moverentur; ut taciti, vultu tamen admissum facinus condemnarent; quum singula miro genere orationis exponerentur, atque in sermone Graeci regis inesset quaedam permixta miserationi vis. Atque ita eo die concilium dimittitur. Sed legatos Antenor, vir hospitalis et praeter ceteros boni honestique sectator, domum ad se volentes deducit.

VII. Interim paucis post diebus Alexander cum supradictis comitibus venit, Helenam secum habens. Cuius adventu tota civitas quum partim exemplum facinoris execrarentur, alii iniurias in

inferens) S. Gall. opp. *irserens*.

vultu tamen) Ed. Crat. *vultu tantum*. v. Gloss.

miserationi vis) Hanc Ed. Obr. lectionem defendo et explico in Gloss. Ceteri editi et scripti libri *miserationis vis*.

Atque ita eo die) Oudendorpius ad Apul. Apol. p. 521, ex MS. legit *Atque in eo die*. Sed scripta et edita exemplaria quae vidi omnia, ut et Cod. Heinsii ad Ovid. Met. XII. 535. *ita eo die*.

concilium dimittitur) *Dirimitur* vet. codex, non *dimittitur*. Nihil mutatus veteribus scriptoribus. HEINSIUS I, I, Etiam Ed. Crat. et Obr. *dirimitur*. Sed tres mei MSS., Ed. Princ. et Merc. *dimittitur*, proximimo consensu. Cf. Gloss.

VII venit) Edd. Basil. et Dacer. *revertitur*. ab interprete. v. Gloss.

Cuius adventu tota civitas quum p. exemplum f. execrarentur,

alii) Haec S. Gall. sec. IX. lectio haud dubie vera est. Cum singularis numerus *tota civitas* sequente verbo *execrarentur* plurali numero offensionem praebere, mutatum est *Cuius adventu in tota civitate q. p. exemplum f. execrarentur*, quam Argent. et Ed. Princ. lectionem amplexus est Obrechtus, et quasi ipse ita corrigens Wopkens, p. 5. Omitti poterat praepos. *in*, ut consimili loco Apul. Apol. p. 58: *Cognitum hoc est tota civitate. Rufinum omnes execrati, me laudibus valere*. Sed nihil erat movendum: nam ipse Septimius I.

is, quum inventus partim — alii — festinarent. Offensum est etiam in verbis *cuius adventu* i. e. qui cum advenisset: quem loquendi morem, quamvis usitatum (Caesar B. G. VIII, 18, *Quorum adventu*. Lin 1. *Adventu suorum lacrimas abortae*. Similia ex aliis ipsoque defraus collegit Wopkens, p. 6.), cum non caperent, correxere *cuius adventum*; quam correctionem, ut staret oratio, sequi debuit *altera exemplo*. Hinc nata est lectio *Cuius adventum tota civitas*

Menelaum admissas dolerent, nullo omnium adprobante, postremo cunctis indignantibus, tumultus ortus est. Quis rebus anxius Priamus filios convocat, eosque, quid super tali agendum negotio videretur, consulit: qui una voce *minime reddendam Helenam* respondent. Videbant quippe, quantae opes cum ea advectae essent: quae universa, si Helena traderetur, necessario amitterent. Praeterea permoti forma mulierum, quae cum Helena venerant, nuptias sibi singularum iam animo destinaverant: quippe qui, lingua moribusque barbari, nihil pensi aut consulti patientes, praeda atque libidine transversi agebantur.

q. p. exemplo f. exsecrarentur, quae habetur in Bern., S. Gall. opp. et (teste Oudendorpio ad Apul. Mct. III. p. 185.) MS. Voss. Atque cum numerum singularem *civitas* postulare autumarent eiusdem numeri verbum, exiit denique *Cuius adventum tota civitas q. p. exemplo f. exsecraretur*, ut est in Ed. Merc. et Crat. exaraturque in MS. Perizon., nisi quod hic retineat *exemplum* (teste Oudend. I. l.). — Ex MSS. Voss. et Perizon. emendandum ratus est Oudendorp l. l. et ad Sueton. Vesp. 4. *Cuius ad adventum tota civitas q. p. exemplum f. exsecrarentur*. Sic sane Spartian. Hadr. 22. extr. *Ad adventum eius pluit*. Sed Ablat. *adventu* optimorum Codd., ut dixi, auctoritate nititur.

Quis rebus) Ed. Merc. *Queis*.

agendum negotio) Hic verborum ordo est in libris meis et Ed. Merc., non *neg. ag.*

vid. quippe) Ed. Princ. *enim*.

advectae) Haec librorum meorum lectio est; quam ex MS. Perizon. a. m. sec. et Ed. Obr. praefert etiam Oudendorp ad Sueton. de Ill. Gram. c. 19. a *Caesare puerum Romam advectum*, ubi Cort. mavult *adductum*. Ed. Crat. et Merc. *adductae*, in cuius favorem nequidquam exempla congerit Wopkens. p. 40. Ovid. Her. VII. 15a et *advectas Pygmalionis opes*. al. *adductas*. Eadem confusio deprehenditur lib. II. 41. IV. 4. V. 14.

consulti patientes) Ita MSS. mei, Merceri, Argent. et Ed. Princ. In Ed. Mediol. et Crat. est *facientes*. Ex Sallustio (v. Gloss.) *Mercer* scribi iubet *habentes*. „At hic *παρωδιαις*, non *exscribit* Sallustium Septimius, ita ut vim phraseos non parum intendat. Nam si barbari, qui *nihil pensi aut consulti habent*, quanto magis, qui *nec patiuntur*.“ Verba sunt Obrechtii.

atque libidine) Ita S. Gall. sec. IX., Ed. Princ. et Crat., non *ac lib.*

VIII. Igitur Priamus, relictis his, senes conducit, sententiam filiorum aperit: dein cunctos, quid agendum esset, consulit. Sed priusquam ex more sententiae dicerentur, reguli repente consilium irrumpunt, atque inconditis moribus malum singulis minitantur, si aliter, quam ipsis videretur, decernerent. Interim omnis populus *indigne admissam iniuriam*, atque in hunc modum multa alia cum execratione reclamabant. Ob quae Alexander, cupidine animi praeceps, veritus, ne quid adversum se a popularibus oriretur, stipatus armatis fratribus impetum in multitudinem facit, multos obtruncat: reliqui interventu procerum, qui in consilio fuerant, duce liberantur Antenore. Ita infectis rebus populus contemptui habitus non sine pernicie sua domum discedit.

IX. Dein secuta die rex hortatu Hecubae ad Helenam adit, eamque benigne salutans, bonum

VIII. *agendum esset consulit*) Bern., Ed. Merc. et Obr. *sit. v. Gloss. consilium irrump.*) Ita recte S. Gall. opp. et Ed. Merc., non concilium. Cf. Perizon. Diss. §. XXXIX. Infra conscutiunt libri in qui in consilio fuerant. Cf. ad c. 6 ut et II, 31. 49.

inconditis moribus) Perizonius l. I legendum arbitratur *inc. clamoribus*. Orellio (in collatione Cod. S. Gall. sec. IX.) in mentem venit *inc vocibus*.

populus — reclamabant) Ita Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc., item MSS. Voss. et Periz. teste Oudendorpio ad Apul. Met. II, p. 164 (*populus aestuant*), ad quem l. alia avertit vir celeberrimus. In cett. libris reclamabat. Cf. ad II. 30.

Ob quae) Ed. Princ. *quem.*

a popularibus oriretur) Singularis omnino haec loquendi ratio. Forsitan dederat *adv. se populares molirentur*. ut III. 3. *veritus ne quid adversus se aut in supradictos reges moliretur*. Sic lib. II. 25. VI. 4. et alibi. WOPRENS. p. 6.

infectis rebus) S. Gall. opp. *insectis*. Bern. *imperfectis*. Forsan recte. v. Gloss. ad c. 11.

domum discedit) Ed. Crat. *discessit*. Eadem Sallustii loco, quem imitatur noster (v. Gloss.), variatio obtinet.

IX. *ad Hel. adit*) Vid. ad c. 6.

animum uti gereret, hortatur; quae cuiusque esset, requirit. Tum illa *Alexandri se affinem respondit, magisque ad Priamum et Hecubam, quam Plisthenis filios genere pertinere, repetens ordinem omnem maiorum. Danaum enim atque Agenorem et sui et Priami generis auctores esse. Namque ex Hesiona, Danaï filia, et Atlante Electram natam, quam ex Jove gravidam Dardanum genuisse: ex quo Tros et deinceps insecuti reges Ilii. Age-*

bonum animum) Hoc ordine S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ., non an. bon. Recte. v. Gloss.

Tum illa) S. Gall. opp. et Ed. Princ. *Tunc.*

ordinem omnem) Ed. Merc. et Crat. *originem omnem.* Dacer. *omnium.* Legimus sane lib. III. 5. *originem propriam memoria repetebant.*

auctores) Bern. *actores.*

ex Hesiona Danaï filia) Vulg. ex *Pleiona* et *Pleione*. Quod profectum ex veteribus ludico, qui fere omnes Electram Pleionae ex Atlante (non Danao, ut Dictys retulit) fuisse filiam produunt. Ex Ed. Mediol. scriptura *Plesions*, et potissimum ex Malela, qui p. 120. eandem res eandemque rerum seriem ex Dictye petiit, et consentientem habet Cedrenum, Perizonius Diss. §. XVII. legendum contendit *Plesiana*. Sed permulta nomina hominum propria vel ab ipso Malela corrupta esse, vel ab interpretibus ea menda dissimulata fuisse et silentio praetermissa, abunde docuit Bentleius in Epist. ad Millium, Malelae (ed. Chimeald.) adiecta, p. 73: atque Malelam in nominibus propriis etiam a Dictye, licet exscripsisse manifestum sit, saepissime discrepare compertum habeo passimque adnotare haud omisi. Cedrenus, pariter *Plesionam* nominans, debilis testis est, qui Malelam expilaverit, Bern. *ex iona danaï filia*. Merceri Codd. unus *Jona*, alter *Ona*. Argent. *Sona*. Ed. Princ. *exsona*. Quae nihili sunt. Verum nomen in unico, quod sciam, Cod. S. Gall. sec. IX. servatum est, qui diserte habet *ex Hesiona*. Atque rectissime ita edidisse iam Obrechtum, ex lib. IV. 22. patet, ubi eadem origo repetitur his verbis: *Hesionam quippe Danaï filiam Electram genuisse.* Isto quoque loco vulg. *Pleionam*. Bern. *Plionam*. S. Gall. opp. *esiona*. Sed *Hesionam* exhibent S. Gall. sec. IX., Ed. Princ., libri Merceri et Obrechtii, nec non MSS. quos vidit Oudendorp. ad Apul. Met. II. p. 97. Nihil igitur certius, quam Septimii manum fuisse, atque Graecum etiam Dictyn scripsisse *ex Hesiona*: quae quidem scriptura praeterea confirmatur ex Schol. Apollon. Argon. I. 230. *Ἡσιόνης δὲ τῆς Λαυροῦ καὶ Διὸς γίνεται Ὀρχόμηνος.* et ex Schol. Eurip. Phoen. 1129. *Ἠλέκτραν τῆν Ἀτλαντὸς καὶ Ἡσιόνης.*

reges Ilii) Libri mei et Ed. Merc. *reges alii.*

noris porro Taygetam: eam ex Jove habuisse Lacedaemonem, ex quo Amyclam natum, et ex eo Argalum, patrem Oebali, quem Tyndari, ex quo ipsa genita videretur, patrem constaret. Repetebat etiam cum Hecuba materni generis affinitatem. *Agenoris quippe filium Phoenicem et Dymae, patris Hecubae, et Ledae consanguinitatis originem divisisse.* Postquam memoriter cuncta retexuit, ad postremum flens orare, *ne; quae semel in fidem eorum*

eam ex Jove) Ita libri mei, non *eamque*.

Lacedaemonem, ex quo) Libri mei *Lacedaemonem, ex qua Amyclam)* S. Gall. sec. IX. *Amyclum.* In cett., ut et Merceri-
anis *Amiclum.* Ed. Merc. et Obr. *Amiclum.* Crat. *Amictum Musculum, et ex eo Arg.)* Ed. Obr. om. et
patrem constaret. Rep.) Bern. *pat. ita const.* S. Gall. opp. *pat. ita const. ut repet.*

Ag. q. filium Phoenicem) Haec vulgata lectio confirmatur libro-
rum auctoritate Merceri meorumque. Nam S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *filiam Phoenicem.* S. Gall. opp. et Bern. *filiam Phoenicem.* Obrechtus edendum curavit *Ag. q. Phineum;* et Mercerus scriptum fuisse putat *Ag. q. Phineum. et Phoenicem.* In sequentibus S. Gall. uterque et Fd. Princ. *et Dymae patris Hec.,* ut etiam Obrechtus editum voluit. Unus librorum Merceri *et Dime,* alter, ut et meus Bern. *de Dime:* unde Mercerus vult *et inde patres Hec.;* cui prope accedit lectio Argent. *deinde patris H.* et Ed. Crat. *et deinde patris H.* Rectissime se habere, quae excudimus, perspicuum est ex Mallela p. 121, qui sic ex Dicitae retulit: *Καὶ δὴ Φοίνικα τὸν Ἀγένορος υἱόν, οὗ τινος ἐγένετο ἀπόγονος Δίνας βασιλεὺς, ὃ Ἐκάρης πατήρ, ἐκ τοῦ γένους δὲ τοῦ Δίνας καὶ ἡ Ἀθήα ἔλεγεν εἶναι.* Nomen Phinei falso huc ex lib. III. 5. et IV. 22. translatum est. Cf. Obs. — Dixi habere S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *Phoenicem.* Non aliter idem S. Gall. cap. 16. Accusativo in *ea* a nominibus propriis varii generis, quae casu nominativo in *ea* exeunt, saepe usi sunt Latini. Sed exemplum, quale est *Phoenicem* a *Phoenis,* insolentius esset, mihi quae ignoratur. Praeterea MSS. et Edd. lib. II. 34. unanimiter *Phoenicem.* Cf. ad II. 48. et VI. 6.

divisisse) Ita libri mei et Merceri. Cf. Virgil. Aen. VIII. 142. *Sic genus amborum scindit se sanguine ab uno.* Ed. Obr. et Perizon. Diss. §. XVIII. *divisisse.* *Dividere* et *dimittere* mutant etiam Sueton. Octav. 24. et saepe in MSS. Cf. Burmann. ad Phaedr. IV. 24. 18. et Ovid. Met. III. 381.

Postquam mem.) Ed. Crat. *Quae postq.*

ne, quae semel in f. eorum) Sic scribendum putavi ex MSS. meorum lectione neque (S. Gall. sec. IX. a. m. sec. neve) *semel in f. eorum.* Ed. Princ. et cett. Edd. quas vidi exhibent *ne se, quae se-*

recepta esset, prodendam putarent. Ea secum domo Menelai adportata, quae propria fuissent, nihil praeterea ablatum. Sed utrum immodico amore Alexandri, an poenarum, quas ob desertam domum a coniuge metuebat, ita sibi consulere maluerit, parum constabat.

X. Igitur Hecuba, cognita voluntate, simul ob generis coniunctionem, complexa Helenam, ne proderetur, summis opibus adnitebatur: quum iam Priamus et reliqui reguli non amplius differendos legatos dicerent, neque resistendum popularium voluntati; solo omnium Deiphobo Hecubae assenso, quem, non aliter atque Alexandrum, Helenae desiderium a recto consilio praepediebat. Itaque quum obstinate Hecuba nunc Priamum, modo filios deprecaretur, modo complexu eius nulla ratione divelli posset, omnes, qui aderant, in voluntatem suam transdu-

mel in f. eorum vel illorum. Facile subintelligitur *se*; vel potius *eam*.

prodendam) Bern. *perdendam*.

domo M. adportata) Ita tres MSS. mei. MS. Voss. (teste Oudendorpio ad Apul. Met. VIII. 548.) *asportata*. Ed. Crat. et Merc. *apportata*. Ignorat verbum Ed. Princ. illudque expunxit Obrechtus, duce opinor Cod. Argent., qui persaepe cum illa mea Ed. conspirat. Atque ego quoque paene eliminassem, quia ex *ablatum* bene hic subintelligi potest *ablata sunt*, et quia id genus ellipses nostro sunt frequentes. Cf. c. 22. Gloss.

an poenarum) Vulg. *poenarum metu*. in quo scholiastae additamento frustra coniecturis se defatigat Wopkens. p. 6, cum recte absit a libris Merceri, Obrechtii meisque, v. Gloss.

ita sibi) Bern. et Ed. Merc. om. *ita*.

maluerit) Praestare vides *voluerit*; neque enim *maluerit* referri ad quidpiam aliud potest, quod minus vellet Helena. WOPKENS. p. 6. Praetulit Helena nuptias Alexandri.

X. adnitebatur) Bern. et S. Gall. opp. *adniteretur*. modo complexu eius nulla ratione div.) S. Gall. opp. *in complexu*. Ed. Crat. *nec a complexu eius ullo modo, ulla ratione divi in voluntatem suam transduxit*. Bern. et S. Gall. opp. *voluntate eius transd.* Ed. Merc. *in voluntate eius traduxit. Traduxit de-*

xit. Ita ad postremum bonum publicum materna gratia corruptum est. Dein postero die Menelaus cum suis in concionem venit, coniugem et quae cum ea abrepta essent, repetens. Tunc Priamus inter regulos medius adstans, facto silentio optionem Helenae, quae ob id in conspectu popularium venerat, offert, si ei videretur, domum ad suos regredi. Quam ferunt dixisse, *neque se invitam navigasse, neque sibi cum Menelai matrimonio convenire*. Ita reguli, habentes Helenam, non sine exultatione ex concione discedunt.

XI. His actis Ulixes, contestandi magis gratia, quam aliquid ex oratione profecturus, cuncta, quae

fendit Vindingius, contra quem cf. Cort. ad Sall. Iug. 11. 4. et Oudendorp. ad Sueton. Caes. 20.

Dein postero die) S. Gall. sec. IX. et Bern. *Deinde postremo die. adstans*) Ed. Princ. et Crat. *astans*. Cf. ad II. 14 et 41.

optionem) Bern. *optioni*.

in conspectu — venerat) Sic ex Argent. legit Obrechtus: *suffragatur* Ed. Princ. mea: laudat et exemplis probat Burmannus ad Phaedr. V. 1. 15. Quicquid contra moverit Wopkens. p. 7, posthabendam nihilominus putavi trium MSS. meorum ceterarumque Ed. lectionem *in conspectum*, cum etiam Caesari familiaris sit formula *in conspectu venire* (v. Clark. et Oudendorp. ad B. G. IV. 12. et Oudend. ad Sueton. Caes. 35), atque Septimius cum optimis scriptoribus similia amet. Cf. Gloss. ad V. 10.

ad suos regredi) Crat. *regrediendi*.

neque se invitam navigasse, neque sibi) Ita S. Gall. sec. IX. et Ed. Obr. In ceteris MSS. et Edd. video *neque se patriam regredi velle, neque sibi*. S. Gall. opp. post *ad suos regredi* transiit verba *quam ferunt dixisse, neque se patriam regredi*. Oudendorpius ad Apul. Met. I. p. 24. MSS. habere dicit: *neque se invitam navigasse, neque se in patriam regredi velle, neque sibi*. Manifestum est, verba *neque se in patriam regredi velle*, scholiastae fabricam esse.

discedunt) Bern. *disceditur*.

XI. *contestandi m. gratia*) S. Call. sec. IX. a m. pr. om. *gratia*. Tentaveram aliquando *contrastandi*. Sed vide disputata in Praefat. p. XLII sq.

ex oratione profecturus) Tres mei MSS. et Ed. Merc. *ex oratione profuturus*. Ed. Princ. et Obr. *ea or. profuturus*. MS. Heinsii *in or. profuturus*: volebat tamen *profecturus*; et sic locum adscri-

ab Alexandro contra Graeciam indigne commissa essent, retextit: ob quae ultionem brevi testatus est. Dein Menelaus ira percitus, atroci vultu exitium minatus, concilium dimittit. Quae ubi ad Priamidas perlata sunt, confirmant inter se clam, uti per dolum legatos circumveniant. Credebant quippe, quod non frustra eos habuit, si legati imperfecto negotio revertissent, fore uti adversum se grande proelium concitaretur. Igitur Antenor, cuius de sanctitate morum supra memoravimus, Priamum convenit, coniurationemque factam conqueritur: *filios quippe eius non legatis, sed ad versus se insidias parare: neque id se passurum.* Dein non multo post legatis rem aperit. Ita exploratis

pserat ad Cacs. B. C. III. 15. teste Oudendorpio. *Profecturus* malebat etiam Perizonius Diss. §. XXXVIII, cum nondum sciret, MS. suum in Bibl. Leid. a. m. pr. habere *ea oratione promoturus*; ut refert Oudendorp. ad Apul. Apol. p. 390. Etiam Ed. Crat. *ea oratione promoturus*. Dacer. *ex or. promoturus*, ut legit Oudendorp. ad Apul. Met. I. p. 13. et II. p. 170, cum ad Apol. p. 390. scribat *ea or. promoturus*. Verbum *promovere* notione proficiendi et assequendi aliquid frequentissimum esse Apuleio. docuit Oudendorp. ad Met. VII. p. 496. (*sic asseverans nihil quidquam promovebat.*): atque illud a librariis Septimii interpretibusve, quod optimis scriptoribus minus usitatum sciverint, potuisse loco moveri bene sentio. Sed unus MS. Periz., licet suffragante Ed. Crat., non tanti Oudendorpio valere debuit, quanti tot Codd. consensus in *profuturus*; quam scripturam etiam in ceteris, quibus usus est, MSS. Bibl. Leid.prehendisse videtur: alioquin enim notasset varietatem. Hanc autem lectionem levi menda purgarunt Heinsius et Perizonius, facientes *profecturus*, de cuius verbi vi praeter hos viros doctos consuls Wopkensium.

indigne commissa) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *indigne brevi testatus*) Non damnem: malim tamen ultionem regi *vs* Absentes enim iam regis filii erant. Regi pro coram rege. *Wopk* p. 8. Bern. *breviter.*

concilium dim.) Cap. 10. *concionem vocat.* S. Gall. opp. et Ed. Merc. *consilium.*

per dolum) Wopkens. p. 10. ex Ed. Dacer. *dolos.*

frustra eos habuit) Ed. Crat. *eos habuit consilium.* Superfluum additamentum.

omnibus, adhibito praesidio, quum primum opportunum visum est, inviolatos eos dimittit.

XII. Dum haec apud Troiam aguntur, disseminata iam per universam Graeciam fama, omnes Pelopidae in unum conveniunt, atque interposita iurisiurandi religione, ni Helena cum abreptis redderetur, bellum se Priamo inluros confirmant. Legati Lacedaemonam redeunt, de Helena eiusque voluntate narrant: dein Priami filiorumque eius adversum se dicta gestaque; grande praeconium fidei erga legatos Antenorae praeferentes. Quae ubi accepere, decernitur, uti singuli in suis locis atque imperiis opes belli parent. Igitur ex consilii sententia opportunus locus ad conveniendum, et in quo de apparatu belli ageretur, Argi, Diomedis regnum, deligitur.

XIII. Ita ubi tempus visum est, primus omnium ingenti nomine virtutis atque corporis Aiax Telamonius advenit, cum eo Teucer frater: dein haud multo post Idomeneus et Meriones, summa

inviolatos) Bern. *insublatos*.

XII. *Dum haec*) S. Gall. opp. *Cum*. Infra pro *abreptis*. Bern. *ar-reptis*.

Lacedaemonam) Ed. Crat. *Lacedaemona*. v. ad c. 5.

dein Priami) Bern. et Ed. Princ. hic et ubique ia Septimio *Deinde*. Mox pro *filiorumque*. Bern. *sociorumque*.

praeconium fidei — praeferentes) Malim *Antenori praebentes*, ut *praeconium alicui tribuere* dixit Cic. Fam. V. ep. 12. Stare tamen *Antenorae* possit, si *fidei* in Dativo acceperis. Neque enim infrequens iste ordo *fidei erga legatos Antenorae*, pro *fidei Antenorae erga leg.* Vell. Pat. II. 29. *sub adventum in Italiam Sullae*. Ad Iustinum plura. Wörkers. p. 8 sq. Omnia sana sunt. v. Gloss.

decernitur) Ed. Princ. et Obr. *decernunt*.

consilii) Ed. Obr. *concilii*. Cf. ad c. 4.

opportunus locus) Cort. ad Sall. Ing. 62. 5. extulit *idoneus locus*. De loci syntaxi v. Gloss.

XIII. *cum eo*) Cap. 14. *cum his Euryalus*. Utroque loco Crat. *at cum*; ut IV. 5. *cum his Troiani*, al. *cumque*.

Meriones) Bern. *Merion*. Infra Ed. Princ. *reliqua*.

inter se iuncti concordia. Eorum ego secutus comitatum, ea quidem, quae antea apud Troiam gesta sunt, ab Ulixē cognita, quam diligentissime retuli: et reliqua, quae deinceps insecuta sunt, quoniam ipse interfui, quam verissime potero, exponam. Igitur post eos, quos supra memoravimus, Nestor cum Antilocho et Thrasymede, quos Anaxibia susceperat, supervenit: eos Peneleus insecutus cum Clonio et Arcesilao, consanguineis; itemque Prothoenor et Leitus, Boeotiae principes: dein Schedius et Epistrophus, Phocenses; Ascalaphus et Jalmenus, Orchomenii: tum Diorea et Meges, ex Phyleo genitus; Thoas ex Andraemone, Eurypylus, Euaemonis, Ormenius, et Leonteus.

memoravimus) S. Gall. opp. *commemoravimus*.
quos Anaxibia susceperat) Ita tres mei MSS. et Ed. Princ., non ex Anax.

supervenit) Ed. Crat. *supervenire*, pro *supervenere*, ut lego in Edd. Basil. meis, quae ex Crat. expressae sunt. Pluralem numerum quem etiam Burmannus ad Ovid. Met. I. 320. ex MSS., ut ait, praetulit, libenter amplexus essem, cum praesertim hoc loquendi modum nihil sit apud nostrum frequentius; nisi reluctarentur tres mei MSS. Merc. et Obr.

cum Clonio et Arcesilao) S. Gall. sec. IX. *cum Clytio*. opp. *cum Clytio et Archesilao*. Bern. *cum Clycio et Arthesilao*. *Clytius*, Laomedontis filius (v. IV. 22.), huc nihil pertinet; pertinet autem *Clonius*, quem extulere Merc. et Obrecht. Omnino nomina propria, hoc capite in MSS. et Edd. vet. varie corrupta, uterque vir ^{scripsit} scripsit, ut promere librorum varietates supersedere possim. Ed. Crat. *cum Leito et Archesilao*. et post *Dein Prothoenor et Clonius*. ^{et} igitur transmutatus est nominum ordo. Ed. Princ. *cum Ditio et Archesilao*.

Itemque Prothoenor — Dein Sched.) Ita editum volui. ^{et} *Dein Prothoenor et L. B. principes*. *Itemque Sched.* Omnes ^{aut} Penelēus, Clonius, Arcesilaus, Prothoenor, Leitus, erant ^{Boeotiae} principes. Cf. Hom. II. II. 494 sq. et Septim. c. 17. Etiam ^{consanguinitate} consanguinitate omnes erant coniuncti, ut docemur a Diodor. Sic. IV. ^{Cap.} et Eustath. apud Heyn. ad Apollod. III. 10. 8. not. cr. p. 321.
ex Phyleo) Abst. ex praepos. a Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. Bene.

XIV. Post quos Achilles Pelei et Thetidis, quae ex Chirone dicebatur. Hic, in primis adolescentiae annis, procerus, decora facie, studio rerum bellicarum omnes iam tum virtuteque et gloria superabat; neque tamen aberat ab eo vis quaedam inconsulta et effera morum impatientia. Cum eo Patroclus et Phoenix, alter propter conjunctionem amicitiae, alter custos atque rector eius. Tlepolemus dein Herculis: eum insecuti sunt Phidippus et Antiphus, insignes armorum specie, avo Hercule: post eos Protesilaus Iphicli cum Podarce fratre. Affuit et Eumelus Pheraeus, cuius pater Admetus quondam vicaria morte coniugis fata propria protulerat: Podalirius et Machaon, Triccenses, Aesculapio geniti, adsciti ad id

XIV. *quas ex Ch. dicebatur*) Ed. Princ. *docebatur*. Crat. *qui imbutus bellis ex Chirone dicebatur*. Scholiastes videlicet sciebat, Achillem a Chirone res bellicas doctum.

virtuteque et gloria) Ita edidit Artopoeus, puta ex scriniis Obrechtii et Cod. Argent.; nec aliter locum produxit Cort. ad Sall. Iug. 6. 1. S. Gall. sec. IX., Bern. et Ed. Princ. *virtute atque gloria*, forte pro *virtuteque et gl.* Al. *virtute et gloria*. De particularum *que* — et geminatione nostro cum Sallustio frequentissima agit Perizon. Diss. §. XV. Crebro Septimii MSS. habere *que* — *et*, Graec. *ve* — *xai*, adnotat Oudendorp. ad Apul. Met. II. p. 128: attamen ad Sueton. Tib. 62. hunc locum laudat *virtute et gloria*. Cf. c. 3. II. 29. — Totam periodum, in qua mendum suspicabatur viri docti (quare varie tentarunt. v. Wopkens. p. 9.), recte defenderunt alii. v. Gloss.

et effera) Libri mei om. et. Ed. Merc. *fera*.

Tlepolemus dein Herculis: eum ins.) Ed. Crat. *Tlep.*, dein *Eutrapphates*. Insec. ignotum nomen *Eutrapphates*, quoniam in nonnullis libris etiam cap. 17. legitur, eundemque hominem Malelas p. 136. *Sorthan* appellat, haud temere reiciendum existimo. Forte scriptum fuit, quale hoc est: *Tlepolemus dein Herculis ex Rhodo: tum secuti Eutrapphates, Phidippus et Antiphus*.

Iphicli cum Podarce) Etiam hoc capite varie corruptorum in MSS. et Edd. vet. nominum propriorum emendatio debetur Mercero et Obrechtio.

affuit) Ed. Princ. *adfuit*.

fata — protulerat) Ed. Princ. *facta*. Crat. *pertulerat*. v. Gloss.

bellum ob solertiam medicinae artis: dein Poenantis Philocteta, qui, comes Herculis, post discessum eius ad deos sagittas divinas industriae praemium consecutus est: Nireus pulcher: ex Athenis Mnestheus, et Ajax Oilei ex Locride: ex Argis Amphilochus et Sthenelus, Amphiarai Amphilochus, Capanei alter; cum his Euryalus Mecistei: dein ex Aetolia Thessandrus Polynicis: postremi omnium Demophoon et Acamas. Fuere cuncti ex

medicinae artis) Ita libri mei, Merceri et Obrechtii. Suffragantur Burmann. ad Virgil. Aen. VII. 761. n. 43. et Wass. ad Sall. Jug. 12. Vulg. *medicae*. v. Gloss.

discessum eius ad deos) Libri scripti et editi a diis (S. Gall. sec. IX. a diis). Verum non a diis, sed ab ipso Hercule sagittas naets est mercedem pro ministerio in pyra praestito. Veterum hac de testimonio apud Ciofan. ad Ovid. Met. IX. 229. Librorum lectionem non potest firmare locus Sulpicii Severi H. S. I. 2. 5. *Enoch* — quod ob iustitiam translatus a Deo traditur. quod interpretantur viri docti: ad Deos. Est potius: translatus a Deo e terra in coelum. Cod. Argent. *adeos*. unde Septimio genuinam lectionem *ad deos* restituit Obrechtus, postquam ita iam correxerat Vindingius et Tollius ad Auson. Idyl. IV. 4. p. 309. Etiam Ciofanum ad Ovid. lib. I. ita legisse, indicat hic verbis his: „Dictys Cretensis Philoctetem. cum ad Deos rediret Hercules, eius tela dono accepisse memorat.” Praeterea Tollius scribit *excessum*. v. Gloss.

Nireus pulcher) Addidamentum ex *Syme*, quod in nonnullis Edd. recentioribus legitur, huc translatum ex cap. 17 (*tres Nireus a Syme*). Ed. Crat. hic et ubique (IV. 17 et 18.) exhibet *Nereus* atque *Νηρεύς* idem homo vocatur a Malelà p. 135.

Mnestheus) Sic hic, cap. 17. et VI. 2. constanter optimi lib. Al. *Menestheus*.

ex Argis Amphil. et Sthen. cet.) Ita S. Gall. sec. IX. et Edd. Obr. Ceteri libri mei: *Argus Amphilochus, Cappani alter. omnes et Sthenelus; Amphiarai Amphilochus*. Ed. Crat. et Merc. *Ex Argis Amphilochus Amphiarai, et Sthenelus Capanei*.

cum his Euryalus Mecistei) S. Gall. sec. IX. *Eurypylus Mecistei*. opp. *Euripilus Mnestei*. Bern. *Euripilus Mnesthei*. Ed. Crat. *Euryalus Mnesthei*. Corruptum igitur utrumque nomen est praeterea Crat. et cum his. Cf. ad cap. 13.

Postremi omnium) Ita scripsi auctoritate utriusque MS. s. Al. et Ed. Princ. Antea *Postremo omnium* edebatur.

Acamas) Corruptitur in MSS. et Edd. vet. *Acamanus* v. Edd. hic, II. 35. V. 13. VI. 2. plerumque in *Achamas* et *Athamas*. Ed. Crat. *Achamis*. Heinsius ad Virgil. Aen. II. 262. fere semper in scripto Cod. apud Dictyn se offendisse dicit *Achamas, Omnino*

origine Pelopis. Sed eos, quos memoravimus, plures alii ex suis quisque regionibus, partim ex regum comitibus, alii ipsius regni participes, insecti sunt: quorum nomina singillatim exponere haud necessarium visum est.

XV. Igitur ubi omnes Argis convenere, Diomedes hospitio cunctos recipit, necessariaque praebet. Dein Agamemnon, grande auri pondus Mycenis adportatum per singulos dispartiens, promptiores animos omnium ad bellum, quod parabatur, facit. Tum communi consilio super conditione proelii iusiurandum interponi hoc modo placuit. Calchas, Thestoris filius, praescius futu-

quentissimus hic apud veteres error. Cf. Heins. ad Sabin. Epist. II. 23. — Aliter locum distinxit. Antea enim: *Acamas fuere, cuncti* et cet.

singillatim) Sic scribitur haec vox in libris meis et Ed. Obr. Al. *singillatim*. MS. Voss. *singulatim*, teste Oudendorp. ad Apul. Met. VII. p. 501. Eadem varietas deprehenditur in MSS. apud Caesar. R. G. III. 2. V. 4. et Sueton. Octav. 9. 57. Tib. 63. Claud. 29. Ner. 15. ubi ex optimis MSS. *singillatim* praetulit Oudendorpius.

necess. visum) S. Gall. opp. om. *visum*.

XV. *omnes Argis convenere*) Ed. Princ. *Argi*, pro *Argis*, ut edidit et libris suis Obrechtus, (omisso tamen *omnes*), exaraturque in optimo S. Gall. sec. IX. In cett. MSS. et Edd. video *Argos*. Cui Accusativo sane favent lib. II. 9. *Argos ab omnibus convenitur*. V. 10. *omnes in aedem Minervae conveniunt*. Dares c. 14 et 15. (ubi itidem Graecorum conventus habetur) *Athenas convenerunt*. Sed utrumque dici posse, quis nescit?

recipit) Ed. Princ. *recepit*.

dispartiens) Cap. 16. *dispartiant*. II. 3. *dispartiant*. quam restitui his locis formam ex Cod. Bern., Ed. Crat. et Merc. Cett. libri mei et Ed. Obr. *dispartire*. Nulla varietate lib. II. 9. *dispartiant*. IV. 4. *dispartiant*. Usitata posteriore tempore haec forma fuit. Tacit. Ann. XIII. 37. *dispartit vires*. qui pariter atque Apuleius saepe *impartire*. Cf. Oudend. ad Met. I. p. 16. Apud Sall. Iug. 46. 7.. plures MSS. habent *dispartiverat*. Iug. 59. 1. *dispartit*. quibus ex locis videtur forma eiecta esse anxietate hominum, quibus in optimis scripturis rarius occurrit.

condicione proelii) Crat. belli. v. Gloss.

Thestia) Libri mei (praeter S. Gall. sec. IX.) et Merceri *Nestoris*.

rorum; porcum marem in forum medium afferri iubet; quem in duas partes exsectum orienti occidentique dividit; atque ita singulos nudatis gladiis per medium transire iubet. Dein mucronibus sanguine eius oblitis, adhibitis etiam aliis ad eam rem necessariis, inimicitias sibi cum Priamo per religionem confirmant: *neque prius se bellum deserturos, quam Ilium atque omne regnum eruissent.* Queis perfectis pure lauti, Martem atque Concordiam multis immolationibus sibi adhospitalavera.

XVI. Dein in templo Junonis Argivae rectorem omnium declarari placuit. Igitur singuli in tabellis, quas ad deligendum belli principem, quem cuique videretur, acceperant, Punicis litteris Agamemnonis nomen designant. Ita consensu omnium secundo rumore summam belli atque exercitus in se suscipit: quod ei et propter germanum, cuius

atque ita singulos) Revocavi ita ex Bern., Ed. Crat. et Merc., cum absit a ceteris. Lib. II. 20. *atque ita Polydorum regi traderent.* IV. 7. *atque ita confodere laxatos.* V. 13. *atque ita Neoptolemo Andr. — obvenere.*

Queis perfectis) Idem lib. II. 33. ex consensu Ed. Merc. et Obr. Tres mei MSS. et Ed. Princ. *quis.* Centum locis Mercerus edidit *queis*, permultis Obrechtus, uterque ex libris suis, opinor. Quae antiqua forma persaepe legitur in Bern.; in S. Gall. opp. et Ed. Princ. duobus tantum vel tribus locis, atque in longe praestantissimo MS. S. Gall. sec. IX. uno tantum loco lib. III. 10. Alias uterque S. Gall. et Ed. Princ. semper *quis*, faventibus passim MSS. Oudendorpii et Cod. Heinsii. Attamen formam *queis*, scriptoribus Historiae Augustae, nec non Gellio, Suetonio, Ammiano Marcellino aliisque passim usitatam, Sulpicio autem Severo et Hegesippo confirmatam, illis locis recipiendam putavi, quibus vel Mercerus et Obrechtus, vel eum altero librorum aliquis eorum consentiant in ceteris secutus sum MSS. auctoritatem. Ed. Crat. plerumque *queis*.

lauti) Ed. Princ. *loti.* Cf. ad III. 25.

XVI. *in templo)* S. Gall. opp. *templum.* Infra Ed. Princ. *eligendum* Edd. nomen Agamemnonis.

summam) S. Gall. opp. *summum.* Mox Ed. Crat. om. *et, Daccet om. ei.*

gratia bellum id parabatur, et propter magnam opum vim, quibus praeter ceteros Graeciae reges magnus atque clarus habebatur, merito acciderat. Dein duces praefectosque navium Achillem, Aiacem et Phoenicem destinant. Praeponuntur etiam campestri exercitui Palamedes cum Diomede et Ulixē, ita ut inter se diurnas vigiliarumque vices dispartiant. His peractis, ad parandas opes atque instrumenta militiae singuli sua in regna discedunt. Interim belli studio ardebat omnis Graecia: arma, tela, equi, naves, atque haec omnia toto biennio parantur: quum iuventus partim sua sponte, alii aequalium ob gloriam, aemulatione, munia militiae festinarent. Sed inter haec summa

acciderat) Reposuerat aliquis *accidit*. v. Wopkens. p. 11.

Phoenicem) S. Gall. sec. IX. *Phoenicen*. Cf. c. 9

Praeponuntur) Ita libri mei, Ed. Merc. et Obr.; item tres MSS. Oudendorpii ad Apul. Met. III. p. 224. et Burmannus ad Ovid. Met. I. 320. Al. *Praeponitur*.

dispartiant) Al. *dispert*. v. ad c. 15.

alii aequalium ob gloriam, aemulatione, munia militiae festinarent) Vulgata lectio, quam servant etiam Bern. et S. Gall. opp., est: *alii aeq. ad gloriam aem. ad munia mil. festinarent* (S. Gall. opp. *festinaret*). Alteram praepos. *ad ante munia*, licet defendat Wopkens. p. 11., neque tantam habeat offensionem, quantum quis existimaverit (Trebell. Poll. Claud. 6. *epistola missa ad senatum legenda ad populum*, et per multa id genus recentiores.), tamen auctoritate MS. S. Gall. sec. IX., Ed. Princ. et Obr. delere non dubitavi; ut *festinare munia* eleganter dicatur, velut lib. III. 1. *festinare cuncta*: delevitque iam Vindingius. Abst. praepos. etiam a MS. Perizon.; sed alia ibi est varietas. Etenim ex MS. Periz. Oudendorpius ad Apul. Met. III. p. 185. legit: *aeq. ad gl. aem. communis militiae*. Atqui vocem *munia* corruptam esse cum persuadere mihi, ob formulae *munia militiae* frequentiam (Tacit. Hist. I. 48.), vix possum, tum vero *festinarent* absolute positum nemini, opinor, hic loci placebit. Quid denique male olentia verba *aequalium ad gloriam aemulatione*? Expedire possis: ex aemulatione ad gloriam aequalium, i. e. aequalium gloriam aemulantes. Tu vero levi emendatione scribe *aequalium ob gloriam*, i. e. ad aequalium gloriam aequiparandam. *Aemulatione* interpretationis indole praeditum est, minusculisque interpunctionibus distinxī. Sententia loci est: *festinabat iuventus munia militiae, partim sua sponte, alii aemulationis studio*. Atten-

cura magna vis navium praecipue fabricatur: scilicet ne multa milia exercituum, undique versus in unum collecta, incuria navigandi tardarentur.

XVII. Igitur peracto biennio ad Aulidam Boeotiae, nam is locus delectus fuerat, singuli reges pro facultate opum regnique instructas classes praemittunt: ex quis primus Agamemnon ex Mycenis naves centum; aliisque sexaginta, quas ex diversis civitatibus, quae sub eo erant, contraxerat, Agapenorem praefecit: Nestor nonaginta navium instructam classem: Menelaus ex omni Lacedaemona naves sexaginta: Mnestheus Athenis quinquaginta: quadraginta Elephenor ex Euboea: Aiax Telamonius Salamina duodecim: Diomedes Argis

das velim oppositionem. — In Ed. Princ. omittuntur *iuventus et festinarent*. Numerus singularis *festinaret*, qui habetur in S. Gall. opp., ex eodem fonte manavit, ex quo supra cap. 6. *essecreteret. tardarentur*) Bern. et S. Gall. opp. *tardaretur*.

XVII. *ad Aulidam*) Cap. 18. *Aulidam confluunt*. II. 10. *Aulidam — veniunt*. Ita his locis tres mei MSS., Ed. Princ. et Merc. Qui Accusat., a Nom. *Aulida, as*, comprobatur exemplis collatis a Muckero ad Hygin. Vid. Bentl. ad Horat. Serm. I. 1. 100. Cf. nos ad c. 5 et VI. 7. Ed. Obr. et Crat. ubique *Aulida*.

ex quis) Ed. Merc. *queis*. Infra pro *aliasque*, quod est in MSS. et Edd. vet. , certatim *aliisque* correxere viri docti. Pro *contraxerat* Ed. Crat. *construxerat*.

Lacedaemona) Ita Bern., Ed. Merc. et Vindingius. In cett. *Lacedaemonia*. Crat. *Lacedaemone*. Vid. ad c. 5.

Mnestheus Athenis quinquaginta: quadraginta Eleph.) In libris: *Mnestheus ex Athenis lxi. Elephenor ex Euboea*. Scribe: *ex Athenis quinquaginta. quadraginta Elephenor ex Euboea. Mnestheus Argent. quadraginta Flenus ex Euboea*. Ed. Mediol. *Eupherus ex Euboea XXXX*. OVARONTUS. Scripsit Obrechtus: *Mn. Athenis quinquaginta: Elephenor ex Euboea quadraginta*. S. Gall. sec. IX. *Mn. Athenis LX. L. elenor ex Eub.* opp. *Mn. Athenis LXL. Flenus ex Eub.* Eodem modo Bern., nisi quod habeat *ex Athenis*. *Mnestheus* numeri ex L et XL, et ille Mnestheo, hic Elephenori tribuenda: ob quam confusionem mutilati aut depravati numeri in aliis libris transierunt. Nam Ed. Princ. *Mnestheus Ath. quadraginta: Eleuas ex Eub. Vulg. Elephenor ex Eub. triginta*. Homerum nostrum qui, iam monuerunt alii. Cf. Obs.

Tel. Salamina) Crat. *ex Salamina*. Dacer. *ex Salamina: et infra ex Argis*.

octoginta navium classem: Ascalaphus et Jalmenus, Orchomenii, naves triginta: Oileus Ajax quadraginta: itemque ex omni Boeotia Arcesilaus, Prothoenor, Peneleus, Leitus, Clonius naves quinquaginta: quadraginta ex Phocide Schedius et Epistrophus: dein Thalpius et Diore cum Amphimacho et Polyxeno Alide aliisque civitatibus regionis eius naves quadraginta: Thoas ex Aetolia naves quadraginta: Meges ex Dulichio et ex insulis Echinadibus quadraginta: Idomeneus cum Merione ex Creta classem navium octoginta: ex Ithaca Ulixes duodecim: quadraginta Prothous Magnes: Tlepolemus Rhodo aliisque circa eam insulis novem: undecim Eumelus Pheris: Achilles ex Pelasgico quinquaginta: tres Nireus ex Syme: Podarces et Protesilaus Phylaca aliisque, qui-

Oileus Ajax quadraginta) In Ed. Crat. Ajax Telamonius ducit naves XL, Oileus XII. Et miror librariorum oscitantiam, a quibus etiam in utroque MS. S. Gall. et Ed. Princ. Oileo tribuuntur naves XII, qui est navium numerus Telamonii.

Clonius nav. quinquaginta: quadrag. ex Ph.) MSS. mei naves LXI. ex Phoc. Eadem hic numerorum mixtio, quam supraprehendimus. Recti enim numeri sunt L et XL, quorum ille ad Boeotiae, hic Phocidis principes pertinet. Neglecta haec distinctio est in Ed. Princ., ubi legitur *naves sexaginta unam: ex Phoc.*

Alide aliisque civ.) *Alide* pro *Élide*. Restitui Septimio doricam formam ex corrupta MSS. meorum et Ed. Princ. lectione *elide aulide aliisque*. Eandem formam Plauto (Capt. Prol. 9. 26.) reposuit ex MSS. Turnebus, cum al. *Aulide*. Praeterea lib. III. 5, *Diorem et Polyxenum Alios*, pro *Elios*. Ed. Merc. et Obr. *Elide*. Crat. ex *Elide*.

Meges ex Dul. et ex ins.) MSS. *Meges et Dulichius ex ins.* Ed. Princ. et *Ulichius*.

Prothous Magnes) Libri mei et Merceri *Protheus Magnus*.

Rhodo aliisque circa eam ins. novem) Ita libri Merceri et nostri, idemque navium numerus est in Ed. Mediol. Obrechtii. Cod. Argent. et Ed. Crat. exhibent numerum VIII. Praeterea Ed. Mediol. et Crat. *quae circa eam erant insulis*. Crat. ex *Rhodo*.

quinquag. : tres Nireus) Bern. LIII. *Nireus*. Attende et hic numerorum confusionem, pro *L: III Nireus*.

ex Phylaca — naves quadrag.) MSS. et Ed. Princ. *naves undecim*: qui numerus depravatus est negligentis scriptura XI (ut est in Bern.), pro XL.

bus praecerat, locis naves quadraginta: triginta Podalirius et Machaon: Philocteta Methona aliisque civitatibus naves septem: Eurypylos Armenius quadraginta: viginti duas Guneus Perrhaebis: Leonteus et Polypoetes ex suis regionibus quadraginta: triginta ex insulis congregatis cum Antipho Phidippus: Thessandrus, quem Polynicis supra memoravimus, Thebis naves quinquaginta: Calchas ex Acarnania viginti: Mopsus Colophona viginti: Epios ex insulis Cycladibus triginta. Eaque magna vi frumenti aliorumque necessariorum

Methona) Crat. ex *Methone*.

Ormenius quadrag.) S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *Orchomenius undecim*. S. Gall. opp. et Bern. *Orchomenius XI*. Verus numerus erat XL. *Orchomenius* erat etiam in libris Merceri. Ed. Crat. *Orchomenus* xlij. *Guneus XX*. pro *Orchom. XL: Guneus XXII* vel *XXII. Guneus*.

Leonteus — quadrag.) Libri mei *undecim*. Ortus scilicet pravus numerus etiam hic ex mala scriptura XI, pro XL.

triginta ex insulis congregatis cum Ant. Ph.) Ita libri nostri et Merceri. Parum diverse Argent. *trig. ex ins. congregatas*. Ei Mediol. habet *ex ins. eutaphrates XXX*. Ed. Venet. et quae ex ea excusa est Crat. *ex ins. Nisyro, Caprate, Co, Eutrathrates, Antiphus et Ph. XXX*. Mercerus librorum suorum lectionem edidit. Obrechtus: *trig. ex ins. Co, Crapatho et aliis cum Ant. Ph. Dacc. ex ins. Nisyro, Crapatho, Co, Caso et Calydnis XXX*. Homericis insulas (Il. II. 676 sq.) frustra intrusisse viros doctos, iam advertavit Mercerus. Certius mihi visum, MSS. sequi consensum. Fateor autem me urgeri nomine *Eutaphrates* vel *Eutrathrates*, cum non temere illud sit in Edd. hic et supra cap. 14. idemque ignotus homo, quod maxime respiciendum, coniunctus cum Antipho et Phidippo, in navium catalogo apud Malelam Σειροθης nuncupetur. Nomen *Sorthes* Fuchsius Quaest. p. 72. ex *Diores*, Bentleyus ad Millium p. 75. ex insula *Crapatho* corruptum esse iudicant. *Naves* forte scriptum fuit: *trig. ex ins. suis congregatis Eutaphrates a cum Ant. Ph.?*

Thessandrus, quem Pol. sup.) Bern. et S. Gall. opp. *Thessandrusque Polynicis quos sup.* Ed. Merc. *Thessandrus Polynicis* cum *his quos sup.* Crat. *Thessandrus Polynicis, quem sup.*

Thebis) Ed. Crat. *ex Thebis*. Infra pro *ex Acarnania eadem ex Arcadia*; et *ex Colophona*. Ed. Merc. et Obr. om. *ex ins. Acarnania*.

Epios) Heinsius ad Virgil. Aen. II. 264. esse apud *Dictys* in vulgatis exemplaribus *Epios* dicit, sed in scripto apud se *Cod. Epeus* quod praefert. Atqui MSS. mei, Ed. Princ., Merc. et Obr. hic, V. 10 et 11. *Epios*. Crat. *Epeus*.

cibi replent. Quippe ita ab Agamemnone mandatum acceperant: scilicet ne tanta vis militum necessariorum penuria fatigaretur.

XVIII. Igitur inter tantum classium apparatus equi atque currus bellici ob locorum conditionem multi, sed pedestres milites pars maxima; ob eam causam, quia per omnem Graeciam, multo maiore pabuli egestate, equitatus usus prohibetur. Praeterea fuere multi, qui ob artis peritiam necessarii nautico apparatusi credebantur. Per idem tempus Lycius Sarpedon neque pretio neque gratia Phalidis, Sidoniorum regis, inlici quivit, uti

aliorumque necessariorum cibi) Merceri uterque liber et meus Bern. aliis quoque necessariorum cibi. ut exhibent etiam Vinding. ad c. 23. et ex Ed. Dacer. Wopkens. p. 11.; nihilque aliud invenimus corrector et interpolator, de cuius manu in Ed. Crat. transit aliis quoque necessariis cibi gratia. Duplex notandus esset Graecismus: *alia necessariorum* (τὰ ἄλλα τῶν ἐπιτηδίων. quae confert Mercerus), et *necessaria cibi*. De hoc cf. Gloss. Nescio tamen an praestet lectio utriusque MS. S. Gall., Ed. Princ. et Obr., quam edidimus. Cap. 23. *aliaque cibi necessaria*.

XVIII. *inter tant.*) Bern. *in tant.*

ob locorum conditionem) Ed. Obr. *pro loc. conditione*. Crat. *loc. conditione*, om. praepos. Varie scilicet scholiastae locum interpretati sunt et corruerunt. Lectio, quam edidi, debetur Ed. Dacer. Vid. Gloss. Haec ante duos annos scripseram, MSS. destitutus: et recte indicaveram; nam tres meos MSS., Ed. Princ. et Merc. in editione a me lectionem conspirare video.

pedestres milites) Ed. Princ. et Crat. *pedestris militis*. Cf. ad II. 4

quia — egestate pab., equit. usus prohibetur) Vulgo exsulat quae pro quo Bern. et Ed. Crat. *quod*. Heinsius ad Ovid. Met. XII. 6, ablativis multis Septimii locis (II. 34. III. 4. V. 17. VI. 2. 15), in quibus amata legitur formula *aliqua re prohibere aliquem*, coniiicit *equitatus usu prohibentur*. Egregia coniectura, nec tamen necessaria, et ostendit Wopkens. p. 12. S. Gall. sec. IX. *egestate pabuli equitatus usus egestatis usu prohibetur*. Ed. Princ. *usus equitatus egestatis usus prohib.* Scil. male habuit scholiasten loci sensus, qui, *in tantum* incurrerit Septimius, est clarissimus. Vid. Gloss.

nautico apparatusi) Ed. Crat. *navium app.* Bern. *apparatus*.

Hoc non loco in solo Cod. Bern. haec antiqui Dativi forma occurrit;

quare ~~impro~~ *idem*.

Phalidis Sidoniorum regis) Lectio haec a correctoribus est, qui

societatem militiae nostrae adversum Troianos sequeretur: quippe quem iam Priamus donis amplioribus, eisque postea duplicatis, fidelissimum sibi retinuerat. Omnium autem classium numerus, quem ex diversis Graeciae regnis contractum supra exposuimus, toto quinquennio praeparatus instructusque est. Ita quum nulla iam res professionem, nisi absentia militis retardaret, cuncti duces, veluti signo dato, una atque eodem tempore Aulidam confluunt.

XIX. Interim in ipsa navigandi festinatione Agamemnon, quem a cunctis regem omnium declaratum supra docuimus, longius paulo ab exercitu progressus, forte conspicit circa lucum Dianae pascentem capream, imprudensque religionis,

legerant infra lib. IV. *Phalam Sidonium*. Librorum unus *frigio*, aliter *frigie*; ut videatur *Phrygis*. Mercerus. Cod. Arg. *Phrygi*. Glossa id puto: sed quod ad veram lectionem viam monstrat. Scriptum scilicet fuerat *Balidis Sidoniorum regis*; et sive inter lineas, sive in margine annotatum *Balis rex Phrygiae*: quo scholio, Graecis certe glossographis non incognito, Balidem Phrygia lingua regem notare significabatur. Nimirum indidem glossae auctor, unde Hieronimus sumit *Βαλῆν βασιλεὺς Φρυγιστί*, et q. seq. ΟΒΡΑΧΤΡΟΣ ὁ Creutzer Symbol. und Mythol. Thl. II. p. 87. S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *frigii*. S. Gall. opp. *frigie*. Bern. *frigio*.

Inlici quirit, uti societatem mil.) Ita scripsi, cum invenisset in utroque MS. *in lectus qui virtutis societatem*. Mercerus. Atque ita Ed. Obr. et Cort. ad Sall. Jug. 49. 1., nisi quod ut exhibeat uterque. S. Gall. sec. IX. et Bern. *inlectus qui virtutis societatem*. S. Gall. opp. *illectus qui virtutis societatem*. Ed. Princ. *illectus est virtutes societates*. Crat. *allici potuit ut virtutis societatem*. Idem *allici potuit ut societatem mil.*

donis amplioribus) Utrumque verbum abest a Bern. et S. Gall. opp.

eisque post.) Ita libri mei, non *iisque*.

una atque eodem) Ita recte S. Gall. sec. IX. cum Ed. Merc. et Obr. Al. uno.

Aulidam) Vindingius melius putat *Aulida*, ut est in Ed. Princ. et Obr. Sed representata lectio nititur MSS. eorum, Ed. C. et Merc. auctoritate. Cf. ad c. 17.

quae in eo loco erat, iaculo transfigit. Neque multo post, irane coelesti, an ob mutationem aeris corporibus pertentatis, lues invadit: atque interim in dies magis magisque saeviens, multa millia fatigare, et promisce per pecora atque exercitum grassari: prorsus nullus funeri modus neque requies; uti quidque malo obvium fuerat, vastabatur. Quis rebus sollicitis ducibus mulier quaedam, deo plena, *Dianae iram fatur: eam namque ob necem capreae, qua maxime laetabatur, sacrilegii poenam ab exercitu, expetere; nec leniri, priusquam auctor tanti sceleris filiam natu maximam vicariam victimam immolavisset.* Quae vox ut ad exercitum venit, omnes duces ad Agamemnonem adeunt: eumque primo orare, recusantemque ad postremum cogere, uti malo obviam properaret. Sed ubi obstinate renuere vident, nec ulla vi queunt flectere, plurimis conviciis insecuti, ad postremum regio honore spoliavere:

XIX. *irane coelesti an ob mut.) Crat. ira Dianae ob mut. corporibus pertentatis) S. Gall. opp. pertemptatis. Ed. Princ. corpora pertemptata. lues invadit) Heinsius ad Ovid. Her. XII. 149. habet lues eos invadit.*

millia) S. Gall. opp. et Ed. Crat. milia.

promisce — grassari) Promisce est in utroque S. Gall., Bern., Ed. Merc. et Obr. In S. Gall. sec. IX. a m. sec. et Ed. Princ. promiscue, ut exhibet etiam Oudendorp. ad Apul. Met. VII. p. 461. Cf. Praef. p. 48. sq. Ed. Crat. promiscue pecora atque exercitum gravari. Sed lib. II. 30. principio grassandi facto a pecoribus.

uti quidque) Ed. Princ. uti quidquid.

Quis rebus) Ed. Merc. Quis. Mox Crat. solliciti, ducibus.

sacril. poenam) Ita libri nostri et Merc., non poenas.

eumque primo) Crat. eum quippe primo. pro quo Wopkcs. p. 22. legendum ait eum quisque primo, vel eumque primo.

vident, nec nulla) S. Gall. opp. videret neque ulla.

queunt flectere) Ex MSS. Voss. Oudendorpius ad Apul. Met.

IX. p. 649 legit queunt inflectere.

ac ne tanta vis exercitus sine rectore effusius ac sine modo militiae vagaretur, praeficiunt ante omnes Palamedem, dein Diomedem et Aiacem Telamonium, quartumque Idomenea. Ita per aequationem muneris atque partium quadripartitur exercitus.

XX. Neque interim ullus finis vastitatis: quum Ulixes, simulata ex pertinacia Agamemnonis iracundia, et ob id domuitionem confirmans, magnum atque insperabile cunctis remedium excoxitavit. Profectus namque Mycenae, nullo consilii particeps, falsas litteras, tanquam ab Agamemnone, ad Clytemnestram perfert, quarum sententia haec erat: *Iphigeniam*, nam ea maior natu

effusius ac sine modo militiae) Ita MSS. et Edd. potiores. Al. *profusius ac sine more*; ut exhibent etiam Barthius et Wopken. p. 12. *Sine more* huc transiisse videtur ex Sall. lug. 102. Verum non solet Septimius exscribere Sallustium, sed imitari; semperque dicit *sine modo*. Cf. Gloss. Praeterea *mos* et *modus* saepe promiscue dicuntur, ut Terent. Andr. I. 1. 125. Plaut. Amph. I. 1. 66. Horat. Od. IV. 28. Cf. ad lib. III. 23.

quartumque Idomenea) Retinet particulam *que* S. Gall. sec. IX., Ed. Merc. et Obr. *Idomenea* edidi trium MSS. et Ed. Merc. auctoritate: quod eodem iure dici potest, quo lib. VI. 7. *Peles et Nerea*. IV. 17. *Nirea*. Al. *quartum Idomeneum*.

muneris atque partium) Libri scripti et editi, quos vidi, omnes *numeri*. Sola Ed. Obr. *muneris*. Recte, opinor. v. Gloss.

quadripartitur) Ed. Princ. *quadripertitur*.

XX. *pertinacia Agam.*) Ita MSS. mei et Ed. Princ. Antea edebatur *pervicacia*. Non. V. 40. *pervicacia est interdum bonarum rerum perseverantia, pertinacia semper malarum*.

et ob id) Ed. Merc. om. et.

domuitionem conf.) Sic scripsit Mercerus, in cuius Codd. *mentionem*: nec aliter habet Ed. Obr. Etiam MSS. mei *domitionem*. Ed. Princ. *dominationem*. Crat. *domum demigrationem* male id quidem, respectu Hygin. fab. 118. *domum repetitio*. Cicat. B. G. I. 5. *domum reditio*. Etiam lib. II. 35. Mercerus ex *excitatione* scripsit *domuitionem*. Et sane amator haec vox Apuleio (Met. II. p. 186. III. p. 210. IV. p. 315. X. p. 712.) ex veteribus Latinis, Pacuvio et Lucilio. Cf. Non. p. 96. ed. Merc.

insperabile) Ed. Princ. *insuperabile*.

erat, *desponsatam Achilli: cumque non prius ad Troiam profecturum, quam promissi fides imple-retur; ob quae festinaret, eamque et quae nuptiis usui essent, mature mittere.* Praeterea multa pro negotio locutus, ementito argumento fidem fece-rat. Quae ubi accepit Clytemnestra, tum pro-pter gratiam Helenae, tum maxime, quod tam celeberrimi nominis viro filia traderetur, laeta Iphigeniam Ulixi committit. Isque confecto nego-tio paucis diebus ad exercitum revenit, atque ex improviseo in luco Dianae cum virgine conspicitur. Quis cognitis Agamemnon, affectione paternae pie-tatis motus, an ne tam illicito immolationis sce-leri interesset, fugam parat: eumque re cognita

desponsatam) Cum posteriore aetate, qua omnino verba frequenta-tiva, quae vocamus, amantur, familiare sit *desponsatus*, Artopoei equidem scripturam, e scriniis scil. Obrechtii, nihil sine libris, ut ipse fatetur, mutantis, profectam, eo libentius amplexus sum, quod Ed. Princ. consentit S. Gall. sec. IX. *disponsam*, pro *desponsam*, ut est in cett. libris. Utrumque verbum permutatur etiam lib. VI. 13 et Liv. XXVI. 50. ubi v. Gronov. Posteriores autem verbum de-bent Comiciis. cf. Plaut. Trin. 5. 2. 32. Mil. Gloss. 4. 2. 16.

festinaret — mittere) Ita S. Gall. sec. IX., Ed. Princ. et Obr., *profertque* Oudendorp. ad Apul. Met. 1. p. 72. S. Gall. opp. et *vera mitterent.* Ed. Crat. et Merc. *mitteret.*

locutus ementito argumento) Crat. *eminentia argumenta locutus.* Cf. Hygin. fab. 98. *ementitur Ulysses eam Achilli in matrimonium dari.*

tum propter) Ita S. Gall. opp., Ed. Princ., Merc. et Crat. In cett. cum.

revenit) Ita Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. Cf. lib. II. 27. *legati ad exercitum reverens.* In cett. *revertitur.* Similis varietas cap. 6. et II. 41.

Quis cogn.) Ed. Merc. *Quis.*

an ne tam illicito) Ita S. Gall. sec. IX. et Ed. Obr.; item ce-teri libri mei et Merc., nisi quod in his *illicito.* Crat. om. *an.* Li-bonem lectionem contra Vindingium, legi *ac ne iubentem*, probavit Perizonius Diss. XL. Cf. Gloss. Verba *illicito immolationis sceleri nequissimum* varie tentat Wopkens. p. 13.

Eumque re) Ita scripsi, cum in libris *Cumque re*, et in Ed. Merc. et Obr. *Eum re.* *Que* (i. e. autem) particula adversativa est.

Nestor, longam exorsus orationem, ad postremum persuadendi genere, in quo praeter ceteros Graeciae viros iucundus acceptus erat, a proposito cohibuit.

XXI. Interim virginem Ulixes et Menelaus cum Calchante, quibus id negotium datum erat, remotis procul omnibus, sacrificio adornant: quum ecce dies foedari et coelum nubilo tegi coepit: dein repente tonitrua, corusca fulmina, et praeterea terrae marisque ingens motus: atque ad postremum confusione aeris ereptum lumen. Neque multo post imbrium atque grandinis vis magna

(*persuadendi genere*) Crat. *in suadendi gen.*
cohibuit) Libri mei et Merc. *prohibuit*. Natum istud prohi-
 detur ex praecedente *proposito*. quare Ed. Obr. ceterasque sec-
 tus sum.

XXI. *corusca fulmina*) Distingui *corusca, fulmina* iubet ex MSS
 saïs Mercerus, quem sequitur Anna Daceria: suffragantur libri no-
 stri et Ed. Obr.; favet etiam scholiastae fabrica in Ed. Crat. *corusca-*
tionem, fulmina. Attamen Substantiv. esse posse *corusca* (a *coruscum*,
 pro fulguribus), doctrina Merceri, Annae et Artopoei (in *lad. & v.*)
 mihi nondum persuasit, cum praesertim apud omnes Latinos et an-
 tiquos et recentiores illam vocem semper ut adiectivum nomini suo
 iunctam invenerim. Ut omittam phrases *vis corusca fulminis, co-*
ruscae flammae, lampades, faces, corusci ignes, cet.: usitatae poe-
 tae sunt formulae *coruscum fulmen, corusca fulmina*, ut pluribus de-
 cuit Bentleius ad Horat. Od. IV. 4. 44. Poeticum autem coloran-
 tum locum habere, nemo est, quia videat. Quod viri docti affirmant
 nostro tria illa, *βροντήν, ἀστραπήν* et *κεραυνόν*, fuisse memorata
 fuisse memorata
 fulguribus, a veteribus exhibeantur.

(*et praeterea*) Bern. *et per eam*. S. Gall. uterque, Ed. Obr. *et per ea*. Penderet igitur terrae motus a tonitru et
 atque respexisse nostrum statueres Virgilianum (Georg. I. 32) *per
 maximo motu terra tremis*, i. e. et per eum impetum fulminis
 nitru. Tum vero verba *terra tremis* perperam explicuisse Sep-
 accipiendum foret: non enim significant, terrae motum exortum
 sed homines terrae tremuisse et pavisse. Quid multa? Scrip-
 primitus fuit *per ea*, quod librariorum facilitas cepit pro *per*
 eum fuerit *praeterea*, quod recte exprimitur in Ed. Crat. et M.
 et quae ex his excusae sunt. Distinguuntur tonitrua cum fulgur
 a terrae motu, quorum alterum a veteribus (Hom. II. XX. 56
 Iovi, alterum Neptuno tribuebatur.

praecipitata. Inter quæ tam tetra, nulla requie tempestatis, Menelaus cum his, qui sacrificium curabant, metu atque haesitatione diversus agebatur: terreri quippe primo subita coeli permutatione, idque signum divinum credere: dein, ne coeptum omitterent, detrimento militum commoveri. Igitur inter tantam animi dubitationem vox quaedam luco emissa: *aspernari numen sacrificii genus, et ob id abstinendum a corpore virginis; misereri namque eius deam: ceterum pro tanto facinore satis poenarum Agamemnoni ab coniuge eius post Troianam victoriam comparatum: itaque curarent id, quod in vicem virginis oblatum animadverterent, immolare.* Dein coepere venti atque fulmina aliaque, quæ in magno coeli motu oriri solent, consenescere.

XXII. Sed quum hæc in luco aguntur, Achilles litteras, seorsum missas sibi a Clytemnestra, cum auri magno pondere accipit, in quis ei filiam

nulla requie) Crat. *requies.* a correctore. Lib. III. 10. *Inter hæc tam foeda, tanta inclinatione rerum.* Explicæ: cum nulla requies, tanta inclinatio esset. De quo casu ablativo dixi ad I. 3.

diversus agebatur) Ita libri mei, Ed. Obr., et teste Oudendorpio ad Apul. Flor. p. 113. MSS. Voss. et Perizon. Mercerus legit *hesitatione agebatur diversa.* Crat. *in diversa ageb.* Cf. Sall. Jug. 25. 6. *metu ac libidine diversus agitabatur.*

ne coeptum omitterent) Al. *incoeptum et inceptum.* *Omitterent* recte S. Gall. sec. IX., Ed. Princ. et Obr. Correxit *omitteret*, qui numeri enallagen concoquere nequit. Quippe legimus modo: *Menelaus cum his, qui sacrificium curabant, diversus agebatur.* Iam impertigitur: *ne omitterent*, scil. Menelaus et qui cum eo erant. Sic Sib. II. 40. *uterque — cedens — pervenerant.*

consenescere) In margine Ed. Basil. an. 1578. adnotatur: *forte consenescere.* At vid. Gloss.

XXII. *Clytemnestra*) Ita hic, VI. 2. et ubique libri meliores. Al. *Clytemestra.* de qua forma cf. Heins. ad Ovid. Met. XIII. 430.

accipit) Ed. Crat. *accipit.* Mox S. Gall. opp. *et in quis.* Ed. Merc. *in quis.*

atque omnem domum suam commendaverat. Quae postquam, et Ulixis consilium patefactum est, omnis omnibus, propere ad lucum pergit, magna voce Menelaum et qui cum eo erant, inclamans, ab inquietudine Iphigeniae cohiberent sese, comminatus perniciem, ni paruissent. Mox attonitis his atque obstupefactis, ipse supervenit, reforma-toque iam die virginem abstrahit. Interim deliberantibus cunctis, quidnam vel ubi esset, quod immolari iuberetur, cerva forma corporis admiranda ante ipsam aram intrepida consistit. Eam praedictam hostiam rati oblatamque divinitus, comprehendere, moxque immolant. Quis peractis sedata lues, instarque aestivi temporis reseratum est coelum. Ceterum virginem Achilles atque hi, qui sacrificio praefuere, clam omnes regi Scytharum, qui eo tempore aderat, commenda-

Quae postq. et Ulixis cons. pat.) Ed. Crat. *Quas postquam perlegerat et Ul.* Debetur *perlegerat* scholiastae. Vid. Gloss. De numeri enallage cf. ad II. 26. In eadem Crat. infra *pergit Achilles*.

ab inquietudine Iphigeniae) In mentem aliquando venerat ab inquietanda Iphigenia. de quo verbo multa attulit Oudendorp. & Sueton. Octav. 53. Sed cf. Praef. p. 39. et Gloss. ad VI. 12.

attonitis — obstupefactis) scil. Menelao cum suis. Opponitur ~~int~~ Achilles. Ed. Crat. *stupefactis*. Dacer. *attonitus — stupefactus*. Super Crat. *perniciem omnibus, nisi*.

vel ubi) Ita MSS. et Ed. Princ., non *et ubi*.

reseratum est coelum) Cod. Heinsii ad Ovid. *Met. I 59*. Argent. et Ed. Princ. *serenatum*. quod a glossatoris manu ~~et~~ adnotat Obrechtus. Ceterorum librorum lectionem *reseratum* ~~v~~ mio vindicavit praeter alios viros doctos (v. Wopkens. p. 14) mannus ad Val. Flacc. I. 655. Cf. Gloss. In utroque S. Gall. ~~v~~ Princ. om. *coelum*.

sacrificio praef.) Heinsius l. I. ex Cod. suo legebat *sacerdos* v. Wopk. p. 14.

clam omnes) Crat. *omnibus*. Eadem varietas lib. II. 128. C. sequente Accus. *sexcenties* legitur apud Plantum, nec raro ~~apud~~ *apud* a Cf. Heins. ad Ovid. *Met. II. 529*. et Oudendorp. ad Auct. de B. His

XXIII. At ubi duces sedatam vim mali animadvertunt, ventorumque flatus navigandi prosperos atque aestivam maris faciem, omnes laeti Agamemnonem adeunt, eumque interitu filiae permoestum consolati, honorem regni rursus concelebrant. Quae res pergrata atque accepta per exercitum fuit. Eum quippe optimum consultorem sui non secus, quam parentem, miles omnis percolebat. Sed Agamemnon, sive eorum, quae praecesserant, satis prudens, seu humanarum rerum necessitatem animo reputans, et ob id adversus infortunia firmissimus, dissimulato quod ei acciderat, honorem suscipit, atque eo die duces omnes ad se in convivium deducit. Dein haud multis post diebus exercitus ordinatus per duces, quum opportunum iam tempus navigandi ingrueret, ascendit naves repletas multis rebus pretiosissimis, quae ab incolis regionis eius offerebantur. Ceterum frumenta, vinum aliaque cibi necessaria Anius

XXIII. *status navigandi prosp.*) Barthii *status* explodit Vindingii; Vindingii *navigando* Wopkens p. 14 sq. De Genit. Gerundii dico in Gloss. ad III. 11. Cf. Hegesipp. I. 29. *inexpectatis ventorum flatibus profectus*. — In praecedentibus Ed. Crat *animadvertere. honorem regni — concelebrant*) Nequicquam gloriatur Wasseus ad Sall. Jug. 30. correctione *honore*, ut expressum legimus in Ed. Obr.; et frustra varie locum tentat Wopkens. p. 15. Vid. Gloss. *consultorem sui*) Ita libri mei, Oudendorpii ad Apul. Met. V. p. 323. et Ed. Obr. Al. *suum*. Perpetua haec tam in MSS. Septimii (v. Gloss.), quam aliorum scriptorum (v. Oudend. ad Caes. B. G. I. 4.) variatio. — Mox Ed. Crat. *quem non secus*. quod defendere molitur Barthius.

sive — seu) Crat. *sive — sive*. Cf. Plaut. Amph. Prol. 69. sqq. et nos ad VI. 10.

et ob id) Crat. om. *et*, hic et locis aliis in eadem formula. Cf. Praefat. p. 50.

suscepit) Bern. *suscepit*. Ibidem infra a m. pr. *ordinaturus. sec. ordinatus*.

aliaque cibi nec.) Vindingii audaciam, corrigentis *oleumque*,

et eius filiae praebuere, quae oenotropae et divinae religionis antistites memorabantur. Hoc modo ex Aulide navigatum est.

cibi nec., iure castigat Wopkens. p. 15. Ed. Crat. *sibi nec.* Pro *Anius Bern. amicis.*

quae oenotropae et div.) S. Gall. sec. IX. et Bern. *quae in utropea divinae.* S. Gall. opp. *quae in Europa divinae.* Ed. Princ. *quae in eutropea divinae.* Praeterea Bern. *antistes memorabatur*

DICTYS CRETENSIS

EPHEMERIDOS

BELLI TROIANI

LIBER SECUNDUS.

I. Postquam ad Moesorum regionem universas classes venti appulere, prope omnes signo dato naves littori admovent. Dein egredi cupientibus a custodibus loci eius obviam itum est: eos namque Telephus, qui tum Moesiae imperator erat, quo omnis regio ob incursione maritimorum hostium defensaretur, littori praefecerat. Igitur ubi descendere prohibentur, neque prius permittitur terram contingere, quam regi, quinam essent, nunciaretur, nostri primo quae dicebantur

I. *Moesorum*) Ed. Dacer. *Moessorum*. Crat. *Mysiorum*, ut paulo infra *Mysiae imp.* *Moesi* populus dictus, *Moesia* provincia. v. Salmas. ad *Ysch.* Poll. trig. tyr. c. 9. et 10, ubi pariter vulg. *Moessis* et *Moesis*, MSS. autem meliores *Moessis* et *Moessos*. Similiter *Dacororum* et *Deciorum* mutant in Trogi Proleg. XXXII. ed. Grauert. De altera varietate *Myz.* vid. Obs. — Mox Crat. *admoventur*.

permittuntur) Ed. Princ. *permittuntur*. Pro *contingere* Crat. *attingere*. Cass. B. C. III. 6. *terram adigitis*. Sed cf. Gloss.

negligere, et singuli navibus egredi. Dein postquam a custodibus nihil remittebatur, et summa vi resisti et prohiberi coeptum, duces omnes iniuriam manu vindicandam rati, arreptis armis evolant navibus, incensique ira custodes caedere, neque versis his atque in fuga parcere, sed uti quisque fugientem comprehenderat, obtruncare.

II. Interim ad Telephum, qui primi fuga Graecos evaserant, veniunt: *irruisse multa hostium milia, eosque caesis custodibus littora occupasse*; et multa praeterea singuli pro metu suo adiicientes nunciant. Dein re cognita Telephus cum his quos circum se habebat, aliisque, qui in ea festinatione in unum conduci potuere, propere Graecis obviam venit, ac statim condensatis utrinque frontibus vi magna concurritur. Dein uti quisque in manus venerat, interficitur. Quam interrim, his aut illis ex casu suorum percussis, vehementius invicem instaretur, Thessandrus, quae

prohiberi) Bern. *cohiberi*. Delevi est post coeptum ex tri- MSS. et Ed. Merc.

arreptis) S. Gall. opp. *abreptis*.

versis his atque in fuga) Bern. *atque in fugam*. Vindictam corrigit *versis his in fugam*; et sic exprimitur in Ed. Crat. Probatam utriusque S. Gall., Ed. Princ., Merc. et Obr. lectionem Sequuntur vindicarunt Perizon. Diss. §. XL., Cort. ad Sall. Jug. 54. 6, Wolf. p. 16, Oudendorp. ad Apul. Met. VII. p. 461. Cf. Gloss.

II. *primi fuga*) MSS. mei *fuge* i. e. *fugae*. Infra libri Merc. *et multa praet.* Al. om. et.

condensatis utr. frontibus) Egimus de hoc loco in F. p. 44.

his aut illis) Ed. Crat. *his atque illis*. Nescius scilicet erat, aut saepe esse i. q. partim. v. Gloss. Eiusdem loci *memeris* immemor Dacera volebat *his et illis*.

percussis) Bern. *percussis*. Ubique in Cod. Bern. *hinc deprehenditur diversitas*; ut c. 3. lib. IV. 2. 6. V. 7. Supra Ed. Crat. *causa suorum*.

instaretur, Thessandrus) Ita recte S. Gall. sec. IX., Ed. Merc. et Obr. In cett. mala sententiarum serie *instaretur* (Bern. 2. 1)

Polynicis supra memoravimus, congressus cum Telepho ictusque ab eo cadit, multis tamen hostium ante interfectis; in quis Telephi comitem, quem rex ob industriam virium atque ingenii inter duces habebat, strenue dimicantem obtruncaverat: atque ita paulatim elatus secundo belli eventu, et ob id maiora viribus aggressus, interficitur. Atque eius cruentum corpus Diomedes, quod ei iam tum a parentibus coeptum cum eo societatis ius perseverabat, humeris extulit: idque igni crematum, quod superfuerat, patrio more sepeliit.

III. At ubi animadvertere Achilles et Aiax Telamonius, magno suorum detrimento eventum belli trahi, exercitum in duas partes dispartiunt, ac pro tempore cohortati suos, tanquam restauratis viribus acrius hostes incurrunt: ipsi duces principes certaminis; quum modo insequerentur fugientes, modo ingruentibus semet instar muri opponerent. Atque ita omnino primi aut inter primos bellantes, praeclaram iam tum virtutis

restauretur, a m. sec. instauretur). Sed in ea pugna Thessandr. Mox Ed. Princ. Polynicis filium.

in quis) Ed. Merc. in queis, al. in quibus. Infra Crat. obtruncarat, pro quo Ed. Princ. interfecit.

quod superfuerat) Nihil hic erat monendum Wopkensio p. 17. v. Gloss. Sepeliit habent libri mei, non sepelivit.

III. *eventum belli trahi) Bellum trahi memoriae vitio exhibet Cort. ad Sall. Jug. 23. 2. Infra libri alii dispartiunt. v. ad I. 15.*

hostes incurrunt) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. in hostes. Sed c. 21. acriter hostes incurrunt.

ipsi duces principes) Al. principesque. quae particula bene abest ab utroque S. Gall., Ed. Princ. et Merc. Cf. Gloss. Praeterea in libris meis pro ipsi exaratur ipsius. Infra Ed. Crat. instar montis.

omnino primi) Uterque S. Gall. et Ed. Princ. omni modo pr. Eodem modo omnino corrumpi videbimus c. 10.

suae famam apud hostes atque inter suos effecere. Interim Teuthranius, Teuthrante et Auge genitus, frater Telephi uterinus, ubi animadvertit Aiacem tanta adversum suos gloria dimicantem, propere ad eum convertit, ibique pugnando ictus telo eius occubuit. Eius casu Telephus non mediocriter percussus, ultionemque fraternae mortis expetens, infestus aciem invadit, atque ibi fugatis, quos adversum ierat, quum obstinate Ulixem inter vineas, quae ei loco adiunctae erant, insequeretur, praepeditus trunco vitis ruit. Id ubi Achilles procul animadvertit, telum iaculatus femur sinistrum regi transfigit. At Telephus impigre resurgens ferrum ex corpore extrahit, et protectus concursu suorum, ab instanti pernicie liberatus est.

IV. Iamque diei plerumque processerat, quum

Teuthranius, Teuthrante et Auge gen.) S. Gall. sec. IX. *teuthranius theutanto et alige.* opp. *theutranius theutasso et alige.* Bern. *theutanius theutante et alige.* Ed. Princ. *theutranius theutanto et alige.* Crat. *Teutratius ex Teutratio et Auge.* Merc. et Obr. *Teutranius ex Teutrate et Auge.*

gloria) Ed. Crat. *cum gloria.* et *infra se convertit, et telo, mox occub.*

Eius casu — percussus) Libri nostri *Eius causa.* Bern. a u. pr. *percussus.* Utramque varietatem cap. praecedente animadverti apud verba *ex casu suorum percussis.*

atque ibi fugatis) Ibi revocavi ex utroque S. Gall., Ed. Princ. et Merc. Supra Crat. *Aiacem invadit.* Infra S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *advorsum, non advers.*

Ulixem) Bern. *Ulyxen.* v. ad VI. 6. In seq. Ed. Crat. *om.* ut loco ponatur pro: ei loco. Bene. v. Gloss. ad I. 5. Bern. a^s Gall. opp. *vel praepeditus.*

sinistrum regi transf.) Ed. Obr. *ei transf;* nec aliter a suis MSS. legi iubet Oudendorp. ad Apul. Met. II p. 107 Supra Crat. *telo-ferrum)* Ed. Crat. et Dacer. *ferrumque ex corp. trahit.* Bene, quoad copulam *que.* Cf. ad I. 14. Pro seq. *pernicie al. periculo.* Cap. 33. *instantem perniciem subterfugerent.*

IV. *diei plerumque)* Ed. Princ. *die.* Hoc unico loco *sola* Ed. Princ. hanc antiqui Genitivi formam exhibet, quare fides *eam de-*

utraque acie intenta proelio sine ulla requie, ac iugi certamine strenuis adversum se ducibus, fatigaretur. Namque nostros, multorum dierum navigio in aliquantum exhaustos, maxime praesentia Telephi debilitaverat. Is namque, Hercule genitus, procerus corpore ac pollens viribus, divinis patriis virtutibus propriam gloriam aequiparaverat. Igitur adventante nocte cunctis cupientibus requies belli facta: ac Moesi ad se domum, nostri ad naves digrediuntur. Ceterum in ea pugna utriusque exercitus interfecti multi mortales, sed

stituit. Praeterea Ed. Crat., Merc., Wopkens. p. 17. ex Ed. Dacer. et Cort. ad Sall. Jug. 21. 2. *diei plurimum*. Cf. Gloss.

utraque acie) Ed. Princ. et Crat. *acies*. pro quo frustra tamen certant Vindingius, Daceria et Wopkens. p. 17. v. Gloss. Mox Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *intenta proelium*.

ac iugi cert. strenuis) Contra librorum meorum et Merceri consensum, in quibus *sine ulla requie, iugi certamine ac strenue adv.*, nullus dubitavi lectionem vulgatam, quae etiam in Ed. Obr. exprimitur, recipere. Clarissimus enim loci sensus est: Quum se fatigaret et Graeci et Troiani, tum militibus utrinque sine ulla requie proelio intentis, tum ipsis ducibus continuo certamine strenue adversum se dimicantibus.

navigio) Ed. Crat. et Sciopp. Parad. Lit. Epist. V. *navigationse*. v. Praefat. p. XXXIII. sq. Al. om. seq. in. v. Praefat. p. XLI. Pro *debilitaverat* liber Daniel. Merceri et meus Bern. *dubitaverat*, Ed. Crat. et Dacer. *exanimaverat*.

patriis virtutibus) Patriis restitui ex MSS. meorum et Ed. Princ. consensu. Virgil. Eclog. IV. 17. *pacatumque reget patriis virtutibus orbem*. Vulg. *patriis*.

cupientibus) „MS. Perizon. *cedentibus*. Bene, si *adventanti nocti reponamus*“, ait Oudendorp. ad Apul. Met. VIII. p. 538; qui sic legi iubet ad Met. III. p. 201, ubi agit de formula *nocti cedere*.

facta) Al. addunt *est*; quod ignoratur a MSS. meis, Merc. et Oudend. l. l. Infra Dacer. *Moesii*. Crat. *Mysii*. v. ad c. 1: atque Crat. om. *se*. v. Gloss. ad l. 6.

multi mortales cet.) Sic totus locus legitur in libris meis (Bern. tamen *mortalium*, atque Ed. Princ. *vulneratorum*), Ed. Merc. et Obr., apud Oudendorp. ad Apul. Met. X. p. 678. et Cort. ad Sall. Cat. 33. 1. In nonnullis MSS. Oudendorpius invenit *cladem*; *correxerat cladem*. Sed cum sexto casu *expers* coniungunt Sallust. et al. Cf. Gloss. Misere turbatur locus in Ed. Crat. et Dacer. *multi mortalium interf. utriusque exercitus, ac vulnerati p. max: prorsus nulli aut perpauci cladis belli expertes*.

et vulnerati pars maxima: prorsus nullo aut perpaucis clade belli eius expertibus. Dein secuta die legati invicem de sepeliendis, qui in bello ceciderant, mittuntur: atque ita induciis interpositis, collecta corpora atque igni cremata sepeliuntur.

V. Interim Tlepolemus et cum fratre Antipho Phidippus, quos Thessalo genitos, nepotes Herculis supra memoravimus, cognito Telephum in his locis imperitare, fiducia cognationis ad eum veniunt, eique, quinam essent et quibuscum navigassent, aperuere. Dein multa invicem consumpta oratione, ad postremum nostri acrius incusare, quod tam hostiliter adversum suos versaretur. *Agamemnonem namque et Menelaum Pelopidas, non alienos generis sui, eum exercitum contraxisse.* Dein quae circa domum Menelai ab Alexandro commissa essent, raptumque Helenae docent: *atque decere eum, cum propter consanguinitatem, tum praecipue ob scelus violati communis hospitii, Graecis ultro ferre auxilium, in quorum gratiam ipsius etiam Herculis plurima laborum monumenta per totam Graeciam existere.* Ad ea

secuta die) Crat. *insecuta.* In seqq. S. Gall. opp. *occiderant.* Ed. Princ. et Obr. *sepeliunt.*

V. *nep. Herculis)* Sola quod sciam Ed. Dacer. *Herculi;* cui *perum* filii.

atque decere) Ed. Obr. *ob quae decere.* quod vix potes *per* cere, ob sequentia *propter cons.* — *ob scelus.* Infra Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *tum propter.* Bene.

ferre auxilium) Crat. et Dacer. *adferre.* quod *nondam* nandum censet Wopkens. p. 18. Sane Terent. Adolph. III. 2. 2. *auxili nihil adferant.* Apul. de Mund. p. 344. *opem salutis adferre.* Cf. Apul. de Dogm. Plat. p. 256 *auxilium deferre.*

existere) Infinitivum agnoscunt MSS. mei et Merc. *Expectaverent,* ut exprimitur in Ed. Princ., Crat. et Obr. Sed Sall. Iu.

Telephus, etsi dolore vulneris immodice afflictabatur, benigne tamen respondens, *ipsorum potius, ait, culpa factum, quod amicissimos et iunctos sibi generis affinitate, regno suo appulsos ignoraverit: praemittendos etenim fuisse, per quos, cognito eorum adventu, obviam ire gratulantem oportuerit; atque amice hospitio receptos donatosque muneribus, quum commodum ipsis videretur, remittere. Ceterum militiam Priamum adversum recusare: Astyothen enim Priami iunctam sibi matrimonio; ex qua Eurypylos genitus, arctissimum affinitatis pignus intercederet.* Dein propere popularibus, uti ab incepto desisterent, nunciari iubet: atque ita nostris liberam egrediendi navibus potestatem permittit. Telepolemus et qui cum eo venerant, Eurypylo traduntur: hique, perfectis quae cupierant, ad naves pergunt, nunciantes Agamemnoni ac reliquis regibus pacem concordiamque cum Telepho.

VI. Quae ubi accepere, apparatus belli laeti omittunt. Dein ex consilii sententia Achilles cum Aiace ad Telephum pervenere, eumque iactatum

53. 7. *ac primum, velut hostes adventare, tumultum facere.* Etiam hic expectes *adventarent*, quod ex quibusdam Edd. malo iure defendit Cortius, cum omnes MSS. tueantur Infinitivum. — Ed. Princ. *monimenta*, ut et, in Prolog.

militiam Priamum adversum) S. Gall. uterque, Ed. Princ. et Crat. *mil. adv. Priam.* Sed Bern. et Ed. Merc. *Priam. adv. mil.* Recte igitur se habere videtur lectio Ed. Obr., quam secutus sum. Cf. Gloss. ad c. 3. Pro praeced. *ipsis* Bern. et S. Gall. opp. *ipsius, iunctam sibi matr.*) Hoc ordine libri mei et Ed. Merc., non *matr. sibi iunct*

arctissimum) Bern. *artiss.* de qua forma cap. 25. Infra post *permittit* in Ed. Crat. *ἀτότως* adicitur *ac pro tempore cohortari suos* et pergitur *Tunique Telepolemus.* In seq. Ed. Princ. *hisque perf.* Crat. *peractis*, et mox *nunciantque.*

VI. *pervenere*) Crat. *perveniant.* — Infra S. Gall. opp., Bern. et

magnis doloribus consolati, ut viriliter incommodum ferret, deprecantur. At Telephus, ubi aliquantum requies doloris intercesserat, Graecos incusare, quod ne nuntium quidem adventus sui praemisissent. Dein percontatur, quinam et quanti Pelopidae in ea militia essent: doctusque multis precibus orat, ut ad se omnes veniant. Tunc nostri facturos se, quae vellet, polliciti, desiderium regis reliquis nunciavere. Igitur omnes Pelopidae, praeter Agamemnonem et Menelaum, in unum congregati ad Telephum veniunt, multumque gratulationis atque laetitiae praesentia sua regi obtulere: ac deinde muneribus largiter donati, hospitio recipiuntur. Neque tamen miles reliquus, qui apud naves erat, munificentiae regis expers fuit: namque ex numero navium frumentum aliaque necessaria affatim portabantur. Ceterum rex ubi Agamemnonem fratremque eius abesse animadvertit, multis precibus Ulixem deprecatur, uti ad eos acciendos pergeret. Hi itaque ad Telephum veniunt, ac more regio invicem acceptis datisque donis, Machaonem et Podalirium, Aesculapii filios venire ac vulneri mederi iubent: qui, inspect

Ed. Princ. *dein precabantur*, i. e. *deprecabantur*, ut excuditur in Ed. Crat. et Merc., laudantque Oudendorp. ad Apul. Met. IX. p. 63 et Davis. ad Auct. B. Afric. 52. Consensum S. Gall. sec. XI. et Ed. Obr. sequi satius visum. De temporis enallage *pervenere* — *deprecantur* dixi in Gloss. ad I. 22.

percontatur quinam) Bern. *percunctantur* v. ad III. 9 sicut opp. *quidnam*.

Tunc nostri) Ita libri mei, non *Tum*. Infra S. *ad opp. vellent*. Ed. Crat. *quascunque*.

munificentiae) Bern. *magnific.* Infra Bern. *Ulixen* (v. ad VI. 6.) *deprecatur*.

Hi itaque) S. Gall. opp. et Ed. Merc. *hique ita*. Wopkens p. 18. vult *atque ita*.

cura, prope apta dolori medicamina imponunt.

VII. Sed ubi tritis aliquot diebus tempus navigandi remorari, ac ventis adversantibus mare in dies magis magisque saevire occoepit, Telephum adeunt eumque de opportunitate temporis consulunt: atque ab eo docti, initio veris ex his locis ad Troiam navigandi tempus esse, reliqua adversa, eunctis volentibus Boeotiam revertuntur: ibique subductis navibus singuli in regna sua hiematum discedunt. Interim in eo otio regi Agamemnoni cum Menelao fratre exercere discordias vacuum fuit, ob proditam Iphigeniam. Is namque auctor et veluti causa luctus eius credebatur.

VIII. Per idem tempus, ubi de coniuratione universae Graeciae apud Troiam compertum est, auctoribus nuncii eius Scythis barbaris, qui mer-

inspecta cura) Omnino legendum *inspecto crure*. VINDING. Ed-στέχωσ. Liv. I. 41. *inspectum vulnus absterso cruore*. ОВАРЧТ. At femur Telephi transfixum narrat Dictys cap. 3. Vereor ergo, ut recte stet haec emendatio talo, nam aliud *crus*, aliud *femur*, nec temere vel apud Graecos vel Latinos confunduntur. Reliquum ergo est, ut ei crurifragium optemus, et legamus *infsecta cura* h. e. irrita. WASS. ad Sall. Cat. 27. Magis mihi placet *suscepta cura*. Nec sane displiceret *inspecta causa*: *causae* enim mala corporis dicuntur *cet*. WOPKENS. p. 18. Vindingii emendatio egregie videtur sustentari scriptura S Gall. opp. *inspecta crura*. Sed videamus, an ceterorum exemplarium scriptorum editorumque lectio *inspecta cura* iustam admittat defensionem, quin periclitetur latinitas. v. Gloss.

VII. *occoepit*) S. Gall. sec. IX. *accepit*. Bern. *cepit*. Ed. Merc. *coepit*. Crat. *occipit*.

luctus eius) Crat. *tanti luctus eius*.

VIII *auct. nuncii eius Scythis*) Bern. *nunciis*. Ed. Crat. *nunciis*, om. *eius*. *Nunciis* Vindingius superfluum indicat, Burmannus ad Ovid. Am. II. 6. 33. a glossatore esse contendit; cuius exemplis, in quibus *auctor* dicitur pro: *nuncius* vel *nuncii auctor*, alia adstruit Wopkens. p. 19. Acquiescere mihi visum est in ceterorum librorum sectione, donec aliquis ostenderit, latine dici non posse *auctor nuncii*. Nomen *Scythis* in utroque S. Gall. et Ed. Princ. corrupti-

candi gratia per omnem Hellespontum commutare res cum accolis sueti, ultro citroque vagabantur, metus atque moeror universos invasere; quum singuli, quibus ab initio Alexandri facinus displicuerat, male actum adversum Graeciam, et ob id paucorum pravitate in communem perniciem praecipitatum iri testarentur. Inter quae tam sollicita magna cura plurimi, ex omni ordine electi, ad contrahenda ex finitimis regionibus auxilia ab Alexandro aliisque pessimis consultoribus dimituntur: hisque mandatur, uti quamprimum expedito negotio remearent: quod ea gratia maxime a Priamidis festinabatur, uti prope instructo exercitu tempus profectionis antecaperent, atque omne, quod parabatur, bellum in regiones Graeciae transportaretur.

IX. Dum haec apud Troiam geruntur, Diomedes, incoepti eorum certior factus, magna celeritate per omnem Graeciam pervagatus, univer-

tur in *Sestis*, Bern. *Scitis*, Ed. Crat. *secutis*. Seythas significari, nec alium populum, vel ex initio cap. 10. liquet. Cf. Obs. ad I. 22. *commutare res*) Ed. Mediol. *com. merces*. Sed nihil mutandum. Sall. lug. 18. 9. *Nam freto divisi ab Hispania, mutare res inter se instituerant*. OBRUCHT. Etiam Crat. *com. merces*.

ultro citroque) Bern. et Ed. Merc. *ultra citraque*. ut Orid. Met. V. 186. *nec citra mota nec ultra*. Horat. Serm. I 1. 107. *quae ultra citraque nequit consistere rectum*. — Infra S. Gall. sec IX, Bern. et Ed. Princ. *adversum Graeciam, non adversus*.

in communem perniciem) Arg. *in commune*. Apparet scriptum fuisse *commune in perniciem*. OBRUCHT. S. Gall. opp. *pravitate in commune pern.* i. e. *pravitate in communem pern.* ut est in *alt.* libris. Praeterea Bern. *praecipitaturi*, male confusus literis *ant.*

ordine electi) Ita libri mei et Merc., non *lecti*. Cap. 22. *electos ac magni nominis viros. 23. electi duo*. — Infra pro antecaperent Barthius exhibet *anteciperent*.

IX. *Dum — geruntur*) Ed. Crat. *Quum*. Princ. *aguntur*. Infra libri mei *hisque consil.* praeter Bern. qui *Isque*, Vulg. *eisque*. — Crat. *ad gratiam red.*

sos duces convenit: hisque consilium Troianorum
 aperiens, monet atque hortatur, uti quamprimum
 instructi rebus bello necessariis ad navigandum
 festinarent. Neque multo post re cognita Argos
 ab omnibus convenitur. Ibi Achilles regi indi-
 gnatus, quod propter filiam renueret profectio-
 nem, ab Ulixē in gratiam reductus est. Is nam-
 que diu moesto luctu obsito Agamemnoni in-
 sinuans, quae circa filiam eius evenissent, animum
 atque ornatum regis reformavit. Igitur cunctis
 praesentibus, quanquam a nullo officia militiae
 negligebantur, praecipue tamen Ajax Telamoni-
 us et Achilles cum Diomede curam maximam stu-
 diumque importandi belli susceperant: hisque pla-
 cet, uti praeter contractam classem naves, qui-
 bus loca hostilia incursarent, praeparentur. Ita
 diebus paucis quinquaginta navium classem, in-
 structam omni genere, compingunt. Ceterum ab
 incepto militiae eius octavo iam anno ad hoc
 usque tempus consumto, initium noni occoeperat.

diu moesto luctu obs.) Ed. Obr. *summoesto ac luctu obs.*: ex
 quo, „MSS. vestigia secutus,“ Perizonius Diss. §. XXXIX. fecit *sum-
 me moesto ac luct.* Sed MS. Perizon. habebat *tum moesto luctus
 obs.*: et sic ex eo legendum contendit Oudendorp. ad Apul. Met. III.
 p. 186. et Met. VII. p. 467. Recte, quod ad omissam copulam ac
 spectat, quae abest etiam a Bern. et Ed. Merc. Eam enim, etiam
 in stroque S. Gall., Ed. Princ. et Crat. expressam, a librariis, qui
 immemores fuerint haud infrequentis, ut Wopkens. p. 19. et Ouden-
 dorp. (quibus adde Burmann. ad Ovid. Met. II. 66.) docuerunt, lo-
 cutionis *moestus luctus*, inculcatam esse palam est. Voculam autem
sum, quae in MS. Obrechtii corrupta fuisse videtur in *sum* et se-
 quenti verbo adiecta, mittendam putavi, eiusque loco rei convenien-
 tiam *diu* recipiendam, quae nititur auctoritate librorum meorum
 a Bern. Ut paucis dicam, totum locum recte edidit ex MSS.
moesto luctus, exhibetque mens Bern. Pro *obsito* tamen Bern. *obsitus*.
 (mens *regis*) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Crat. *orn. magis*.
 Male, a vidit Wopkens. p. 20.
susceperant) Ed Princ. *susceperat*. In seq. Bern. *compingunt*.

X. At ubi instructae omnino classes, et mare navigio patens, neque ulla res impedimento erat, Scythas, qui forte mercandi gratia eo appulerant, conductos mercede duces profectionis eius delegere. Per idem tempus Telephus dolore vulneris eius, quod in proelio adversum Graecos acceperat, die afflictatus, quum nullo remedio mederi posset, ad postremum Apollinis oraculo monitus, uti Achillem atque Aesculapii filios adhiberet, propere Argos navigat. Dein cunctis ducibus causam adventus eius admirantibus, oraculum refert, atque ita orat, ne sibi praedictum remedium ab amicis negaretur. Quae ubi accepere, Achilles cum Machaone et Podalirio, adhibentes curam vulnerei, brevi fidem oraculi firmavere. Ceterum Graeci, multis immolationibus deos adiutores incoepto invocantes, Aulidam cum praedictis navibus veniunt: atque inde propere navigare incipientibus dux Telephus ob acceptam gratiam fa-

X. *instr. omnino classes*) Iam ante aliquot annos ita ex Ed. Basil. et Dacer. Septimio restituere ausus eram. Gaudeo iam mihi favere Bern. et Ed. Merc., consentientemque videre Oudendorp. ad Apul. Met. VII. p. 491. Al. *omni modo*, quod interpretamentum reor.

navigio patens) Edd. vulg. *navigii patiens*. „In Voss. *navigio. prave*“, ait Oudendorp. ad Apul. Met. VII. p. 491 (*ceteri ministerii patientes*). Sed etiam tres mei MSS. et Ed. Princ. *navigio patiens*: et in collatione S. Gall. sec. IX. adnotat Orellius: „*navigio patens?* (mare clausum).“ Optime. Cf. Gloss. — Infra Ed. Obr. om. eo ante *appulerant*.

dolore) S. Gall. opp. et Ed. Princ. *dolorem*. Videntur *relicto dolore mederi*, et ad *afflictatus* intellexisse: eo, scil. dolore *acusativus* apud verbum *mederi* haud rarus apud optimos scribitur. *afflictatus*) Ed. Princ. *afflictus*. — Mox pro *adhiberet* Ed. Dacer. *adiret*.

firmavere) S. Gall. opp. *formavere*. In seq. libri mei et Merc. *Aulidam*, non *Aulida*. Vid. ad l. 5. Pro *incipientibus* Ed. Crat. *incipientes*.

ob acceptam gratiam) Malim *ob accepti gratiam*, i. e. ut Achilli

ctus. Ita ascensis navibus, ventos nacti, paucis diebus ad Troiam pervenere.

XI. Per idem tempus Sarpedon Lycius, Xanthi et Laodamiae, frequentibus nunciis a Priamo accitus, cum magna armatorum manu adventabat. Is ubi animadvertit procul magnam vim classium admotam littori, ratus ut negotium erat, propere suos instruit, Graecosque degredi incipientes invadit. Neque multo post re cognita Priamidae erraptis armis accurrunt: quum interim Graeci, infensis hostibus et omni modo instantibus, neque degredi sine pernicie, neque arma capere, turbatis omnibus, et ob id cuncta impredientibus, possent. Ad postremum tamen hi, quibus in ea festinatione armandi semet potestas fuit, confirmati inter se invicem, acriter hostes incurrunt. Sed in ea pugna Protesilaus, cuius navis prima omnium

sanati vulneris gratiam referret. *Οραεκεν*. Bene adjuvant hanc coniecturam Eustathii verba, quae vir doctissimus adscripsit. Sed audiamus Hyginum, qui magni debet esse momenti, quia eum atque Septimium aliquoties in eundem sensum eademque fere verba conspirare animadvertimus. Hyginus autem fab. 101. ita: *ob beneficium quod eum sanarunt, locos et itinera demonstravit*. Igitur verbis *ob acceptam gratiam* nihil voluit Septimius exprimere nisi causam, cur officiosum se praeberit Telephus, minime vero remunerationem accepti beneficii, quae notio latet in verbis negligenter positis *dux factus*, i. e. sese ultro (nempe in remunerationem accepti beneficii) viae ducem praestitit.

ventos nacti) Crat. *ventos ex sententia nacti*. v. Wopkens. p. 21.

XI. *degrede incip.*) Ita exaratur in tribus meis MSS., ut paulo infra *neque degredi sine pernicie*. Utroque loco Ed. Princ. *digredi*. Vulg. *egredi*. Scio propriam Latinis formulam esse *egredi navibus*. quae ipse Septimius sibi utitur. Sed *degrede navibus*, insolens id quidem loquendi genus, nec tamen latinitalis rationi reluctans, atque Septimii indoli valde accomodatam, alteri ob MSS. duobus in locis consensum cedere non debet.

re cogn. Priam) Hic verborum ordo est in libris meis, non *Pr. re cogn.* Mox Ed. Crat. *infestis host. confirmati*) Wopkens p. 21. nescio unde extulit *confirmatiq.*

terrae admota erat, inter primos bellando, ad postremum telo Aeneae ictus ruit. Occidere etiam duo Priami filii: neque reliqua multitudo utraque ex parte cladis eius expers fuit.

XII. Ceterum Achilles et Ajax Telamonis, quorum virtute Graeci sustentabantur, magna gloria dimicantes metum hostibus et fiduciam suis effecere. Neque amplius resisti iam apud eos poterat, quin paulatim decedentibus his, quos adversum ierant, ad postremum cuncti fugarentur. Ita libero ab hostibus tempore, Graeci subductas naves atque in ordinem compositas tuto collocant. Dein ex omnibus Achillem et Aiace[m] Telamonium, quorum virtute maxime fidebant, custodes deligunt: hisque tutelam classium, atque exercitus per latera atque cornua distribuentes, tradunt. Igitur ordinatis dispositisque omnibus, Telephus, cuius ductu ad Troiam navigatum est, magna sui apud exercitum gratia domum discedit. Neque multo post, circa Protesilai sepulturam nostris oc-

XII. *resisti iam apud eos*) Crat. *res. adversum eos*. Cf. Gloss. Pro *decedentibus* expectes *decedentes*, sed nihil mutandum. v. Gloss. Forma *adversum* debetur S. Gall. sec. IX. a m. sec. et Ed. Obr. Pro *fugarentur* Bern. *fatigarentur*. ut videatur *fugitarentur*.

in ord. compositas) Crat. *positas*. Correctori videlicet non ad-dixerit abundantia sermonis *in ordinem componere*. Cf. Gloss. Pro *tuto* Vindingius legi iubet *in tuto*. Nihil mutandum. v. Gloss.

deligunt) Ed. Princ. *delegunt*. Obr. *diligunt*. ut videtur *mi-*mitus fuisse etiam in S. Gall. sec. IX: habet quidem *deligunt*. *ad* adnotat Orellius, litteram *e* esse ex correctione. Etiam ille, *pr. Ed.* Princ. contulit, primum adscripserat *diligunt*; dein correxit *dile-**gunt*. Ut sit; in aliorum quoque scriptorum Codd. mutat *diligere* et *diligere*; fueruntque viri docti, qui praetulere *diligere*, notione eligendi: sed nunc ubique *deligere* restitutum est. Ceterum *deli-**gere* habetur lib. I. 12. 16. II. 10. alibi.

distribuentes) Coniicio *distribue[n]dos*. Sensem loci, quem no- cepisse viri docti videntur, dispono in Gloss.

cupatis nihilque tali tempore hostile metuentibus, Cycnus, cuius haud procul a Troia regnum, cognito adventu nostro, clam atque insidiis Graecos invadit; eosque, ancipiti malo territos, sine ullo ordine ac disciplina militari fugere coegit. Dein propere reliqui, quibus non ea humatio demandata erat, re cognita armati eunt contra. In queis Achilles congressus cum rege, eumque, et magnam vim hostium interfecit, conversis in fugam hoc modo liberatis.

XIII. Ceterum sollicitis ducibus et multorum clade ob crebras hostium incursiones anxii, decernitur, uti primum finitimas Troiae civitates cum parte exercitus adeant, easque omni modo incursent. Ita omnium primam Cycni regionem invadunt, vastantque circum omnia. Sed ubi Neandriensium civitatem, quae regni caput, filio-

tali tempore) Ex vetere Cod. *in tali temp.* scribendum affirmat Burmann. ad Val. Flacc. II. 145 (*in tali quoniam tibi tempore con- iux*). At libri scripti et editi quos vidi omnes praepos. ignorant hic et c. 48. Cf. Gloss.

Cycnus) Ita hic et ubique tres MSS. — more Graecorum —, non *Cygnus*, latino more, ut ubique MSS. Ovidii plurimi et melio res. Cf. cap. 18. *Tecnessa*, non *Tegm.*

regnum) Ed. Obr. et Crat. *regnum erat.* In seq. Ed. Dacer. *ex insidiis.* v. ad I. 5. Pro *ullo ordine* S. Call. opp. *ullo malo.*

demandata) Crat. *mandata.* Infra *In queis Ach.* S. Gall. opp., Ed. Merc. et Obr. In cett. *quis.* v. ad I. 15.

conv. in fugam hoc m. lib.) Sic Obr. et Merc. excudendum curarunt. Ed. Crat. *Mox in fugam conversis reliquis, atque nostri* (Edd. Basil. posteriores *nostri quoque*) *hoc modo liberati sunt* En scholiastae fabricam. MSS. mei et Ed. Princ. *conversis in fuga h. m. lib.* Nonne fuit *conversis atque in fuga?* ut cap. 1. *versis hic atque in fuga.* An *conversis fuga?* ut Hegesipp. I. 30. *Peractum esset proelium, omnibus fuga versis, si Herodes Hierosolymam protinus dirigendum iter aestimasset.*

XIII. *adeant*) Bern. *adeunt.* et *mox incursant.*

Neandriensium) Uterque S. Gall., Argent., Bern. et Ed. Merc. *Mentorensium.* Ed. Princ. et Mediol. *Mentoriensium.* Crat. *Metorensium.* Suspiciatur Obrechtus *Methonensium*, a Methona, in Troade

rum Cycni nutrix memorabatur, nullo resistente invasere, atque ignem subiicere coepere, cives eius multis precibus lacrimisque orare, uti ab incepto desisterent; per omnia humana atque divina nixi genibus deprecantes, *nè delicta pessimi ducis civitatem innoxiam et paulo post fidam sibi luere paterentur*. Hoc modo per miserationem servata civitas. Ceterum regios pueros, Cobin et Corianum eorumque sororem Glaucen, expetentibus Graecis tradidere: quam nostri Aiaci ob fortia facta eius, exceptam reliquae praedae, habendam concedunt. Neque multo post Neandrienses sup-

sita, una ex septem urbibus, quas Achilli promiserat Agamemnos, antea vocata *Πήδασος*, testibus Strab. VIII. p. 248. ed. Casaub. et Ios. Genes. p. 56. Scriptt. Byz. Tom. XXIII. Ex Pausan. X. 14. Strab. XIII. p. 415, Conon. Narrat. 28, Nepot. Paus. 3, qui Cycni urbem *Colonas* vocant, pronum esset corrigere *Colonensium*. Verum enim vero nihil certius esse, quam cum Perizon. Diss. §. XXXII. scribi debere *Neandriensium* (vel *Neandrensiū*). Sunt enim *Νεανδροίτις* apud Xenoph. Hell. III. 1. 13, qui *Νεανδροίτις* vocantur a Strab. XIII. p. 606.), a *Neandria* vel *Neandro*, Troadis urbe, patet ex Malela; qui, cum in rerum, quae hic narrantur, ordine presserit sequatur Dictyn, p. 124. sic pergit: *Και εὐθέως ἐξώρημασεν ὁ ἡμιόλης, καὶ παραλαμβάνει τὴν πόλιν τοῦ αὐτοῦ Κύκνου προμήρη: τὴν Νεανδρῶν, καὶ τὴν χώραν αὐτῆς πραιδεύει κ. τ. λ. ὁ Cedren. p. 103. Eiusdem urbis Neandri incolae significantur a calcem huius cap. corrupta voce *Maeandriorum*, pro qua rectissimè *Neandriorum* scripsit Perizonius. *Neandriorum* legit etiam pro *Neandriensium* Fuchs. Quaest. p. 105. Verum in duplici forma, quae eiusdem urbis incolae et *Neandrienses* et *Neandrii* nominantur, esse quod offendas, in aliis populis docet Eustath. ad Dionys. Perieg. p. 70. Steph.*

filiorum) Ita libri mei, non *filiorumque*. Mox pro *nutrix* Crat. *altrix*. Eaedem voces mutant Horat. Od. III. 4. 10. et Bentl. — Infra Crat. *nixis genibus*.

pessimi) S Gall. sec. IX. *pessumi*, more Sallustiana scriptura, hoc unico loco unius tantum, licet optimi, MSS. tantate sustentata, parum meret fidei.

fidam sibi) Addendum *futuram*, ait Vindingius. Cf. *Gloss. V. nus* etiam Wopkensis p. 23. conatus *fidem daturam*. De *non addi* Perizonium Diss. §. XXXIX.

Cobin et Corianum) Malelas p. 125. nominat *Κοβίης* et *Κορίων*. cf. Obs. Infra Ed. Crat. *excepta reliqua praeda*. v. Gloss. *Neandrienses*) Eadem hic scripturae variatio, quae supra.

plices et cum pace ad Graecos conveniant, amicitiam et omnia, quae imperavissent, facturos polliciti. Quis perfectis Graeci Cillam aggressi expugnare. Neque tamen Coronen, quae haud procul aberat, contingunt, in gratiam Neandriorum, qui domini civitatis eius, fideles atque amicissimi nobis ad hoc tempus permanserant.

XIV. Eadem tempestate oraculum Pythii Graecis perfertur, *concedendum ab omnibus, uti per Palamedem Apollini Sminthio sacrificium exhiberetur*: quae res multis grata ob industriam et amorem viri, quem circa omnem exercitum exhibebat, nonnullis ducum dolori fuerat. Ceterum immolatio centum victimarum, sicuti praedictum erat, pro cuncto exercitu exhibebatur, praeeunte Chryse, loci eius sacerdote. Interim re cognita

imperavissent) Ita libri, non *imperassent*. Supra Crat. *perveniunt*. Mox Bern. et Ed. Merc. *Quaeis perf.*

Coronen) Dacia putat hic Coronen esse, quam Colonas vocat Strabo. Fuchsius Quaest. p. 105. mutat *Colonen* ex Plin. V. 32. Significatur opinor sive *Torons*, quam urbem Steph. Byz. cum Neandria, sive *Carene*, quam Plin. V. 30. cum Neandro, sive *Cebrene*, quam Strab. XIII p. 415. cum Neandria iunctim memorat. Ob quam nominum diversitatem tutissimum mihi cum Obrechtio visum, hic nihil mutare.

Neandriorum) Libri mei, Ed. Merc. et Obr. *Maandriorum*. Mediol. et Venet. *Meandriorum*. Crat. *Meandrinorum*. Vid. supra. n seq. Ed. Venet. et Crat. *qui contermini civit.*

Cap. XIV. *concedendum ab omn.*) Ed. Princ. *concessumque est ab omn.* MSS. *Zminthio*. et infra *Zminthii*.

dolori fuerat) Ita libri mei, non *fuit*. Plusquamperfectum in tar Perfecti vel Imperfecti etiam aliis Sept. locis ponitur. v. Gloss. ad IV. 5,

loci eius) Cuiusnam loci? nullum enim nominavit. Quare Tuchs. Quaest. p. 113. corrigit *Dei illius*. Sed nihil mutandum. Locus sacrificii habendi erat Chrysa, quae urbs, in Adramyttena Chrope mare sita, Apollinis Sminthii templo erat celebris (Strab. XIII. D. 423. Schol. ad Hom. Il. I. 38), ubique habitabat Chrysaes, Apollinis sacerdos (Hom. Il. I. 431.). Graecum Dictyn huac ipsum locum in praecedentibus commemorasse cum dubium non sit, tum eundem

Alexander congregata armatorum manu ad prohibendum venit: eum duo Aiaces, priusquam ad templum appropinquaret, interfectis plurimis fugavere. Sed Chryses, quem sacerdotem Sminthii Apollinis supra diximus, utriusque exercitus offensam metuens, quisque partium ad eum venerat, cum his se adiunctum esse simulabat. Interim in eo sacrificio Philocteta, haud procul ab ara templi eius astans, morsu serpentis forte contingitur: dein ab omnibus, qui animadverterant clamore sublato, Ulixes accurrens serpentem interficit: neque multo post Philocteta cum paucis uti curaretur, Lemnum insulam mittitur: namque in ea, sacra Vulcano, antistites dei inhabitare accolis dicebatur, solitos mederi adversus venena huiusmodi.

ex narrationis filo intelligit Salmasius ad Aram Dosiadae Tr. Antiq. Graec. Polen. suppl. T. II p. 696. Latinus autem interpres Septimius, nimio saepe brevitatis studio in contrahendis Ovidii narrationibus adstrictus, atque etiam negligentiae passim reor. aliis locis, sic nostro, quae ad intelligentiam sunt necessariae, non sit: urbem Chrysam reticet, in sequentibus autem ad eam etiam memoratam, sermonem refert. Plane ut lib. I, 4. de *insularum affinium* agitur, quasi in praecedentibus eius facta sit mentio: not. cr. ad lib. VI. 2.

eum duo Aiaces) Crat. *Quem quidem Aiaces duo. Intra offensum metuens.* Ed. Princ. *offensam timens.*

quisque part. ad eum venerat) Mea Crat. et antiquae quas Burmannus ad Ovid. A. Am. I. 267, se vidisse testatur. *quisque* scilicet a scholiasta: nam *quisque* est quicumque, ut Perizon. Diss. §. XL. et post eum Wopkens. p. 23. *Vindicta* *rigit ut quisque.* Legimus sane lib. V. 10. *uti quisque partem luerat.* Sed consulas Perizonii et Wopkensis contra *eum* cf. Gloss. Eaedem Edd. *venerant.* quam lectionem, a *perizonio* praelatam, sed nullo apto exemplo probatam, explodit Wopkens. p. 24. Sed cf. Ruhnk. ad Terent. Eun. Prol. init. Dict. p. 88.

in ea, sacra Vulcano cet.) Sic totum locum MSS. auctoritate restitui, cum antea ederetur: *in ea sacri Vulcani ant. inhab. accolis dicebantur, soliti med.* Nam S. Gall. sec. IX. *in ea Vulcano antestites deinhabitare* (i. e. dei habit. vel *dei inhab.*

XV. Per idem tempus Diomedes et Ulixes consilium de interficiendo Palamede ineunt, more ingenii humani, quod imbellum adversum dolores animi et invidiae plenum, anteiri se a meliore haud facile patitur. Igitur simulato, quod thesaurum repertum in puteo cum eo partiri velent, remotis procul omnibus persuadent, uti ipse potius descenderet: eumque nihil insidiosi summetuentem, adminiculo funis usum deponunt; ac propere arreptis saxis, quae circum erant, desuper obruunt. Ita vir optimus acceptusque in exercitu, cuius neque consilium unquam neque virtus frustra fuit, circumventus a quibus minime decuerat, indigno modo interiit. Sed fuere, qui

adnotat Orellius) *ab accol. dicebantur, solitos med. S. Gall. opp. in ea sacra Vulcano antistites inhab. ab acc. dicebantur, solitos med. Bern. in ea sacri antist. inhab. ab acc. dicebantur, solitos med. Ed. Princ. in ea sacrata Vulcano antistes inh. ab acc. dicebantur, solitos med. Lemnum insulam Vulcano fuisse sacram, res nota est. Emendationem dicebatur ultro obtulit MSS. lectio; atque in constructione huius verbi non est quod offendas: nam lib. IV. 21. fertur Oenonem commotam esse. Ad dei intell. huius Vulcani. Inhabitare in loco dicit etiam Plin. H. N. XI. 37. s. 54. inhabitat animus in oculis. ubi al. habitat.*

XV. *imbellum*) Crat. *imbecillum*. ut exhibet etiam Dresem. ad loc. Iscan. V. 283. v. Praefat. p. XXXIX.

nihil insidiosum summetuentem) Ita rescribere visum, collata librorum quos vidi scriptorum et editorum lectione *nihil insidiosae* (Cod. Heinsii *insidiosi*, teste Burmann. ad Ovid. Met. VII. 444) *metuentem*, cum ea, quam exhibent Obrecht et Perizon. Dias. §. XV. *nihil de insidiis summetuentem*. Librarios *summetuere*, utpote ignotam verbum, eiecisse et vulgare *metuere* reposuisse probabile est. cf. Praefat. p. XLV.

ha vir) S. Gall. sec. IX. *Ita ut vir.*

acceptusque in exercitu) De eodem Palamede cap. 29. *gratum acceptumque in exercitu*. Attamen Vindingius, quod mireris, legi iubet *acceptusque exercitu*; pro: exercitui; quem Dativum omnino spernit Septimius.

neque consil.) A S. Gall. sec. IX. et Bern. exultat *neque*. *minime decuerat*) Ita libri mei et Ed. Obr., laudatque Cort. ad Sall. Hist. I. 14. Ed. Merc. et Crat. *debuerat.*, ut citat idem Cort. ad Sall. lug. 49. 2. Receptae lectioni favet Sallustius. v. Gloss.

eius consilii haud expertem Agamemnonem dicerent, ob amorem ducis in exercitum, et quia pars maxima, regi ab eo cupiens, tradendum ei imperium palam loquebantur. Igitur a cunctis Graecis, veluti publicum funus eius crematum igni, aureo vasculo sepultum est.

XVI. Interim Achilles ministras et veluti officinam belli proximas Troiae civitates ratus, sumtis aliquot navibus Lesbum aggreditur, ac sine ulla difficultate eam capit; et Phorbanta, loci eius regem, multa adversum Graecos hostiliter molitum, interficit, atque inde Diomedeam, filiam regis, cum magna praeda abducit. Dein Scyrum et Hierapolin, urbes refertas divitiis, cunctis suorum

in exercitum) Lege omnino *in exercitu*; nam agitur de amore non quo Palamedes exercitum prosequabatur, sed quo exercitus ipsum; et hic amor eum Agamemnoni suspectum reddidit. *PERIZONIUM* Diss. §. XXXIX. Recte, quicquid de amore Palamedis erga exercitum contra Perizonium dicitur Wopkens, p. 24. Nonne autem *in exercitum* hic idem est atque *in exercitu*? Veteres scilicet perierunt indifferenter sextum et quartum casum praepositioni *in* adiungunt. Vid. Curt. ad Sall. Cat. 19. 3. Goerenz. ad Cic. de Leg. III. 17. p. 268, Oudendorp. et Davis. ad Caesar. B. C. I. 25, Gell. I. 17. Praeterea apud Volcat. Gallican. in Avid. Cass. 4. vetus lectio est: *ortio in exercitum orta*, pro: *in exercitu*; ubi Accusat. placet Salsatio p. 452. b.

XVI. *Dein Scyrum et Hierapolin*) *Dein* i. e. postquam *in exercitu* intelligas fac ex Malel. p. 125, nam statim sequitur excidium Phrygiae urbium. — S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *phyrham et hierapolin*. Bern. et S. Gall. opp. *phyrham et hierapolin*. Libri Mercatorum *Phyrram*. Obrechtii Argent. *Phyrram*. Ed. Mediol. *Pyrram*. h. l. Crat. est *Pyrrham*; et sic scribi volunt Vinding. et Obrecht. *Pyrrha* Lesbi urbs est, de qua Strab. XIII. p. 417 et 425. *Byz. v. Πύρρα*. Legendum videtur Mercero et post eum *Dunus* ac Fuchsio Quacst. p. 106. *Scyrum*. Rectissime. *Scyrum*, *Phrygiae urbem*, coniungit Dictys cum Hierapoli, quae item Phrygiae urbs est. *Strab. XIII. 433*, Steph. Byz. s. v., Vitruv. VII. 3, Apul. de Mund. p. 37. De eadem urbe Hom. II. IX. 668. *Ἀχιλλεύς, Σκύρον ἑλὼν αἰνείας*, *Ἐννοῦς πρὸς Ἰσθμίου*, ubi Schol. *Σκύρος, πόλις νῦν μὲν Φρυγίας, πρὸς τὴν δὲ Κιλικίας*. Ovid. Met. XIII. 175. *Me credite Lesbon, Tenedon Chrysenque et Cillam, Apollinis urbes, et Scyron cepis*

poscentibus vi magna aggressus, paucis diebus sine ulla difficultate excindit. Ceterum qua pergebat, agri, referti iugi pace, depraedati omnibusque vexati: neque quicquam, quod amicum Troianis videretur, non eversum aut vastatum relinqui. Quis cognitis finitimi populi ultro ad eum cum pace accurrere; ac ne vastarentur agri, dimidio fructuum pacti, dant fidem pacis atque ab eo accipiunt. His actis Achilles ad exercitum regreditur, magnam vim gloriae atque praedae apportans. Eodem tempore rex Scytharum, co-

excindit) Ex MSS. Oudendorpius ad Apul. Met. V. p. 364 vult *excidit*. Utrumque latinum est: *urbem excindere* et *urbem excidere*. Nostro loco libri scripti et editi quos vidi consentiunt in *excindit*, pariter atque lib. IV. 15. *sub cuius manibus excindi Troiam deceret*. Cf. Liv. XLIV. 27. *urbes excindere*. Sed lib. III. 16. recte se habet *excisurosque urbem*, a verbo *excidere*. Frequenter utrumque verbum in MSS. mutat. Cf. Oudend. ad Caes. B. G. VII. 50. |

depraedati omnibusque vexati) Ita MSS. mei, Ed. Princ., Merc. et Obr. Forcellini Lex. s. v. *depraed.* exhibet *depraedari-vexari*, quod placet Dacerae. Wopkens. p. 25. pro *omnibusque* legendum putat *omnimodisque*, vel *omnique modo*, vel *omnibusque modis*. In MS. ab Oudendorpio (ad Apul. Met. VII. p. 479) viso et Ed. Crat. additum est *rebus*. Ex alio MS., in quo habetur *depraedationibusque*, Oudendorpius coniecit *depraedationibus ignibusque vexati*. Auctor quidem τῶν Τρωϊκῶν in Bibl. Uffenb. XXXIII. p. 679. οἱ δὲ τὰ πέλῳα τῶν Τρώων ἐθήον καὶ ἐληττόντο. quod vertitur *igni ferroque vastarunt*. atque in eundem sensum capi licet Malelae aliquoties in hisce vastationibus adhibitum verbum *πραιδεύειν*. Sed illud *rebus* a scholiasta profectum esse palam est; plane ut Daret. Phryg. *Telamon promissit, omnibus* (i. e. ad omnia. cf. Gloss. ad III. 3.) *se paratum, quae Hercules vellet*. ubi S. Gall. sec. IX. *omnibus rebus*. Ed. Crat. in *omnibus rebus*. Atque *depraedationibusque* prava et confusa scriptura vocum *depraedati omnibusque* (*depraedationibusque*) natum esse non minus est probabile, cf. Gloss. *videretur*) Crat. *crederetur*. et *infra atque vastatum reliquit*. n seq. Ed. Merc. *Queis*. Crat. *Quibus*.

cum pace accurrere) Ed. Obr. *occurrere*. Forte recte. Lege is Graev. et Oudend. ad Sueton. Calig. 26. atque Burm. ad Vell. Pat. II. 61. 2. Heinsius ad Vell. Pat. II. 38. 1. exhibet *accurrunt*. *dimidio fructuum pacti*) Conspirant in hanc lectionem libri rei et Ed. Obr. Al. *dimidium*. et sic legit etiam Heins. ad Vell. l. l.

gnito adventu nostrorum, cum multis donis adventabat.

XVII. Ceterum Achilles, haud contentus eorum, quae gesserat, Cilicas aggreditur, ibique Lyrnessum paucis diebus pugnando cepit. Interfecto dein Eetione, qui his locis imperitabat, magnis opibus naves replet, abducens Astynomen, Chrysi filiam, quae eo tempore regi denupta erat. Propere inde Pedasum expugnare occoeperit, Lelegum urbem: sed eorum rex Brises ubi animadvertit in obsidendo saevire nostros, ratus nulla vi prohiberi hostes, aut suos satis defendi posse, desperatione effugii salutisque, attentis ceteris adversum hostem domum regressus, laqueo interit. Neque multo post capta civitas, atque interfecti multi mortales, et abducta filia regis Hippodamia.

XVIII. Per idem tempus Ajax Telamonius Thracum Cherronesum omni modo infestabat. Sed ubi eorum rex Polymestor virtutem atque gloriam viri cognovit, diffidens rebus suis deditionem oc-

Sed priorem lectionem vel exempla ab ipso Heinsio allata comparabant. — Ad finem cap. pro *nostrorum* Ed. Obr. *nostro*.

XVII. *Eetione*) Bern. *eactione*. Ed. Princ. *ecione*. Crat. *fectione*. Similis huius nominis corruptioprehenditur c. 19. — Mox Crat. *Cylicias*, et S. Gall. opp. atque Crat. *Lyrnessum*.

Chrysi fil.) Legendum *Chrysei* vel *Chrysi* vel *Chrysa*. Iis dicitur Graecae sciunt. DACERIA. Recte se habet *Chrysi*, ut videtur p. 26. cf. Gloss.

Lelegum) Bern. et Ed. Princ. *legorum*. S. Gall. opp. *legum*. Ed. Crat. *Lelegonum*. — Mox pro *Brises* S. Gall. opp. et *Brises*.

effugii salutisque) Bern. *effugi salutique*. Infra *Et hinc capta est civit.*

XVIII. *Polymestor*) In scriptis editisque exemplaribus apud Dictyn esse *Polymestor*, non *Polymnestor*, recte monet Heins. apud Ovid. Met. XIII. 430. quem vide. Supra S. Gall. sec. IX et X Princ. *eorum rex*, non inverso ordine. Infra *tuncque* libri, *tumque*.

coepit: tuncque Polydorus, Priami filius, quem rex recens natum clam omnes alendum ei transmiserat, merces pacis ab eo traditur. Aurum etiam aliaque dona cuiusquemodi ad conciliandum hostium animos affatim praebebantur. Dehinc frumentum per omnem exercitum totius anni pollicitus, naves onerarias, quas ob id Ajax secum habuerat, replet: multis execrationibus amicitiam Priami adversum Graecos renuens, in pacis fidem receptus est. His actis Ajax iter ad Phrygas convertit; ingressusque eorum regionem, Teuthrantem, dominum locorum, solitario certa-

natum clam omnes alendum ei transm.) Ita Med. Al. quem rex recens natum alendum homini transm. Arg. q. r. r. natum ominis causa alendum ei tr. Mediolanensi lectioni favent Euripides, Virgilius, Ovidius (cf. Obs.) ΟΒΡΑΧΕΤ, MSS. mei natum hominis alendum ei trans. Ex vetusto Cod. Heinsius ad Ovid. Met. II. 529. legit natum clam omnes homines alendum trans. Ed. Princ. natum omni salendum. Merc. natum alendum homini. Crat. natum clam omnibus (cf. ad I. 22.) alendum ei tr. traditur) Bern. accipitur. Praeterea Ed. Dacer. merces eis ab eo trad.

dona cuiusquemodi) Ita corrigit Mercerus, multaque huius locutionis exempla promit: eum secuti sunt Obrecht. et Wass. ad Sall. Cat. 41: adstipulatur etiam Oudendorp. ad Apul. Met. VIII. p. 554. Libri huiuscemodi.

ad conciliandum h. animos) Ita praeter libros meos, Ed. Merc. et Obr., etiam MS. Periz., teste Oudend. ad Apul. Met. X. p. 708. Ed. Crat. conciliandos. cf. ad V. 13. Mox Ed. Merc. et Obr. praesentur. Dein frum.

multis execrationibus) Ed. Princ. et Obr. multis autem exs. in qua lectione iustus nexus laborat. MSS. mei et Merc. multis execr. cui lectioni favet oratio Malelae p. 128. χρυσὸν αὐτῷ πολὺν δούς, καὶ σίτον ἐνὸς ἐνιαυτοῦ εἰς ἀνάλωμα τοῦ Ἀχαικοῦ στρατοῦ. ποιήσας δ' αὐτὸς Πολυμήστωρ συνθήκας μετὰ τοῦ Ἀλάντος ἑγγράφους, μὴ συμμαχεῖν Ἠριώμῳ. Vinding. scribi iubet multisque exs., ut est in Ed. Crat.

in pacis fidem) Crat. in pacem fidemque. Lib. V. 10. in quis fidem pacis confirmarent. Ovid. Met. XII. 365. quem - dederat, pacis pignusque fidemque. Scribere Sept. etiam potuit in pacti fidem. ut c. 20. fidem pacti, quod cum Polymestore intercesserat — refert. c. 47. fidem pacti firmavere. Consulas etiam Heins. ad Ovid. Met. XI. 135.

Teuthrantem) Bern., S. Gall. opp. et libri Merceri Teuthandrum. Ed. Princ. Teuthiandrum.

mine interficit; ac post paucos dies expugnata atque incensa civitate, magnam vim praedae trahit, abducens Tecmessam, filiam regis.

XIX. Igitur ambo duces, multis vastatis atque expugnatis regionibus, ipsi clari atque magnifici ingenti nomine, per diversa loca, quasi de industria, eodem tempore ad exercitum remeavere. Dein per praecones conductis in unum cunctis militibus ducibusque, progressi in medium, singuli laborum atque industriae documenta in conspectu omnium exposuere. Quae ubi Graeci animadvertere, favore ingenti ac laudibus eos persecuti mediosque statuentes, ramis oleae coronavere. Dein consilium de dividenda praeda haberi coeptum, Nestore et Idomeneo in decernendo optimis auctoribus. Itaque cunctorum sententia ex omni praeda, quam Achilles apportaverat, excepta Eetionis coniuge Astynome, quam Chrysi filiam

vim praedae trahit) Ita praeter libros meos, Ed. Merc. et Obrechtii MSS. Oudendorp. ad Apul. Met. II. p. 113, non *abstractat*, ut al. legunt. Livius (X. 20), Tacitus (Ann. IV. 48.) aliique perpetua fere formula dicunt *praedam trahere*.

Tecmessam) MSS. et Ed. Princ. *Tecmissam* i. e. *Tecmessam*, ut habetur in MSS. lib. V. 16. graeco more; non *Tegmessam*, ut antea edebatur. Cf. ad c. 12.

XIX. *quasi de ind.*) Crat. et Dacer. *atque quasi*. In *ind.* mox post *laborum* additur *suorum*, omittiturque infra *haberi*.

in decernendo) Ed. Obr. *in cernendo*. Scio equidem posuisse Romanos *cernere*, ut apud Graecos *αἰεῖν*, pro decernere, *αἰεῖν*; de cuius verbi significato proluxe egerunt Kuesterus in singulari Diatribe, et Perizonius ad Sanct. Min. IV. 15. p. 769 sqq. in Respons. ad Kuesteri Diatrib. ibid. p. 772. sqq. Sed *αἰεῖν* exemplarium atque editorum ceterorum quae vidi omnium *αἰεῖν* auctoritas: atque cum in ceteris libris, ut et Ed. Merc., *αἰεῖν* in *decernendo*, tum ex S. Gall. sec. IX, et Ed. Princ. *αἰεῖν* distincta scriptura *inde cernendo* adducor, ut in aliis MSS., *αἰεῖν* in Argent. Obrechtii (quem in Praefat. similem diximus editioni Princ.), *αἰεῖν* de librarii oculos fugisse credam, hincque enatam, quae *αἰεῖν* Obr. repraesentat, lectionem.

apportaverat) Crat. hic et infra *asport*. Cf. ad II. 58.

supra docuimus, ob honorem regium Agamemnoni obtulere. Igitur etiam Achilles praeter Brisi filiam Hippodamiam Diomedeam sibi retinuit; quod eiusdem aetatis atque alimonii non sine magno dolore divelli poterant, et ob id iam antea genibus Achillis obvolutae, ne separarentur, magnis precibus oraverant. Ceterum reliqua praeda vitritim ob singulorum merita distributa est. Dein quae Ajax apportaverat, Ulixes et Diomedes rogatu eius in medios intulere. Ex quis auri atque argenti, quantum satis videbatur, Agamemnoni regi datur: ac deinde Aiaci ob egregia laborum eius facinora Teuthranti filiam Tecmessam concedunt. Ita divisus in singulos, quae supererant, frumentum per exercitum dispartiant.

XX. His actis fidem pacti, quod cum Polyestore intercesserat, traditumque Polydorum re-

excepta - coniuge Astynome) Corrigit Vindingius *exceptam-coniugem Astynomen*; et sic habetur in S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Obr.; a correctoribus scilicet, qui, plane ut Vindingius, sextum casum consequere nequiverint. Etenim nullus dubito, quin Septimius sextum casum scripserit, in quem ceteri scripti et editi libri, quos vidi, conspirant. v. Gloss. Aequa lectionis varietas cap. 49.

Chrysi) Crat. *Chrysis*, Eadem infra *Brisei*, ut ab *Ulixes* sit *Ulixei*, de qua forma Ruhnken. ad Vell. Pat. II. 43. 2. Sed vid. ad cap. 17. In eadem mox *Diomedeam quoque sibi ret.*

alimonii) Ita libri mei et Merc., invenitque Vinding., non *alimoniae*. Variare MSS. dicit Oudendorp. ad Sueton. Calig. 42., qui femininum ut frequentius scriptoribus praefert. Neutrum usitatum Tacito cat.

in medios int.) Vinding. vult *in medio*. At v. Gloss. Mox Ed. Merc. *Ex quis*. Crat. post *laborum om. eius*. Cf. ad c. 20.

Teuthranti fil. Tecmess.) Sic scripsi: nam S. Gall. sec. IX. *Teuthranti fil. Tecmiss.* opp. et Bern. *Teuthranti fil. Tecmiss.* Ed. Princ. *Teuthyanti fil. Tecmiss.* Merceri librorum unus *Teuthranti*, alter *Teutanti*. *Teuthranti*, pro: *Teuthrantis*; ut supra *Chrysi*, *Brisi*. Antea edebatur *Teuthrantis f. Tegn.*

dispartiant) S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *dispartiant*. Vid. ad I, 15. Supra Crat. *superfuerant*.

fert. Ob quae cunctis decernitur, ut Ulixes cum Diomede, profecti ad Priamum, Helenam cum abreptis recuperarent, atque ita Polydorum regi traderent. Igitur his pergentibus, Menelaus, in cuius gratiam id negotium gerebatur, legationis officium eius pariter cum supradictis capit. Itaque habentes Polydorum ad Troianos veniunt. Sed ubi animadvertere populares, electos ac magni nominis viros adventasse, prope senes omnes, quorum consilium haberi solitum erat, in unum ducunt, Priamo a filiis domi retento. Igitur reliquis praesentibus, Graecorum Menelaus verba facit: *secundo iam se ob eandem causam venisse*. Cum multa alia adversum se domumque suam admissa, tum magno cum gemitu filiae orbitatem per absentiam coniugis conqueri: *quae cuncta ab amico quondam et hospite non secundum meritum*

XX. *cunctis decern.*) Praepos. *a*, antea ante *cunctis* expressam, delevi auctoritate S. Gall. sec. IX et Ed. Princ. *Cunctis* tertio casu apud verbum passivum loco sexti cum praepos. *a*, ut saepissime apud Latinos. Cf. ad lib. IV. 6.

abreptis) Bern. *arreptis*. Mox Ed. Crat. *reciperarent*. et *omita*, de quo v. ad I. 15. Infra Ed. Princ. *in cuius gratia*.

leg. off. eius) Ed. Crat. om. *eius*. Cf. cap. 19. *laborum eius scinora*. 22. *culpa eius vacui*. — Totus locus *Itaque veniunt* abest a S. Gall. opp.

in unum ducunt) *In unum conducere* dixit supra c. 2 et 3 atque ita Tacitus aliique; ut forsitan hic quoque scribendum est *conducunt*. WORKENS. p. 27.

Secundo iam — evenisse) Diversis literis totum locum expressit Artopoeus, quo indicaret, hanc fuisse Menelai orationem. *Pro* quidem gustui non addidit hic *ἀπρος*, quem *ἐπιτοίης* vir doctus diceret videlicet Menelaus: *Secundo iam adsum, ut magno cum gemitu orbitatem filiae conquerar*. Mira oratio, praesertim incepta confessio, se magno cum gemitu conqueri. Scripsisset enim Septimius suo et Sallustiano more *se venisse — conquestum*. Quare locum aliter disposui. Verba cum multa — conqueri non Menelaos in sua oratione, sed Latinus interpret dicit, Menelai orationem quam totam vertere noluit, miserandum in modum contrahens.

suum evenisse. Eam seniores lamentationem immodicam cum lacrimis accipientes, ad omnia, quae ab eo dicebantur, tanquam iniuriae eius patientes, adnuere.

XXI. Post quem Ulixes medius astans huiuscemodi orationem habuit. *Credo ego vos, Troiani principes, satis compertum habere, 'nihil temere Graecos, nihil inconsultum incipere solere; ac semper his iam tum a maioribus provisum atque elaboratum, uti facta gestaue eorum laus potius, quam culpa sequeretur. Et, ut praeterita a me consulta omittam, hoc iam licet re cognoscere.*

Eam sen. lamentationem immodicam) Libri mei, Ed. Merc. et Obr. *Ea sen. lamentationem immodica.* Igitur in immodicam lamentationem eruperunt lacrimasque fuderunt seniores, hac audita oratione? Ut fuerit Graeci Dictyis oratio affectuum longe plenior, haud tamen tantopere auditorum animos dilaniatos fuisse arbitrator. Permoti sunt seniores Menelai querelis et gemitu, atque communicarunt animo factas viro iniurias: decreverunt etiam pari omnium consensu, indigne Menelaum passum iniuriam (cap. 23.): atque, ubi Aeneas atroci oratione legatis respondit, tumultus adeo coortus est, timentibus Troianis, ne hac intercessione Priami regnum everteretur (cap. 26.). Quae cuncta considerans scripsi, quod, quae in manibus est, editio repraesentat. Non aliter exhibent Ed. Crat. et Dacer., legit Barthius, correxitque Vindingius: huic tamen verba *immodicam cum lacrimis* non mutanda erant in *immodicis cum lacr.* Cf. Gloss. Iam nunc recto talo stat tota sententia. Scil. Menelaus in oratione sua iniurias sibi domuique factas filiaeque orbitatem magno cum gemitu immodicaeque lamentatione conquestus erat: quam lamentationem, lacrimis permistam, ubi audiunt seniores, permoventur animi, atque ad misericordiam societatemque doloris stimulantur. *iniuriae eius patientes*) De hoc loco in Praefat. p. LX. egimus. — Libri *advenere* i. e. *adnuere.* Vulg. *annuere.*

XXI. *Post quem*) Ed. Crat. et Obr. *Post quae.* Sed uterque S. Gall. et Ed. Princ. *Post quam*, pro *Post quem*, scil. Menelaum, ut recte est in Bern. et Ed. Merc. Simillimo loco cap. 50. *Post quem* (Aiacem) *Ulixes, illa quidam deorum esse, ait.* ubi Bern. *Post quae.*

vos, Troi.) Bern. om. *vos.* In seq. Wopkens. p. 27. elegantius *potat inconsulte.* At vid. ad lib. V. 6. *ut praeterita a me cons. om.)* Haec est librorum meorum et Merceri lectio. Corrigit Mercerus *praeterita ante cons.* quod vix fert latinitas. Argent. MS. *ut a me cons.* omisso *praeterita.* unde Obrechtus scripsit *ut ante cons. omitt.* illud *praeterita* a scholiasta profectum ratus. Nun damno. Sed infra cap. 51. eadem formula

Iniuriis contumeliisque Alexandri paullo ante laesa Graecia, non ad vim neque ad arma decursum est, quod iracundiae refugium esse solet. Nam de consilii sententia legati ad recipiendam Helenam, ut meministis, cum Menelao venimus: quibus, praeter superbas verborum minas et insidias occultas, nihil a Priamo neque ab eius regulis remissum est. Imperfecta igitur re, ut opinor, consequens fuit arma capere, iusque per vim extorquere, quod amice impetrari nequitum est. Itaque parato exercitu, ac tot egregiis atque inclytis ducebus, ne sic quidem proelium adversum vos inire

utitur noster: *Praeterita, ait, omittenda sunt.* Cf. lib. V. 2. *Sed praeteritorum saties: futuris saltem parcendum ac consulendum est* cap. 3. *quoniam praeterita revocare nulli concessum est, praesentium habendam rationem curamque futuris adhibendam.* Ed. Crat. *ut praet. bene cons.* ut exhibet etiam Wass. ad Sall. Cat. 72. phetique Wopkensis p. 28. Sed istud bene a scholiasta, qui totam orationis initium respexerit, explicationis gratia illatum videtur: plane ut cap. 23. *voluntas consulendi.* ubi Crat. *bene cons.* Quare MSS. lectionem retinere visum est, et explicare: praeterita a se inde, ante me, meae scil. vitae tempus quae antecesserunt. Haberes ita praepositionem a, novo loquendi more significantem notum a praesentia ad tempus antiquius; cum apud ceteros Latinos significet tempus ab aliquo initio vergens ad aetatem posteriorem.

hoc iam licet re cognoscere) Recte sic edidit ex libris MSS. Obrechtus. Eadem enim lectio se manifestat in utriusque S. Gall. et Ed. Princ. scriptura *hoc iam licere cognoscere.* Sensus: quomodo habebitis, ab antiquissimis inde temporibus Graecos, quaecumque inceptum, incipere solitos non temere, sed consulto. Atque haec Graecorum mens, omissis praeteritis, etiam praesenti tempore vera comprobatur. Scil. iniuriis et q. seq. In cett. libris MSS. *re cognoscere*, et in nonnullis praeterea iam hoc, ut citat etiam Wass. ad Sall. Cat. 37.

neque ab eius reg. Crat. *atque ab.* Totus locus varie et doctis explicatus est. v. Gloss.

iusque) Uterque S. Gall. et Ed. Princ. *hisque.*

impetrari neq.) Ipsa syntaxos grammaticae ratio patet. ut legamus *impetrari*. Psaixon. Diss. §. XXXIX. Recte. Cf. *his MSS.* et Edd. *impetrare.*

parato exercitu) Crat. *peracto exercitu totius Graeciae, atque tot.* Etiam in MSS. Heinsii ad Ovid. Fast. VI. 629. *permutant paratus et peractus.* Bern. *partito exercitu.* Sed Sall. *aug. 28. parato exercitu.*

consilium fuit: sed imitati morem modestiamque solitam, iterato ad vos ob eandem causam oratum venimus. Cetera in manu vestra sita sunt, Troiani: neque vos pigebit consensisse nobis, si modo sana mens est, decretis salubribus priora male consulta corrigere.

XXII. *Per deos immortales, reputate cum animis vestris, quanta clades, veluti contagio huiusce exempli, orbem terrarum occupatura sit. Quis enim posthac, cui virile negotium est, recordatus Alexandri facinus, non omnia suspecta atque insidiosa ab amico metuere cogetur? Aut quis frater fratri aditum patefaciet? Quis hospitem aut cognatum non tanquam hostem cavebit? Denique si hoc,*

vestra) Ed. Princ. *nostra.* Bern. *o Troiani.*

vos pig. consensisse nobis) Ita locum emendavi. Libri mei, Merc. et Obr. *nos pig. cons. vobis.* Ed. Crat. *nos p. consuluisse vobis.*

XXII. rep. cum animis vest.) Vulg. *reputate animis vestris.* MS. Perizon. et Ed. Obr. *cum animis vestris.* Verum cap. 23. *inter se reputare animo.* 25. *ut res est, animo reputarent.* Rectius cum Voss. et Ed. Merc. expungenda cuncta *reputate cum animis vestris.* Oudendorp. ad Apul. Met. X. p. 747. Absunt verba *rep. cum an.* v. etiam a S. Gall. opp., Bern. et Ed. Princ. Sed praeter MS. Perizon., Ed. Obr. et Crat. servat ea praestantissimus liber S. Gall. sec. IX. Proba praeterea formula est. v. Gloss.

quanta clades veluti contagio) Libri scripti et editi *et veluti.* Annotat Daceria, nihil certius esse, quam expungi debere illud *et*, vel addi: *quae quanta clades et quae veluti contagio.* Delendum et censuit etiam Cort. ad Sall. Cat. 10. Recte. Lib. IV. 22. *quo exemplo veluti (non et veluti) pessima contagione imbutos filios.* Cf. Gloss.

huiusce exempli) S. Gall. opp. *huiuscemodi.* Mox Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *Quis erit posth.*

cui virile negotium est) Ita libri mei, Merceri et MS. Obrechtii. Ed. Mediol. *ingenium, cui virile neg. est.* Crat. *cui vir. ingenium est.* Vox *ingenium*, quicquid relucetur Wopkens. p. 29, a correctore est, memore istius Sall. Cat. 20. *etenim quis mortalium, cui virile ingenium est.* De sensu v. Gloss.

Quis hospitem) Libri nostri *quem hosp.* In seqq. libri mei *quod spero, om. haud.* S. Gall. sec. IX. a. m. pr. et S. Gall. opp. *probariis.*

quod haud spero, probaveritis, omnia foederis iura ac pietatis apud barbaros Graecosque clausa erunt. Quocirca, Troiani principes, bonum atque utile est, Graecos receptis universis, quae per vim extorta sunt, amice atque uti par est, domum mitti, neque operiri, quoad duo regna inter se amicissima manus conserant. Quae quum considero, dolendam hercule vicem vestram puto, qui innoxii et culpa eius vacui, nati paucorum libidini, paulo post alieni sceleris poenas subire cogimini. An vos soli ignoratis, ut affectae sint vicinae atque amicae vobis civitates, vel quae in dies residuis praeparentur? Nam captum Polydorum atque apud Graecos retineri, cognitum vobis est: qui, si Helena cum abreptis nunc saltim revocetur, inviolatus Priamo restitui poterit: alio pacto bel-

Graecosque clausa erunt) Ita MSS. et Edd. praeter Merc. et Obr., in quibus *et Graecos clausa erunt*. *Et Graecos* est etiam in MS. Ondendorpii ad Apul. Florid. p. 85; atque ex eodem MS. vir DD. legit *clausurunt* i. e. claudicarunt. Ponitur sane *claudere* passim pro: claudicare; ut Sall. Hist. III. 11. *neque enim ignorantia res claudit* ubi multa afferunt Intpp. et Wasseus vult *claudicat*. Sed si hoc verbum admittis, nostro loco omnino efflagitaretur *claudent* i. e. claudicabunt. Ceterum *claudi* pro non patere, oclusum esse, optima locutio est, ut docuit Ruhken. ad Terent. Andr. III. 3. 41. Dictat. p. 60. Schopen.

Graecos recepti) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *et Graecos*. Pro seq. *extorta* Ed. Obr. *exorta*. vitio typographico opinor.

domum mitti) Ita Ed. Crat., Merc., et quae ex iis expressae sunt. Tres mei MSS. *domo mitti*. Ed. Princ. et Obr. *domum dimitti*. Mox Crat. *ut duo regna*.

hercule) Bern. *hercle*. Ed. Crat. *mehercule*. In seqq. Ed. Princ. *vicem nostram*. Pro *nati p. lib.* Crat. *tot tantique p. libidine* Ed. Princ. *affectae sunt*. Pro *residuis* Vindingius legendum censet *residuos*. contra quem vid. Perizon. Diss. §. 41.

saltim) Antiquam hanc formam revocavi ex S. Gall. sec. IX, et Ed. Princ. Etiam lib. III. 22. optimus ille MS. *saltim*. In cett. libris *saltem*. cf. Vorst. ad Sulpic. Vit. Mart. 18. 2. — Supra Bern. *arreptis*.

alio pacto) Crat. *alioquin*. Eadem infra *duces ad cr. civit.*

lum differri non potest; neque finis bellandi fiet, quin aut omnes Graeciae duces, qui singuli ad eruendam civitatem vestram satis idonei sunt, mortem obierint, aut, quod magis spero confore, capto Ilio crematoque igni posteris etiam exemplum impietatis vestrae relinquatur. Quapropter dum adhuc res integra in manibus vobis est, etiam atque etiam providete.

XXIII. Postquam finem loquendi fecit, magno silentio cunctis, ut in tali negotio fieri solet, alienam sententiam expectantibus, quum se quisque minus idoneum auctorem crederet, Panthus clara voce, *Apud eos, ait, Ulixè, verba facis, quibus praeter voluntatem mederi rebus potestas nulla est. Dein post eum Antenor: Omnia, quae memorata a vobis sunt, scientes prudentesque patiemur: neque voluntas consulendi abest, si potestas concederetur. Sed ut videtis, summae rei alii potiuntur, quibus cupiditas utilitate potior est. Quae*

vest., qui singuli satis id. sunt. et impietatis vestrae exemplum Libri mei *exemplum impietatis vestrae.* Ed. Merc. et Obr. *impietatis exemplum vestrae.* quo ordine supra c. 20. *legationis officium eius.* — Ad finem cap. Crat. om. *atque etiam.* In Bern. est *etiam atque* prov. cf. Gloss. S. Gall. opp. *provideto.*

XXIII. *quisque — crederet)* Codicem Heinsii *crederent* habere pro *crederet* testatur Burmann. ad Ovid. A. Am. l. 267. quam *totū* quisque constructionem illustravit dudum Heins. ad Ovid. Met. V. 212. et alii multifariam. Wopkens. p. 30.

voce, *apud eos, ait, Ulixè)* Crat. et Dacer. *apud eos clara* voce ait, *Ul.* cui perperam adhaeret Wopkens. p. 30.; qui praeterea unde suum *Pantheum* sumserit nescio.

patiemur) Rectius hoc esse, quam *Vindingii patimur,* ostendit Wopk. l. 1. *Infra Ed. Princ. summa re. Crat. potiuntur illi quib. cupiditas util. potior est)* Ex Cod. suo Heinsius ad Vell. Pat. II. 45. 3. legit: *quibus cupita utilitate potiora sunt.* ut excusum etiam in Ed. Crat. Afferit Heinsius lib. III. 24. *cupitis eius satisfacturum.* VI. 8. *cupicum sui interitum.* et alia ex aliis scriptt.: sed non persuasit Cf. Wopk. l. 1.

ubi disseruit, mox per ordinem duces omnes, qui ob amicitiam Priami, quique mercede conducti auxiliarem exercitum duxerant, introduci iubet. Quis ingressis, Ulixes secundam exorsus orationem, *iniquissimos appellare universos, neque dispares Alexandri: quippe qui, a bono honestoque elapsi, auctorem pessimi facinoris sequerentur. Neque ignorare quenquam, si tam atrocium iniuria probanda sit, fore uti, malo exemplo disseminato per mortales, ipsos etiam, qui haud longe abessent, similia aut graviora hisce sequerentur. Ea, ut erant atrocia, cuncti taciti inter se reputare animo; atque ita exemplum huiusmodi abhorrentes, indignatione rerum permoveri. Dein solito more perrogatis seniorum sententiis, pari consensu omnium, Menelaum indigne passum iniuriam, decernitur; solo omnium Antimacho in gratiam Alexandri adversum cunctos reclamante. Ac statim, qui de omnibus nunciatum ad Priamum mitterentur, electi duo: hique inter cetera, quae mandata erant, etiam de Polydoro docent.*

disseruit) Bern. *dixerunt*. In seqq. Ed. Merc. et Obr. om. *de ces. Merc. Quis ingr.* Bern. *exorsus est or.* Ed. Crat. *pessimi scelus quenquam, si*) MSS. et Edd. *quenquam, quin, sl.* DeKraai quin Wopkens. p. 31. Delevi equidem, quia orationem turbat. *tac. inter se rep. an.*) S. Gall. opp. et Ed. Obr. *inter se rep. an* Ed. Princ. *inter se tac. an. rep.* Crat. *tac. rep. int. an.* Antimacho) Nescio quis fuerit iste Antimachus, cuius meminit praeter Dictyn. Forsan rescribendum *Archemachus*, cui uuus Priami filiorum fuit. DACERIA. Nihil hic tentandum. Significatur Antimachus Homeri, quem Alexander pecunia corrupit, in cuius itaque gratiam omnibus reclamavit. v. Hom. II. XI. 121 et quae diximus in Obs. ad I. 11. Eundem Dares c. 38. vocat *Antimachum*.

adversum cunctos recl.) Ed. Obr. om. *cunctos*. Bene: nihil enim frequentius, quam *adversum* absolute positum. — Infra Ed. Princ. *quaeque mandata*.

XXIV. Ea ubi rex accepit, maxime consternatus filii nuncio, ante ora omnium corrui. Deinde a circumstantibus reffectus paulisper, erigitur; atque ire in consilium cupiens, ab regulis cohibitus est. Ipsi namque, relicto patre, conventum irrumpunt ad id tempus, quo Antimachus, multis in contumeliam Graecorum praeiacis probris, tum demum dimitti Menelaum aiebat, si Polydorus redderetur: postremo, eundem casum atque exitum utriusque custodiendum. Adversum quae, cunctis silentibus, Antenor resistere, ac ne quid huiusmodi decerneretur, magna vi repugnare. Sed postquam, invicem multa consumpta oratione, certamen eorum ad manus processerat, omnes, qui aderant, inquietum ac seditiosum Antimachum pronunciantes, e curia eiecere.

XXV. Sed ubi Priamidae ingressi sunt, Panthus Hectorem obsecrans, nam is inter regulos cum virtute, tum consilio bonus credebatur, hortari, uti *Helena nunc potissimum, quum Graeci supplices ob hanc causam venissent, cum amicitia redderetur: neque parum Alexandro ad explendum amorem, si quem circa Helenam habuerat, transactum. Quocirca versari ante omnium oculos oportere praesentiam regum Graecorum, eorumque facta fortia, ac recens partam gloriam erutis ami-*

XXIV. irrumpunt) Bern. interrump. Pro praeiacis Ed. Crat. iacis; pro redderetur eadem restitueretur; pro eiecere eadem proicere.

XXV. ingressi) Ed. Crat. egressi. contra rerum seriem. Repeto supra c. 24. conventum irrumpunt. Mox Bern. tum virtute. et S. Gall. opp. auxilio bonus.

regum Graecorum) Crat. Graiorum. de qua forma vid. Gloss. ad cap. 42. Pro recens Ed. Prino. recenter.

cissimis Troiae civitatibus. Ob eam etiam causa Polymestorem, exemplum admissi abhorrentem, a tro Graecis Polydorum tradidisse. Ex quo etiam verendum, ne quid tale commentae finitimae regiones pernicioso consilia adversum Troiam mitterentur: neque fidei ius, contra insidiosa cum atque adversa in obsidione fore. Quae si omnes ita uti res est, animo reputarent; neque ulterius dī

exemplum admissi abh.) Bern., S. Gall. opp. et Ed. M. exempli admissi. Verbo abhorrere gignendi casum restituere est Gronovius Liv. XX. 13. Ms. Voss. exempli causa adm. quartum casum agnoscunt S. Gall. sec. IX, MS. Periz, Ed. Pr. Crat., Obr., eumque recte vindicant Septimio Wopkens, p. 31 et dendorp. ad Apul. Met. VI. p. 439 et X. p. 708. Supra e. exemplum huiusmodi abhorrentes.

ne quid tale commentae finitimae regiones) Ita est in S. G. sec. IX. et Petav. Merceri: suffragantur Argent. ne quid tal. mente fin. reg. S. Gall. opp. ne quid tale commēte finitime reg. Princ. ne quid tale cum mente fin. reg. Favent etiam Bern. et Merceri ne quid tale confinit. reg. ubi confinitimae corruptam prave contracta scriptura verborum commentae finit. Genovian. ctionem ob oculos habuit etiam ille, e cuius fabrica Ed. Crat. est ne quid per tale commentum finit. reg. Explica: ex hac pōitione Polymestoris et ad Graecos transitione verendum, ne etiam giones, quae vicinae essent Troiae, quid tale i. e. simile proditūgenus comminiscerentur, excogitarent, Graecis faverent, et pernosa adversum Troiam consilia machinarentur. Igitur neque Mercero corrigendum ne item aliae confinit. reg., neque ab Obrecht et Wopkens, p. 32. ne qua et aliae coniunctae ac jūreg.

neque fidei ius) Vulgo nihil exploratum neque fidum est. quod summe arrisit Wopkensio p. 32. Libri mei, alter Merceri et Argent. Obrechtii neque fidum. Petav. Merceri namque fidei ius Mercerus facit neque fidelius. Orellius adnotat: an neque fidei ius unum contra? Ex MSS. lectione egregie Septimii manus manu fidei ius restituit Obrechtus. „Non fore procedente obsidione fidei ius, inquit Septimius, i. e. neque pactis vim suam, neque finitimas auctoritatem constitutam esse; sed perfidiae et defectiois locum et ius datum iri.“ Verba sunt Obrechtii; cuius exemplum ab Ed. Crat. dat Burmann. Consolat. ad Liv. August. v. 54.

animo reputarent) Nulla idonea causa est, cur cum Wopkensio p. 32. malueris reputent. Inducere potius animum quis possit pro uti res est scribere uti res esset; oratio enim indirecta est. S. neque hoc opus. v. Gloss.

neque ulterius differendos legatos paterentur, et, Hel.) In

ferendos legatos paterentur, et, Helena cum gratia remissa, maius atque artius amicitiae pignus inter duo regna coalesceret. Quae ubi accepit Hector, recordatione fraterni facinoris tristior aliquantum suffusisque cum moerore lacrimis, Helenam tamen prodendam minime rebatur, quippe supplicem domus, et ob id fide interposita tuendam: si quae autem cum ea erepta docerentur, cuncta restituenda. Namque pro Helena Cassandram, sive Polyxenam, quam legatis videretur, nuptum cum praeclaris donis Menelao tradendam.

XXVI. Ad ea Menelaus iracunde atrox: *Egregie, Hercules, actum nobis est, siquidem, proprio spoliatus, commutare matrimonium pro arbitrio*

Obr. qua sorte verba *neque ult. diff. leg. pat.* omisa fuerint, nescio. Praeterea locus a viris doctis varie tentatur. Fidenter reponendum *differti hos leg. pat.* vel *differendos leg. putarent*, pronunciat Wopkens. p. 32. amataeque a Septimio huius locutionis multa exempla promit. Verum cum praecesserit *reputarent*, tum usus Participii Fut. Passiv. loco Infinitivi, liberius is quidem hic loci introductus, haud infrequens Latinis est. Porro Vindingius deleri inbet sequens et Atqui saepissime apud nostrum et omnino Romanos sibi respondent *nequo-et.* v. Gloss.

atque artius) Ita S. Gall. sec. IX. et Bern; quo ducit etiam scriptura *arcius*, quae est in S. Gall. opp. et Ed. Princ. cf. cap. 43. Vulg. *artius*.

Cass. sive Polyx.) Recte. v. Oudend. ad Sueton. Vespas. 6. *Crat. vel Polyx.* et mox *vel quae legat. et praeclarissimis.* Paulo supra *Crat. abrepta*.

XXVI. *Egregie, Hercules, actum nobis est*) *Hercules* est in libris meis et duobus Oudendorpii ad Apul. Met. III. p. 180; non *hercule* vel *hercle*. Infra: *Et, Hercules, ulterius.* Sexcentis ita Apuleius, docente Oudend. l. l. — Borrichius de Var. L. L. Aetat. p. 12. *nobis* explicat: nobiscum, Dacerla et Wopkens. p. 33. corrigunt *nobiscum*. Perizonius Diss. §. XXXIX vult *vobis*, pro: a vobis; quasi esset ex Graeco *νήνοιαται ὑμῖν*. *Vobis* an *nobiscum* legat, dubitat Oudend. l. l. Refero *nobis* ad Menelaum, ut ponatur pro: in nos, contra me; plane ut supra c. 21. *quibus* — *nihil a Priamo* — *remissum est*, i. e. in quos, contra quos. Dares c. 12. *civibus clementem*, i. e. erga cives. Cf. supra c. 8. *male actum adversum Graeciam*.

proprio spoli.) Vinding. vult *propria*, scil. coniuge. Nihil opus. v. Gloss.

hostium meorum cogor. Adversum quem Aeneas, Ac ne haec quidem, ait, concedentur, contradicente ac resistente me reliquisque, qui, affines amicique Alexandro, in rem eius consulimus. Sunt enim atque erunt semper, qui domum regnumque Priami tueantur: neque amisso Polydoro orbitas Priamum insequetur, tot talibusque filiis superstitibus. An solis, qui ex Graecia sunt, raptus huiusmodi concedentur? Quippe Cretae Europam quidem a Sidona, Ganymedem ex hisce finibus atque imperio rapere licuerit? Quid Medeam: ignoratisne a Colchis in Iolcorum fines transvectam? Et ne primum illud rapiendi initium praetermittam. Io ex Sidoniorum regione abducta Argos mecum. Hactenus vobiscum verbis actum. At nisi mecum omni classe ex hisce locis aufugeritis, iam iamque Troianam virtutem experiemini: domi quippe iuventus perita belli abunde nobis est, atque

ne haec quidem) Crat. *haec*, scil. Cassandra et Polyxena: a rectore, cuius animo nota generis enallages figura non addiderit. Gloss.

insequetur) Bern. *insequitur*. Wopkensio p. 34. magis *persequetur* Infra Bern. *concedetur*. S. Gall. opp. et Ed. Princ. *concederetur*. Crat. *conceduntur*.

a Sidona) Ita libri, non Sidone. v. ad I. 5. S. Gall. opp. et Ed. Princ. *Ganymeden*. v. ad cap. 48. S. Gall. opp. et Ed. Princ. Qui Medeam. Bern. *Cur Med.* Crat. om. *Quid*.

a Colchis in Iolcorum fin.) Bern. et Ed. Crat. in Colchorum. S. Gall. opp. in *olchorum*. Perperam Mercerus librorum *olchorum* lectionem *Iolchorum* probat. Ex *Colchorum* enim terra *olchorum* ab Iasone Medea est ad *Ioleos*. vid. Heins. ad Ovid. *Met.* VII. 158. Idem Heinsius, cetera, recte scribens, exhibet *omnes*. Crat.

At nisi) Ita S. Gall. sec. IX et Ed. Obr., non *At nisi*. *Mea* utraque vox a S. Gall. opp. et Ed. Princ.; atque Bern. libet *mea* cum om. — *naufugeritis*, i. e. *ni aufug.*, ut est in Ed. Merc. *iam iamque)* Vulg. *iamiam* et *iam iam*. Libri mei *iamque* omisso priore *iam*. Hinc Orellius suspicatus est *iam iamque*. *Et* et sic editum volui. Infra c. 39. et *iam iamque* *confidens*.

in dies auxiliorum crescit numerus. Postquam finem loquendi fecit, Ulixes placida oratione, *Et, Hercules, ulterius, ait, differre inimicitias haud integrum vobis est. Date igitur belli signum, atque ut in inferendis iniuriis, ita et in inchoando proelio fite auctores: nos sequemur lacessiti.* Talibus invicem consumptis verbis legati consilio abeunt. Ac mox per populum disseminatis, quae adversum legatos Aeneas dixerat, tumultus oritur, scilicet *per eum universam Priami domum, odio regni eius, pessimo intercedendi exemplo eversum iri.*

XXVII. Igitur ubi legati ad exercitum revenerunt, cunctis ducibus dicta gesta que Troianorum adversum se exponunt. Itaque decernitur, uti Polydorum in conspectu omnium atque ante ipsos muros necarent. Neque ulterius dilatum facinus: quippe productus in medium, visentibus ex muris plerisque hostium lapidibus ictus, fraternae impietatis poenas luit. Ac mox unus ex praeconibus nunciatum Iliensibus mittitur, uti Polydorum sepeliendum peterent. Missusque ad eam rem Idaeus, cum servis regis foedatum ac dilaniatum lapidibus Polydorum matri eius He-

domi quippe iuventus p. b.) Vera haud dubie lectio, quam ex Cod. Arg. restitimus. Antea edebatur *deorum quippe auxilio iuv.* itemque *deorum quippe ope atque auxilio.* OBSERVATUS. Ed. Merc. *deorum quippe auxilio iuv.* Ed. Princ. *exper. idoneam. quippe auxilio iuv.* MSS. mei. *domi quippe auxilio iuv.* Placuit tamen lectio Cod. Argent., qui omittit *auxilio*, traiectum scil. negligentia librorum ex sequenti *auxiliorum.*

differre) Uterque S. Gall. et Ed. Princ. *differri.* Videtur etiam hoc posse tolerari. Sequens est om. Bern. et Ed. Merc. Infra Ed. Princ. et Merc. *et inchoando.* om. in. Crat. in *inch.* om. et. Ad finem cap. Crat. *et pessimo.*

XXVII. *servis regis)* Ed. Crat. et Merc. *regis.* Infra Crat. *cas aggressus.*

cubae refert. Interim Ajax Telamonius, ne quid quietum finitimis Troiae regionibus atque amicis relinqueretur, hostiliter eas ingressus, Petyam Zeleamque, civitates divitiis nobiles, capit: neque contentus his, Gargarum, Arisbam, Gergitham, Scepsim, Larissam admiranda celeritate depopulatur. Dein doctus ab incolis, multa cuiuscemodi pecora in Idaeo monte stabulari, exposcentibus

Petyam Zeleamque) Bern. et Daniel. Merceri *Betiram*. Cett. MSS. et quas vidi Edd. *Botyram*. Sed urbem istius nominis ignorant geographi. Fuchs Quaest. p. 111. excogitavit *Boticum*, Phrygiam urbem (Steph. Byz.). Coniectaveram aliquando *Astyram*, quae in iunctim nominatur cum Theba, Gergitho, Scepsi, Gargaro, et Plin. V. 30, Strab. XIII. p. 422 et 417, Mel. I. 17. Iam autem abeundum ratus sum *Petyam*; quam urbem captam a Graecis referit Eustathius ad Hom. II. II. 691. Etiam *Zeleamque* scripsi ex emendatione. Nam MSS. et Edd. potiores *Cyllamque*, al. *Cyllamque Cillam* autem expugnatam audivimus cap. 13. In mentem venit *Cynamque*, quam ab Achille captam tradit Auctor τῶν Τρωϊκῶν in Bibl. Uffenb. XXXV. p. 679: etiam *Chrysamque*, contiguum illis quas modo memoravimus, urbibus, quam (licet alii expugnatam referant. cf. Fuchs. Quaest. p. 108 et 109) expugnatam tradunt Cett. Met. XIII. 175, Senec. Tro. 222, Auctor τῶν Τρ. I. I. Magister placuit *Zeleamque*, quam ab Achille captam refert Eustath. l. l.

Gargarum) Vult Vindingius *Gargarin*. At Hesych. Γάργαρα ἀροιστήριον ὄρους Ἰδης, καὶ πόλις Τρωίας, πλησίον Ἀρισβῆν. Steph. Byz. Γάργαρα, πόλις τῆς Τρωάδος, ἐπὶ τῆ ἀκρῆς τῆς Ἰδῆς πάλαι Γάργαρος καλουμένη. Cf. Lennep. ad Coloth. 14. Animad. l. 27 sq. *Gargarum* ab Achille eversum ait Serv. ad Aen. IX. 266.

Arisbam) S. Gall. opp. et Ed. Princ. *Arisban*. Crat. Maron. Fuchs Quaest. p. 111. exhibet *Arisben*. Urbem *Arisbam* vocat Eustath. Aen. IX. 264. eamque a Graecis captam tradit Eustath. l. l.

Gergitham) MSS. Merceri, MS. Obrechtii, et ex meis S. Gall. opp., Bern. et Ed. Princ. *Genium*. Crat. *Genien*. Obrechtii et spernit Ortellii coniecturam *Gentinum*; edidit tamen cum Maron. *Gergitham*. Recte: ita enim habetur in optimo meo S. Gall. IX. Vindingius vult *Gergetham*. Vocat sane incolas *Gergethi* et *Gergethes* Strabo XIII. p. 405 et 424. Sed urbs dicitur *Gergitha*, ut et *Gergithum*, i, et *Gergitha, orum*. Cf. Xenoph. Hel. III. 1. 12. 16. 18. Sita urbs est prope Chrysam et Neandron, teste Plin. V. 30. depopulatur) S. Gall. opp. et Ed. Princ. *depopulam* in praecedentibus Crat. *miranda*.

cuiuscemodi pecora) Cum nondum MSS. copia gauderem, inscribere animus ferebat ex Ed. Dacer. Iam suffragari utramque Gall. et Ed. Merc. laetor. Bern. et Ed. Crat. *huiuscemodi*. Ed. Priv. Obr. *cuiuscunq[ue] modi*. ex interpretatione. Forma *cuiuscemodi* dat

qui cum eo erant cunctis, cito agmine montem ingressus, interfectis gregum custodibus, magnam vim pecorum abducit. Dein, nullo omnium adversante, cunctis, qua pergebat, in fugam versis, ubi tempus visum est, cum magna praeda ad suos convertit.

XXVIII. Per idem tempus Chryseas, quem sacerdotem Sminthii Apollinis supra docuimus, cognito filiam suam Astynomen cum Agamemnone degere, fretus religione tanti numinis ad naves venit, praeferens Dei vultus ac quaedam ornamentorum templi eius, quo facilius recordatione praesentis numinis veneratio sui regibus incuteretur. Dein oblati auri atque argenti donis plurimis, redemptionem filiae deprecatur; obsecrans, uti magnificarent praesentiam Dei, qui secum oratum eos ob sacerdotem proprium venisset. Praeterea commemorat, quae in dies adversum se ab Alexandro eiusque consanguineis ob exhibitam per se paullo ante immolationem inimica hostiliaque pararentur. Quae ubi accepere, reddendam filiam sacerdoti, neque ob id accipiendum

est, utpote minus nota et optimis scriptoribus inusitata. v. Praefat. p. L.

XXVIII. *Sminthii*) Libri *Zminthii*. Ed. Prine. *Apollinisque*. S. Gall. opp. *diximus*.

tanti numinis) Libri *nominis*. Mox: *recordatione praesentis numinis, et obsequi numini eius*. Cap. 29. *tanti numinis deum*. Mutare in MSS. *numen* et *nomen* saepe animadverterunt viri docti.

praefer. dei vultus) Per *vultus dei* intelligunt nonnulli simulacrum quoddam illius; quod haud scio an satis probent. Verius autem Wasseus ad Sall. p. 168. emendandum putat *dei cultus*; idque omnino placet. Worsanus. p. 34. Nihil hic dubitandum, neque novandum. v. Gloss.

deprecatur) Si Gall. opp. *precat. Infra libri ob sacerdotem praesentiam*. Ed. Gal. *exhibitam a se*.

praemium, universis placet: quippe qui, cum per se amicus fidelisque nobis, tum praecipue ob religionem Apollinis nihil non mereri crederetur. Namque multis iam documentis ac fama incolarum obsequi numini eius per omnia destinaverant.

XXIX. Quae postquam Agamemnon accepit obviam cunctorum sententiis ire pergit. Itaque atroci vultu exitium sacerdoti comminatus, ni recederet, perterritum senem atque extrema metuentem imperfecto negotio ab exercitu dimittit. Hoc modo conventu dissoluto, singuli reges ad Agamemnonem adeunt, eumque multis probris insequuntur: quippe qui ob amorem captivae mulieris seque et, quod indignissimum videretur, tanti numinis deum contemptui habuisset: ac mox universi execrati deseruere, ob id, et memores Palamedis, quem, gratum acceptumque in exercitu, haud sine consilio eius Diomedes atque Ulixes dolo circumventum necavissent. Ceterum Achilles in ore omnium ipsumque et Menelaum contumeliis lacerabat.

XXX. Igitur Chryses ubi iniuriam perpessus ab Agamemnone domum discessit, neque multum

Quippe qui) Ed. Crat. et Merc. om. qui. Infra c. 29. ^(inter) qui-tanti numinis deum contemptui habuisset. Cf. Oudend. ad ¹²⁰ Met. VII. p. 461. — Mox Crat. meriti credebatur. Bern. ^{oe. 200}

XXIX. exitium comminatus, ni rec., perterritum sen. ^{int.} exitum comminatur, ni recederet: perditum sen. Ita ^{quae etiam} Tollius ad Auson. Gr. Act. p. 732. scriptum inveniret, ^{comiti per-} territum, quae est MSS. et cett. Edd. lectio. Hom. II. 13. ¹³¹¹ ^{σεν δ' ὁ γέγων.} Pro dimittit Bern. dimittitur. Ed. Princ. ^{ducedit} insequuntur) Crat. insectantur. Cf. c. 30. lib. III. 20. IV. 4. 19. Infra pro contemptui Ed. Princ. contemptum. ^{Et} ob id et memores) Ed. Obr. et Crat. ob idque et mem. ^{Et} Mox ipsumque et Menelaum. Cf. ad I. 14.

fluxerunt dies, incertum alione casu, an, uti omnibus videbatur, ira Apollinis, morbus gravissimus exercitum invadit: principio grassandi facto a pecoribus, dein, malo paullatim magis magisque ingravescente, per homines dispergitur. Tum vero vis magna mortalium, corporibus fatigatis pestifera aegritudine, infando ad postremum exitio interibat. Sed regum omnino nullus neque mortuus ex hoc malo, neque attentatus est. Ceterum postquam nullus morbi modus, et in dies plures interibant, cuncti duces, converso iam in se quisque timore, in unum coeunt: ac dein flagitare Calchanta, quem futurorum praescium memoravimus, uti causam mali tanti ediceret. Ille enim:

XXX. *fluxerunt*) S. Gall. sec. IX. a m. pr. *fluxerant*. Ed. Crat. *fluxere*. ut lib. III. 2. *ubi dies pauci fluxere*. In seq. Bern. om. an. Ed. Crat. *invasit*.

vis magna - interibat) Ita libri mei, Merc., Obr. et aliquot Oudendorpii ad Apul. Met. III. p. 185. Ed. Crat. et Dacer. *interibant*. Recte, iudice Oudendorpio. Liv. II. 5. *vis magna hominum - infudere in Tiberim*. Ipse Sept. IV. 12. *magna vis hominum - obtruncantur*. Cf. I. 8. *populus - reclamabant*. II. 15. *pars maxima loquebantur*. Sed vereor, ne illud *interibant* huc transiluerit ex seqq. in *dies plures interibant*, ubi illae quidem Edd. *intereunt*.

ex hoc malo) Crat. *hoc morbo*. om. ex. S. Gall. opp. et Bern. *attentatus*. Ed. Princ. *ademptatus*. Crat. *tentatus*. Vid. Praefat. p. LII.

mali tanti ediceret) Facile putaret quis, reponendum esse *uti causam tanti mali edissereret*, ut vulgo et in MS. Sed e ceteris MSS. et edd. vett. corrigendum *ediceret*; quod et vidit Wopkens. p. 35. quod etiam et Codd. et Obr. ed. bene dant cap. 35. *Eorum reges edicere*. Nec non lib. IV. 18. *recordati eorum, quae Calchas edixerat*. ubi vulgo *dixerat*. Oudendorp. ad Apul. - Met. VII. p. 451. Ed. Princ. et Obr. *tanti mali ediceret*. S. Gall. sec. IX, Bern. et Ed. Merc. *mali tanti ediceret*. ut edidi. S. Gall. opp. *mali tanti diceret*. Etiam mihi ante annum non displicuit *edissereret* vel *putatis edisserat*, ut est in Ed. Crat., cum praesertim adnotatum verbum *edisserere* scirem Livio (cf. Gronov. ad eius lib. XXVII. 7), Apuleio (cf. Oudend. l. l. et alibi), aliisque scriptoribus.

Ille enim: perspicere se) Aut defendendum *se*, aut addendum *ais*, pronuntiat Viadingius. Nihil istuc delendum nec addendum esse, docent Perizon. Diss. §. XL. et Wopkens. p. 35., quibus adde Cort.

perspicere se originem huiusce morbi, sed haud liberum esse cuiquam eloqui: ex quo accideret, ut potentissimi regis contraheret offensam. Post quae Achilles reges singulos adigit, ut interposita iurisiurandi religione confirmarent, *nequaquam se ob ea offendi.* Hoc modo Calchas, ubi cunctorum animos in se conciliavit, *Apollinis iram pronunciat: eum namque, ob iniuriam sacerdotis infestum Graecis, poenas ab exercitu expetere.* Dein perquirente Achille mali remedium, *restitutionem virginis pronunciat.*

XXXI. Tum Agamemnon, coniectans quod mox accidit, consilio tacitus egressus, cunctos, quos secum habuerat, in armis esse iubet. Id ubi Achilles animadvertit, commotus rei indignatione, simul pernicie defessi exercitus anxius, defunctorum corpora miserandum in modum confecta undique in unum colligi iubet, atque in conventu ante ora omnium proiici. Quo spectaculo adeo commoti reges gentesque omnes, uti adversum Agamemnonem ab cunctis pergeretur, duce atque auctore Achille, et, si perstaret, suadente, exitio vindicandum. Quae ubi regi

ad Sall. Jug. 70. 5. Praeterea Wopkensis melius orationem sic praetendit *Illis autem.*

huiusce) Bern. et Ed. Merc. *huius.* Infra Crat. *quicquam* ~~diep~~. Sed intelligitur: cuiquam eloqui originem morbi.

Post quae - adigit) S. Gall. opp. et Bern. *Postquam.* Ed. Princ. *Postquam - adegit.* Crat. *adiit.* et infra *se ob eam causam offendi.*

XXXI. *consilio*) Ita tres MSS. et Ed. Merc., non *consilio*. Cf. ad I. 6 et 8. Supra pro *coniectans* Crat. *contestans.* Eadem infra *habuit.* (v. Gloss. ad c. 18.) et in seqq. *undique in conv. ante ora om. proiici fecit.* omissis verbis *in unum colligi iubet atque.*

adeo commoti) S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *ad eum com.* Infr. pro *suadente* Crat. *suadere*, ut frustra correxit, cui merito dura ut est oratio.

nuntiata, pertinacia animi, an ob amorem captivae, cuncta extrema ratus experiri, nihil remittendum de sententia destinaverat.

XXXII. Ea postquam Troiani cognovere, simul ex muris conflagrationem corporum assiduam crebrasque sepulturas animadvertentes, doctique, etiam reliquos incommodo cladis eius debiles agere, cohortati inter se arma capiunt, ac propere cum manu auxiliari effusi portis pergunt advorsum. Ac dein per campos exercitu bipartito, Troianis Hector, Sarpedon auxiliaribus duces facti. Tum nostri, visis contra hostibus, armati atque instructi pro negotio, simplici forma aciem componere, circa cornua divisim ducibus: dextrum Achilles cum Antilocho, alterum Ajax Telamonius cum Diomede curabant, medios acceperunt Ajax alter atque Idomeneus, dux noster. Hoc

nuntiata) Crat. addit. *sunt. v. Gloss.* Infra Crat. *pertinaci animo ab amore captivae nullo modo seiungi, apparatus opperiri, nihil de sententia remitt.*

cuncta extr. ratus experiri) Quod Perizon. Diss. §. XXXIX scriptum fuisse arbitratur *paratus*, sustentari quodammodo videtur lectione Ed. Crat. *apparatus opperiri*. Sed *ratus* idoneis exemplis tuetur Wopkens. p. 36. Cf. Gloss.

XXXII. *Ea postquam*) S. Gall. opp. *Et postq.* Ed. Crat. *At postq.*

simul-animadvertentes, doctique) Ed. Crat. et Dacer. *animadvertentes: doctique*, quam, interpunctione mutata, verissimam lectionem cum sententiae ratio omnino efflagitet, tum nexus *simul-que* (pro: *et-et*) familiaris Septimio est cum Livio, Sallustio, aliis. v. Gloss., nec non not. cr. ad c. 42 et 47. Cett. Edd. ut et MSS. *simul-animadvertere, doctique*.

auxilari) Argent. Obrechtii et Ed. Princ. *auxiliaria*. Sequentia *effusi portis* absunt a Bern. et Ed. Merc.

pro negotio, simpl.) Recte ita distinguendum censet Wasseus ad Sall. Cat. 72.

simplici forma) Antea edebatur *simplicis formae*. Sed MSS. mei *simplici formae*. Ed. Princ. *simplicis forma*. Mediol. Obrechtii *simplici formae*. aq. Cod. Argent. *simplici forma*.

modo exercitu utrinque composito, pergunt obviam. At ubi in manus ventum est, cohortati suos quisque, acie confluxere. Tum vero in aliquantum tracto certamine, utriusque partis cadunt plurimi, praecellentibus in ea pugna barbarorum Hectore et Sarpedone, Graecorum Diomede cum Menelao. Dein nox, communis amborum requies, proelium diremit. Igitur reducto exercitu, corpora suorum cremata igni sepeliunt.

XXXIII. Quois perfectis Graeci statuunt inter se, Achillem, cuius in adversis Graecorum casibus sollicitudo praecipua videbatur, regem omnium confirmare. Sed Agamemnon, anxius, ne decus regium amitteret, in concilio verba facit: *Sibi maxime cordi esse exercitus incolumitatem; neque ulterius differre, quin Astynome parenti remitteretur, maxime si restitutione eius instantem perniciem subterfugerent: neque quicquam deprecari amplius, si modo in locum eius Hippodamiam, quae cum Achille degeret, vicarium munus amissi honoris acciperet. Quae res, quanquam atrox omnibus et indigna videbatur, tamen connivente*

confluxere) Bern. *confluxere*. In seqq. Ed. Crat. *Tum vero aliquantum tracto cert.* ut citat etiam Scioppius Parad. Lit. Epist. V. Vid. ad. c. 4. A libris abest *plurimi*. Bern. *Dein mox nox cum et Igitur educto*, absorpto uno r.

XXXIII. *Quois perf.*) Ita Ed. Merc. et Obr. Libri *Quis* r. n. l. 15. *Infra pro regem libri rem.*

in concilio) S. Gall. opp., Ed. Merc. et Obr. *consil.* r. n. l. 6. *quin Astyn.*) Bern. *qui Astin*, et mox *nec quisquam*. *Infra Crat. modo in loc. om. si. non male*. Bern. *in loco eius.*

videbatur) Bern. et Crat. Ed. *videretur*. Benc. Liv. XXXVIII. 57. *Haec de tanto viro, quanquam et opinionibus variarent, proponenda erant.*

connivente) Ed. Princ. *cogente*. Crat. *connivente*. Bern. omittit verbum cum lacunae signo.

Achille, cuius id praemium pro multis et egregiis facinoribus fuerat, effectum habuit. Tantus amor exercitum erga curaque in animo egregii adolescentis insederat. Igitur adversa cunctorum voluntate, neque tamen quoquam palam recusante, Agamemnon, tanquam ab omnibus concessa res videretur, lictoribus, ut Hippodamia abstraheretur, imperat: hique brevi iussa efficiunt. Interim Astynomen Graeci per Diomedem atque Ulixem cum magna copia victimarum ad fanum Apollinis transmissere. Dein perfecto sacrificio, paulatim vis mali leniri visa, neque amplius attentari corpora; et eorum, qui antea fatigabantur, tanquam sperato divinitus levamine, relaxari. Ita brevi per universum exercitum salubritas vigorque solitus renovatus est. Mittitur etiam Philoctetae ad Lemnum portio praedae eius, quam Graeci per Aiacem atque Achillem advectam inter se viritum distribuerant.

XXXIV. Ceterum Achilles, memor iniuriae supradictae, abstinendum publico consilio decreverat, odio maxime Agamemnonis abolitoque amore, quem circa Graecos habuerat; scilicet quod

cuius id praem.) Crat. cui. ex interpretatione. Genitivum enim *peraepe* poni loco Dativi, docuerunt Gronov. ad Liv. XXVIII. 24, Oudend. ad Caes. B. G. V. 44, Cort. ad Sall. lug. 2. 3.

exercitum erga) S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Crat. *erga exercitum* Pergitur in Crat. *curaque animo-incesserat*. Eadem infra ab Achille abstraheretur.

Ulixem) Bern. *Ulixen*. v. ad VI. 6.

leniri visa) Ed. Obr. om. *visa*. Lib. V. 8. *restringi ignes, ac repente interire visi*. III. 26. *Hecubam-facem per quietem edidisse visam*. Mox S. Gall. opp. *attemptari*.

tanquam sperato) Eradatur *tanquam*, ait Vindingius. Nescio cur? *ad Lemnum*) Ita libri mei. Vulgo om. *ad* et Crat. habet *Lemnon*.

eorum patientia, post tot bellorum victorias ac facta fortia, Hippodamia, concessum pro laboribus praemium, per iniuriam abducta esset Dein venientes ad se duces aditu prohibere, neque cuiquam amicorum ignoscere, qui se, adversum Agamemnonis contumelias quum defendere liceret, deseruissent. Intus igitur manens, Patroclum et Phoenicem, hunc morum magistrum, alterum obsequiis amicitiae carum, et aurigam suum Automedontem secum retinebat.

XXXV. Per idem tempus apud Troiam exercitus sociorum, quique mercede conducti auxiliares copias adduxerant, tempore multo frustrato, taedione, an recordatione suorum domuitionem occipiebant. Quod ubi animadvertit He

XXXIV. *aditu*) Bern. *addita*. Mox pro *amicorum Crat. eorum* Bern. *disseruissent*.

carum) Scripti et editi libri *charum*. Bern. tamen *carum l. e carum*. Ed. Dacer. *clarum*. Cf. Gloss.

XXXV. *tempore m. - domuit occipiebant*) Totus hic locus misere turbatus erat tam in vulgatis quam in scriptis libris. In illis edebatur: *tempore frustrato, seditione, odio an recordatione nostrum bellum non occipiebant*. In libro Danielis: *tempore multo frustra tritos editione an recordatione suorum domi seditionem accipiebant*. In altero: *tempore frustrati tota editione an rec. a domi seditionem accipiebant*. E quibus concinnavi lectionem, quam editio haec repraesentat. Corruptendo loco duo fuerunt: primum quod non capiebant elegantiam huius sermonis *taedione an recordatione*, quae ubique mali editores corruperant, ut diximus supra (lib. I. 19). Alterum ignoratio antiquae vocis *domuitionem*, quam et supra (lib. I. 20) explicavimus. Non dubium est, quin haec sit genuina auctoris scriptura. Maccrus. Merceri emendationem amplexus est Obrechtus, in eo tamen diversus, quod pro Merceri *cupiebant* rectius dederit *occipiebant*, ut habetur in Ed. Crat. et optimo S. Gall. sec. IX, sitque haec ex ceterorum meorum, itemque Merceri librorum scriptura *occipiebant*. Quod cetera attinet, meus Bern. cum Danielis libro convenit; differunt ab illo S. Gall. opp. et Ed. Princ. eo, quod ille pro *tritos editione* praebet *trito seditione*, haec *frustari sedio an*. Optimus autem S. Gall. sec. IX. manifesto favet Merceri emendationi, si excipis verba *domuitionem cupiebant*, quorum loco hic liber habet *domi seditionem occipiebant*. Et nescio an librorum omnium loco

ctor, coactus necessitate militibus, ut apud arma essent, iubet; ac mox, ubi signum daretur, sequerentur sese. Igitur postquam tempus visum est, et omnes in armis nunciabantur, iubet egredi: ipse dux atque imperator militiae. Res postulare videtur, eorum reges, qui socii atque amici Troiae, quique ob mercedem auxiliares ex diversis regionibus contracti, Priamidarum imperium sequebantur, edicere. Primus igitur portis erumpit

domi seditionem rectius emendetur in *domum reditionem*, unius litterae discrimine: quae formula amata est Caesari, ut ad eius B. G. I. 5. docuit Oudendorpius.

militibus, ut apud arma essent) Cum optimi MSS. tum stilus et scopas auctoris, ac sententia locorum legi postulant: *cum luce simul apud arma esse iubet* scil. auxiliarium duces, de quibus agitur Oudendorp. ad Sueton. Vespas. 23. Mirum quantum fallitur vir clarissimus: primum enim ne ullo verbulo quidem toto in loco sermo est de *auxiliarium ducibus*; est autem de *copiis militaribus*, de dominatione cogitantibus: quae copiae ne in rerum bellicarum vacatione res novas moliantur, omnes milites, ut desidia discutiat, arma capere Hector iubet, atque sub suis auspiciis adversus hostem progredi. Expeditissimus hic loci sensus est. Salva etiam latina oratio: utramque enim dicitur: *iubere ut et iubere alicui*. De Coniunctione v. Wopkens. p. 37. et ipse Oudend. l. l.; de Dativo consulantur praeter Oudend. et Davis. ad Caes. B. C. III. 98, etiam Gronov. ad Liv. XXVII. 24, Oberlin. ad Tacit. Ann. IV. 72, Wopkens. p. 37, qui tamen male adfert Septim. V. 11: ut illo loco ostendam. Rectissime igitur se habet MSS. meorum et Merceri lectio *militibus, ut apud arma essent, iubet*. ut citat etiam Davis. ad l. Caes. Verum in Edd alia deprehenditur varietas. Namque Ed. Princ. et Obr. ut in *armis essent*, quae haud dubie lectio debetur glossatori, cui ignota Septimii erat loquendi proprietas, adhibentis alibi quoque formam insolentem *apud arma esse*, loco tritissimae in *armis esse*. Ad Gloss Ed. Crat. favet MSS. Oudend., exhibens *apud arma esse. ac mox*) Bern. at. Infra S. Gall. opp. et Ed. Obr. daret.

Priamidarum imp.) Bern. *Priami clarum imp.*

edicere) Liber Danielis *adteere*: antiqua scriptio, pro *adiicere*, quam in omnibus optima notae libris inventam viri docti testantur. Poterat tamen ferri cum vulgatis et altero MS. *edicere* ΜΥΑΧΑ. Codd. et Ed. Obr. bene dant *edicere*. Oudendorp. ad Apul. Met. VII. p. 451. MSS. mei et Ed. Princ. *edicere*. Bern. tamen *adicere*. Centies quidem librarii pro *adicere* exararunt *adicere*. cf. Drakenb. ad Liv. IV. 8, Oudend. ad Caes. B. G. IV. 23. Sed, ut sileam poetarum frequentem formam *adicere* usum (v. Duker. ad Flor. I. 10. 5, Burmann. ad Anthol. Lat. I. Ep. 80. v. 15. alibi); posteriores etiam pedestris

campum progressi, more militiae aciem ordinant, magistro ac praeceptore componendi Mnestheo Atheniensi: ordinant autem per gentes atque regiones singulas, seorsum manente Achille cum Myrmidonum exercitu. Is namque, quanquam ob illatam ab Agamemnone iniuriam et abductam Hippodamiam nihi animi remiserat, tamen maxime indignatus, quod, reliquis ducibus ad coenam deductis, solus contemptui habitus intermitteretur. Ceterum ordinato exercitu, ac tunc primum omnibus copiis adversum se instructis hostibus, ubi neutra pars committere audet, paulisper in loco retentis militibus, tanquam de industria utrinque receptui canitur.

XXXVII. Iamque Graeci, regressi ad nave, arma deponere ac singuli per loca solita corpus cibo curare occoeperant; quum Achilles, ultum ire cupiens iniurias, ignaros consilii sui nostrorum, et ob id otiose agentes, clam invadere tentat. At ubi Ulixes a custodibus, qui eruptionem eius

XXXVI. *nihil animis remiserat*) Consentunt in hanc lectionem libri mei et Oudendorpii ad Apul. Met. III. p. 181.: *conspirant etiam in nihil iracundiae remisit*. lib. III. 11. *nihil luctui remitteret si nihil luctus neque praesentium miseriarum remissum*. Nostro loco *lib. animi*: in ceteris nihil differunt a MSS. Lib. III. 11. *Woptem p. 55. emendat luctus, damnante Oudendorpio. MSS. lectio animi vera videtur etiam Orellio, collato c. 39. omnibus animis; cui adlice c. 51. atque animos remitteret*. Ego quoque a MSS. *am dendo*, ad utrumque Septimio tribuo, *remittere nihil alicuius rei pendente* Genitivo a voce *nihil*; et *remittere nihil alicui rei pendente* Dativo a verbo *remittere*. *Animi* pro ira; cum quo *animi* saepe coniungitur, docente Drakenb. ad Liv. VII. 10. 8. *indignatus*) Crat. *indignatus Achilles*. Alius scriptor hic *via omisisset erat*.

audet) Burmann. ad Val. Flacc. VI. 31. *cidat auderet*.

XXXVII. *ultum ire*) Uterque S. Gall. *ultum iri*. Bern. iv. v. ad VI. 1. Longe infra S. Gall. opp. *perverso sibi nuncio*.

praesenserant, rem comperit, propere duces circumcursans magna voce monet atque hortatur, uti armis arreptis tuerentur sese: dein consilium incoeptumque Achillis singulis aperit: quo cognito clamor ingens oritur, festinantibus ad arma cunctis ac seorsum sibi singulis consulentibus. Ita Achilles, praeverso de se nuncio, ubi omnes in armis sunt, neque conata procedere queunt, intentato negotio ad tentoria regreditur. Ac mox duces nostri, rati repentino suorum clamore moveri Ilienses, et ob id novi quid negotii incoepturos, augendae custodiae causa mittunt duos Aiaces, Diomedem atque Ulixem; hique inter se regionem, qua aditus hostibus erat, dispertiunt. Quae res non frustra eos habuit. Namque apud Troiam Hector, causam tumultus eorum cupidus persciscere, filium Eumedis Dolonem, multis praemiis promissisque inlectum, ad postremum uti exploratum res Graecorum egrederetur, mittit: isque non longe a navibus, avidus ignara cognoscendi, dum cupit suscepti negotii fidem com-

Ulixem) Bern. *Ulixen.* v. ad VI. 6. Mox libri *aditus hostibus*, non inverso ordine. Bern. om. erat. Crat. Ed. *dispartiumt*. Ben. v. ad I. 15.

cupidus persciscere) An *perdiscere*? v. Praefat. p. XLV. Infra pro *mittit* Crat. *emittit*.

ignara cognoscendi) Crat. *ignota*. v. Gloss. MSS. et Edd., item Oudendorp. ad Apul. Met. VII. p. 494. et Cort. ad Sall. Jug. 93. 3. *cognoscendi*. Mercerus adnotationi praefigens verba *ignara noscendi*, scribit: „Ita libri. Recte.“ *Noscere* pro cognoscere habes lib. III. 20. *reges avidi noscere causas*. V. 7. *uti fidem nuncii noscerent*. Tacit. Ann. IV. 33. Hist. II. 37. et aliis aliorum locis. Sed Merceri verba spectare suspicor vocem *ignara*, cuius loco antea *ignota* editum invenerit: *noscendi* autem vel ipsius Merceri vel typographi incuria adnotationi praefixum arbitrari; in textu enim expressum video *cognoscendi*. Alioquin probo *noscendi*. — Infra pro *devenit* Ed. Princ. *advenit*.

plere, in manus Diomedis, qui eum locum cum Ulixæ custodiebat, devenit: ac mox ab his comprehensus, refert cuncta atque occiditur.

XXXVIII. Dein diebus aliquot in otio tritæ, productio utriusque exercitus præparatur: divisoque inter se campo, qui medius inter Troiam atque naves interiacet, ubi tempus bellandi videbatur, magna cura universus miles instructus armis utrinque procedere. Dein signo dato, densatis frontibus confligere acies, composite a Græcis, ac singulis per distributionem imperia ducum exsequentibus; contra sine modo atque ordine barbaris ruentibus. Ceterum in ea pugna interfecti utriusque partis multi mortales; quam neque instantibus cederetur, et exemplo strenuissimi cuiusque, qui iuxta steterat, æquiparare gloriam festinaret. Interim vulnerati graviter et ducibus bello decedere coacti sunt: barbarorum Aeneas, Sarpedon, Glaucus, Euphorbus, Polydamas; nostrorum Ulixes, Meriones, Eumelus.

XXXIX. Ceterum Menelaus forte conspicit

XXXVIII. *atque naves*) Ita libri, non *et nav.* Pro *belland.* Bern. *debellandi.* et *infra confluzere* pro *confligere.*

composite a Gr., ac sing.) Nullus dubitabit, quin sic scripserit et distinxerit Septimius. v. Gloss. Libri mei et Obr. *composite a Gr. ac singulis.* quod placet Wopkensio p. 38. Ed. Merc. *compositæ, Gr. ac sing.* ut et Perizon. Diss. §. XLI. exhibet. Al. *compositæ a Gr., ac sing.*

æquiparare) Auctoritate S. Gall. sec. IX. et Ed. *Præc. restitui* Septimio antiquam formam, a glossographis servatam, *se non in* multis optimis Codd. Nepotis, Ciceronis et Virgillii inventam. In cæc. *æquiparare.*

festinaret) Crat. *festinarent.* Male; nam sic expedienda oratio: et strenuissimo cuique *ille*, qui iuxta strenuissimam stetit, *æquiparare* gloriam festinaret: ut explicuisse video etiam Wopke p. 38.

tus Alexandrum, magno impetu inruit: quem evitans neque diutius sustinere ausus Alexander; fugam capit. At ubi procul animadvertit Hector, concurrens cum Deiphobo, comprehendere fratrem, eumque verbis maledictis acrioribus insectui, ad postremum cogunt, ut progressus in medias acies eundem Menelaum, conquiescentibus reliquis, solitario certamine lacesseret. Igitur reducto ad bellandum Alexandro progressoque ante aciem, quod signum lacessentibus videbatur; postquam procul animadvertit Menelaus, nunc demum occasionem invadendi inimicissimum sibi maxime oblatam ratus, et iam iamque confidens omnium iniuriarum poenas lui sanguine eius,

XXXIX. *inruit*) Ed. Merc. *ruit*.

At ubi proc.) Ne corrigas cum Vindingio *Id ubi*, sed intelligas modo; id, illud. Mox: *postquam procul animadvertit Menelaus*, intell. hunc; quod prave addit Ed. Crat. Eadem attulit contra Vindingium Wopk. l. 1. Dares c. 2. *Ubi audivit Laomedon rex, commotus est*. intell. illud. Idem c. 10. extr. *Menelao postquam in Pylo nunciatum est*. intell. hoc. Et saepe ita Dares. Recte etiam Wopkensius impugnat Vindingium, in sequentibus *pro cogunt* melius ducentem *cogere*, ob antecedens *comprehendere*. Cf. ad l. 22. — *Infra eum MSS.*, non *eumque*.

verbis maledictis acrioribus) Ita Ed. Merc. et Dacer. Wopkens. p. 39. fingit *acerbis maledictis et probris*. Correxeram aliquando levi manu *verbis maledictis*. Terent. Phorm. I. 4. 36. *saevidicis dictis*. Sed ecce Plaut. Aul. II. 4. 77. *pro vestris dictis maledictis*. Plauto autem alia quoque debet Septimius. Libri mei et cett. Edd. *verbis maledictisque*.

reducto ad bellandum) Bern., Ed. Merc. et Obr. *reducto ad bellum*. Crat. *producto ad bellandum*. Uterque S. Gall. et Ed. Princ. *reducto ad bellandum*. quod esset: seorsum, separatim ab exercitus militibus, ductus ad certamen. Concinnius ad superius *fugam capit* necitur *reducto*, i. e. reducto ad pugnam, quam fuga reliquerat; *reducto* ex fuga ad pugnam; plane ut lib. III. 8. *plerisque ex fuga reductis*. — Mox Ed. Princ. *praegressoque*. S. Gall. opp. *ante faciem*. *signum lacessentibus*) Ita MSS. et Ed. Princ. Recte. *Lacessentibus* ponitur casu tertio. *Videbatur* accipe pro: erat. v. Gloss. ad l. 9. — *Infra Bern. evadendi*. Ed. Crat. *inimicissimi*.

ratus) S. Gall. opp. et Ed. Princ. *iratus*. Etiam Bern. *iratus*. sed puncto litterae i subscripto, delendi signo. Mox Ed. Merc. et

omnibus animis advorsum pergit. Sed ubi eos contra se tendere paratos armis atque animis uterque exercitus animadvertit, signo dato recedunt cuncti.

XL. Iamque uterque pleno gradu advorsum cedens, intra iactum teli pervenerant, quum Alexander, praevenire cupiens, simulque ratus, primo iaculi eventu locum vulneri inventurum, praemittit hastam; eaque illisa clypeo facile decussa est. Dein Menelaus magno impetu iaculatur. haud sane dissimili casu: namque parato iam ad cavendum ictumque declinante hoste, telum humi figitur. At ubi novis iaculis manus utriusque rearmatae sunt, pergunt. Tum demum Alexander ictus femur, cadit: ac ne mox hosti ultionem cum summa gloria concederet, pessimo exempli intercessum est. Namque quum ad interficiend-

iam conf. Bern., Ed. Princ. et Crat. *etiam iamque i. e. et iamque*, ut legitur in utroque S. Gall. et Ed. Obr. Habuimus *iamque* supra c. 26.

advorsum p.) Ita S. Gall. sec. IX. et Bern., non *advers.* In Ed. Crat. *contra tendere. om. se.*

paratos armis atque animis) Exsulat *animis* a libris meis (ex-
pto S. Gall. sec. IX.), Merceri et Obr. Mercerum, hinc coniecturam
paratos armis aequae ut. ex., impugnant Obrechtus, Wopkens p. 39
et Burmann. ad Virgil. Aen. II. 799, qui recte tuentur vulgarem
lectionem *armis atque animis*, visam mihi etiam in antiquissimo Cod.
S. Gall. Hegeisipp. IV. 2. *Estote parati armis, animis. ubi ret. Cod.*
om. armis, similis sorte. cf. Gloss.

XL. *advorsum cedens)* Cousentiunt libri mei et Merceri
tentant *cedens* viri docti. Ed. Obr. et Crat. *incedens* a Wopk.
p. 39. et Gloss.

decussa) Crat. *incussa.* Male. Hom. II. III. 344 *αὐτὸν ἐξέκασε
χαλκὸν ἀνεγνώμεθ' ἃ δὲ οἱ ἀλχηὶ δασίδ' ἐνὶ κραδίῳ.*

pergunt) Recte; intelligendum enim: pergunt in certando. S.
Gall. sec. IX., Ed. Crat. et Obr.: addunt *contra.*

ac ne mox) Praestare at ne putat Wopkens. p. 40.

Namque quum) Revocavi que ex libris meis. Antea Nam
Mox Crat. *irrueret.*

dum eum educto gladio proueret Menelaus, ex occulto sagitta Pandari vulneratus, in ipso impetu repressus est. Igitur ab nostris clamore orto, simulque cum ira indignantibus, quod, duobus seorsum aduersum se, hisque maxime, quorum gratia bellum conflatum esset, decernentibus, repente a Troianis pessimo more intercederetur, rursus globus barbarorum ingruens, Alexandrum e medio rapit.

XLI. Interim in ea permixtione, dum nostri haesitant, Pandarus procul astans multos Graecorum sagittis configit. Neque prius finis factus, quam Diomedes, atrocitate rei motus progressusque, cominus telo hostem prosterneret. Hoc modo Pandarus, certaminis foedere violato, atque ob id interemptis multis, ad postremum poenas scelestissimae militiae luit. Ceterum corpus eius liberatum ex acie Priamidae igni cremant: reliquiasque socii traditas sibi Lyciam in solum patrium pertulere. Interim uterque exercitus signo dato manus conserunt: pugnantesque vi summa atque ancipiti fortuna, bellum ad occasum solis

e medio) S. Gall. sec. IX. a m. pr. *de medio*. sed *litera d* erasa. XLI. *in ea permixtione*) S. Gall. sec. IX et Ed. Princ. om. in. Ed. Crat. addit *animorum*. Melius interpres inculcasset *armorum*. Not. S. Gall. opp. *haesitarent*. S. Gall. sec. IX. *adstans*. *cominus*) S. Gall. sec. IX. hic et ubique in Septimio *cominus*. *atque ob id inter*.) Revocavi voces *ob id* ex libris meis, cum antea omitterentur.

scelestissimae mil.) Hunc utriusque S. Gall. lectioni favet Bern. *scelestae*. Edd. *scleratisissimas*. Isidor. Different. II. fol. 143. G. 1. *scleratus suo scelere vel alieno contaminatus, scelestus scelerum cogitator*.

Lyciam) Crat. *Lycii*. Infra libri *utriusque exercitus*. Bern. *vi magna*. Vtriusque S. Gall. et Ed. Princ. *communivere*, non *communire*.

producunt. Sed ubi nox adventabat, utrinque reges, subducta haud longe acie, custodibus idoneis exercitus communiere. Ita per aliquot dies tempus bellandi opperientes, militem frequentem apud arma frustra habuere. Namque ubi hiems adventare et imbribus crebris compleri coepert campi, barbari intra muros abeunt. At nostri, nullo palam hoste, digressi ad naves munia hiemis disponunt: moxque bipartito campo, qui reliquus non pugnae opportunus erat, utraque pararatui insistere, serere frumenta, aliaque, quae tempus anni patiebatur, parare. Interim Aiax Telamonius instructo milite, quem secum adduxerat, habens etiam nonnullos de exercitu Achillis, ingressus Phrygiae regionem multa hostiliter

apud arma) S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. om. *apud*, Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *in arma*. ex quo Vindingius et Dacia fecere *in armis*. Ed. Obr. *freq. armatum*. quod fluxisse videtur ex correctione, qualis est Vindingii: solet quippe *in armis esse* explicari: *armatum, esse*. v. Cort. ad Sall. Cat. 37. 6. Certius mihi visum, recipere lectionem Ed. Crat. *apud arma*. quam formulam loquendi, astantam Septimio, tentatam vidimus etiam c. 35. Cf. c. 45. *inbest artes frequentes apud arma agere*.

qui reliq. non p.) S. Gall. opp. *reliquis*. Perizonio Dic. XXXIX. legendum videtur *qui rel.*, *nec pugnae opp.* Vindingio *quis reliq.* v. Gloss. Supra Ed. Crat., et Merc. *bipartito*.

serere frumenta) Lege ex Mediol. *dein serere frum.* Oudendorp. Etiam Crat. *dein serere fr.* Sed abest *dein* a libris meis et Ed. Merc. Etiam *serere* ignoratur a S. Gall. opp., Ed. Princ. et Merc. Sequens *parare* ex Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *reliq.*, *con* necessarium ad commodam sententiam videatur.

adduxerat) Heinsius ad Ovid. Epist. X. 59. bene suum *Col. habere* iudicat *advexerat*. Recte Wopkens. p. 40. praetuli *adduxerat*. Pedes et terrestri itinere duxit milites Aiax usque in Phrygia. Cf. Oudendorp. ad Caes. B. G. IV. 22.

habens etiam nonnullos) Frustra Heinsium l. l. de coniectura emendasse *addens etiam*, recte pronuntiat ostenditque Wopkens. p. 41. Graec. *ἔχει δὲ καὶ τινάς*.

multa host. vantar) Heinsii ad Ovid. l. l. et Vell. Pat. II. 11. coniecturam *culta host. v.*, acutam magis, quam veram aut necessariam, aptissimis exemplis damnavit Wopkensis. In voce *ab*

vastat, capit civitates, ac post paucos dies, praeda auctus, ad exercitum victor revenit.

XLII. Hisdem fere diebus barbari, nostris per conditionem hiemis quietis nihilque hostile suspicantibus, paraverunt eruptionem: quibus Hector dux atque audendi auctor factus. Is namque omnes copias instructas armis cum luce simul porta educit, ac protinus cursu pleno ad naves tendere atque invadere hostes iubet. At Graeci, infrequentes tum incuriosique ab armis, turbati simul, et a fugientibus, quos primos hostis incesserat, quominus arma caperent, impediri: tum caesi multi mortales: iamque fuis, qui in medio fuerant, Hector ad naves progressus, ignem in proras iacere ac saevire incendiis coeperat, nullo nostrorum auso resistere: qui territi atque improvise tumultu exsangues, genibus Achillis, auxilium renuentis,

ostendit etiam, qui auctor est Ed. Crat. lectionis *multas host. vast. et capit civitates.*

praeda auctus) Bern. *actus*. Mox pro *revenit* Cod. Heinsii ad Ovid. l. I. *revertit*. Crat. *redii*. Cf. ad l. 20.

XLII. *Hisdem fere diebus*) Lib. III. 1. *Hisdem fere diebus nuntius apportatur*. Crat. *hisdem*. Utroque loco *Hisdem* praeferre optimam Stephani editionem, adnotat Arntzen. ad Aurel. Vict. Epit. c. 41. p. 570 (*et forte hisdem diebus*), ubi alia id genus afferuntur. Cf. Gloss.

Quis Hector) Ita Bern., Ed. Merc. et Obr. Al. *Quis*, v. ad l. 15. Mox pro *audendi* Bern. *audiendi*. Ed. Obr. *factus*, *omnes copias*. In seq. S. Gall. opp. om. *pleno*. Ed. Princ. *ad navesque*. et Crat. *ad naves tendere omnes atque*.

Graeci) S. Gall. opp. *Graeci*. In seq. Ed. Merc. om. *tum*. Crat. om. *tum* et *que*. Eadem *turbati-impediti*.

simul et a fug.) Ita Ed. Crat. et Obr., restituitque ex MSS. Oudendorp. ad Apul. Met. III. p. 189. Ed. Merc. om. *et*. Libri mei om. a. De nexu *simul et diximus* ad c. 32.

quos primos) Hanc Perizonii Diss. §. XXXIX. emendationem *meos* sceleratissimum efflagitat. Antea *primus*. Ed. Crat. *primum*.

progressus) Bern. *progressi* Pro seq. *coeperat* Ed. Princ. et Obr. *occeperat*. Bene. infra Ed. Princ. *renuens*.

tamen obvolvebantur: tanta repente mutatio animorum nostros atque hostes incesserat.

XLIII. Interea Ajax Telamonius adveniens, cognito apud naves Hectore, magna armorum specie ibidem apparuit; ac dein mole sua urgens hostem, multo sudore ad postremum a navibus extra vallum detrudit. Tum iam cedentibus acriter insistens, Hectorem, qui advorsus eum promptus steterat, ictum immani saxo, ac mox consternatum deiicit. Sed eum concurrentes undique plurimi multitudine sua tectum, bello atque Aiactis manibus eripiunt, seminecemque intra muros ferunt, male prospera eruptione adversus hostes usum. Ceterum Ajax, saevior ob ereptam e manibus gloriam, assumptis iam Diomede et cum

obvolvebantur) Ed. Obr. *advolv.* contra MSS. et Edd. vett., in quibus hic et ubique servatur propria Septimio formula *genibus involvi*, de cuius integritate male dubitat Wasseus ad Sall. Hist. II. 20. v. Praefat. p. XLV. Interpolatorem arguit Ed. Crat. *genibus Achillis provoluti, aux. ren., tamen obvolvebantur. Ita rep. Paulo* intra Ed. Obr. *nostrosque atque host.*

XLIII. ac dein) Ciofan. ad. Ovid. Met. XIII. 86. om. *ac mole sua urgens*) Etsi quicquam immutare nisi praecedentibus libris religio est, non potui tamen, quin hic *mole sua* edi curarem, pro *molestia*, ut edita manuque exarata exemplaria exhibeat, quae vidi, omnia. Ut hic *mole sua* Hectorem Ajax urget, sic apud Virgilium Aen. X. 771. Mezentius contra Aeneam *mole sua stat* Infr. IV. 6. noster de eodem: *gravis ac summis viribus ingruens. Onscr.* Etiam libri mei *molestia*.

ad postremum) Retinui *ad* praepos., in hac formula *Septimio* adamatam, cum absit ab utroque S. Gall. et Ed. Princ.

a navibus) Absit praepos. *a* a MSS. meis et Ed. Princ. *et Laccan.* VI. 175. *hostem muris detrudere.* Virgil. Aen. VII. 69 *hostem finibus detrudere.*

advorsus eum) Ita S. Gall. sec. IX., Bern. et Ed. Princ., non *advers.* Mox Ed. Crat., Merc. et quae has secutae sunt, ut et Ciofan. l. l. *promptius.* Non aliter exaratur in S. Gall. sec. IX., sed litera *i* puncto notata est, delendi signo.

deiicit) Ed. Princ. *deiicit.* Bern. *deicit.* de qua forma *et* 35. Ed. Crat. et Ciofan. l. l. *eiicit.*

Idomeneo Aiace altero, territos dispersosque sequi; ac fugientes nunc telo eminus prosternere, modo apprehensos obterere armis: prorsus nullo, qui in ea parte fuerat, intacto. Inter quae tam trepida Glaucus Hippolochi, Sarpedon atque Astero-paeus, ad morandum hostem paulisper ausi resistere, mox vulneribus gravati locum amisere: queis versis, barbari nullam spem reliquam salutis rati, sine rectoribus, neque usquam certo ordiue, palantes effusique ruere ad portas; eoque arto et properantium multitudine impedito ingressu, quum super alium alius ruinae modo praecipitentur, supervenit cum supradictis ducibus Ajax. Tum magna vis barbarorum trepida impeditaque inter se, caesa extinctaque: in queis Priami filiorum Antiphus et Polites, Pammon Mestorque, atque Euphemus Troezenius, dux egregius Ciconum.

XLIV. Ita Troiani paulo ante victores, ubi adventu Aiace fortuna belli mutata est, versis ducibus poenas luere militiae inconsultae. At postquam adventante vespera signum nostris

Queis versis barb. null.) *Queis* dedi ex Ed. Merc. et Obr.; ordinem verborum ex libris meis. In his enim *Quis*, in illis Edd. *null barb.* Ed. Crat. post *versis* intrudit in *fugam*.

arto) Ed. Merc. et Crat. *arcto*. *Dacer. atro.* ex quo Wasseus ad Sall. *log. 62.* facit *arto*.

extinctaque) Ed. Princ. addit *est*. Mox in *queis* Ed. Merc. et Obr. Libri mei in *quis*. Cf. ad l. 15.

Pam. Mestorque atque Euph.) Libri mei et Merceri *Ammon Nestorque Euphimus*. Ed. Crat. *Ac modo Nestor atque Euphem*. Scribendum Mercerus censet *Pammon, Mestor atque Euph.*, et sic exprimitur in Ed. Obr. *Mestor* et *Nestor* mutant etiam in MSS. Apul. Apol. p. 489. Quid autem, quod lib. VI. 9. Priami filius *Mestor* (ubi plurimi MSS. *Nestor*) post deletam Troiam cum Ncoptolemo in Thesaliam navigasse traditur?

XLIV. *At postquam*) Ita S. Gall. sec. IX. et Ed. Crat., non *inconsultas*: ac *postq.*

receptui datum est, victores laetique ad naves regressi, mox ab Agamemnone coenatum deducuntur. Ibi Ajax conlaudatus a rege donis egregius honoratur: neque reliqui duces facta gestaque viri silentio remittunt: quippe singuli extolentes virtutem memorare fortia facta, everas ab eo tot Phrygiae civitates, abductasque praedas, et ad postremum in ipsis navibus adversum Hectorem egregiam pugnam, liberatasque igni classes. Neque cuiquam dubium, quin ea tempestate, tot egregiis ac pulcherrimis eius facinoribus, spes omnes atque opes militiae in tali viro sisterentur. Ceterum proras duarum navium, quibus illatus ignis eam partem tantummodo consumserat, Epius brevi restituit. Tumque Graeci, rati post malam pugnam Troianos ulterius nihil hostile ausuros, quieti ac sine terrore egere.

XLV. Per idem tempus Rhesus, Eione genitus, haud alienus a Priami amicitia, pacta mercede cum magnis Thracum copiis adventabat. Is incidente iam vespera paulisper moratus apud

viri silentio remittunt.) Bern. et S. Gall. opp. *virili silentio*. Wepkens. p. 42, qui in Ed. Dacer. vidit *admittunt*, suspicatur *mittunt*. Nihil horum latinum est. Dicitur autem *silentio praetermittere*, *transire*, *praeterire*, ut c. 51.

fortia facta) Ed. Princ. *facta fortia*. v. ad c. 25. Praetera Ed. Crat. memorant.

Epius) Ed. Princ. *Epius restitit brevi*. Tum S. Gall. opp. *facit*. Bern. *rati prius malam*. Pro *egere* Crat. *degere*.

XLV. *Eione*) *Eioneus* et *Deioneus* iidem sunt, ut et *Amyris* et *Amyris* cet. Sic apud Dictyu II. 45. opinor scribi debere *Rhesus Deioneo genitus*, ut est in vet. Cod., quem possidet; vulgo de *Eroneo*. Homero *Ῥήσος ναῖς Ἠλιονόος*; unde Mercerus *Eione genitius*. Huiusmodi ad Ovid. Met. VII. 672. Sed S. Gall. vet. IX. et meus Bern. *Sisione*. S. Gall. opp. *ione*. Ed. Princ. *lovi*. Crat. de *Eroneo*. — Mox S. Gall. opp. *parta merc.*

incidente iam vespera) Ed. Crat. et Obr. *incidente iam vespe*

peninsulam, quae, anteposita civitati, continenti eius adiungitur; secunda circiter vigilia ingressus Troianos campos, explicitisque tentoriis, ibidem opperiebatur. Quod ubi Diomedes cum Ulixē, vigiliās in ea parte curantes, procul animadvertere, rati Troianos a Priamo exploratum missos, arreptis armis, mox presso gradu circumspicientesque omnia pergunt ad eum locum. Tum fatigatis ex itinere custodibus et ob id somno pressis, eosque et, interius progressi, in ipsis tentoriis regem interficiunt. Dein nihil ultra audendum rati, currum eius et cum egregiis insignibus equos ad naves ducunt. Ita reliquum noctis in suis quisque tabernaculis requiescentes transigunt. At lucis principio reliquos duces conveniunt, eos facinus ausum expletumque docent. Ac mox, rati barbaros incensos caede regis affore, iubent omnes frequentes apud arma agere oppeririue hostem.

XLVI. Neque multo post Thraces, ubi expergefacti e somno regem interemtum, foedam faciem

Merc. incidente vespera. S. Gall, opp. *incidenti vespera.* Sed Ed. Princ. *cedenti a vespera.* Bern. *incedenti vespera.* atque S. Gall. sec. IX. *incedenti a vespera* i. e. *incedente iavespera.* i. e. *incedente iam vespera.* Cf. Gloss.

peninsulam) S. Gall. opp. *peninsulam.* Ed. Princ. *peyn insulam.* Crat. *Oen insulam.* Errares, si in his nomen insulae latere putares; nam *peninsula* corrumpitur in *pene insula* et *poene insula* in plurimis libris etiam V. 17. et alibi. Cf. Obs.

quae anteposita civitati) Ita ex Ed. Mediol. rescripsit Obrechtus, et ex MSS. suis Oudend. ad Apul. Met. IV. p. 247. Libri mei et al. *quae ante positam civitatem.* Mox Ed. Crat. *secundam circ. vigiliam.*

circumspicientesque) Ita libri mei. Recte, tam iudice Orellio. Al. *circumspicientes.* Ad finem cap. pro *affore* libri mei *adire.*

XLVI. *Thraces ubi exp.*) Ed. Crat. *Thraces viri exp. e somno, ubi regem interemptum foeda ac miseranda facie intra tent. arum.* Foeda huius interpolationis facies.

intra tentoria animadvertere, et vestigia abducti currus manifesta sunt; raptim ac sine ullis ordinibus, ut quemque fors conglobaverat, ad naves evolant. Quibus procul visis, nostri conferti inter se atque imperia servantes eunt obviam. Sed Aiaces duo, in aliquantum acie progressi, primos Thracum invadunt atque opprimunt. Deia reliqui duces, ut quisque locum ceperat, caedere singulos; et ubi conferti steterant, bini aut amplius congregati, impetu suo dissolvere; ac mox dispersos palantesque interficere: prorsus uti nullus reliquus caedis fieret. Ac statim Graii, extinctis qui advorsum ierant, signo dato ad tentoria eorum pergunt. At illi, qui custodes castris relictis soli supererant, visis contra hostibus, terrore ipso miserandum in modum effeminati, omnibus omissis ad moenia confugiunt. Tum undique versus nostri irruentes, arma, equos, regias opes, et ad postremum, uti quidque fors dederat, praeripiunt.

raptim) Argent. Obrechti et Ed. Princ. *rapiunt*. Mediol. Obrechti *rapiunt arma*. S. Gall. opp. *rapti*.

fors) Certatim pro *sors* viri docti restituerunt *fors*, ut Perizon, Diss. §. XXXIX, Wass. et Cort. ad Sall. Jug. 97 (102), Arutzen. ad Aurel. Vict. de Vir. Ill. c. 13. p. 99, Wopkens. p. 42. Atque *fors* exaratur in S. Gall. sec. IX, et Ed. Princ. Cf. Gloss. Praeterea frustra tentatur *ut quemque*, v. Wopk. Pro *evolant* Wasseus l. I. vult *advolant*. At vid. Gloss.

conferti inter se) Bern. hic et infra *conserti*. S. Gall. opp. *confestim*. Ed. Crat. *conferunt inter se*. Infra *in aliq. acie. pr.* recepti ex Ed. Obr. A libris meis et Merc. abest *acie*. Ed. Crat. *in aciem*. Sequens *conferti* om. Merc.

prorsus uti null.) Vocem *prorsus*, quam ignorant libri mei et Ed. Merc., retinui cum Ed. Crat. et Obr. Cf. Gloss. ad l. 19. Infra *advorsum* S. Gall. sec. IX et Bern., non *advers.*

supererant) S. Gall. opp. *superant*. Ed. Crat. et Merc. *superfuerant*. Infra ex Ed. Crat. rescripti *omnibus omissis*, cum in celt., ut et MSS. *omissis* Lib. I. 22. *omissis omnibus ad lucum pergit*.

uti quidque fors dederat) Bergetana Libr. mei om. *ut*, estque in

XLVII. Hoc modo victores Graii, deletis cum imperatore Thracibus, onusti praeda atque victoria ad naves digrediuntur: quum interim Troiani ex muris respectantes, nequicquam pro sociis, intra moenia tamen trepidarent. Igitur barbari, tot iam adversis rebus fracti, legatos inducias postulantes ad Graecos mittunt: ac mox, nostris conditionem approbantibus, interposito sacrificio fidem pacti firmavere. Eodem fere tempore Chryses, quem sacerdotem Sminthii Apollinis supra memoravimus, ad exercitum venit, actum gratias super his, quae in se recepta filia benigne ab nostris gesta erant: ob quae tam honorifica simul, et quod Astynomen liberaliter habitam cognoverat, reductam secum Agamemnoni tradit. Neque multo post Philocteta cum his, qui partem praedae ad eum portaverant, Lemno regreditur, invalidus etiam tum, neque satis firmo gressu.

Ed. Princ. *quidquid*. Bene contra S. Gall. uterque et Ed. Princ. exhibent *fors*; ut legendum statuit iam Arnzen. ad Aurel. Vlet. l. l. Antea *sors* edebatur.

XLVII. *ex muris respectantes*) Ex lib. III. 13 et 20. Perizonius Diss. §. XXXIX, et ex Cod. Periz. Oudendorpius ad Apul. Met. VI. p. 402. legendum esse contendunt *despectantes*. Contra videntur Obrechtus in Gloss.

nequicquam pro soc.) S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *neque quicquam*. in margine tamen S. Gall. *nequicquam*. S. Gall. opp. *vel nequicquam neque quicquam*, Bern *vel nequicquam neque cuiquam* Ed. Crat. *neque quicquam pro soc. ausi*, int. m. t. *trepidabant*. Ex Cod. Periz. Oudendorpius ad Apul. Met. VI p. 402. legit *nequidquam p. soc. ausi*. Acquievi in lectione Ed. Merc. et Obr., quam explico in Gloss. Saepe librarii *nequicquam* corruerunt in *neque quicquam*; quo et nostro loco facto, adiectum deinceps *ausi*.

Sminthii) Libri *Zminthii*. Infra Ed. Princ. *benigna*.

honorif. simul, et quod) Sic ex MSS. legit Oudend. ad Apul. Met. III. p. 189. Favet Ed. Crat. In cett. ut et MSS. om. *et*, atque in Ed. Merc. *pro honorifica* excuditur *magnifica*. De nexu *simul et v.* ad c. 32.

intra tentoria animadvertere, et vestigia abducti currus manifesta sunt; raptim ac sine ullis ordinibus, ut quemque fors conglobaverat, ad naves evolant. Quibus procul visis, nostri conferti inter se atque imperia servant es eunt obviam. Sed Aiaces duo, in aliquantum acie progressi, primos Thracum invadunt atque opprimunt. Dein reliqui duces, ut quisque locum ceperat, caedere singulos; et ubi conferti steterant, bini aut amplius congregati, impetu suo dissolvere; ac mox dispersos palantesque interficere: prorsus uti nullus reliquus caedis fieret. Ac statim Graii, exstincti qui advorsum ierant, signo dato ad tentoria eorum pergunt. At illi, qui custodes castris relicti soli supererant, visis contra hostibus, terrore ipso miserandum in modum effeminati, omnibus omissis ad moenia confugiunt. Tum undique versus nostri irruentes, arma, equos, regias opes, et ad postremum, uti quidque fors dederat, praecipiant.

raptim) Argent. Obrechtii et Ed. Princ. *rapiunt*. Mediol. Obercliti *rapiunt arma*. S. Gall. opp. *rapti*.

fors) Certatim pro *sors* viri docti restituerunt *fors*, ut Perizon. Diss. §. XXXIX, Wass. et Cort. ad Sall. Jug. 97 (102), Arntzen. ad Aurel. Vict. de Vir. Ill. c. 13. p. 99, Wopkens. p. 42. Atque *fors* exaratur in S. Gall. sec. IX, et Ed. Princ. Cf. Gloss. Praeterca *intra* tentatur *ut quemque*. v. Wopk. Pro *evolant* Wasseus l. I. *volant* *advolant*. At vid. Gloss.

conferti inter se) Bern. hic et infra *conserti*. S. Gall. opp. *confestim*. Ed. Crat. *conferunt inter se*. Infra in *aliq. acie* p. 1000. pi ex Ed. Obr. A libris meis et Merc. abest *acie*. Ed. Crat. in *aciam*. Sequens *conferti* om. Merc.

prorsus uti null.) Vocem *prorsus*, quam ignorant libri mei et Ed. Merc., retinui cum Ed. Crat. et Obr. Cf. Gloss. ad l. 19. Infra *advorsum* S. Gall. sec. IX et Bern., non *advers*.

supererant) S. Gall. opp. *superant*. Ed. Crat. et Merc. *superfuerant*. Infra ex Ed. Crat. rescripsi *omnibus omissis*, cum in celt., v. et MSS. *amissis* Lib. I. 22. *omissis omnibus ad lucum pergit*. uti quidque *fors* *dcd.*) Perpetuam libri mei om. *uti*, estque.

ad eum nomine omnium irent; maxime quod Aiax, cognatione fretus, impetraturus veniam facilius credebatur. Igitur his operam suam pollicentibus, iturum se una Diomedes sponte ait.

XLIX. His actis Agamemnon asferre hostias lictores iubet, ac mox sublata super terram, quum duo, quibus imperatum erat, suspensam retinerent, gladium vagina educit, eoque bifariam excisam hostiam in conspectu, uti dividerat, collocat: dein ferrum sanguine oblitum manu retinens, inter utramque sacri partem medius vadit. Interim Patroclus, cognito quod parabatur, in consilium supervenit. At rex, sicut supra diximus, transgressus, ad postremum iurat, inviolatam a se in eum diem Hippodamiam mansisse: neque cupiditate ulla aut desiderio lapsum, sed ira, qua plurima mala conficiuntur, eo usque processisse. His addit, cupere se praeterea, si etiam ipsi videretur, filiarum, quae ei oordi esset, in matrimonium dare; decimamque regni omnis, ac talenta

XLIX. *sublata-quum-suspensam retin.*) Ed. Crat. *sublatam-quum eam-susp. tenerent.* ab interprete. De Ablativo absoluto dixit in Gloss. ad c. 19. *Infra Crat. collocare.*

inter utramque-medius vadit) Ita est in utroque S. Gall., Ed. Princ. et Crat., atque cum MS. Periz. et Ed. Obr. legit Oudendorp. ad Sueton. Calig. 22, qui comparat lib. I. 10. *Priamus inter regulos medius astant.* aliaque de formula *medius inter extolit* Bern., Ed. Merc., Dacer. et Vindingius *in utramque*; qui, aequae ac Daceris, scribi vult *inter utramque*. Recte. Liv. XL. 6. *inter hanc diuisionem hostiam copias armatae traducuntur.*

in consilium) S. Gall. sec. IX, Bern., Ed. Princ. et Crat. *concilium.* Sed *infra qui in consilio erant.* c. 48. *consilium Graecis agentibus.* Tribus autem his locis de eodem consilio sermo est. Cf. ad I. 6 et S. Max. S. Gall. opp. *Ac rex.*

desiderio lapsum) S. Gall. sec. IX., Argent. Obrechtii et Ed. Princ. *laesum.* S. Gall. opp., Bern., Ed. Crat. et Merc. *laesum.* Ex Ed. Mediol. Obrechtus rescripsit *lapsum*, quod placet Wopkensio p. 44. Recte. v. Gloss.

quingenta doti adiungit. Quae ubi accepere, qui in consilio erant, admirari magnificentiam regis, maximeque Patroclus: qui cum oblatione tantarum opum, tum praecipue laetus, quod intacta Hippodamia affirmaretur, ad Achillem venit, eique universa gesta atque acta refert.

L. Dein ubi rex ea, quae audiverat, volutare animo ac deliberare secum ipse occoeperit, supervenit cum supradictis Ajax. Tum ingressos eos ac iam benigne salutatores sedere hortatur, iuxtaque se Aiace. Qui, tempus loquendi nactus familiariter et ob id liberius, incusare atque increpare, *quod in magnis discriminibus suorum nihil iracundiae remiserit, potueritque cladem exercitus perpeti, quum eum multi amici, plurimi etiam affinium obvoluti genibus deprecarentur.* Post quem Ulixes, *illa quidem deorum esse*, ait: eorum autem, quae in consilio acta essent, ordine exposita, quae etiam Agamemnon pollicitus, quaeque iu-

doti) Wopkensio magis placet *dotis*. Mox Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *uti accepere*.

gesta atque acta) Ed. Crat. et Obr. *gesta actaque*. Beac. Cf. Gloss. ad c. 21.

L. *audiverat*) Edd. vulg. *audierat*. Mox S. Gall. opp. om. ipse. *temp. loq. nactus fam.*) Ed. Obr. *temp. loq. fam. et ob id lib. nactus, incus*, qui ordo addicit Wopkensio. Sed etiam qui in MSS. et cett. Edd. deprehenditur verborum ordo nihil habet offensiois, si modo malam interpunctionem (*temp. loq. nactus fam., et ob id liberius incus.*) sanaveris. *Liberius enim ne sciungatur a loquendi*, cf. Plant. Trin. 4. 2. 156. *libere loquendi videtur tempus venisse atque occasio*.

Post quem Ul.) Bern. *Post quae*. Cf. ad c. 21.

illa quidem deorum esse) Codicum absque auctoritate nihil mutaverim; impense tamen placeret, si quis MS. daret: *illa* (vel *illan*, scil. cladem modo memoratam) *quidem deorum iram esse ait*, i. e. irae divinae effectum, cett. WOPKENS. Quanto MSS. et Edd. *low* superet Wopkensii importunam doctrinam, nemo non videt.

rasset; ad postremum orat, *ne preces omnium, neve oblatas nuptias aspernaretur*: moxque eorum omnium, quae una offerebantur, enumerationem facit.

LI. Tum Achilles longam exorsus orationem, primum omnium acta gesta que sua exponere; ac dein admonere, *quantas aerumnas pro utilitate omnium pertulerit, quas civitates aggressus ceperit: cunctis interim requiescentibus, ipse anxius, ac dies noctesque bello intentus: et quum neque militibus suis neque sibi ipsi parceret, asportatas nihilominus praedas in commune solitum redigere: pro quibus solum omnium se electum, qui tam insigni iniuria dehonestaretur; solum ita contemptum, a quo Hippodamia, tot laborum pretium, per dedecus abstraheretur: neque in ea culpa solum esse Agamemnonem, sed maxime ceteros Graecos, qui, immemores beneficiorum, contumeliam suam silentio praeterierint*. Postquam finem loquendi fecit, Diomedes, *Praeterita*, ait, *omittenda sunt, neque oportet prudentem meminisse transactorum, quando ea, etsi maxime cupias, nequeas revocare*. Interea Phoenix et cum eo Patroclus, circumstantes, genas atque omnem vultum iuvenis, manus adoculari, contingere genua, *rediret in gratiam, atque*

LI. Tum Ach.) Bern. et Ed. Princ. Tunc. Mox libri long. exors. orat., non long. orat. ex. Infra S. Gall. opp. ammonere i. e. admon. asportatas) Ita libri mei, citatque ex MSS. Voss., Periz. et Ed. Obr. Oudendorpius ad Apul. Met. VIII. p. 548. AL. apport. pro quibus) Ita Ed. Merc. et Obr. Cf. ad I. 15. Libri quis. Infra Ed. Merc. om. per dedecus. vultum iuv. manus adosc., cont.) Ed. Princ. et Obr. vult. iuv. adosc., manu cont. gen. Transposuit scilicet nescio quis ordinem verborum, qualis exstat in S. Gall. sec. IX. vult. iuv. manu adocular., cont. gen. Sed omissam in voce manu literam s arbitror, re-

animos remitteret, cum propter praesentes, qui eum oratum venissent, tum praecipue ob bene de se meritum reliquum exercitum.

LII. Igitur Achilles praesentia talium virorum, precibus familiarium ac recordatione innocui exercitus tandem flexus, ad postremum facturum se, quae vellent, respondit: dein hortatu Aiacis tum primum post malam iracundiam Graecis mixtus, consilium ingreditur, atque ab Agamemnone regio more salutatur. Interea reliquis ducibus favorem attollentibus, gaudio laetitiaeque cuncta completa sunt. Igitur Agamemnon manum Achillis retentans, eumque et reliquos duces ad coenam deducit: ac paullo post inter epulas, quum laeti inter se invitarent, rex Patroclum quaesivit, ut Hippodamiam cum ornamentis, quae dederat, ad tentoria Achillis deduceret: isque libens mandata efficit. Ceterum per id tempus hiemis saepe Graeci atque Troiani, singuli pluresve, ut fors evenerat; inter se sine ullo metu in lucum Thymbraei Apollinis miscebantur.

ctamque iudico lectionem, ex Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. a me petitam; quam certo etiam ante oculos habuit, a quo, copulam desiderante, in Ed. Crat. est *manuque adosc.* Apul. Met. II. p. 159. *manus deosculatus et ipsa genua contingens.* et sic saepe Apakius *genua contingere,* non *manu genua cont.* Cf. Gloss. Quis nescit Homericum γούρων λαμβάνειν, ἀπτεσθαι, ubique sine addita *manu ad coenam*) Ed. Crat. *coenatum.* Bern. om. *inter ante epulas quum laeti inter se invitarent*) Ex Sall. Hist. IV. 12, nostri lib. III. 25. aliisque locis Obrechtus audacter corrigit *quum laeti cibo se invitarent.* quod arridet Wopkensio p. 45, qui tamen mavult *quum laetanter se invitarent.* Tu vero nihil mutes. v. Gloss. *fors*) *Fors* est in Bern. a m. pr., S. Gall. opp. et Ed. Princ., vultque Aratzen. ad Aurel. Vict. de Vir. III. c. 13. p. 99. Al. *sors*

DICTYS CRETENSIS

EPHEMERIDOS

BELLI TROIANI

LIBER TERTIUS.

I. Interim per totam hiemem, dilato conditionibus in tempus bello, Graeci cuncta, quae in tali otio militia exposcebat, intenti animo summis studiis festinabant. Namque pro vallo multitudo universa variis bellandi generibus, per duces populosque instructa, et ob id more optimo diversis ad officia sua quibusque, hinc iaculis hastarum vice fabricatis, neque pondere aut mensura

I. *exposcebat*) Ed. Crat. *poscebat*.

intenti animo summis studiis) Si vox *animo* abesset in Codd., equidem facile lubensque illud ferrem desiderium, dicit Wopkens. p. 46. Servant vocem MSS. et Edd.; nihilque mutandum delendae esse adnotat Oudendorp. ad Apul. Met. IV. p. 244.

diversis ad officia) Formulam *diverti*, *divertere* (se) *ad officia* Septimio, utpote insolentia captanti, restituere ex tribus MSS. et Ed. Princ. non dubitavi. Antea edebatur *divisia*. Mutare saepe in MSS. *diversus* et *divisus* aliquoties monuerunt viri docti.

hastarum vice) Tollius ad Auson. Epist. I. i4. p. 568, qui in MS. videt *hast.* *ad vicem*, vult *vicem* vel *in vicem*. Libri scripti et editi *vice*; Ed. Crat. tamen *hast. instar*, a scholiasta videlicet: et utrumque *vice* et *in vicem* nostro usitatum. Cf. Gloss. ad V. 13

inferioribus, et quibus ea non erant, praesudibus, illinc sagittis certantes inter se invice ad multum diem exercere: alii saxis utebantur. Sed inter sagittarios maxime anteibant Ulix Teucer, Meriones, Epios, Menelaus. Neque dubium, quin inter hos tamen praecelleret Philocteta; quippe Herculis sagittarum dominus, et destituta feriendi arte mirabilis. At Troiani cum auxiliaribus, laxiores militia, neque exercituum solliciti, socordius agitare: ac saepe sine ullo insidiarum metu hi aut illi multis immolationibus Thymbraeo Apollini supplicabant. Hisdem fere diebus nuncius apportatur, universas prope Asiae civitates descivisse a Priamo, atque eius ami-

et Wopkens. p. 46. Praeterea Tollius pro *fabricatis* habet *factis*.

pondere aut mensura) Libri mei *ponderis aut mensurae*. Sensus est: quae iacula etiam quoad pondus et mensuram non infecta erant hastis. Mox Ed. Obr. *quibus non alia erant*, quae per se placet lectio, praesertim hac instituta mutatione: *quibus alia erant*, intell. iacula, vel potius arma.

Epios, Menelaus) Ed. Crat. om. *Epios*. Bene. Nusquam enim legi, Epium sagittandi arte excelluisse; neque etiam memoratur in Septim. cap. 18. Erat autem Epios εἰδὼς πυγμαχίας Hom. II. XIII. 665. Δειλὸς ἦν ὑπὲρ Ἑλλάδους, δμῶς πυγμαχῆος ἐνδεδέσθης. Auct. τῶν Τρ. in Bibl. Uffenbach. XVII. p. 670.

inter hos tamen praecell.) Ita S. Gall. sec. IX. et Ed. Obr. In ceteris *inter hos iam praec.* Infra S. Gall. opp. et Ed. Princ. *feriundi. v.* ad V. 14.

laxiores militia) Certum se habere ait Perizonius Diss. f. XXXIX, Septimium scripsisse *laxiore militia*; ut Sall. leg. 64 § 5 *laxiore imperio milites habere*. quam correctionem receperunt Curt. et Wass. ad Sall. loc. Si Perizonius verba recte distinxisset, nihil mutasset.

circa exercitium) Al. *exercitium*; quod exhibet etiam Curtius l. l., defenditque Vindingius contra Barthium, scribentem *exercitium*. Possit sane *exercitium* originem ex oppositis Graecorum *exercitationibus* duxisse; attamen latinitati magis convenit *sollicitio* (cum cura occupatum) *esse circa aliquam rem*. cf. Gloss. ad II. r. Stat autem *exercitium* auctoritate optimi S. Gall. sec. IX, Ed. P. et Obr., agnoscitque illud Perizonius l. l. — Mox *socordius* S. Gall. sec. IX et Bern., laudantque Wass. et Perizon. l. l. Al. *secordius*

citiam execrari: namque facinoris exemplo suspectis iam per universos populos gentesque circa hospitium omnibus, simul omnibus proeliis Graecos victores cognitum, et eversio multarum in ea regione civitatum in animis haeserat; ad postremum grave odium filiorum regnique eius incenserat.

II. At apud Troiam forte quadam die Hecuba supplicante Apollini, Achilles, avens visere ceremoniarum morem, cum paucis comitibus supervenit. Erant praeterea cum Hecuba matronae plurimae, coniuges principalium filiorumque eius, partim honorem atque obsequium reginae tribuentes, reliquae tali obtentu pro se quaeque rogaturae supplicabant: etiam Hecubae filiae non-

facinoris exemplo) Ex Cod. Argent. et Ed. Mediol., quibus ad stipulantur S. Gall. sex. IX. et Ed. Princ., Obrechtus *exemplum*: ex Med. et Venet., quibus adde utrumque S. Gall. et Ed. Crat., idem mox *cognitum*. Tria igitur omnibus circum populis in animis haesissent: facinoris exemplum, Graecorum victoriae, et eversio Troianarum civitatum. At S. Gall. opp., Bern., Ed. Venet., Crat. et Merc. *exemplo*. quod alteri omnino praefereendum. Recte contra se habet *cognitum*, pro quo Argent. Obrechtii et meus Bern. *cognito*. v. Gloss. Porro ex libris suis Obrechtus: *circa hospitium omnibus, simul omnibus proeliis*. Pro *hospitium* libri mei *hostium*. corrupte. Simul abest a S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ.; simul omnibus a S. Gall. opp., Bern. et Ed. Merc. In Crat. Ed. est *omnibus rebus, simul om. pr.* In sequentibus Bern. *in eadem regione*: totusque locus misere corruptus in Ed. Princ. est in hunc modum: *cognitu et cum ut ne regione multarum in ea civitatum*. atque aequae corrupta verba in animis haeserat sunt in libris meis ita: *in animis est ira et ad p.*

II. *avens visere*) Ita scribi vult Mercerus, in cuius libris, aequae ac in meis, *adveniens visere*. Recte. Pariter *aventes in advenientes* corrumpitur lib. VI. 4. Ed. Obr. *avidus*. Crat. *volens*. utrumque ex interpretatione. Scrupulum Wopkensisii p. 47, lectioni Ed. Dacet. *ausus addicti*, ultimis verbis cap. 52. lib. II. tollitur.

tali obtentu) Lege *alio obt.*, ait Vindingius. In eius audaciam vindicat Wopkens. p. 47.

rogaturae supplicabant) Med. *supplicaturaeque*. tolerabilius,

dum nuptae, Polyxena et Cassandra, Miner atque Apollinis antistites, novo ac barbaro re mitae ornatu, effusis hinc atque inde crinil precabantur, suggerente sibi Polyxena apparatu sacri eius. Ac tum forte Achilles, versis in l lyxenam oculis, pulchritudine virginis capita auctoque in horas desiderio, ubi animus non nitur, ad naves discedit. Sed ubi dies pauci fi xere, et amor magis ingravescit, accito Auton donte, aperit ardorem animi: ad postremum qua siit, uti ad Hectorem virginis causa iret. Hecti vero *daturum se in matrimonium sororem manda si sibi universum exercitum proderet.*

. III. Dein Achilles, *soluturum se omne bellu pro Polyxena tradita*, pollicetur. Tum Hector *aut proditionem ab eo confirmandam, aut filios P sthenis atque Aiacem interficiendos: alias de ti negotio nihil se auditurum.* Ea ubi Achilles ac

quam *supplicabant*, quod a glossatoris manu esse nemo non vic. OSBRECHT. Etiam mea Ed. Crat. *supplicaturaeque* Bene.

antistites — redimitae — precabantur) Hanc librorum meorum et Merceri lectionem recte Vindingius defendit contra Barthiaz. corrigentem *antistes — redimita — precabatur* (scil sola Cassu: dra), ut editum est in Ed. Crat. et Obr. Praeterea Crat. *suggerent ei Pol v.* Gloss.

Ac tum) Bern. et Ed. Crat. *At. Pro auctoque* Bern. *actoque* quam etiam lib. II. 41. habuimus varietatem.

et amor magis ingravescit. Vid. lib. II. 7. 30. III. 3. OUDENDONP. ad Apul Met II. p. 170. Sane Tacit. Ann. XIV. 8. *magis ac magis anxia Agrippina.* Cf. Gloss. ad I. 19. Sed libri scripti et editi, quos vidi, simpliciter, *magis.*

quaesivit) Ita libri nostri et Merc., citatque Oudend. ad Apul Met. V. p. 378. Lib. II. 52. *rex Patroclum quaesivit.* Ed. Obr. *roga Crat. petit.* ex interpretatione.

III. *pro Pol. tradita*) Ed. Crat. om. *pro.* Merc. om. *tradi* Mox *pro alias* MS. Periz. (teste Oudend. ad Apul. Florid. p. et Ed. Crat. *alioquin* ex glossa.

pit, ira concitus exclamat, *se, quum primum tempus bellandi foret, interenturum*. Dein animi iactatione saucius, huc atque illuc oberrans, interdum tamen, quatenus praesenti negotio utendum esset, consultare. At ubi eum Automedon iactari animo, atque in dies magis magisque aestuare desiderio, ac pernoctare extra tentoria animadvertit, veritus, ne quid adversum se aut in supradictos reges moliretur, Patroclo atque Aiaci rem cunctam aperit: hique, dissimulato quod audierant, cum rege commorantur. Ac forte quodam tempore recordatus sui, convocatis Agamemnone et Menelao, negotium ut gestum erat, desideriumque animi aperit: a quibus omnibus, *ut bono animo ageret, respondetur: brevi quippe dominum eum fore eius, quam deprecando non impe- traverit*. Quae res eo habere fidem videbatur, quoniam iam summa rerum Troianarum prope occasum erat. Omnes namque Asiae civitates, execratae amicitiam Priamidarum, ultro nobis auxilium societatemque belli offerebant: quibus ab ducibus nostris benigne respondebatur, *satis sibi esse praesentium copiarum, neque auxiliorum egere:*

se quum) Ed. Obr. et Crat. *se cum quum*. In sequentibus auctoritate S. Gall. sec. IX. et Ed. Obr. omisi verba *primo proelio*, quae in cett. MSS. et Edd. ante *interenturum* leguntur.

a *quibus omni.*) Ita Ed. Mere. et Obr. Libri mei *quis*. v. ad I. 15. *dominum eum fore eius*) Bern. *dom. meum fore eius quem*. Ed. Princ. et Crat. *brevi quidem dom.* Daceriae scriptum fuisse videbatur *dominum eum vi fore eius*. contra quam vide disputantem Wopkens. p. 48.

eo habere) Imperite Vindingius volebat *ideo*. v. Perizon. Diss. §. XI. et Wopk. p. 48. Infra S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *Omnnesque* *As.*

quibus ab d.) S. Gall. opp. et Ed. Crat. *quis*. In seq. Bern. *auxilio egere*. Ed. Obr. om. *ultra suscipere*.

amicitiam sane, quam offerrent, ultro suscipere voluntatemque eorum fore gratam omnibus: sciet quia fluxa fides, et animi parum spectati, que tam subita mutatio sine dolo credebatur.

IV. Iamque exactis hibernis mensibus coeperat, quum Graii, edicto prius, uti omnes milites in armis esset, mox signo belli edito, excitum in campis productum ordinant: neque a Troianis segnus agebantur. Igitur ubi utriusque instructae acies adversum processere, atque intra teli iactum ventum est, cohortati suos quisque manus conserunt, in medio locatis equitibus et ob id primis congressis. Tumque primum reges nostri atque hostium ascensis curribus bellum ineunt, ascito sibi quisque auriga ad regendum equos. Sed primus omnium Diomedes, invecus Rhesi equis, Pyraechmem, regem Paeonum, hastae fronte ictum interficit. Dein ceteros, quos ad virtutem rex secum stipatores habuerat, con-

IV. *hibernis mensibus*) A Bern., Ed. Merc. et Dacer ^{abet} mensibus; et Dacia subintelligit: tempestatibus, mensibus. Historici dicunt *hiberna*, *aestiva* intellecto castra, sic sane apud posteriores reperitur *hibernum*, *vernum* intell. tempus. v. Freinsb. ad Duker. ad Flor. I. 16. 3.

in campis prod.) Crat. *per campos*. v. Gloss. ad c. 5. Infra Ed. Crat. et Obr. *neque a Tr. s. agebatur*. Bene, si respicias ad lib. IV. 6. *neque segnus a Memnone actum*. Porro S. Gall. opp., Ed. Crat. et Merc. *adversum process.*

Tumque primum reg. nostri atq. host. ascensis curr.) *Tumque primi nostrorum, atque hostium ascensis curribus bellum ineunt.* Ita in MS. legitur pro vulgato *ascensu*. et lib. III. 15. *Deinde ubi descendit, ipse Autom.* et lib. VI. 1. et 8 et 11. Haec hic adscripsit Perizonius. OUDENDORP. ad Caesar. B. G. VII. 46. Libri scripti et editi, quos novi, praebent formam *ascendere*, hic et ceteris in locis, quos attulit Perizonius, excepto lib. VI. 11. Quod ceterum attinet, Ed. Merc. exhibet *Tumque primi nostrorum atque hostium*

Rhesi equis) Absunt haec verba a libris meis et Merc. & Bern. *hastae ictum*. Ed. Merc. *hastae ictu*. Infra Bern. *deicit* ad II. 35. Ed. Crat. *currû deicit*.

batos inter se atque ausos resistere, partim telo eminus fundit, alios curru per medios concito humi obterit. Dein Idomeneus, adhibito equis Merione, Acamanta, Thracum regem, deiicit, ruen- tique telo occurrit, atque ita interficit. Sed ubi Hector, situs in parte alia, medios suorum fundi accipit, dispositis satis strenuis ubi pugnabat, oc- currit auxilio laborantibus, Glaucum secum ac Deiphobum et Polydamanta habens. Neque du- bium, quin deleta a praedictis regibus ea pars hostium foret, ni adventu suo Hector nostrosque ulterius progredi, ac suos fugere cohibuisset. Ita Graeci, prohibiti caede reliquorum, represso gradu advorsum eos, qui supervenerant, constitere.

V. Ac mox, cognito per universum exerci- tum proelio in ea parte, reliqui duces, confirma- tis ubi quisque pugnauerat, undique eo confluunt. Densatur utrinque acies, et proelium renovatum est. Igitur Hector ubi plurimos suorum adesse, et satis tutum se intelligit, tollit animos. Dein

occurrit auxilio) Vel reluctantibus ceteris MSS. et Edd., in quibus *accurrit*, ex Bern. et Ed. Merc. Septimio restitui *occurrit*, ut recte produxit etiam Cort. ad Sall. Vid. Gloss. Mox Edd. vulg. *Gl. et D. et P. secum habens. Nec dub.*

progredi) Ed. Dacer. *congradi*. In seq. *advorsum S: Gall. sec. IX, Bern. et Ed. Princ.*, non *adversum*. Ed. Crat. *superfuerant*.

V. *cognito — proelio in ea parte*) Obrechtus edidit *proelium*. Perizonius Diss. §. XXXIX. vix se dubitare ait, quin legi debeat *proelium esse*. Frustra; cum nihil sit intellectu verbi substantivi frequentius. Perizonius ipse affert Tacit. Ann. IV. 36. *comperito facta in eum crimina*. scil. esse; suisque igitur se armis occidit. Atqui tres mei MSS., Ed. Princ. et cett. Edd. meae, ut et Barthius, praebent *proelio*. cui quidem lectioni nihil obstat; immo comproba- tur lib. II. 43. *cognito apud naves Hectore*.

confirmatis) Certatim sic correxere Barthius, Vindingius, Pe- rizonius. Cap. 4. *dispositis ubi pugnabat*. c. 10. *relicto ubi pugna- bat*. MSS. et Edd. lectionem *confirmati* frustra tueri molitur Wopk. p. 50.

clamore magno singulos suorum nomine appellat confidentius in hostem pugnare hortatur: ac progressus intra aciem, Diorem et Polyxenum, Alio satis impigre pugnantes vulnerat. At ubi eu Achilles ita in hostem promptum animadvertit simul subvenire his, quos advorsum bellabat, cupiens, et memor paulo ante repulsae in Polyxenum contra tendit: progressusque in medio Pylaemenem, Paphlagonum regem, impedimento sibi oppositum cominus fundit, non alienum sanguinis Priamidarum: perhibebatur quippe hic etiam ex his, qui a Phineo Agenoris originem propriam memoria repetebant: a quo etiam Olizonem genitam, postquam adoleverit, deductam in matrimonium Dardani.

VI. Ceterum Hector postquam ad se agmine infesto tendi videt, causas odii recordatus, non

Dior. et Pol. Alios) Ita diserte optimus Danielis codex: *alio et alios*: vulgo *aliosque*. Utrumque male. *Alius* pro: *Elius*, doricè: ut saepe in Captiv. Plauti, quod item antea corruptum, restitutumque a viris doctis, Mærcæ. Ed. Obr. *Elios*. Sed libri mei *Alios*. Diorem et Polyxenum ex *Alide* venisse, scribit Septim. I. 17.

in hostem pr.) Vult Vindingius *in hos*, scil. Diorem et Polyxenum. Temerario critico dignissima correctio. cf. Gloss. *Infra quos advorsum* S. Gall. sec. IX, Bern et Ed. Princ., non *adversum*.

progressusque in medio) Ed. Obr. *in medios*. cuius formulæ exempla dedi in Gloss. ad II. 19. Dicit etiam Septim. II. 48. *in medium progressus*. II. 36. *in campum progressi*. Apul. Met. II. p. 159. *producit in medium*. Sed libri mei, Ed. Crat. et Merc. *in medio*. Et hoc quoque loquendi genus probum est. v. Gloss.

Pylaemenem) S. Gall. opp. *Pylaemenea*. v. ad I. 19. Ed. Princ. *Pylaemenen*. v. ad II. 48. Crat. *Philemonem*. quod nequiquam tuebatur Barthius. Mox pro *a Phineo Agenoris Crat. affines Agenoris*.

orig. propriam memoria rep.) Barthium, *propriam* male hic irrepsisse putantem, refellit Vindingius ad lib. I. 5. Libri mei *propria memoria*. v. Gloss.

VI. *tendi videt, causas*) Libri mei *tendi. et causas*. Infra libri mei *Tumque Achilles — interfecit*, non *sumque — interfecit* *Eum* facile subintelligitur.

ulterius impetum viri experiri ausus, ex acie subterfugit. Tumque Achilles insecutus, quantum acies hostium patiebatur, ad postremum iaculatus aurigam eius interfecit, postquam Hector per aliam partem relicto curru aufugerat. Dein erectum sibi e manibus inimicissimum omnium dolens, rursus vehementius saevire, extractoque ex corpore aurigae iaculo, fundere obvios, quum prostratos alios invaderet desuper, ac proculcans obtereret. Inter quae tam trepida cunctis fugientibus, Helenus quaesitum ex occulto vulnere locum ubi nactus est, manum Achillis procul atque improvisus sagitta transfigit. Ita vir egregius bellandi, cnius adventu territus fugatusque Hector, multi mortales cum ducibus extincti, clam atque ex occulto vulneratus eo die finem bellandi fecit.

VII. Interim Agamemnon et cum eo Aiaces

quum prostr. alios inv. des., ac proc. obtereret) Ex Cod. Argent. Obrechtus et Wopkens. p. 51. legunt: *ac prostratos, quum alios inv. des. proc. obterere*. Ita etiam Ed. Merc. et Crat., nisi quod in his *proculcans subterere*, ut citat etiam Wass. ad Sall. Jug. 99.: quae scriptura facile potuit ex altera corrumpi, tum negligenter scribendo, tum indistincte pronuntiando. Sed commodum sensum equidem ex verbis *quum alios invaderet desuper* cum eruere non valuissem, tentaveram olim: *ac prostratos alios invadere desuper et proculcans obterere*. Vult enim dicere Septimius: alios fundere obvios, alios iam prostratos obterere. Eodem nexu c. 4. *partim telo eminus fundit, alios- obterit*. lib II. 43. *ac fugientes nunc telo eminus prosternere, modo apprehensos obterere armis*. Atque *invadere et obterere* sic coniungit Apul. Met. VIII. p. 177. Bip. *Quid miseros homines- invaditis atque obteritis?* Libros MSS. nactus, in his exaratum video: *ac prostratos quum alios invaderet ac desuper proculcans obteret* (S. Gall. opp. *obtereret*. Bern. *oppeteret*): unde placuit efficere, quam lectionem tua repraesentat editio.

multi mortales) Ita MSS. mei, non *multique*. Mox Ed. Crat. *extincti laniatique ex occulto vuln.* Orta vox *laniatique* ex prave contracta scriptura *clamatque*, ut exaratur in Bern.

VII. *Agamemnon*) S. Gall. opp., Bern. et Ed. Princ. *Atque Agam.*

duo, inter ceteram stragem ignotorum nacti plurimos Priami filiorum, interficiunt: Agamemnon Arscum cum Deiopite, Archemachum, Laodocus et Philenorem: Ajax Oilei et Telamonius Melium Astynoum, Doryclum, Hippothoum atque Hippodamanta. At in alia belli parte Patroclus et Lycius Sarpedon locati in cornibus, nullis propinquorum praesentibus, signo inter se dato solitari certaminis, extra aciem processere. Moxque telis adversum iactis, ubi uterque intactus est, curra

Arscum cum Deiopite) Ita S. Gall. sec. IX., Ed. Crat. et Obr. In S. Gall. opp. *Arsachum Deiopithai*. Bern. et Ed. Princ. *Arsachum Deiopitheo*. Libri Merceri *Arsacum, Deiopitheo*, unde scribendum et doctus putat *Arsacum, Deiopiten*. *Arsacum* inter Priami filios nunquam reperio. Dacia vult *Arrhetum* ex Apollod. III. 12, 5. Sed ecce inconstantiam matronae, quae lib. IV. 7, ubi inter Priami filios refertur *Arcius*, Apollodorum exhibentem *Arrhetum* accusat, falseque eum vocare *Arrhetum*, qui fuerit *Arcius*, affirmat. Librorum scripturae proximus est *Aescus* Apollodori; qui quidem post Hectoris mortem dux nominatur in exercitu Penthesileae apud Tzet. posthom. 51., et postea in avem est mutatus. Fuchsius Quaest. p. 49. nomen corruptum suspicatur ex *Ascanio* Apollodori. Praeterea recte scribitur *Deiopite* (non *Deiopte*) ex Hom. II. XI. 420, quae scripturam restituit etiam Munckerus Hygin. fab. 90.

Laodocum et Philenorem) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *Laodocum* (Crat. *Laudacum*). Recte quidem, secundum dispartita in Scaligero ad Fest. v. *Alimento*, ubi docet, veteres Latinos amasse et posteriores quoque passim solere aut scribere in multis nominibus propriis pro *ao*. Sed optimus S. Gall. sec. IX. *Laodocum*, ut habet etiam Ed. Obr., scribendumque censet Mercerus. cf. Apollodor. I. 1. Aequè in Trogi Prolog. XXVIII. permutantur *Laodamiam* et *Laudamiam*. Pro *Philenorem*, qui inter Priami filios ignoratur, Mercerus legendum ex Apollod. arbitratur *Philemonem* (*Philaemonem*). Hyginus nominat *Palaemonem*. Libri scripti et editi hic et lib. IV. 7. conspirant in *Philenorem*; quem hominem memoria lapsus bis occidit Dictys scribit. Filiam Priami *Philenoris* nomine novit Pansa. I. 26.

Melium, Astynoum) *Melium* S. Gall. sec. IX. et Ed. Obr. scripsitque ex Apollod. Mercerus. In ceteris meis *Molius*, quod Fuchsio Quaest. p. 48. placet nomen. Occiditur *Mulius* socer Augae a Nestore Hom. II. XI. 737, alius a Patroclo II. XVI. 696, tertius ab Achille II. XX. 472. Sed Priamidae nomen erat *Melium*. Porro libri *Astiochum*. Ed. Crat. *Astymenem*, ut citat etiam Munck. ad Hygin. fab. 90, ubi *Astynomus* in Priamidarum numero est. Scripsi *Astynoum* cum Fuchsio Quaest. I. 1. Porro Bern. *Doryclum*, in cett. *Doriculum adversum*) Ita hic et paulo infra libri, non *adversum*. †

desiliunt, atque arreptis gladiis pergunt obviam. Iamque crebris advorsum se ictibus congressi, neque vulneratus quisquam, multum diei consumserant; quum Patroclus, amplius audendum ratus, colligit sese in arma, et cautius contactus ingressusque hostem complectitur, manu dextra poplitem succidens: quo vulnere debilitatum atque exsectis nervis invalidum propulsat corpore, ruentemque interficit.

VIII. Quod ubi animadvertere Troiani, qui iuxta steterant, gemitum magno clamore tollunt, relictisque ordinibus, signo dato arma in Patroclum vertunt, scilicet Sarpedonis interitu publicam cladem rati. At Patroclus, praeviso hostium agmine, telum positum humi prope rapit, compositusque in armis audentius resistit. Tunc ingruentem Deiphobum hasta cominus tibiam ferit, atque excedere ex acie coegit, interfecto prius Gorgythione, fratre eius: neque multo post adventu Aiacis fusi reliqui: quum interim Hector, edoctus quae acciderant, supervenit, ac mox conversam suorum aciem pro tempore restituit, in-

fra Bern. *currum desil.* germanismo. Ed. Crat. et Obr. *in arma sese.*

VIII. *gemitum magno clamore*) Ita editum est, scil. Obrecht auctore eiusque libris, ab Artopoeo. In cett. Edd. ut et libris meis est *gemitu magno clamorem tollunt.* ut correxisse videtur, cui dici non posse visum *gemitum tollere.* Sed vid. Gloss.

interitu) Ita MSS. et Ed. Princ., non *interitum.* Vel ad *cladem rati* intell. adesse: ut lib. V. 4. *existimantes finem belli atque discordiarum.* V. 10. *finem iam asurnnarum credentes.* scil. adesse, affore. Vel *interitu* explica per intellectum praepons. *in,* et compara lib. IV. 12. *in muris salutem credere.* IV. 1. *in se fiduciam credere.* ibique notata.

Tunc ingr.) Ita S. Gall. uterque, Ed. Princ. et Merc., non *Tum.* Mox Bern. *hastam.* Porro libri *coegit,* non *cogit.* De temporis equalitate v. Gloss. ad I. 22.

crepatis ducibus, ac plerisque ex fuga reducti
Ita praesentia eius animi tolluntur et proelium
incenditur. Tum vero, inclytis ex utraque par
ducibus confirmato exercitu, confligunt acies, nunc
hinc nunc inde cedentibus instantes, et ubi acies
nutaverat, praesidio accurrentes. Interea utrius
que exercitus cadunt plurimi, neque fortuna bel
mutatur. Sed postquam miles, per multum dies
bello intentus, magis magisque fatigabatur, et die
vesper erat, utrisque cupientibus pugna decessum

IX. Tum apud Troiam circa Sarpedonis ca
daver cunctis deflentibus, ac praecipue feminis
luctu atque gemitu omnia completa sunt: quibus
non alii casus acerbissimi, ne interitus Priamida
rum, prae desiderio eius cordi insederant. Tar
tum in eo vivo praesidium, et interfecto spe

nunc hinc nunc inde) S. Gall. sec. IX et Ed. Princ. *nunc hinc inde*. Delendum forte etiam alterum *nunc*. Dicit Septim. IV. §. V. 6. *hinc atque inde*. Verum sine copula *hinc inde* aliquo a Suetonius. — Mox Ed. Princ. *mutaverat*.

praesidio accurrentes) Ex emendatione mea sic prodiit loca antea sordida oratione aeger. MSS. enim et Edd. *praesidiis accurrentibus*. Sed Ablativum numeri pluralis *praesidiis* (qui quidem loca habere possit) in optimo Cod. S. Gall. sec. IX. correctionis manifestare vestigia, eiusque loco primitus scriptum fuisse *praesidio*, animadvertit Orellius. Quam veram iudico scripturam; atque hinc ultra offertur emendatio *accurrentes*, cf. Gloss.

mutatur) Scripserat *mutat*, ait Mercerus. Abunde hoc explendū Wopkens, p. 52. Ad cap. finem Ed. Princ. et Crat. *decessum est*.

IX. *Tum ap. Tr.*) S. Gall. opp. *Iam ap. Tr.* Infra *quis* Bern. et Ed. Obr. Cf. ad I. 15. Praeter ceteros libros etiam Oudendorp. ad Apul. Met. II. p. 165. *Quis*.

ne interitus Priam.) Sensus: Quibus nulla alia mala, licet fuerint acerbissima, et ne interitus Priamidarum quidem, tanto dolori erant, quanto iactura Sarpedonis. Librorum meorum et Merceri lectionem *de interitu Priam.* nequicquam explicant et defendunt Dacuria et Wopkens, p. 53. Eorum tamen auctoritati insistenti eieci quidem, in Ed. Crat. et Obr. post *ne interitus* expressum; cum ne simpliciter saepe ponatur pro: ne quidem; ut docuit Oudendorp. ad Apul. Met. IV. p. 245, X. p. 704, XI. p. 806.

in eo vivo) Recte Ed. Obr. *vivo*, ut Anna teste emendaverat et

desiliunt, atque arreptis gladiis pergunt obviam. Iamque crebris advorsum se ictibus congressi, neque vulneratus quisquam, multum diei consumserant; quum Patroclus, amplius audendum ratus, colligit sese in arma, et cautius contactus ingressusque hostem complectitur, manu dextra poplitem succidens: quo vulnere debilitatum atque exsectis nervis invalidum propulsat corpore, ruentemque interficit.

VIII. Quod ubi animadvertere Troiani, qui iuxta steterant, gemitum magno clamore tollunt, relictisque ordinibus, signo dato arma in Patroclum vertunt, scilicet Sarpedonis interitu publicam cladem rati. At Patroclus, praevisto hostium agmine, telum positum humi propeere rapit, compositusque in armis audentius resistit. Tunc ingruentem Deiphobum hasta cominus tibiam ferit, atque excedere ex acie coegit, interfecto prius Gorgythione, fratre eius: neque multo post adventu Aiacis fusi reliqui: quum interim Hector, edoctus quae acciderant, supervenit, ac mox conversam suorum aciem pro tempore restituit, in-

fra Bern. *currum desil.* germanismo. Ed. Crat. et Obr. *in arma us.*

VIII. *gemitum magno clamore*) Ita editum est, scil. Obrechtore eiusque libris, ab Artopoeo. In cett. Edd. ut et libris meis est *gemitu magno clamorem tollunt.* ut correxisse videtur, cui dici non posse visum *gemitum tollere.* Sed vid. Gloss.

interitu) Ita MSS. et Ed. Princ., non *interitum.* Vel ad *cladem* rati intell. adesse: ut lib. V. 4. *existimantes finem belli atque discordiarum.* V. 10. *finem iam aerumnarum credentes.* scil. adesse, *illud.* Vel *interitu* explica per intellectum praepos. *in,* et compara lib. IV. 12. *in muris salutem credere.* IV. 1. *in se fiduciam credere.* ibique notata.

Tunc *ingr.*) Ita S. Gall. uterque, Ed. Princ. et Merc., non *Tum.* Mox Bern. *hastam.* Porro libri *coegit,* non *cogit.* De temporis equalitate v. Gloss. ad I. 22.

cesilaus Boeotius, et Schedius Crissaeorum, uterque duces optimi: ceterum vulnerata pars maxima; Meges etiam et Agapenor, alter Echinadibus imperat Agapenor Arcadiae. Inter quae tam foeda, tanta inclinatione rerum, Patroclus fortunam belli vincit aggressus, dum hortatur suos simul atque instat libenter, promptior quam bellandi mos est, telo Euphorbi ictus ruit: statimque Hector advolans opprimit, ac desuper vulneribus multis fodit: moxque enititur abstrahere proelio, scilicet insolentia gentis suae illudere cupiens per universa genera debonitatis stamenti. Quod ubi Aiaci cognitum est, relicto nihil pugnaverit, propere accurrit, iamque eripere cadaver occipientem proturbat hasta. Interim Euphorbus a Menelao et Aiace altero summo studio circumventus, scilicet auctor interemti ducis, morte potestas luit. Dein occipiente vespera proelium dirigitur.

Arces. Boeotius, et Sched. Criss., uterque) Recte sic distinetur Dacia. Vulgo *Schedius, Crissaeorum uterque duces*. Male: namque Arcesilaus non Crissaeorum, sed Boeotorum dux erat; Schedius autem imperavit Crissae, Phocidis urbi (Hom. II. II. 520, Noster I. 17.); atque Crissaei per eminentiam hic ponuntur pro Phocensibus. Pro *Crissaeorum* libri Merceri, ut et mei, praeter S. Gall. sec. II. corrupte *tres eorum*.

alter Echinadibus imperator) Omittit haec verba Ed. Crat. in qua *Meges etiam et Agapenor Arcadiae*; omissaque invenit *Agapenor*, qui ait: legendum *Meges et Elpenor Arcadae*, non *Arcadiae* Tindium, corrigentem *Echinadum*, refellit Perizonius Diss. §. II. Cf. Gloss.

tanta inclinatione) Crat. *tantaque indignatione*; ut legit etiam Barthius. Vid. Wopkens. p. 54. Wopkensio tamen nihil erat in constructione mutandum; nam lib. I. 21. *Inter quae tam terro, nulla requie tempestatis*. ubi vide notata.

promptior) Libri nostri *promptiore*, (scil. more) quam bellandi mos est. Bene. De qua ellipsi v. Gloss. ad II. 26. *In seqq. Edd. vulg. eum opprimit*. Crat. *confodit*. atque Crat. et Obr. *nititur*. *gentis suae*) Cur illud *suae* omnino hinc delendum pronuntiat Barthius, non videre me libenter fateor. Wopkens. p. 54.

summo studio) Summo ignorant uterque S. Gall., Ed. Prins Merc. Recte, opinor, Lib. V. 15. *studio in partes discedunt*.

mitur, male et cum dedecore plurimis nostrorum interfectis.

XI. Sed postquam reductae utrinque acies, et iam in tuto miles noster erat, cuncti reges Achillem conveniunt, deformatum iam lacrimis atque omni supplicio lamentandi: qui modo prostratus humi, nunc cadaveri superiacens, adeo reliquorum animos pertentaverat, ut Ajax etiam, qui solandi causa astiterat, nihil luctui remitteret: nec Patrocli tantum mors gemitum illum cunctis incusserat, sed praecipue recordatio vulnerum per loca corporis pudibunda. Quod exemplum pessimum per mortales tum primum proditum est, nunquam antea a Graecis solitum. Igitur reges multis precibus atque omni consolationis modo tandem Achillem flexum humo erigunt. Dein Patrocli corpus elutum, mox veste circum-

XI. *reductae*) Bern. et Ed. Merc. *reducta*. Bene. Mox Ed. Princ. *ut* ut II. 12. *tuto collocare*.

Achill. conveniunt) Heins. ad Ovid. Fast. II. 667. et Ed. Crat. ad *Ach.* Legimus saepe lib. II. 13. *ad Graecos conveniunt*. Sed omit-
titur praepos. lib. I. 11. II. 9. alibi.

lacrimis atque omn. suppl. lam.) Agnoscunt copulam *atque* S. Gall. sec. IX., Ed. Princ., Crat. et Obr.; abest a cett., omissamque invenere Vindingius, qui corrigit *omnique*, et Wopkens. p. 55, qui varie locum tentat. Coniicit praeterea Wopkensis *lamentabili*. Sed talium Genitivorum Gerundii usus Septimio frequens, ut docco in Glou.

nihil luctui rem.) Wopkensis emendationem *luctus* damnat Oudendorp. ad Apul. Met. III. p. 181. Cf. ad II. 36.

antea a Graecis solitum) Ita legendum putavi ex libris meis et Merceri Ed. Crat., Obr. et Dresem. ad Ios. Iscan. VI. 267. *antea Graecis*; ut suspiceris *ante a Graecis*. Vindingius *autem a Gr. exhibe. A Graecis* i. e. a Graecorum parte, apud Graecos. v. Gloss. ad II. 38. Non tentandum praeterea *solitum*, pro quo Vinding. et Wopk. tribendum censent *cognitum*. Exemplum pessimum, huc usque apud Graecos insolitum, tum primum editum est.

homo cr.) Crat. *humi*, et infra *elotum*.

veste circumtegatur) S. Gall. opp. et Ed. Obr. *contegitur*. Bene

tegitur, maxime ob tegenda vulnera, quae multis modis impressa haud sine magno gemitu cernantur.

XII. Hic actis monet, uti custodes vigilia agere curarent, neque hostes, detentis circa funus nostris, more solito irruerent. Ita per distributionem officia sua quisque procurantes, igni plurimo in armis pernoctant. At lucis principio placet, uti ex omni ducum numero quinque in montem Idam vaderent, silvam caesum, quo Patroclus cremaretur: decretum quippe ab omnibus erat, funus eius publice uti curaretur. Iere igitur Ialmenus, Ascalaphus, Epios et cum Merione Ajax alter. Moxque Ulises et Diomedes busto

Iustin. XIV. 6. *cooperuisse capillis os, et veste crura contextisset, ne quid posset in corpore eius indecorum videri.* et sic saepe *veste contegi* in re funebri Apuleius, ut Met. III. p. 53, VII. p. 498, VIII. p. 537. Cf. Gloss. ad c. 14. In cett. scriptis et editis libris *circumtegitur*, ut extulit etiam Forcellin. Lex.: quo raro verbo usus est Lucret. I. 1094. Graec. περικαλύπτω.

multis modis) Vana Barthii coniectura *occultis locis*. Cogita verum varietatem. Multa Barthium refellit Wopkens. p. 55.

XII. *monet*) S. Gall. opp. *monent*. Ed. Crat. et Obr. *Achilles monet*

curarent, neque host.) Ita Ed. Merc. et Dacer. Multa extrahi ex Septimo congerit Wopkens. p. 56. ad librorum meorum a Ed. Obr. lectionem *ne qua host.* defendendam. Septimii manus fuit *supet*. Explica: Achilles monet, uti custodes vigilia agendas curarent, et monet, uti curarent, ne hostes irruerent. Plane ut Sall. Jug. 14. *tamen erat maiestatis populi Romani, prohibere iniuriam, neque cuiusquam regnum per scelus cresceret*, i. e. et prohibere, ne crederet. Cum *nequa*, coniunctim in libris scriptum, iam arguat corruptionem, tum vero firmatur mea opinio lectione Ed. Crat: *ut custodes vigilia agerent, curarentque, ne hostes irruerent*, quod a scholiasta esse, qui istud *neque* concoquere nequiverit, aemo non videt.

quo Patrocl.) Libri mei et Ed. Merc. *qua*, scil. silva. Sed Ed. Crat. et Obr. *quo*. Recte. Sall. Jug. 24. 8. *Quid reliquum, nisi tu vestra, quo moveri possit.* ubi consulatur Cortius.

fun. eius p. uti cur.) Ed. Obr. *uti f. eius p. cur.* Infra Bern. *metietur*. Pro *advecta* S. Gall. opp. *adducta*.

locum dimetiuntur, quinque hastarum longitudine totidemque in transversum. Advecta dein ligni copia bustum exstruitur, impositumque desuper cadaver igni supposito cremant, exornatum decore omni pretiosae vestis: id namque Hippodamia et Diomedea curaverant, quarum Diomedea nimium iuveni et omni affectu dilecta fuerat.

XIII. Ceterum paucis post diebus, refectis ex labore vigiliarum ducibus, cum luce simul exercitus in campum productus per totum diem in armis agit, opperiens barbarorum adventum. Qui muris despectantes, postquam nostros paratos proelio vident, eo die certamen distulere. Ita occasu solis Graeci ad naves regressi. At vix principio diei Troiani, rati etiam nunc incompósitos Graecos, armati portis evolant temere et cum audacia, uti antea soliti: instantesque circa vallum, certatim tela iaciunt crebra magis, quam cum effectu, nostris ad evitandos tantum ictus compositis. Igitur ubi ad multum diem barbari intenti iaculis fessi iam, neque ita vehementes animadvertunt, ex parte una nostri erumpunt,

XIII. *adventum*) Ed. Princ. *expectans bar. adv.* Sed Crat. et Obr. *opp. barb. occursum.* Benc. Excidit memoriae alter locus, ubi *occursum* a glossatore in *adventus* corruptum nuper legi.

paratos proelio) Crat. *ad proelium.* v. Gloss. Mox Ed. Merc. *viderent.*

tantum ictus) S. Gall. sec. IX a m. pr. et alter *tanto ictu.* S. Gall. sec. IX, a m. sec., Bern. et Ed. Princ. *tantos ictus.* Materiem corruptelae praebuere syllabae consonae praecedentis vocabuli *evitandos*, ultima et penultima.

animadvertunt) Suspiciatur Wopkens. p. 56. *animos vertunt*, scil. ab ardore suo. *Animadvertunt* explico: ubi barbari, ad multum diem iaculis intenti, fessi iam sunt, neque ea, qua antea, alacritate animam ad hostes attendunt. *Vehementes* loco adverbii ponitur *Fator* tanta magis placere Daciae emendationem *animadvertuntur*,

incursantesque sinistram latus fundunt fugantque: neque multo post ex alio, abnuentibus iam barbaris, ac sine ulla difficultate versis.

XIV. Ita plurimi barbarorum, terga ubi vertere, foede et vice imbellium ab insequentibus proculcati, ad postremum dispereunt: in qua Asia, Hyrtaco genitus, et cum Hippothoo Pythaeus, hi Larissaeis, Asia Sesto regnantes. Eodem die vivi a Diomede capiuntur duodecim, ab Aiacis quadraginta. Capti etiam Isus et Evander, Priamidae. In ea pugna Graecorum Guneus interfectus, rex Cyphius, vulneratus etiam Idomeneus, dux noster. Ceterum ubi Troiani muros ingressi clausere portas, et finis instandi factus est, nostri spoliata armis hostilia cadavera apportataque in

i. e. neque tam vehementer bellantes ab hoste conspiciuntur: secus aliter edidit Obrechtus.

ex alio, abnuentibus iam barb.) Perizonio Diss. §. XXXIX. verba *ex alio* sonant: ex alia parte. Vindingius legi iubet *ex alia*, scilicet parte; quod placet Wopkensio p. 57. ob praecedens *ex una parte*, et Oudendorpio ad Apul. Met. VI. p. 392. Perperam. Nam ne verbo quidem indicatur, Graecos bipartitos duabus ex partibus deinceps in barbaros irrupisse. *Ex alio* i. e. in alio, altero, dextro latere. cf. Gloss. Haec mea explicatio egregie sustentatur lectione MS. Perizonius et Ed. Crat. *neque multo post ex alio latere abn. iam barb.* Item Perizonius pro *abnuentibus* (S. Gall. sec. IX. *adnuentibus*. opp. et Ed. Princ. *annuentibus*), quod sensum habere satis commodum arguat, vult *abeuntibus*. Quam coniecturam explosam iam video a Wopk. ad Sall. Jug. 71. et Wopkens. p. 57. Saepe quippe *abnuere* milites dicuntur, qui detrectant pugnam, et officia militaria praesertim recusat. cf. Gloss. Sensus denique totius loci hic est: *Ex una parte simul omnes Graeci vehementem impetum in sinistram hostium latus fecerunt, fessosque eos fuderunt: fugato hoc latere, statim etiam dextrum hostium cornu aggressi, in fugam verterunt; quippe fessi ex prioris labore barbari pugnam recusarunt facileque terga dederunt.*

XIV. *terga ubi vertere*) Hoc ordine S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ., non *ubi vertere terga*. Loco verborum *foede et vice imbellium* Ed. Crat. praebet *foede evicti in bello, et ab ins.* Mox Ed. Merc. in *quis*.

flumine praecipitant, memores paulo ante in Patroclo insolentiae barbarorum: dein captivos omnes, uti quem ceperant, in ordine Achilli offerunt: isque, vino multo sopita iam favilla, reliquias in urnam collegerat: decretum quippe animo gerebat, secum in patrium solum uti adveheret, vel si fortuna in se casum mutaret, una atque eadem sepultura cum carissimo sibi omnium contegi. Itaque eos, qui oblati erant, deduci ad bustum, una etiam Priami filios, ibique seorsum aliquantum a favilla iugulari iubet, scilicet inferias Patrocli manibus: ac mox regulos canibus dilaniandos iacit, confirmatque, se non prius desinere pernoctando humi, quam in auctorem tanti luctus sui sanguine vindicasset.

XV. Sed nec multi transacti dies, quum repente nuntiatum, Hectorem obviam Penthesileae cum paucis profectum: quae regina Amazonibus, incertum pretio, an bellandi cupidine, auxiliatum

in flumine praecip.) Crat. *in flumen.* et mox *in Patroclum.* Utrumque correctori debetur. De priore v. Gloss. ad h. l., de posteriore ad c. 5.

uti quem) Placuit olim haec Ed. Dacer. lectio Wopkensis p. 57. Recte. Adstipulantur tres mei MSS. In Ed. Merc. *uti quos.* Ed. Princ. Crat. et Obr. *Uti quemque.*

gerebat, secum in patr.) Recte sic distinxit Perizon. Diss. §. XXXIX. Antea *gerebat secum, in patr.* Ibidem Perizonius in seq. corrigit *in se casum matris irret,* et *casum* pro morte accipit. v. Gloss.

iacit) Crat. *obicit.* et om. *in ante auctorem.* v. Gloss. In seq. Bern. *sui tanti luctus sang.* Pendet *sui a sanguine.*

XV. *Sed nec multi)* *Sed,* quod abest ab Ed. Crat. et Obr., addidi ex libris meis et Merc. *Nec* ponitur pro: non, apud optimos scriptores. Libri mei et Merc. ignorant etiam *sunt,* quod vulgo post transacti legitur; praebentque *nuntiatum,* non *nuntiatum.*

regina Amazonibus) Ita libris meis ducibus editum volui. Antea: *Amazonum.* v. Gloss. Infra Ed. Obr. *adventarat.*

gens bellatrix) Addi debere suspiceris *gens Amazonum bell.* Sed intelligenda modo haec ex praecedente *Amazonibus.* cf. Gloss. ad c. 8.

Priamo adventaverat: gens bellatrix, et ob id a finitimos indomita, specie armorum inclyta per mortales. Igitur Achilles, paucis fidis adiunctis securum insidiatum propere pergit, atque hostem securum sui praevortit: tum ingredi, flumen occipientem circumvenit: ita eumque et omnes, qui, comite regulo, dolum huiusmodi ignoraverant, ex improviso interficit: at quendam filiorum Priami comprehensum, mox excisis manibus ad civitatem remittit nunciatum, quae gesta erant. Ipse cum caede inimicissimi, tum memoria doloris ferox, spoliatum armis hostem, mox constrictis in unum pedibus, vinculo currui postremo adnectit: dein ubi ascendit ipse, Automedonti imperat, daret lora equis. Ita curru concito per campum, qua maxime visi poterat, pervolat, hostem mirandum in modum circumtrahens: genus poenae novum miserandumque.

XVI. At apud Troiam ubi spolia Hectoris desuper ex muris animadvertere, quae Graeci praecepto regis ante ora hostium praetulerant, et ille, qui excisis manibus acerbissimae rei indi-

ad finitimos indom.) Ed. Crat. a *finitimis*. Varie tentat praepos. ad Wopkens. p. 58. Vindingius vult *apud fin.*, immemor videlicet ad praepos. persaepe significare: apud. Quae Perizon. Diss. (Al. et Wass. ad Sall. Cat. 31. contra Vindingium disputant, iis adde, si tanti est, Gronov. ad Liv. VII. 7, XXXVIII. 55. et Oudendorp. ad Caes. B. G. VI. 38, Apul. Met. I. p. 42, ubi Septim. prodaxit praevortit) Sallustianum loquendi morem servarunt S. Gall. sec. IX, Ed. Merc. et Obr. In cett. praevortit. In seqq. Ed. Crat. dolos huiusmodi. Cod. Bern. excisis man. Sed c. 16. excisis manibus adnectit) Ed. Princ. advertit. Infra MS. Perizon. ascendit. v. ad. c. 4.

qua maxime visi pot.) Liber Danielis Merceri et meus Bern. qua maxime vi pot. Ed. Crat. videri. Cf. ad lib. IV. 4. et Gloss. — Mox MSS. mei praevolat.

XVI. *et ille qui - pertulerat)* Retinui haec verba ex S. Gall. s.

cium in se ipse pertulerat, rem, ut gesta erat, disseruit; tantus undique versus per totam civitatem luctus atque clamor editur, ut aves etiam consternatae vocibus alto decidisse crederentur, nostris cum insultatione reclamantibus. Ac mox ex omni parte urbs clauditur: foedatur regni habitus, atque in modum lugubrem funestumque obducta facies civitatis: quum, sicut in tali nuncio assolet, repente cursus trepidantium fieret in eundem locum, ac statim sine ulla certa ratione per diversum fuga: nunc planctus crebri, modo urbe tota silentium ex incerto. Inter quae et spes extremas multi credere, cum nocte simul Graecos moenia invasuros excisurosque urbem, securos interitu tanti ducis: nonnulli etiam pro confirmato habere, Achillem exercitum, qui duce Penthesilea Priami rebus auxilio venerat, partibus suorum adiunxisse: postremo omnia adversa, hostilia, fractas ablatas-

IX, Ed. Crat. et Obr. Absunt a S. Gall. opp. et Ed. Princ.; eorumque loco in Bern. et Ed. Merc. legitur: *et filius Priami praemissus ab Achille rem ut g.*

editur) Ed. Merc. et Obr. *editus*. In seq. pro *credentur* Wopkens. p. 58. coniecit *viderentur*.

Ac mox ex om. p. urbs cl.) Libri mei ac (Bern. at) mox *portis ex omni p. urbs clauditur*. quasi scriptum fuisset *ac mox portis ex omni parte urbis clausis*. Ed. Crat. *Mox ex om. p. cunctis clamantibus urbs clauditur*. Confunduntur *pars* et *porta* etiam lib. IV. 21. Videtur hic *portis* a scholiasta in margine vel inter lineas scriptum, inde in textum venisse.

in tali nuncio) Refer ad praecedentia: *ille qui-acerbiss. rei indicium-pertulerat*. Ed. Crat. *in tali negotio*. quod praefert Wopkens. p. 58. — Pro *cursum* Ed. Crat. et Obr. *concursum*.

ut. ex incerto) Verba *ex incerto* neque extirpanda sunt cum bona Viadingio, neque ea cum Wopkens. p. 59. loco suo movenda.

r. Glom.
credere) Bern., Ed. Princ. et Merc. *credidere*. Infra *excisurosque* nota S. Gall. sec. IX. et Ed. Crat. Vid. ad II. 16. In cett. *excisurosque*. quod nihili est. Etenim ab *excindo* fit Supinum *excisum*, non *excisum*.

que opes, nullam salutis spem interemto Hect
in animo habere: quippe is solus omnium in
civitate adversum tot milia imperatoresque
stium varia semper victoria certaverat; fort
quam felicior, cui, fama bellandi inclyto
gentes, nunquam tamen vires consilio superfi
rant.

XVII. Interim apud Graecos, ubi Achil
ad naves rediit, et cadaver Hectoris in ore om
um est, dolor, quem ob Patrocli interitum pau
ante perceperant, nece metuendi hostis, et ob
praecipua laetitia circumscribitur. Ac tum u
versis placet, uti in honorem eius, quoniam
esset hostilis metus, certamen ludis solitum cel
braretur; neque minus tamen reliqui populi,
non certaturi spectandi gratia convenerant, i

habere) S. Gall. opp. et Ed. Princ. *habuere*. Mox Bern., S. Gall. opp., Ed. Princ. et Merc. *exerc. eum, qui*. Infra Ed. Crat. et S. Gall. om. *in animo*. et Ed. Obr. praeterea exhibet *haberi*.

tot milia) Intell. hominum, militum; ut lib. IV. 4. *multis libus*, scil. militum. Placet lectio etiam Wopkensio p. 51. Ed. Bern. *tot milites*.

fortior quam felicior) Haec ex Med. ed. addidimus: cuius detraximus glossatoris assumentum *cunctis ducibus nostris*. Hic Sallustium imitatur Septimius. Sic enim ille de Sulla *atque felicissimo omnium ante civilem victoriam, nunquam invidiosam fortuna fuit: multique dubitavere, fortior an felicior*. Obviant. Absunt illa verba etiam a libris meis et Merc. Lectio Crat. eadem est, atque Med. editionis. — Mox Ed. Princ. *pro fama*.

vires consilio superfuerant) Aut lege *defuerant*, aut *interfuerant*, nunquam supra consilium vires fuerant. Voss. Gloss.

XVII. *rediit*) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *redire*. Bern. Ed. Crat. *dolorem quem*.

nece met. h.) S. Gall. opp. et Ed. Princ. *et met. h.* Bern. et *metuendis hostis*. In Ed. Crat. post *hostis* adiectum *solitur*: inculcavit scholiasta, interpretatus sequens *circumscribitur*. v. Gloss.

cert. ludis solitum) Ed. Obr. *solutum*. quod non intelligo. Bern. *pro ludis* habet *laudis*. corrupte. Conieceram aliquando *certam ludi solito* (scil. more) *cel*. Sed v. Gloss.

structi armis paratique adessent: ne qua scilicet hostis, quamvis fractis rebus, solito tamen insidiandi more irrueret. Igitur Achilles victorum praemia, quae ei videbantur maxima, statui imperat. Et postquam nihil reliquum erat, reges omnes ad considendum hortatur, ipse medius atque inter eos excelsior. Tum primum quadriugis equis Eumelus ante omnes victor declaratur: bigarum praemia Diomedes meruit, secundo post eum Menelaus.

XVIII. Ceterum ad certandum, qui sagittarum arte maxime praevalabant, Meriones atque Ulixes, duos erexere malos, quis religatum linum tenuissimum atque ex transverso extentum utriusque capiti adnectebatur; medio columba sparto dependebat: eius contingendae certamen maximum. Tum reliquis incassum tendentibus, Ulixes cum Merione destinatum confixere. Quibus quum a reliquis favor attolleretur, Philocteta non columbam se, verum id, quo religata esset, sagitta

ne qua) S. Gall. opp. *neque*.
victorum praemia) Ed. Crat. et Obr. *victoribus*. Dudum ex Ed. Dacer. restitueram *victorum*; quod libris meis et Merc. confirmari iam haecor. Genitivus ponitur loco Dativi; plane ut lib. II, 33. cuius id praemium fuerat.

XVIII. *praevalabant*) Fert animus corrigere *praevalerent*. In seqq. Ed. Merc. *queis relig.* Ed. Princ. *adnectebantur*. Bern. *adve-*
ctabatur.

media columba sparto) Arg. Cod. scriptura haec est. *Al. media col. parte dep.* OSZSCUT. Cum Arg. faciunt uterque S. Gall. et Ed. Princ. Videtur tamen haec lectio levem mutationem *medio-sparto* debere pati; quia *media columba* nimis poetica locutio est, infecta forte veneno alterius lectionis *media col. parte*. De *sparto* disputat Obrechtus. cf. Salmas. ad Spartian. Hadr. 19. p. 178. a.

Tua rel.) Bern. *Tunc*. In seqq. Arntzen. ad Aurel. Epit. 47. p. 592. exhibet *Ulyxes cum Mer.* Vindlingius et Daceria corrigunt *destinatum*, vel *columbam*. v. Gloss.

que opes, nullam salutis spem interento
 in animo habere: quippe is solus omnibus
 civitate adversum tot milia imperatorum
 stium varia semper victoria certaverat. Prae-
 quam felicior, cui, fama bellandi
 gentes, nunquam tamen vires consilio Philocte-
 rant.

XVII. Interim apud Graecos
 ad naves rediit, et cadaver Hectoreum
 um est, dolor, quem ob Patroclum
 ante perceperant, nece metuentem
 praecipua laetitia circumscriptis
 versis placet, uti in honorem
 esset hostilis metus, certamen
 braretur; neque minus tamen
 non certaturi spectandi gratiam

habere) S. Gall. opp. et Ed. Princ. et Merc. exerc. et
 opp., Ed. Princ. et Merc. exerc. et
 om. in animo. et Ed. Obr. praeter
 tot milia) Intell. hominum.
 libus, scil. militum. Placet lectis
 tot milites.

fortior quam felicior) Haec
 detraximus glossatoris assumptionem
 hic Sallustium imitatur Septimium
 atque felicissimo omnium ante
 dustriam fortuna fuit: multique
 OBRECHT. Absunt illa verba etiam
 Crat. eadem est, atque Med. et
 fama.

viros consilio superfuerant)
 superfuerant, nunquam supra con-
 Gloss.

XVII. rediit) S. Gall. et Gall.
 Crat. dolorem quem
 nece met. h.)
 metuendis hostis
 caviti scholiasta
 cert. ludis
 pro ludis habet
 ludi solito (sic)

poratissimum videbatur, offert: secundo Nestori, domeneo tertio: post quos Podalirio et Machaoni: dein reliquis pro merito ducibus: ad postremum eorum sociis, qui in bello occiderant: hisque mandatum, uti, quum tempus fuisset, domum ad necessarios eorum perferrent. Postquam certandi praemiorumque finis factus, et iam diei vesper erat, ad sua quisque tentoria discessere.

XX. At lucis principio Priamus, lugubri veste miserabile tectus, cui dolor non decus regium, non ullam tanti nominis atque famae speciem reliquam fecerat, manibus vultuque supplicis ad Achillem venit: quocum Andromacha, non minor, quam in Priamo, miseratio: ea quippe, deformata multiplici modo, Astyanacta, quem nonnulli Scamandrium appellabant, et Laoda-

secundum—tertium. Male videlicet relatum est *primum donum, secundum donum, tertium donum*; cum explicandum sit: primo, secundo, tertio loco; sequitur enim *post, dein, ad postremum*. Cf. c. 17. Tum *primum—Eumelus ante omnes victor declaratur: bigarum praemia Diomedes meruit, secundo post eum Menelaus.*

domum ad nec.) Vulgatam *donum* non erat quod Wopkens. p. 51. posthabere ambigeret Vindingii correctioni *domum*, cum praesertim haec correctio stet auctoritate utriusque S. Gall, Ed. Princ. et Obr. Ad *perferrent* intell. illud, scil. *donum*. Bern. *idoneum*. Ed. Merc. om. *domum*.

XX. *miserabile*) Ad Sall. Jug. 38 (33) legendum Wasseus arbitratur *veste miserabili*, delendumque *lugubri*, quam vocem meram explanationem τοῦ *miserabili* dicit. Perperam, ut vidit Wopkens. p. 61. Cf. Gloss.

manibus vultuque supplicis) i. e. manibus supplicibus vultuque supplicis. Exquisitior est haec Cod. Bern. et Ed. Merc. lectio, quam quae habetur in ceteris libris *supplicibus*.

Scamandrium) Ita libri, non *Scamandrum*. cf. Obs. Recte se habet etiam *appellabant*, cuius loco Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *appellant*. Eadem confusio deprehenditur Sall. Jug. 89. 4, Caes. B. C. III. 34, alibi. Ad sequens *addiderat* intell. eos, scil. filios. *Filii adduntur adiumentum* eadem latinitate dicitur, qua supra *Andromacha erat miseratio*. Cf. Hegesipp. V. 10. *Quibus-addidit Caesar adiumentum equitum potentiorum*. Ed. Obr. *aderat*. — Mox a libris meis abest *Sequebantur*.

excisurum promittit: admirantibus deinde dit-
cultatem regibus, fidem promissi non felicius qua
solertius confirmavit: ita dirupto vinculo colum-
eum maxima populi acclamatione decidit. Pra-
mia certaminis eius Meriones atque Ulixes tules-
Achilles duplici extra ordinem munere Philoc-
tam donat.

XIX. Cursu longo certantibus Oilei A-
victor excipitur; post quem secundus Polype-
Duplici campo Machaon, singulari Eurypyl-
saltu Tlepolemus, disco Antilochus victores abe-
Praemia luctandi intacta permansere: quippe Ai-
arripiens medium Ulixem deicit, qui ruens pe-
dibus eius circumvortitur, atque ita praeped-
obligatoque nixu, Ajax paene iam victor ad ter-
ram ruit. Cestibus reliquoque manuum certamine
idem Ajax Telamonius palmam refert. Cursu in
armis postremo Diomedes praevaluit. Dein ubi
praemia certaminis persoluta sunt, Achilles pri-
mum omnium Agamemnoni donum, quod ei ho-

excisurum) Cave ne cum aliis MSS. legas *excissurum*. Ores-
dore, ad Apul. Met. V. p. 364. Infra pro *difficultatem* Bern. s. n.
pr. *facultatem*.

XIX. *deicit*) Conspirant in contractam hanc formam *deicit*
S. Gall., Ed. Princ., Merc. et Obr. Cf. ad II. 35. *AI. deicit*, *deicit*
Cod. Bern. ex quo iam aliquoties indicavimus formam *deicit* *sed*
absque aliis Cod. consensu) miror quod hic habeat *deicit*.

circumvortitur - nixu) Ita ex Cod. Argent. et Ed. Mediol. *re-*
dum curavit Obrechtus; cui scriptioni firmandae esse *deicit* *disposita*
in Gronov. Diatrib. ad Stat. c. 24. S. Gall. sec. IX. *circumvortitur -*
nixu, opp. *circumvestitur - nixu*. Bern. et Ed. Merc. *circumvortitur -*
nixu, Ed. Princ. *circumvestitur - nixu*. Crat. *circumvortitur - nixu -*
cestibus) S. Gall. sec. IX. *caestibus*. Sic quoque a veteribus
scribatur, v. Serv. ad Aen. V. 69. Pro *reliquoque* Bern. *reliquo-*
rum. Ed. Crat. *reliquo quoque*.

cursu in armis) S. Gall. sec. IX. om. in. S. Gall. opp. habet *cu-*
sum armis, i. e. *cursu in armis*. Infra pro *certaminis* Crat. *certan-*
primum omnium) Crat. *primo*. Paulo infra Ed. Princ. et U.

noratissimum videbatur, offert: secundo Nestori, Idomeneo tertio: post quos Podalirio et Machaoni: dein reliquis pro merito ducibus: ad postremum eorum sociis, qui in bello occiderant: hisque mandatum, uti, quum tempus fuisset, domum ad necessarios eorum perferrent. Postquam certandi praemiorumque finis factus, et iam diei vesper erat, ad sua quisque tentoria discessere.

XX. At lucis principio Priamus, lugubri veste miserabile tectus, cui dolor non decus regium, non ullam tanti nominis atque famae speciem reliquam fecerat, manibus vultuque supplici ad Achillem venit: quocum Andromacha, non minor, quam in Priamo, miseratio: ea quippe, deformata multiplici modo, Astyanacta, quem nonnulli Scamandrium appellabant, et Laoda-

secundum—tertium. Male videlicet relatum est *primum donum, secundum donum, tertium donum*; cum explicandum sit: primo, secundo, tertio loco; sequitur enim *post, dein, ad postremum*. Cf. c. 17. Tum *primum—Eumelus ante omnes victor declaratur: bigarum praemia Diomedes meruit, secundo post eum Menelaus.*

domum ad nec.) Vulgatam *donum* non erat quod Wopkens. p. 51. posthabere ambigeret Vindingii correctioni *domum*, cum praesertim haec correctio stet auctoritate utriusque S. Gall, Ed. Princ. et Obr. Ad *perferrent* intell. illud, scil. *donum*. Bern. *idoneum*. Ed. Merc. om. *domum*.

XX. *miserabile*) Ad Sall. Jug. 38(33) legendum Wasseus arbitratur *veste miserabili*, delendumque *lugubri*, quam vocem meram explicationem totū *miserabili* dicit. Perperam, ut vidit Wopkens. p. 61. Cf. Gloss.

manibus vultuque supplici) i. e. manibus supplicibus vultuque supplici. Exquisitior est haec Cod. Bern. et Ed. Merc. lectio, quam quae habetur in ceteris libris *supplicibus*.

Scamandrium) Ita libri, non *Scamandrum*. cf. Obs. Recte se habet etiam *appellabant*, cuius loco Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *appellant*. Eadem confusio deprehenditur Sall. Jug. 89. 4, Caes. B. C. III. 34, alibi. Ad sequens *addiderat* intell. eos, scil. filios. Filii *adduntur adiumentum* eadem latinitate dicitur, qua supra *Andromacha erat miseratio*. Cf. Hegecipp. V. 10. *Quibus-addidit Caesar adiumentum equitum potentiorum*. Ed. Obr. *aderat*. — Mox a libris tunc abest *Sequebantur*.

manta, parvulos admodum filios, prae se hab regi adiumentum deprecandi addiderat, qui roribus senioque decrepitis filiae Polyxenae meris innitebatur. Sequebantur vehicula pl auri atque argenti pretiosaeque vestis: quum per murum despectantes Troiani comitatum n oculis prosequerentur. Quo viso repente sil tium ex admiratione oritur: ac mox reges, at noscere causam adventus eius, procedunt obviam Priamus ubi ad se tendi videt, protinus in ruit, pulverem reliquaque humi purgamenta i piti aspargens: dein orat, uti, miserati fortun suas, precatores secum ad Achillem veniant. Et aetatem fortunamque recordatus Nestor dolet: co tra Ulixes maledictis insequi, et commemorat quae apud Troiam in concilio ante sumtum be lum ipse adversum legatos dixerat. Ea postquam Achilli nunciata sunt, per Automedontem accersi iubet, ipse retinens gremio urnam ex Patrocli ossibus.

reliquaque) Cap. 19. *Cestibus reliquaque manuum ceteros* Ed. Princ. et Obr. *atque alia*. Fuitne *quaeque alia*? Tacit. Hist. I. 23, *quaeque alia turbamenta vulgi*. — Antiquam formam *aspargens* recepi ex optimo S. Gall. sec. IX, cum antea *ederetur aspargens*. Cf. Curt. ad Lucan. I. 385.

dolet) Libri *docet*; et mox Bern. et S. Gall. opp. *maledictis sine quiete comm.* corrupte. In seqq. *apud Troiam recepi* ex Ed. Crat., Merc. et quae ex his expressae sunt. MSS., Ed. Princ. et Obr. *ad Troiam*. v. Gloss. ad I. 5. Porro S. Gall. opp., Ed. Merc. et Obr. *in consilio*, v. ad I. 6.

per Aut. eum accersi iubet) Haec est optimi S. Gall. sec. IX. lectio. Eam comprobant ceterorum librorum scriptura: etenim Bern. et S. Gall. opp. *eum accersi*, omisso *iubet*; ut habuisse videtur etiam uterque Merceri liber, unde hic edidit *accersit*. Ed. Princ. *eum accersiri iubet*; ut est etiam in Ed. Crat., quae tamen om. *eum*. Haud eodem ignoro, quae secuti argumenta viri docti alteram formam *accersere* vel ubique antiquis scriptoribus vel ex MSS. vel proprio

XXI. Igitur ingressis ducibus nostris cum Priamo, rex genua Achilli manibus complexus, *Non tu mihi, inquit, causa huiusce fortunae, sed deorum quispiam, qui postremam aetatem meam, quum misereri deberet, in hasce aerumnas deduxit, confectam iam ac defetigatam tantis luctibus filiorum. Quippe hi, fisci regno, per iuventutem, quum semper cupiditates animi quoquo modo explere gestiunt, ultro sibi mihi que perniciem machinati sunt: neque dubium cuiquam, quin contemptui sit ado-*

nio restituerint. Sed cum utraque forma linguae legibus non repugnet (v. Doederlein. lat. Synon. und Etymol. P. III. p. 281 sq.), atque accerere scriptoribus saltem posterioribus multis (Dareti, Sulpicio, Hegesippo, aliis) proprium sciam, in Septimii loco MSS. consensum sequi haud dubitavi. Ed. Obr. per Aut. adversum iri iubet. Sed cf. Malcl. et Cedren. in Obs.

retinens) Bern. a m. pr. *tenens*. ex interpretatione. Vid. ad II. 49. ubi consulendum dixi Wopkens. p. 62.

XXI. *genus Achilli*) Ed. Crat. et Merc. *Achillis*; et sic legi vult Vinding. et Wopkens. p. 62. Favet c. 27. *plexus Achillis genus*. Attamen verum iudico *Achilli*, sive casu tertio accipias, sive secundo pro: *Achillis*; qualem Genitivum in ipso Septim. offendimus. v. ad II. 17. De casu secundo *Achilli* aliisque id genus permultis cf. Rubken. ad Vell. Pat. II. 43. 2; Voss. de Analog. II. 9. — Mox Bern. *huiuscemodi fort.*

misereri) Sic scripsi ex tribus MSS. et Ed. Princ.; cum antea ederet *miserari*. Intell. eius, scil. aetatis. Infra: *miserere aetatis*. Praecedens Accusativus *postremam aetatem meam* pendet a sequente verbo transitivo *deduxit*. Apprime conveniunt, quae de notione verbi *misereri*, et de eius a *miserari* discrimine dicunt grammatici. Isidor. Different. II. fol. 143. A. 2. *Miseremur, cum eodem tempore et de alicuius casu dolet nobis, et subvenimus laboranti: miserari est consolari tantum et intra affectum doloris esse*. Non. p. 445. Merc. *Miserari et misereri ceteri his sensibus esse voluerunt, ut sit miserari flere et lamentari; misereri miserationem alienis casibus exhibere; et activo ad primum affectum, passivo ad secundum*.

defetigatam) Ita pro *defat*, rescripsi ex optimo S. Gall. sec. IX. Terent. Andr. IV. 1. 45. *deceptus sum, at non defetigatus*. Videtur antiqua forma restituenda ex MSS. esse etiam Favorino apud Gell. XV. 8.

gestiant) Solita syntaxeos analogia postulat, ut scribatur hic *gestiant* Prætor. Diss. §. XXXIX. Reluctatur Wopkens. p. 62.

dub. cuiquam, quin cont.) S. Gall. sec. IX. *dubium cui. quam cont.*, id est, adnotat Orellius, *dub. cuiquam, quam cont.* Mox MS.

*lescentiae senecta aetas. Quod si interitu meo
liqui huiusmodi facinoribus temperabunt, me
que, si videtur, exhibeo poenae mortis; cui mis-
confectoque moeroribus omnes aerumnas, qui
nunc depressus infelicissimum spectaculum mor-
libus praebeo, cum hoc exiguo spiritu simul
feres. Adsum en ultro: nihil deprecor: vel
ita cordi est, habe in custodia captivitatis: ne
enim mihi quidquam iam superioris fortunae re-
quum est; quippe interfecto Hectore cuncta re-
concidere. Sed si iam Graeciae universae, ob
orum male consulta, satis poenarum filiorum
guine et meis aerumnis persolvi; miserere aet-
ac deos recordatus retorque animos ad pietatis
concede parvulis saltem, non animam parentis,
cadaver deprecantibus. Veniat in animum re-
datio parentis tui, omnes curas vigiliasque in
tuamque salutem impendentis. Sed illi quidem*

Oudendorpli ad Apul. Met. VII. p. 499. et Ed. Crat. *senectae* ad
v. Gloss.

huiusmodi) Ita uterque S. Gall. et Ed. Princ., non *huiusce-*
di. In iisdem paulo infra *si videretur*. Porro pro *auferes* Bern. *a-*
ferens.

Adsum en ultro) En adiecit Obrechtus, Med. Ed. vestigia *sen-*
tus. Abest a meis MSS. et Edd. Cf. Gloss.

satis poenarum cet.) Totum locum sic restitui ex optimo S. Gall.
sec. IX; abs quo Ed. Crat. et Obr. non differunt, nisi quod habent
ac meis aer., pauloque diversam interpunctionem. S. Gall. opp.
Bern. et Ed. Merc. *satis poenarum est fil. sang. et* (Merc. ac) *meis*
aerumnis; at (S. Gall. opp. ad) *Deos record.*, omissis verbis *persol-*
vi, miserere aetatis. Posteriora *mis. aetat.* ignorat etiam Ed. Princ.,
in qua *persolutum n̄ est. At Deos rec.*, in ceteris cum S. Gall. sec.
IX. conveniens.

non anim.) Crat. *si non an.*, a scholiasta, qui locum non in-
tellexit.

cur. vigil. in te tuamque sal.) S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ.
vigiliasque intentumque salutem. S. Gall. opp. *curasque vigilias*
in tantum atque salutem incenditis. Mox Bern. *proveniat*, et
gant, pro: *proveniant-degat*. Ed. Crat. *perveniant*.

cta secundum sua vota proveniant, longeque aliter, neque mei similem senectam degat.

XXII. Interea dum haec commemorat, paulatim animo deficere ac dissolvi membris, dein obmutescere occipit; quod spectaculum longe miserimum omnibus, qui tunc aderant, dolori fuit. Dein Andromacha parvulos Hectoris filios ante Achillem prosternit: ipsa fletu lamentabili orans, uti sibi cadaver coniugis intueri saltem concederetur. Inter haec tam miseranda Phoenix cum Nestore Priamum sustollere, atque uti animum reciperet, hortari. Tum rex ubi in aliquantum refovit spiritum, nixus genibus atque utraque manu caput dilanians, *Ubi nunc illa est, ait, quae apud Graecos praecipue erat misericordia? an iuxta solum Priamum circumscribitur?*

XXIII. Iamque omnibus dolore permotis, Achilles, *Decuisse, ait, filios eum suos initio ab eo, quod admiserint, facinore cohibere, neque ipsum concedendo tanti delicti participem fieri. Ceterum ante id decennium, non ita defessum senecta fuisse, ut suis despectui esset; sed obsedis animos eorum desiderium rerum alienarum: neque ob mulie-*

XXII, *saltem*) Ita S. Gall. sec. IX, pro *saltem*. Cf. ad II 22. In seqq. verba cum Nestore exulant a libris meis et Ed. Merc. Cf. Malelas. Bene Ed. Princ. *animum uti recip.*

refovit spiritum) Libri mei et Ed. Merc. *revolvit*, pro quo Wop-
 leas. p. 63. vult *revocat* vel *revocavit*. Sed MS. Periz. apud Ouden-
 dorp. ad Apul. Met. IV. p. 252 et V. p. 384, itemque Ed. Crat. et
 Obr. *refovit*; quod verbum nonnunquam in MSS. corrumpitur, ut
 Ovid. Amor. II. 19. 15. *refoverat* in *resolverat*. cf. Praefat. p. LIII.
nixus gen.) Bern., S. Gall. opp., Ed. Princ. et Crat. *nixis*.
 Moz libri mei et Merc. *praecipus erat iusta miser. an solum in*
 Fr. circ. Potior mihi visus est Ed. Obr. et Crat. consensus.

XXIII, *admiserint*) Bern *amiserint*, pro *amissis*, i. e. *admis.*

rem solum unam, sed *Atrei atque Pelopis diviti-
inhiantes, raptum res more incondito perrexis-
pro quis aequissimum esse, eiusmodi poenas
etiam graviores pendere. Namque ad id temp.
Graecos, secutos morem in bellis optimum, qu-
cunque hostium pugna conficeret, sepulturae res-
tuere solitos: contra Hectorem, supergressum hu-
manitatis modum, Patroclum eripere proelio ausus.
scilicet ad inludendum ac foedandum cadaver eius
quod exemplum poenis ac suppliciiis eorum eluc-
dum, ut Graeci ac reliquae posthac gentes mem-
res ultionis eius, moremque humanae conditio-
tuerentur. Non enim Helenae neque Menelai
tia exercitum, relictis sedibus parvulisque, pro-
ab domo, cruentum suo hostilique sanguine, in-
ipsa belli discrimina huiusmodi militiam tolerant.
sed cupere dinoscere, barbarine Graecine sum-*

Atrei atque Pel.) Bern. om. *Atrei atque.* quae voces in S. Gall. opp. et Ed. Princ. corrumpuntur in *catratque.* v. Malel. in (S. Gall. opp. et Ed. Merc. om. esse *quoscunque hostium*) Bern. et S. Gall. opp. *quosc. hos pugna.* Ed. Princ. *quosc. hostilis pugna.* Mox Crat. *conficerent. sed me pugna* nominativo casu accipitur. Libri mei *sepult. rest., non sep.*

ad inludendum) Ita S. Gall. sec. IX. In cett. *ad illud.* Obr. *ad ludendum.* Sed *illudere* in eadem re c. 10. et IV. 12. Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *ut Graeciae ac.* forte pro *ut Graecia ac.*

memores ultionis eius, moremque) Legendum puto *morem quoscunque.* Vel etiam *que* per me deleatur, nisi velis *memores essent ultionis eius, moremque.* *ВОПРЕНА.* p. 64. Omnino legendum *modumque. ДАКРИА.* De ellipsi τόυ *essent* ago in Gloss. In rem *Docerie* facere tibi videantur praecedentia *supergressum humanitatis modum.* Sed eodem modo Livius XXVI. 48. coniungit *modum modestiamque,* quae Sall. Cat. 50. et Septim. II. 21. *morem modestiamque;* et passim horum promissionum obtinere usum recte animadvertit Wopkensius, nos monuimus ad lib. I. 9. Cf. Gloss.

militiam) S. Gall. sec. IX. *militia.*

barbarine Graecine) Elegantius in duobus MSS. inveni bar-

rum potirentur: quamquam iustam causam fuisse referendi belli etiam pro muliere: namque uti ipsi captu rerum alienarum laetarentur, ita maxime do-
 ri esse his, qui amiserint. Ad haec multa in-
 austa detestandaque imprecari, confirmareque,
 e capto Ilio ante omnes tanti admissi poenas san-
 guine eius expetere, ob quam, patria parentibus-
 ue carens, Patroclum etiam, sollicitudinis suae le-
 amen maximum, amiserit.

XXIV. Dein consiliatum cum supradictis
 lucibus surgit: quis omnibus una atque eadem
 sententia est, scilicet uti, acceptis quae allata es-
 sent, corpus exanime concederet: quod ubi satis
 placuit, singuli ad sua tentoria discedunt. Mox-
 que Polyxena, ingresso Achille, obvoluta genibus
 eius, sponte servitium sui pro absolutione cada-
 veris pollicetur. Quo spectaculo adeo commotus
 juvenis, ut, qui inimicissimus ob mortem Patrocli
 Priamo eiusque regno esset, tum recordatione
 filiae ac parentis ne lacrimis quidem temperave-

Graecine. Ουδενδωρ, ad Apul. Met. IX. p. 604. Et sic etiam Ed. Crat. Sed libri mei, Ed. Merc. et Obr. *barbarine Graecine.* Recte, v. Gloss. Mox Bern. *referendi belli fuisse.*

imprecari) Antea edebatur *Helenaes imprec.*; quam vocem auctoritate librorum meorum et Merceri delendam putavi. *Helenaes* commemoratione hic non opus esse tibi persuadebis, lectis sequentibus Achillis verbis, et hac facta interpunctione *sanguine eius expetere, ob quam* (scil. Helenam); cum antea distingueretur *expetere: ob quam.* — Mox Ed. Crat. *capto atque everso Ilio.*

XXIV. *consiliatum*) Crat. *consultatum.* cf. Gloss. In seqq. Bern. et Ed. Merc. *queis.* Ed. Princ. *om. est.* S. Gall. opp. *discedere.* Ed. Princ. *discedit.*

ingresso Achille) Crat. *Achilli.* ut quis correxit ob sequens *pollicetur*: ad quod verbum ex ablativo absoluto *ingresso Achille* intelligendum modo: illi. Cf. ad II. 49.

filiae ac parentis) scil. Polyxenae et Pelei. Ita. Ed. Crat. et Obr. Recte; ut iam vidit Dacera. Libri mei et Merc. *fili.* Mox Bern. *temptaverit.* S. Gall. opp. *temperavit.* Ed. Princ. *temperaverat.*

rit. Itaque manu oblata Polyxenam erigit, praedicto prius mandataque cura Phoenici super Priamo, ut delutaretur. Sed rex nihil se luctus neque praesentium miseriarum remissurum ait. Tu Achilles confirmare, non prius cupitis eius sat futurum, quam mutato in melius habitu cibum iam secum sumeret. Ita rex, veritus ne, quae concessa videbantur, ipse recusando impediret, demisse omnia, quaeque imperarentur, faciendam crevit.

XXV. Igitur ubi excussus comis pulvis, et lotusque lotus est, mox a iuvene ipseque et qui cum eo venerant, cibo invitantur. Dein ubi sati omnes tenuit, hoc modo Achilles disseruit. *Rejiciam nunc mihi, Priame, quid tantum causae ju-*

praedicto prius mand.) Occupasse iam hanc meam correctio: video Wopkensium p. 64. MSS. et Edd. *praedicta*. cf. Gloss. Deser. ut delutaretur disputavi in Praefat. p. XLVI.

cupitis - satis futurum) Ita Cod. Heinsii ad Vell. Pat. II. (5. Ed. Merc. et Obr.: quam insolentem formulam retinendam potest cum etiam libri mei *futurum*, sed om. *satis*. Dares c. 34. *suae vitae esse*. et sic ille alibi. Ed. Crat. *satisfactorum*. quae praefert Wopkens. p. 65.

impediret, demisse omnia, quaeque imp.) Sic scribendum est sui ex librorum meorum corrupta lectione *impediret dedisse concessa*. Ed. Obr. *imp.*, *dein omnia*. Crat. et Merc. *impediret, omnia, demisseque imp.*

XXV. *lotus*) Ex quibusdam MSS. et Ed. Obr. *lautus* scribitur. dendorp. ad Apul. Met. IX. p. 639, conferens lib. I. 15. et II. Sed MSS. mei et Merc. *lotus*. Ed. Princ. *lotus i. e. lotus*.

saties) Bern., Ed. Crat. et Merc. *satietas*. Cod. Heinsii apud Drakenb. ad Sil. IV. 110. et S. Gall. opp. *satias*. cui addictus est Wopkens. p. 65. Sic sane loquuntur Livius (v. Intpp. ad Liv. XXVII 49.), Sallustius (v. Cort. ad Hist. III. p. 966.), Tacitus, Ammianus alii. Sed amata antiqua forma *saties* nostro est, et comprobatur h. lib. IV. 7. V. 2 et 13. auctoritate S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et O. *disseruit*) Bern. *deser.* Mox Ed. Crat. et Merc. iam nunc. seqq. *conicias quid tandem, et ingrav. etiam*. Porro S. Gall. et Ed. Princ. *perpuleritis*. Crat. *repul.* Heinsius ad Ovid. Met. 478. exhibet *repellite*. Post omnium Ed. Princ. om. *est*; atque *essecrati* Bern. et Ed. Merc. om. *hi*.

rit, cur, deficientibus quidem vobis in dies copiis
militaribus, ingravescentibus autem calamitatibus
atque aerumnis, Helenam tamen in hodiernum re-
tinendam putetis, neque velut contagionem infausti
ominis propuleritis? quam prodidisse patriam pa-
rentesque et, quod indignissimum omnium est, fra-
tres sanctissimos, cognoveritis. Namque hi exse-
crati facinus eius, ne in militiam quidem nobiscum
coniuraverunt: scilicet ne, quam audiri incolumem
nollent, ei per se reditum in patriam quaererent.
Eam igitur quum cerneretis malo omnium civita-
tem intravisse vestram, non eiecistis? non cum de-
testationibus extra muros persecuti estis? Quid illi
senes, quorum filios pugna in dies conficit: nonne
adhuc persenserunt, eandem causam extitisse tan-
torum funerum? Itane ergo divinitus vobis eversa
mens est, ut nullus in tanta civitate reperiri pos-
sit, qui, fortunam labentis patriae dolens, de per-
niciæ publica cum exitio eius transigat? Ego qui-

audiri incol.) Vulgo et S. Gall. opp. *audire*. Perizonius Diss.
§. XXXIX. corrigit *redire*; cum tamen fortius dictum sit, fratres san-
ctissimos eam ne *audire* quidem incolumem voluisse. Sed S. Gall.
sec. IX, Bern. et Ed. Princ. *audiri*. et sic editum volui. In seqq. Ed.
Citat *ea per se* — *quaereret*. Bern. *reiecistis*. S. Gall. opp. *persecuti*.
persenserunt) Bern., Ed. Grat. et Mero. *praesens*, quod placet
Wopkensio p. 66, male *praesentire* idem esse quod *persentire* af-
firmanti. S. Gall. uterque, Ed. Princ., Obr., ut et MS. Voss. apud.
Oudend. ad Apul. Met. VIII. p. 536. *persenserunt*, i. e. nonne, tot
cladibus persuasi, toto animo senserunt; vel simpliciter; nonne sen-
serunt. Ex MSS. *persentire* scribendum etiam lib. IV. 3. V. 9. 12.
ut *persentiscere* lib. IV. 11. Eadem varietas in permultis Apuleii,
cui familiarissima haec verba sunt, locis obtinet, ut docuit Oudend.
l. 1 et alibi.

Itane ergo) Bern. et S. Gall. opp. *Ita ergo*. Infra Ed. Merc.
et Obr. *labentis*. Oudendorp. ad Apul. Met. VIII. p. 526. citat:
quia fort. labenti p. d., sed adnotat duos MSS. habere *labentis*. cf.
Senec. Octav. 176. *labentem domum*.

de perniciæ p. cum exitio eius trans.) Integritatem loci omnino

dem aetatis tuae contemplatione atque harum precum cadaver restituum, neque unquam committam, ut, quod in hostibus comprehenditur crimen malitiae, ipse subeam.

XXVI. Ad ea Priamus, renovato fletu quam miserabili, *Non sine decreto divum adversa hominibus irruere, ait: deum quippe auctorem singulis mortalibus boni malique esse: neque, cui beatum esse licitum sit, cuiusquam in eum vim inimicitiasque procedere. Ceterum se diversi partus quinquaginta filiorum patrem, beatissimum regum omnium habitum: ad postremum Alexandri natalem*

agnosco, nec cum Anna legendum arbitror *perniciem publicam exitio eius transigat*. Nihil enim Tullio aliisque frequentius, quam *de re transigere, decedere, conficere*, pro transigere eet. id quod ad rem illam attinet. Neque *cum* magis hinc eliminandum, quam *ex* his Io. Sarisberiensis Polier. VI. 24 *omnia namque cum pretio obtinebis*. infinitisque locis aliis, quorum nonnulla collegit Perizonius ad Sanct. Min. IV. G. 8. WORKERS. p. 66. Huic favere videtur Oudend. ad Apul. Met. III. p. 526. Sordem ac barbariem loco adhaerere, nemo disitebitur. Correxeram: *qui — cum pernicie publica exitio eius transigat, i. e. qui occisâ Helenâ suat perniciem publicam: ut Tacit. Agr. 34. transigite cum expeditionibus. Apul. I. I. cum luce iam transegerat*. Sed iterum me revocaveram ad *transigere de re*, Graec. διαπραγματίζου περί τινος; et explicaveram: qui de pernicie publica amolicienda agat; et *cum exitio* barbare dictum staueram, pro: et Helenam interficiat; vel Helenâ morte multatâ.

harum precum) MSS. et Ed. Obr. *horum*. Intelligendum esset: liberorum, Astyanactis et Laodamautis. Atqui hi nihil oraverant; oraverant autem Andromacha (c. 22.) et Polyxena (c. 24.) Quare melius et praeterea commodius arbitratus sum *harum precum*, ut legitur in Ed. Princ., Crat. et Merc.; sive intelligas: harum mulierum; sive femininum genus nominis substantivi respicias.

XXVI. *quam miserabili*) Ed. Princ. *qua miserabile*. In seq. Bern. et S. Gall. opp. om. *sine*.

cui beatum) Ed. Crat. et Merc. *quoad*, ut citat etiam Wass. ad Sall. Libri mei *quod pro quoad*, ut centies in MSS. Acquiescenti in hac lectione in seqq. pro *in eum* corrigendum esset *in aliquem*, vel *in eos*, scil. mortales. Recipere visum est lectionem Ed. Obr.: totum locum expedito in Gloss.

ad postremum) Ed. Obr. *at postr.* Libri mei simpliciter *postremum*. Servant *ad* Ed. Crat. et Merc. Pergitur in libris meis et Merc. *Alex. nat. diem: quem evitari*. Ed. Crat. *quem evitare* Ed

diem; quem evitari ne diis quidem praecinentibus potuisse. Namque Hecubam, foetu eo gravidam, facem per quietem edidisse visam, cuius ignibus conflagravisse Idam; ac mox continuante flamma deorum delubra concremari, omnemque demum ad cineres collapsam civitatem, intactis inviolatisque Antenoris et Anchisae domibus. Quae denunciata cum ad perniciem publicam spectare aruspices praecinerent, internecandum editum partum placuisse. Sed Hecubam more foemineae miserationis clam alendum pastoribus in Idam tradidisse: eum iam adultum, cum res palam esset, ne hostem quidem

Obr. *diem evitari*, omisso *quem*. v. Gloss. Mox pro *diis* Ed. Princ. *dis*.

conflagravisse Ed. Princ. et Obr. *flagravisse*, Crat. *conflagrassse*. *continuante flamma*) Teste Oudendorpio Perizonius ad Caesar. B. G. VII. 28. hunc locum adscripserat, legens ex MS. *continente flamma*. Dicit quidem Caesar B. G. VIII. 5. *continens flamma*. aliaque similia, docente Oudendorpio; verum etiam *continuate* eadem notione intransitive usurpatur. v. Gloss. Atque *continuante* lego in MSS. meis et Edd. In MS. Periz. forte librarius *continante* scribere voluit pro *continuante*; quam formam aliquoties occurri apud recentiores docuit Salmas. ad Capitolin. Pertin. 12. p. 564. b.

Quae denunciata cum) Vulg. *quae dum denunc.* quod placet Wopkensio p. 67. S. Gall. opp. et Bern. *Quae denunciatum*, i. e. *denunciata cum*. ut recte habetur in S. Gall. sec. IX. et Ed. Obr. 1a Ed. Princ. om. *cum*. — Mox Bern. et Ed. Princ. *expectare*. S. Gall. opp. *expectare*. forte pro *respectare* i. e. respicere.

more foemineae miserationis) Ed. Princ. et Obr. *more foemineo, causa miserationis*. Edita mihi ex Ed. Crat. et Merc. lectio probatur Codd. scriptura *more foemineo miserationis*.

in Idam tradidisse) Sequitur in vulg. *in id dextram dedisse*: quod abest a Cod. Arg. et Ed. Med., atque ex vitiosa verborum praecedentium scriptura irrepsisse palam est. Obr. Crat. S. Gall. opp. et Bern. *pastoribus valide (valide) tradidisse in id dextram dedisse*. Sed Ed. Princ. *pastoribus ide tradidisse*. atque veritatem Obrechtii de verborum *in id dextram ded.* origine opinionis egregie ostendit corrupta scriptura S. Gall. sec. IX. *pastoribus imiddextra dedisse*.

ne hostem quidem) Bern. et Ed. Merc. om. *quidem*. Non male: nam ne poni pro: ne quidem, audivimus ad c. 9. Sed ob hanc omissam vocem Anna perversam seriem sensuumque introduxit. v. Gloss.

*dem aetatis tuae contemplatione atque harum pro
cum cadaver restituum, neque unquam committam
ut, quod in hostibus comprehenditur crimen ma-
tiae, ipse subeam.*

XXVI. Ad ea Priamus, renovato fletu quae
miserabili, *Non sine decreto divum adversa homi-
nibus irruere, ait: deum quippe auctorem singulis
mortalibus boni malique esse: neque, cui beati-
tudine esse licitum sit, cuiusquam in eum vim iniuriam
tiasque procedere. Ceterum se diversi partus quinquaginta
filiorum patrem, beatissimum regum omnium
habitum: ad postremum Alexandri natalis*

agnosco, nec cum Anna legendum arbitror *perniciem publicam
tuo eius transigat.* Nihil enim Tullio aliisque frequentius, quae
de re transigere, decidere, conficere, pro transigere cet. id
ad rem illam attinet. Neque cum magis hinc eliminandum, quae
ex his Io. Sarisberiensis Polier. VI. 24. *omnia namque cum pro-*
obtinere. infinitisque locis aliis, quorum nonnulla collegit Per-
nius ad Sanct. Min. IV. 6. 8. *WORKENS.* p. 66. Huic favere videtur
Oudend. ad Apul. Met. III. p. 526. Sordem ac barbariem loco
haerere, nemo diffitebitur. Correxeram: *qui — cum perniciem publicam
exitio eius transigat,* i. e. qui occisâ Helenâ finiat perniciem publi-
cam: ut Tacit. Agr. 34. *transigite cum expeditionibus.* Apul. I.
cum luce iam transegerat. Sed iterum me revocaveram ad *transigere
de re,* Graec. *διανείθεσθαι νεπὶ τινοῦ;* et explicaveram: qui
perniciem publica amolienda agat; et *cum exitio* barbare dictam ex-
tueram, pro: et Helenam interficiat; vel Helenâ morte multat.

harum precum) MSS. et Ed. Obr. *horum.* Intelligendum necesse
liberorum, Astyanactis et Laodamantis. Atqui hi nihil oraverant. Ser-
verant autem Andromacha (c. 22.) et Polyxena (c. 24.) Quae
lius et praeterea commodius arbitratus sum *harum precum,* et ex-
tueram in Ed. Princ., Crat. et Merc.; sive intelligas: *harum mulierum*
sive femininum genus nominis substantivi respicias.

XXVI. *quam miserabili*) Ed. Princ. *qua miserabile.* In seq.
Bern. et S. Gall. opp. om. *sine.*

cui beatum) Ed. Crat. et Merc. *quoad,* ut citat etiam Was-
ad Sall. Libri mei *quod* pro *quoad,* ut centies in MSS. Acquit
centi in hac lectione in seqq. pro *in eum* corrigendum esset in
quem, vel *in eos,* scil. mortales. Recipere visum est lectionem
Obr.: totum locum expeditio in Gloss.

ad postremum) Ed. Obr. *at post.* Libri mei simpliciter
stremum. Servant ad Ed. Crat. et Merc. Pergitur in libri mei
Merc. *Alex. nat. diem; quem evitare.* Ed. Crat. *quem evitare.*

diem; quem evitari ne diis quidem praecinens potuisse. Namque Hecubam, foetu eo gravidam, facem per quietem edidisse visam, cuius ignibus conflagravisse Idam; ac mox continuante flamma deorum delubra concremari, omnemque demum ad cineres collapsam civitatem, intactis inviolatisque Antenoris et Anchisae domibus. Quae denunciata cum ad perniciem publicam spectare aruspices praecinerent, internecandum editum partum placuisse. Sed Hecubam more foeminae miserationis clam alendum pastoribus in Idam tradidisse: eum iam adultum, cum res palam esset, ne hostem quidem

Obr. *diem evitari*, omisso *quem*. v. Gloss. Mox pro *diis* Ed. Princ. *dis*.

conflagravisse Ed. Princ. et Obr. *flagravisse*, Crat. *conflagrasse*. (*continuante flamma*) Teste Oudendorpio Perizonius ad Caesar. B. G. VII. 28. hunc locum adscripserat, legens ex MS. *continente flamma*. Dicit quidem Caesar B. G. VIII. 5. *continens flamma*. aliaque similia, docente Oudendorpio; verum etiam *continuare* eadem notione intransitive usurpatur. v. Gloss. Atque *continuante* lego in MSS. meis et Edd. In MS. Periz. forte librarius *continante* scribere voluit pro *continuante*; quam formam aliquoties occurri apud recentiores docuit Salmas. ad Capitolin. Pertin. 12. p. 564. b.

Quae denunciata cum) Vulg. *quae dum denunc.* quod placet Wopkensio p. 67. S. Gall. opp. et Bern. *Quae denunciatum*, i. e. *denunciata cum*. ut recte habetur in S. Gall. sec. IX. et Ed. Obr. In Ed. Princ. om. *cum*. — Mox Bern. et Ed. Princ. *expectare*. S. Gall. opp. *expectare*. forte pro *respectare* i. e. *respicere*.

more foeminae miserationis) Ed. Princ. et Obr. *more foemineo, causa miserationis*. Edita mihi ex Ed. Crat. et Merc. lectio probatur Codd. scriptura *more foemineo miserationis*.

in Idam tradidisse) Sequitur in vulg. *in id dextram dedisse*: quod abest a Cod. Arg. et Ed. Med., atque ex vitiosa verborum praecedentium scriptura irrepsisse palam est. Obzcrat. S. Gall. opp. et Bern. *pastoribus valide (valide) tradidisse in id dextram dedisse*. Sed Ed. Princ. *pastoribus ide tradidisse*. atque veritatem Obrechtii de verborum *in id dextram ded*, origine opinionis egregie ostendit corrupta scriptura S. Gall. sec. IX. *pastoribus inid dextra dedisse*.

ne hostem quidem) Bern. et Ed. Merc. om. *quidem*. Non male: nam ne poni pro: ne quidem, audivimus ad c. 9. Sed ob hanc omissam vocem Anna perversam seriem sensumque introduxit. v. Gloss.

quamvis saevissimum, ut interficeret, pati potius tantae scilicet fuisse eum pulchritudinis atque formae. Quem coniugio deinde Oenoni iunctum, pidi-
nem cepisse visendi regiones atque regna percul-
cul posita. Eo itinere abductam, Helenam urge-
atque instigante quodam numine cunctorum civi-
animis, sibi etiam laetitiae fuisse, neque cuiqua-
quam orbari se filio aliove consanguineo cerner-
non acceptam tamen; solo omnium adversante An-
nore: qui initio post Alexandri reditum filium suum
Glaucum, quod eius comitatum sequutus erat, ad-
dicandum a penetibus suis decreverit, vir do-
belloque prudentissimus. Ceterum sibi, quoniam
ita res ruerent, optatissimum appropinquare nat-
rae finem, omissis iam regni gubernaculis atque
cura: tantum se in Hecubae filiarumque recorda-
tione cruciari, quas, post excidium patriae cap-
tas, incertum cuius domini fastus manerent.

XXVII. Dein omnia, quae ad redimendum
filium advecta erant, ante conspectum iuven-

Oenoni) Ed. Crat. et Merc. *Oenonae*. Bern. *oenoni* i. e. *Oeni*. In seqq. Crat. *cup. desideriumque maximum*. Eadem et *Met. videndi*. Obr. *adductam*. Post *Helenam* in Crat. interpolatum *in rusto aspectu decoram*. Bern. et S. Gall. opp. *urgentem atque instigantem*. Sed numen potius instigabat ad amorem Helenae; qui divino stimulo homines ad amorem impellebantur.

domi belloque) Ex vet. Cod. suo Heinsius ad Ovid. *Met.* 1: 185. rescribendum esse dicit *domi belloque*, ut habet etiam *Met. Crat.*; atque ita corrigit lib. V. 15 et VI. 15. contra plurimorum itaque optimorum librorum fidem. cf. Gloss.

in Hec. — recordatione) Haec contra Vindingium, *delevi in in-bentem*, defendit Periz. Diss. §. XL. Innumeris locis *similiter lo-* qui Apuleium, ait Oudend. ad *Apul. Met.* XI p. 754. *et. ubi etiam noster locus producitur.*

fastus manerent) *Fastus* Nom. plur. est, hac constructione: *fastus fastus* (superbiae) *manent*; nota formula. Bern. et Ed. Prin. *fastum sustinerent*, a librario, qui oblitus est corrigere etiam *quas captivae*.

XXVII. *advecta erant*) Ita S. Gall. sec. IX., Ed. Crat. et O

exponi imperat: ex quis, quidquid auri atque argenti fuit, tolli Achilles iubet; vestis etiam, quod ei visum est: reliquis in unum collectis Polyxenam donat, et cadaver tradit. Quo recepto rex, in gratiamne impetrati funeris, an si quid Troiae accideret, securus iam filiae, amplexus Achillis genua orat, uti Polyxenam suscipiat si-bique habeat: super qua iuvenis aliud tempus atque alium locum tractatumque fore respondit; interim cum ea reverti iubet. Ita Priamus, recepto Hectoris cadavere, ascensoque vehiculo, cum his, qui se comitati erant, ad Troiam redit.

Nec male al. *advectaverat*. quo verbo utitur Tacit. Ann. VI. 13. Infra Bern. et Ed. Merc. *ex quis*.

vestis etiam cct.) Sic locus interpungendus est. Tolli iubet etiam vestis (i. e. vestium. v. Gloss. ad cap. 20.), quicquid tollere visum ei est. Malel. p. 158. *καὶ τεθέντων τῶν λύτρων ἐπὶ τῆς γῆς, ἰδὼν δ' Ἀχιλλεύς τὸ πλῆθος τῶν δῶρων, τὸν τε χρυσὸν καὶ τὸν ἀργυρὸν δέχεται, καὶ ἐκ τοῦ ἱματισμοῦ μέρος. τὰ δὲ λοιπὰ Πολυξένη χαρισάμενος, ἀπέδωκε τὸν νεκρὸν.* Mox Bern. et S. Gall. opp. *tradidit*.

securus iam filiae) Anna corrigit *fili*. v. Gloss. Infra libri mei *super quam*; quasi fuisset *super qua re*. ut Cic. Att. 16. 6. *has super re scribam ad te*. Ed. Merc. et Obr. *super quae*. Crat. *super qua*. ut edidi. Malelas, cuius verba mox describam, ait *καὶ αὐτῆν*. Mox Bern. a m. pr. *traditumque*: superscripsit manus longe recentior *tractatumque*.

cum ea reverti) Ita scripsi, reclamantibus MSS. et Edd., in quibus *cum eo*. Achilles iubet Priamum cum Polyxena reverti. Malel. p. 159. *Ὁ δὲ Πρίαμος παρακαλεῖ τὸν Ἀχιλλεῦ, Πολυξένην παρ' αὐτῷ καταλιπεῖν, ἧ δὲ εἶπεν αὐτῷ, εἰς τὸ Ἴλιον αὐτὴν ἀγαγεῖν, εἰς ἄλλον καιρὸν τὰ κατ' αὐτὴν ἀναβαλλόμενος. Ὁ δὲ Πρίαμος ἀνελθὼν εἰς τὸ ὄχημα, ἔχων τὸ σῶμα τοῦ Ἑκτόρος, ἀμα τοῖς σὺν αὐτῷ εἰς τὴν πόλιν εἰσῆλθεν.*

DICTYS CRETENSIS

EPHEMERIDOS

BELLI TROIANI

LIBER QUARTUS.

I. Sed postquam Troianis palam est, regem
perfecto negotio inviolatum atque integro com-
tatu regredi, admirati laudantesque Graeciae pi-
tatem ad coelum ferunt: quippe quis animo illi
haeserat, nulla spe impetrandi cadaveris, ipsumque
et qui cum eo fuissent, retineri ab Graecis, ma-
xime ob Helenae, quae non remitteretur, recor-
dationem. Ceterum viso Hectoris funere, cuncti
cives sociique accurrentes fletum tollunt, dicit-
lentes comam foedantesque ora laniatibus, neque
in tanta populi multitudine quisquam in se virtu-

I. *Troianis pal. est)* Bern. *Troiani pal. esse. In seqq. S*
Gall. opp. *egredi.* Bern. et Ed. Merc. *quippe quis.* Crat. Ed. *nul-*
la spes. Vult Vindingius *an. inhaeserat nulla spes.* cuius audacia
recte impugnat Wopkeus. p. 69. Cf. Gloss.

cum eo) S. Gall. opp. *cum ipso.* In seqq. Edd. vulg. a Gra-
cis. Ed. Princ. *adcurrentes* S. Gall. opp. *foedantes.* Ed. Crat.
que in virtute sua spei bonae fiduciam ponere.

tis aut spei bonae fiduciam credere, illo interfecto, qui, inclyta per gentes fama rerum militarium, in pace etiam praeclara pudicitia; ex qua haud minorem, quam reliquis artibus gloriam adeptus erat. Interea sepelivere eum haud longe a tumulto Ili regis quondam. Dein exorto quam maximo ululatu postrema funeri peragunt, hinc foeminis cum Hecuba deflentibus, hinc reclamantibus Troianis viris, et ad postremum sociorum gentibus. Quae per dies decem, concessa bellandi requie, ab ortu solis ad usque vesperam per Troianos gesta, nullo usquam remisso lugendi officio.

II. Interim per eosdem dies Penthesilea, de qua ante memoravimus, cum magna Amazonum manu reliquisque ex finitimo populis supervenit. Quae postquam interemtum Hectorem cognovit, percussa morte eius regredi domum cupiens, ad postremum multo auro atque argento ab Alexandro illecta, ibidem opperiri decreverat. Dein exactis aliquot diebus copias suas armis instruit:

qui, inclyta — fama) Vindingius tentat *qui inclytus*, Wopkensius cui vel cuius *inclyta*, vel *qui inclyta — fama erat rer.* Nihil hic movendum. Post *pudicitia* intell. erat. *Inclyta fama sextus casus* est, absolute positus, quo nihil Septimio frequentius. Cf. Perizon. Diss. §. XL. Pro *pudicitia* Crat. *prudencia*. Infra S. Gall. opp. ab *tumulo*.

hinc — hinc) Vult Vindingius *hinc — illinc*. At cap. 8. *hinc Aethiops — hinc Graecos*. Cf. Virgil Aen. IX. 550, X. 760, XII. 457. Sed ad satietatem iam protulit in re parva contra Vinding. exempla Wopkens. p. 70. Infra libri mei et Merc. *Troianis viris, non viris Troi*. S. Gall. opp. *usque, om. ad,*

nullo usquam) Ed. Merc. et Dacer. *nusquam*. non mala glossa; nam nullo poni apud Romanos pro: nullo loco, docuit Gronov. ad Liv. XIII. 53. Melius tamen iungis *nullo officio*. Apul. Met. VIII. p. 521. *omnia quidem lugentium officia solerter affingit*.

II. *ex finitimo*) Ed. Priuc. et Crat. *ex finitimis*. Bern. *ex infinitimo*. v. Praefat. p. XLJ. sq. Infra pro *percussa* Bern. *percussa*.

at seorsum a Troianis ipsa, suis modo bellatoribus satis fidens, in pugnam pergit; cornu dextris sagittariis, altero peditibus instructo, medios equites collocat, in quis ipsa. Contra ab nostris occursum, ut sagittariis Menelaus atque Ulixes et cum Teucro Meriones, peditibus Aiaces duo Diomedes, Agamemnon, Tlepolemus et cum lamino Ascalaphus opponerentur, in equites alio Achille et reliquis ducibus pugnaretur. Hoc modo instructo utrinque exercitu confligere acies. Cadunt sagittis reginae plurimi: neque ab Teucris secus bellatum. Interim Aiaces et qui cum his erant, pedites, contra quos steterant, caedere, ac restantes detrudere umbonibus, moxque repulso obtruncare. Neque, quoad deletae peditum copiae, finis fit.

III. Achilles inter equitum turmas Penthesileam nactus, hasta petit, neque difficilius quam foeminam equo deturbat; atque manu compr-

at seorsum) Ita S. Gall. sec. IX, Bern. et Ed. Princ., non at seorsum.

in quis ipsa) Expressa haec verba sunt in S. Gall. sec. II. et Ed. Obr. Recte. Malcl. p. 159. ἡ δὲ Πενθησίλειαν μέσων τῶν ἰππέων ὑπῆρχε αὐτῷ πρὸς ἄλλους. cf. Tzetza, posth. 56. Absunt a cett. MSS. et Edd.

Cadunt) S. Gall. sec. IX, Ed. Obr. et Crat. caduntque. Intra S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. Aiaces duo et. quod profectum videtur ex superioribus Aiaces duo.

restantes) Cod. Argent. et Ed. Princ. resistentes. v. Obrecht. Permutantur eadem verba in MSS. Sall. Iug. 52. in. ubi et Cort. repulso) Oudendorp. ad Apul. Met. IX. p. 619. ex MSS. Perizon. praefert detrusos, ut est etiam in Ed. Crat: euentum aut. ex praecedentibus detrudens umbonibus.

finis fit) Bern. et Ed. Merc. finis fuit. Cap. 5. neque finis fit, quoad. 7. neque prius finis factus, quam.

III. Achilles) Ed. Obr. At Achilles.

atque manu comp. coma, ita — detrahitis) MSS. et Edd. lecti: est manu comp. comam, atque ita — detrahens. Attamen Ed. Ob-

hendens coma, ita graviter vulneratam detrahit. Quod ubi visum est, tum vero nullam spem in armis rati, fugam faciunt: clausisque civitatis portis, nostri reliquos, quos fuga bello exemerat, insecuti obruncant; foeminis tamen abstinentes manus parcentesque sexui. Dein uti quisque victor, interfectis quos advorsum ierat, regrediebatur, Penthesileam visere seminecem etiam nunc admirarique audaciam. Ita brevi ab omnibus in eundem locum concursum, placitumque, uti, quoniam naturae sexusque conditionem superare ausa esset, in fluvium, reliquo adhuc ad persentientem spiritu, aut canibus dilanianda iaceretur. Achilles interfectam eam sepelire cupiens, mox a Diomede prohibitus est. Is namque percontatus circumstantes, quidnam de ea faciendum

coma. Recte. Graec. λαβὼν τῆς κομῆς. *Detrahens* i. e. ex equo detrahens. Atqui hasta eam equo iam deturbaverat. Absurda igitur lectio est. Malelas p. 160. ita retulit: καὶ πλησίον ἵππου αὐτῆς φθίσας, δόρατι χρούσας αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἵππου καταβάλλει· καὶ ἐκ τῶσαν αὐτὴν ἔλκει πεσοῦσαν ἐκ τῆς κομῆς. Cedrenus p. 105. δόρατι χρούσας τοῦ ἵππου καταβάλλει. ἦν δὲ κομῆς ἐλκυσαντες κ. τ. λ. Insultans igitur equo deturbatae reginae, coma eam traxit Achilles. De qua insultatione cf. Quint. I. 656. sq., qui de deturbata equo regina canit v. 621. Scribendum igitur *atque manu comp. coma, ita — trahit*. Ut tamen *detrahit* ediderim, me permovere verba Quinti. *Detrahit* i. e. deturbatam intervallo quodam ab equo abstrahit: quo sensu accipiendus est Quint. 654. ἐξείρυσσε Πηλέος νίδος αἰτός ἐξ ἵπποιο, καὶ αἰνῆς Πενθησιλέης. *Detrahere* autem apud bonos scriptores haud raro dicitur pro simplici trahere usque ad aliquem locum.

clausisque) Passim sic coniunctione *que* inchoantur periodi, ut ostendimus ad Cic. N. Deor. II. 58. ac Vell. II. 17. et alibi. Imperio itaque copulam hanc exterminandam putat Vindingius. *Worrena* p. 70.

abst. manus) *Crat. manum*. Libri mei *manu*. Nota formula *manus abstinere aliqua re*. Infra libri *utique victor*. S. Gall. sec. 11. *advorsum*. opp. *ierant*.

placitumque) In Petavii libro *pacatumque*, ut videatur scribendum *actumque*, h. e. deliberatum. *Mercus*. Sed vid. Gloss. Mox Bern. *praesent*. v. ad III. 25. Ed. *Crat. persentiente spiritu*.

esset, consensu omnium pedibus attractam in Scamandrum praecipitat; scilicet poenam postremae desperationis atque amentiae. Hoc modo Amazonum regina, deletis copiis, quibuscum auxilium Priamo venerat, ad postremum ipsa spectaculum dignum moribus suis praebuit.

IV. At sequenti die Memnon, Tithoni atque Aurorae filius, ingentibus Indorum atque Aethiopum copiis supervenit, magna fama: quippe in unum multis millibus armatis vario genere, spes etiam votaque de se Priami superaverat. Namque omnia circum Troiam et ultra, qua visi poterat, viris atque equis repleta, splendore insignium refulgebant. Eos omnes iugis Caucasi montis ad Troiam duxit: reliquos neque numero inferiores, imposito Phala duce atque rectore, mari misit. Qui appulsi Rhodum, ubi animadvertere insulam Graecis sociam, veriti, ne re cognita incenderent

poenam) Vult Dacera *poena* vel *in poenam*. Vindingius addi iubet *luitarum*. Ed. Princ. et Obr. *poena*. Fuit Septimii *maius poenam*, quam servant MSS. mei, Merc. et Crat. Ed. Hom. II. A1. 27. ζῶνους ἐκ ποταμοῦ δωδέκα λέξαιτο κούρους, ποιήν Παιρόκλοιο Μενουτιάδαο θανάτος. Apollod. II. 5. 9. Ἰππους — ἐς δὲ Ζεὺς ποιήν τῆς Ταυρυμίδους ἀρπαγῆς ἔδωκεν αὐτῷ. Et sic loquuntur etiam Romani. Cf. Wopkeas. p. 71.

IV. *Tithoni*) Libri *Tithonis*.

armatis vario genere) In MSS. et Edd. adicitur *insignium*; quae vox recte abest ab Ed. Obr., ut quae ex seqq. *splendore insignium ref.* irrepsisse palam sit. Non de insignium, sed de *militum* pro genere et loco varietate sermo est. Crat. *armatorum*.

qua visi poterat) Ita Ed. Obr. et Cort. ad Sall. *leg. 101. 11. postremo omnia, qua visus erat, constrata telis*. Habemus III. 15. *qua maxime visi poterat*. Fateor tamen, cunctanter me et anxie Obrechtianam lectionem recepisse, contra MSS. meorum et Merceri consensum *quae visi poterant*; quae lectio patet etiam in Ed. Princ. scriptura *qui visi poterant*, cui favet egregia glossa Edd. Crat. *quasi visui patebant*, quaeque exhibetur a Wass. ad Sall. loc. (c. 108.) *iugis*) Crat. *iugo*, et expressae ex ea Edd. Basil. e *iugo*. Gloss. infra Ed. Merc. *advertere*. Bcne; ut in Prolog.

tur naves, ibidem opperiebantur: ac mox divisi in Camirum et Ialysum, urbes opulentas. Neque multo post Rhodii Phalam incusare, *quod, paullo ante eversa ab Alexandro Sidona patria sua, auxilium ei, a quo laesus sit, ferre cuperet*: quo animos exercitus permoverent, confirmare, *haud dissimiles barbarorum videri eos, qui tam indignum facinus defenderent*: multa praeterea, quae accensura vulgum, et pro se facturi essent, disserere: quae res haud frustra fuit. Phoenices namque, qui in eo exercitu plurimi aderant, permoti querelis Rhodiorum, an cupidine diripiendarum rerum, quas secum advexerat, Phalam lapidibus insecuti necant: distributique per supradictas urbes, aurum ac reliqua praedae inter se dispartiant.

V. Interim exercitus, qui cum Memnone venerat, positus per locos patulos castris, nam intra moenia haud facile tanta vis hominum retineri poterat, diversi suo quisque genere exercebantur.

Phalam inc.) Libti nostri *palam*. Eodem modo nomen paulo infra in nonnullis libris corrumpitur. *Sidona* scripsi ex Bern. et Ed. Princ. In S. Gall. opp. *Sidonia*. S. Gall. sec. IX. et Edd. vulg. *Sidone*. v. ad I. 5.

laesus sit) Ed. Princ. *lassi sint* — *cuperent*. In seqq. Ed. Merc. et Obr. *quoque anim*. Ed. Obr. om. seq. *eos*.

pro se facturi) Ita uterque S. Gall. et Ed. Princ. Recte. Populanium animos contra Phalam excitabant, et consilia sibi ipsis contra eum capta *palam* eloquebantur. Bern., Ed. Crat. et Merc. *factura*. atque Ed. Obr. *multa pr. accens. vulg.*, et *quae pro se factura essent*.

permoti — *an cup.*) Crat. *dein cupid*. Vindingius ait: lege *permotus* — *an*. v. ad I. 20.

advexerat) Sic scripsi. Antea *advexerant*. S. Gall. opp. *aduxerant*. Lib. VI. 10. *ductore interfecto, ablataque praeda*, scil. *ductoris*.

dispartiant) S. Gall. opp. et Ed. Princ. *dispertiunt*. v. ad I. 15.

Neque eadem arte simplex atque idem modus, sed ut quemque regionis suae mos assuefecerat, ita telis aliis in alium modum formatis, scutorum etiam et galearum multiformi specie horrendam belli faciem praebuerant. At ubi tritici aliquot dies, et miles bellum cupit, simul cum luce exercitus omnis signo dato in proelium ducitur; cum his Troiani et qui intra moenia socii fuerant. At contra Graeci instructi pro tempore operum, debilitati aliquantum animos metu ingentis atque incogniti hostis. Igitur ubi intra teli iactum ventum est, tum vero barbari clamore ingenti a dissono ruinae in modum irrumpunt: nostri confirmati inter se satis impigre vim hostium sustentare. Sed postquam acies renovatae atque in ordinem reformatae sunt, et iaci hinc atque inde tela coepere, cadunt utriusque exercitus plurimi: neque finis fit, quoad Memnon curru vectus, adhibito secum fortissimo quoque, medios Graeco-

V. *Neque eadem arte simplex atque idem modus*) Crat. *in eadem arte*. Intelligere sibi videtur sensum loci Wopkens. p. 72. Equidem non assequi ingenuè fateor. Scriptum fuisse suspicor. *Neque etiam armis*, vel *neque armaturae simplex atq.* De vario exercitationis genere modo sermo fuit; iam de armaturae varietate disseritur. Armorum varia genera exponunt Malel. p. 161, Cedren. p. 106, Tzet. posth. 218.

telis aliis in alium mod.) Ab Ed. Crat. et Obr. abest *alii*. Anna vult *alii*, scil. populo. Recte se habet librorum *meorum et Merce*ri lectio *alii*, scil. populis. Curt. IX. 2. *tela alii haec*. *alii secures erant*. Ceterum distinctionem maiorem *post formatis* mutavi.

cum his Troi.) Ita Bern. et Ed. Merc., non *cumque* his. v. ad l. 13. Paulo infra Bern. om. *contra*. v. Gloss. Infra Crat. *debilit. animo*. v. Gloss. ad II. 40. S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *animos et vigentis*. Bern. et *vigentis*, S. Gall. opp. et *ingentis*. *ruinae in modum*) Crat. *ruinae modo*. cf. Gloss. ad III. 10. infra Bern. et Ed. Merc. *in ordinem*, om. *atque*. quod cum omissa etiam Vindingius invenisset, voluit *inque ordinem*.

rum invadit, primum quemque obvium fundens aut debilitans. Ita iam plurimis nostrorum interfectis, duces, ubi fortuna belli eversa, neque spes reliqua nisi in fuga est, victoriam concessere. Eo die incensae deletaeque naves omnes forent, ni nox perfugium laborantium ingruentes hostes ab incepto cohibuisset: tanta in Memnone bel-landi vis peritiaeque, et nostris adversae res.

VI. Igitur Graeci, postquam requies est, perculsi inter se ac summae rerum diffidentes, per universam noctem, quos in bello amiserant, sepeliere. Dein consilium futuri certaminis adversum Memnonem ineunt: ac placet sorte eligi nomen ducis cum eo bellaturi. Tunc Agamemnon Menelaum excipit, Ulixem, Idomeneum: reliquorum sors agi coepta Aiacem Telamonium votis omnium deligit. Ita relictis cibo corporibus, reliquum noctis cum quiete transigunt. At lucis principio armati instructique pro negotio egre-

plurimis nostrorum) Ita recte Ed. Crat. et Obr. Libri mei et Merc. *primis*. Eandem corruptionem deprehendimus c. 7. 12. 16. Mox Crat. *interfectis ducibus*.

fort. b. eversa) Vulg. *versa* i. e. mutata, ut loquitur Sept. III. 8. et alii. cf. Wopkens. p. 52. Sed tres MSS. et Ed. Princ. *eversa*, i. e. deleta. Nova scil. captat Septimius. Coniicias *aversa*, i. e. alienata, vel *adversa*. In seqq. Ed. Obr. *incensae nav. del. omnes*. Crat. *ingruens*, scil. nox.

adversae res) Ed. Princ. *adversas*. Vult Dacia et n. tam *adversae res*. Tu vero ex praeced. tanta hic intell. *tantas adversas res*. v. Gloss. Miram sensum extorquet Wopkens. p. 72, *deleta et copula*.

VI. *perculsi*) Bern. *percussi*. Infra Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *sepelivere*.

Ulixem, Idomeneum) Ita S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Obr., quibus laet Crat. *Ul. et Idomeneum*. Tres viros pugna abstinere omnium duci placuit: de ceteris autem instituta sortitione electus est Aiaz. In cett. *Ul. Idomeneus*. Mox Ed. Princ. *agere*. Sed V. 13. *reliquorum sors agi coepta*.

diuntur. Neque segnius a Memnone actum, quo Troiani omnes. Ita hinc atque inde ordinis exercitu proelium initum. Plurimi utriusque partis, ut in tali certamine, cadunt, aut icti gravi proelio decedunt. In quo bello Antilochus Nestoris obvius forte Memnoni interficitur. Mox Ajax, ubi tempus visum est, inter utramque aciem progressus, laccessit regem, praedicto prius Ulysses et Idomeneo, ab ceteris uti se defenderent. Intuitur Memnon ubi ad se tendi videt, curru desinat, et conflagitque pedes cum Aiace, magno utriusque partis metu atque expectatione: cum dux nostrorum summa vi umbonem scuti eius, telo in aliquotum foratum, gravis atque summis viribus

egrediuntur) Crat. pugnam aggrediuntur. Infra Ed. E. Troi. omnes aderant.

Plurimi) Ed. Obr. et Crat. tum plur. In seqq. Bern. iactu Bern. et Ed. Merc. Mox Ajax.

ab ceteris) Ita S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ.: Ed. Crat. et Oudendorp. ad Apul. Apol. p. 472. a ceteris. Sensus: tutarentur contra vim ceterorum hostium, qui, si male rem Memnon, irruere in Aiacem poterant: quod etiam factum est ceteris. Atqui Aiacem tutelam multorum implorasse convenit cum virtutis eius iactatione, ut qui se solum parenti Minoni putaverit.

cum dux) Ita S. Gall. uterque et Ed. Princ. In celt. Ten. dendorp. ad Apul. Met. III. p. 181, Ed. Merc. et Obr. Mox gravius. Ed. Princ. gravibus. quod restituendum putat Oudendorp. Haudquaquam spernendum esse *gravis*, dicit Wopkens. Immo non aliter scripsit Septimius. Adiectivum autem post star Adverbii. Malel. p. 163. ἐπιπέσων αὐτῷ βαρέως. Cedrus ἐπέπεσε βαρέως αὐτῷ. Iure contra offendit Wopkensius *summa vi—atque summis viribus*: coniectat ideo *summa vi—atque summis viribus*; cui quidem nonnihil favere videatur ex: in margine MS. Perizon. scriptura *as*, i. e. *animis*, ut enucleat dendorpius. Vel ex Plaut. Mercat. 1. 2. in. *ex summis opibus* *viribusque*, corrigas: *atque summis opibus*. Attamen proclivior

gruens impulit vertitque in latus. Quo viso regis comites accurrere, Aiace exturbare nitentes. Tum Achilles, ubi barbaris intercedi videt, pergit contra, et nudatum scuto hostis iugulum hasta transfigit.

VII. Ita praeter spem interfecto Memnone, animi hostium commutantur, et Graecis aucta fiducia: iamque Aethiopum versa acie, nostri instantes caedunt plurimos. Tum Polydamas, renovare proelium cupiens, circumventus ad postremum atque ictus inguina, ab Aiace interficitur: Glaucus Antenoris, adversum Diomedem astans, Agamemnonis telo cadit. Tum vero cerneret hinc Aethiopus cum Troianis, per omnem campum sine ordine atque imperio fugientes, multitudine ac festinatione inter se implicari, cadere, ac mox palantibus equis proculcari: hinc Graecos resumtis animis sequi, caedere, impeditosque dissolvere, atque ita confodere laxatos. Redundant

animus, ut controversa verba a scholiasta ad interpretandum illud *gravis* adiecta esse credam. *Gravis* enim est idem quod lib. II. 43. de eodem Aiace *tota mole*; i. e. omnibus viribus. Atque huic adiuvandae opinioni esse tibi videantur descripta verba Malelae et Cedreni, nec non lectio Ed. Crat. *viribus ingruens*, omissis verbis *gravis atque summis*.

ubi barbaris) pro: *a barbaris*; ut est in omnibus, quas vidi editionibus. Abest praepos. a tribus MSS. Recte. Lib. II. 20. *cunctis decernitur*, pro: *a cunctis*. V. 3. *cui non amicus — inveniri posset*, pro: *a quo*.

VII. *caedunt plurimos. Tum Pol.*) Libri mel *caedunt. Primum tum Pol.* Eodem modo *plurimis* corruptum in *primis* vidimus c. 5.

inguina) Ed. Princ. *inguine*. v. Gloss. ad II. 40. In seqq. S. Gall. sec. IX. *adstans*. Idem et Ed. Princ. *Tunc vero. Crat. Aethiops*. De Acrus. *Aethiops* consulas Heins. ad Ovid. Met. I. 152, Fast. III. 439. — Noster c. 17. *Myrmidonas*. V. 16. *Plisthenidas*.

cadere) Ed. Princ. *et cadere*. Infra Crat. *impe-ditos*. ut vult etiam Viadingius,, contra quem v. Wopkens. p. 73.

circum muros campi sanguine, et omnia, qua
stis intraverat, armis atque cadaveribus compl
sunt. In ea pugna Priami filiorum Aretus
Echemmon ab Ulixè interfecti; Dryops, Bias
Corython ab Idomeneo; ab Aiace Oilei Ilione
cum Philenore; itemque Telestes a Diomede;
Aiace altero Antiphonus, Agavus, Agathon atq
Glaucus; et ab Achille Asteropaeus: neque pri
finis factus, quam Graecos saties et ad postremu
fatigatio incessit.

intraverat) Ita libri mei et Merc. Videtur interpretatio
quod in Ed. Crat. et Obr. legitur *ingruerat*.

Aretus et Echemmon) *Aretus* est in libris meis et Mercen
que Ed. Obr. Ed. Crat. *Atrous*, ut nominatur Hygin. fab. go. li
hibet Apollodor. III. 12. 5. *Arrhetum*. Scripsi *Aretum* ex Hom
XVII. 494. 517. 535. quo postremo loco occiditur. Porro *Eche*
habetur in utroque S. Gall. et Ed. Princ., ediditque Mercerus;
sic vocatur Apollod. loc. Bern. *Archemon*. Danielis Merceri
chemmon. Petavianus *Echemmon*. *Echemmon* Priamides a Dioc
necatur Hom. II. V. 160. Ed. Crat. *Echion*.

Dryops, Bias et Corython) Bern., S. Gall. opp. et libri M
Dyraspispia et Choritan (ora). Ed. Princ. *Dryops bibia et C*
tan ab Idumenea. Crat. *Drapsis Bias et Corintha*. *Dryops* et
Priami filii (v. Apollod. loc.), dudum restituti sunt a viris
et habentur in meo S. Gall. sec. IX: quorum ille ab Achille c
Hom. II. XX. 455, hic in pugnam descendit II. IV. 296. lides
dentur esse Hygini (l. l.) *Drypon* et *Biantes*. In tertio cor
nomine Mercerus *Gorgythion*, licet occisus hic dicatur iam lib
8., Fuchsius Quaest. p. 48. *Chromium* latere putant. Retinui eq
dem scripturam Cod. S. Gall. sec. IX. et Ed. Obr. *Corython*.
ignorari eiusmodi nominis Priamiden; sed ignotus est etiam *Philas*.
ignotosque exhibet Hygtaus.

itemque Telestes a Diom.) Ed. Obr. *Thelestes*. Crat. *Teles*
tes. Libri mei et Merc. *Telestes*. notus Priamides ex Apollod. loc
Sed MSS. et Edd. *itemque Thyestes et Telestes a Diom*. Crete ig
notum nomen *Thyestes* corruptio est nominis *Telestes*, que. inter
lineas inculcata, postea novi hominis speciem praetulerit. Quae
eicere non dubitavi. Etiam Ovid. Met. IX. 716. *Teles* cornu
pitur in *Thelestes* et *Thyestes*.

ab Aiace altero) Ed. Crat. et Merc. *ab Ai.* verna alt. Non An
tiphonus scripsi ex Hom. II. XXIV. 250. MSS. et Edd. *Antiphon*.
quem occisum iam audivimus lib. II. 43.

Asteropaeus) Non audio Fuchsium Quaest. p. 50. corrigentes
Cebriones. v. Obs.

saties) Ita S. Gall. sec. IX, Ed Princ. et Obr., non *saties*
ad III. 25. In iisdem om. seq. ad.

VIII. At ubi ab nostris in castra recesserunt est, missi ab Troianis, qui peterent eorum, qui in bello ceciderant, humani veniam: ita collectos suos quisque igni cremant, et more patrio sepeliunt; seorsum ab ceteris cremato Memnone, cuius reliquias urnae conditas per necessarios remiserunt in patrium solum. At Graeci lautum bene cadaver Antilochi, iustisque factis, Nestori tradunt, eumque orant, ferret animo aequo fortunae bellique adversa. Ita ad postremum corpora sua quisque curantes vino atque epulis per mul-

VIII. ab nostris) Ita uterque S. Gall. et Ed. Princ., non a nost.

eorum—humani veniam) Vindingii conatum eos explodit Perizon. Diss. §. XXXIX. cui adde Gronov. ad Liv. XXIV. 23. Ed. Grat. eorum—corpora humani. ab interpolatore, qui, aequae ad Vindingius, in duplici Genitivo haeserit. Mox a libris meis et Ed. Merc. abest Ita. v. ad II. 26, V. 13:

urnae conditas) Vulg. urna. Legimus sane Ovid. Met. XIV. 442. Aeneia nutrix condita urna marmorea. Plin. VII. 54. 55. et Virgil. Aen. V. 48. condere mortuos terra. At vero tres MSS. et Ed. Princ. urnae; ut c. 18. S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. ossa—urnae condita. lib. V. 15. reliquiasque urnae aureae conditas: ubi nulla lectionis varietas. Atque etiam alii scriptores condere cum Dativo iunxerunt Prudent. Psych. 105. gladium vaginas condere. ubi al. vagina, sed MSS. vaginas, teste Heinsio. Lucan. I. 607. fulmen terrae condere. Sed vide sis viros doctos, quos laudat Wopkens p. 95.

iustisque factis) Ed. Obr. et Grat. om. que; delerique id iubet Vindingius, Particulam recte tucntur Perizon. Diss. §. XXXIX. et Wopkens. p. 73 et 81. Cf. Gloss.

orant, ferret animo aequo) Ed. Princ. an. aeq. ferret orant. Ed. Obr. et Perizon. l. l. orant aeq. an. ferret. Bern. et S. Gall. opp. orant ferre an. Ed. Grat. et Merc. orant ferre atq. an. Ferri posset infinitivus. Sulpic. Dial. II. 1. 1. orans sibi vestimentum dari. Darts 31. rogaret cum in bellum prodire: Sed potius mihi vis est lectio verborumque ordo Cod. S. Gall. sec. IX. Lib. II. 48. orant, inciperent negotium. V. 16. orare, omitterent iras.

fortunae bellique adversa) Vindingio, delenti que, accedit Perizon. l. l. Recte copulam defendit Wopkens. p. 73. Potest utraque notio, adversa fortuna, adversa belli, licet alibi iuncta, bene distingui: altera alterius quasi comes est; namque ab adversa fortuna pendent adversa belli.

tam noctem, Aiacem simulque Achillem laudibus celebrant atque ad coelum ferunt. At apud Troiam, ubi requies funerum est, non iam dolor in casu Memnonis, sed metus summae rerum et desperatio inceserat: quum hinc Sarpedonis interitus, inde insecuta paullo post Hectoris clades spes reliquas animis abstulisset: neque, quod postremum in Memnone fortuna obtulerat, reliquum iam existeret. Ita confluentibus in unum tot adversis, curam omnem exurgendi omiserant.

IX. At post paucos dies Graeci instructi armis processere in campum, lacescentes, si audent, ad bellandum Troianos. Quis dux Alexander cum reliquis fratribus militem ordinat, atque adversum pergit. Sed priusquam ferire inter acies, aut iaci tela coepere, barbari desolatis ordinibus fugam faciunt: caesique eorum plures aut in flumen praiceps dati, quum hinc atque inde ingrueret hostis, atque undique adempta esset. Capti etiam Lycaon et Troilus, Priami-

simulque Ach.) Bern. atque Ach. Ed. Merc. simul atque seqq. Crat. ad coelum tollunt. Eadem ex casu. et sic legi videtur Viadingius. Sed v. Perizon. Diss. §. XL. ad lib. III. 26. Ed. Obr. et Obr. metus sum. rerum desp. Mediol. Obrechtii et mea Crat. metus sum. rei et desp. S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. inde uti abstulisset) Singularem numerum servant S. Gall. sec. IX. Ed. Princ. et Obr. Al. abstulissent.

neque — existeret) Conspirant S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Obr.; faventque, quae, a glossatore videlicet profecta, legitur in Ed. Crat. neque quod post. per Memnonem fortunae arcum obtulerat, rel. iam ex. In Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. est: atque ad post. in Mem., quem fort. obt., reliquum iam nil (nihil exsistere, quod amplectitur Wopkens. p. 74. omiserant) Bern., Ed. Dacer. et Basil. posteriora omiserant v. Gloss.

IX. *Quis dux)* Bern. et Ed. Merc. *Quis. desolatis ordinibus)* Ed. Obr. et Crat. *solutis.* a correctore. v. G. *praiceps dati)* Ed. Obr. *praecipites.* etiam hoc ex correct. v. Gloss.

quos in medium productos Achilles iugulari iubet: indignatus nondum sibi a Priamo super his, quae secum tractaverat, mandatum. Quae ubi animadvertere Troiani, tollunt gemitus, et clamore lugubri Troili casum miserandum in modum deflent, recordati aetatem eius admodum immaturam: qui in primis pueritiae annis cum verecundia ac probitate, tum praecipue forma corporis amabilis atque acceptus popularibus adolesebat.

X. Dein transactis paucis diebus solemne Thymbraei Apollinis incessit, et requies bellandi per inducias interposita. Tum utroque exercitu sacrificio insistente, Priamus, tempus nactus, Idaeum ad Achillem super Polyxena cum mandatis mittit. Sed ubi Achilles in luco ea, quae inlata erant, cum Idaeo separatim ab aliis recognoscit, cognita re apud naves, suspicio alienati ducis, et ad postremum indignatio exorta. Namque antea rumorem proditionis, ortum clementer per exercitum, in verum traxerant. Ob quae, simul uti concitatus militis animus leniretur, Ajax cum Diomede et Ulixè ad lucum pergunt: hique ante templum resistunt, opperientes, si egrederetur,

X. nactus) S. Gall. sec. IX. nactus. littera n puncto notata, signo delendi.

quae inlata erant, cum Id. sep.) Ita interpungenda est lectio S. Gall. sec. IX; in quam conspirant S. Gall. opp., Bern. et Ed. Merc., nisi quod habeant illata. Ed. Princ. et Obr. quae perlata erant tum ab Idaeo, sep. Crat. quae illata erant, tum ab Idaeo. De verbo inferre consulatur Oudend. ad Caes. B. G. l. 39. Noster lib. l. 6. alia huiusmodi inferens

concitatus mil.) S. Gall. sec. IX. concitatis. An concitatis militibus?

Achillem, simulque uti rem gestam juveni referrent; de cetero etiam deterrent, in colloquio clam cum hostibus agere.

VI. Interim Alexander, compositis iam cum Deiphobo insidiis, pugione incinctus ad Achillem ingreditur, confirmator veluti eorum, quae Priamus pollicebatur: moxque ad aram, quo ne hostis dolum persentisceret, aversusque a duce, adstitit. Dein ubi tempus visum est, Deiphobus

deterrent, in colloquio—agere) Crat. deterrent, ne cuiquam—haberet. En scholiastae manum. Cf. Gloss.

XI. *insidiis) Cod. Heinsii ad Petron. Sat. c. 136, consilium Ciofan. ad Ovid. Met. XII. 609. om. iam.*

pugione incinctus) Ed. Obr. pugione accinctus. ut Liv. XL. 6 gladiis accipiti. Virgil. Aen. VII. 640, accingitur ens. Apul. Mund. p. 357. accingitur gladio. Sulpic. Vit. Mart. 3. 2. ferro accinctus. Vetus Cod. Heinsii l. l., Ed. Crat. et Ciofan. ad Ovid. pugione cinctus. ut Apul. Met. II. p. 134 et Curt. IX. 14. gladiis cinctus. Libri mei et Merceri pugionem cinctus. ut How. II. 15. 130. χαλκὸν ζώνυσθαι. Dio Cass. lib. LIII. p. 577. Kyland. παραζωννύμενος. Tres igitur varietates admittunt defensionem tamen ex librorum vestigiis unice verum iudico pugione incinctus Apul. Met. VIII. p. 543: correptoque gladio, quo se Tlepolemius lebat incingere. etiam hic al. accingere. ad quem loc. ita admodum esse incingere Apuleio docet Oudendorpius. Obrechtii accinctus interpreti debetur, qui notam formulam loco minus notae reposuit ad Achillem ingreditur) Cod. Heinsii l. l., Ed. Crat. Ciofan. l. l. Achillem aggreditur. Iidem paulo infra ad aram Apollinis. Sed Malel. p. 165 δ Ἰδοίς παραγίγει τὰς πόδας τῶν Ἀχιλλεῖα. et p. 166. παρὰ τὸν βωμὸν. Ed. Princ. ad Achillem. v. II. 48.

quo ne hostis) Heinsius l. l. mavult ne qua. contra quem Wopkens. p. 75. Idem Heinsius infra in voce aversusque delendum ait que. Frustra. Mox Ciofan. l. l. praesentisceret. v. ad III. 25. adistit) Cum melioribus MSS. Septimii Oudendorpius ad Apul. Met. VIII. p. 537. legit restitit. Heinsius, qui in vet. suo Cod. vidit restitit, legendum arbitratur substitit. Correctio mala, MSS. le etio bona. Etenim resistere notione subsistendi in aliquo loco frequens est Romanis, ut docuerunt Oudend. l. l., Scheffer. Phaedr. I. 13. 3, III. 15. 2. et Wopkens. p. 75, qui ipsam affert Septim. c. 10. Hic ante templum resistunt. Verum tres mei MSS. Ed. Princ. et ceterae quas vidi Edd. exhibent adistit, quod in MSS. invenit etiam Oudend., citatque Ciofan. l. l.: quem gravissimum in proba voce consensum ut describerem, adduci non potest.

amplexus inermem iuvenem, quippe in sacro Apollinis nihil hostile metuentem, exoculari gratularique super his, quae consensisset, neque ab eo divelli aut omittere, quoad Alexander, librato gladio procurrens, aversum hostem per utramque latus geminato ietu transfigit. At ubi dissolutum vulneribus animadvertere, parte alia, quam venerant, prouunt: re ita maxima et super vota omnium

Scriptura Bern. *assistit*, et Ed. Crat. *assistit* non habenda est pro varia lectione. Malelas p. 166. utitur verbo *ἵστανται*.

quae consensisset) Ita libri mei, Cod. Heins. l. l. et Ed. Merc. Inteli. quae Achilles consensisset cum Priamo. Malel. p. 166. τὰ μὲρ ἀπὸ τοῦ (Ἰφιδάμου) καὶ Ἀχιλλέως εἰρημύνα. Ed. Obr. *concessissent*. Crat. *concessisset*. a correctore, qui offendit in formula *concessisse aliquid*. Ciofan. l. l. *concessit* et paulo infra *neque amittere*.

quoad Alexander) Non prius, ait Septimius, eum omisit Deiphobus, quam Paris duo vulnera inflixerat. Cf. Malel. in Obsse. Perperam igitur Wopkens. p. 76. defendere conatur *quo Alex.*, ut est in Ed. Crat. et Dacer. (Ed. Merc. *omittere*. *Quo Alex.*); quae vocula saepe in MSS. corrumpitur pro *quoad*, docente vel Oudend. ad Caes. B. G. V. 17. Origo corruptionis perspicua est in Cod. Bern., ubi *omittere*. *Quo ad Alex.* Omissum postea ad.

librato gladio procurrens, aversum hostem) Citat *vibrato* nescia unde Ciofan. l. l. *Librato* est in libris meis scriptis atque editis, in MSS. Leidd. apud. Oudend. ad Apul. Met. IX. p. 665., apud Barth. ad Stat. Theb. II. 719, multisque defendit Wopkens. p. 76. contra Heinsium, qui ad Patron. l. l., Ovid. Met. VI. 55; et Fast. II. 793. ex Cod. suo scribit *liberato gladio*, i. e. vagina liberato, educto. Non tamen effecit Wopkensius, ut rariorem loquendi formulam, imperitia libratorum saepe eiectionem, tantopere damnarim, cum praesertim etiam MS. Perizon. a m. pr. teste Oudendorpio discrete praesbeat *liberato*. quae formula, aliquoties Apuleio usurpata, atque aliis quoque scriptoribus non infrequens, neque Oudendorpio displicet. — Porro ex MSS. Leidd. Oudendorpius legit *procurrensque*, ut est etiam in Bern. et S. Gall. opp. Non placet. Denique *aversum hostem* certatim viri docti ex optimis MSS. revocarunt, cum *et proc. adversum* (— *us*) *hostem*; perpetua fere in MSS. confusio. Supra: *aversusque a duca*.

At ubi) S. Gall. opp. et Ciofan. l. l. *At ubi*.

parte alia) Libri mei *et parte alia*. S. Gall. opp. et Ciofan. l. l. *que una*. Bern. et S. Gall. opp. *venerunt*. Ex MSS. Periz. et Heins. Oudendorpius ad Apul. Florid. p. 9. legit *prouunt sess*. Non displicet: et forte in librorum meorum lectione tacet *et parte alia*—*prouunt*. Mag. Ed. Obr. *Reque ita m.*

perfecta, in civitatem recurrunt. Quos visos Ulixes, *Non temere est, inquit, quod hi turbati a trepidi repente prosiluere.* Dein ingressi lucum circumspicientesque universa, animadvertunt Achillem stratum humi, exsanguem atque etiam tuum seminecem. Tum Ajax, *Fuit, inquit, confirmatus ac verum per mortales, nullum hominum existens potuisse, qui te vera virtute superaret? Sed, ut palam est, tua te inconsulta temeritas prodidit.* Deinde Achilles, extremum adhuc retentans spiritum. *Dolo me atque insidiis, inquit, Deiphobus atque Alexander Polyxenae gratia circumvenere.* Tu exspirantem eum duces amplexi cum magno gemitu atque exosculati, postremum salutant. Denique Ajax exanimem iam humeris sublatum luco effert.

XII. Quod ubi animadvertere Troiani, omnes simul portis prorunt, eripere Achillem nituntur atque auferre intra moenia, scilicet more simul illudere cadaveri eius gestientes. Contra Graecos

Quos visos Ulixes) Ex Ed. Mediol. Obrechtus scripsit *Quos visos*, ut est etiam in Crat. Vindingius corrigit *Quis visis*. Haud dubie lectio librorum meorum et Merc. *Quos visos* Septimii manserunt; quam intactam relinquo quaesumus. v. Gloss.

prosiluere) Edd. vulg. *prosilivere*. Infra Bern. et Ed. Merc. etiamnum.

verum per mort.) Wopkens. p. 77. coniecit *credimus per mortem*. Sed vid. Malelae verba, quae statim ponam.

existere potuisse) S. Gall. opp., Ed. Princ. et Obr. om. *potuisse*. Male. Nam Malelas p. 166. *ἦν ἄρα ἀληθῶς δεῖξαι ἀνδρῶν ἠδύνετο κτεῖναι σε, ἀλλ' ἢ σὴ προπέτεια μόνη σε ἀπώλεσεν.* Cedren. p. 107. *ἀφ' ἧν ἀνδρῶνος δυνάμειος κτεῖναι σε; ἀλλ' ἢ σὴ προπέτεια μόνη σε ἀπώλεσεν.* Ex his posui etiam interrogandi signum post *superaret*. Mox vulg. *usi palam*.

prodidit) Ed. Crat. *perdidit*. Malelae et Cedreni *ἀπώλεσε* non obstat, quominus retineamus *prodidit*. Saepe confundi *prodidit* et *perdidit* docet Heins. ad Ovid. *Fast.* II, 454 et *Met.* XII, 596. et Sept. affert. Sic *prodendum* et *perdendam* mutant Septim. I.

XII. *cadav. eius, infens.)* Ed. Crat. *cadav., dein infens.*

cognita re, arreptis armis tendunt adversum: paulatimque omnes copiae productae: ita utrinque certamen brevi adolevit. Aiax, tradito his, qui secum fuerant, cadavere eius, infensus Asium Dymantis, Hecubae fratrem, quem primum obvium habuit, interficit. Dein plurimos, uti quemque intra telum, ferit: in quis Nastes et Amphimachus reperti, Cariae imperitantes. Iamque duces Aiax Oilei et Sthenelus adiuncti multos fundunt atque in fugam cogunt. Quare Troiani, caesis suorum plurimis, nusquam ullo certo ordine aut spe reliqua resistendi, dispersi palantesque ruere ad portas, neque usquam nisi in muris salutem credere. Quare magna vis hominum ab insequentibus nostris obruncantur.

XIII. Sed ubi clausis portis finis caedendi factus est, Graeci Achillem ad naves referunt. Tuncque deflentibus cunctis ducibus casum tanti viri, plurimi militum haud condolere, neque, uti res exposcebat, tristitia commoveri: quippe quis animo inhaeserat, Achillem saepe consilia

plurimos, uti quemque int. tel., ferit) Ed. Crat. et Borrich. de Var. L. L. Aet. p. 12. *uti q. int. t. fecerant.* Varie locum tentant Perizon, Diss. §. XXXIX et Wopkens, p. 77. Nihil mutandum censeo, sed insolentiore et liberiore ellipsi intelligendum: habet, nanciscitur. Pro *plurimos* S. Gall. sec. IX et Ed. Princ. *primus*, S. Gall. opp. *primos*. Corrupte. Cf. ad c. 5.

In quis) Bern. et Ed. Merc. *In quois.* Pro *Nastes* plurimi libri *Rastes*: pro *Sthenelus* Crat. *Menelaus*. Infra Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *multos interficiunt.* Ed. Princ. *m. caedunt.* Crat. *fundunt plurimos.*

nusquam) S. Gall. opp. et Ed. Princ. *nunquam.* Fine cap. *obtruncantur* restitui ex S. Gall. sec. IX., cum in cett. *obtruncatur.* v. ad II. 30.

XIII. *Tuncque defl.)* Libri *Cumque.*
haud condolere) Edd. vulg. *haud dolere.* Libri *haud cum dolere* i. e. *condolere*, adnotante Orellio.
q. quis animo inhaeserat) S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *quippe*

prodeni exercitus inisse cum hostibus: ceterum interfecto eo summam militiae orbatam et adentum complurimum; cui viro egregio bellandi et honestam quidem mortem, aut aliter quam in obscuro oppetere licuerit. Igitur propere ex Ida apportata ligni vis multa, atque in eodem loco, quo antea Patroclo, bustum exstruat. Dein imposito cadavere subiectoque igni, iusta funeri peragunt, Aiace praecipue insistente, qui per triiduum continuatis vigiliis labore non destitit, quam reliquiae coadunarentur. Solus namque omnium paene ultra virilem modum interitus Achillis consternatus est, quem, dilectum praeter ceteros animo, summis officiis percoluerat: quippe cum amicissimum et sanguine coniunctum sibi, tum praecipue plurimum virtute ceteros antecedentem

animo inhaeserat. S. Gall. opp., Bern. et Ed. Merc. *quippe in animo haeserat.* Crat. *quippe quis in animo haeserat.* Supra *quippe quis animo ita haeserat.* Veram hinc iudices Ed. Obr. et correctionem, quam securitas sum.

interfecto eo sum. cet.) Ed. Crat. et Merc. om. *eo.* Vindictae correctionem orbitatem non intelligo. Pro *complur.* Ed. Princ. *quae plur.* Crat. *spei quamplur.* v. Gloss. Mox libri mei et Merc., Vindingius et ex Ed. Dacer. Wopkenasius p. 77. *et viro egr. bellandilicherit.* Wass. ad Sall. Jug. 17. *Viro egregio bellante — licuerit.* Daceria et Vindingius corrigunt *et viro — licuisse.* Ed. Obr. et Perizon. Diss. §. XL. (ad cap. 8.) *cum viro — licuerit.* Crat. Ed. *cui viro — licuerit.* Recte, meo quidem iudicio. Cui i. e. cum ei; et qua interpretatione fluxissae videtur *cum*, quod est in Ed. Obr. Non absimili loco Sept. III. 16. *cui fama bellandi inolyso per gantia.* Sed cf. Gloss. Misere totum locum corrumpit Wopkenasius *vis multa* Bern. magna. Infra S. Gall. sec. IX a m. p. et Bern. *iusta funera.* cf. Gloss. ad c. 1.

labore non dest.) Bern. et Ed. Merc. *laborare.* Bene. Crat. Ed. *haud prius obire dest.* et expressae ex ea Edd. Basil. *obire.*

animo summis off.) Ed. Princ. *e summis.* Obr. et summis. Non opus est particula; referas modo *animo ad dilectum.* Mox pro *percoluerat* libri mei *perconsuluerat.*

antecedentem) Crat. addit *sciret.* Scire glossatos debuit, et casativos pendere a praecedente *quae percol.*

XIV. Contra apud Troianos laetitia, atque gratulatio cunctos incesserat, interfecto quam metuendo hoste: hique Alexandri commentum laudantes ad coelum ferunt, scilicet quum insidiis tantum perfecerit, quantum ne in certamine auderet quidem. Inter quae tam laeta nuncius Priamo supervenit, Eurypylum Telephi ex Moesia adventare; quem rex multis antea illectum praemiis, ad postremam oblatione desponsae Casandrae confirmaverat. Sed inter cetera, quae ei pulcherrima miserat, addiderat etiam vitem quandam auro effectam, et ob id per populos memorabilem. Ceterum Eurypylus, virtute multis clarus, Moesiacis modo Ceteisque instructus legionibus, summa fama laetitiaque a Troianis exceptus, spes omnes barbaris in melius converterat.

XV. Interim Graeci ossa Achillis urna recondita, adiunctaque simul Patrocli, in Sigeo sepelivere: cui sepulchrum etiam extruendum ab

XIV. *cunctos incesserat*) Praeter libros meos et Ed. Obr. ita etiam MSS. Oudendorpii ad Apul. Met. III. p. 181. Ed. Merc. et Crat. *cunctis*. Dativus varior. Caes. B. C. III. 74. *exercitui omni incescit dolor*. Virgil. Aen. IV. 67. *discordia regibus incescit*. Val. Max. Praef. 1. *michi — cupido incescit*. Cf. Heins. ad Val. Flacc. V. 551.

audares quidam) Vindigii *quidam* refellunt Perizon. Diss. §. XLI et Wopkens. p. 78. Infra verba *tam laeta* recepi ex Ed. Crat. et Obr., cum absint a libris meis et Mero.

Ceterisque instr. leg.) Ita est in S. Gall. sec. IX et Ed. Princ., et ex Argent. scriptura *Citisque* edidit Obrechtus. *Ἐγρελου* in Eurypyli exercitu memorant Hom. Od. XI. 520 et Quint. VI. 168. Ceteri libri scripti et editi *ceterisque*. Supra Crat. Ed. *virtutibus multis*, infra libri mei *summa laetitia a Troi*.

XV. *urna recondita*) Ed. Crat. et Merc. *condita*. Ed. Princ. *recondit*. Bene; de quo Dativo v. ad c. 2.

erat ab his, qui) A MS. Oudendorpii ad Apul. Met. I. p. 67. *causabat propositis*, ab. v. ad cap. 6, et II. 30.

in eo loco habebant) MS. Voss. et tres mei *habebant*. Recte.

his, qui in eo loco habebant, mercede
 cat, indignatus iam de Graecis, quod
 his dignum doloris iuxta amissionem tau-
 animadverterat. Per idem tempus Pyrrhu
 Neoptolemum memorabant, genitus Ach
 Deidamia Lycomedis, superveniens offendi-
 lum exstructum iam ex parte maxima. De
 contatus exitum paternae mortis doctusque
 midonas, gentem fortissimam et inclytam be
 armis atque animis confirmat; impositoqu
 ciendo operi Phoenice, ad naves atque ad
 ria parentis vadit: ibi custodem rerum A
 Hippodamiam animadvertit. Moxque adventu
 cognitio, in eundem locum a cunctis ducibus
 curritur: hique, uti animum aequum habere,
 precantur. Quis benigne respondens, nec
 ait, ignoratum esse, omnia, quae divinitus co-
 rent, forti pectore patienda, neque cuiquam si-

Plaut. Aulul. Prol. 5. *qui nunc hic habet*, pro: *habitat*. Bern. 1
 2. 6. *quis istic habet?* et sic alibi Plautus aliique, *docent* *de*
 sio ad Ovid. Met. IV. 773. Confirmat lectionem glossa MS. *de*
habitabant, ut est etiam in Ed. Princ. et Crat., legique *de*
 dingius. Ed. Merc. et Obr. *agebant*, quod verum iudicium *de*
 dorp. ad Apul. loc.

indignatus iam de Gr.) Haec lectio libris meis *debetur*.
 Merc. et Crat. om. *de*. Ed. Obr. habet *indign. inde Gr.* Mox
 Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *animadverterat*, non *animadverteret*,
 antea cedebar.

genitus Achille) Contra Vindingii *Achilli v.* Periz. Dix. §. 40.
 In seqq. Crat. *percont. exitium patris*. Bern. et S. Gall. *app. om.*
doctusque. Infra sequens *vadit* debeo S. Gall. sec. IX. Ed. Princ.
 et Crat., cum antea *contendit*. Porro Bern. et Ed. Merc. *Quis be-*
nigne.

quae — confierent) MSS. mei *conferrent*. Ed. Princ. *confer-*
rentur. Crat. *quaecunque — fierent*. Sed Ed. Merc. et Obr.
 dendorp. ad Apul. de Dogm. Plat. p. 262. *confierent*. Recte. De q
 verbo haud raro in MSS. corrupto v. Oudend. l. I. et ad Suet
 Caes. 20, Heins. ad Virgil. Aen. IV. 116. Mox Crat. *forti anu-*
pectoreque.

fatum vivendi concessam legem: turpem namque ac detestandam viris fortibus conditionem senectae, contra imbellibus optabilem. Ceterum sibi eo levio- rem dolorem esse, quod non in certamine, neque in luce belli Achilles interfectus esset; quo fortio- rem ne optasse quidem quemquam exsistere nunc, vel in praeteritum, excepto uno illo Hercule. Ad- dit praeterea: solum virum dignum ea tempestate, sub cuius manibus excindi Troiam deceret: neque tamen abnuere, quod imperfectum a patre relictum esset, a se atque a circumstantibus perfici.

XVI. Postquam finem loquendi fecit, in proximum diem certamen pronunciatum. Duces omnes, ubi tempus visum est, solito ad Agame- nonem coenatum veniunt: in quis Ajax cum Neoptolemo, Diomedes, Ulixes et Menelaus: hique inter se eundem locum coenandi capiunt. Inter- rim inter epulas plurima iuveni patris fortia fa- cinora numerare, virtutemque eius commemorando efferre laudibus: quis Pyrrhus non mediocriter laetus, accensusque industria, se omni ope conari

turpem namque) Wopkens. p. 79. aptius putat *turpemque*. Infra pro *leviorem dolorem* Vindingius vult *graviorem*. Sed v. Pe- son. Diss. §. XLI.

ne optasse quidem) Ed. Crat. et Merc. non *optasse quidem*. Vult Wopkensius non *potuisse quidem*. Traxit scil. *quemquam ad fortiorem exsistere*. Tu vero iunge: ne *optasse quidem quemquam imperfectum)* Crat. *infectum*. Vim verbi *imperfectum* expono in Gloss. ad l. 11.

XVI. *inter ep. plurima)* Ed. Obr. *primas*. Obrechtum scil. in libris inveniasse arbitror *prima*, corruptum ex *plurima* (cf. ad c. 5.); unde perperam fecit *epulas primas*: quae praeterea distinctio inter *mensam primam* et *secundam* importuna hoc loco est.

numerare) Ed. Crat. et Obr. *enumerare*. Cf. Gloss. Infra pro *laetus* Ed. Crat. *laetatus*. Sed c. 20. *laetus Philoctetae facinori- bus*, h. e. *laetatus*. Curt. IX. 9. *laetus his acclamationibus*. IX. 1. *victoria laetus*. X. 4. *his laetus*. Et sic alii scriptores.

respondit, quo ne indignus patriis meritis existeret. Dein ad sua quisque tentoria quietum alunt. At postero die simul cum luce iuvenis, cistris egressus, offendit Diomedem cum Ulixē: qui salutatos, quid causae foret, percontatur: huius auxiliat, *interponendam dierum moram ad reficiendos militum eius animos, longo itinere maris et portibus etiam nunc membris, et ob id nequaquam satis firmo nisu, ut solitis viribus agerent.*

XVII. Itaque ex eorum sententia bidentium interpositum: quo transacto omnes duces regesque suis quisque militibus instructis, exercitum ornant, atque ad pugnam vadunt. In quis Neoptolemus, regens medios, circum se Myrmidonas convocat atque Aiacem, quem adfinitatis merito patriis loco percolebat. Interim Troiani vehementer

accens. industria, se omni ope conari resp.) Ed. Obr. *la accensusque, nisurum se omni ope resp.* procul dubio ex emendatione. Scilicet Obrechtum in MS. suo legisse suspicor *accensus industria se omni ope resp.* ut habetur etiam in S. Gall. sec. II. Ed. Princ. Desiderans autem Infinitivum, ad *respondit* necessariam vocem *industria* corruptam ex *nisurum* arbitratus est. Quod quidem priores vocis literas spectanti non displicuerit. Sed libri M. cœli mei que S. Gall. opp. et Bern. atque Ed. Crat. expungunt illud *industria*, post *ope* (Crat. *opere*) praebentes probum Infinitivum *conari*, in ceteris autem cum edita a me lectione convenientes. Ceterum in Ed. Obr. non satis placet *accensus* praecise positum: bene autem habet *accensus industria*, i. e. studio arripendi patriis partibus, et Troiae ruinam perniciendi. De *conari* pro: consturum esse, dixi in Gloss. ad II. 37.

quid causae foret) Crat. *quid causae ad se veniendi foret.* Proba glossa. Mox pro *percontatur*, quod Bern. et Ed. Princ. amittunt, Ed. Merc. et Crat. rogat. Infra S. Gall. opp. *dei moram.* Ed. Crat. *o longo itinere.*

solitis viribus) Vindingii *solidis* placet Wopkensio p. 79. Male laudatur militum virtus, qua semper excellere soliti fuerint: iam autem, torquentibus ex maritimo itinere membris, quies necessaria orat, ut solitae illae vires redirent. Cf. Gloss.

XVII. *ad pugnam)* Crat. *in pugn.*

pavere; maxime quod, suis in dies deficientibus auxiliis, novus adversum se miles pararetur cum memorando duce: tamen Eurypyli hortatu arma capiunt: is namque, adiunctis secum regulis, copias suas Troianis mixtas porta educit: atque ita ordinata acie medium sese locat. Tum primum Aeneas aspernato certamine intra muros manet: exsecratus quippe Alexandri facinus commissum in Apollinem, cuius sacra is praecipue tuebatur. Sed ubi signum bellandi datum est, manus conserunt, magna vi utrinque decertantes, caduntque plurimi. Interim Eurypylus, obvium forte nactus Peneleum, proturbat hasta atque interficit. Inde multo saevior Nireia aggressus, mox obtruncat. lamque disturbatis, qui in acie steterant, medios aggrediebatur: quum Neoptolemus re cognita cominus advolat, deiectumque curru hostem, et ipse desiliens, gladio impigre interficit. Tum ablatum prope cadaver, atque ad naves iussu eius perla-

maxime quod — pararetur) Absunt haec verba a Bern., S. Gall. opp., Ed. Princ. et Merc. In Edd. Basil. posterioribus est *in suis in dies*; quod ubi etiam Barthius invenit, defensionis conquirunt argumenta, licet prius *in ex seq. in dies* irrepsisse manifestum sit. — Ed. Princ. *commemorando duce*, i. e. *cum memorando*, ut est in S. Gall. sec. IX, Ed. Crat. et Obr. Ex Ed. Princ. scriptura liquet origo lectionis Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *commemorato duce*.

is namque) A libris meis et Merc. abest *is* (*aspernato cert.*) Libri mei et Merc. *parato cert.* quod corruptum ex negligenter contracta scriptura verborum *Aeneas aspernato*, quae alteram *as* facile potuit excidere. In praecedente Bern. et S. Gall. opp. *Tuno prim.*

commissum in Apollinem) Libri in *Apolline*. Nos: *aur Apollin* *mitti* Sed lib. V. & *ob commissum — scelus in Apollinem*, lib. 20.

adversum se domumque suam admissa.

magna vi — caduntque) Ed. Obr. *magnaque vi — cadunt* *Nireia*) Plurimi libri *Nireia*, ut c. 18: *Nereus*. cf. K 14. In seqq. S. Gall. sec. IX. *moxque*, et infra *aggrediebantur*. Ed. Crat. *obtruncati*. Ed. Obr. *impigre gladio*. Bern. et Ed. Merc. om. *impigre*.

tum. Quod ubi animadvertere barbari, quibus spes omnis in Eurypylo fuerat, sine certo ordine aut rectore, fuga proelium deserunt, atque ad muros revolant: tum plurimi eorum in fuga interfecti.

XVIII. Igitur postquam fuis hostibus ad naves revertere Graeci, ex consilii sententia Eurypyli cremata ossa atque urnae condita patri remittunt, scilicet memores beneficiorum atque amicitiae. Cremati etiam per suos Nireus atque Peneleus, seorsum singuli. At postero die per Chrysen cognoscitur, Helenum Priami, fugientem scelus Alexandri, apud se in templo agere: morteque ob id missis Diomede et Ulixee, tradidit sese deprecatus prius, uti sibi partem aliquam regionis, in qua reliquam vitam degeret, semotam aliis, concederent. Dein ad naves ductus, in concilio mixtus est. multa prius locutus, Nirei metu, ait, *se mortis patriam parentemque deserens, sed deorum coactum aversione, quorum delicta violari ab Alexandro, neque se neque Aeneam nequisse pati: qui metuens Graecorum iracundia*

XVIII. *urnae condita*) Ita S. Gall. sec. IX et Ed. Princ., *urnae*. v. ad c. 8. Infra S. Gall. opp. *Chrysim*. Ed. Princ. *Christi*. S. Gall. sec. IX. *trahit sese*.

concilio mixtus) S. Gall. opp. et Éd. Merc. *consilio*. v. ad 6. Ed. Princ. et Obr. om. *sequens prius*. Paulo infra Obr. *morte se patri*.

Aeneam) S. Gall. sec. IX. *Aenean*. Ubique idem MS. *Aenean*; videturque exitus an repetendus esse ex litera initiali *a* sequentis verbi *nequisse*.

neque — nequisse pati) S. Gall. sec. IX et Ed. Princ. *nequisse*. Offendit scilicet scholiasta in duplici negatione, quam nesciverit ut affirmare, sed negare. v. Gloss. S. Gall. opp. *ne quis se parati*. c. *nequisse pati*. ut legitur in Bern., Ed. Grat., Merc., Obr. apud Ondendorp. ad Apul. Met. V. p. 335. Infra Bern., Ed. Graec. Merc. *agere*.

apud Antenorem ageret senemque parentem; de cuius oraculo imminencia Troianis mala cum cognovisset, ultro supplicem ad eos decurrere. Tunc nostris festinantibus secreta dinoscere, Chryses nutu, uti silentium ageretur, significat, atque Helenum secum abducit. A quo doctus, cuncta Graecis, uti audierat, refert. Addit praeterea tempus Troiani excidii, idque administris Aenea atque Antenore fore. Tum recordati eorum, quae Calchas edixerat, eadem cuncta congruentiaque animadvertunt.

XIX. Dein postero die, egresso utrinque milite ad bellandum, plurimi Troianorum cadunt, sed ex sociis auxiliariis pars maxima. At ubi vehementius a nostris instatur, et omni ope bellum finire in animo est, signo dato dux duci occurrit, atque in se proelium convertunt. Tunc Philo-

cum cognovisset) Ita Ed. Princ. et Obr. A tribus MSS., Ed. Merc. et Crat. exsulat *cum*; qua re Vindingius post *oraculo* inserendum putavit *postquam*. Wopkensis p. 70. ratio, post *cognovisset* duobus punctis distinguentis, et pergentis *se ultro*, non placet. Forte scriptum fuit: *de cuius ore cum im. Tr. mala cognovisset*. Cf. Apul. Met. XI. p. 812. et *de eius ore, quo singulorum fata dictat, audivisse*.

dinoscere) Ita libri, non dign. v. ad III. 23. In seqq. Crat. Ed. Chryses manu. Merc. *agerent*. Pro *administris* Bern., S. Gall. opp. et Ed. Crat. *a ministris*. Ed. Princ. *aministris*, pro *aministris* i. e. *administris*.

quae Cal. edixerat) Libenter recepi *edixerat*, quod ex MSS. Leid. reposuit Ondend. ad Apul. Met. VII. p. 451. Mei libri scripti et editi *dixerat*. Cf. ad II. 30. Verum in seq. Septimium scripse eadem, *cunctaque congruentia inter se*, ut ex iisdem MSS. legi iubet Ondendorpius, vix adducor ut credam. Multo minus audio Vindingium, tollentem *que*. MSS. meorum et Edd. lectionem recte explicuit Wopkens. p. 80.

XIX. *ad bellandum — maxima*) Obrechtum secutus sum, qui ita locum restituit ex Ed. Mediol.; quacum conspirat Ed. Crat., in qua tamen *ex sociis tamen pars max.* Libri mei et Merc. *milite ab Alexandro cadunt ad solis partem maximam*.

cteta progressus adversum Alexandrum, laesi
si auderet, sagittario certamine. Ita conc
utriusque partis Ulixes atque Deiphobus spaci
certaminis definiunt. Igitur primus Alexan
incassum sagittam contendit. Dein Philocteta
secutus sinistram manum hosti transfigit; m
manti per dolorem dextrum oculum perfora
iam fugientem tertio consecutus vulnere, per ut
que pedem traiecit, fatigatumque ad postre
interficat: quippe Herculis armatus sagittis,
infectae Hydrae sanguine, haud sine exitio
pori figebantur.

XX. Quod ubi animadvertere barbari.
gna vi irruunt, eripere Alexandrum cupie
multisque suorum interfectis a Philocteta, neg
tamen peragunt, atque in civitatem repe
Tum Ajax Telamonijs insecutus fugientes,
que portam peregit. Ibi caesa vis multa ho
quum, festinantibus inter se, et singulis inte

a nostris instatur) Bern. et Gall. opp. ab nost. et otr
Gall. statur.

Tunc Phil.) Ita S. Gall. sec. IX. et Bern., non Tum. S
tia olim sic distinguebantur: *progressus adversum, Alex. la*
si auderet sag. Ed. Crat. *progressum Alexandrum, et sag*
cert.

definiunt) S. Gall. opp., Ed. Princ. et Obr. *diffiniunt*.
tulere *definire* viri docti etiam Apul. de Dogm. Plat. p. 231, P.
Astron. I. 6, aliisque locis, ubi eadem varietas obtinet.

tertio cons. vulnere) Crat. om. *consecutus. insolens ride*
scholiastae visa est locutio *vulnere aliquem consequi, de qua*
Gloss. — Ed. Obr. om. *sequens ad.* Infra pro *corpori* S. Gall. u
IX. et Ed. Princ. *corporis.*

XX. Tum Ajax) Ita S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ., non t
que. Paulo infra idem S. Gall. et Ed. Obr. recte peregit i. e. i
git, pepulit. In cett. *pergit.*

festinantibus) Corrigit Wopkens. p. 80. *festinantes, offer*
in liberiore Ablat. absol. Contra cum v. Oudend. ad Apul. Mi
p. 699. et nos ad lib. II. 12.

mos evadere cupientibus, magis in ipso aditu multitudi-
tine sua detinerentur. Interim multi eorum, qui primi evaserant, super muros siti, collecta undique cuiuscemodi saxa super clypeum Aiacias deiicere, congestamque quamplurimam terram desuper volvere, scilicet ad depellendum hostem, quum supra modum gravaretur: quae egregius dux facile scuto decutiens, haud segnius imminere. Denique Philocteta eos, qui in muris locati erant, eminus sagittis proturbat, multos interficit. Neque secus ab reliquis in parte alia res gestae. Atque eo die excisa eversaue moenia hostium forent, ni nox iam ingruens nostros ab incepto cohibuisset. Qui ubi ad naves regressi sunt, laeti Philoctetae facinoribus, et ob id maximam animo fiduciam gestantes, summo favore ac laudibus ducem celebrant. Qui simul cum luce, adiunctis sibi reliquis ducibus in proelium egressus, hostes

cuiuscemodi saxa) Ita recte libri mei et Ed. Obr. v. ad II. 27. Ed. Merc. *cuiusquemodi*. Infra uterque S. Gall. et Ed. Princ. *deiecere*, et paulo infra S. Gall. sec. IX. *volvere*.

quum supra modum gravaretur: quae egreg.) Bern. et Ed. Merc. *super modum*. Sed lib. VI. 10. *supra modum dolore adfecta*. Cetera Oudendorp. ad Apul. Met. VI. p. 434. legit: *hostem: quum supra mod. gravaretur egregius dux, facile sc.* Nec aliter libri mei, Ed. Crat. et Merc.: in quo desideres sanum sensum, Melius Wopk. p. 81. distinguit: *hostem, quum — gravaretur. Egregius dux fac.* Sed utut interpungas, incommoda manet oratio. Quare secutus sum Ed. Obr. *Quum i. e. si*, eo quod. *Quae i. e. sed ea*, scil. *saxa*. Praeterea S. Gall. sec. IX. *facili scuto*. optime, sed nimis poetice.

in muris) S. Gall. opp. *in muro*. In seqq. Bern., S. Gall. opp., Ed. Crat. et Merc. *perturbat*; atque Bern., Ed. Merc. et Crat. *multosque*. Ab reliquis libri mei, non a *rel.*

parte alia) Ed. Princ. *parte alia quam*, pro *alia qua*. Tres MSS. *parte aliqua i. e. alia qua*. Lubentissime amplecterer, nisi legerem lib. III. 4. *Hector situs in alia parte*. III. 6. *Hector per aliam partem — aufugerat*. III. 7. *in alia belli parte*.

eversaue) Crat. *versaue*. Infra eadem metu suo. v. Gloss. ad I. 23; et terruit, ex glossa. v. Wopkens. p. 81.

metu sui adeo deterruit, ut vix se moenibus defensarent.

XXI. Interim Neoptolemus apud tumulum Achillis, postquam in auctorem paternae caecae vindicatum est, initium lugendi sumit; una cum Phoenice atque omni Myrmidonum exercitu in sepulchro deponit, pernoctatque in loco. Per idem tempus filii Antimachi, de quo supra memoravimus, adiuncti Priami rebus, ad Helenum veniunt; eumque, ut ad amicitiam cum Graecis redeat, deprecati, ubi nihil proficiunt, ad se remeantes, Diomedem atque Aiace alteri itineris ostendunt: ab his comprehensi perducti ad naves, quinam essent, et rem, ob quam venerant, omnem expediunt. Tum recordati periculis eorum, et quae adversum legatos dixerit mortis, quae sit, tradi eos popularibus atque ante conspectum barbarorum produci iubent, dein lapidibus iniectis necari. Interim Alexandri funus per portam aliam ad Oenonem, quae ei ante Heleni raptum nupserat, necessarii sui, uti sepeliret, perferunt. Sed fertur Oenonem, viso cadavere Alexandri, adeo commotam, uti amissa morte obstupesceret, ac paullatim per moerorem d

¹ XXI. una cum) Ita libri, non et una cum. In seqq. Crat. amicitiam. Bern. et Ed. Merc. ab his. Crat. Tum nostri recordati et legatos nostros.

² per portam aliam) Libri mei, Ed. Crat. et Merc. per partem aliam portae. Ed. Obr. per partem aliam, omisso portae. Scilicet per portam aliam. Ad unam urbis portam, Graecorum castra spectant, necabantur filii Antimachi; per alteram, huic oppositam, elatum Alexandri cadaver. Intelligenda hic ea porta est, quae ad Idam patebat; in Ida enim versabatur Oenone, et illuc ferebatur. Qua de re Apollod. III. 12. 6.

ciente animo concideret. Atque ita uno eodemque funere cum Alexandro contegitur.

XXII. Ceterum Troiani, ubi hostes muris infestus magis magisque saevit, neque iam resistendi moenibus spes ulterius est, aut vires valent, cuncti proceres seditionem adversus Priamum extollunt atque eius regulos: denique accito Aenea filiisque Antenoris, decernunt inter se, uti Helena cum his, quae ablata erant, ad Menelaum duceretur. Quod postquam Deiphobus cognovit, traductam ad se Helenam matrimonio sibi adiungit. Ceterum ingressus concilium Priamus, ubi multa ab Aenea contumeliosa ingesta sunt, ad postremum consilii sententia iubet ad Graecos cum mandatis belli deponendi ire Antenorem: qui ex muris signum ostendens legationis, ubi a nostris recessum est, ad naves venit. Ubi benigne salutatus atque exceptus, summum fidei benevolentiaeque erga Graeciam testimonium capit; maximeque a Nestore, quod Menelaum, insidiis Troianorum appetitum, consilio suo atque auxilio filiorum servaverit: pro quibus eversa Troia multa prae-

XXII. *Ceterum Troiani*) Crat. *Ceterum apud Troiam*. v. Gloss. Infra S. Gall. opp. et Ed. Princ. *adversum Priamum*.

duceretur) In Voss, et Periz. Codd. *exarari ducerentur*, testatur Oudend. ad Apul. Met. III. p. 224. De quo plur. numero diximus ad l. 16.

ingr. concilium) S. Gall. opp. et Ed. Merc. *consil.* Infra S. Gall. sec IX et Ed. Princ. *in concilii sententia*. S. Gall. alter, Bern. et Ed. Merc. *concilii* (Merc. *consil*) *sent.*, omissa praepos. Ed. Crat. et Obr. *ex consil. sent.*

ex muris) Ed. Obr. *pro muris l. e. de*, *ex muris*. Recte, nisi fallor, Sall. Ing. 67. *ad hoc mulieres puerique pro tectis aedificiorum saxa et alia mittere*. De qua praepos. vi cf. Duker. ad Flor. IV. 2. 91. Mox. S. Gall. sec. IX et Ed. Princ. *sign. leg. ostend.* Pro seq. *exceptus* S. Gall. opp. *receptus*.

pro quibus eversa Tr.) Ita Ed. Merc. et Obr. In Crat. *pro quis*

clara polliceri; hortarique, uti dignum memo
pro amicis adversum perfidos moliretur. Tū
longam exorsus orationem, *Semper, ait, princi*
Troiae poenam ob male consulta divinitus conse
Dein subiungit Laomedontis adversum Hercule
mosa periuria, insecutamque eius regni eversio
qua tempestate Priamus, parvulus admodum at
expers omnium, quae gesta erant, petitu Hesione
gno impositus est. Eum male iam inde desipient
cunctos sanguinis sui iniuriis insectari solitum, p
cum in suo atque appetentem alieni: quo exent
veluti pessima contagione imbutos filios eius neq
sacro neque profano abstinuisse. Ceterum se
dem stirpe, qua Priamum, Graecis coniunctum, s
mo semper ab eo discerni. Hesionam quippe, l

ev. Tr. Uterque S. Gall. et Ed. Princ. *eversa pro quis Troia. h*
ev. pro quis Tr.

uti dignum memoria) Legendum videtur ut quid dignum. I
rior enim hic τοῦ quid vel aliquid absentia. WORKMAN p
Immo frequens haec ellipsis, ut abunde docuit Cort. ad Sall. l
26. extr. Iug. 22. 2. Cf. Terent. Eun. 5. 2. 25. non te dignum, G
rea, fecisti. Cod. Bern. uti indignum mem.

Tum long.) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. Tunc. In v
S. Gall. opp. om. male. Bern. et Ed. Merc. ob inconsulta. C
consecuti. et mox famosam periuriam, ut citat etiam Borrich.
Var. L. L. Aet. p. 12; et eius atque regni eversa.

sanguinis sui iniuriis) Ita Med., pro quo al. sanguine et
iuriis. Noster paulo post in hac eadem oratione: Ceterum Prias
cuncta iura affinitatis proculcantem, magis in suos superbiam
que odium exercuisse. OBERGHT. Libri mei et Merc. sanguine
iniuriis.

parcum in suo atque appetentem alieni) Haec quoque Med. e
correctio debetur. Vulg. pravum insuetum atque app. al. Παρική
ad Sallustianum illud in Cat. 5, alieni appetentem, sui profusum.
Parsimonia in suo mox iterum exprobratur Priamo V. 2. Solus suis
opes intus custodiat Priamus; solus divitias potiores civibus tene
OBERGHT. Libri mei et Merc. pravum insuetum atque app. al.

ab eo discerni) Ed. Crat. dissensisse. non mala interpreta
Vult nempe Septimius intelligi, Antenoris animum semper a Pri
abalienatum fuisse.

Hesionam) Bern. Plionam. S. Gall. opp. et Ed. Princ. l

nai filiam, Electram genuisse; ex qua ortum Dardanum, Olizonae Phinei iunctum, qui Erichthonium ediderit: eius Tros, dein ex eo Ilus, Ganymedes et Cleomestra: ex Cleomestra Assaracus, atque ex eo Capys, Anchisae pater: Ilum dein Tithonum et Laomedontem genuisse: ex Laomedonte Hicetaonem, Clytium, Lampum, Timoetem, Bucolionem atque Priamum genitos: rursusque ex Cleomestra et Aesyete se genitum. Ceterum Priamum, cuncta iura affinitatis proculcantem, magis in suos superbiam atque odium exercuisse. Postquam finem loquendi fecit, postulat, uti, quoniam a senibus legatus pacis missus esset, darent de suo numero,

nam, pro Hesionam, ut est in libris Merceri, Obrechtii, Oudendorpii, in meo S. Gall. sec. IX. et Ed. Crat. v. ad l. 9.

ex qua ortum Dardanum, qui — ediderit) Sic locum scripsi, ducibus libris scriptis et editis. S. Gall. sex. IX. ex quo ortum Dard. Ol. Ph. iunctus Erich, ei dederit. Sic et Ed. Princ., nisi quod pro ei dederit habeat genuisse, ex glossa. S. Gall. opp. et Bern. ex quo ortum Dard. Obzone finis iunctos Erich, ei dederit. Ed. Merc. ex qua ortum Dard. Olizonae (MSS. Merceri Obzone) Ph. iunctum Erich: ei dederit. Vindingius vult ex qua ortum — iunctum, Erich. edidisse. cui favet Ed. Princ. Wopkens. p. 82. legit: ex qua ortum — iunctum: Erich. ea peperit. Deesse particulam quae, dicit Mercerus, scribens quae Er. ei dederit. Scripsi qui (scil. Dardanus) ex Ed. Crat. Illud ediderit debet Ed. Obr., in qua diversa ab istis lectio est ex qua ortus Dardanus Ol. Ph. iunctus Erich. ediderit. quam, per se probam, tamen interpretem auctorem habere suspicor: pariter atque eam, quae est in Crat. ex qua ortus est Dardanus, qui Teuceri filiae iunctus Erichthonium dedit. Audaci manu scholias tes molitus est genealogiam congruam facere cum ea, quam memoriae prodidere veteres. Cf. ad l. 9.

et Cleomestra: ex Cleomestra Assar.) Edd. vulg. Cleomestra et Assaracus. Eisdem sane filios, Ilum, Ganymedem et Assaracum, filiamque Cleopatram (non Cleomestram) perhibet Appollod. III. 12. 2. Sed tres MSS. et Ed. Princ. et Cleomestra. Ex Cleomestra Assar. Atque ab Apollodoro aliisque veteribus diversus abit Dictys etiam paulo infra, Tithonum dicens Ili filium, cum fuerit Laomedontis. Praeterea librorum lectioni favere videntur seqq. rursusque ex Cleom. senibus) Bern. senioribus, et mox missus erat.

de suo numero) Ita S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ., non ex suo num. Datae c. 33. de quorum numero. 24. de Graecorum numero.

cum queis super tali negotio disceptaret: ele
que Agamemnon, Idomeneus, Ulixes atque Di
medes, qui secreto ab aliis proditionem com
nunt. Praeterea placet, uti Aeneae, si perman
in fide vellet, pars praedae et domus univ
eius incolumis maneret; ipsi autem Antenori
midium honorum Priami, regnumque uni filior
eius, quem elegisset, concederetur. Ubi satis
ctatum visum est, Antenor ad civitatem dimitti
referens ad suos composita inter se longe alia
queis, donum Minervae parari a Graecis, eos
cum gratia cupere, recepta Helena accepto
auro, bellum omittere atque ad suos regredi.
composito negotio Antenor, traditoque sibi
thybio, quo res fidem acciperet, ad Troiam ve

Frequentior in hac formula est praepos. *ex v.* Cort. ad Sall. Cat.
Ceterum utrumque dicitur, ut etiam *ex consilii sententia et de
sent.*, *ex improviso* et *de imp.*, aliaque multa. Infra S.
sec. IX., Ed. Princ. et Crat. *cum quis*, v. ad l. 15. Pro *dis
ret* Crat. *dissertaret*, et pro *secreto ab aliis* eadem *secreti* et
de quo v. Gloss. Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. om. *se
maneret*.

in queis) Uterque S. Gall. et Ed. Crat. *in quis*. Infra Ed.
et Obr. *tradito*, omisso *que*. v. ad c. 8.
fidem acciperet) Ed. Crat. et Merc. *finem*. Libri *re
acceperit*. Ipsa quidem formula proba est. Scacvol. Dig.
quo minus res finem accipiat. Sed sensus efflagitat lectio
Obr. *fidem*, quam recte defendit Wopkens. p. 83.

DICTYS CRETENSIS

EPHEMERIDOS

BELLI TROIANI

LIBER QUINTUS.

I. Antenore Talhybioque civitatem ingressis, cuncti populares sociique cognita re propere concurrunt, cupientes dinoscere, quae apud Graecos acitata essent: quis Antenor in proximum diem relata differt: atque ita dimisso conventu disceditur. Tum inter epulas, quum Talhybius in-

I. *dinoscere*) Ita uterque S. Gall. et Ed. Princ.; non *dign.* v. ad III. 23. Pro *acitata* Bern., S. Gall. opp. et Ed. Merc. *acta*. cf. Gloss. *Quis Antenor* libri, non *quibus*.

relata differt) Ed. Obr. *relatum*, i. e. relationem, renuntiatio-nem legationis. Bene. Tacit. Ann. XV. 22. *abnuentibus consulibus de ea re relatum*, i. e. relationem. Sed in eundem sensum dici po-
test *relata*. v. Gloss.

disceditur) Infra: *finito convivio, quietum disceditur*. Fre-
quentes sunt in Septimio tales repetitiones, quae non sunt tenta-
dae. Wopkens. p. 83. nempe conicit *discumbitur*. Moverit virum
doctum etiam Ed. Dacer. lectio: *Cum inter epulas Talh. inter-*
esset. Non aliter habetur in libris meis et Merc. Vindingius vult
Cum inter ep. T. esset; immemor videlicet, saepe praepositionem,
cum qua verbum componitur, in regimine repeti. Consimili argu-
mento Vindingium impugnat Wopkensius. Atqui quanto melior ad

teresset, filios suos monere Antenor, nihil his in vita custodiendum, quam uti antiquissimam ducerent cum Graecis amicitiam: dein singulorum probitatem, fidem atque innocentiam commemorando, admiratur. Ita finito convivio quietum disceditur. At lucis principio, omnibus iam in consilio exspectantibus audire, si quis modus tantis malis fieret, cum Talthybio ipse venit, neque multo post Aeneas, dein Priamus cum residuis regulis. Denique ubi ea, quae a Graecis audierat, dicere iussus est, hoc modo disseruit.

II. *Grave, Troiani principes vosque socii, grave, bellum nobis extitisse adversum Graeciam; gravius vero, multoque durius, mulieris causa hostes effectos quam amicissimos, qui inde iam a Pelope orti, affinitatis etiam iure nobis coniuncti sunt.*

rerum seriem est lectio Ed. Obr. et Crat., quam retinui, hoc sensu: Postea inter epulas, quae exhibebantur, praesente Talthybio, filios suos monuit Antenor. Ad quum Tal. interesset intell. epulis. cf. c. 7. interesse convivio, 12. spectaculo.

nihil his in vita cust.) Miror, quod tanto opere coniecturam suam nihil his ita cust. confirmare molitur Wopkens. p. 84., cum neque ellipsis roū magis ante quam, ut vidit ipse, neque etiam verba in vita quid habere videantur offensionis.

admiratur) S. Gall. sec. IX. ammiratur i. e. admiratur, ut habetur in Ed. Princ., vultque Vindingius. Crat. admirari. In cett. admiratus.

quietum disced.) Ambadus manibus amplector hanc Ed. Obr. lectionem. Lib. IV. 16. quietum abeunt. Cett. Edd. et libri mei tam disc. cf. Gloss. Mox S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Crat. lucis principio, non initio.

II. extitasse) Ita scribendum ex S. Gall. sec. IX, et Ed. Princ. In cett. excitasse.

mulieris causa hostes eff.) S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Obr. mulieris causa, hostesque eff. Gravis ubique horum consensus. At tamen re clamante hic cum cett. libris et Cortio ad Sall. Jug. 14. Exc. III. 4. particulam abesse volui. Sensus: gravius vero est, re- pto esse mulieris causa artissimum atque antiquissimum amicitias vinculum. Pro seq. orti Bern. nati.

Namque si praeterita mala summam attingere oporteat, en unquam civitas nostra depressa aerumnis ad requiem emerit? Unquamne nobis defuere fletus, aut sociis imminutae calamitates? Quando non amici, parentes, propinqui, filii denique in bello amissi? Et, ut ex me reliquorum luctuum memoriam recenseam, quidnam in Glaucio filio toleravi? cuius interitus, quanquam acerbus mihi, tamen non ita dolori fuit, quam tempus illud, quo adiunctus Alexandro ad raptum Helenae comitatum sui praebuit. Sed praeteritorum saties: futuris saltem parcendum ac consulendum est. Graeci homines custodes fidei ac veritatis, principes benevolentiae atque officiorum. Testis his rebus Priamus, qui ipso strepitu discordiarum, fructum tamen misericordiae eorum tulit: neque inferendo bellum quidquam prius temeratum ab his, quam perfidiam in ipsa legatione insidiasque ab nostris experti sunt. In qua re, dico enim quod sentio, Priamus eiusque filii auctores: in his etiam Antimachus, qui recens amissis liberis iniquitatis

en unquam) Ita scripsi, cum in vulgatis esset *quando*, in MSS., *nunquam*. MÆRCER. Libri mei *nunquam*. Ed. Obr. *en unquam*. Recte. v. Gloss. Crat. *quando-emerserit?*

unquamne nobis) Libri mei, Merc. et Obr. *usquam ne et usquamne*. Ed. Crat. *unquam om. ne*. Expressae ex hac Edd. Basil. *unquamne*. Recte. Mox pro *defuers* Bern. *defluere*, et pro *imminutae idem immunitas*. Ed. Crat. *propinqui, parentes*. Bene.

tamen non ita) Sic S. Gall. uterque, Ed. Princ. et Merc., non *tamen ita*. Seq. fuit om. Bern. et S. Gall. opp.

praeteritae saties) S. Gall. opp., Bern. et Ed. Crat. *satias*. Ed. Merc. *satias*. cf. ad III. 25. Ed. Princ. om. seq. *est*.

ipso strepitu) Ed. Crat. et Obr. *in ipso strep.* Nihil frequentius apud Romanos et ipsum nostrum omitta praepos. *in*.

temeratum) Lege *tentatum*, aut si *maius temere actum*. MÆRCER. Ed. quidem Crat. *tentatum*. Sed v. Perizon. Diss. §. XL. et Wopkens. p. 85. infra S. Gall. opp., Bern. et Ed. Crat. *insidias aeque*.

in his etiam Ant.) i. e. in quorum insidiatorum numero. etiam

suae poenas luit. Haec omnia in gratiam Helenae gesta, scilicet eius mulieris, quam ne Graeci quidem recipere gestiunt. Retineatur igitur in civitate ea foemina, ob quam nulla gens, nulli usquam populi amici, aut non infesti huic regno. Nonne sponte supplices, ut recipiant eam, rogabimus? non omni modo satisfaciemus laesis iam totiens per nos? non in futurum saltem reconciliabimus tales viros? Ego quidem abibo hinc iam et discedam longius, neque committam, ut ulterius intersim malis nostris. Fuit tempus, quo manere in hac civitate iucundum erat; socii, amici, propinquorum salus, patria denique incolumis attinuerunt in hunc diem. Contra nunc quid horum non imminutum, aut in totum sublatum nobis est? Non feram me cum his morari, quorum opera cuncta cum patria concidere. Et eos quidem, quos in bello fortuna eripuit, utcunque iam sepelivimus, concedentibus ultro veniam hostibus: sed postquam deorum arae atque delubra sanguine humano per scelus infecta sunt, hoc etiam amisimus: quippe quis maiora supplicia post mortem carissimorum, quam in ipsa amissione subeunda sunt. Quae ne accidunt, nunc

Antimachus erat. Ed. Obr. om. in. At vero Antimachus non erat auctor Priamo eiusque filiis, sed Priamidae Antimacho. v. Obs. ad I. 11. Infra Bern. et Ed. Princ. in gratia. Libri mei nulli usquam populi am., non nulli pop. am. usquam.

totiens) Ed. Merc. et Crat. toties. Usitata aut iqua forma Salustio, Tacito eorumque acmulis.

non feram me — morari) Proclivis animus est Wopkensii p. 85. delere me. Sed v. Gloss. In seqq. post cuncta ab Ed. Obr. recte abest vocula mihi, in cett. Edd. et libris meis inculcata.

quippe quis) Ed. Merc. et Obr. quibus. Libri mei ignorant seq. ipsa. Uterque S. Gall. et Ed. Princ. aliis huiusmodi, non huiusm. al. Ed. Princ. om. seq. est.

saltem providete. Auro atque aliis huiusmodi praemiis redimenda patria est. Multae in hac civitate dites domus; singuli pro facultatibus in medium consulamus. Postremo offeratur pro vita hostibus, quod mox interitu nostro ipsorum futurum est. Templorum etiam, si necesse erit, ornamentis pro incolumitate patriae utendum est. Solus suas opes intus custodiat Priamus, solus divitias, potiores civibus suis, teneat: his etiam, quae cum Helena rapta sunt, incubet, videatque, quem ad finem utendum putet patriae calamitatibus. Nos victi iam sumus malis nostris.

III. Haec atque alia cum lacrimis disserente eo, cuncti simul gemitum edunt: tendentes ad coelum manus, annuere; tot adversis rebus Priamum singuli vel inter se omnes finem miseriarum deprecantes. Ad postremum uno ore patriam redimendam clamant. In quis Priamus dilanians caput fletu quam miserabili, *Non solum iam se odio diis, verum suis hostem effectum:*

rapta sunt) S. Gall. opp., Ed. Princ. et Crat. *raptae*. quod quis correxit ob antecedens *divitias*. Vide disputata de enallage generis in Gloss. ad lib. II. 26. Mox Crat. *Ipsae viderit*. Ed Princ. in *patriae calam.* bona interpretatio; sensus enim est: si patria ruinam traxerit.

III. *tend. ad coelum manus, annuere; tot adv.*) Ita locum restituit ex Ed. Med. Obrechtus, cui suffragantur S. Gall. sec. IX et Ed. Crat. In celt. *adnuere tot adv.* quod et Wass. ad Sall. Jug. 71. exhibet, et defendere nititur Anna. Obrechtio subscribit, explicatque locum Wopkens. p. 85.

non solum iam se odio diis, verum suis hostem eff.) Haec lectio est S. Gall. opp., Bern. (in his tamen *dis*), Ed. Crat. et Merc., eademque se manifestat in S. Gall. sec. IX. *iam se ait diversum suis*. Ed. Princ. *iam se odio diversum suis*. Derelictum se conqueritur Priamus et a diis et ab amicis. Obrechtii *iam se ait hostibus odio, verum suis*. ut edidit Artopoeus, deserens hic Obrechtum, qui ex Ed. Mediol. legi vult *hostibus odiosum*, quemque sequitur

V. Inter quae repente strepitus ex Pergamo, ubi regia Priamo erat, clamorque ingens editur. Qua re turbati, qui in consilio erant, foras prosiiliunt, credentes insidias tentatas solito a regulis: itaque in templum Mineryae propere concedunt. At paulo post ex his, qui ex arce descenderant, cognoscitur, Alexandri filios, quos ex Helena susceperat, casu camerae extinctos: hique erant Bunomus, Corythus atque Idaeus. Quare consilio dilato, duces nostri ad Antenorem abeunt, ibique acceptis epulis pernoctant. Praeterea cognoscunt ab Antenore, editum quondam oraculum Troianis, maximo exitio civitati fore, si Palladium, quod in templo Minervae esset, extra moenia tolleretur. Namque id antiquissimum signum coelo sullapsum, qua tempestate Ilus, ter-

V. regia Priamo) Ita edidi ex Bern. et S. Gall. opp. h. cell. Priami. v. Gloss. ad c. 8. Infra Bern. turbati animi qui solito) Ed. Mediol. et Crat. addunt more. e glossa. lib. IV. 16. solito ad Agam. coenatum veniunt. cf. Obrecht. Bern. om. solito. Ed. Crat. om. tentatas. et fine sententiae adiicit fieri. S. Gall. opp. ab regulis.

Bunomus, Corythus atque Idaeus) Fert animus ex Malel. p. 149 et Cedren. p. 107. scribere Bunimus, vel ex Tzet. Posth. 440 et ad Lycophr. 851. Bunicus, Corythus restitui ex S. Gall. sec. IX, cum Bern., S. Gall. opp., Ed. Merc. et Obr. Corinthus. Ed. Princ. et Crat. Corinthus. Malelae et Cedreno nuncupatur Κορύθατος. leg. Κορύθως. v. Obs. Recte porro MSS. Idaeus, non Idus, ut est in Crat. et apud Cedrenum, ubi scrib. Ἰδαίος.

ibique accept.) S. Gall. sec. IX et Ed. Princ. hique.

acceptis epulis) Scite monet Daceria, latine dici accipi epulis. non accipere epulas: eademque mente, qua docta matrona scriptum hic fuisse contendit accepti, Casaubonus emendat acceptus in his Lamprid. Sever. 61. cibo militari accepto. Sed utroque loco nihil mutandum esse, exemplis comprobatur Wopkensis p. 87. cf. nos ad I. 2. Gloss.

cognoscunt) Ciofan. ad Ovid. Met. XIII. 337. addit Graeci. Idem mox: oraculum, Troianis maximo exitio civitatique fore, si Pall. — aufertur. Etiam Crat. aufertur pro tolleretur. coelo sullapsum) Egimus de hoc loco in Praefat. p. XLVII. In seqq.

plum Minervae exstruens, prope summum fastigii pervenerat: ibique inter opera, quum necdum tegumen superpositum esset, sedem sui occupavisse: idque signum ligno fabrefactum esse. Hortantibus dein nostris, uti secum ad ea omnia eniteretur, facturum se, quae cuperent, respondit. Atque his praedicit, publice se in consilio super qualitate eorum, quae postulaturi essent, exertius disserturum, scilicet ne qua suspicio sui apud barbaros oriretur. Ita composito negotio, cum luce simul Antenor ac reliqui proceres ad Priamum vadunt; nostri ad naves redeunt.

VI. Dein ubi iusta pueris facta sunt, post diem tertium Idaeus supradictos duces accitum venit: quis praesentibus Panthus ceterique, quorum consilium praevalebat, multa disserere, atque docere, *ea, quae antea gesta essent temere et inconsulta, non per se; quippe qui, contemti despectique a regulis, arbitrio alieno agerent.* Ce-

Bern. *summo fastigio*. Bern. et S. Gall. opp. *tegimen*. Ed. Crat. et Merc. *tegmen*.

sedem sui) Ita uterque S. Gall., Ed. Princ., Crat. et Ciofan. l. l. Recte. v. Gloss. Bern. *sedemque sui*. Ed. Merc. et Obr. *sedem sibi*. Infra Bern. *emitteretur, et super qual. horum*.

exertius disserturum) Disputavi de hoc loco in Praefat. p. LI. VI. *pueris*) Ed. Crat. addit *Alexandri*. Infra Bern. et Ed. Merc. *quis praes*, Bern. *ceteri quoque*. S. Gall. opp. et Crat. *ante gesta*. Ed. Merc. et Crat. *temere et inconsulte*. ut sane Iungit Cic. N. Deor. I. § 61. Sed v. Gloss.

Panthus) Antea edebatur *Lampus*, ex Codd. *Lampus* Laomedontis filius nominatur IV. 22. Celebratur Lamponis (Lampo l. q. Lampus) Priamidae consilium apud Apul. de Deo Socrat. p. 161. alios (v. Iutpp. ad l. Apul.). Sed de *Priamida* nostro loco cogitari nequit, ut verba oratoris manifestant. Scribi autem debere *Panthus* ex fine huius cap. liquet, ubi idem nominatur. Idem hic est Panthus, qui verba facit etiam II. 23 et 25. Tres eius orationes eiusdem sunt indolis. cf. Obs. ad II. 23.

contemti despectique) Ita omnino legendum, ut est in Ed. Merc.

terum quod arma adversus Graecos tulissent, non sponte factum: namque qui sub imperio alieno agerent, exspectandum his atque exsequendum esse nutum eius, qui teneat. Ob quae dignum esse, Graecos data venia consulere eis, qui semper auctores pacis fuerint. Ceterum a Troianis ob male consulta satis poenarum exactum. Dein multo hinc atque inde habito sermone, ad postremum de modo praemiorum agi coeptum. Tum Diomedes quinque millia talentorum auri ac totidem argenti optat: praeterea tritici centena millia: eaque per annos decem. Tum silentio habito a cunctis, Antenor, non Graecorum more agere eos adversum se, ait, sed barbaro: namque quod impossibilia postularent, palam fieri, praetextu pacis bellum eos instruere: ceterum auri tantum atque argenti ne tum quidem, priusquam in auxilia conducta dilaceraretur, civitati fuisse. Quod si permanere in eadem avaritia vellent, superesse Troianis, uti clausis portis incensisque intus deorum aedificiis, ad postremum idem sibi cum patria exitium peterent. Contra Diomedes: Non civitatem vestram consideratum Argis venimus, verum adversum vos dimicaturi. Quocirca, sive etiam nunc

et Obr., latetque in S. Gall. sec. IX et Ed. Princ. scriptura *disiectique. Contentus et despectus* iungunt Cicero, alii. cf. Non. p. 436. Merc. Praeterea S. Gall. opp et Ed. Princ. *ab regulis.*

aeque per annos) Ita Ed. Crat. et Obr., legit quo quasi ipse ita corrigens Wopkeus. p. 88, cum in Ed. Dacer. invenisset *aeque per an.* MSS. mei et Ed. Princ. *aeque.* Orellius adnotat: „*aeque ex correctione. Videtur fuisse haecque i. e. haecque.*”

quod imposs.) Recte sic Ed. Merc. et Obr. *Quod i. e. ex eo, quod. Libri mei quo, corrupte, ut centies in MSS. Ed. Crat. Nam quum imposs. ab interprete. Infra Bern, civitati defuisse. Libri mei superesse Troiani sicuti claus.*

bellare in animo est, parati Graeci: sive, ut ais, igni dabitur Ilium, non prohibebimus: quippe Graecis, affectis iniuria, quoquo modo ulcisci hostes suos finis est. Tum Panthus in proximum diem veniam deliberandi orat. Ita nostri ad Antenorē abeunt, atque inde in aedem Minervae.

VII. Interim cognoscitur in apparatu rerum divinarum portentum ingens: nam aris composita sacrorum consueta mox subiectus ignis non comprehendere neque consumere, uti antea, sed aspernari. Qua re turbati populares, simul uti fidem nuncii noscerent, ad aram Apollinis confluunt, atque ita superpositis extorum partibus, ubi flamma admota est, repente cuncta, quae inerant, disturbata ad terram decidunt. Quo spectaculo perculeis atque attonitis omnibus, subito avis aquila stridore magno immittit sese, atque extorum partem eripit; moxque supervolans ad naves Graecorum pergit, ibique raptum omittit. Id vero barbari non iam leve aut in obscuro, sed palam perniciosum credere. Interim Diomedes cum Ulixē, dissimulantes quae gerebantur, obambulare in foro, circumspicientes laudantesque praecleara operum civitatis eius. At apud naves auspicio tali motis omnium animis, Calchas, uti bonum animum gererent, hortatur; brevi quippe dominos fore eorum, quae apud Troiam essent.

quoquo modo) Absunt haec verba a libris meis, Ed. Merc. et Obv. Exprimuntur in Ed. Crat., eaque restituenda Septimio censet, ex MSS. opinor, Oudend. ad Apul. de Muud. p. 342.

VII. *perculeis)* Bern. *percussus*. In seqq. Crat. om. *avis*. v. Glou. Bern. S. Gall. opp. *non tam leve*. Crat. *praecleara opera*. v. Glou. Libri *monitis omnium animis*.

VIII. Ceterum Hecuba re cognita placatum deos egreditur, ac praecipue Minervam atque Apollinem, quis cum dona multa, tum victimas opimas admovet: sed in adolendo quae sacra aris reddebantur, eodem modo restingui ignes ac repente interire visi. Inter quae tam sollicita Cassandra, deo plena, victimas ad Hectoris tumulum transferri imperat: deos quippe aspernari iam sacrificia, indignatos ob commissum paulo ante scelus in Apollinem. Ita tauris, qui immolati erant, ad rogam Hectoris, sicuti imperabatur, apportatis, moxque igni subiecto, consumuntur cuncta. Inde, ubi iam vesperarat, domum discessum. Atque eadem nocte Antenor clam in templum Minervae venit, ubi multis precibus vi mixtis Theano, quae ei templo sacerdos erat, persuasit, uti Palladium sibi traderet: habituram namque magna eius rei praemia. Ita perfecto negotio ad nostros venit, hisque promissum offert: verum id Graeci obvolutum bene, quo ne intelligi cuiquam posset,

VIII. quis) Bern. et Ed. Merc. *queis*. Ed. Crat. *quis tum dona m. victimasque*.

ad H. tumulum transferri imperat) Heins. ad Ovid. Met. VI. 569. ex vetusto suo Cod. legit *Hectoris tumulo inferri imperat*. Ed. Merc. *Hect. tumulo transferri imp.* Crat. et Barthius (ad l. 19) *ad Hect. tumulum transferri inferrique iubet*. Secutus sum consensum librorum meorum et Ed. Obr. Verbum *inferri* interpreti debetur; et ab eo profectus est dativus casus *tumulo*.

imperabatur) Crat. *imperatum est*, et infra *ubi iam vesper erat*, in quo Ed. Princ. om. *iam*. Cf. Praefat. p. XLIX.

venit, ubi) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *venit. Ibi*. Mox Crat. *precibus mixtis*. S. Gall. opp. et Ed. Princ. *precibus inmixtis*, corrupte pro *vi mixtis*.

Theano — persuasit) Ed. Obr. *Thano — impulit*. quod a correctore profectum iudico, cui *Theano* casu tertio dici non posse videbatur: ex qua opinione fluxit etiam *Theanae — persuasit*, ut est in Ed. Crat. Eadem Crat. *quae templi sacerdos*,

intelligi cuiquam) Ed. Crat. et Obr. *a quoquam*. Absque prae-

vehiculo ad tentoria Ulixi per necessarios fidosque suos remittunt. At lucis principio postquam senatus coactus et nostri ingressi sunt, Antenor, veluti iracundiam Graecorum metuens, veniam orare eorum, quae adversum eos pro patria exercitius disseruisset. Dein Ulixes, *non se his moveri neque indignari, sed quod finis in tractando non adhiberetur: maxime quum opportunum ad navigandum tempus brevi praetervolet*. Tum multo invicem habito sermone, ad postremum binis millibus talentorum auri atque argenti rem decidunt: quod uti ad suos referrent, Graeci ad naves abeunt. Ibi conductis ducibus, cuncta dicta gesta que exponunt: Palladium etiam ablatum per Antenorem docent. Dein ex omnium sententia reliquos miles rem cognoscit.

IX. Ob quae placet universis, mitti Miner-

pos, a Dacer. *quoquam*. ut credideris scripisse Septimium antique intelligi *quoiquam*. Plaut. Asin. IV. 1. 53. *quam quoiquam savium faciat palam*. et saepe Plautus *quoi* pro cui. Frequens etiam usus Dativi apud verba passiva loco Ablativi cum praepos. a. Quis nescit illud: *quia non intelligor ulli?* cf. ad. II. 20. IV. 6. Ita ante duos annos scripseram; iamque etiam ab Ed. Merc. et a libris, quos Orellii humanitate nactus sum, praepos. a abesse video, notatumque ab Orellio: „*fueraat quoiquam?*“

ad tentoria Ulixi) Ita uterque S. Gall. et Ed. Princ.: quam Genitivi formam restitui Septimio etiam c. 15 et 16. v. Gloss. Bern. ad tent. auxiliis, i. e. Ulixis, vel Ulyssis, ut est in Ed. Obr. et Crat. Mercerus edidit *ad tentorium Ulyssis*. Infra libri mei *veniam eorum orare*, non *ven. or. eorum*. Ed. Princ. *exercitius disseruisset*. Crat. *exercitus*. v. ad c. 5.

quod finis) Libri quo, corrupte, ut saepe in MSS. Infra pro praetervolet S. Gall. sec. IX. *pervolet*. Al. *pervolet*. Corrupta vox ex contracta scriptura. Pro *deciduum* Bern. *decidere*.

cuncta dicta gesta que) Bern. et S. Gall. opp. *cuncta gesta que*. Ed. Merc. *cuncta gesta*. Crat. *cuncta quae gesta sunt*. Postquam videlicet librariorum incuria dicta excidit, editores deinceps varie locum tentarunt. De formula dixi in Praefat. p. LIV. Sequens etiam ignoant libri nostri.

veniunt: in quis Antenor refert, missos a Graecis super conditionibus praedictae pacis decem legatos viros. Quos ubi deduci in senatum placuit, et dextrae invicem datae atque acceptae sunt, statuunt inter se, uti proximo die campi medio atque in ore omnium aras statuunt, in quis fidem pacis iurisiurandi religionibus firmarent. Quis perfectis Diomedes atque Ulixes iurare occipiunt, permansuros se in eo, quod sibi cum Antenore convenisset, testesque in eam rem Iovem summum Terramque matrem, Solem, Lunam atque Oceanum fore. Dein excisis in partes duas hostiis, quae ad eam rem admotae erant, ita ut pars ad Solem, residuum ad naves spectaret, per medium transeunt. Dein Antenor in eadem verba placitum confirmat. Ita perfecto negotio ad suos quisque abeunt. Ceterum barbari Antenorem summis efferre laudibus, advenientem singuli quasi deum venerari: solum quippe omnium credere auctorem pacis eius adscitaeque cum Graecis amicitiae. Ita sopito iam exinde bello, passim, uti

in quis Ant.) Vindingius delet *in* praepos. Imperite: cum ceteris noster cum optimis quibusque scriptt. dicat *in quis*, pro: *in* quorum numero, inter quos.

decem legatos viros) Propositam ex libris meis et Merceri lectionem exhibent etiam Cort. ad Sall. Ing. 12. 5. et Davis. ad Caes. B. C. l. 23. Ed. Crat. et Obr. *decem lectos viros*. quod ab initio huius cap. (ubi *decem lecti duces*) nescio a quo huc *translatum*. Aliquoties iam monuimus, frequentem esse loquendi morem, quo duo Substantiva eodem casu iuxta ponantur, ut alteram abundare videatur. v. Gloss. ad c. 7. Infra Crat. *campi in medio*. v. Gloss. ad IV. 21. Bern. et Ed. Merc. *queis fidem*, om. *in*.

Terramque matrem) Ed. Princ. *terrae matrem*. Obr. *Terram matrem*. In seqq. pro *spectaret* Ed. Princ. *expectaret*. Pro *advenientem* Crat. *venientemque*. Pro *barbarorum socii* eadem *barbari sociique*.

quisque partium voluerat, nunc Graeci cum Troianis, rursusque hi apud naves amice agere. Interim ubi foedus intervenerat, cuncti barbarorum socii, qui bello residui erant, gratulantes interventu pacis ad suos discedunt, ne opperientes quidem praemia tantorum discriminum atque aernarum, scilicet veriti, ne qua pacti fides apud barbaros dissolveretur.

XI. Interim apud naves, uti Heleno placuerat, equus tabulatis exstruitur per Epium, fabricatorem eius operis: cui edito in immensum ima, quae sub pedibus erant, rotis interpositis suspenderat, scilicet quo attractu motus facilius foret: quem offerri donum Minervae maximum, omnium ore agitabatur. Ceterum apud Troiam auri atque argenti praedictum pondus per Antenorem atque Aeneam summo studio in aedem Minervae portabatur. Et Graeci, postquam auxilia sociorum dimissa cognitum est, impensius pacem atque amicitiam agitavere, nullo exinde barbarorum interfecto aut vulnerato; quo magis sine ulla discordiarum suspicione apud hostes fuere. Dein equum compactum adfabre confixumque ad muros movent, praenunciato Troianis, uti cum religione susciperent, Minervae scilicet sacrum di-

XI. *tabulatis*) Crat. *tabulatus*. Infra eadem *motus facilis*. Ed. Princ. *facilior*. et sic legi iubent Vindingius et Wopkensis. *Facilius* probatum dedimus in Gloss.

Min. maximum, omn.) Bern. et Ed. Merc. *Min. maxime, omn.* quod placet Perizonio Diss. XLI et Wopkensis p. 91. hac distinctione *Minervae, maxim. omn.*

cum religione) Edd. vulg. *cum summa religione*. Propria cupidine Vinding. corrigit *ut eum summa rel.* licet facile intelligatur *eum*, atque *cum* hoc nexu sit usitatissimum. cf. lib. II. 40. *cum*

catumque. Quare magna vis hominum portis egressa, summa laetitia sacrificioque donum excipit attrahitque propius moenia. Sed postquam magnitudine operis impediri per portas ingressum animadvertere, consilium destruendorum desuper murorum capiunt; neque quisquam secus prae tali studio decernebat. Ita inviolatum multis tempestatibus murorum opus, Neptunisque, ut perhibebatur, atque Apollinis maxima monumenta, nullo dilectu civium manibus dissolvuntur. Sed postquam maior pars operis eius deiecta est, consulto a Graecis intercessum, confirmantibus, non se passuros intra moenia induci equum, priusquam praedictum auri atque argenti pondus susceperint. Ita intermisso opere, semirutisque moenibus, Ulixes cunctos civitatis Troianae artifices

summa gloria. Sed MSS. et Ed. Princ. ignorant *summa*; ut *cum religione* dicatur, ut infra *cum ioco*. IV. 6 *cum quiete*, et alia multa v. Gloss. ad I. 2. Ab. Ed. Princ. abest etiam *uti*.

perhibebatur) Burmann. ad Ovid. Met. X. 324. *perhibent*. Ed. Princ. *perhibetur*. De Imperfecto dixi ad III. 20. in Gloss. Mox Ed. Princ. *monimenta*.

nullo dilectu) Med. *nullo delicto*. Al. *multo dilectu*. Inferius (c. 12.): *sine ullo aetatis atque honoris dilectu*. et (c. 14.): *nullo dilectu virorum fortium*. Ovarcar. Libri mei et Merc. *multo dilectu*. quod Anna explicat; studiose, *φιλοφρόνως*. Dicit Septimius *aratus* pro *aratione*, et alia id genus permulta, ut in Praefat. p. XXXIX. docuimus. Attamen tolerari nequit inauditum nomen *dilectus* notione delectationis, laetitiae. Recte accedunt Obrechtio Burmann. ad Ovid. Met. X. 324. et Wopkens. Nam *nullo dilectu* aliquoties dixit Septimius cum optimis scriptoribus: atque *nullo* et *multo saepe* in MSS. confundi, passim animadvertere viri docti.

operis eius deiecta) Ed. Princ. et Obr. om. *eius*. Bern. *deventa*. Infra libri mei et Merc. *intra moenia induci*, non duci. S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Obr. *susceperint*, non *suscipient*.

semirutisque moenibus) Libri scripti et editi multi *semiruptisque*. quod corruptum esse compertum habeo. Apul. Flor. p. 50. *semiruta moenium*. ubi MS. *semirupta*. Met. IX, p. 599. *semiruta vestigia*. ubi permulti MSS. *semirupta*. et sic in MSS. aliorum quoque scriptorum illa vox corrumpitur. Servata vera scriptura est in ultr-

ad reficiendas naves conducit. Composita dein universa classe, ubi cuncta navigia instructa, et praemium persolutum est, iubent nostri peragere incepta. Itaque destructa murorum parte, cum ioco lasciviaque induxere equum, feminis inter se atque viris certatim attrahere festinantibus.

XII. Interim Graeci, ubi cuncta navibus imposita sunt, incensis omnium tabernaculis ad Sigeum secedunt, ibique noctem opperiantur. Fessis deinde multo vino atque somno barbaris, quae utraque per laetitiam securitatemque pacis inter venerant, multo silentio ad civitatem navigant, servantes signum, quod igni elato Sinon, ad eam rem clam positus, sustulerat: moxque omnes post-

que S. Gall. MS., Argent. Obrechtii, atque in Cod. Heinsii apud Burmann. ad Virgil. Aen. II. 234. Phrasis *semiruta moenia* frequens est Livio, Sallustio, Tacito, Apuleio, allis. v. Freinshem, in Ind. ad Flor.

cuncta navigia instructa) Ed. Obr. *navigio*, i. e. ad navigationem. cf. Praefat. p. XXXIII sq. Sed *navigia* tenent libri mei et Merceri, nec non Gronovius Obs. Eccles. c. 25., cui Vossii Cod. in manibus fuit. Quae ob sententiarum seriem melior lectio est. Nam *composita universa classe* est: navibus ordine positus; ut II. 12. *naves in ordinem compositae*. Tum *navigia instructa* est: remigibus reliquisque nauticis instrumentis completa; ut loquitur Sept. c. 17. Initio denique seq. cap., ubi *cuncta navibus composita*, ceterae res necessariae intelligendae sunt. Nostrum quoque loc. respiciens, Gronov. Obs. Eccles. c. 21. docet, *navigium* pro quavis etiam magna navi, sequioris esse latinitatis.

iubent nostri) Ita praeter libros meos et Ed. Obr. etiam MSS. Oudendorpii ad Sueton. Vesp. 23. Al. *nostris*. contra iustum rerum ordinem. Infra S. Gall. opp. *ioco*, om. *cum*.

XII. *incens. om. tabernaculis*) Crat. *incensis omnibus ad Sig.* Wass. ad Sall. Jug. 110. legit *hibernaculis*. At lib. II. 45. *in suis quisque tabernaculis requiescentes*. Mox S. Gall. uterque et Ed. Princ. *Sigeum*. Recte. Graec. Σιγεον. Al. *Sigaeum*. S. Gall. opp. *silentio adnavigant*, om. *civitatem*.

ad eam rem clam positus) Vellem rationes exposuisset Wopk. p. 92. cur hoc minus congruum videri dicat, malitque *ad eam rem compositus* *Positus* i. e. constitutus, destinatus. Pro *sustulerat* S. Gall. opp. *sustulit*. Ed. Crat. *tulerat*.

quam intravere moenia, divisis inter se civitatis locis, ubi signum datum est, magna vi caedere eos, quos fors obiecerat, atque obruncare passim per domos atque vias, loca sacra profanaque, et si qui persenserant, priusquam armare se, aut aliud pro salute capere quirent, opprimere: prorsus nulla requies stragis atque funerum, quum palam et in ore suorum liberi, parentesque magno inspectantium gemitu necarentur, moxque ipsi, qui spectaculo carissimorum corporum interfuerant, miserandum in modum interirent. Neque segnius per totam urbem incendiis gestum, positus prius defensoribus ad domum Aeneae atque Antenoris. Interim Priamus re cognita ad aram Iovis anteaedificialis confugit, multique ex eo loco ad reli-

ubi signum datum est, magna vi caedere) Ed. Obr. *ubi signum datum agnovere, caedere*. Alterum ex altero corruptum vides. Secutus sum librorum meorum et Merceri consensum. Possis tamen delere est, quod etiam Ed. Crat. ignorat. Cf. lib. IV. 17. *magna vi decertantes*. 20. *magna vi irruunt*. V. 14. *summa vi contendere*. Mox. Bern., Ed. Crat. et Merc. sors. v. Gloss.

aliud pro salute capere) Vitiatum aliquid in his esse ratus Wopkensis coniecat *capessere*. Sed quid, precor, ita sanatur? Melius in praeced. coniecisset *priusquam arma aut aliud*. Sed proba sunt omnia. *Aliud* i. e. aliud quid, scil. praeter solita arma. Quippe armorum notio ex verbo *armare* huc traicienda; plane ut lib. II. 40. ad verba *ad cavendum pruratus* ex praeced. *iaculatur* intelligi debet nomen *iaculum*. Offenderat etiam in loco, a quo in Ed. Crat. est *priusquam armari aut aliquid pro salute caperent*. — Infra Bern. et S. Gall. opp. omittunt verba: *inspectantium gemitus necerentur, moxque ipsi qui*.

carissimorum corporum) Non erat, quod Wopkensis ob vocem *corporum* tot coniecturis mentem suam disruciaret. Melius extitisset, cum absit etiam ab Ed. Princ., Crat. et Obr. Sed *carissima corpora* dicitur, qua ratione Ovid. Met. III. 58. *fidissima corpora*. Virgil. Aen. IX. 272. *lectissima matrum corpora*. et alii alia. Ipse Wopk. affert Virgil. Aen. II. 364. *inertia corpora*.

anteaedificialis) Disputavi de hoc loco in Praefat. p. XL. Infra Bern., S. Gall. opp., Ed. Crat. et Merc. om. *in quis*. Ed Princ. om. *in*.

qua deorum templa: in quis Cassandra in aedem Minervae. Sed postquam universos, qui in manus venerant, foede atque inultos obtruncavere, occipiente luce domum, in qua Helena erat, aggre- diuntur. Ibi Menelaus Deiphobum, quem post Alexandri interitum Helenae matrimonium inter- cepisse supra docuimus, exsectis primo auribus, brachiisque ablati, deinde naribus, ad postre- mum truncatum omni ex parte foedatumque, summo cruciatu necat. Dein Priamum Neopto- lemus, sine ullo aetatis atque honoris dilectu, re- tinentem utraque manu, ad aram iugulat. Cete- rum Cassandram Oilei Ajax e sacro Minervae ca- ptivam abstrahit.

XIII. Hoc modo consumtis cum civitate bar- baris, deliberatio inita super his, qui ab deorum aris auxilium vitae imploraverant; decretumque ab omnibus, uti per vim avulsi necarentur: tan- tus dolor iniuriae, et ob id studium exstinguendi Troiani nominis inceserat. Ita comprehensi, qui cruciatum praedictae mortis subterfugerant, tre- pidantes ac vice pecorum interficiuntur. Dein more belli per templa ac semiustas domos popu- latio rerum omnium, et per dies plurimos, ne quis hostium evaderet, studium inquirendi. In-

retin, ut. manu, ad aram iug.) Hanc MSS. Merceri meorumque S. Gall. opp. et Bern., ut et Ed. Crat. lectionem explicuimus in Gloss. ad lib. II. 26. Abest praepos. ad a S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Obr., deletque eam Vindingius. Animus aliquando fuerat corri- gendi *renitentem ut. manu, ad aram iug., vel se tenentem ut. m. ad aram, iugulat.* — Infra libri nostri *Oilei Ajax*, non *Si. Oil.*

XIII. ab deorum aris) Ed. Crat. ad deorum aras. et mox Merc. imploraverunt.

studium inquirendi) Ut supra studium exstinguendi. Bern., S.

terim ad coacervandum auri atque argenti materiam opportuna loca destinantur, et alia ob pretiosam vestem. Igitur ubi saties Troiani sanguinis tenuit, et urbs incendiis complanata est, initium solvendae per praedam militiae capiunt, primo a captivis feminis puerisque adhuc imbellibus. Itaque ex his prima omnium Helena sine sorte Menelao conceditur: dein Polyxena, suadente Ulixe, per Neoptolemum Achilli inferias missa: Agamemnoni Cassandra datur, postquam forma eius captus, quin palam desiderium fateretur, dissimulare nequiverat: Aethram et Clymenam Demophoon atque Acamas habuere: reliquarum sors agi coepta, atque ita Neoptolemo Andromache (adiunctis, postquam id evenerat, filiis eius in honorem tanti ducis), Ulixi Hecuba obvenere.

Gall. opp. et Ed. Princ. in requirendo. quae consideranda lectio est, si non recipienda.

ad coacervandum — materiam) Ed. Obr. et Oudend. ad Apul. Met. X. p. 708. *materiem*. S. Gall. sec. IX., Ed. Princ. et MSS. Voss. et Periz. apud. Oudend. *coacervandam*. v. Gloss. In seqq. Vindigius corrigit *ad pretiosam vestem*. Perperam, ut vidit Wopkens. p. 93. cf. Gloss. Propter verba *ob pret. vest.* Wopkensius concinnius putat *ob coacerv. mat.* et sic exhibet Oudend. Sed haud infrequens apud Latinos similis orationis variatio. Praeterea Bern. et Ed. Merc. *ad coac. — mat. alii ad opp. loc. dest., et alii ob pr. vest. saties*) Ita S. Gall. sec. IX., Ed. Princ. et Obr., non *saties* v. ad III. 25. Mox S. Gall. opp. *urbsque*.

Aethram) Ita libri, non *Aetram*. Mox recte S. Gall. sec. IX., Ed. Merc. et Obr. *Demophoon*, non *Demophon*. Nomen *Acamas* in libris corrumpitur in *Athamas* et *Achamas*. cf. ad. I. 14.

reliquarum) Sic legendum censet Anna, estque in utroque S. Gall. et Ed. Obr., non *reliquorum*. De feminis sermo est; et de viris lib. III. 16. *reliquorum sors agi coepta*.

atque ita N.) Bern. *atque a N.* Ed. Crat. et Merc. om. *ita*. v. ad I. 15. Mox MSS. mei et Ed. Princ. *Andromache*, non *Andromacha*. Lib. VI. 2. *Aegiale*.

evenerat) Bern. *venerat*. In Ed. Crat. exhibetur locus ita: *Andromacha evenerat, adiunctis etiam eius filiis in hon. & ducis. Ulyssi Hecuba obvenit.*

Hactenus nobilium foeminarum cessere servitia. **Alii**, ut quemque sors contigerat, praedam, aut ex captivis, quantum pro merito distribuebatur, habuere.

XIV. Interim super Palladio ingens certamen inter se ducibus exortum, Aiace Telamonis expostulante in munus sibi pro his, quae in singulos universosque virtute atque industria sua contulerat. Quare coacti paene omnes, simul ut ne laederetur animus tanti viri, cuius praeclara facinora vigiliisque pro exercitu in animo retinebant, concedunt Aiaci, renitentibus solis omnium Diomede atque Ulixē: *suae quippe opera insinuantium id ablatum*. Contra Ajax affirmare, *non labore aut virtute eorum rem gestam: Antenorem namque contemplatione communis amicitiae abstulisse*. Tum Diomedes, honori eius per verecundiam concedens, a certamine destitit. Igitur Ulixes cum Aiace summa vi contendere inter se, atque invicem industriae meritis expostulare, adnitenti-

praedam, aut ex captivis) Dele aut, ait Vindingius. Nihil hic movendum esse, iam docuit Wopkens. p. 94. Sensus: rerum praeda quaesitarum partem, aut aliquam ex captivis feminis.

XIV. *Telamonis*) Ed. Crat. et Merc. *Telamonio*. *renitentibus*) Ita MSS. Leidd. apud. Oudend. ad Apul. Met. III. p. 189; nec aliter Bern., S. Gall. opp. et Ed. Obr. In S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *retinentibus*. nota confusione. Ed. Crat. et Merc. *contradicentibus*. ex glossa.

insinuantium) Libri scripti et editi, nec non Oudend. ad Apul. Met. VII. p. 467. *insinuantibus*. Ed. Obr. hoc verbum ignorat. Admittit Ablativus explicationem: sua opera, semet insinuantibus sese, Palladium ablatum. Sua insinuatione Diomedes et Ulixes subierant Antenoris et per eum Theanus animam, Palladique domini facti erant. Sed non toleranda est dura et impedita oratio. Quare emendavi *insinuantium*, cf. Gloss.

concedens) Crat. *cedens*. et interpretatione. v. Gloss. ad III. 21. Eadem vox om. *inter se*. v. Gloss. Infra Crat. et Merc. *opera sua*. Libri experti *perpessique*, non *perp. expertique*.

bus Ulixi Menelao atque Agamemnone, ob servata paullo ante opera eius Helenam. Namque post captum Ilium Ajax recordatus eorum, quae tantis tempestatibus propter mulierem experti pessimique essent, primus omnium interficere eam iusserat: iamque approbantibus consilium Aiace multis bonis, Menelaus, amorem coniugii etiam tunc retinens, singulos ambiendo orandoque ad postremum perfecerat, uti intercessu Ulixis Helena incolumis sibi traderetur. Itaque uti iudicio amborum merita spectantes, quis etiam nunc bellum in manibus, atque hostiles multae nationes circumstreperent, nullo dilectu virorum fortium, spreteisque Aiace tot egregiis facinoribus, ac framenti, quod ex Thracia advexerat, per totum exercitum distributione, Ulixi Palladium tradunt.

XV. Quare cuncti duces, qui memores virtutum Aiace nihil praeferendum ei censuerant, qui que secuti gratiam Ulixi impugnaverant talem virum, studio in partes discedunt. Interim Ajax indignatus et ob id victus dolore animi, palam

ambiendo) Bern. *ambiundo*. Pariter lib. III. 1. S. Gall. opp. et Ed. Princ. *feriundi*. Sed haec Sallustii imitatio optimorum MSS. auctoritate destituitur.

uti iudicio) Ed. Crat. et Obr. *veluti iud.* Explicat: veluti in iudicio, coram iudices. Quid magis congruum esse potest? Attamen Wopkensio p. 94. illa verba vix ac ne vix quidem sensu hic congruo stare posse videntur; qui ideo corrigit: *Itaque in iudicio*. Nihil est etiam in seq. Wopkensis correctio *quamvis etiam nunc;* cui consimilis Ed. Crat. a scholiasta profecta lectio *quam etiam nunc*. Etenim quis est: cum iis; unde pendet Conj. *circumstreperent*. cf. ad IV. 13. Praeterea Bern. et Ed. Merc. *quein* — Mox Ed. Princ. *expectantes*.

spreteisque) Libri nostri *precisique*. corrupte. Mox S. Gall. opp. et Ed. Merc. om. *tot*. Pro *advenerat* S. Gall. opp. *adduxerat* cf. ad I. 7.

XV. *gratiam Ulixi*) Ita tres MSS., non *Ulyssis*, v. ad c. 8. *victus dolore an.*) Ex vet. suo Cod. Heinsius ad Virgil. Aen. I.

atque in ore omnium vindictam se sanguine eorum, a quis impugnatus esset, exacturum denunciat. Itaque ex eo Ulixes, Agamemnon ac Menelaus custodiam sui augere, et quo tutiores essent, summa ope invigilare. At ubi nox aderat, discedentes, uno ore omnes lacerare utrumque regem, neque abstinere maledictis; quippe quis magis libido desideriumque in femina, quam summa militiae potiora forent. At lucis principio Aiace in medio exanimem offendunt: perquirentesque mortis genus, animadvertere ferro interfectum. Inde ortus per duces atque exercitum tumultus ingens, ac dein seditio brevi adulta, quum ante iam Palamedem, virum domi belloque prudentissimum, nunc Aiace, inclytum tot egregiis pugnis, atque utrosque insidiis eorum circumventos ingemiscerent. Ob quae supradicti reges veriti, ne qua vis ab exercitu pararetur, intus clausi firmitaque per necessarios manent. Interim Neoptolemus, advecta ligni materia, Aiace cremat, reliquiasque urnae aureae conditas in

513. legit *ictus*. At lib. VI. 12. *victa dolore animi*. Phaedr. I. 9. 5. *magno dolore victus*. Pro *vindictam* Ed. Crat. *ultionem*. Bern. *sese sang.* Mox libri *a quis*, non *quibus*.

cust. sui augere) Ita S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Obr., non *agere*. Lib. II. 37. *augendae custodiae causa*. Supra MSS. *ac Menel.*, non *et*. Infra Bern. et Ed. Merc. *summa vi vigilare*: scil. *vi* corruptam est ex *in*, ut saepe in MSS. Septimii, et *ope* omissum. Pro seq. *discedentes* Crat. *descendentes*.

ant. domi Palam.) Cur Vindingius iam deletum voluerit, scio equidem iuxta cum ignariis. Wozzsa. p. 95. Miror, quod Vindingius non deleuit etiam seq. *atque*; quod quidem primo ad aspectu superannam est. Sed vide nexum sententiarum in Gloss.

domi belloque) Heins. ad Ovid. Met. XII. 185. corrigi *domique*; ut est in Ed. Crat. Sed v. ad III. 26. Infra S. Gall. sec. IX. *ingemiscerent*, ut et c. 3.

urnae - conditas) Crat. *urna*, om. *aurea*, v. ad IV. 8. Bern.

Rhoeteo sepeliendas procurat, brevisque tumulum exstructum consecrat in honorem tantum dicitur. Quae si ante captum Ilium accidere possent, profecto magna ex parte promotae res hostium, ac dubitatum de summa rerum fuisset. Igitur Ulixes, veritus vim offensus exercitus, cladem Ismarum aufugit: atque ita Palladium apud Diomedem manet.

XVI. Ceterum post abscessum Ulixi Hecuba quo servitium morte solveret, multa ingerere maledicta, imprecarique infausta omina in exercitum qua re motus miles lapidibus obrutam eam nec sepulchrumque apud Abydum statuitur, appellatum Cynossema, ob linguae proterviam impudentemque petulantiam. Per idem tempus Cassandra, deo repleta, multa in Agamemnonem adves-

a m. pr. *creditas*. Infra S. Gall. sec. IX. et Bern. *Rhoeteo*. Al. *Rheteo*, *Rethaeo*, *Rethaeo*. Pro *Ismarum* Crat. *mari*.

XVI. *abscessum Ulixii*) Ita uterque S. Gall. v. ad c. 8. h. cett. *Ulixii*, *Ulyssis*. Mox Crat. *morte absolvet*.

infausta omina) Ed. Merc. et Crat. *omnia*. Uterque S. Gall. et Ed. Princ. *infesta omina*. Bern. *infesta omina*. Merito, opinor, secutus sum Ed. Obr. Sueton. Octav. 98. *Forte Puteolanum protervehenti — fausta omina et eximias laudes congesterant*, ubi in multis MSS. *omnia*. Val. Flacc. VII. 250. *tristes thalamos, infestaque cerno omina*. ubi vulg. *infestaque omnia*. Cf. Septim. III. 25. *infaustum omen*.

in exercitum) Ed. Princ. *exercitui*. Bene. Attamen Solpic. II. S. I. 38. 2. *multa in domum familiamque execranda acciderunt*. Noster infra: *multa in Agamemnonem adversa praenunciat*. Nos separatim qua re legi iubet Wopkens. p. 96, non *quare*. Recte Ed. Crat. et Obr. *obrutam necat*, om. *eam*.

statuitur, appellatum) Edd. vulg. *appellaturque*. Bern. a m. pr. *appellant*, sec. *appellatum*; et sic est in utroque S. Gall. et Ed. Princ. Recte. Infra c. 17. *civitatem condit, appellatam Corcyram Melaenam*. Pro *Cynossema* S. Gall. sec. IX. *Cyndema*, opp. *hynocema*. Ed. Princ. *Cynosenia*. Bern. *Cynosama*. Mox Crat. *impudentemque*.

repleta) S. Gall. sec. IX. a m. pr. *plena*. Pro *praenunciat* Crat. *pron*. Perpetua fere haec apud scriptores confusio est t

praenunciat: *insidias quippe ei ex occulto caedemque domi per suos compositam: praeterea universo exercitui profectionem ad suos incommodam excitationemque.* Inter quae Antenor cum suis Graecos orare, omitterent iras, atque urgente navigii tempore in commune consulant. Praeterea omnes duces ad se epulatum deducit: ibique singulos quam maximis donis replet. Tunc Graeci Aeneae suadent, secum uti in Graeciam naviget, ibi namque ei simile cum ceteris ducibus ius regni eandemque potestatem fore. Neoptolemus filios Hectoris Heleno concedit: praeterea reliqui duces auri atque argenti, quantum singulis visum est. Dein consilio habito decernitur, uti per triduum funus Aiakis publice susciperetur. Itaque exactis his diebus cuncti reges comam tumulo eius deponunt. Atque exin contumeliis Agamemnonem fratremque agere, eosque non Atrai, sed Plisthenidas, et ob id ignobiles appellare. Quare coacti, simul uti odium sui apud exercitum per absentiam lenire-

Oudendorp. ad Apul. Met. V. p. 393. Ed. Obr. et Crat. *quippe ex occ. om. ei.*

consulant) Crat. et Obr. *consulerent*; quod correctum ob antecedens *omitterent*. Sed v. Gloss.

ius regni eandemque pot.) Bern. *regni que eandemque*. Quae orta lectio est ex interpretatione: ius regni, regni que eandem pot.; vel: ius regni, eandemque regnandi pot.: eaque proba, opinor. Quare secutus sum lectionem Ed. Merc. et Dacer. *Ius regni* dicit noster, ut Hegesipp. l. 14. 15. et saepius *ius regnandi*. l. 13. *ius imperii*. In cett. Edd. et MSS. est *ius regni que eandem (eandem) pot.* — Infra Ed. Merc. *Ita exactis.*

tumulo suis deponunt) Ita S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Obr. Recte. Lib. IV. 21. *comas sepulchro deponit*. In cett. *apud tumulum*. Mox Ed. Princ., Merc. et Cod. Bern. *Atque exinde.*

non Atrai sed Plisthenidas) Ita scripsi auctoritate trium MSS. et Ed. Princ. *Atrai* scil. filios. Favet Ed. Crat. *non Atrium sed Plisth.* Mercerus et Obrechtus edidit *Atridas*.

tur, orant, uti sibi abire e conspectu eorum si noxa concedant. Itaque consensu omnium pri navigant, deturbati expulsique ab ducibus. Ceterum Aiakis filii Aeantides, Glauca genitus, atque Eurysaces ex Tecmessa, Teucro traditi.

XVII. Dein Graeci veriti, ne per moram interventu hiemis, quae ingruerat, ab navigand excluderentur, deductas in mare naves remigibus reliquisque nauticis instrumentis complent: atque ita cum his, quae singuli praeda multorum annorum quaesiverant, discedunt. Aeneas apud Troiam manet: qui post Graecorum profectioem cunctos ex Dardano atque ex proxima peninsula adit, orat, uti secum Antenorem regno exagerent. Quae postquam, praeverso de se nuncio, Antenor cognita sunt, regrediens ad Troiam, imperfecto negotio aditu prohibetur. Ita coactus cum omni

abire e consp.) S. Gall. opp. om. e praepos.; et Ed. Crat. exhibet *irs* — *concederent*. Infra S. Gall. opp. *Tecmessa*. Ed. Princ. *Tecmessa*. Crat. *Tegmessa*. v. ad H. 18.

XVII. *interventu*) Ed. Princ. *in interv.*

Aeneas apud Troiam manet) Expleturus Daretis Phrygii historias et usque ad Ulixis mortem perducturus, post finem illius scriptoris librarius in Cod. S. Gall. sec IX. conscripsit selecta aliqua capita ex Septimii lib. V. et VI.: quae fragmenta licet trunca videri et interpolata sint, tamen conferre operae pretium habet. Initium capiunt verbis, quae huic notae praefixi; et postquam librarius supplementa sua inscripsit ITEM DE ENEA ET ANTENORE, in hunc modum exorditur: *Igitur Aeneas cum adhuc apud Troiam post profectioem maneret Graecorum, cunctos cet. Ubique illi supplementa significo literis Supplem.*

ex Dardano) *Supplem. ex Archadia*. Mox Crat. *adit, orans*. Sulpic. H. S. I. 44. 4. *regem adit, hortatur, ut in proelium exeat*. cf. Wopk. p. 96. *Supplem. sollicitare coepit, adit, orat.*

regno exagerent) Antiquam formam rescripsi ex S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. In cett. *exigerent*. *Supplem. Antenorem exuerent, et se in regnum sublimarent. et pergitur: At postquam de se praeverso nuntio Antenor audivit, regrediens ad Troiam imperfecto negotio facile cohibetur et prohibet. Ita Aeneas coactus cum omni patrimonio a Troia navigat, venitque ad mare Atricum.*

patrimonio ab Troia navigat, devenitque ad mare Adriaticum, multas interim gentes barbaras prae-
 vectus. Ibi cum his, qui secum navigaverant, ci-
 vitatem condit, appellatam Corcyram Melaenam.
 Ceterum apud Troiam postquam fama est, Ante-
 norem regno potitum, cuncti, qui bello residui
 nocturnam civitatis cladem evaserant, ad eum con-
 fluunt, brevique ingens coalita multitudo: tantus
 amor erga Antenorem atque opinio sapientiae in-
 cesserat: fitque princeps amicitiae eius rex Cebre-
 norum Oenideus. Haec ego Gnosius Dictys, co-
 mes Idomeni, conscripsi, oratione ea, quam ma-

devenitque) Bern. om. *que*. Mox S. Gall. sec. IX. *Hadriaticum gentes barb. praevectus*) Ita ad Caes. B. C. III. 26. (*Dyrrhachium praevehuntur*, sic MSS.) Septimii locum praeter alios adscripserat Heinsius; nec aliter esse in MSS. testatur ad Caes. loc. Quidendorpius. MSS. mei, Ed. Princ. et Crat. *praeventus*, levi varietate pro *praevectus*. Supplem. *gentes praeventas*, om. *barbaras*. Ed. Merc. et Obr. *praetervectus*.

Ibi cum his — civitatem condit, appell.) Ab hac trium MSS. meorum lectione quas vidi Edd. non nisi eo differunt, quod Ed. Princ. et Crat. habeant *Ibique*, et Merc. *Ubi*. Supplem. *condidit, appellavitque eam Corc.* Magno autem lectionis discrimine Ed. Obr. *Ibique constituit his civitatem, appell.* Recte, inquit, *constituere* ponitur pro: *condere*, ut Tacit. Ann. II. 49, Virgil. Aen. XII. 194, Oros. I. 16. Sed suspicor equidem Obrechtum, cui liber quidam praestiterit *Ibique condit cum his* (ut exhibet etiam mea Ed. Crat.), hinc fecisse *constituit his*. quod vero rei minus accommodatum est: civitatem enim Aeneas condidit magis cum sociis, quam pro sociis. Praeterea *condere civitatem* dicit noster etiam lib. VI. 4.

Melaenam) Ita scribendum, non *Melenam*. Supplem. *Corchiram Milisium*. Infra Supplem. *fama exiit*. Ed. Crat. *regno potiri, tum cuncti*. Supplem. *positum*. In seqq. Supplem. *brevique ingens multitudo coalita cum eo est*. et pro *incesserat* Supplem. *inerat, ut a cunctis miraretur*.

rex Cebrenorum) Ita S. Gall. sec. IX, Ed. Merc. et Obr. In cett. *Cebrenorum*, literis C et G commutatis, ut saepe in MSS. In Supplem. legitur *Gabinorum* (om. *Oenideus*); eodemque modo corrumpitur nomen apud Ios. Iscan. VI. 883. Ab Henrico Brunsvig. rex vocatur *Tisides*, eius terra *Gerbendia*. v. Obs. — Abrumpitur hic in Supplem. oratio, iterumque incipit verbis *Igitur quae in bello*, om. *ea*.

xime inter tam diversa loquendi genera consequi ac comprehendere potui, litteris Punicis, ab Cadmo Danaoque traditis. Neque sit mirum cuiquam si, quamvis Graeci omnes, diverso tamen inter sermone agunt, quum ne nos quidem, uniuersumque insulae, simili lingua sed varia permixtae utamur. Igitur ea, quae in bello evenit Graecis ac barbaris, cuncta sciens perpessusque magna ex parte, memoriae tradidi. De Antenorius eiusque regno, quae audieram, retuli. Nunc restat ditum nostrorum narrare iuvat.

memoriae tradidi) Supplem. *memoriae dedi* i. e. *memoriae tradidi* ut est in tribus MSS., Ed. Merc. et Crat. Recipi lectionem: Princ. et Obr. Etenim *tradidi* hic corrumpitur in *edidi*, ut lib. 26 *tradidisse* in *dedisse*. Lib. VI. 10. Septimius dicit *memoriae mandavi*.

De Antenore) Supplem. *Et de Antenorius regnoque eius*. Infra *et* *audivi*, et cum eadem Supplem. *narrare libet*.

DICTYS CRETENSIS

EPHEMERIDOS

BELLI TROIANI

LIBER SEXTUS.

I. Postquam impositis cunctis, quae singuli bello quaesiverant, adscendere ipsi, solutis anchoralibus navigant. Dein a puppi secundante vento, paucis diebus pervenere ad Aegaeum mare: ibi

I. *impositis cunctis, quae*) *Cunctis restitui ex S. Gall. sec. IX, Bern. et Ed. Princ., cum absit a cett. Habetur etiam in Supplem.;* ubi praeterea oratio incipit *Igitur postquam*. Lib. V. 12. ubi *cuncta navibus imposita sunt*.

ascendere ipsi) Quid magis planum, minus impeditum dari potest? *Ipsi* homines opponuntur *rebus* in naves impositis. Et tamen, quod mireris, delendum *ipsi* pronuntiat Vindingius. Praezon. Diss. §. XII. Perizonii argumenta verbaque tacite sua fecit Wepk. p. 97. Cf. cap. 6. *classem exornat, ascenditque ipse*; ubi eadem oppositio. Praeterea MS. Perizon. *escendere*. v. ad III. 4.

bello quaesiverant) Ed. Princ. *quaesiverunt*. S. Gall. opp. *belloque siverunt* i. e. *bello quaesiverunt*. Supplem. *bello acquisiverant*. ex interpretatione. v. Gloss. ad V. 17.

solutis anch.) S. Gall. sec. IX. *soluti*. Dicit Apuleius Met. XI. p. 788. *navis absolvitur anchoralibus*; nemo contra *hominem solvantur anch.* Ed. Princ. *solutusque*. cf. Gloss.

pervenire) Supplem. *devenere*. et mox *ibi multati imbris*.

multa imbribus ventisque et ob id saeviente ma-
indigna experti, passim, uti fors tulerat, dispala-
tur. In quis Locrorum classis, turbatis per tem-
pestatem officiis nautarum, et inter se implicati
remigiis, ad postremum fulmine comminuta au-
incensa est: et rex Locrorum Ajax, postquam na-
tando evadere naufragium enisus est, aliique ta-
bulis aut alio levamine fluitantes, postquam ad
Euboeam devenere, Choeradibus scopulis appulsi
pereunt: eos namque re cognita Nauplius, ultum

*et ob id saeviente) Med. et obsaeviente mari. Obscurr. Sup-
plem. et ob id saevienti mari indigna ex parte perpassi vel pass,
uti fors tulerat, dispalantes. Recte se habet fors, ut legunt etiam
Arntzen. ad Aurel. Vict. de Vir. Ill. 13. p. 99, Wopkens. p. 97; &
Orellius. cf. Gloss. Antea edebatur sors.*

*in quis) Bern. et Ed. Merc. quis. Mox turbatis S. Gall. u
IX, Ed. Princ. et Obr., non perturbatis, ut est etiam in Supple-
implicatis remigiis) MSS. et Edd. ignorant vocabulum remigium
intolerandamque praebent orationem: officia inter se implicata. Re-
stitui Septimio vocabulum ex Supplem. Sall. Hist. IV. 1. implicatis
rates ministeria prohibebant. Coniicias hinc navigium.*

*comminuta aut incensa) Bern. aut incensaque. Ed. Crat. et in-
censa. Supplem. comminuta incensa. Fuitne et incensaque? Ovid
Met. XIII. 257. et Alastoraque. Mox S. Gall. uterque, Ed. Princ. et
Merc. et rex, non ad rex. Infra Supplem. nisus est.*

*aliique tabulis) Huic Ed. Merc. lectioni suffragantur tres MSS.
et Ed. Princ., nisi quod in his post aliique inculcatum est per noc-
tem; quae verba irrepsisse ex seqq. per noctem igni elato palam est.
Idem additamentum est in Supplem. et Ed. Crat.; sed eo differunt,
quod pro aliique habeant reliqui. Ed. Obr. reliqui tabulis quod
mihi placere fateor. Mutant eadem voces lib. III. 20. — Mox Crat.
aut alio ex naufragio levamine.*

*fluitantes) Supplem. fluitante scopulis appulsi pereunt. omisso
mediis, ut et sequentibus usque ad cap. 2.*

*postquam ad Euboeam) Ed. Crat. et Obr. ubi ad Eub. Vir-
dingius ait: dele postquam, ut et supra est Nihil delendum. Sen-
tentia sic expedienda est. Ajax cum Locris, postquam ad Euboeam
devenere, pereunt: et quidem Ajax, postquam natando naufragium
evadere enisus est; alii, postquam tabulis aut alio levamine lectali
fuere. De coniunctionibus postquam — postquam se excipientibus
dico in Gloss.*

*ultum ire) MSS. et Edd. (praeter Obr.) hic et cap. 7. ultum
iri. Lib. II. 37. tres MSS. ultum iri, verum Edd. ultum ire; et sic
tribus hisce locis edidit Obrechtus, legendumque affirmat Wopkens.
p. 97. Recte v. Gloss.*

ire cupiens Palamedis necem, per noctem igni elato ad ea loca deflectere tanquam ad portum coegerat.

II. Per idem tempus Oeax, Nauplii filius, Palamedis frater, cognito Graecos ad suos remeare, Argos venit: ibi Aegialem atque Clytemnestram, falsis nunciis adversum maritos armat, praedicto ducere eos secum ex Troia uxores, praelatas his: praeterea addere ea, quis mobile suapte natura muliebri ingenium magis adversum suos incenderetur. Itaque Aegiale advenientem Diomedem per cives aditu prohibet. Clytemnestra per Aegisthum, adulterio sibi cognitum, Agamemnonem insidiis

II. *Per idem tempus*) Utrque S. Gall. *Per id tempus*. Bern. et Supplem. Nauplii. S. Gall. opp. *Aegialen*, ut c. 5. *Arenen* et *Circen*. lib. II. 5. *Astyochan*.

ducere eos secum) Ed. Merc. et Obr. om. *secum*. Supplem *dicens eos adducere secum uxores de Troia*. et pergitur: *Itaque muliebri ingenio magis adversum suos aliorum incitare animos*.

addere ea) *Mercerus*, qui in libris suis vidit *addidere*, ait: scripserim *addere*; et sic edidit Obrechtus. Mei quoque MSS. et Eld. vet. *addidere*. quod forte intactum relinquendum. Intellige: Oeax et Nauplius addiderunt. Etenim ex Guidone, qui in reditu Graecorum Dictyn secatus est, Henricus c. 87. fol. 156. refert: Nauplium excitasse contra maritum Clytemnestram, Oeacem Aegialen contra Diomedem. Septimius autem, qui in praecedentibus Nauplii scelus ob negligentiam praetermisit, vel in Oeacem solum contulit, quae Dictys in utrumque diviserat, hoc loco, quasi mentio Nauplii facta esset, plurali numero pergit. Eiusdem negligentiae Dictyis interpretem accusavimus lib. II. 14. Quod Ios, Iscanus lib. VI. 908. soli Oeaci scelus istud tribuit, nihil infirmat opinionem meam, cum Icanus Septimium, non Dictyn adumbraverit. Ad Oeacem, ob fratris Palamedis mortem Graecis iratum (Eurip. Or. 432.), facinus refert etiam Hygin. fab. 117, ad Nauplium autem patrem Tzetzes ad Lycophr. 384.

mobile suapta natura) Ita Ed. Crat. et Obr., legitque ex MSS. Oudendorp. ad Apul. Met. IX. p. 642. Ed. Merc. *sua natura*. MSS. mei et Ed. Princ. *mobili suasu natura* et *naturae*. — Supra Bern. et Ed. Merc. *queis*. Infra libri *Itaque Aegiale*, non *Ita Aeg*. Supplem. *Denique Aeg*.

insidiis) Supplem. *in insidiis*. Infra Supplem. *nupta adult*. Bern. *Berni denupta adulterio*. Pro *ex eo edit* Supplem. *ex se edi*

capit eumque interficit: brevisque denupta ad-
 tero, Erigonem ex eo edit. Interim Talthybi
 Orestem, Agamemnonis filium, manibus Aegist
 preptum, Idomeneo, qui apud Corinthum agebat
 tradit. Eo Diomedes expulsus regno, et Teucer
 prohibitus Salamina a Telamone, scilicet quo
 fratrem insidiis circumventum non defendisset
 conveniunt. Interim Mnestheus cum Aethra The-
 sei, et Clymena, filia eius, ab Atheniensibus reci-
 pitur: Demophon atque Acamas foris manent
 Ceterum ubi plures eorum, qui mare insidiasque
 suorum evaserant, apud Corinthum fuere, cavent

dit. Tum facta nova linea pergitur: *Diomedes expulsus regno Thuc-
 chris, prohibitus Salamina. Ceterum plures eorum cet.*

Orestem S. Gall. opp. *Oresten*, ut supra Ed. Princ. *Diomedes*
 cf. ad II. 48.

Teucrus) Ita uterque S. Gall. et Ed. Princ., non *Teucer*. Pro
Salamina Heinsius ad Ovid. Met. XII. 66. *Salamine*. v. ad I. 5.
 Sequens scilicet servant praeter MSS. meos, Ed. Princ. et *Crat*, et
 iam MSS. Oudendorpii ad Apul. Met. III. p. 227. Omittunt vocem
 Ed. Merc. et Obr.: cuius rei causa quaerenda est in abbreviata scri-
 ptura hac: s.; unde postmodum adamata hoc nexu Septimio vix
 facile potuit excidere.

Aethra Thesei et Clym.) Ed. Princ. *Aethra ei et Clym*. MSS.
 mei *Aetherasei et Cl*. Manifestum est, scriptum fuisse *Aethra The-
 sei* vel *Pithei et Clym*. De Aethrae origine agit Fuchs. Quaest. p. 62
 Supra Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *Mnestheus*. Infra MS.
 Periz. a m. pr. apud Oudend. ad Apul. Met. III. p. 224. habet re-
 cipiuntur. de quo plurali numero v. ad I. 16. Nonnulli libri *De-
 mophon*; atque etiam hic *Acamas* corrumpitur in *Athamas et Acha-
 mas*, cf. ad I. 14.

qui mare insidiasque suorum evaserant) Bern., Ed. Merc. et
 Obr. omissis *mare insidiasque suorum* exhibent *plures eorum qui
 evaserant*, ubi *evaserant* absolute positum esset; cuius locutionis ne
 fugit exemplum. Restitui illa verba ex Supplem. et Ed. *Crat*. Nam-
 que in illis legitur: *qui mare insidiasque evaserant suorum apud
 Corinthum consilium habuere*, uti. in Ed. *Crat*. *qui mare insidias-
 que suorum evaserant, apud Cor. fuere, consilium habere*, uti. Re-
 ctissime quod spectat ad verba *mare insidiasque suorum* ev.: quae
 verba a Septimio profecta esse, etiam ex MSS. vestigiis probabile
 est. Etenim uterque S. Gall. et Ed. Princ. *plures eorum evaserant*
 omissis scilicet mediis *qui mare insidiasque suorum*, oscitantia li-
 brariorum, quorum oculi a verbo *eorum* transiluerant ad simile see-

nti iuncti inter se singula aggredierentur regna, belloque aditam ad suos patefacerent. Eam rem Nestor prohibet, suadens tentandos prius civium animos: neque committendum, uti per seditionem Graecia omnis intestinis discordiis corrumpetur. Neque multo post cognoscit Diomedes, in Aetolia ab his, qui per absentiam eius regnum infestabant, Oeneum multimodis afflicti: ob quae profectus ad ea loca omnes, quos auctores iniuriae reppererat, interficit: metuque omnibus circum locis iniecto, facile ab suis receptus est. Inde per omnem Graeciam fama orta, suos quisque reges accipiunt: summam in his, qui apud Troiam bellaverant, virtutem, neque in resistendo cuiusquam vires idoneas existimantes. Ita nos quoque cum Idomeneo rege Cretam, patrium solum, summa gratulatione civium remeavimus.

III. Dein ubi Orestes, transactis pueritiae annis, officia viri exsequi coepit, orat Idomeneum, uti secum ex ea insula quam plurimos mitteret:

rum. Sequentia in Supplem. et Ed. Crat. verba *consilium habuere (habent)* interpretationem continent MSS. lectionis *cavent. v. Gloss.*

Eam rem) Supplem. *Quam rem.* Ibidem *suadet pro suadens, et amicos pro animos; pergiturque: neque permittendam Graeciam utique per seditionem perire, ne forte omnes intestinis discordiis corrumpentur. Neque multo post quisque sua regna recepit. Idomeneus ad patrium solum cum summo favore remeavit, collecto numero eorum quos idoneos credidit.* Ultima verba sunt ex cap. 3, ut et statim sequentia: *Inde per omnem Argivorum populum dissensio orta est animorum cet.*

Oeneum multimodis) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *Ensam.* S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *multis affl.* Ed. Crat. *eo nomine multis modis.* Forma *multimodis* utitur noster etiam cap. 4, eaque frequentas est Terentio, Lucretio, Apuleio, aliisque. Supra S. Gall. sec. IX. *om. regnum.* Infra Bern. *reppererat.* S. Gall. opp. *repperat.* *suos quisque reges*) Libri *suas quisque leges.* Supplem. *quisque sua regna recepit.* ut cap. 3. *uti regnum patrium reciperet.* Infra Crat. *vires satis idoneas.*

cupere namque se Athenas navigare. Itaque collecto numero eorum, quos idoneos credebat, Athenas venit: ab his auxilium contra Aegisthum orat. Dein ad oraculum adit, responsumque fert, *uti matrem et cum ea Aegisthum interficiat: ex quo fore, uti regnum patrium reciperet.* Huiusmodi numine armatus, cum praedicta manu ad Strophium venit: is namque, Phocensis, cuius filia in matrimonium Aegisthi denupserat, indignatus, quod spreto priore coniugio Clytemnestram superduxerit, et regem omnium Agamemnonem insidiis interfecerit, ultro ei auxilium adversum inimicissimos obtulerat. Itaque conspirato inter se, cum magna manu Mycenae veniunt: statimque, quod Aegisthus aberat, primo Clytemnestram interficiunt, multosque alios, qui resistere ausi erant: dein cognito Aegisthum adventare, insidias ponunt eumque circumveniunt. Inde per omnem Argivorum populum dissensio animorum exorta, quoad diversa inter se cupientes, ad postremum in partes discederent. Per idem tempus Meno-

III. *ad oraculum adit*) Crat. om. ad. Ed. Dac. *adit* v. ad I. 6.

numine armatus) Crat. nomine. quae frequens permutatio est Contra Vindingium, legi iubentem *animatus*, v. Perizon. Diss. (IL et Wopkens. p. 98. Pro seq. *filia* Bern., S. Gall. opp. et Ed. Crat. *filiam*. Vindingii correctioni *Aegistho* refutandae sunt quae dico in Gloss. Mox S. Gall. opp. *priori coniugio. conspirato inter se*) Ad. Phaedr. I. 2. ex MS. suo Heinsius legit *conspirati inter se*; sicque Septimii locum adscripsit etiam ad Caes. B. C. III. 46. (*milites — conspirati pila coniecerant. teste Oudendorpio ad Caes. loc. Cum Heinsio facit Ed. Crat. Sed v. Gloss. quoad divers.*) Ita recte Ed. Obr. In cett. et MSS. meis quoad, corrupte pro *quoad*, ut persaepe in MSS. Pro cupientes Bern. et S. Gall. opp. *capientes. Supplem. quoad diversa inter se sapientes. discederent*) Supplem. *descenderint*. Dicit sane Tacit. ann. IV. 50 in *partes descendere. sed alio sensu. Praeterea etiam lib. V. 15*

laus appulsus Cretam, cuncta super Agamemnone regnoque eius cognoscit.

IV. Interea per omnem insulam postquam cognitum, Helenam eo venisse, multi undique virili ac muliebri sexu confluunt, aventes dinoscere, cuius gratia orbis paene omnis ad bellum conspiravisset. Ibi inter cetera Menelaus profert, Teucrum, expulsus patria, civitatem apud Cyprum Salaminam nomine condidisse. Multa etiam apud Aegyptum miranda refert: et Canopi, guber-

in Ed. Crat. *descendentes* corrumpitur in *descendentes*; et centies haec verba mutant. — Pergitur in Supplem. *Menelaus regnum recepit. Interea per omnem insulam cet.*

IV. *cognitum Hel. eo venisse*) Ed. Princ. *Hel. convenisse. Supplem. cognitum est Hel. venisse.*

virili ac muliebri sexu) Libri Merceri et Obrechtii *virile ac muliebre sexu*. Vindingium corrigentem *virile ac muliebre sexu* castigat Cortius ad Sall. Hist. II. p. 960. Ex centum a Gronovio ad Liv. XXVI. 47. et Oudendorpio ad Sueton. Octav. 45. congestis exemplis formulae *virile ac muliebre secus* (hanc quippe neutrius generis formam ex MSS. certatim in veteribus revocarunt viri docti) proum esset etiam Septimio tribuere *secus*, si modo quid MSS. vestigii addiceret. Suplem. et Ed. Crat. *virilis ac muliebris sexus*, quae plurimis locis, ubi formula occurrit, obtinet in libris varietas, profecta scil. a correctoribus, qui casum patrium desiderabant. Cortius, in Merc. et Obrecht. librorum lectione acquiescens, sexto casu verba accipi debere contendit, pro: *virili ac muliebri sexu*. Immo vero manum Septimii fuisse *virili ac muliebri sexu* certum arbitror, ex trinm MSS. meorum et Ed. Princ. gravissimo consensu; quae scriptura comprobatur etiam Pacuvii verbis a Gronovio prolatis *partum virili sexu*. cf. Hegesipp. III. 13. *pugnantibus desuper virili ac muliebri sexu*.

aventes din.) Libri *advenientes din.* corrupte pro *aventes*, plane ut lib. III. 2. Supplem. *cupientes din* Ed. Crat. *ambientes dign.* Utrumque ab interpp., qui invenerant *aventes*. — Mox Supplem. *cuius gratiae* (i. e. pulchritudinis et illecebrarum) *Helena esset, ob quam urbes paene omnes ad bellum conspirassent*. Explicat simpliciter: *aventes cognoscere vel videre eam, cuius gratia cet.* Pro seq. *profert* Bern. et Ed. Merc. *perfert*. quae perpetua est varietas in MSS. Apuleii, adnotante Oudendorpio ad Met. I. p. 51.

Salaminam) S. Gall. sec. IX. *Salamina*. S. Gall. opp. *Salamiam*. cf. ad I. 5. — In Supplem. post verba supra descripta pergitur: *Per idem tempus patria expulsus apud Cyprum Salaminam condidit urbem*. Hic desinit librarius, adstruitque nihil nisi ultimam sententiam cap. 45. — Infra pro *miranda* Ed. Dacer. *miracula*.

natoris sui, qui ibi morsu serpentium interierat, exstructum magnificum monumentum. Dein ubi tempus visum est, Mycenae navigat: ibi multa adversum Orestem molitur: ad postremum multitudine popularium cohibitus, ab eo quod coeperat negotio destitit. Inde placet cunctis, Orestem super eo facinore causam dicere apud Athenienses, ubi Ariopagitarum iudicium severissimum per omnem Graeciam memorabatur: apud quos dicta causa iuvenis absolvitur. Erigone, quae ex Aegistho edita erat, ubi fratrem absolutum intelligit, victa dolore immodico, laqueo interiit. Mnestheus liberatum Orestem parricidii crimine, purgatumque more patrio cunctis remediis, quae ad oblivionem huiusmodi facinoris adhiberi solita erant Mycenae remittit: ibique regnum ei concessum. Dein transacto tempore accitu Idomenei Cretam venit, neque multo post Menelaus: ibi multa in patrum saeva per eum ingesta, quod sibi, per

molitur) Ed. Obr. *molitus*. Crat. *ibique-molitus*. et Edd. Basil. ex hac expressae *molitus est*. Infra S. Gall. opp. *ab eo quo coeperat. Pro destitit* uterque S. Gall, et Ed. Princ. *restitit*.

Orestem) Hic et infra Bern. *Oresten*. cf. ad IL 48. Scriptio *Ariopagitarum* admittenda est, a Graeco *Ἀριόπαγοι*. Ed. Obr. et Dacer. *Areop*.

lib. — parricidii crim.) Ita S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Obr., non a *parricidii crim.* Cap. 15. *quod — parricidii scelere Telemachum — liberavisset*. Supra Bern, et S. Gall. opp. *Mnestheus*.

ad oblivionem) *Ἀμνηστίας* innuit. VINDIC. Oro, II, 17. *Amnestiam* vocaverunt, id est, abolitionem malorum. Speciosa est *Amnestiam* coniectura ad *ablationem*.

multa — saeva per eam ing.) Ita Ed. Princ. et Obr. lib. V. 16. *multa ingerere maledicta*. Plaut. Pseud. 1. 3. 125 *ingerere mala multa*. Dares c. 38. *ingerit multa mala Antenori a Aeneae* Plaut. Menaechn. V. 1. 17. *omnia mala ingerebat, quemque aspexerat*. Infra c. 5. *multa indigna expertus*. Sed S. Gall. sec. IX. *saevire per eum ing.* opp. et Bern. *sevire* i. q. *saevire*. ad quam lectionem reducenda etiam scriptura *severe*, quae deprehenditur in Ed. Crat. et

disensionem popularium multimodis periclitanti, ipse etiam insidiatus esset. Ad postremum intercessu Idomenei uterque conciliatus sibi Lacedaemonam discedit. Ibi Menelaus, sicuti convenerat, Hermionam in matrimonium Orestis despondit.

V. Per idem tempus Ulixes Cretam appulsus est duabus Phoenicum navibus, mercedis pacto acceptis: namque suas cum sociis atque omnibus, quae ex Troia habuerat, per vim Telamonis amiserat: scilicet infesti ob illatam per eum filio necem: vix ipse liberatus industria sui. Percontantique Idomeneo, quibus ex causis in tantas miseras devenisset, erroris initium narrare occipit: quo pacto appulsus Ismarum, multa inde per bellum quaesita praeda navigaverit: appulsusque ad Lotophagos, atque adversa fortuna usus, devenit in Siciliam: ubi per Cyclopa et Laestrygona

Mere. inque iis, quae has secutae sunt. Orellius suspicatur *saeva ira*. Egregie.

multimodis) Crat. *multis modis*. v. ad c. 2. Pro seq. *insidiatus* libri nostri *periclitatus*. scil. proximum *periclitanti* resonavit deceptique librariorum. Infra Crat. *reconciliatus* Lac. Sequens *Lacedaemonam* debetur Ed. Crat., cum Ed. Princ. *Lacedaemonia*, cett. libri editi et scripti *Lacedaemona*. v. ad I. 5.

Hermionam) Forma *Hermiona*, *ae*, recte se habet hic c. 10. 12. 13 et 14. auctoritate librorum meorum et Ed. Obr. Eam agnoscunt c. 10 et 12. etiam MSS. Oudendorpii, quem pluribus vide disputantem ad Apul. Met. II. p. 97. Ubique al. *Hermione*, *Hermionem*.

V. *appulsus*) S. Gall. sec. IX. a m. pr. *depulsus*. Infra Bern. et S. Gall. opp. *sua cum sociis*. Ed. Crat. *suos*.

filio necem) Libri mei *filio necem Palamedi*. Imperitus scholastes nescivit Telamonis filium fuisse *Aiacem*.

industria sui) Ita uterque S. Gall. et Ed. Princ., non *sua*. v. Gloss. ad I. 23. In iisdem, ut et Ed. Obr. mox *percontantique*, non *percuncta*. v. ad III. 9.

Ismarum) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Princ. *Zismirnum*. Ed. Crat. *Zimarum*. ut citat etiam Chimeald, ad Malel. p. 145.

Cyclopa) Recte sic S. Gall. sec. IX. et Ed. Obr. Proxime *Laestrygona*. c. 7. *Chirona*. II. 30. *Calchanta*. III. 7. *Hippodamanta*.

fratres multa indigna expertus, ad postremum ab eorum filiis, Antiphate et Polyphemo, plurimos sociorum amiserit: dein per misericordiam Polyphemi in amicitiam receptus, filiam regis Arenem, postquam Alphenoris, socii eius, amore deperibat, rapere conatus, ubi res cognita est, interventu parentis puella ablata per vim, exactus, per Aeoli insulas devenerit ad Circen, atque inde ad Calypso utramque reginam insularum, in quis morabantur, ex quibusdam inlecebris animos hospitem ad amorem sui incipientes: inde liberatus, pervenerit ad eum locum, in quo, exhibitis quibusdam sacris, futura defunctorum animis dinoscerentur: postquam appulsus Sirenarum scopulis, ubi per industriae liberatus sit: ad postremum inter Scyllam et Charybdim, mare saevissimum et illata sorbere solitum, plurimas navium cum sociis amiserit. Ita se cum residuis in manus Phoenicum per maria praedantium incurrisse, atque ab his per misericordiam reservatum. Igitur, uti voluerat, acceptis ab rege nostro duabus navibus, donatusque multa praeda, ad Alcinoem regem Phaeacum remittitur.

III. 20. *Laodamanta. et alia. Al. Cyclopam et Cycloper. Infra S. Gall. opp. amiserint, et Arenem.*

Alphenoris) Ita libri nostri, non *Elphenoris*; quod quidem Homericum nomen est: sed *Alphenor* hic Ulixis socius vocatur etiam ab Henrico Brunsvig. c. 88. fol. 160. Ab aliis *Leion* nominatur. v. Obs.

ex quibusdam) Consentiant in hanc scripturam MSS. mei et Ed. Princ., sicque auctoribus MSS. corrigit Oudendorp. ad Apul. Met. II. p. 170. quem vide. Edd. vulg. et *quibusdam* Scribant *Inlecebris* et mox *incipientes* S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Obr. — In seqq. Wopkens. p. 100. vult *unde liberatus*. Ed. Crat. dignoscerentur. Bern. et S. Gall. opp. *Postquam appulsus*. Ed. Obr. *ibi per industriam*

voluerat) Bern. et S. Gall. opp. *voluerit*.

remittitur) Henrici c. 88. fol. 162. verba latine sonant: „Ido-

VI. Ibi ob celebritatem nominis per multos dies benigne acceptus, cognoscit, Penelopam ab triginta illustribus viris diversis ex locis in matrimonium postulari: hique erant ab Zacyntho, Echinadibus, Leucata, Ithaca. Ob quae multis precibus persuadet regi, uti secum ad vindicandam matrimonii iniuriam navigaret. Sed postquam devenere ad eum locum, paulisper occultato Ulixæ, ubi Telemachum rem, quae parabatur, edocuerunt, domum ad Ulixem clam veniunt: ubi multo vino atque epulis repletos iam procos ingressi interficiunt. Dein per civitatem Ulixem adventasse popularibus cognitum est: a quis benigne et cum favore exceptus, cuncta, quae domi gesta erant, cognoscit: meritos donis aut suppliciiis afficit. De Penelopa eiusque pudicitia praeclara fama. Neque multo post precibus atque hortatu Ulixis Alcinoi filia Nausica Telemacho denubit. Per idem tempus Idomeneus, dux noster, apud Cretam in-

menens Ulixem rogavit, ut ad Achtnorem (i. q. Alcinoium) navigaret. Videtur igitur legendum *dimittitur*, vel etiam *demittitur*: nisi *remittitur* accipere velis pro simplici *mittitur*.

VI. *Penelopam*) Infra *Penelopæ*. Ita utroque loco praeter Ed. Merc. et Obr. itemque libros meos, etiam MSS. Oudendorpii ad Apul. Met. II. p. 97. De qua forma cf. Bentl. ad Horat. Serm. II. 5. 76. Ed. Crat. *Penelopem*. Daer. *Penelopem* et *Penelope*.

ex locis) Bern. in locis. — Infra S. Gall. sec. IX. ab *Zacyntho*. opp., Bern. et Ed. Princ. ab *Zachinto*. Edd. vulg. a *Zacyntho*. — *Leucata* scripsi. Bern., S. Gall. opp., Ed. Merc. et Obr. *Leucatha*; cui ex seq. *Ithaca* adhaeret litera *h*. S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *Leucada*. Ed. Crat. *Leucadia*.

Ulixem adventasse) S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *Ulixem*. quem Accusativum habet etiam Bern. lib. II. 3. 6. 33. 37. 48. Gravis quidem nostro loco utriusque libri consensus; sed uterque paulo supra *Ulixem*, ut ceteris quoque Sept. locis constanter exhibent: quare alteri scripturae parum fidei tribuerim. Codici Bern. ideo non credo, quia, aliis consentientibus, dissentit, formam contra insolentem agnoscit, ubi ceteri eam ignorant. cf. ad I. 9. et. II. 48.

terit, tradito per successionem Merioni regno: et Laërta triennio postquam filius domum rediit finem vitae fecit. Telemacho ex Nausica natum filium Ulixes Ptoliporthum appellat.

VII. Dum haec apud Ithacam aguntur, Neoptolemus apud Molossos naves quassatas temporibus reficit: atque inde, postquam cognitum ab Acasto expulsum regno Pelea, ultum ire inirias avi cupiens, primo exploratum duos quosque fidissimos et incognitos illis locis, Chrysippum et Aratum, Thessaliam mittit: hique cuncta, quae gerebantur, insidiasque ei paratas per Acastum ab Assandro, non alieno Pelei, cognoscunt. Et namque Assandrus, iniquitatem tyranni evitans ad agrum Pelei concesserat: notusque adeo eius domus, uti inter cetera originem etiam nuptiarum Pelei cum Thetide, Chironis filia, Chrysippus atque Arato narraverit. Qua tempestate multum undique reges acciti domum Chironis, inter ipsas epulas novam nuptam magnis laudibus veluti deam celebraverant, parentem eius Chirona appellantes Nerea, ipsamque Nereidam: et ut quisque co-

per successionem) Bern. *per successorem*. In seqq. Ed. Crat. *Merioni regno, et Laertae. Trienn.* Bern. et S. Gall. *opp. redit.* atque iidem et Ed. Priuc. *Ptoliporthum*.

VIII. *aguntur*) Infra Ed. Obr. recte *ultum ire, ut in v. ad cap. 1.* Bern. *Assandro et Assandrus*. Ed. Crat. *Assandro et Assandrus, ad agrum Pelei concesserat*) Ita legit ex vet. suo Cod. Heinsius ad Ovid. *Fast.* l. 396, atque ego video in Ed. Crat. *Ceterae Edd. ut et MSS. in Peleo consenserat*

adeo — uti narraverit) Legendum, nisi vehementer fallor, *notusque adeo eius domus, inter cetera — narraverat, Adeo proxima* hic denotat. WOPRENS. p. 100.

cum Thetide) Bern. *cum Theti*. Infra et S. Gall. *opp. multum undique reges*. Ed. Crat. *novis ac magnis laudibus, Nereidam*) S. Gall. sec. IX. et Ed. Obr. *Nereida. Quomodo*

rum regum, qui convivio interfuerant, choro modulisque carminum praevaluerat, ita Apollinem Liberumque, ex feminis plurimas Musas cognominaverant: unde ad id tempus convivium illud deorum appellatum.

VIII. Itaque ubi cuncta, quae voluerant, cognovere, ad regem redeunt, et singula per ordinem narrant. Ob quae coactus Neoptolemus, adverso mari, et multis regionis eius prohibentibus, classem exornat adscenditque ipse. Dein saevitia hiemis multum mari fatigatus, appulsusque ad Sepiadum littus, quod propter saxorum

dam Dares c. 13. *Briseida*, as, Hyginus, *Briseida*, *Chryseida*, *Tritonida*, Fulgentius *Heroida*, Martianus Capella *Titanida*, pro: *Briseis*, *Chryseis*, *Tritonis* cet.; ita Septimius dixit *Nereida* pro: *Nereis*, ut lib. I. 17. et alibi *Aulida* pro: *Aulis*, ubi vide quem attuli Munck. ad Hygin. — Infra Ed. Crat. *Liberumve*, et ex f. MSS. et Edd. cognominaverunt.

VIII. et singula) Bern. ei sing. Ed. Crat. eique sing. Mox S. Gall. opp. quaeque.

ascenditque ipse) Ed. Crat. et Merc. *ascenditque*. *Ipsa dein*, v. ad c. I. et Wopkens. p. 100. MS. Periz. *escenditque*. de quo ad III. 4. Infra S. Gall. sec. IX. *multum mare fat.* ubi *mare* sexto casu. Ed. Princ. *per multum mare fat.* Scil. *mare* casu sexto fuit etiam in MS., ex quo fluxit Ed. Princ.; editor autem effecit *per m. mare*, Cf. ad c. 10.

Sepiadum) *Sepia* nimirum piscis *καρφόρωτος*. ἡ δὲ *Σηπιάς ἀκτὴ* Strabonis testimonio lib. IX. *περιώδης*. Unde ratio nominis sponte se obtulit naturam rei potius quam poetarum fabulas sectantū. Sic aras, in quas Aeneae naves impactae sunt, *Ἰκκίου ῥῶτα* vocatas Servius annotavit ad illa Virgilii Aen. I. *Saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus arae Dorsum immane*. In ed. Veneta legitur *Sepianum littus*. Sed Noster *τὴν Σηπιάδα ἀκτὴν Sepiadum littus* eadem licentia transtulisse videtur, qua in aliis etiam nominibus e Graeca in Latinam terminationem convertendis usus est: nisi ipsa forte saxa, quibus Sepias asperatur, a Sepiarum similitudine Sepiades nuncupavit. Sicut Echinades insulas aliqui dicitas tradiderunt *διὰ τὸ τραχὺ τοῦ τόπου καὶ ὅλον ἀκανθώδες κατὰ τοὺς ἕλινους*, Eustathio recensente ad Dionys. Perieg. Praecipua autem celebritas Sepiadum littori postea demum Persicae classis naufragio parva est: de quo vid. Herodot. in Polym. c. 188. et sqq. Add. Pausan. in Arcad. Obscurus. *Sepianum* est etiam in Ed. Crat., quae ex Venet. expressa est.

difficultatem nomen eiusmodi quaesiverat, omni fere naves amittit: vix ipse cum his, qui in eodem navigio fuerant, liberatus. Ibi Pelea avum reperit, occultatum spelunca abdita et tenebrosa; et senex, vim atque insidias Acasti evitans, assidue nepotis desiderio, navigantes et si qui forte appulsi essent, speculari consuevit. Dein cuncta domus fortunarumque edoctus est, consilium aggrediendi hostes inire occipit: quum locum cognoscit, filios Acasti, Menalippum et Plisthenem, venatum profectos devenisse ad ea loca. Ibi quoque mutata veste Iolcium simulans, invenit: offert sese, eisque cupitum sui interitum referat. Ob quae iunctus his in venando, ubi seorsum ceteris Menalippum videt, eumque et paullo post fratrem eius insecutus interficit: in quorum inquisitionem servus quidam, Cinyras nomine, perquam fidus profectus, in manus iuvenis devenit.

nomen eiusmodi) Bern., S. Gall. opp. et Ed. Crat. *locium* — Infra Bern. *repperit*. cf. c. 10. Ed. Crat. *abdita et tenebrosa*.

et si qui forte) MSS. mei et Ed. Merc. om. *qui*. Ed. Princ. *et si qui forte*. Wopkens. p. 100. demit etiam *et*, legens *si forte*. *repperit* consuevit Crat. *consueverat*; in qua forma consentiunt libri scripti et editi cap. 15.

aggred. hostes) scil. suos; in universum dictum. Vulg. *hostes* Infra Crat. *dein venisse ad ea loca*.

Iolcium simulans) Ita rescripsi ex Cod. Arg. ubi *locium*. Ed. Med. ubi *locum*. Nam *Locrum*, quod est in vulgatis, locum utique hic non habet, cum ad *Iolcium* haec sint gesta. Omissum. Nomen urbis est *Iolcus*, τὸ Ἰόλιον *Iolcius*, et τὸ Ἰολκίον *Iolcius*. v. Bentl. ad Horat. Od. II. 13. 8, et Interpp. ad Ovid. Met. II. 158. Libri mei *Locrum*.

offert sese) Cod. Heinsii ad Vell. Pat. II. 45. 3. se. Mut. S. Gall. opp. Ob quaeque *vincitus his*. etiam Bern. *vincitus his*. et Ed. Merc. *cunctis his*.

in — inquisitionem — prof.) Ed. Crat. et Obq. ad — ut patet ut loquitur noster cap. 13 et 15. Sed ibi quoque noster forte *proposuisset in*, nisi sequens verbum cum *in* praepos. inciperet. Per haec librorum meorum et Merceri lectio stat salva latinitas.

comprehensusque Acastum affore nunciat, atque ita occiditur.

IX. Itaque Neoptolemus, mutata Phrygia veste, tanquam filius Priami Mestor, qui captivus cum Pyrrho ad ea loca navigaverat, Acasto obvius venit, eique, quinam esset, indicat, et Neoptolemum in spelunca fatigatum navigio somnoque iacere. Ob quae anxius Acastus, opprimere quam inimicissimum cupiens, ad speluncam pergat, atque in ipso aditu a Thetide, quae ad ea loca inquisitum Pelea venerat, re cognita reprimatur. Dein cunctis, quae adversum domum Achillis inique et adversum fas gesserat, enumeratis increpatisque, ad postremum intercessu suo manibus iuvenis liberat: persuadens nepoti, ut ne sanguine ulterius ulcisci cuperet ea, quae antecesserant. Itaque Acastus ubi se praeter spem liberatum animadvertit, sponte et inlico cuncta regni Neoptolemo

Gloss. — In seq. pro *Cinyras* Bern. *Tynirus*. S. Gall. opp. *Synirus*. Ed. Crat. *Cirmas*. Pro *iuvenis* Bern. *iuveni*. Pro *occiditur* Ed. Princ. et Crat. *occidit*.

IX. *Mestor*) Ita S. Gall. sec. IX. et Ed. Obr. In cett. *Nestor*. Idem Priamides occiditur lib. II. 43. Nisi Dietya memoria fefellerit, altero loco nomen debet esse corruptum. — Infra Ed. Crat. atque ipso aditu, et ad ea ipsa loca quaesitum.

increpatisque) S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *increptusque*. Ed. Obr. *increpitum*. Sed Ed. Crat. *increpatus*. S. Gall. opp. et Ed. Merc. *increpatusque*: unde Daceriam legendum *increpatumque* recte censuisse dicit Wopkens. p. 101. Scripsisse tamen, adiiicit Wopkensius, etiam Septimius potuit *enumeratis increpatisque*. Immo vero nihil aliud a Septimii manu profectum esse reor, nisi auctoritate Cod. Bern., qui diserto *increpatisque*. Rarum est particip. *increpatus*, atque optimis scriptoribus, quod sciam, iguarum; quare praefata ab aliis forma fuerat *increpitus*. cf. Gloss.

ut ne sang. — Cum nunc quisque tiro sciat, poni solere *ut ne*, aeque ac *quo ne* (lib. IV. 11.) pro simplici *ne* (v. Wopkens. p. 101.), tamen delendum *ut* pronuntiat Vindingius. Haeserat in his particulis etiam, a quo in Ed. Crat. profectum *ut ignosceret potius, neque sang.* — Infra pro *inlico* libri in loco i. e. *inlico*.

tradit. Inde iuvenis cum avo ac Thetide, n quisque qui secum navigaverant, summam re adeptus, in civitatem venit. Ibi a cunctis popularibus, quique iuxta inhabitantes sub imperio eius agebant, benigne et cum gratulatione exceptus, amorem sui brevi confirmat.

X. Haec ego cuncta ab Neoptolemo cognovi mihi memoriae mandavi, accitus ab eo, quae te pestate Hermionam Menelai in matrimonium suscepit. Ab eo etiam de reliquiis Memnonis cognovit mihi, ut tradita ossa eius apud Rhodum, qui cum Phalante, duce Memnonis, mari Troiam profecti, ductore interfecto ablataque pra-

cum avo ac Thetide reliquisque) Bern. *iuvenis acatide* nterque S. Gall. *cum avo achatide reliq.* Ed. Princ. *cum avo ac tide reliq.* Vides recte exprimi in Ed. Crat. et Merc. *cum avo (leg. ac) Thetide reliquisque*; atque male in Ed. Obr. verba ac *Thetide* eiecta esse. — Infra Ed. Crat. et Obr. *Ibique a cunctis.*

X. *ab Neopt.*) Ita S. Gall. sec. et Ed. Princ., non a *Neopt. apud Rhodum*) Scripta atque edita exemplaria, quae usque omnia *apud Paphum*: atque nulla mendis suspicio Septimii edita ad hunc usque diem tetigit; plenamque ista lectio fidem meruit a doctis, qui fabulas de Memnonis ossibus compararunt, dispoerunt atque explicarunt, ut Iacobs (*über die Gräber des Memnon in den Inschriften an den Bildsäulen desselben; in den Denkschriften der Academie der Wissenschaften zu München an. 1810. p. 4.*), Græv. Symb. et Mythol. Thl. I. p. 455, et alii. Atqui corruptus *apud Paphum* esse sole lucidius erit, si qui cum istoc. cap. narrat lib. IV. 4. coniunxerit. Ibi scil. audivimus: Phalantem, cum *Rhodos* appulisset, a Phoenicibus necatum esse, eiusque milites divisa se praeda *per Rhodi* urbes sese distribuisse. Quid igitur potest *per Rhodum* esse, quam scriptoris nostri manum fuisse *apud Rhodum*? Utilibus Memnonis, qui Phalante interfecto in Rhodi orbibus *per Rhodum* tradita sunt Memnonis ossa. Huc profecta Himera, receptis acceptisque ossibus Phoenicem navigat, in eiusque regione *per Rhodum* Palliochis ea sepelit.

Phalante) S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Crat. *Pallante*. S. Gall. opp. *Pallantho*. Bern., Ed. Merc. et Obr. *Phallante*. *Phalante* hic nominat Septimius, quem lib. IV. 4. *Phalam*: atque *Dymantem* vocat lib. I. 9, quem alii *Dymantem*.

mari ad Tr. prof.) Tres MSS. et Ed. Princ. *mare*: quam *per Rhodum* rietatem deprehendimus etiam cap. 8. Antiquam sexti *casus Iomus*

da, ibidem morabantur: utque Himera, quam nonnulli materno nomine Hemeram appellabant, soror Memnonis, ad investigandum cadaver fratris eo profecta, postquam reliquias reperit, et de intercepta praeda Memnonis palam ei factum est, utrumque recipere cupiens, intercessu Phoenicum, qui in eo exercitu plurimi fuerant, optionem rerum omnium ac seorsum fratris acceperit, praelataque sanguinis affectione, recepta urna Phoenicem navigaverit: delata dein ad regionem eius Palliochin nomine, sepultisque fratris reliquiis, nusquam repente comparuerit: cuius opinio exorta triplex; seu quod post occasum solis cum matre Hemera ex conspectu hominum excesserit; sive supra modum dolore affecta fraternae mortis, ultro praeceps ierit: vel ab his, qui incole-

mare usitatam esse docet Muretus ad Plant. Mil. Glor. 4. 7. 26; atque eundem exitum aliorum id genus verborum ex poetis probare haud difficile est. Praeterea libri mei et Merc. in Troiam. contra usum Septimii, qui centies et ubique ad Troiam. v. Gloss. ad l. 5.

Hemeram) Libri *Helenam*. Ed. Merc. *Hemeran*. — Infra Ed. Princ. *priusquam reliquias*. S. Gall. sec. IX. et Ed. Princ. *reppererit*. S. Gall. opp. *repererit*, sed sequitur *factum est*. Bern. et Edd. vulg. *repperit*. *Repperire* duplici litera *p* (poetis ob versum usitatum) habet Bern. etiam c. 2., ut Bern. et S. Gall. opp. c. 8, et passim MSS. aliorum pedestris orationis scriptorum; scil. pravo librariorum more: atque ex plurimis et optimis libris ubique viri docti restituerunt formam *reperire*. — Mox Bern. *interemia praeda*.

praelataque sang aff) Wopkens. p. 102. tentat *praevalente*. Cum necdum novissem Wopkensis Animadvv., equidem explicaveram: praevalente in eius animo consanguinitatis sensu. cf. Gloss. ad l. 20.

Palliochin) Uterque S. Gall. et Ed. Princ. *Phalliotim*. Ed. Crat. *Phalonem*. v. Obs. Infra S. Gall. sec. IX et Ed. Princ. *reliquiis fratris*. Ed. Princ. *comparuit*. Eadem *exorta est triplex*. et Crat. *exorta tripartita est*.

matre Hemera) MSS. *Himera*. Sed supra: *materno nomine Hemera*. Mox uterque S. Gall. et Ed. Princ. *ex consp. hominis*. Bern. *ex consp. hominum*. Edd. vulg. *e consp. hominum*.

praeceps ierit) S. Gall. sec. IX, Bern. et Ed. Princ. *praecesserit*.

bant, ob eripienda, quae secum habuerat, cum cumventa interierit. Haec de Memnone eiusque sorore comperta mihi per Neoptolemium.

XI. Post quae profectus Cretam, anno per nomine publico cum duobus aliis ad oraculum Apollinis remedium petitum venio. Namque nulla certa causa ex improvise tanta vis locustarum insulam eam invaserat, uti cuncta fructuum, quae in agris erant, corrumpentur. Itaque multis precibus supplicisque responso editur, *divina animalia interitura, insulamque proventu frugum brevi redundaturam*. Dein navigare cupientes, ab his qui apud Delphos erant, prohibemur: *importunum namque et perniciosum tempus esse*. Lycophron et Ixaeus, qui una ad oraculum venerant, contemtui habentes, escendunt navem, medioque feri-

rit. S. Gall. opp. *processerit*. Corrupte. Oscitantium videlicet Eboriorum menti inhaesit praecedens *excesserit*. cf. Gloss.

XI. *Post quae prof.*) Coniuncte post *Neoptolemium* positum pergitur in Ed. Merc. *postquam prof. Creta anno post nom. Perquam* est etiam in Bern. et Ed. Princ.: sed in illis *Cretam*; et que in utroque S. Gall., Ed. Crat. et Obr. *Post quae — Cretam insulam eam*) Legé *meam*, dicit Orellius. Bene.

responso editur) Ita libri mei et Merc., laudatque Wess. Sall. Cat. 56. Vindigius mellis arbitratur *responsum*; et sic in Ed. Crat. et Obr. Dignissima Septimio locutio *responso* quam non plane damnandam putat Wopkens. p. 102. cf. Ablativi praecedentes *multis precibus supplicisque* (i. e. post suppliciaque) videntur adduxisse ad correctionem.

proventu frugum) MSS. mei *provectu*. Ed. Princ. et Merc. *profectu*. Sed Crat. et Obr., nec non MS. Periz. apud Oudendorp. Apul. Met. IV. p. 275. *proventu*. Eadem obtinet confusio in Apul. I. l., Met. X. p. 728, XI. p. 795. aliisque locis, quibus *proventus* restituit post alios Oudendorp.

imp. namque) Bern. et S. Gall. opp. *importunamque et per* Infra S. Gall. opp. et Ed. Princ. *tempus est*. et mox *Lycophron Crat. Lycophion*

escendunt navem) Ita S. Gall. sec. IX, et MS. Periz.; quo etiam S. Gall. opp. scriptura *excedunt*. Bern., Ed. Princ. et *ascendunt*. Quinque locis formam *escendere* (de qua cf. Oudendorp.)

spatio fulmine icti intereunt. Interim, uti praedictum divinitus erat, eodem ictu fulminum sedata vis mali immersaque mari, et regio omnis repleta frugibus.

XII. Per idem tempus Neoptolemus, confirmato iam cum Hermiona matrimonio, Delphos ad Apollinem gratulatum, quod in auctorem paternae caedis Alexandrum vindicatum esset, proficiscitur, relicta in domo Andromacha eiusque filio Laodamante, qui reliquus iam filiorum Hectoris superfuerat. Sed Hermiona post abscessum viri, victa dolore animi, neque pellicatum captivae patiens, parentem suum Menelaum accitum mittit: cui multa conquesta super iniuria praelatae sibi a viro captivae mulieris, persuadet, uti filium Hectoris necet. Ceterum Andromacha, re cognita, instantis periculi vim subterfugit, auxilio popularium liberata: qui miserati fortunas eius, ultro Menelaum contumeliis prosecuti, vix a pernicie viri retenti sunt.

XIII. Interim Orestes adveniens rem cunctam cognoscit: hortatur Menelaum, ut incoepa perageret: ipse dolens praereptum sibi a Neopto-

ad Caes. B. G. VII. 46.) ex MS. Septimio restitui volebat Perizonius, ut ad lib III. 4. adnotavimus; sed hoc unico loco MSS. mei suffragantur. — Praeterea Ed. Princ. *navim*. Infra pro *fulmine* et *fulminum* S. Gall. opp. *flumine*, *fluminum*

XII. *reliquus*) MSS. et Edd. (praeter Obr.) *reliquis* i. e. qui ceteris superstes erat. Verum Ed. Obr. *reliquus*. quod magis placet, licet insolens sit formula *reliquum superesse*. cf. Gloss. Supra Bern., S. Gall. opp. et Ed. Crat. *Laodamanta*. Infra pro *patiens* Bern. et S. Gall. opp. *cupiens*. Ed. Princ. *cupiens*.

instantis) MSS. *instans*. Ad finem cap. Ed. Princ. *contenti sunt*.

XIII. *ut incoepa*) Libri *ut incepta*. Ed. Merc. et Obr. *ut incoepa*. Crat. *uti incoepa*. Mox Ed. Obr. *ipseque dolens*.

lemo Hermionae matrimonium, insidias advenient
parare occipit. Itaque primo ex his, quos secum
habebat quam fidissimos, speculatum de adventu
Neoptolemi Delphos mittit. Quis cognitis Mene-
laus, vitare huiuscemodi facinus cupiens, Spartam
concedit. Sed illi, qui praemissi erant, regressi
Neoptolemem Delphis esse negant. Quare co-
actus Orestes ipse ad inquisitionem viri profectus
alio quam ierat die remeat, ut sermo hominum
ferebatur, negotio perfecto. Dein post paucos dies
fama perfertur, interisse Neoptolemem: eumque
sermone omnium circumventum insidiis Orestis
per populum disseminatur. Ita iuvenis, ubi de
Pyrrho palam est, recepta Hermiona, quae sibi
antea desponsata erat, Mycenae discedit. Interim
Peleus cum Thetide, cognito nepotis interitu, ad
investigationem eius profecti, cognoscunt iuvenem
Delphis sepultum. Ibi, ut mos erat, iusta per-
solvunt: cognoscuntque in his locis interisse, ubi
visus Orestes negabatur. Ea res per populum
haud credita; adeo praesumpta ante iam opinio
de Orestis insidiis cunctorum animis inhaesera-

Quis cognitis) Bern. et Ed. Merc. *Quis.* Mox S. Gall. sec. P.
Ed. Princ. et Obr. *huiuscemodi*, non *huiusmodi*. Sequens *profec-*
Vindingius corrigit in *proficisci*.

alio quam ierat die) Ed. Merc. et Obr. *prof.*, *qua ierat*
rem. Sed Bern. *alio qua ierat.* S. Gall. opp. et Ed. Grat. *alio*
ierat. Edita denique a me lectio debetur MS. S. Gall. sec. P.
Ed. Princ. Intell. alterum, posterum diem.

ut sermo h. ferebatur) Non potest mihi persuadere Peris-
Diss. §. XXXIX. hic legam vel *ferebat*, vel *sermone*. Nam ut
sermo fertur i. e. circumfertur, sic similititer Liv. XXVII. 31
fama eius ageretur. ubi v. Gronov. Cf. Wopkens. p. 102. —
Grat. *imperfecto*.

desponsata) Sic scripsi praeeunte Ed. Princ. Vid. ad l.
Antea *desponsa*.

Ceterum Thetis ubi Hermionam Orestis iunctam videt, Andromacham partu gravidam ex Neoptolemo Molossos mittit, dolum Orestis eiusque coniugis insidias de interimendo foetu evitans.

XIV. Per idem tempus Ulixes, territus crebris auguriis somniisque adversis, omnes undique regionis eius interpretandi somnia peritissimos conducit: hisque refert inter cetera, *visum sibi saepius simulacrum quoddam, inter humanum divinumque vultum formae perlaudabilis, ex eodem loco repente edi: quod complecti summo desiderio cupienti sibi, porrigentique manus, responsum ab eo humana voce, sceleratam huiusmodi coniunctionem, quippe eiusdem sanguinis atque originis: namque ex eo alterum alterius opera interiturum. Dein versanti sibi vehementius, cupientique causam eius rei perdiscere, signum quoddam mari editum intervenire visum: idque secundum imperium eius in se iactum, utrumque diiunxisse. Quam rem cun-*

Mol. mittit, dolum Orestis e. con. ins. de int. f. evitans) Haec lectio est Ed. Princ., quacum convenit S. Gall. sec. IX, nisi quod pro *Orestis* habeat *Orestae*: quem Genitivum libenter reciperem, motus disputatis Heinsio ad Ovid. Her. VIII. 9, nisi idem MS. cum ceteris ubique constanter retinerent Genit. *Orestis*. Convenit etiam Ed. Obr.; nisi quod in hac pro *evitans* sit *verita*. At c. 8. *insidias evitans*. cf. Gloss. ad c. 7. In cett. libris multa cum varietate legitur *Mol. mittit domum, Orestem eiusque coniugem de interimendo foetu evitans*.

XIV. *peritissimos)* Crat. addit. *atque solertissimos*. In seqq. Ed. Merc. et Obr. *perlaudabilis*. Pro *namque ex eo* Wopkens. p. 103. *vult atque ex eo*. Pro *versanti* Crat. *percontanti*. ex mala glossa. Pro *intervenire* Ed. Princ. *intervenisse*.

diiunxisse) S. Gall. opp. *diu nixisse* i. e. *diiunxisse*, ut discrete legitur in S. Gall. sec. IX et Ed. Princ., editumque volui. Quam formam passim ex optimis et antiquissimis libris restituerunt scriptoribus viri docti, Bern. et vulg. *diiunxisse*. — Infra S. Gall. opp. et Ed. Princ. *exitialem ei pronunciant*.

cti, qui aderant, uno ore exitialem pronunciant, adduntque, caveret ab insidiis filii. Quo casu suspéctus parentis animo Telemachus agris, qui in Cephalenia erant, relegatur, additis ei quam fidissimis custodibus: praeterea Ulixes, secedens in alia loca abdita semotaque, quantum poterat, somniorum vim evitare nitebatur.

XV. Per idem tempus Telegonus, quem Circe éditum ex Ulixé apud Aeseam insulam educaverat, ubi adolevit, ad inquisitionem patris profectus, Ithacam venit, gerens manibus quoddam hastile, cui summitas marinae turturis osse armabatur: scilicet insigne insulae eius, in qua genitus erat: dein edoctus, ubi Ulixes ageret, ad eum venit. Ibi per custodes agri patrio aditu prohibitus, ubi vehementius perstat, et e diverso repellitur, clamare occipit, *indignum facinus, prohiberi se a parentis complexu*. Ita credito, Tele-

Quo casu susp. parentis an.) Ed. Princ. debetur haec lectio MSS. *Casu susp. parentis (Bern. patris) animo*. Vulg. *Ita susp. patris animo*. Quo casu i. e. quo facto, qua re. — Infra Ed. Princ. *relegatus*.

semotaque) Ita S. Gall. sec. IX, Ed. Crat. et Obr. Intell. lect. solitaria. Cf. lib. IV. 18. *semota ab aliis vita*. Al. *remotaque* lect. longinqua.

XV. *Aeseam*) Recte. v. Dacer. ad h. l. et Munck. ad Hec. fab. 127. p. 194. Uterque S. Gall. *apud eam insulam*. Ed. Princ. *Eubeam*. — Infra libri *scilicet insigne*, non *ins. scil.* Ed. Crat. *quidem summitas*; et *marinae cuiusdam turturis*; et *in qua gen.*; et *pater Ulysses*; et *tandem ad eum venit*. *Ibiq.* Ubique scholiastae manum agnoscis.

patrio aditu) Ita MSS. mei, Cod. Heinstii ad Ovid. Met. VI. 66, Ed. Princ. et Obr., non *primo aditu*. quod placeat Wopkensis; 103. Ed. Crat. *suspectior primo aditu*. Coniicias *patri aditu*. Ibi ad patrem, Justin. XXI. 6. *aditus regis*. Mox pro *prohibitus* Heinsius exhibet *prohibito*.

Ita credito) Ita S. Gall. sec. IX, Ed. Princ. et Obr., nec l. MSS. Oudendorpii ad Apul. Met. p. 472; atque ita correxerat Vindogius. Al. *credito*. non male, si quidem interpungis *Ita credito*

gonum ad inferendam vim regi adventare, acrius resistitur: nulli quippe compertum, esse alterum etiam Ulixi filium. Dein iuvenis ubi se vehementius et per vim repelli videt, dolore elatus, multos custodum interficit, aut graviter vulneratos debilitat. Quae postquam Ulixi cognita sunt, existimans iuvenem a Telemacho immissum, egressus, lanceam, quam ob tutelam sui gerere consueverat, adversum Telegonum iaculatur. Sed postquam huiusmodi ictum iuvenis casu quodam intercipit, ipse in parentem insigne iaculum emittit, infelicissimum casum vulneri contemplatus. At ubi eo ictu Ulixes concidit, gratulari cum fortuna, confiterique, optime secum actum, quod, per vim externi hominis interemtus, parricidii scelere Telemachum carissimum sibi liberavisset. Dein reliquum adhuc retentans spiritum, iuvenem percontari, *quisnam, et ex quo ortus loco,*

Telegonum — *adventare*: acrius resistitur: nulli quippe cet. Sed amat Septimius Ablativum huiusmodi cf. Closs. ad II, 5.

Dein iuvenis) Crat. et Obr. *At iuvenis*. In seqq. S. Gall. opp. *multos custodes*. Ed. Crat. *egressus foras*. Ed. Princ. *Sed priusquam huiusm.* corrupte, ut c. 10. Ed. Crat. *casu quodam subterfugit, ipse in praesentem ins. iac. mittit. Subterfugit* ex glossa.

infel. casum vulneri cont.) Bern. a m. pr. *casum mulieri. sec. in margine vulneri*. Ed. Crat. *feliciss. cas. vulnerantis*. In ceteris editis et scriptis libris nullam video varietatem. Mendum verbis inesse, sensit ille, a quo Ed. Crat. profecta lectio est; item Vindingius, qui corrigit *infel. casum vulnerati cont.* Ceteri viri docti silent. Conjecturarum, quibus in loco, proba latinitate destituta, mentem discruciaui, omnium facillima est *casum vulneris*, i. e. eventum vulneris: ad quam me evocarunt verba Sulpicii Severi Vit. Mart. 21. 4. *indicat fratribus casum mortis et vulneris*, i. e. id, quo (vel unde) acciderit mors et vulnus. cf. Oros. VII. 15. *casu morbi, quem apoplexiam Graeci vocant, suffocatus interiit*, i. e. incidente morbo, vel simpliciter morbo. Noster IV. 15. *exitus mortis*, i. e. id, unde mors evenerit, profecta sit, exierit. Amplius cogitet alius.

iuv. percontari) Ita uterque S. Gall. et Ed. Princ., non *percontari*. cf. ad III. 9.

se, domi belloque inclytum Ulixem, Laërtæ filium, interficere ausus esset. Tunc Telegonus, cognito parentem esse, utraque manu dilanians caput, fletum edit quam miserabilem, maxime discruciatum ob illatam per se patri necem. Itaque Ulixi, uti voluerat, nomen suum atque matris, insulam, in qua ortus erat, et ad postremum insigne iaculi ostendit. Ita Ulixes ubi vim ingruentium somniorum praedictumque ab interpretibus vitae exitum animo recordatus est, vulneratus ab eo, quem minime crediderat, triduo post mortem obiit, senior iam provectaeque aetatis, neque tamen invalidus virium.

se domi belloque) Cod. Heinsii ad Ovid. Met. XII. 185. et Ed. Merc. *qui se.* Ed. Crat. *consilio belloque.* ut Auson. Epit. Her. VII. de Antilocho: *consiliisque belloque bonus, quae copula rara.* Melius tamen glossa fuisset *pace belloque.* Heinsius corrigit *bellique.* v. 11 III. 26. — Mox Crat. *Laertis.* Sed c. 6. *Laerta finem vitae sciri* quam formam probat Heins. ad Vell. Pat. I. 9. 4. — *Tunc Telegonus* MSS. mei, non *Tum.*

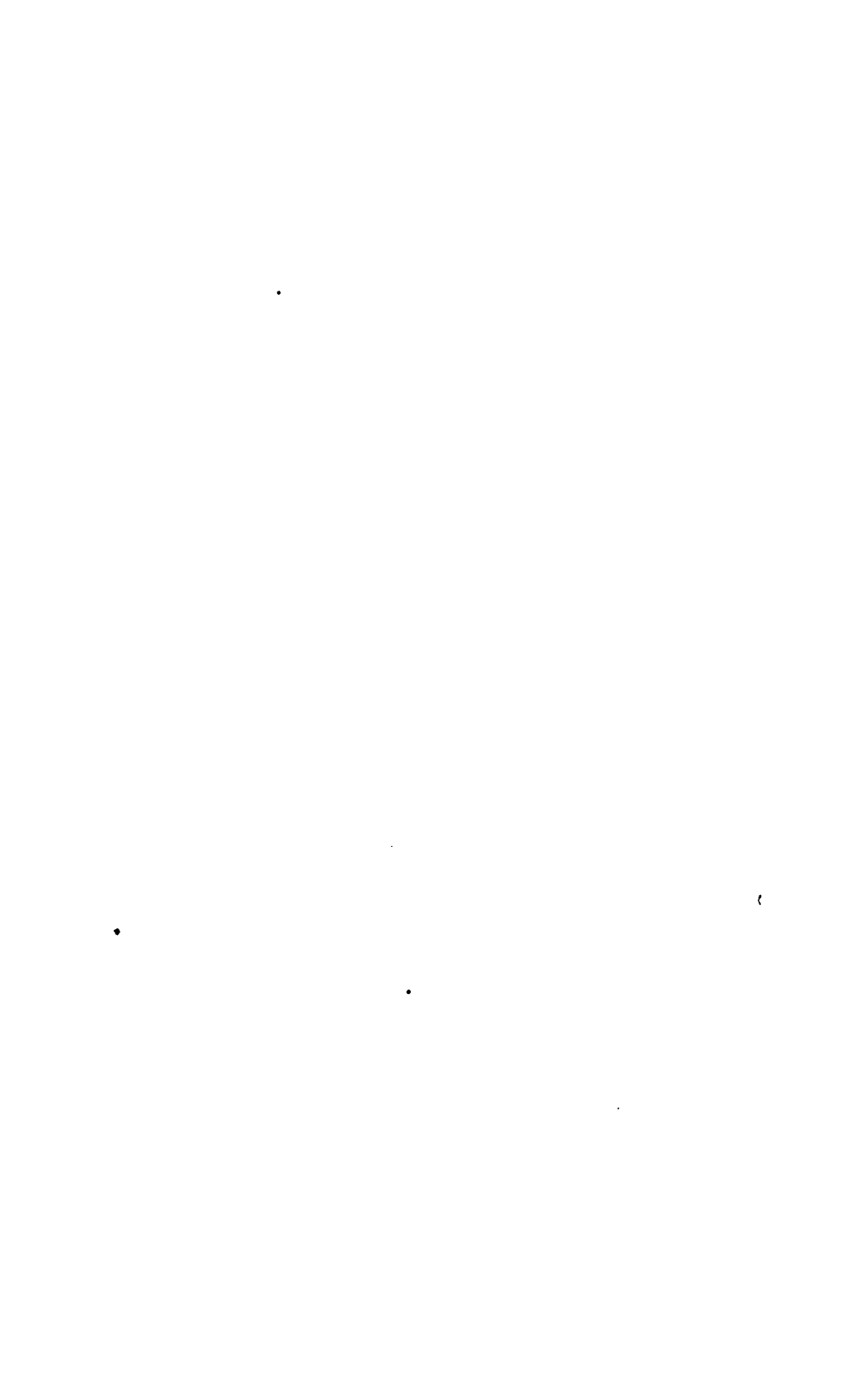
insulam) Ed. Crat. et Obr. *ins. quoque.* Mox MSS. mei *cris erat, non esset.*

vim ingr. somn.) Supplem. *Itaque Ulixes ubi vim ingr. ma- actus praed.* Ibidem pro *animo recordatus* legitur *agnovit.*

vuln. ab eo, quem min. cred) Supplem. *ab eo vuln. quem min. credidit, obiit, iam senior.* Ad *quem crediderat* intell. *se vulnerat.* Pessime dictum. Scribendum fuit, ut recte vidit Wopkens. p. 101 *vulneratus ab eo, quo m. cred, vel vulneratus, a quo m. cred* scil. *se vulnerari.* Lib. II. 15. *circumventus, a quibus minime d- cuerat,* scil. *se circumveniri.*

senior iam, provectaeque aet.) Libri mei et Merc. *senior, iam provectae aetatis.* Crat. *senior et iam provectae aetatis.* Potius mihi visa est lectio Ed. Obr., cui favent Supplem. *iam senior pro- vectaeque aetatis.*

GLOSSARIUM SEPTIMIANUM.

GLOSSARIUM SEPTIMIANUM

AD

LIBRUM PRIMUM.

I. *ex Minoe*) Cap. 13. *Thoas ex Andraemone*. c. 14. *Thetidis ex Chirone*. et sic saepissime Septimius. Graecum hunc usum animadvertit Perizon. Diss. §. XV,

postrema sua ordinans) i. e. testamentum ordinans, ut loquuntur Seneca Benef. IV. 1, Marcianus Pandect. V. 2. 2, Marcellus ibid. V. 2. 5.; vel: voluntatem ordinans postremam, ut loquitur Ammianus Marcellin. XXI. 5. Compara ista Sall. Hist. III. 5. *At tum maxime, ut solet extremis in rebus, sibi quisque carissimum domi recordari, cunctique omnium ordinum extrema munia sequi.*

Clymenae et Nauplii) scil. filius. Frequentissimus nostro Graecismus. Cap. 14. *Achilles Pelei et Thetidos*. *Amphiarai Amphiloehus*. *Poecantis Philocteta*. cet. Eodem modo *filia* intelligendum est lib. II. 5. *Astyoche enim Priami*. Cf. Perizon, l. 1. Ex Livio exempla aliqua collegit Gronov, ad Liv. XXVI. 12. Adde Freinshem. et Duker, ad Flor. II. 6. 19.

Nestori denupta) *Denubere* pro simplici *nubere* Septimio cum scriptoribus posterioribus amatum. Lib. II. 17. *regi denupta*. VI. 2. *denupta adultero*. VI. 6. *Telemacho denubit*. Apul. Apol. p. 543. *eam Claro fratri tuo denupturam*. pro quo mox: *si Claro nupsisset*. Met. V. p. 351, *deo profecto denupsit*. Cf. Ernest. ad Tacit. Ann. VI. 27.

vice sua — uteretur) i. e. partes suas ageret. Alii dicunt: *vice fungi, vicem explere*.

Plisthenis — magis, quam) *Magis* i. q. tam. Epist. *magis confisi ingenio, quam*, ubi vid. Wopkens. p. 2. inter alia affert Sall. Cat. 9. *Ius bonumque apud eos nobilibus magis, quam natura valebat*. Adde Plin. Panegy. c. *Ferae gentes non telis magis, quam suo coelo, suo sideribus mantur*.

parvis) De puerili aetate. v. Obrecht. Adde Burm. ad Ovid. Fast. II. 385, qui affert Sept. Cf. III. 21. 22. *parvis*.

vita functus) Eadem phrasi utuntur Capitolin. Cl. Albin. 5, Vopisc. Prob. 3, Spartian. Sever. 24. Pesc. Nig. Sulpic. Sever. H. S. I. 41. 6, I. 47. 4. Apud aureae aetatis scriptores non invenio. *Vita defunctus* dicunt Ovid. Her. I. 125, Gell. XIII, 5, Spartian. Sever. 15.

nihil dignum ad memoriam) Phaedr. IV. 20. 3. *quid putabit esse dignum memoriae*. Noster IV. 15. *nihil doloris*. Graec. μηδὲν λύπης ἄξιον. Illud: μηδὲν μὴ ἄξιον. Praepos. ad voci dignus adiungit Plautus Mil. 6. 4. 1. 21. *Ad tuam formam illa una digna est*, sed vim habet comparandi. Plane autem ut nostro loco Cicero de Rep. I. *noster ille amicus dignus huic ad iudicandum*, eamque constructionem agnoscit Vossius de Const. 13. p. 386.

secum eos hab. — educaverat) Laudat hunc locum ad Sall. Iug. 5. *eodem cultu, quo liberos suos, domi habitantibus* quae verba descripsit Hegesipp. I. 22.

singuli — quisque) Sall. Iug. 80. *quod singuli probris quisque quam plurimas uxores — habent*. Sueton. Cl. 60. *et singuli in suo quisque regno Caesareas urbes construxerunt*.

inter se — transiere) intell. tempus, vitam. Insole ellipsis. Accusativum adiciunt Tacit. Agric. 6. *Trium annorum quiete et otio transiit*. Sall. Cat. 1. *summa opum decet, vitam silentio ne transeant, veluti pecora*. Senec. Epist. 90. *hiemem transire*. De verbis *inter se* cf. ad V. 14.

II. *summa religione colitur*) Auct. B. Alex. 66.

religione colitur. Val. Max. I. 8. *praecipua religione cultum erat.*

benigneque salutos) Eadem formula c. 9. II. 50. et Cic. Phil. XIII. 2. Cf. Sept. V. 10. *benigneque adeunt, saluant.* Attende praeterea constructionem; expectes enim: *salutati — deducuntur.*

largiter magnificeque eos habuere) Locutio Graeca, Salustio frequens. Vid. Cort. ad Cat. II. 5, ubi Sept. citatur. Lib. II. 47. *Astynomen liberaliter habitam cognoverat.* Liv. II. 22. *liberaliter habiti cultique in calamitate sua.* Sall. Iug. eos — *accurate et liberaliter habuit.*

quae exhibebantur — accipiebant) Accipere quae exhibentur hic dicitur ut lib. V. 5. *accipere epulas.* ad quem locum vid. nos et Wopk. p. 87. Adiice Sulpic. Sever. V. Mart. 10. 7. *cibum una omnes — accipiebant.* ubi ex MS. Vorstius perperam praefert *percip.* Hegesipp. V. 24. *cum ex his plerique accepto cibo alvum purgarent.* Accipere sic etiam pro *bibere* poni adnotat Burmann. ad Ovid. Rem. Am. 740.

cum laetitia) Lib. II. 40. *cum ira.* III. 15. *cum audacia.* V. 3. *cum lacrimis.* V. 11. *cum ioco lasciviaque.* IV. 6. *cum quiete.* II. 24. *cum amicitia.* cet. More Sallustiano. Iug. 14. *cum moerore.* Iug. 54. *cum ira.* ubi v. Cort., et ad Cat. 51. 58. Millies ita etiam Apuleius, docente Oudendorp. ad Met. II. p. 170. Cf. Sueton. Ner. 34. *cum gaudio.* Liv. 38. 18. et Plaut. Mil. Glor. 3. 1. 9. *cum cura.* Cic. Q. Fr. I. 2. 2. *cum causa.*

III. *Per idem tempus)* De hoc Septimii usu cf. Cort. ad Sall. Iug. 65. 1.

Aenea aliisque ex cons. comitibus) i. q. comitantibus. Sueton. Vitell. 15. *duobus solis comitibus — domum clam petiit.* pro quo Ner. 25. *duobus solis comitantibus.* Ablativis istiusmodi absolutis, intellecto verbo substantivo, noster abundat. Lib. II. 41. *nullo palam hoste.* 4. *strenuis adversum se ducibus.* 8. *auctoribus nuncii Scythis.* 21. *tot egregiis atque inclytis ducibus.* 48. *undique versus inimicis regionibus.* Cf. ad I. 21, not. cr. Sall. Iug. 40. *trepida iam tum civitate.* Cat. 59. *ab dextra rupe aspera.* Iug. 67. *saevissimis Numidis.* Et sic alii. — *Ex consanguinitate* i. q. ex consanguineis.

Sall. Cat. 48. *alii ex coniuratione i. q. ex coniuratis. Q. Cort. ad Cat. 14. 1. ubi vicinitas pro vicinis.*

praeter ceteras) i. e. prae ceteris. Loquitur ita cap. 16. 20. II. 55. IV. 15. Cf. Ruhnken. ad Terent. Andr. 1. 51. Dictat. p. 12. Schop.

quod erat Helena — aufert) Citat Cort. ad Sall. l. 7. quod erat Iugurtha manu promptus — statuit cum obiciare periculis.

cum Helena agebant) i. e. vivebant. Sall. Ing. 108. l. cum Boccho Numida quidam — agebat. Tacit. Ann. III. 19. homines, qui tum agebant.

fieri amat) Quintil. IX. 5. ex Graeco translata Sallustii plurima, quale est: vulgus amat fieri. Respicit Sall. frag. VI. 10. Ad Sall. Ing. 34. 1. quae ira amat fieri, non preterit Septimii locus Cortium, neque Wasseum (c. 38).

in maius div.) Ut Liv. XXVIII. 31. verbis in maius extollere.

IV. *Quis cognitis) Cap. 20. Quis cognitis Agm. Sall. Cat. 27. Ing. 105. Quis rebus cognitis. Contracta forma, et nihil Septimio frequentius, aequae familiaris Sallustii est Tacito, Gellio et Apuleio, amaturque omnino recentioribus.*

abstractio coni.) pro raptu. Dixi in Praefat. p. 38 et 5 multo amplius) i. e. multo magis, plus. Cic. Ver. II. 34. aliquid amplius, quam ferre possent. Sall. Ing. 111. c. mis amplius valere. 69. spes praedae amplius, quam lassidius posse.

quas supra memoravimus) Memoravit mulieres cap. precedente. Cap. 15. post eos, quos supra memoravimus. Memoravit cap. eodem. Cap. 18. numerum, quem contractum supra exposuimus. Exposuit cap. praecedente. Lib. II. 14. quem sacerdotem supra diximus. Dixit cap. eodem. II. 49. rex, quem supra diximus. Dixit paucis ante lineis. Et sic saepissime noster, etiam in his Sallustii sui vestigiis insistens. Vid. Cort. ad Ing. 34. 1. Cf. nos ad II. 2

consilio excidisse) i. e. consilii, consulendi facultatem mentem amisisse. Apul. Met. VIII. p. 590. mente excidit. IX. p. 728. perturbatus medicus, excussusque toto consilio.

et — *spatio cogitandi privatus.* Senec. Nat. Quaest. II. 27. quo (tonitru) edito concidunt homines et exanimantur: quidam vero viri stupent, et in totum sibi excidunt, quos vocamus attonitos, quorum mentes sonus ille coelestis loco pepulit.

omni instrumento compositas) Dixi de hac phrasi in Praefat. p. XL. sq.

pro tempore) Cap. 6. *pro tempore armati.* II. 3. *pro tempore cohortati suos.* IV. 5. *instructi pro tempore.* Cf. Wopk. p. 4. Notum Sallustii loquendi genus, quod et alii imitati sunt. Attulit nostrum Cort. ad Sall. Jug. 49.

in tali negotio) i. e. in tali re, hoc rerum statn. Sall. Jug. 107. *ea res, ut in tali negotio, probata.* Amat noster dicere *negotium pro res* cum Sallustio. Lib. III. 3. *alias de tali negotio nihil se auditurum.* et sic alibi. Cf. Cort. ad Sall. Jug. 72.

navem ascendere facit) Vulcatius Sedigitus apud Gell. XV. 24. *Post insequi Licinium facio Attilium.* et mox: *Novo loco esse facile facio Lusium.*

ad indignationem ultimumque iniurias rapiebat) Uni verbo inungitur et Accus. cum praepos. et Supinum; plene ut apud Liv. XXXV. 33. *quo arcesseretur Antiochus ad liberandam Graeciam disceptatumque inter Aetolos et Romanos.* ubi Septimium conferre haud omisit Gronovius. Laudat eum etiam Cort. ad Sall. Hist. I. 9. qui hanc constructionem Sallustio eiusque aemulis veluti propriam esse animadvertit. Ab uno verbo pendet Infinit. et Accus. cap. 8. *indigne admissam iniuriam (esse), atque — multa alia reclamabant, 3. expugnata quippe domum (esse) — et alia disserebant.* II. 20. *fidem pacti — traditumque Polydorum refert.* Cf. ad III. 14. Substantivum et Coniunctivus idem verbum respiciunt Sall. Jug. 29. *locutus de invidia facti atque in deditionem uti acciperetur.* Supinum et Coniunctivus Hist. III. 10. *neque ego vos ultum iniurias hortor, magis uti rem cupiatis.* — Aliam imitationem significat Cortius ad Sall. Jug. 25. 7. *animus cupidine caecus ad inceptum scelus rapiebat.*

V. *ad Troiam veniunt*) Quae sit praepositionis *ad* cum nominibus urbium apud antiquos scriptores coniunctae ratio,

docuere Cort. ad Sall. Iug. 91. 4. et Iug. 57. 1; Oudendorp ad Caesar. B. G. I. 7. Significatur scil. non ingressus in urbem, sed accessus ad urbem; non intrari urbem, sed prope eam subsisti. Sic cap. 20. *eum non prius ad Troiam profecturum*. II. 12. *cuius ductu ad Troiam navigatum est*. Si amant recentiores addita praepos. etiam ingressum in urbem significare: ut nostro loco, et III. 17. *ad Troiam rediit*. V. 10. *ad Troiam eunt*. et saepe, pro: in ipsam urbem Troiam.

in loco) II. 36. *paulisper in loco retentis militibus*. II. 21. *pernoctatque in loco*. pro: in eo loco, ibidem. Sall. *h. ceteri in loco manentes ab iaculis — corpora tegere*. Hegesipp. II. 15. *omnes in loco manere Romanos*. III. 20. *ut pedes in loco manerent*.

properatione navigii inconsulte usum) De voce *navigatio* dixi in Praefat. p. XXXIII. sq. Totum locum explicat Gronovius Obs. Eccles. c. 25: „necessario magis quam consulte festinate navigatione usum;“ cogitans forte de fama, Paridem metris hostes, ad Helenam recipiendam emissos, inter quos ipse Menelaum fuisse testis est Auctor *ῥῶν Τρωϊκῶν* in Bibl. Ufenbach. V. p. 661. Videtur sensus hic esse: properavit per navigationem, sed inconsulte hoc fecit; unde factum, ut de recta via aberraret, et ad Cyprum deferretur. Aeschyl. Perioch. p. 738. Toll. *Nonnulli autem opinati sunt, quod Alexander cursu deerrasset, delatusque ad Aegyptum fuisset* et q. seq. Alexandrum, Troiam versus cursum dirigentem ventis et tempestatibus de via deiectum esse, pervulgata apud veteres fama.

Phoen. delapsus) i. q. lapsus, navigans. Val. Flacc. II. 127. *Vade, age, et aequoream, virgo, delabere Lemnon*. I. 1. *naviga, pete*. Apul. Met. VII. p. 457. *Cum primum Actiacum, quo tunc, Macedoniâ delapsi, grassabamur, cepisset*. Simplici lapsus eodem sensu Ovid. Met. XIV. 8.

insidiis necat) Ut II. 12. *insidiis invadit*. VI. 2. *insidiis capit*. VI. 3. *insidiis interficit*. Hegesipp. IV. 19. *insidiis urbem cepit*.

apud Lacedaemonam) pro: in urbe Lacedaemone. Sic *apud Troiam* cap. 6. 12. II. 8. V. 4. 17. et alibi pro Troia.

VI. 2. *apud Corinthum*. VI. 4. *apud Cyprum*. VI. 6. *apud Cretam, apud Ithacam*. Scriptores Hist. Augusti saepe *apud Baias* pro *Baiis*, docente Salmasio ad Capitolin. Anton. Phil. 6. p. 309. b. Eadem ratione Apul. de Dogm. Plat. p. 181. *dic, qua apud Delon Latona fertur Apollinem Dianamque peperisse*. Sulpic. H. S. II. 11. 1. II. 17. 2. *apud Babylo-niam*. II. 31. 6. *apud Hierosolymam*. V. Mart. 18. 3. *apud Parisios*. pro: Babylone, Hierosolymae, Parisiis. Oros. IV. 4. *apud Formias, apud agrum Calenum, et alia*. Apud antiquos praepos. *apud* nominibus urbium adiuncta solet significare: prope, circa. v. Cort. ad Sall. Iug. 20. et 57. Atque ita accipiendum Septimii cap. 13. II. 9. *apud Troiam*.

universam domum eius in scelus proprium convertit) Exph-ea: omnem eius rem familiarem (*domus enim, ut saepe apud Graecos οἶκος, οἰκία, hic ponitur pro re familiari*. Cf. Perizon. Diss. §. XV.) sceleris sui praedam, sceleris sui mercedem fecit, scelesti propriam sibi fecit, per scelus sibi vindicavit. Aemulatur Sall. Iug. 14. 11. *regnum eius sceleris sui praedam fecit*. ubi Sept. locum describere Cortius et Wasseus (c. 15). Hist. I. 7. *et plebis innoxiae patrias sedes occupare pauci satellites, mercedem scelerum*. Cf. Perizon. l. l. et praecipue Obrecht.

quae ad ostentationem regiae magnificentiae fuerit) Sen-sus: omnia, quae ostentabant, indicabant regiam magnificen-tiam; omnia, in quibus situs erat opum regis splendor; omnes regis magnificas et splendidas opes. Auct. B. Alex. 74. *ad ostentationem regiae fiduciae*. Iustin. XXIII. 3. *velut in ostentationem fragilitatis humanae*. Cf. Sall. Hist. II. 7. *scenis ad ostentationem histrionum fabricatis*. In eundem sensum Curt. VIII. 24. *apparatum regiae magnificentiae ostendere*.

casum — deflentes) *Casus* pro morte. v. ad IV. 9. So-let de praepos. in verbis compositis vim verbi augere; sed saepissime apud nostrum et omnino scriptt. posteriores *deflere* ponitur pro simplici *flere*. Cf. ad III. 9.

reliqui praedae) v. Praefat. p. XLI.

ascensionem prop.) Absolute pro: ascensionem navium. Ut Liv. XXVIII. 8. et Dares c. 19. *excensionem facere, scilicet e navibus*.

regis necem defenderent) Diximus de hac formula in Praefat. p. LV. sq.

VI. *legatorum Palamedes*) Lib. II. 20. *Graecorum Menelaus*. 52. *barbarorum Hectore et Sarpedone, Graecorum Diomede*. 58. *barbarorum Aeneas — nostrorum Ulixes*. 43. *Priami filiorum Antiplus*. III. 14. *Graecorum Guneus*. Notarunt hunc Graecismum iam Perizon. Diss. §. XV. et Wopk. p. 56

consilium valuit) Laudat Cort. ad Epist. ad Caesar. de Rep. Ord. II. 10. 6. *patres consilio valere decet*. Cf. Sept. V. 6. *consilium praevalerat*.

conducto concilio) „Graece συναγωγὸν ἐκκλησίαν, συναχθείσης ἐκκλησίας. Cap. 8. *senes conducit, συνάγει τοὺς πρεσβυτέρους vel τοὺς γέροντας*.“ Verba sunt Perizonii l. l. Latinitati vindicatur elocutio verbis Nonii p. 274. Merc. *Conducere, colligere, convocare*. Var. Manio: *Manius mane suscitatus, rostrum suum rostra adfert, populum in forum conducit*. Dicit Sulpicius H. S. II. 41. 1. II. 47. 1. *Synodum congregare*. Hegesippus I. 41. *concilium congregare; congregare ducere*. et sic saepe uterque *congregare*, quo sensu noster *conducere*. Heinsius ad Ovid. Met. IV. 375. adnotat, frequenter esse apud Dictyn *conducere Senatum* pro Senatum cogere. De *Senatu* nusquam apud nostrum sermo est; atque etiam exempla, in quorum numero Dictyn Heinsius producit, huc non quadrant.

interiaciens memoriam) Tacit. Ann. II. 10. *pleraque latino sermone interiaciebat*.

astruens) i. e. sermone adiungens. Apul. Met. V. p. 531. *imprimens oscula suasoria — his etiam blanditiis astruit: mi melite, mi marite*. ubi vid. Oudendorp.

quantis mortalibus) i. e. quot, quam multis. Lib. II. 6. *Quanti Pelopidae*. Senec. Controv. V. 33. *quanti fortes viri? quanti tyrannicidae?* Ammian. XXXI. 4. *quantos undique — colligere potuit canes*. Cf. Arntzen. ad Aurel. Vict. de Or. Gent. Rom. c. 17. p. 33.

Haec atque alia huiusmodi inf.) Sall. Iug. 32. 1. *Haec atque alia huiusmodi saepe dicundo*. De verbo *inferre* cf. ad IV. 10.

videbat — ut — moverentur) Cic. Verr. III. 68. *videtis, ut moveat Apronium*. Virgil. Georg. III. 250. *vides, ut pertinetet*. Cf. Benth. ad Horat. Epist. I. 1. 91.

taciti, vultu tamen) Intell.: quamvis taciti essent. Eadem ellipsis lib. II. 25. *tristior aliquantum — Helenam tamen prodendam minime rebatur*. II. 42. *genibus Achillis, auxilium renuentis, tamen obvolvebantur*. Cf. Gronov. ad Liv. XXIII. 19; Cort. ad Sall. Iug. 55. 1.

permixta miserationi vis) Explica: in sermone inerat quaedam vis, permixta miserationi. Val. Max. I. 8. *miseri simul ac felicitis complorationi permixta fuit gratulatio*. Apul. Nat. Deor. (p. 324. ed. Bip.) *Eventus autem vel Fors insunt omnibus permixta mundanis*. Cum Dativo iungit *permixtus* Apul. Met. XI. p. 817. et 784; Plin. H. N. XXXVI. 19. Copula *atque* explicativam vim habet; de qua Goerenz ad Cic. de Leg. I. 21. p. 88. et II. 12. p. 149. Dicit scil. Septimius, Palamedem miro genere orationis singula exposuisse; iam autem disertus expedit, qua in re illud mirum genus situm, et duo adfert: orationis vim ac vigorem, et miserationem illi sermonis vigori immixtam.

domum ad se) i. e. domum suam. Lib. II. 4. *ad se domum — digrediuntur*. Plaut. Amph. 2. 2. 127. *me advenire nunc primum aio ad te domum*. Mil. Glor. 5. 1. 195. *ut ad te eam iam deducas domum*. Pseud. 3. 2. 78. *qui te ad me adducam domum*. Exempla ex Terentio proponit Ruhnk. ad Eun. 3. 5. 28. Dict. p. 98; alia ex aliis Oudendorp. ad Caes. B. C. I. 55; Brem. ad Nep. Timol. 1. p. 299; Wopkens. p. 5.

concilium dimittitur) Infra c. 11. *concilium dimittit*, Dares c. 38. *concilium dimisit*. Noster V. 1. *dimisso conventu*, Dares c. 8. *concionem dimisit*. Atque *consilium* et *concilium* *dimittere* dicit ipse Cicero Orat. I. 26. Leg. II. 12. ut et Livius XXVIII. 26.

VII. *venit*) pro *revenit*; ut loquitur II. 27. *legati ad exercitum venerunt*. Utrumque locum laudat Oudendorp. ad Apul. Met. VII. p. 471.

Quis rebus anxius) i. e. ob has res; ut VI. 9. *ob quas anxius*. II. 13. *ob crebras incursiones — anxius*. Cf. Cort. ad Sall. Iug. 70. 5. *timore socii anxius*.

nihil pensi aut consulti patientes) Sall. Cat. 5. 6. *neque quidquam pensi habebat.* Cat. 12. *nihil pensi, neque moderati habere.* Iug. 41. *nihil pensi, neque sancti habere.* Sallustium imitantur etiam Sueton. Ner. 34. *neque quicquam pensi habuit.* Lactant. VI. 1. 8. *nihil pensi aut moderati habere.* Sulpic. H. S. II. 50. 2. *nihil pensi, nihil sancti habuisse.*

praeda atque libidine transversi agebantur) Sall. Iug. 6. extr. *quae etiam mediocres viros spe praedae transvorsos agunt* ubi cf. Cort. Iug. 14. *ne quos amicitia — transvorsos agunt* Flor. IV. 2. 9. *Hinc dolor transversum egit.* ubi cf. Duker. Quid sit transversum agere doceris ex verbis Catonis ap. Cort. VII. 3. *adversae res se domant, et docent, quid opus sit praesto; secundae res laetitia transvorsum trudere solent a re consulendo atque intelligendo.*

VIII. *quid agendum esset, consulit*) Cap. 7. *quid agendum — videretur, consulit.* 9. *bonum animum uti gerere hortatur.* II. 6. *ut — ferret deprecantur.* 9. *hortatur uti festinarent.* 15. *persuadent uti — descenderet.* et sic saepe praeter. Idem loquendi mos frequens est Sallustio et Caesari. Cort. ad Cat. 44. 3; Oudend. ad Caes. B. G. I. 8.

reguli) hic et alibi apud Sept. vocantur Priamidae, eadem ratione, qua in Sallustii Iugurtha Adherbal, Hiempsis, Iugurtha, et apud Livium et Iustinum alii regum filii. v. Cort. ad Sall. Iug. 11. 2.

inconditis moribus) i. e. indecenti et barbaro more. Lib. III. 22. *raptum res incondito more perrexisse.* II. 35. *inconditis moribus ac dispari sono vocis.* Cf. III. 10. *inconditus clarus.* Similia ex Tacito, Livio, aliis congressit Heins. ad Vell. Pat. II. 14. 1.

cupidine animi praeceps) Explicatur ex Sall. Iug. 9. *explendam animi cupidinem praeceps.*

Ita — populus contemptui habitus — domum discedit) Sall. Iug. 34. *Ita populus ludibrio habitus e concione discedit.*

IX. *bonum animum — gereret*) Eadem formula lib. I. 7. et 9; cuius loco aliis scriptoribus frequentior *bonum animum habere.* v. Cort. ad Sall. Iug. 54. qui Sept. laudat. At tamen Plaut. Asin. 2. 1. 9. *callidum ingenium gerere.* S.

Iug. 43. *gerere animum invictum*. 54. *parem*. 107. *fortem*. Cf. Sept. IV. 15. *aequum animum habere*. III. 3. *bono animo agere*.

genita videretur) Lib. II. 39. *quod signum lacessentibus videbatur*. II. 33. *tanquam ab omnibus concessa res videretur*. Haud raro apud Romanos *videtur* idem sonat, quod Graecum *quίvεται* i. e. palam est, certum est, vel simpliciter, est. Sulpic. Sever. H. S. I. 7. 4. *ex ea tamen tribu atque terra, de qua ipse oriundus videbatur*. ubi v. Vorstius, qui affert Iustin., Cic. et al. Apul. Apol. p. 381. *qui — testamentum, quod verum sciebat, pro falso infamarit, tanta quidem pertinacia, ut, cum Lollius — verum videri et ratum esse debere — pronuntiasset, contra — iuraverit vecordissimus iste tamen, illud testamentum fictum esse*. ubi alia conguessit Priscaeus Not. p. 5. Ex scriptoribus Hist. August. alia Casaubon. ad Capitolin. Max. duob. 6. p. 21. a.

cuncta retexuit) Cap. 11. *cuncta, quae ab Al. commissa essent, retexuit*. i. e. replicavit, ordine perlustravit. Apul. Met. IX. (p. 202. Bip.) *ordine mihi singula retexere*. Claudian. B. Gild. 325. *talia dum longo secum sermone retexunt*. Auson. Mosell. Praef. *breviter belli Troici causas retexuimus*. Cf. Vopisc. Aurelian. 15. *longum est, cuncta pertexere*.

an poenarum) scil. causa. Sall. Cat. 51. *ne quis divitiarum magis, quam iniuriae bellum incoeptum diceret*. Adde Obrecht. et Cort. ad Sall. Iug. 88. 4. Latinis in hoc loquendi modo praeiverunt Graeci, apud quos nihil frequentius intellectu *επιστα*, ut sexcenties docuere viri docti. v. Oudend. ad Caes. B. G. IV. 1. Cf. Sept. IV. 22. *legatus pacis missus* i. e. pacis causa, pacis agenda causa.

parum constabat) Citat locum Cortius ad Sall. Iug. 50. *Patres, probarentne tantum flagitium, an decretum subverterent, parum constabat*.

X. *a recto consilio praepediebat*) Sall. Iug. 52. *a bono honestoque impediebat*. *Praepedire* i. q. impedire. Lib. II. 3. *praepeditus trunco vitis*. III. 19. *praepedito — nixu*. Illustrat verbum Cortius ad Sall. Iug. 28. 5. *quos omnis avaritia praepediebat*.

nunc Priamum, modo filios) Lib. III. 16. *nunc planctus*

crebri, modo — silentium. Respondent sibi nunc — modo etiam Apul. de Habitudo. (II. p. 180. Bip.) *hanc ille heros iustitiam modo nominat, nunc universae virtutis nuncupatione complectitur.* Cf. Sept. V. 10. *nunc Graeci cum Troianis, rursusque hi apud naves amice agere.*

complexu divelli) Pedestris oratio magis amat *divelli ab aliqua re.* Sall. Cat. 50. *liberos a parentum complexu divellere.* Septim. IV. 11. *neque ab eo divelli.* Sine praepos. Horat. Od. I. 36. 19; Ovid. Met. XIV. 115. Cf. Virgil. Aen. IV. 616, *complexu avulsus.*

Ita bonum publicum materna gratia corruptum est) Sall. Iug. 25. 3. *Ita bonum publicum — privata gratia devictum.* Dicitur *bonum publicum* etiam Sall. Cat. 28; Liv. II. 1; Tacit. Ann. XIV. 38. Consimiliter Gell. VII. 5. *optimum publicum*; alii *malum, egregium publ.* Cf. Cort. ad Sall. Iug. 37. 7.

medius astans) Lib. II. 41. *Ulixes medius astans.* II. 14. *haud procul astans.* Apul. Met. VI. p. 429. *astans ego non procul.* Ovid. Met. V. 114. *cui procul astanti.* De *adstare pro stare* cf. Ruhnken. ad Terent. Phorm. IV. 3. 2. Dictat. p. 257.

facto silentio) Cf. Liv. XXVIII. 27; Q. Claudius ap. Gell. IX. 13; Plaut. Amph. Prol. 15.

optionem Helenae — offert) Sall. Iug. 79. 8. *Graeci optionem Carthaginensium faciunt.* ubi v. Cort. Noster VI. 10. *optionem rerum ac fratris acceperit.*

neque sibi cum Menelai matrimonio convenire) Ex Plaut. Pseud. 4. 7. 9. *cum his mihi nec locus nec sermo convenit.* Terent. Ad. 1. 1. 54. *haec fratri mecum non conveniunt, neque placent.* Apul. de Mund. p. 345. *Talis quippe humilitas deieci et minus sublimis officii ne cum homine quidem convenit ei, qui sit paululum conscientiae celsioris.* Ex his, inquam, locis nimis festinanter olim correxisse mihi videor *neque sibi cum Menelao matrimonium convenire.* Nam non solum *res mihi convenit cum aliquo, sed etiam mihi convenit cum re* latine dici, celebrata arguit sententia Senecae: *Cui cum paupertate bene convenit, dives est. Non qui parum habet, sed qui plus cupit, pauper est.* cct. Recte igitur verba

Septimii interpretatus esse videtur Artopoeus in Ind.: se non contentam esse cum Menelai matrimonio. Quae vi Septimianam formulam reosperere plures Lexicographi; neque debuere cum Senecae loco praetermittere ii, qui nuper Forcellini Lex. ediderunt. Possis etiam explicare: sibi, sive suo animo non conveniens esse, vel non addicere, non placere matrimonium Menelai. In quem sensum Ovid. Rem. Am. 311. *Haeserat in quadam nuper mea cura puella: Conveniens animo non erat illa meo.* Cf. Heins. ad Ovid. Her. V. 77. Varie nostrum locum tentavit Wopkens, p. 7. sq.

habentes Helenam) Lib. II. 20. *habentes Polydorum.* Graec. ἄχωρτες, κρητῆσσαντες.

XI. *contestandi — gratia*) Disputavi de hoc verbo in Praefat. p. XLII. sq.

ultionem brevi testatus est) Explicat Perizonius Diss. §. XXXVIII: minatus est, denuntiavit ultionem; coarguitque Septimium malae latinitatis. Explico: pronuntiavit et affirmavit, brevi tempore affore ultionem. Eadem notione lib. II. 8. *in communem perniciem praecipitatum iri testarentur.* Sueton. Tit. 9. *fratrem — ne in minore quidem honore habere sustinuit, sed — consortem successoremque tentari perseveravit.* Et sic alii, Cf. Sulpic. Dial. I. 26. 5. *cum Dominus ipse testatus sit, istiusmodi opera — ab omnibus fidelibus esse facienda.* i. e. factum iri pronuntiaverit.

ira percitus) Liv. VI. 38. *percitus ira Camillus.* Cf. Ruhnken. ad Terent. Hee. III. 3. 17. Dictat p. 221. Schop.

quod non frustra eos habuit) Lib. II. 37. *quae res non frustra eos habuit.* i. e. eos non frustrata est, non sefellit. Idem significat Sall. Jug. 10. *neque ea res falsum habuit.* Formulam *frustra habere aliquem* habes ap. Tacit. Ann. XIII. 37; Plaut. Amph. Argum. 2. 5.

imperfecto negotio) Eadem loentia lib. II. 27. V. 17; ut *imperfecta re* H. 21. *Imperfectum* dicitur, quod susceptam et aliquatenus productum est, sed nondum ad finem perductam et absolutam. Sed Septimius illa vocabulo usus est eodem sensu, quo caeteris scriptoribus usitatissimum est et fere perpetuum *infectum*, i. e. frustra et sine omni progressu in-

ceptum. Attamen ne accusa nostrum; nam prorsus modo Liv. I. 54. *re imperfecta redit Gabios*, ut ex consensu exprimentum curarunt editores omnes, Liv. init., ubi editum *infecta re*, nonnulli libri habent *inter e. imperfecta*, quod considerandum.

non legatis, sed aversus se) Ab eodem verbo Dativus et Accusativus cum praepos. Plane ut Apr. I. p. 79. *ad hospitium Milonis ac dehinc cubiculo meo* ubi cf. Oudendorp. Met. II. p. 161. *herbulam — ob poris, et aliam pectori eius imponit.*

XII. *disseminata — fama*) Lib. II. 23. *ex seminato per mortales. 26. per populum disseminati* VI. 13. *per populum disseminatur*. Cf. Cic. pro Pl. *disseminatus dispersusque sermo*. Sulpic. V. Mart. 18. *morem disseminare.*

in unum conveniunt) Sall. Jug. 11. *reguli in unum venerunt*. Supra c. 4. *in unum coeunt*.

praeconium fidei erga legatos Antenoris praef.) I. cunctus casus est. Genitivus *fidei Antenoris* noster verba *erga legatos*, quae a *fidei* reguntur: ut loco V. not. cr.) verbis *sub adventum Sullae* inseritur in quae verba pendent ab *adventum*. Frequentior ordo: *lae in Italiam adventum, et praekonium Antenoris etos fidei.*

locis atque imperiis) Lib. II. 26. *ex hisce fini imperiis*. Amant iungere Graeci *χωραί (χωρία) κα Argi, Diomedis regnum*) Syntaxis est: deligitur nus locus, nempe Argi (plurali numero), regnum media.

XIII. *ubi tempus visum est*) Cf. II. 27. 55. 91. *postquam tempus visum est*. Imitati sunt Sallust Tacitus, Florus, alii.

ingenti nomine virtutis atque corporis) i. e. in tute atque corpore. Cf. II. 48. Sall. Cat. 53. *ingens* fragm. VI. 10. *ingenti corpore*. Utrumque paulo gitor Cat. 5. *magna vi et animi et corporis*. Hi *ingens ipse virium atque animi*. Eadem, qua most Ammian. XIX. 1. *vir ingenti nomine doctrinarum*

gentibus doctrinis. Cf. Sept. II. 9. *ipsi clari atque magnifici ingenti nomine.*

secutus comitatum) Dixi de hac phrasi in Praef. p. LII. *quam verissime potero exponam*) Sall. Cat. 18. *quam verissime potero dicam.* Cat. 4. *quam verissime potero paucis absolvam.* Apul. Apol. p. 507. *dicam igitur quam brevissime potero.*

XIV. *studio — virtuteque et gloria sup.*) Haeserunt viri docti in Ablativis; de quibus Oudendorpius ad Sueton. Tib. 62. ita: „Duos Ablativos vario sensu iungi uni verbo, saepissime docuerunt viri docti, atque ita capi debet Septim. I. 14. *studio — superabat, sive per studium.*“ — Ceterum ante oculos noster habuit Sall. Iug. 6. *Qui ubi primum adolevit, pollens viribus, decora facie, sed multo maxime ingenio validus — et cum omnes gloria anteiret.* ubi Sept. produxit Cortius, similemque locum lib. II. 4. *Is namque Hercule genitus, procerus corporis, ac pollens viribus cet. Iam tum i. e. iam in primis adolescentiae annis.*

vis quaedam inconsulta et effera morum impatientia) Lux affunditur his verbis ex Philostrat. Heroic. X. 5. p. 712. Olear. *Ἐμάχορον δὲ ὁ μὲν Παλαμῆδης γενναίως τε καὶ σωφρόνως, ὁ δὲ Ἀχιλλεύς οὐ καθεκτώς. ὁ γὰρ θυμὸς ἐξαίρων αὐτὸν ἐς ἀταξίαν ἤγευ.* Septimium ad manum habuisse videri possit Latinus interpres, qui postrema verba vertit: *vis enim inconsulta, ipsum efferens, in confusionem coniiciebat.* Anna Dacera et Barthius bene comparant Horatianum (Art. Poet. 121.) *Achilles iracundus.* Inesse *vis inconsulta* dicitur ei, qui lacessitus sine mora, haud prius rem animo considerans, vitur; *morum impatientia*, qui impetus sui animi non potest coercere. Nam *mores* sunt ingenia, indoles, natura; *impatientia* est incontinentia. Obscoenissimo loco Met. (II. p. 35. Bip.) de se ipso scribit Apuleius: *paulisper inguinum fine lacinia remota, impatientiam Veneris Fotidi meae monstrans* cet. cum animi sui impetum, ad concubitum instigantem, non potest coercere; cum sibi temperare nequit, quin statim gustet Venerem. Met. X. p. 680. *impatientia furoris altius agitata, diutinum rupit silentium.* Florid. p. 77. *ut impatientia linguae commendationem ingenii quaerant.* Trahe etiam ad nostrum

locum Virgil. Aen. X. 895. *effera vis animi*. quae verba fecit Hegesipp. I. 41. Val. Flacc. V. 517. *effera ira*. I. 79. *effera corda*. Cf. Oudendorp. ad Apul. de Mund. p. 360. noster locus producitur.

insignes armorum specie) Peculiaris Septimio locutio. III. 15. *gens — specie armorum inclita per mortales*. II. 1. *Aiax — magna armorum specie*. quod Artopous in h. explicat: speciosus in armis.

avo Hercule) ut II. 35. *genitore Talamene*. Ablat. ab Cf. ad e. 3.

vicaria morte coniugis fata propria protulerat) *Profe fata propria* est: mortem sibi destinatum producere, diffin. vel, ut Vindingius ait, vitam prolongare. Virgil. Aen. XII. 5. *ut depositi proferret fata parentis*. Cf. Senec. Octav. 341. *pal palmis cogente metu fata*; e. i. natando mortem effugere. Tat. Rem similiter exprimit Hygin. fab. 245. *Alcexis — propter Admetum coniugem vicaria morte obiit*. Laudat Septimius Dreesem, ad Ios. Iscan. V. 340.

medicinae artis) Iuxta haec verba ponunt Varro L. IV. 18; Hygin. fab. 274; Augustin. Confess. IV. 3; alii. Wopkens. p. 9. Omnino amat Septimius sic coniungere. Substantiva, ut alterum quasi abundare videatur. Lib. III. 1. *senecta aetas*. V. 7. *avis aquila*. V. 10. *legati viri*. V. 2. *Graci homines*.

post discessum eius ad deos sagittas divinas) Hygin. fab. 102. *ob id beneficium Hercules suas sagittas divinas ei dedit*. Vell. Pat. I. 2. *anno octogesimo post captam Troiam centesimo et vigesimo, quam Hercules ad deos excesserat*. Perperam Barthius et Vindingius *discessum* pro morte accipit, cum significetur secessio e terra in coelum, ubi in deum numerum Hercules relatus est.

XV. *promptiores animos ad bellum — facit*) Caes. B. G. III. 19. *promptus animus Gallorum et alacer ad bellum gerenda*.

conditione prolii) pro belli. Cap. 11. *grande proelium concitaretur*. Tacit. Ann. XIV. 58. *nullum proelio finem extiterent*. ubi Lipsius volebat *bello*. Iustin. III. 6. *classis et militum robore proelium reparavere*. Iul. Eusebius

B. C. c. 3. *terminare*, quod gerebat, proelium festinavit. et sic saepe posteriores. Cf. Casaubon, ad Spartian. Sever. 14. p. 611. b.

in duas partes exsectum) Lib. II. 49. *bifariam excisam hostiam*, V. 10. *excisis in partes duas hostiis*. Promiscue igitur dicit *exsecare* et *excidere in partes*. Herodotus (v. Obs.) in eodem ritu adhibet *διατέμνειν*, Apollodorus *διατερεῖν*, Plutarchus *διχοτομεῖν*. Ieremias Propheta XXXIV. 8. *vitulum*, quem conciderunt in duas partes. Attamen nihil in Septimio mutandum; solent enim ita loqui posteriores. Et enim V. 12. *exsecare aures*. plane ut Lamprid. Commod. 9. *exsecare brachium*. Apul. Met. IV. p. 273. *exsecare cervicem*. IX. p. 665. *exsecare gulam*. Rursusque noster III. 15. 16. 18. *excidere manus*. plane ut Apul. Met. V. p. 364 (et Oros. V. 12.) *excidere caput*. ubi cf. Oudendorp.

Orienti Occidentique dividit) i. e. disposuit Orientem versus unam partem, alteram Occidentem versus. Lib. V. 10. *uti pars ad solem, residuum ad naves spectaret*. De coeli regionibus nihil Livius, qui lib. XL. 6. ita: *Caput mediae canis praecisae et prior pars ad dextram cum extis, posterior ad laevam viae ponitur. Inter hanc divisam hostiam copiae armatae traducuntur*. Nihil etiam Herodotus, qui: τὰ ἡμίτομα διαθεῖναι, τὸ μὲν ἐπὶ δεξιῶ τῆς ὁδοῦ, τὸ δ' ἐπ' ἄριστερά. Ac nescio an apud Septimum huic ritui aliquid Romani sit admixtum. Liv. I. 18. *Inde ubi, prospectu in urbem agrumque capto, augur Deos precatus regiones ab Oriente ad Occasum determinavit, dextras ad meridiem partes, laevas ad septentrionem esse dixit*.

per religionem) scilicet iurisiurandi; quod quidem addi solet, ut c. 12. et alibi. — Constructio loci est: inimicitias sibi cum Priamo esse confirmant; et confirmant porro, se non prius bellum deserturos esse. Cf. Wopkens. p. 10.

bellum deserturos) Monuimus de hac formula in Praefat. p. XLIII.

pure lauti) Plaut. Rud. 2. 1. 12. *salsi lautique pure domum redimus*.

sibi adhospitalavere) Etiam de hoc loquendi genere exposuimus in Praefat. p. XLIII.

XVI. *rectorem omnium*) i. q. duocem. Cf. c. 19. II. Tacit. Hist. II. 17. 56.

consensu omnium secundo rumore) Abundanter dicta nam *secundo rumore* est: secundis animis, omnibus favoris et applaudentibus; ut patet ex Tacit. Ann. III. 29. *Haec secundo rumore, ita adversis animis acceptum, quod Claudii socer Seianus destinaretur.* Cf. Wopkens, p. Oudendorp. ad Apul. Met. IX. p. 639.

summam belli atque exercitus) Liv. XXXI. 57; Suet. Domit. 6; Virgil. Aen. X. 70. *summa belli.* Liv. XXXII. *summa universi belli.* Caes. B. G. VI. 34. et B. C. I. *summa exercitus.* Cf. Septim. V. 9. *summa civitatis.* VI. *summa regni.* Hegesipp. II. 14. III. 1. V. 52. *summa litiae.*

magnus atque clarus habebatur) Sall. Cat. 53. *clarus magnus habetur.* ubi Sept. laudat Wasse (c. 57). Tacit. Ag. 18. *clarus ac magnus haberi Agricola.* Sall. Jug. 92. *et clarus antea, maior et clarior haberi coepit.* Sulpic. II. 7. 4. *Daniel clarus antea, clarior haberi coepit.*

Praeponuntur — Palamedes cum Diomede) Lib. I. *Idomeneus cum Merione habuere.* II. 6. *Achilles cum Diomede pervenere.* III. 18. *Meriones cum Ulixe destinatum confecti.* II. 20. *Ulixes cum Diomede profecti.* V. 7. *Diomedes et Ulixe dissimulantes.* et alia. *Cum* ponitur pro: et; hinc pluralis numerus verbi. Nonnulla ex Septim. adferunt Oudendorp. ad Apul. Met. III. p. 224. et Davis. ad Hirt. B. Africae. Et sic loquuntur alii. v. Gronov. ad Liv. XXI. 60 et II. 21; Cort. ad Sall. Cat. 43. 1.

campestri exercitui) Vid. Praefat. p. XLI.

diurnas vigiliarumque vices) h. e. excubias, et vigilias quae sunt nocturnae, ait Artop. Ind. v. *vices.* *Vigiliae* de custodiis militum, qui ad vigilandam sibi vicissim succedunt.

instrumenta militiae — arma, tela, equi, naves — parantur.) Sall. Jug. 45. *arma, tela, equos, cetera instrumenta militiae parare.*

belli studio ardebat omnis Graecia) Sall. Hist. I. 2. *ardebat omnis Hispania citerior, scil. bello;* ubi v. Cort.

955. Hegesipp. II. 11. *Ardebat omnis Iudaea*. Flor. III. 5. 22. *novis motibus ardere Asiam*. Alia Oudendorp. ad Sueton. Caes. 70.

toto biennio) c. 18. *toto quinquennio*. Sueton. Tib. 51. *Toto quidem triennio — semel omnino eam — vidit.*

vis magna navium — fabricatur) Tacit. Ann. XIV. 29. *navesque fabricatur plano alveo*. Phaedr. IV. 6. 9. *fabricasset Argus opere Palladio ratem*. Oros. IV. 7. *Romani et ipsi classem fabricari atque instrui praeceperunt*. Praeterea saepissime noster *vis pro*: multitudo. v. Artop. Ind.

multa milia exercituum) Intell. *multa milia hominum ex exercitibus*, qui de variis regionibus atque regnis in unum contracti, sub suo quisque duce agebant. Sequens *incuria navigandi* satis breviter dictum, *pro*: negligendo earum rerum apparatus, quae navigationi erant necessariae.

undique versum) De hoc secundi saeculi scriptoribus proprio dicendi genere diximus in Praefat. p. XLIX.

XVII. *necessarium cibi*) Cap. 23. *cibi necessaria*. Amat noster neutra pluralia sequente Genitivo. Lib. II. 28. *quaedam ornamentorum*. III. 21. *cuncta regni* IV. 4. *reliqua praedae*. V. 7. *sacrorum consueta*. ibid. *praeclara operum*. Ex variis scriptt. talia colligunt Drakenb. ad Liv. XXXVII. 58; Oudendorp. ad Apul. Met. III. p. 230; Vechner. Hellenolex. I. 29. p. 202; Wopkens. p. 11.

mandatum acceperant) In frequentissimo Supini usu Salustium imitatur. Lib. II. 25. *nuptum tradere*. II. 7. *hiematum discedunt*. II. 44. *coenatum deduci*. II. 57. *exploratum egredi*. alia permulta alibi.

penuria fatigaretur) i. e. sollicitaretur, vexaretur. Tacit. Ann. IV. 6. *annona acri plebs fatigabatur*.

XVIII. *ob locorum conditionem*) *Ob* ponitur *pro*: secundum, *pro*; ut lib. II. 19. *ob singulorum merita*. 35. *ob mercedem*. Cf. Plaut. Asin. II. 2. 80. *ob asinos ferre argentum*. *pro* quo ibid. 102. *argentum afferat mercator pro asinis*. Virgil. Aen. VII. 182. *ob patriam pugnando vulnera passi*. Festus v. *obiter*: *quod avum ob patrem habet, id est pro patre*.

pedestres milites) Ammian. XXI. 13. *pedestris equitum militia*. *Pedestres* (scil. milites) equitibus opponit loc. XI. 9. *Frequentia sunt: pedestres copiae, pedestris exercitus quia per omnem Graeciam cet.*) *Rationem reddit Scaevola, cur equorum numerus longe fuerit pedestrium copiarum multitudine inferior: scil. quia ob egestatem per omnem Graeciam pabuli equitatus usus prohibetur; qui usus, si prohiberetur, multo maior evaderet pabuli egestas. Durissima est elliptica oratio multo maiore egestate i. e. multo maiore futura egestate, si equitatus usus non prohiberetur.*

necessarii — apparatus) Lib. II. 9. *rebus bello necessariis*. Infra c. 21. *sacrificio adornant*. II. 22. *nati liberum*. 41. *locus pugnae opportunus*. III. 4. *adhibito equitum busto locum dimetiuntur*. 13. *paratus proelio*. Ubique datur ponitur loco Accusativi cum praepos. *ad*.

neque pretio neque gratia — inlici quivis) Sall. Cat. *neque gratia neque precibus neque pretio Ciceronem impetrare quivere*, ubi Sept. afferunt Interpp. Iug. 30. *aut pretio gratia effecturum*. Iug. 16. *pretium aut gratiam anteferebat societatem militiae — sequeretur*) Lib. III. 3. *societas*. Sall. Cat. 48. *societas periculi*, alii alia. Tertia etiam huiusmodi formula *militiam sequi*; contra *societatem militiae* sequitur latinitas est.

classium numerus) pro: navium; ut lib. II. 11. *maximam classium admotam littori*. 12. *hisque tutelam classium tradunt*. Flor. III. 6. 8. *quippe quum classibus suis et classibus Rhodiorum abundaret*. Usus hic imprimis poetarum. Sine discrimine invenitur etiam *classes* et *classis*. v. Dicitur ad Flor. I. 18. 4.

praeparatus instructusque) Lib. III. 17. *instructi — paratique*. Sall. Iug. 74. *pro tempore parati instructique*. loc. XI. 2. *instructo paratoque exercitu*. Cf. ad II. 52.

profectionem — retardaret) Cic. Fam. VII. 5. *aut pedire profectionem — aut certe tardare*.

XIX. *navigandi festinatione*) Apul. Met. X. p. 11. *contatio veniendi*. Cf. ad III. 11.

imprudensque religionis) i. e. ignarus, nescius. Liv. XII. 14. *Acarnean duo iuvenes — templum Cereris, imprudenter*

ligionis — ingressi sunt, Sept. laudat Heins. ad Ovid. Her. XXI. 122.

irane coelesti, an ob) Lib. II. 35. *taedione an recordatione*. 30. *alione casu an*. Sall. Jug. 67. *misericordiane an pactione*. Jug. 14. *nationesne an reges*. Et sic saepe Sallustius, Tacitus, Iustinus, Gellius, Apuleius, praeeuntibus Comiciis, praesertim Plauto.

corp. pertentatis) Diximus in Praefat. p. LII.

lues invadit) Lib. II. 30. *morbus gravissimus exercitum invadit*. *Lues* i. e. pestis, λοιμός, quae luem, perniciem spargit. Senec. Thyest. 88. *luem sparsura pestis*. — *Invadit* absolute ponitur, ut saepe apud Sallustium et Livium, v. Cort. ad Cat. 2. 5; Gronov. ad Liv. XXVIII. 20.

in dies magis magisque saeviens) Lib. II. 30. *malo paulatim magis magisque ingravescere*. II. 7. *mare in dies magis magisque saevire occoepit*. III. 3. *atque in dies magis magisque aestuare desiderio*. Cf. Cort. ad Sall. Cat. 5. 7.

fatigare) i. e. invadere et corrumpere. Lib. II. 33. *qui antea fatigabantur — relaxari*. Vim verbi explicuit Bremi ad Nep. Eum. 12. 4. cf. Burmann. ad Ovid. Am. II. 13. 2.

promisce) Monui de hac forma in Praefat. p. XLVIII.

prorsus nullus funeri modus neque requies) Citans hunc locum Cortius ad Sall. Cat. 25. extr. illud *prorsus* significare dicit: in summa, verbo. Bene. Sallustii verba sunt: *prorsus multae facetiae multusque lepos inerat*. Cf. Jug. 23. 30. 76. Trahe huc etiam Sept. II. 43. *prorsus nullo — intacio*. 46. *prorsus uti nullus reliquus caedis fieret*. V. 12. *prorsus nulla requies stragis*. Sallustium imitatus est etiam Apuleius: Met. II. p. 126. *prorsus gladiatoriae Veneris antecoenia*. Florid. p. 60. *Prorsus, inquam, hoc erat primum sapientiae rudimentum*. Apol. p. 589. *prorsus, inquam, ne omnia persequar, si avitum cet, et sic persaepe*. Sulpic. H. S. II. 46. 4. *prorsus multa in eo animi et corporis bona cerneret*. Apuleius amat etiam iungere *prorsus denique*. — Cave credas Barthio, *finis* notare dicenti pestilentiam, contagionem. Vim vocis ipse illustrat Septimius sequentibus: *uti quidque malo obviam fuerat vastabatur*. cap. 20. *Necque interim ullus finis vastitatis*. V.

12. *prorsus nulla requies stragis*. II. 30. *postquam nullus nisi modus, et in dies plures interibant*. Est igitur finis stragis funesta clades, quae fit grassante pestilentia. Cf. Wopen P. 12.

uti quidque malo obviam fuerat, vastabatur) Nexu stro et Sallustio familiarissimus. v. Artop. Ind. et Cortio Cat. 59. 2.

deo plena) Simillimus locus lib. V. 8. *Inter quae sollicita Cassandra, deo plena, victimas cet.* cf. V. 16. *repleta*. Iustin. XL. 1. *divino spiritu repleta*. Apul. Met. VI. p. 582. *divino spiritu repletus*. cf. Barth. ad. h. 1.

Dianae iram fatur: eam namque — poenas ab ex. expetere) Explicata: fatur, iram Dianae in causa esse; ut expediendus etiam simillimus locus lib. II. 50. *Apollinis iram pronunciat: eum namque — poenas ab ex. expetere*. Ibid. restitucionem virginis pronunciat, i. e. restituendam esse virginem.

nec leniri) i. e. minui, scil. iram. Sall. Hist. IV. *lenita iam ira*. Tacit. Ann. I. 12. *nec ideo iram eius leni* Apul. Met. IX. p. 658. *numinum coelestium leniendis* Eadem vi Sept. II. 35. *vis mali leniri visa*. V. 16. *uti eum sui — leniretur*. quem locum exhibet Wasse ad Sall. G. 23. *qui Ciceronis invidiam — leniri credebant*. Porro III. 2. *animus non lenitur*. IV. 10. *ut concitatus animus lenitur*. Sall. Iug. 11. extr. *neque lenitur animus ferox*. Cf. Orend. ad Apul. Met. X. p. 685.

malo obviam properaret) Lib. II. 29. *obviam ire sentis* tiis. i. e. resistere, contra niti; in qua notione noster sentitur Sallustium, docente Cortio ad Iug. 5. 1. Cf. Artop. Ind. v. *obviam*.

effusius ac sine modo militiae vagaretur) Lib. II. 43. *palantes effusique ruere*. pro quo IV. 12. *dispersi palantes ruere*. Sall. Iug. 105. *temere et effusi cunctes*. Iug. 55. *effusi exercitu praedari*. — Porro Sall. Iug. 102. *nec acie, in ullo more militiae, sed catervatim*. Tacit. Hist. I. 58. *in ullo more et ordine militiae*. Contra Septim. II. 55. *sine ullo ordine aut modo proelia inire*. 58. *sine modo atque ordine barbaris ruentibus*. Hegesipp. V. 6. *egrediuntur plerique pro-*

ruptim, sine ordine, sine ullo modo. V. 16. *Itaque in praedam festinantes passim sine ordine, sine modo currere, alius alium praevenire.* V. 29. *vincentium clamores sine ordine et modo personabant.* Explicatur *sine modo* ab ipso Sept. II. 12. *sine ullo ordine ac disciplina militari.* Explicationi sunt etiam Liv. XXIII. 27. *sine imperio, sine signo, incompositi, inordinati in proelium ruunt.* Sall. Jug. 97. *sine signis, sine ordinibus equites, pedites permixti.*

muneris atque partium) Explica: in quatuor partes dividitur exercitus, ita ut aequentur munera et partes, ut cuique et munus (imperatorium) aequum, et aequa exercitus pars obveniat. Cuique pars militum numerus, quibus imperarent, tribuebatur, etiam Palamedi, nisi quod hic, in locum Agamemnonis substitutus, etiam summa exercitus bellique potiretur. — Vellem melius se expressisset, ut salvus mansisset totius capituli egregius sermo,

quadripartitur) De hoc verbo Praefat. p. XLIII. sq.

XX. *suus vastitatis*) *Vastitas* est pestilentia, ait Barthius. Male. Est coorta ex pestilentia strages hominum, unde vastitas, solitudo efficitur. Cic. in Pison. 55. *qui (wilites) cum uno genere morbi affligerentur, neque recreare se quisquam posset, qui semel incidisset; dubitabat nemo, quin violati hospites, legati necati — hanc tantam efficerent vastitatem.* In eundem sensum c. 19. adhibetur *vastare* in his: *uti quidque malo obviam fuerat, vastabatur, i. e. ubi pestis invasit, strage omnia loca repleta hominibusque desolata sunt.*

et ob id) Vid. Praef. p. L. Etiam de seq. vocabulo *insperabile* dixi in Praefat. p. XLIX.

nullo consilii particeps) Sall. Cat. 17. *consilii huiusce participes.* Jug. 70. *omnium consiliorum participes.* Cf. Sept. I. 15. *eius consilii haud expertem.*

tanquam ab Agamemnone) scil. scriptas, acceptas. Lib. II. 5. *nunciantes Agamemnoni — pacem concordiamque cum Telepho.* scil. initam esse. Insolentiores ellipses.

litteras — ad Clyt. perfert) Laudat inter alia Oudeud. ad Apol. Met. VI. p. 421.

quarum sententia haec erat) Sall. Iug. 9. *earum sententia haec erat.*

promissi fides impleretur) Lib. III. 18. *fidem promissam confirmavit.* II. 37. *suscepti negotii fidem complere.*

pro negotio) i. e. pro re sua perficienda, in rem sua. Cf. ad II. 32.

fidem fecerat) i. e. effecerat ut fides haberetur, ut crederetur. De qua formula Duker, ad Flor. III. 16. 6; Cf. ad Sall. Iug. 24. 9; Schwarz. ad Plin. Paneg. 74.

propter gratiam Helenae) Hegesipp. I. 35. *quod appellavit Antoniam propter Antonii gratiam.*

affectione paternae pietatis motus) i. e. sensu patris amoris motus; paterno amore motus; ob amorem erga filios Nimium adfectant recentiores multitudinem verborum. Trud. Poll. trig. tyr. 16. *paternae indulgentiae affectione permotus.* Cf. Septim. VI. 10. *praelataque sanguinis affectione.* Apul. Met. IV. p. 293. *sanctae caritatis affectione* — pignora Apol. p. 545. *fatigatione itineris affectus.*

an ne tam inlicito) *An sine praecedente particula interrogativa.* Lib. II. 31. *pertinacia animi, an ob amorem captivae.* quem locum exhibet Davis. ad Caes. B. C. III. 32. Lib. IV. 4. *permoti querelis Rhodiorum, an cupidine irripiendarum rerum.* Cf. Heins. ad Ovid. Fast. II. 594; Cf. ad Sall. Cat. 25. 3.

persuadendi genere) Dixit ut cap. 6. *miro genere orationis.* Aurel. Victor de Caes. cap. ult. *orandi genere iucundoque.* Et saepe de studio, arte, facultate hoc nomen usurpatur bonis auctoribus. Wopkens. p. 13. Abundanter etiam dicta haec accipere possis, pro: persuadendo, oratione; ut cap. 21. *sacrificii genus* pro: sacrificium. Alia id genus Gronov. ad Liv. XXIV. 52; Cort. ad Sall. Iug. 4.

iucundus acceptusque) Lib. II. 29. *gratum acceptumque in exercitu.* Infra c. 23. *res pergrata atque accepta.* IV. 4. *amabilis atque acceptus popularibus.* II. 15. *vir optimus acceptusque in exercitu.* En Sallustii aemulum. Iug. 12. *acceptusque semper fuerat.* Iug. 108. *Mauro* — *carus acceptusque.* Iug. 70. *carum acceptumque popularibus.* Coniungit

rus acceptusque Sallustii exemplo Sulpicius H. S. I. 2. 6. I. 25. 2. I. 35. 2. et alibi. Cf. Valer. Max. V. 5. *cara est uxor, dulces liberi, iucundi amici, accepti affines.*

XXI. *quibus id negotium datum erat*) Liv. I. 9. *quibus datum negotium erat*, cf. Sall. Cat. 40, Gell. X. 3.

quam ecce dies foedari et coelum nubilo tegi coepit) Si paulo mutas: *ecce dies foedari et coelum nubibus coepit (tegi)*, plenus fluit heroicus versus. Verba poeticum habent colorem, totumque portentum eleganti et poetico sermone scriptum. De nexu *quam ecce* v. Praefat. p. L. *Ecce* de re improvisa, inopinata, ubi res horrenda et repentina significatur. v. Serv. ad Aen. II. 270. Coniungit Sallustius Iug. 15. *ecce ex improviso*; quod amat Ammianus Marcellinus. *Foedare, foedus* saepe de coelo tempestatibus turbato. Sall. fragm. VI. 22. *nubes foedare lumen*. Tacit. Hist. I. 18. *foedum imbris diem, tonitrus et fulgura - turbaverant*. Cf. Wopkens p. 13. *Nubilo* pro nubibus, poetice; ut etiam Apul. Met. XI. p. 767. *noctis atrae fugato nubilo*; qui saepe *mentis nubilum*.

confusione aëris ereptum lumen) De poetica imagine *confusione aeris* disputavi in Praefat. p. XXXVIII. *Lumen* scil. diei. Sall. fragm. VI. 22. *nubes foedare lumen*. Sept. affert Cort. ad Sall. Iug. 21. 2.

Inter quae tam tetra) Peculiare Septimio exordium. Lib. II. 8. *Inter quae tam sollicita*. II. 43. *Inter quae tam trepida*. III. 22. *Inter haec tam miseranda*. III. 10. *Inter haec tam foeda*. IV. 14. *Inter quae tam laeta*. Cf. Sall. Cat. 43. *Inter haec parata atque decreta*.

coeptum omitterent) Sall. Iug. 93. *incoeptum omittere*, ubi vid. Cortius, Apul. de Deo Socrat. p. 163. *coepta omittere*. Cf. Sept. II. 6. *apparatum belli laeti omittunt*.

detrimeto militum) i. e. strage et iactura militum, quorum ex pestilentia numerus minuebatur. Lib. II. 3. *magno suorum detrimento*.

inter tantam animi dubitationem) Sall. Iug. 30. *inter dubitationem et moras Senatus*.

post Troianam victoriam) v. Praefat. p. XLI.

in vicem virginis) Laudat inter alia Oudend. ad Apul. Met. II. p. 171.

consensescere) i. e. remittere, deficere, paulatim mini-
Cic. de Senect. 9. *quamvis consenuerint vires atque defecer-*
Alia dant Obrecht., Vinding., Duker. ad Flor. I. Proci-
8; Brem. ad Nep. Alcib. 5. 3.

XXII. *Quae postquam et Ul. cons. patef.)* Ad quae per-
quam intell. patefacta sunt. Lib. II. 50. *eorum autem, quae*
consilio acta essent, ordine exposito; quae etiam Ag. poli-
tus, quaeque iurasset. intell. eorum ordine exposito. Lib. V.
ea quae antea gesta essent temere et inconsulta, non per-
scil. gesta esse. cf. not. cr. ad I. 9.

ad lucum vergit) Lib. II. 5. *ad naves pergit.* 45. *pergit*
ad eum locum. 46. *ad tentoria pergunt.* et alia. Sall. lugur-
ad flumen pergit. 59. *pergit ad oppidum.* 94. *ad locum per-*
Liv. III. 46. *pergere - ad portam.* Sulpic. V. Mart. II. 2.
locum pergit. H. S. II. 15. 4. *pergit ad reginam.* II. 16. 5.
castra hostium pergunt.

inclamans) i. e. vehementer et acerbe alloquens. Cf. Bet-
ad Horat. Serm. I. 9. 75.

ab inquietudine) v. Praefat. p. XXXIX.

ni paruissent) pro parerent; ut lib. III. 19. *quam tenu-*
fuisse, pro esset. Familiarem hunc usum esse scriptoribus
qui labente latinitate scripserunt, docent Casaubon. ad Ca-
tolin. Anton. Phil. 27. p. 395. b; Salmas. ibid. 29. p. 401.
et aliis locis. Etiam optimos scriptores non esse absque
modi exemplis adnotat Ruhken. ad Terent. Andr. I. 5. 1.
Dict. p. 56.

reformatoque iam die) De hac formula Praefat.
XLIV.

deliberantibus cunctis) Improperie dicat noster *delibe-*
tibus, pro dubitantibus, quaerentibus; non tamen de hoc
optimis scriptoribus usitata recedit. Consule Wasseum
Sall. Fragm. I. 12. WORKENS. p. 14. *Deliberare* est dis-
tare, ait Nonius p. 282. Merc. adducitque Terent. Phor-
II. 4. 17.

comprehendere, moxque immolant) Utcunque illud
prehendere acceperis, Perfecto Indicat. an Infnit. Praes.,
tanda temporis enallage. Lib. II. 6. *ad Telephum perre-*
cumque deprecantur. 17. *Cylicas aggreditur, ibique Lyrnessum*

cepit. III. 8. *cominus tibiam ferit, atque excedere ex acie coegit*. Sall. Jug. 26. *Adherbalem necat, dein omnes puberes — interfecit*. Cat. 57. *castra movet, ac — consedit*. Frequens etiam altera enallage. Lib. II. 1. *evolant navibus — custodes caedere*. 39. *comprehendere fratrem eumque cogunt*. IV. 1. *fletum tollunt, neque — fiduciam credere*. V. 3. *gemitum edunt — annuere*. Supra c. 19. *Agam. adeunt, eumque primo orare*. Cf. Cort. ad Sall. Cat. 21. 4.

reseratum est coelum) Proprie *reserantur* (a *sera*) fores, portae, domus; hinc *reserari* dicitur etiam coelum, quod, tempestatibus foedatum, purgatur et serenatur. Exemplis a viris doctis allatis adde Apul. de Mund. p. 359. *Ventorum proelia cientur — fulminat coelum — tempestates configunt, micant ignes, imbres rumpuntur: et rursus placatis omnibus amoenam laetitia mundi reseratur*. Auson. de Mosell. 12. *Purior hic campis aer: Phoebusque sereno Lumine purpureum reserat iam sudus Olympum*. Boethius Consolat. lib. I. Metr. III. *Desuper in terram nox funditur. Hanc si Threicio Boreas emisus ab antro Verberet, et clausum reseret diem, Emicat, et subito vibratus lumine Phoebus, Miranteis oculos radiis ferit*. Obrechtus perperam attulit Senec. Tro. 351. ubi verba *arte reseras polum* explicanda sunt: qui artis tuae vaticinandi ope ex sideribus res futuras recludis, futura praedicis; ut Sedul. Carm. V. 273. *Interea sui populi arcana futuris iam reseranda*.

XXIII. *maris faciem*) Laudat inter alia Oudend. ad Apul. Met. II. p. 162.

permoestum) v. Praefat. p. XXXIX.

honorem regni — concelebrant) Explica: honorem regni (i. e. summam rerum Graecarum) Agamemnoni rursus delatum esse, celebri, crebra fama divulgant. Caes. B. C. III. 72. *ver orbem terrarum fama ac litteris victoriam eius dici concelebrant*. Nonius p. 274. *Concelebrare, diffamare; dictum a celebritate*. Lucil. lib. XXX. *Multis indu locis sermonibus concelebrarunt*.

consultorem sui) ut lib. III. 24. *servitium sui*. 14. *sui sanguine*. IV. 20. *metu sui*. V. 5. *sedem sui*. 2. *comitatum sui*. 15. *custodia sui*. 16. *sui odium*. VI. 5. *industria sui*. 8. *sui interi-*

tum, 15. *tutelam sui*. Amata haec constructio est etiam apud
 leio, neque infrequens antiquioribus. Cf. Wopkens, p. 101.
satis prudens) i. e. gnarus. Lib. II. 23. *scientes pruden-*
tesque. Sall. Jug. 111. *prudens omnium*. Cf. Cort. ad Sall. l.
 49. 2. Hist. I. p. 953. sq.

humanarum rerum necess.) Laudat Cort. ad Sall. Jug. 5.
tamen se humanarum rerum memorem. Cf. Hegesipp. I. 25.
rum humanarum ludibrium et varietas. III. 18. *vices huma-*
rum rerum variae. et sic saepe Hegesippus.

adversus infortunia infirmissimus) Sall. Jug. 28. 5.
missimum contra pericula et insidias. ubi Sept. producent
 terpp. Cf. Sept. II. 15. *imbellum adversum dolores*.

dissimulato, quod ei acciderat) Lib. III. 3. *dissimulato*
quod audierant. Cf. II. 15. Paul. Dig. II. 4. 15. *Libertus*
versus patronum dedit libellum, non dissimulato, se libertus
esse eius. De quo Ablat. vid. ad VI. 3.

GLOSSARIUM SEPTIMIANUM

AD

LIBRUM SECUNDUM.

I. *descendere prohibentur*) Caesar B. G. IV. 24. *Barbari nostros navibus egredi prohibebant.*

terram contingere) Plane ut Sulpic. Sever. H. S. I. 21. 7. et Ovid. Met. VIII. 154. cf. Ovid. Her. XVIII. 206. *contingere littora*. Plaut. Amph. I. 1. 48. *terram tangere.*

iniuriam manu vindicandam) Sall. Iug. 20. 4. *Adherbalem iniurias suas manu vindicaturum.* ubi Sept. affert Cortius. Iug. 106. extr. *Ac fuere, qui dicerent, manu vindicandum, neque apud illum tantum scelus inultum relinquendum.* Cf. Duker. ad Flor. I. 1. 10.

arreptis armis) Cf. c. 11. et 37, ut et Sall. Iug. 72.

evolant navibus) Lib. III. 13. *portis evolant.* Caesar B. G. III. 28. *ex omnibus partibus silvae evolaverant.*

versis his atque in fuga) Intelligunt viri docti: in fuga existentibus. Sall. Cat. 57. *utpote qui magno exercitu, locis aequioribus expeditus, in fuga sequeretur,* i. e. existentem in fuga Catilinam; ut explicat Cortius. Infra c. 48. *in commune ab omnibus consulendum, praesertim procul ab domo.*

II. *quos circum se habebat*) Sall. Cat. 16. *circum se praesidia amicorum habebat.* Cat. 14. *omnium flagitiorum — circum se — catervas habebat.*

pro metu suo) Laudat locum Wassenus ad Sall. Cat. 32. *suo quisque metu pericula metiri.*

condensatis) Dixi de hoc Participio in Praefat. p. XLV
uti quisque in manus venerat, interficitur) Lib. V. 1.
universos, qui in manus venerant, obtruncavere. Sall. Jug. 108.
et si qui in manus venerant, obtruncare. Saepe in manibus
*nire dicit Florus, docente Freinshemio in Ind. Infat. 1.
 devenire in manus.*

his aut illis) *Aut* haud raro significat: partim. Lib. II.
Ac saepe — hi aut illi — Apollini supplicabant. Tacit. H.
 IV. 71. *montibus aut Mosella septum.*

quem Polynicis supra memoravimus) Memoravit H.
 14. Infra c. 5. *Telephus et — Phidippus, quos — supra
 Herculis supra memoravimus.* Memoravit lib. I. 14. Non
 runt haec ab enotatis ad lib. I. 4. nisi eo, quod ibi res in
 praecedentibus memorata repetatur.

cadit — interfectis — obtruncaverat — interficitur) H.
 ca: Thessandrus cadit, multis ante a Thessandro interfectis
 in quis Thessandrus Telephi comitem obtruncaverat; et
 ita Thessandrus interficitur. Notanda est verbi activi et passivi
 vicissitudo. Sall. Cat. 53. *Sciebam, saepe numero parvum
 cum magnis legionibus hostium contendisse (populum Romanum
 num): cognoveram parvis copiis bella gesta (a populo Romano
 cum opulentis regibus: ad hoc saepe fortunae vicissitudo
 toleravisse (populum Rom.).* Et sic alii scribunt. H.
 Sept. autem ipsam narrationem et sententiarum seriem
 dere vides.

ob industriam virium atque ingenii) i. e. ob navitatem
 alacritatem in rebus manu aggrediendis, atque ob prudentiam
 in rebus excogitandis capiendisque consiliis; verbo: ob industriam
 dinem et prudentiam. Cf. Sall. Jug. 7. fin. *ingenii* et
 Jug. 108. *ob ingenii multa bona.* Adde notam Vindingii
 elatus secundo belli eventu) Sulpic. H. S. I. 47. 4. 11.
 et Hegesipp. III. 3. *elatus secundis rebus.* L. 32. *elatis*
animis successu priorum.

maiora viribus aggressus) Ex Virgil. Aen. X. 811.
ioraque viribus audes. quem ob oculos habuit etiam Hegesipp.
 III. 23. *cum maiora auderent viribus.* Senec. Med. 463.
nora meritis patiar. Cf. Sall. Jug. 89. *maiora et asperius
 tempus visum.*

quod ei — perseverabat) Sensus: quod iam tum Diomedes perseveranter tuebatur ius societatis a parentibus coeptum. Loquendi genus barbarum est, sive accipias *mihī perseverat aliquid cum aliquo*, sive *mihī perseverat aliquid*, ut *tò cum eo pendeat a coeptum*. Attamen *perseverat mihī aliquid* dicit Apul. de Dogm. Plat. p. 247. *Talibus viris nec amicitiarum fides perseverat*, atque *perseverare cum aliquo* Hegesipp. V. 15. *Deum — postea conversum ad Romanos, cum his perseverare*. Sed latinum est *persevero in aliqua re*.

quod superfuerat) Inserviunt haec verba explicationi. Sensus: cremavit corpus illudque sepeliit, nempe non totum corpus, sed id, quod post cremationem de eo superfuerat. Lib. III. 18. *erexere malos, quis religatum linum — utriusque capiti adnectebatur*. Vides illud *quis* explicari sequentibus *utriusque capiti*. Lib. IV. 22. *Ceterum Troiani — cuncti proceres seditionem — extollunt*. Verba *cuncti proceres* explicant.

III. *eventum belli trahi*) i. e. protrahi, procrastinari, differri. Cf. Cort. ad Sall. Iug. 23. 2; Wass. ad Sall. Iug. 40. *tractum bellum*.

ac pro tempore cohortati suos) Sall. Iug. 49. *ac pauca pro tempore milites hortatus*.

ipsi duces principes certaminis) Duces alioquin copiarum hic etiam certaminis principes erant. *Principes certaminis*, scil. faciendi, i. e. primi in certando, pugnando. Explicationi serviunt sequentia: *omnino primi aut inter primos bellantes*. Optimis scriptoribus *princeps* dicitur pro: primus. Cf. ad V. 2. Aemulari noster videtur Sall. Cat. 24. *princeps belli faciundi*.

instar muri) Laudat Wasseus ad Sall. Cat. 61, ubi alia eiusdem imaginis exempla afferuntur.

primi aut inter primos bellantes) Imitatur Sall. Iug. 6. *feras primus aut in primis ferire*. ubi inter alia Cortius protulit Septim., et D. Bernhard. Epist. 205. ad Ludov. Reg. *Regum primus aut certe inter primos rabie persequentium — obviastis*. Cf. Sept. c. 11. *inter primos bellando*. IV. 20. *evadere inter primos cupientibus*; pro quo paulo infra *qui primi evaserant*. Cortius *inter primos* pro: in primis, sequiorem latinitatem vocat.

praeclaram — famam — effecere) Sall. Cat. 1. *nam riam nostri quam maxime longam efficere.* Cf. ad c. 12. *tanta — gloria*) sine *cum*, ut c. 12. *magna gloria magna voce.* 38. *magna cura.*

ad eum convertit) Cap. 27. *ad suos convertit.* Ubi que locum laudat Davis, ad Caes. B. C. III. 73. Sall. 101. *clam cum paucis ad pedites convertit.* Cf. Mercet. et Cort. ad Sall. Jug. 85. 9. in Excurs. VI. n. 1. ubi et Septim. affertur.

ibique pugnando — occubuit) i. e. in pugnando, per Cap. 11. *inter primos bellando — ruit.* Sall. Cat. 6. *quem quisque pugnando locum ceperat.* ubi et Septimii est Cortius.

quos advorsum ierat) Cap. 12. *quos advorsum* III. 5. *quos advorsum bellabat.* Sall. Jug. 101. 8. *quos advorsum ierat.* ubi cf. Cortius, Hegesipp. I. 1. *quos adversus ierat.* V. 4. *territis, quos adversum ierat.* Hist. II. 4. *quos advorsum multi — occurrere.* Cf. in 5. *Priamum adversum.* Nep. Con. 2. *hunc adversum.* Aul. IV. 7. 9. *me adversum.*

praepeditus trunco vitis) Sall. Jug. 53. *impeditus arborum.*

IV. *Iamque diei plerumque processerat*) Sall. Jug. 21. *ubi plerumque noctis processit.* 51. *itaque multum diei cesserat.* Cf. Plaut. Pseud. 4. 7. 59. *vides iam diei esse.*

utraque acie — fatigaretur) Recte ad *fatigaretur* Chtus intelligit *miles*, seu Graec. $\tau\iota\varsigma$; cuius ellipsecos et multa posuit Welcker ad Theogn. v. 164. Annot. p. 97. III. 16. *At apud Troiam ubi — animadvertere.* intelligit Troiani.

iugi certamine) i. e. perpetuo, continuo. Sulpic. P. 9. 4. *iugis adversum malos pugna, perpetuumque certamine strenuis adv. se ducibus*) i. e. cum strenui essent cum fortiter contra se pugnarent. De Ablat. dixi ad I. 5.

in aliquantum) Adi Praefat. p. XLI.

requies belli) Tacit. Ann. IX. 25. *requiem belli fore.*

Belli pro proelii, pugnae; ut et c. 2. *elatus secundo belli eventu.* 38. *bello decedere.* 39. *reducto ad bellandum Alexandro.* IV. 3. *quos fuga bello exemerat*, et saepe. Sall. Cat. 9. 4. *bello excesserat.* ubi v. Cort. Flor. IV. 2. 47. *admirabilis illius belli exitus.* Cf. Freinsh. in Ind. Et sic saepissime Hegesippus, Sulpicius, Orosius, alii recentiores. Iisdem aequae frequens cum Septimio *bellare* pro pugnare. Cap. 2. *inter primos bellantes.* 11. *inter primos bellando.* 58. *bellandi tempus.* III. 5. *quos advorsum bellabat.*

vulnerati pars maxima) Sall. Iug. 58. *magna pars vulnerati aut occisi.* Iug. 59. *magna pars confecti vulneribus.* Cf. Gronov. ad Liv. I. 59.

clade - expertibus) Sall. Cat. 53. 1. *omnes fama atque fortunis expertes sumus.* Turpilius apud Non. p. 500. Merc. *Neque mirum, educta, ut par est, expertis malitiis.*

V. *cognito Telephum — imperitare*) Cap. 28. *cognito filiam — cum Agam. degere.* VI. 15. *cognito parentem esse.* Cf. ad I. 25. VI. 3. 15.

multa invicem consumta oratione) Cap. 24. *invicem multa consumta oratione.* 26. *talibus invicem consumtis verbis.* Sall. Iug. 25. extr. *multa tamen oratione consumta.* ubi Sept. produxit Cortius.

hostiliter adv. suos versaretur) *Versari* pro agere, se gerere, sequior latinitas. Apul. Met. IX. p. 669. *deprecatur civilius atque mansuetius versari commilitonem.* C. Grachus apud Gell. XV. 12. *Versatus sum in provincia, quomodo ex usu vestro existimabam esse.* Cf. Sept. VI. 14. *versanti sibi vehementius.*

non alienos generis sui) Lib. III. 5. *non alienum sanguinis Priamidarum.* VI. 7. *Assandro non alieno Pelei.* Plane uti apud Graecos cum hoc casu construitur *ἀλλότριος*. v. Perizon. Diss. §. XV. Tres Sept. locos affert Heins. ad Ovid. Fast. I. 396. ubi plura de hoc verbo: ibidem lege sis Burmannum.

Ad ea Tel. — benigne — respondens) Sall. Iug. 11. *Ad ea Iugurtha — benigne respondit.* Iug. 102. *Ad ea Bocchus placide et benigne.* Cf. Sept. III. 3. *benigne respondetur.*

obviam ire gratulantem oportuerit) Syntaxis haec e Cognito per praemissos illos Graecorum adventu, oportuit gratulantem iis obviam ire, vel obviam ire et grat. Egrege comparatur locus Plauti Poenul. 3. 1. 20. *Licet homines per urbem modico magis par est gradu Ire: esse duco festinantem currere.* intell. festinantem aliquem e. festinare et currere.

VI. *iactatum magnis doloribus*) Flor. Praef. 2. *tot laborum periculisque iactatus est.* Cf. Wopkens. p. 18; Oudendorp ad Apul. Met. X. p. 597. qui Sept. laudat.

in unum congregati) Sulpic. Epist. III. 8. *omnes in unum illae volucres congregatae.*

gratulationis atque laetitiae) Lib. IV. 14. *laetitiae gratulatio cunctos incesserat.* Utrumque nomen comitatur etiam Cic. Verr. IV. 34. Flacc. 59.

obtulere) i. e. creavere, effecere. Terent. Heec. V. 1. *quantam obtuli adventu meo laetitiam Pamphilo hodie!* tull. Carm. 60 de Atty v. 247. *qualem Minoidi luctum obtulerat. — talem ipse recipit.*

hospitio recipiuntur) Sulpic. H. S. I. 29. 2. *hospitium benigne recepisset.* I. 8. 6. *in hospitium benigne recepit.*

ex numero navium) i. e. secundum numerum, pro numero. De qua praepos. huius vi cf. Wass. et Cort. ad I. 26 (27), ubi Sept. citatur.

Ulixem deprecatur) Nihil Septimio frequentius *deprecari*, quod Daceria et Vindingius explicant: valde precari. Assentitur his Oudendorp. ad Apul. Met. p. 668, qui ita etiam Apuleium saepissime loqui ad Scio equidem, *de praepos. cum verbis compositam ad ad idem et cumulandum valere; sed id quoque scio, pro omnino esse recentiorum latinitatem, verbis compositis loco simplicium: atque omnibus fere locis Septimianis *deprecari* poni pro, precari, recte animadvertit Artopoeus in I. Est haec loquendi proprietas Septimio et Apuleio communis.*

inspecta cura) *Cura* est curatio; ut Cic. ad Div. V. *cura doloris.* Iustin. XXIII. 2. *cura morbi.* et saepe apud medicos artis peritos, ut Celsum. *Inspicere* est exigere, examinare, considerare quale aliquid sit, cognoscere de ab-

re. Igitur *curam inspicere* est cognoscere de curatione, pendere curationis rationes. Traian. ad Plin. Ep. X. 27. *inspicere rationes*. Plaut. Pers. II. 5. 15. *inspicere morbum tuum lubet*, i. e. considerare morbi rationes. Ulpian. Dig. XXV. 4. 1. 7. *mos regionis eius inspiciendus est*. Apul. Apol. p. 511: *ad inspiciendum mulier aegra curationis gratia ad me perducta est*. Cf. Pricaeus ad Apul. Met. in Not. p. 120.

apta dolori medicamina imponunt) *Medicamina* sunt quaevis remedia ad aliquid sanandum. Hic et Tacit. Ann. IV. 57. intelliguntur emplastra, quae unguento sublinita vulneri imponuntur. *Imponere* est verbum proprium de emplastris. Celsus V. 28. *circa, qua tumor ex inflammatione est, imponenda cataplasmata*. III. 10. *superimponenda cataplasmata*. Totius loci sensus est: imponunt vulneri emplastra, apta dolori leniendo vulnerique medendo.

VII. *Sed ubi — saevire occoepit*) Cf. Sall. Iug. 78: *ubi mare magnum esse et saevire ventis coepit*. Construe: ubi mare occoepit tempus navigandi remorari, ac mare occoepit saevire. Postponitur causa facta. At nescio an melius explices: ubi Graeci tempus navigandi remorati sunt, i. e. retardarunt, procrastinarunt; ut *ubi* cum Infinitivo iungatur, more Sallustii, qui Iug. 7. *ubi neque per vim, neque dolis opprimi posse*. Iug. 98. *cum tamen barbari nihil remittere*. Hist. I. 11. *cum ceteri — maximo gaudio bellum irritare*. Forma *occoepit* familiaris nostro cum Sallustio, Tacito, Apuleio et Comicis. Cicero nusquam eam adhibet, teste Goerenz. ad Cic. de Leg. II. extr. p. 210.

tempus esse, reliqua adversa) Explica: docti, initio veris opportunum esse tempus navigandi, reliqua autem tempora adversa esse. *Tempus* pro: tempus opportunum; ut saepe apud optimos scriptores.

ciactis volentibus) Laudat inter alia Wass. ad Sall. Iug. 86. *exercere discordias vacuum fuit*) Sall. Hist. I. 3. *exercere similtates vacuum fuit*. ubi Sept. asserunt Ihtpp. Cf. Sall. Cat. *iurgia, discordias, similtates exercere*. Cat. 49. *inimicitias exercere*.

auctor et veluti luctus) Iungit Iustin. VIII. 1. *causa et origo huius mali*. XI. 7. *huius rei causa et origo*.

hic: Neque, amplius Troiani Graecorum impetum sustinere valent: primo paulatim cedere Graecis, ad postrema fugari. Infeliciter Septimius adhibere voluit genus Abusivi absoluti liberioris, cuius plura exempla posuit Duker. ad H. IV. 12. 28. Magis perspicue lib. IV. 20. *Ibi caesa visus hostium, quam, festinantibus (pro: festinantes) inter multitudinem suam detinerentur.*

libero ab hostibus tempore) i. e. eo tempore, quo liberati erant ab hostibus, quo nihil hostile metuebant.

in ordinem compositas) Abundanter dictum, pro: *compositas*. Omitti potuit *in ordinem*, cum ea notio iam praepositioni *cum*. Lib. V. 11. *compositas dein in classe*, i. e. ordine posita.

tuto collocant) *Tuto* adverbialiter ponitur pro: *in tuto*: ut Graec. ἀσφαλῶς pro ἐν ἀσφαλείᾳ. Cic. de Fin. II. *quod sine ea tuto et sine metu vivi non posset.* Fam. XI. nam ego eo nomine sum Dyrrachii hoc tempore, ut quam levis terrime, quid agatur, audiam; et sum tuto: civitas enim q. seq. Liv. XXXIX. 13. *ut Romae tuto habitaret.*

hisque tutelam classium, atque — distribuentes, traduntur. Explicata: Traduntur his tutelam navium, et praeterea distribuunt milites per classis latera atque cornua dispositos. Res sumpta est ex Hom. II. XI. 6. ubi Ulixes in classe, Ajax et Achilles, viribus confisi, cornua tenent. verbo *distribuere* cf. Sall. Jug. 91. *pecus exercitui per arrias, item turmas distribuerat.* Jug. 46. *in utrumque latera auxiliarios equites tribunis legionum et praefectis cohortium pertiverat.* De verbis *latera atque cornua ex navibus dispositis* v. Obrecht. Amat Septimius synonyma. Cap. *facta gesta que*. 35. *dux atque imperator*. 36. *magister ac pceptor*. IV. 4. *dux atque rector.*

ordinatis dispositisque omnibus) Sall. Jug. 94. *ordinatis dispositisque omnibus*. Jug. 43. *omnibus rebus paratis dispositisque.*

magna sui — gratia) Adi Wopkens. p. 22.

circa — sepulchram — occupatis) Sueton. Ner. 23. *haec occupatum.* Valer. Max. VI. 8. *circa rapinam et perdam occupatos.* Ulpian. Dig. II. 12. 1. *occupati circa*

rusicam. Ammian. XXIX. 6. *occupatam circa messem.* Cf. Sept. III. 12. *detentis circa funus nostris.* III. 1. *circa exercitium solliciti.* Sunt haec sequioris latinitatis, iudice Dukero ad Flor. III. 19. 12.

tali tempore) Cap. 48. *namque tali tempore in commune ab omnibus consulendum.* Addunt praepos. in Sall. Cat. 48. *quia in tali tempore tanta vis hominis leniunda — videbatur.* Liv. XXX. 37. *indignatus Hannibal, dici ea in tali tempore audiri que.* i. e. in tali rerum discrimine.

ancipiti malo territos) Sall. Cat. 29. *ancipiti malo permotus.* Jug. 67. *neque cavere anceps malum posse.* Apul. Met. IV. p. 259. *in ancipiti periculo constituti.* VII. p. 483. *ancipiti malo laborabam.* *Anceps* hisce locis est i. q. duplex. Nostro loco, ut et Sulpic. Sever. Ep. I. 12. est: dubium exitu, ideoque periculosum. Pluribus de hac voce disputant Gronov. ad Liv. XXX. 33; Cort. ad Sall. Cat. 29. 1; Brem. ad Nep. Them. 3. 3.

XIII. *civitates — adeant*) *Adire* eleganter de iis, quae hostiliter tentamus. Sall. Jug. 89. 1. *Consul — oppida castellaque munita adire.* ubi v. Cort.

vastantque circum omnia) Sall. fragm. VI. 6. *vastatis circum omnibus locis.* quem locum ad verbum expressit Trebell. Poll. in Gall. duob. 10. cf. Sept. VI. 2. *metuque omnibus circum locis iniecto.* Sall. Cat. 30. *circumque loca.*

per omnia humana atque divina) Sall. Jug. 31. *divina humanaque omnia.* Cat. 12. *divina atque humana promiscua.* Eadem alii iungunt. Hegesipp. V. 2. *humana pariter atque divina maculari ac pollui, permixta omnia.* cf. Plaut. Amph. 1. 1. 102.

fidam sibi) Intell. fore. Lib. V. 6. *profectionem ad suos incommodam exitialemque,* scil. fore. Sall. Cat. 46. *poenam illorum sibi oneri, impunitatem perdunlae reipublicae putabat,* scil. fore; ubi cf. Cort.

delicta — luere) Horat. Od. III. 6. 1. *delicta maiorum — lues.* Virgil. Aen. I. 136. *commissa luere.* Ovid. Her. X. 99. *facta luere.* Cf. ad c. 27.

exceptam reliquae praedae) i. e. ex praeda. Cap. 19. *ex omni praeda — excepta Astynome.* Lib. IV. 6. *Ag-*

memnon Menelaum excipit, scil. sorti, ex viris sorte dē. Virgil. Aen. IX. 270. *illumque clypeum excipiam* etc. ex rebus sortitione distribuendis, capiendis. Casu tr. detur etiam accipiendum lib. III. 19. *certantibus — excipitur*.

supplices et cum pace — conveniunt) Infra c. 18. *timi populi — cum pace occurrere*. Apud Cic. pro M. 15 et Tuscul. V. 34. *cum pace audit pacate*. Apud nos explicabis: pacem orantes. Cf. Sall. Jug. 47. *legatus aces mittere, pacem orare*.

ad Graecos conveniunt) De formula *convenire a quem* v. Wopkens. p. 23. et Heins. ad Ovid. Fast. II.

fideles — permanserant) Laudat Cort. ad Sall. loc.

XIV. *amorem — circa — exercitum exhibebat* (C. *amorem, si quem circa Helenam habuerat*. Lib. III. 4. *rem, quem circa Graecos habuerat*. *Amorem exhibere* etiam Capitolin. Ver. Imp. 3, ut *affectum* (i. q. amoris) *cui exhibere* Plin. Epist. II. 1. Sunt haec sequioris latinitis: quibus adicias Iustin. XIV. 1. *quomodo circa se essent*. Scaevol. Dig. 31. 90. a med. *eo animo circa num*. Trebell. Poll. trig. tyr. 16. *novercali animo circa quem esse*. Capitolin. Clod. Albin. 11. *atrox circa milites*

congregata armatorum manu) Hegesipp. I. 15. V. Oros. I. 19. *congregata manu*. Hegesipp. I. 19. *manum congregans*. Hegesipp. I. 26 et Oros. VI. 2. *congregato exercitu*. Hegesipp. II. 14. *congregatis sociorum auxiliis*. I. 32. *congregatis*

quisque partium) i. e. quicumque. Lib. III. 24. *quaeque imperarentur*. Alia ex aliis scriptt. habent *congregarent*. Hec. I. 1. 8. Dictat. p. 215. Cf. Obrecht. ad c. 21. *cum his se adiunctum esse*) Diximus in Praefat. p. 1.

morsu serpentis — contingitur) Etiam de his ad Praefat. p. LII.

uti curaretur) i. e. sanaretur. Sic Celsus Proem. I. et Curtius V. 9. *curare morbos*. Curt. VII. 1. *curare morbo*, pro sanare.

medexi adversus venena) Eadem constructione Plin. N. IX. 31. *cancri contra serpentium, ictus medentur*.

XV. *consilium de int. Pal. ineunt*) Cap. 19. *consilium de dividenda praeda haberi*. Oros. IV. 16. *ut consilium de relinquenda Italia subiretur*. Et sic passim recentiores.

more ingenii humani) Ad verbum sic Sall. Iug. 93, ubi v. Wass. (c. 98.); quem imitati sunt etiam Iustin. VI. 1; Apul. Florid. p. 93; Sulpic. H. S. I. 4. 5. I. 16. 7; Hege- sipp. I. 10. 56. 37. II. 17. et alibi.

imbellum) Vid. Praefat. p. XXXIX.

dolores animi) Cruciatum vere animus invidiosorum ho- minum, cum se antea a melioribus videntur; quem animi dolorem seu cruciatum vix patientes, mala moliuntur. Totum locum Dresemius adscripsit ad illud Ios. Iscani V. 283, *et nihil insigne Cupido in socios cessisse ferens*.

simulato quod) Hege- sipp. V. 58. *simulato, quod eam vellent defendere*. Cf. I. 23.

ipse potius descenderet) *Potius* pro *potissimum*; ut lib. IV. 22. v. Wopkens. p. 24.

summetuentem) Diximus de hoc verbo in Praefat. p. XLV.

deponunt) i. e. demittunt in fundum putei, demergunt. Laudat Burmann. ad Val. Flacc. V. 34. *medioque viros deponere ponto*. quod Maserius explicat: derelinquere desperata salute; aliter autem et pro demergere posse capi, adnotat Burm. Idem Burmannus explicat *in puteum demittunt* ad Ovid. Met. VII. 444. ubi pro *composito Scirone* ex Cod. Re- gio legendum suspicatur *deposito*, i. e. proiecto in mare. Cf. Hege- sipp. III. 26. *miserabilem in fluctibus vitam deponebat*.

saxis, quae circum erant) Sall. Hist. II. 6. *omnes, qui circum sunt*. Cf. ad c. 13.

cuius neque consilium unquam neque virtus frustra fuit) Ex Sall. Iug. 7. *quippe cuius neque consilium, neque inceptum ullum frustra fuit*. ubi Sept. laudant Intpp.

circumventus, a quibus minime decuerat) Sall. Iug. 14. *fratri, quem minime decuit — vitam eripuit, et infra: immaturo, et unde minime decuit, vita erepta est*. Cic. Epist. V. 1. *nunc video illum circumventum, me desertum, a quibus minime conveniebat*.

consilii expertem) Laudat Wass. ad Sall. Cat. 17. *consilii huiusce participes nobiles*. ubi *consilium* pro coniura-

tionē capit. Cf. Sept. I. 20. *particeps consilii*. Hegesipp. I. 22. *neque expers consilii eius Antipater fuit.*

veluti publicum finus eius) Vid. Praefat. p. XXXII.

XVI. *ministras et veluti officinam belli*) Sensus: ut finitimas civitates, vel potius opes ex praeda earum comparatas, adjuvare Graecos in bello contra Troianos gerendo. Cf. de Leg. I. 13. *philosophi, qui quasi officinam instruunt sapientiae*. Brut. 8. *Isocratis domus quasi ludus quidam officinae dicendi.*

qua pergebat) Pluribus exsequitur illa Sallustii loc. Ceterum, *qua pergebat, urbis, agros vastare, praedas ex suis animum, terrorem hostibus augere*. Cf. infra c. 27. *actis, qua pergebat, in fugam versis.*

depraedati omnibusque vexati) *Depraedati* passivè populatus vi passiva poni, docet Oudend. ad Caes. B. G. V. 77. Scriptoribus posterioribus amatus est usus verborum pronuntiantium instar passivorum. *Omnibus profectum videtur Graeco πάντη vel παντάνασι, i. e. omnibus modis.*

dimidio fructuum pacti) Sensus: inita pactione pro dimidia fructuum Graecis concessa parte nanciscuntur eorum incolumitatem. Heinsius ad Vell. Pat. II. 58. 1. c. Sept. comparat: Liv. IX. 43. *inducias pacti sunt bini stipendio frumentoque*. X. 37. *pacem petiere, et vestimenta militum frumentoque pacti cum consule, ut mitti Romam liceret, inducias — impetraverunt, et alia*. Adde Liv. XXV. 53. *paciscitur magna mercede — ut copias inducant.*

dant fidem pacis, atque ab eo accipiunt) Consuetudo: *mula data et accepta fide*. v. Cort. ad Sall. 24. 5. Cf. Sall. V. 6. *dextrae invicem datae et acceptae sunt*. Supra c. *acceptis datisque donis*, Hegesipp. I. 41. *concupina dantur atque accipitur.*

XVII. *contentus eorum*) De constructione vocis contentus cum Genitivo v. Voss. de Construct. c. 2. et Heins. ad Vell. Pat. II. 88. 2, quos una citatos in hanc rem video etiam Oudend. ad Apul. Met. IV. p. 257 et Burmann. ad Oud. Met. V. 169, ad quem locum Septimii meminit Heinsius.

Chrysi) Cap. 19. *Chrysi, Brisi, Teuthranti*, pro Chrysi

Brisis, Teuthrantis. De quo Genitivo optimis scriptt. usitato lege sis, quae disputant Munck. ad Hygin. fab. 70; Cort. ad Sall. Hist. I. p. 954; Brem. ad Nep. Them. c. 1. p. 33. Cf. ad III. 21. n. cr.

pugnando cepit) i. e. vi et virtute, non per fraudes aut deditionem. Sall. Iug. 28. *urbes aliquot pugnando cepit.* Cat. 7. *quas urbes — pugnando ceperit.* ubi v. Cort. Hegepp. I. 30. *Ioppen pugnando cepit.* Plautus iungit *vi pugnando capere* Amph. I. 1. 258. Asin. 3. 2. 9; et *vi pugnandoque* Mil. Glor. 2. 2. 112.

XVIII. *diffidens rebus suis deditionem occoepit*) Sall. Iug. 74. *diffidere rebus, ac tum demum veram deditionem facere conatus est.*

aurum — affatim praebantur) Sall. Iug. 54. *frumentum aliaque — affatim praebita.* Supra c. 6. *frumentum aliaque necessaria affatim portabantur.* quem locum citat Oudend. ad Apul. Met. I. p. 76.

frumentum totius anni) Caesar. B. G. VII. 71. *frumentum dierum triginta.* Sall. Iug. 75. *frumentum dierum decem.* Gell. IX. 2. *panis triginta dierum.* Xenoph. Anab. I. 1, 10. *μιοθὸς τριῶν μηνῶν.* Cf. Malel. in n. cr. — Ad *per omnem exercitum* intell. distribuendum.

naves on., quas — habuerat, replet) *Habuerat* pro *assumserat*, habebat. ut c. 31. *cunctos, quos secum habuerat, in armis esse iubet.* III. 4. *Dein ceteros, quos — rex secum stipatores habuerat — fundit.* VI. 10. *sive — ob eripienda, quae secum habuerat, circumventa interiari.* In aliis etiam verbis haec enallage frequentissima est. Adi quae infra ad IV. 2. WOPKENS. p. 26.

solitario certamine) Vid. Praefat. p. XLI.

XIX. *ipsi clari atque magnifici*) Sall. Iug. 4. *atque alia omnia huiuscemodi per se ipsa clara et magnifica sunt.*

conductis in unum) Cap. 2. *qui — in unum conducti potuerunt.* V. 6. *auxilia conducta.* Sall. Iug. 51. *milites in unum conduit.* Cf. Vinding.

mediisque statuentes) Graec. *καὶ μέσους τιθέντες.*

consilium — haberi) Cap. 20. *quorum consilium haberi solitum erat.* quem locum affert Cort. ad Sall. Iug. 62. 4.

eorum atque aliorum — consilium habet. Lib. V. 16. *consilio habito.* Frequentem Livio esse formulam *consilium habere* docet Gronov. ad Liv. XI. 2.

excepta — coniuge Astynome) Ex hoc Ablativo ablativo ad sequens *Agam. obtulere* intelligas velim *eam*; placet c. 49. ex Ablativo absoluto *sublata* ad *suspensam retinendam* intelligi debet *eam*. Multa exempla, in quibus huiusmodi loco simili modo alium expectes; congescit Cort. ad Sall. Jug. extr. Jug. 63. 1. Jug. 33. 2. Cf. Wopkens: p. 26 sq. Admodum amata haec ratio Graecis est. Plutarch. Them. 29. οὐκ ἀλλ' εἰς ὄψιν ἐλθόντος (Themistoclis) αὐτοῦ (Xerxis), πάλιν προσκυνήσαντος, ἀσπασόμενος καὶ προσεπών τὸ φρόνως ὁ βασιλεὺς — ἔφησεν. ubi Reiskius Annot. V. p. 839. iniuste corrigit ἐλθόντα — προσκυνήσαντα, cum intelligendum modo sit in sequentibus αὐτόν.

eiusdem aetatis atque alimonii) i. e. cum in eadem aetate agerent, simulque nutritae et educatae essent. Cf. militier Apul. Met. II. p. 89. *parentis tuae non modo sociis, verum alimoniarum etiam socia.*

genibus — obvoluatae) Dixi de hac phrasi in Praef. p. XLV.

magnis precibus) pro: multis; ut Nep. Dion. 1. *in magna divitiae.* Alcib. 9. *magna pecunia.*

ob singulorum merita) i. e. pro meritis. Dixi c. 18.

in medios intulere) Lib. III. 5. *progressus in medios.* Virgil. Aen. X. 575. *in medios se infert.* IX. 438. *in medios.* XI. 149. *venit in medios.* Graec. εἰς μέσους Ἑλλήνας) εἰσήγαγον, εἰσήνεγκον.

auri atque argenti, quantum) Pendet Genitivus *omisso tantum*; cui respondet *quantum*. Sic Graeci ὅσον, omisso τόσον.

egregia laborum — facinora) Potuit omittere *laborum*, sed aemulatur Sall. Jug. 2. *ingenii egregia facinora*, et opponuntur facinora corporis. *Res cunctae studiaque nostrae corporis alia, alia animi naturam sequuntur*; ut eadem ait Sallust. Supra: *laborum atque industriae documenta* c. 5. *plurima laborum monumenta.* Cf. ad III. 21.

divisis in singulos) i. e. inter singulos. v. Wopkens. Vol. II. T. X. p. 142.

XX. *negotium gerebatur*) Lib. III. 3. *negotium, ut gestum erat.* Cic. Rosc. Com. 12. *Praeclare suum negotium gessit Roscius.* Saepissime sic iurisconsulti.

per absentiam) De hac formula moneo ad lib. VI. 2.

ab amico quondam) i. e. ab eo, qui quondam amicus erat, a pristino amico. Lib. IV. 1. *a tumultu Ili, regis quondam.* V. 3. *cui non amicus antea — inveniri posset.* III. 5. *paulo ante repulsa*, scil. accepta. III. 14. *paulo ante insolentia*, scil. exercita. Eadem ratione Iustin. II. 12. *bellum inferre olim conditoribus vestris, nuper etiam vindicibus, cogitatis.* XIII. 6. *alterius Alexandri quondam uxoris.* XXII. 8. *amico antea patris.* Curt. X. 3. *a Cyro quondam rege Persarum.* Spartian. Hadr. 4 et 9. *tutoris quondam.* 25. *insidiatoris quondam.* Trebell. Poll. in Valer. pat. et fil. c. 1. *Valerianus, censor antea.* Et alii posteriores amant hunc graecissimum; a poetis acceptum; quippe Virgil. Aen. I. 198. *ante mala.* Plaut. Pera. III. 1. 57. *nunc homines*, ubi v. Scalig. Cf. Oudend. ad Apul. Apol. p. 456; Wopkens. p. 51; Obrecht. ad c. 21.

lamentationem cum lacrimis) i. e. lacrimis permistam; vel: et lacrimas. Cap. 22. *suffusis cum moerore lacrimis.* Apul. Met. VIII. p. 556. *fletu cum clamore sublato.* Senec. Octav. 266. *Renovare luctus parce cum fletu pios.* ibid. cf. 315. 365.

accipientes) i. e. audientes; ut et c. 6. 10. 24. 25. et persaepe. Res nota.

iniuriae — patientes) Vid. Praefat. p. XL.

XXI. *Credo ego vos, Troiani princ.*) Notum exordium orationis Ciceronianae pro Rosc. Am. *Credo ego vos, iudices, mirari, quid sit, quod, cum cet.*

satis compertum habere) Exordium Catilinae ad milites hortationis Sall. Cat. 58. *Compertum ego habeo, milites.* Cf. Liv. XXVI. 48. *se satis compertum habere.*

nihil temere — nihil inconsultum incipere) Sall. Iug. 95. *exploratis omnibus — non temere — sed tentans omnia et circumspiciens.*

provatum atque elaboratum). Liv. 2
visum atque praecautum est. ubi et alios
gere docet Gronovius. *Elaboratum de r*
ribus efficitur.

*facta gesta*que) Disputavi de hoc
Praefat. p. LIV.

facta — culpa sequeretur) Attulit h
ad Sall. Cat. 53. extr. *ita, quo minus glor*
sar), eo magis *sequebatur* (cum gloria).

de consilii sententia). Sic loquitur et
21; ut et Hegesipp. IV. 25. Pro eo Sept.
Nep. Phoc. 3. *ex consilii sententia*.

quibus — nihil — remissum est) Duae
est: Praeter minas insidiasque, quibus leg
Priamus regulique nihil remisere in eos *molis*
eos reliquere intentatam. Alii aliter explicant.
p. 28.

superbas verborum minas) Liv. I. 46. *na*
contumeliis parcere. Sueton. Calig. 2: *Germani*
mis verborum ac rerum acerbitatibus affecit. Su
51. 1. *cum verborum contumeliis denuntians*.

impetrari nequitum est) Perizonii Diss. §.
putatis adde Cort. ad Sall. Iug. 31. 8, ut et V
qui inter alia Hegesippi (II. 4) locum produxit:
magno pretio impetrare nequitum est. srib. *impetr*
etiam in al. Edd. Apud eundem Hegesipp. V. 21.
nequitum occurri, non occurrere, ut vulgo legitur.

inire consilium) pro ineundi. Cap. 23. *potesta*
V. 6. *ulcisci hostes suos finis est*. I. 10. *optionem opt*
gredi. Epist. *cupido — disserere*. Cf. Oudend. ad Ca
VII. 26; Cort. ad Sall. Cat. 4. 1; Brem. ad Nep. L
morem modestiamque) Laudat Wass. ad Sall. L
eos *mores eamque modestiam viri cognovi*. Iungit Liv.
48. *modum modestiamque*.

oratum venimus) Idem c. 28 et 51. Affert Sept.
tius ad Sall. Iug. 24. 1. *oratum mitto*. Cf. Plaut. *Amp*
20 et 50.

male consulta) ut et lib. IV. 22, V. 6. loquitur.

Iug. 92. *bene consultia*. Plaut. Mil. Glor. 5. 1. 6. *bene consultum*.

XXII. *reputate cum animis vestris*) Sall. Iug. 13. *cum animo reputans*. Apul. Florid. p. 29. *reputet cum animo suo*. Cato apud Gell. *cogitate cum animis vestris*.

quanta clades, veluti contagio) Sall. Hist. IV. *tanta vis avaritiae, veluti tabes, invaserat*. Sulpic. H. S. I. 23. 5. *tanta hoc tempore animos eorum habendi cupido, veluti tabes, incessit*. Et sic alii. v. Wass. ad Sall. Cat. 37. extr.

cui virile negotium est) Ad sensum bene explicant Mercerus et Obrechtus: cui domi uxor, qui vir est. Perperam autem Obrechtus ex Cicerone (Attic. II, 13.) attulit *negotium Callisthenis*, pro: Callisthenes; qui locus duabus ex causis non patitur comparationem: primum quia sic loquitur Cicero in contemtum istius hominis; tum vero verba *cui virile negotium est* ex Ciceronis illa phrasi explicanda essent non *qui vir est, sed cui vir est*. Etiam ex Plauto et Gellio petita exempla huc non pertinent. Accipe: cui res virilis est, virile officium, virilis pars, der die Rolle eines Ehemanns spielt. Pro arbitrio Septimius locum Sallustii (vid. n. cr.) tractavit: melius missum fecisset, inhonestamque locutionem evitasset.

omnia suspecta atque insidiosa) i. e. ut suspecta atque insidiarum plena. Cap. 25. *insidiosa cuncta atque adversa*.

quis frater fratri aditum pat.) Afferit Cort. ad Sall. Iug. 10. 5. *quis autem amicior, quam frater fratri?* Cf. Vinding.

culpa eius vacui) *Vacuus* sequente Genitivo Sall. Iug. 90. *ager frugum vacuus*. Apul. Florid. p. 66. *animae vacuus*. Hegesipp. I. 44. *vaeuus gravioris curae ac sollicitudinis*, ibid. *vacuus criminis*.

nati — libidini) pro: ad libidinem. Sall. Iug. 31. 11. *imperio nati*. ubi v. Cort. Tacit. Agric. 31. *natus servituti*. Hegesipp. I. 44. *natus regno*. Cf. Bentl. ad Terent. Eun. 5. 2. 7.

ut affectae sint) i. e. in quam infelicem conditionem sint coniectae, quae mala iam perpeasae sint. *Affectus* absolute sic, et in malam partem Apul. Met. I. p. 54. *ultime aufse-*

ctus, ad quandam couponam — devorto. Et sic optimi ptores.

spero confore) i. e. perfici posse. Terent. Andr. L. 140. *et spero confore.* ubi v. Rubnken. Dictat. p. 25. Plac. Mil. Glor. 3. 3. 66. *Confido confuturum.*

res integra in manibus vobis est) i. e. in vestra auctoritate et arbitrio sita est, ita ut alterutram partem servare liceat. Eodem sensu *integrum est* dicitur c. 26. *Differre inimicitias haud integrum vobis est.* Cic. Tuscul. V. 21. *et in eis integrum quidem erat.* Plura de hac formula Robnken ad Terent. Hec. I. 2. 5. Dictat. p. 214; Drakenb. ad Terent. XL. 17. 6. — Verba *in manibus* abundanter adiecta sunt quippe quae fere idem sonent, quod *res integra est.* v. G. ad Sall. Iug. 14. 4.

etiam atque etiam providete) Sall. Iug. 85. *etiam atque etiam reputate.* Horat. Epist. I. 18. 76. *etiam atque etiam adspice.*

XXIII. *alienam sententiam expectantibus)* Sall. Iug. 52. *alium expectantes cunctamini.* Tacit. Hist. I. 1. *ceteri silentio proximi cuiusque audaciam expectantes.* Idem vi Liv. II. 10. *circumspectare.*

auctorem) vocat, quem Sallustius principem Hist. I. 1. *ne, alium principem expectantes, antecipiavimus.* Sept. citat Cort. Infra c. 26. *in inchoando proelio fite auctores,* i. e. principes. c. 42. *auctor audendi.* Cf. Gronov. Liv. XXIV. 43. *auctore Fabio.*

scientes prudentesque) Saepe haec a Romanis iunguntur ut docuerunt Cort. ad Sall. Hist. I. p. 954; Rubnken. Terent. Eun. I. 1. 27. Dictat. p. 92.

cupiditas utilitate potior) Lib. V. 16. *quibus magis cupido desideriumque in femina, quam summa militiae potior forent.* V. 15. *divitias potiores civibus suis.* Sall. Iug. 85. *cupiditas bello potior.* Iug. 67. *turpis vita fama integra potior.* Iug. 62. *omnia bello potiora.*

per ordinem) Lib. III. 9. *per ordinem circumvenit.* 8. *per ordinem narrant.* Iustin. XVII. 5. *Per ordinem de regnum ad Arrybam descendit,* Hegesipp. II. 13. *res per ordinem huiusmodi elegit.* Oros. I. 17. *nec per ordinem*

nunc retexere nostrum est. I. 19. *per ordinem disserere.* V. 2. *veterum gestis per ordinem explicitis.*

a bono honestoque elapsi) Insolens formula. Perizonius Diss. §. XV. comparat Graecum τοῦ καλοῦ κἀγαθοῦ ἐκπεσόντες. Attamen similiter Tacit. Hist. IV. 81. *illi elapsi in pravam artus.* Aemulatur noster Sall. Iug. 29. *a bono honestoque in pravam abstractus.*

ut erant atrociam) Apul. Met. I. p. 30. *At ille, ut erat capite velato, sine, sine, inquit.* p. 42. *auctorem — cum tota domo — ut erat clausa, ad centesimum lapidem transtulit, et sic saepe Apul.*

nunciatum ad Pr. mitterentur) Sall. Iug. 108. *nunciatum ad Sullam mittitur.* Infra c. 27. *nunciatum Iliensibus mittitur.*

XXIV. *fili nuncio*) i. e. nuncio de filio, scil. allato.

ad id tempus) i. e. circa illud tempus. Cic. Quint. Fratr. II. 15. *cuperem te ad id tempus venire, quod dixeras.*

praeiactis probris) Festus v. *pone: praeiicientes probra.*

Dicunt Sall. Iug. 85. et Cic. pro Domo c. 29. *probra obiectare.* Tacit. Hist. IV. 45 et Sulpic. H. S. I. 43. 3. *iacere.* Liv. XXIX. 9. *iactare.*

eundem casum atque exitum utriusque custodiendum) Explicat cavendum esse Graecis, siquidem quidquid ex decreto in Polydorum caderet, quodque mortis esset genus, cui tradcretur, eadem eventura essent Menelao. *Casus* i. q. sors, vel dictum de eo, quod in aliquem cadit. Lib. III. 14. *si fortuna in se casum mutaret.* *Exitus* per εὐφηνίαν pro exitu e vita, morte. v. Cort. ad Sall. Cat. 55. 6. *Custodire* i. e. cavere; qua notione Graecis usitatum φυλάσσεινθαι, v. Perizon. Diss. §. XV. Raro ita Latini. Cf. Colum. IV. 24. 11. *putator custodire debet, ne proximas (vites) relinquat.*

ad manus processerat) Cic. Ver. V. 11. *res venit ad manus.* Nep. Eum. 5. 2. *ad manum accedere.* Cf. Veget. Mil. I. 21.

inquietum) Ad Vell. Pat. II. 68. 3. ubi *inquietus* pro inquietus ponitur, multis huius dicendi formulae allatis exemplis, Ruhnkenius obiter monet, loqui ita etiam Sept. II. 24: aperto errore; cum in lectione *inquietum* nulla mihi compta sit varietas.

XXV. *cum virtute, tum consilio bonus*) Ad Hec transtulit Iugurthae elogium ex Sall. Iug. 7. *et proelio nuus erat, et bonus consilio.* OBRECHT. Hegesipp. l. 1. *strenuus, consilio bonus.* V. 10. *virum et manu pro: et bonum consilio.* Ad Sall. loc. Septimii meminit W. *Bonus* etiam ad *virtute* spectat; et saepe, ut Graec. $\epsilon\tilde{\nu}\tilde{\nu}$ de bellica virtute dicitur.

cum amicitia) i. e. amice. Cic. Tuscul. V. 34. *pace, pro pacate.* Cf. ad I. 2.

facta fortia) Plerumque dicitur *fortia facta*, ut a Attamen altero ordine habes *facta fortia* c. 34. III. Sall. Iug. 85.

eruis — civitatibus) ut Virgil. Aen. II. 612. *ab ab sedibus urbem eruit.*

admissi) Substantive, pro: *admissi facinoris.* v. kens. p. 31.

ita ut res est) Expectes esset; ut lib. V. 3. *quae praeterita revocare nulli concessum est, praesentium habere rationem.* Sed saepe scriptores orationi indirectae in sermone directum. Sall. Iug. 54. *hortatur, ad ea quae levia sunt, parem animum gerant.* Dares c. 31. *in quibus placitum est, debere fieri, quod Argivi petunt.* Cf. ad Sall. Iug. 63. 1. Laudat Sept. Oudendorp. ad Apul. II. p. 169.

neque — paterentur, et) Respondent sibi *neque*. Cap. 38. *quum neque instantibus cederetur, et exemplum miss. cet.* Sall. Iug. 31. *profecto neque respublica vastare beneficia vestra penes optimos — forent.* Et sic alii.

cum gratia) Lib. IV. 22. *eosque cum gratia cupere bellum omittere.* i. e. non invitos, sed lubenti animo Ruhnken. ad Terent. Andr. II. 5. 11. Dictat. p. 50.

tristior — suffisque cum m. lacrimis) Explicat: *tristior, et erat suffusus lacrimis.* Sall. Iug. 63. *nempe clarus, neque tam egregiis factis erat.* Ad sententias Virgil. Aen. I. 228. *tristior et lacrimis oculos suffusus* res. Impedite intruditur, et superfluum est *eo cum* rere, cum praecedat *tristior.*

quam legatis videretur) Vid. Wopkens. p. 33

Hom. II. III. 286. *τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτίμευσεν, ἤντιν' ἔοικεν.*

XXVI. *iracunde atrox*) i. e. atrox usque ad iracundiam, Tacit. Ann. I. 3. *stolide ferox.* Ammian. XV. 5. *abiecte ignavus.* Apul. Apol. p. 542. *mulier sancte pudica.* Cf. Wopkens. p. 33. Pro his Apul. Met. IX. p. 660. *ad extremam vesaniam vecors.* Ammian. XIV. 7. *audaces usque ad insaniam.*

proprio spoliatus) Substantivi loco *proprio* accipiendum: vel potius ex sequente *matrimonium* hic intelligendum *matrimonio*; cuiusmodi ellipseos similia exempla dat Gronov. ad Liv. XXX. 7. Ipse Sept. V. 12. *retinentem utraque manu, ad aram iugulat.* ubi ex *ad aram* ad praecedentia intelligendum *aram*. III. 14. *apportataque in flumine praecipitant,* i. e. apportataque ad flumen in flumine praecip. *Matrimonium* autem ponitur pro uxore, coniuge; ut et lib. VI. 6. *ad vindicandam matrimonii iniuriam,* et supra c. 14 et VI. 3. *coniugium.* De qua significatione consulas Lips. ad Tacit. Ann. XII. 65; Burmann. ad Sueton. Caes. 51; Duker. ad Flor. I. 1. 25; Wopkens. p. 34, quem explicationem meam iam praevénisse video.

ne haec quidem) Exspectes *haec*, scil. Cassandra sive Polyxena. Notanda generis enallage. Lib. I. 7. *videbant quippe, quantae opes — advectae essent: quae universa — necessario amitterent,* pro: quas universas opes. Prolog. *litteras Rutilio — obtulit. Ille — ad Neronem oblata sibi transmisit.* exspectes: oblatas litteras. Alia Burmann. ad Phaedr. IV. 1. 5.

in rem eius) i. e. commodis et utilitati eius. v. Ruhnken. ad Terent. Andr. III. 3. 14. Dictat. p. 58; Gronov. ad Liv. XXX. 4.

qui e Graecia sunt) i. q. Graecis, ut Dares c. 9. *hi qui in insula erant,* i. q. insulani. cf. Wopkens.

Cretae) pro Cretensibus. Sic Iuvenal. Sat. XIV. 240. *Thebae* pro Thebanis. De quo poetis familiari usu vide Burmann. ad Ovid. Met. IV. 668, et quos ibi laudat viros doctos.

iuventus — abunde nobis est) Sall. Cat. 21. et Iug. 14. attulit Vindingius.

placida oratione) Laudat Cort. ad Sall. Iug. 72. 1. *placide respondit.*

inchoando) i. q. incipiendo. Oros. IV. 11. *Post annum tertium et vigesimum, ex quo bellum Punicum primum fuerat inchoatum.* pro quo lib. V. 23. *decimo anno belli incepti.*

fite auctores) Plaut. Curcul. I. 2. 63. *fite causa mea Lydi barbari.* ibid. I. 1. 80. *fite mihi volentes.* A Nonio p. 475. Merc. afferuntur Caëtonis verba: *Tu dives fite*; et Crassi: *Socii nunc fite viri.*

consilio abeunt) Sall. Iug. 107. *castris abire.* Tacit. Ann. II. 19. *sedibus.* Virgil. Eclog. VII. 56. *montibus.* Sedul. Carm. V. 268. *fractis abire sepulcris.*

XXVII. *poenas luit*) Eadem formula c. 59. 41. III. 10. 23. Significationem verbi *luere* expedit Perizon. ad Sanct. Min. III. 2. p. 278. Cf. Ruhnken, ad Terent. Phorm. V. 7. 80. Dictat. p. 268.

eas ingressus) Cap. 18. *ingressusque eorum regionem.* Sall. Iug. 30. extr. *acriter Numidiam ingressus.* ubi inter alia Sept. citat Wasseus.

cuiuscemodi pecora) Adi Praefat. p. L.

XXVIII. *cum Agam. degere*) Cap. 33. *quae cum Achille degeret.* Additur *vitam* lib. IV. 18. *in qua reliquam vitam degeret.*

religione tanti numinis) Infra: *ob religionem Apollinis, i. e. sanctitatem, maiestatem.* Cic. Invent. II. 1. *propter sancti religionem.* Tacit. Hist. I. 4. *templorum religione.*

praefereus dei vultus) Plin. H. N. XXXV. 2. *vultus Epicuri per cubicula gestant.* Capitolin. in Gord. trib. 10. *vultus sunt propositi.* Senec. Octav. 675. *Affligat humi violenta manus Similes nimium vultus dominae.* quibuscum cf. v. 785 sqq. In his *vultus* pro effigie, simulacro. Alia legi possunt apud Salmas. ad Vopisc. Prob. 23. p. 686.

magnificarent) i. e. magni facerent, revererentur. Verbum hoc legebatur Terent. Hec. II. 2. 18; Plaut. Cris. I. 1. 23. Menaechm. II. 3. 19. Stich. I. 2. 44. Pseud. IV. 1. 34. idque Auctori ad Herenn. IV. 21. restituit Graevius. Verum contra librorum auctoritatem ex Terentio Plautoque illud eie-

cit Bentleius, legitque *magni facere*. v. Ruhnken. ad Terent. loc. Dictat. p. 218. Etiam si verum sit, librariorum *magnificare*, quod ipsis e vulgata Bibliorum versione erat familiare, alteri passim substituisse, tamen persuadere mihi non possum, omnibus hisce locis esse adulterinum. Immo si non omnibus, multis tamen locis illud genuinum puto, atque ex iis Septimium, aequae ac Plinium, qui eo persaepe utitur, desumsisse arbitror. Cf. Vorst. ad Sulpic. Dial. II. 12. 5. et Obrecht. ad h. l.

per omnia) i. e. omnibus in rebus. Liv. IX. 17. *fortuna per omnia humana potens*. Saepe sic *per omnia* dicit Sulpic. H. S. I. 23. 5. Ep. I. 5. Dial. I. 10. 1. alibi. Cf. Manut. ad Vell. Pat. II. 31. 1. Velleius eodem sensu adhibet in *omnia*, ut docuit Heins. ad eius lib. II. 69. 3.

XXIX. *extrema metuentem*) Sueton. Vesp. 4. *extrema metuenti*. Virgil. Aen. VI. 457. *extinctam ferroque extrema secutam*. In his *extrema* pro morte.

contumeliis lacerabat) Lib. V. 15. *lacerare utrumque regem, neque abstinere maledictis*. Utrumque locum citat Wats. ad Sall. Iug. 89. *cum omnibus locis me vosque maledictis lacerent*. Ammian. XXX. 1. *probrosus lacerati conviciis*. Cf. Cort. ad Sall. Hist. III. 11. p. 976; Benti. ad Horat. Serm. II. 1. 85.

XXX. *fluxerunt dies*) Lib. III. 2. *ubi dies pauci fluxere*. Senec. Ep. 123. *fluunt dies, et irreparabilis vita decurrit*. Sabin. Epist. II. 17. *fluxere interea pede tempora lapsa fugaci*.

incertum altone casu, an) Lib. III. 15. *incertum pretio, an bellandi cupidine*. Tacit. Agric. 7. *incertum suo, an militum ingenio*. Sall. Hist. IV. 1. *incertum stolidior, an ferocior*. Sueton. Calig. 1. *incertum constantia, an pietate*. Et saepe scriptores *incertum* absolute adhibent, pro: cum incertum sit; plane ut Graeci *ἄδηλον ὄν*, ut Thueyd. I. 2. ubi Schol. *ἀντὶ τοῦ ἀδήλου ὄντος. Ἀττικὸν δὲ τὸ σχῆμα*.

mortuus ex hoc malo) Flor. IV. 12. 42. *Lucius morbo solvitur — Caius ex vulnere*. Tacit. Ann. I. 17. *truncato ex vulneribus corpore*. Eurip. Hec. 24. *σφυγμὸς Ἀχιλλέως ἠμίδος ἐκ μαιφόνου*.

attentatus) De hoc verbo Praefat. p. LII.

flagitare Calchantu) i. e. ab Calchante. v. W. p. 35.

haud liberum esse) i. e. in sua potestate non esse licitum sibi esse. Cic. Phil. I. 5. *ita sine cura consuevit ut paene liberum sit senatori, non adesse.* Eodem saepe Livius *liberum habere*, docente Gronovio ad c. XXII. 34. extr.

contraheret offensam) Sueton. Vesp. 4. *gravissima traxit offensam.*

animos in se conciliavit) i. e. sibi amicos, propitios reddidit. Plane ut Plaut. Bacchid. 3. 6. 22. *quod in se fuit, accuratum habuit, quod posset mali et in me inconciliare copias omnes meas*, i. e. mihi et adversas reddere. Trahe huc etiam haec exempla:

Amph. 1. 1. 29. *bene quae in me fecerunt*, i. e. mihi 5. 2. 4. *Si quid amicum erga bene feci, aut consuliter.* ibid. 2. 3. 5. *qui nihil aliud, nisi quod sibi soli consulit advorsum filium.* Terent. Andr. 1. 1. 15. *Et istum fuisse advorsum te, habeo gratiam.* ubi v. Ruhk. vum adhibet Sept. VI. 4. *uterque conciliatus sibi*; sed hic loquendi formula paulo insolens est, pro: in gratiam re-

ob iniuriam sacerdotis) i. e. sacerdoti illatam, ut explicat Davis, ad Caes. B. C. III. 110. Sed male vir comparat lib. I. 4. *ob iniuriam affinium*, i. e. quam se affines. Illo enim loco iniuria passiva vi ponitur, hoc Passive ponitur etiam lib. VI. 6. *ad vindicandam matris iniuriam.*

restitutionem virginis) Dixi in Praefat. p. LV. De virgo v. Perizon. Diss. §. XV.

XXXI. *pernicie — anxius)* i. e. anxius, ne perire defessus exercitus. Liv. XXV. 40. *Hanno iam ante e gloria eius.* i. e. ne gloria ab eo vinceretur. Laudat per rea hunc locum Oudendorp. ad Apul. Met. IV. p. 513 *miseri quidem parentes eius tanta clade defessi.*

duce atque auctore) Cap. 42. *dux atque auctor.* Sall. Hist. I. 10. *Aemilium — ducem et auctorem quimini.* Flor. I. 9. 1. *Bruto Catilinoque ducibus et aucto-*

bus. Cic. Fam. X. 6. senatui bonisque omnibus auctorem, principem, duces praebes.

exitio vindicandum) scil. Agamemnonem. Rarius *vindicare aliquem* pro punire dici, putat Wopkens. p. 35. At Cic. Amic. 12. *talis improborum consensus — omni supplicio vindicanda.* Offic. III. 15. *atque iste dolus malus etiam legibus erat vindicatus.* Sall. Iug. 106. extr. *manu vindicandum, neque apud illum tantum scelus inultum relinquendum, i. e. morte puniendum.*

Quae ubi regi nunciata) Intell. sunt. Cap. 30. *Postquam nullus morbi modus, scil. est.* Lib. III. 9. *Postquam dies aliquot tritii, scil. sunt.* V. 2. *unquamne nobis defuere stetus, aut sociis imminutae (sunt) calamitates?* Sall. Iug. 109. *Postquam — congressi, scil. sunt; et saepe idem.*

cuncta extrema ratus experiri) Sall. Cat. 26. *constituit — extrema omnia experiri.* Loco Sallustiani *constituit* Septimius eiusdem sensus posuit verbum *ratus*, quippe quod significet: cui ratum, certum, firmum, fixum animo fuit. A Wopkens. p. 36. affertur Venant. Fortunatus ap. Barth. ad Paulin. Vit. Martini I. 201. *ratus ire per Alpes, i. e. conclusum habeas.* Sed adi ipsum virum doctum.

XXXII. *simul — animadvertentes, doctique)* Nexus *simul — que, pro et — et, familiaris* Septimio cum Livio, Sallustio, aliis. Cap. 48. *daret operam simul, voluntatemque negotio adhiberet.* III. 5. *simul subvenire his cupiens, et memor paulo ante repulsae.* III. 10. *clamorem inconditum simul, et tela in hostes coniciunt, et mox: hortatur simul et instat.* Consulas etiam Gronov. ad Liv. XXXIII. 12; Cort. ad Sall. Iug. 70; Oudend. ad Sueton. Caes. 67.

debiles agere) ut c. 42. *quieti — egere.* Sall. Iug. 55. 2. *civitas — laeta agere.* ubi cf. Cort. Apul. Met. VIII. p. 520. *quamquam — laetus ageret.*

cohortati inter se) i. e. alius alium. v. ad cap. 52.

effusi portis) Laudat Cort. ad Sall. Iug. 69. 2. *alii vulgum effusum oppido caedere.*

pergunt adversum) Eadem praecisa locutio c. 39. IV. 9; ut III. 7. *pergunt obviam.* III. 5. *contra tendit.* III. 4. *adversum processere.* Et sic passim etiam alii historici.

Trojanis duces) Cap. 42. *Quis Hector dux* — Jac IV. 9. *Quis dux Alexander*. Plane ut Cic. Cat. II. 5. *bello ducem*. Cf. Oudend. ad Apul. Apol. p. 594, qui produxit; Wopkens. Vol. IV. Tom. X. p. 21. sq. See H. S. I. 29. 5. *Huic bello Iudas dux fuit*. Oros. I. 21. *proelio*, i. q. bello. III. 1. *Cui militiae — Agenium decreverunt*. VI. 11. *Dux his Vercingetorix fuit*. S. Carm. I. 127. *cui dux Christus erat*. Plaut. Trin. L. dominus aedibus.

armati atque instructi pro negotio) Lib. IV. 6. *instructique pro negotio*. Iustin. VI. 6. *armato instructo exercitu*. Iungit Sall. Iug. 53. *instructi intentique*. Iug. *armatus intentusque*. Similia dedi ad lib. I. 18. *Pro re i. e. pro re, ut res et tempus permittebat*. Dicit Sall. *pro loco atque copiis exercitum instruit*. Iug. 50. *pro loco que loco procedere*. Iug. 57. *pro tempore atque loco per rebus*. Laudat Sept. Wasseus ad Sall. Cat. 72.

simplici forma) De qua vide Obrechtii opinionem. *aciem composuere*) Mox *composito exercitu*. Cap. *aciem ordinant, magistro ac praeceptore componendi* M. ibid. *ordinato exercitu*, ut I. 23. *exercitum ordinant*. P. scue Septimius dicit *componere et ordinare aciem et exercitum*. Nemp *componere* est ordine ponere, ordinare. Pariter Germ. 6. *aciem componere*. Ann. XIII. 40. *exercitum componere*. pro quo Iustin. XI. 9. *aciem ordinare*. Atque *componere et ordinatus* iuxta ponit Apul. de Dogm. Plat. p. 19. *curabant*) *Curare* verbum proprium in re militari. Iug. 46. *in postremo C. Marius legatus cum equitibus curabat*. Iug. 57. *legatis imperat, ubi quisque curaret*. Iug. 100. *terea cohortes Ligurum curabant*.

in manus ventum) Tacit. Hist. IV. 71. *ut ventum in manus*. De qua formula, idem significanti, quod *venire ad manus* (cf. ad c. 24.), v. Gronov. ad Liv. II. 46. Graecitatum $\epsilon\varsigma \chi\epsilon\iota\rho\alpha\varsigma \dot{\iota}\epsilon\upsilon\alpha\iota$.

tracto certamine) i. e. cum certamen aliquandoisset, productum esset, ut loquitur c. 41. *bellum protractum*. Eandem admittit explicationem Trebell. Poll. in Gall. 4. *longoque bello tracto*. Oros. II. 9. *Proelium a protracto*.

noctis in maiorem diei partem tractum. i. e. duravit. III. 2. *tracto per aliquot aetates hoc continuo bello.* III. 22. *bellum quod per 49 annos — trahebatur.* Sueton. Octav. 16. *Bellum Siculum — diu traxit intermissum saepius.* Flor. IV. 2. 13. *Decem annos traxit ista dominatio.* ubi cf. Duker.

nox — proelium diremit) Saepe ita historici. Cf. Liv. XXI. 59; Sall. Iug. 60 extr., ubi Sept. affert Cort.

XXXIII. *decus regium*) pro imperium. Originem locutio debet Sallustio. v. ad III. 20. Cf. Liv. IX. 42. *quando belli decus penes alios esset.* Hegeſipp. IV. 26. *regni decus.* V. 4. *militiae decus.*

cordi esse) Idem c. 48. 49. III. 21. *Cordi est, honeste dictum, animo sedet,* ait Nonius p. 88. Merc., et affert Lucil. lib. XXVI. *Et quod tibi magnopere cordi est, mihi vehementer displicet.* et eiusdem: *Si tibi porro isthaec res iccirco cordi est, quod rere utilem.* Alia affert Ruhnken. ad Terent. Andr. 2. 1. 28. Dict. p. 42.

neque ult. differre, quin) Forma simili Sidonius IV. Ep. 25. *neque differre, quin grandis communiōe te gaudii festinus impertiam.* WORKENS. p. 37.

connivente Achille) i. e. adnuente, concedente, assentiente. Explicationi scil. sunt infra sequentia: *tanquam ab omnibus concessa res videretur.* Sequior latinitas est. Ammian. XIV. 11. *eadem rerum domina connivente.* Du Cange Lex. med. et inf. Lat. affert veterem inscriptionem Massiliae: *Augustus Augustalis connivente Dumnio fratre eius haerede ponendum curavit,* pro assentiente. Forte tamen Septimii verba optima latinitati vindicari liceat, qua *conntvere* saepe ponitur pro: indulgentem, obsequentem se praestare. Nam infra c. 34. *patientia* explicatur: indulgentia.

effectum habuit) Dixi in Praefat. p. LV.

Tantus amor cet.) Amat hunc nexum cum Sallustio. Lib. V. 17. *tantus amor — incesserat.* V. 13. *tantus dolor incesserat.* Sall. Cat. 7. *tanta cupido gloriae incesserat.* Iug. 84. *tanta libido plerosque invaserat.*

exercitum erga) Terent. Heaut. I. 2. 15. *se erga.* II. 3. 24. *me erga.* Eiusdem generis est c. 5. *Priamum adversum.*

adversa cunctorum voluntate) Sall. fragm. VI. 9. *adversa voluntate* Iug. 113. *adversae voluntates.*

lictoribus) Nominantur *lictiores* etiam c. 49. An vero et apud Troianos lictores eo more, quo apud Romanos? more Rom. tantum loquitur? Qui apud Homeros praes et fidi ministri vocantur, hic sunt intelligendi, quos Septus lictores nuncupat, quia horum apud Romanos familiaris ministerium. Aemulatur Sallustium, qui Iugurthae lictos attribuit, licet illud munus apud Numidas non obtineat. Vid. Cort. ad Sall. Iug. 12. 3. Idem cadit in *morum aistros*, qui c. 34. Graecis tribuuntur. Iosephus Isaacus, ad Septimium libenter respicit, lib. III. 9. *sacrificis bibulorum instruit ignes.* ubi cf. Dresem.

iussa efficiunt) Cap. 52. *mandata efficit.* Sall. Iug. *Numidae paucis diebus iussa efficiunt.*

vis mali) Liv. XXIX. 10. *ni eadem vis mali — gruisset.*

salubritas) opponitur pestilentiae Cic. de Div. I. 5. *colore tum salubritatis, tum pestilentiae signa percipiunt.*

XXXIV. *eorum patientia)* Daceria exponerebat: et passi essent eam per iniuriam abduci; cavendumque praecipit, ne hoc imitemur. Sed latinitate sane probata atque tanta *patientiam* dixit indulgentiam ignaviolem, qua ad pravas conniveatur. Sall. Iug. 31. 1. *multa me debent a vobis — opes factionis, vestra patientia, ius nullum.* nota Interpp. Wopkens, p. 37. Recte. Vid. ad loc. Sall. primis Wasseus. Attamen etiam Daceria non tam male explicuit. Nam Iustin. II. 1. *naturam — ad locorum patientia animalia quoque generasse*, i. e. prout loci paterentur; vel locorum conditione, ut explicatur sequentibus: *sed et arborum atque frugum, pro regionum conditione, apte genera variorum.*

bellorum victorias) Cic. Muren. 14. *victoriaeque bellorum gravissimae fuere.* Cf. Plin. H. N. XXIX. 5. *victoriae litium.*

per iniuriam) pro: iniuste, contra ius; Accusativus Praepos., loco Adverbii. Sic c. 50. *per dedecus.* V. 2. *scelus.* et alibi alia. Sall. Hist. I. 5. *per iniuriam nihil quam optumo iure libere agere.* Cat. 20. *per virtutem.*

dedecus. Gellius X. 3. *viros virgis per iniuriam caesos*. *ibid.* per *dedecus et maximam contumeliam*. Plura Cort. ad loc. Sall. et Bentl. ad Horat. Od. IV. 2. 29.

deseruissent) *Deserere* eo sensu, quo nos dicimus (in Ἐτιδί) *lassen*. Sall. Cat. 45. extr. *Vulturcius primo — gladio se a multitudine defendit; dein, ubi a legatis desertus est — sese praetoribus dedit*. In eundem sensum dici etiam *relinquere*, docet Brem. ad Nep. Dat. 6. 3.

morum magistrum) vocat Phoenicem, quem lib. I. 14. *custodem et rectorem*. Significatur moderator studiorum, suator et consultor. Artopoeus in Ind. reddit Hofmeister, dictus Plinio Epist. VIII. 23. *formator morum*. Bene: Παιδαγωγός enim Achilles audit Phoenix Auctori τῶν Τρωϊκῶν in Bibl. Uffenb. X. p. 665, μνήμων Ptolemaeo Heph. I., *moderator* Statio Silv. V. 193, τροφεύς καὶ ὀπάδος Philostrato Vit. Apollon. IV. 11. p. 148. Cf. Obs. ad lib. I. 14.

obsequiis amicitiae carum) Sall. Hist. II. 6. *qui regi per obsequiam orationis — graves carique (al. clar.) erant*. Sulpic. H. S. II. 11. 1. *Artaxerxi merito obsequiorum carissimus*. Explicatur a Septimio Homeri saepe de Patroclo dictum φίλος ἔταιρος. Cf. Obs. ad lib. I. 14.

XXXV. *tempore multo frustra trito*) Cap. 39. *diebus aliquot in otio tritis. c. 7. tritis aliquot diebus*. Sall. fragm. VI. 2. *ibi triennio frustra trito*.

apud arma essent) Promiscue Sept. dicit *apud arma esse et in armis esse*. Alteram formulam habes in seqq.: *omnes in armis nunciabantur*. Pariter c. 45. *iubent omnes frequentes apud arma agere*, pro quo lib. III. 13. *exercitus — in armis agit*. Omnino frequens apud Latinos usus praepositionis *apud* pro *in* seq. Ablativo. Supra c. 6. *qui apud naves erant*, pro: in navibus. Plaut. Asin. 2. 2. 63. *maior apud forum'st, minor hic est intus*. *ibid.* 3. 3. 16. *bene vale: apud Orcum te videbo. Nam equidem me iam — a vita abiudicabo*. Promisce *apud* et *in* ponuntur Plaut. Amph. 4. 1. 4. *apud emporium et in macello, in palaestra atque in foro: in medicinis, in tonstrinis, apud omnis aedis sacras*. Cf. Ruhnken. ad Terent. Andr. I. 5. 19. Dictat. p. 55. Pertinent huc etiam quae disputavi ad lib. I. 5.

in manus — devenit) Aliquoties ita loquitur Cæsar Attic. I. 6. Fam. VII. 5. Habuimus *venire in manus* cap. XXXVIII, *productio — exercitus*) v. Praefat. p. XXXV. (*composite a Graecis, ac singulis cet.*) *A Graecis* a Graecorum parte. Liv. I. 12. *Principes utrinque praecipiebant: a Sabinis Mettus Curtius, ab Romanis Hostus et Stilius*. Tacit. Ann. IV. 25. *Ab Romanis confertus proelii dispositae turmae, cuncta proelio provisae: hostibus caeterorum omnium nesciis, non ordo, non consilium*. Cf. ad lib. I. 11. Sensus loci: *Confluxere acies, et quidem composite ordinate a Graecorum parte, quorum singuli in suis quisque turmis imperia praefectorum exsequebantur: contra barbari sine modo atque ordine, incomposite, in certamen se praecipitavere. Verba per distributionem, quae et lib. III. leguntur, malae sunt latinitatis, aequae ac lib. I. 19. per distributionem*. Recte ea explicuere Daceria et Obrechtus.

sine modo — ruentibus) Liv. XXIII. 27. *sine imperio sine signo, incompositi, inordinati in proelium ruunt*. lib. VIII. 1. *in exitium sine modo ruentes*. Cf. ad I. 19. *Et in bellum* Virgil. Aen. IX. 182. et saepe.

bello decedere coacti) Oros. II. 11. *quos excedere iubebat*. Sall. Cat. 9. *bello excesserat*. Ponitur *bello* pro pro-

XXXIX. *concurrans cum Deiph.*) pro: *accurrens* Liv. II. 11. *Herminius, ubi tumultum sensit, concurrere insidiis*. Apul. Met. IX. p. 657. *ipsoque illo momento concurrat unus e cella vinaria*. Oros. VI. 15. *Hortensius quoque ab infimo mari cum classe concurrans*.

omnibus animis) Sall. fragm. VI. 44. *ardet omnibus animis*. Hist. III. 9. *quantis animis icrit*. I. 10. *in agmine atque animis incedit*.

contra se tendere) Comparat hunc locum Curtius Sall. Cat. 60. 5. *magna vi tendere*. Perperam. Nam *tendere* est contendere, dictum de magna virium contentione. Hic est ire, pergere; ut lib. III. 5. *At ubi cum Achille animadvertit — contra tendit*. Sall. Iug. 91. *pedites contra tendere ad Capsam*. Alia dat Gronov. ad Liv. XXVIII. 1.

paratos armis atque animis) Inter alia id genus caetera multa viri docti produciunt Sept. IV. 15. *Myrmidonas*

cipia. Hist. III. 3. *hiemem per oppida sustinuit*. Et sic alii loquuntur.

corpus cibo curare) Lib. IV. 8. *corpora sua quisque curantes vino atque epulis*. Frequens apud historicos locutio, ut Liv. III. 2. XXI. 54. Cf. Virgil. Aen. VIII. 607.

ultum ire cupiens iniurias) Sall. Iug. 68. *cum maxima cura ultum ire iniurias festinat*. Cf. ad VI. 1.

duces circumcursans — monet atque hortatur) Sall. Cat. 59. *ipse equo circumiens, unumquemque nominans appellat, hortatur, rogat*. Iug. 49. *circumiens monet atque obtestatur*. Et sic Livius, Tacitus aliique historici in militum cohortatione semper *circumire*, nusquam, quod meminerim, *circumcursare*, praeter Hegesipp. III. 24. *maximas acies circumcursat*. Ipsum tamen verbum probum est, quo utantur Cicero, Terentius, alii.

clamor ingens oritur) Sall. Iug. 57. *undique clamor ingens oritur*.

praeverso de se nuncio) Adi sis Praefat. p. LII. sq.

conata procedere) *Conata* passive. ut Sueton. Galb. 17; Vell. Pat. II. 9; Nep. Dion. 10. Cf. Drakenb. ad Liv. XLII. 11; Ruhnken. ad Vell. Pat. II. 55. 5.

ratus moveri — incoepturos) Vides Infinitivum Praesentis *moveri* poni loco Infinitivi Futuri *motum iri*; ut lib. V. 4. *suspicans tradi se Menelao*, pro: traditum iri. lib. IV. 16. *se omni ope conari respondit*, pro: conaturum esse. Alia ex Sept. dat Wopkens. p. 31. Permulta huiusmodi collecta sunt in Sanct. Min. I. 14; a Gronov. ad Liv. II. 5; Duker. ad Flor. I. 12. 8; Cort. ad Sall. Iug. 87. 4; Oudend. ad Caes. B. G. II. 32.

cupidus persciscere) Lib. III. 20. *avidi noscere*. Carminibus hic Infinitivi usus convenit. De verbo *persciscere* v. Praefat. p. XLV.

avidus ignara cognoscendi) *Ignara*, pro: ignota. Sall. Iug. 93. *cupido ignara visundi*. Hunc Sall. locum aliosque iam attulit Mercerus. Familiaris haec significatio Tacito est, ut et *gnarus*, pro: notus. Praeter Intpp. ad loc. Sall. cf. Heins. et Burmann. ad Ovid. Met. I. 134; Salmas. ad Plaut. Mercat. 5. 1. 12.

phobum — tibiam ferit. IV. 5. *debilitati — animos.* les sativorum eiusmodi Graecorum exempla ex bonis scriptis, ha pauca passim enotarunt viri docti.

educto gladio) Eadem formula c. 49; Sall. Cat. Vopisc. Numerian. 13; Ammian. XVII. 12; Sulpic. H. S. 72. Cf. Gell. V. 9. *deducto gladio.* Virgil. Aen. XII. *ducto mucrone.* Ovid. Fast. V. 929. *vagina ducere fer decernentibus)* Nep. Hannib. 4. *Cum hoc eodem stidio apud Padum decernit.* Intellige: armis. Saep recentiores, ut Hegesippus.

globus barbarorum) Tacit. Ann. XII. 43. *militum Sall. Hist. III. 1. globis eruptionem tentavere.* Graec. c. XLI. *in ea permixtione)* Cum similibus hunc componit Wass. ad Sall. Iug. 45.

corpus eius liberatum ex acie) Citat Oudend. ad Met. IX. p. 632. *quo iam pro limine liberato.*

incipiti fortuna) Cic. pro Marcell. 5. *incertus et anceps fortuna belli.*

bellum ad occasum solis producunt) ut Cic. de Sen. 14. *convivium ad noctem producere.* Somn. Scip. 1. *nam in multam noctem producere.* Cf. Ruhnken. ad Lup. II. p. 100.

custodibus — exercitus communivere) Sensus utrumque exercitum armatum et proelio paratum cingere custodibus et speculatoribus, quasi moenibus, quos suos ab improvise hostium impetu tutarentur. Simili latine Plaut. Capt. 2. 2. 4. *vinclis custodiisque circummoenibus*

utrinque — haud longe) Sall. Iug. 59. *Duos haud longe inter se castra faciebant.* Longe valet proelium inter se valet inter se invicem: quae voce *utrinque* intatus est Sept. II. 41. *utrinque reges cet.* WASS. ad loc.

qui reliquus non pugnae opp.) Reliquus vi explicatum praeditum est hac: nempe reliqua eius pars. Lib. VI. *qui in eo exercitu plurimi fuerant,* nempe plurima pars. Virgil. Aen. II. 278. *vulnera — quae circum plures muros accepit patrios.* Cic. Cat. II. 10. *qui — per se in illa castra conferre dicuntur.* Constructio Graecae Parum discrepat Wopkensisii p. 40. explicatio.

utraque pars) Recte haec verba expedit Dacia. Troiani et Graeci intelligi nequeunt; nam Troiani intra muros abierant. Ajax Telamonius hoc tempore hostiliter contra finitimas civitates agebat; et Hector, Graecis quiete circa agriculturam occupatis nihilque hostile suspicantibus, eruptionem parabat (c. 42.). Significantur soli Graeci, qui campo in duas partes diviso, et ipsi separatim agriculturam exercebant.

aratui insistere) De voce *aratus* diximus in Praef. p. XXXIX. *Aratui insistere* dicitur, ut lib. IV. 10. *sacrificio insistere*, i. e. occupatum esse. Petita locutio ab aurigis, qui habenas tenentes curru insisterant. Vid. Ernest. Clav. Cic. et ad Tacit. Ann. XIV. 14. Cf. Sept. IV. 13. *Aiace praecipue insistente*. quem locum laudat Oudend. ad Apul. Met. IX. p. 621.

tempus anni) Amant hanc phrasin Sallustius et Caesar, ut docent Cort. ad Sall. Iug. 50. 1. et Oudend. ad Caes. B. G. VII. 16. B. Alex. 3.

habent etiam nonnullos) ἔχων δὲ καὶ τινας.

multa hostiliter vastat cet.) Afferit locum Cort. ad Sall. Iug. 20. *Igitur ex improvise fines eius cum magna manu invasit: multos mortales cum pecore atque alia capit, aedificia incendit, pleraque loca hostiliter cum equitatu accedit, dein cum omni multitudine in regnum suum convortit.* Ad multa intell. loca; plane ut in Prolog. *terrae motus facti cum multa, tum etiam sepulchrum Dictys patefecerunt.*

praeda auctus) Sic loquitur ipse Cic. Verr. II. 5. 31.

XLII. per conditionem hiemis) Abundanter dictum pro: per hiemem. Lib. III. 23. *mos humanae conditionis*, pro: mos humanus. IV. 15. *conditio senectae*, pro: senecta. *Per* autem ponitur pro: propter. cf. ad IV. 19.

audendi auctor) Virgil. Aen. XII. 159. *auctor ego audendi.* Oros. II. 17. *qui auctor audendi pro patria fuit.* *Auctor* i. q. princeps. Ammian. XVI. 12. *principes audendi periculosa.*

Grati) Cf. 46. 47. III. 4. cet. Quam antiquam formam cum aureae aetatis scriptores raro admiserint (cf. Cic. Somn.

Scip. 5; Nep. Them. 9), vel maxime ea delectati sunt posteriores multi, in his Apuleius.

incuriosique ab armis) Recte contra Daceriam, iungentem *ab armis* (i. q. armatis militibus) *turbari*, disputat Wopkens. p. 41. *Ab armis incuriosi*, i. e. quod attinet ad arma: de qua praepositionis *a* vi cf. Cort. ad Sall. Iug. 48. 5; Ruhnken. ad Terent. Heaut. Prol. 13. Dictat. p. 145. et Hec. I. 2. 70. p. 215.

territi atque improvise tumultu exsanguis) Attulit Cort. ad Sall. Iug. 38. 5. *tumultu percussi insolito*. cf. Sall. Cat. 39. et fragm. VI. 38. *defessi et exsanguis*.

genibus — obvolvebantur) Disputavi de hac formula in Praefat. p. XLV.

tanta rep. mutatio — incesserat) Hunc locum similemque lib. III. 3. laudat Wass. ad Sall. fragm. VI. 14.

XLIII. *promptus*) i. e. fortis, parato pugnae animo. Lib. III. 5. *ubi eum — in hostem promptum animadvertit*. I. 15. *promptiores animos omnium ad bellum — facit*.

consternatum deiicit) Lib. III. 19. *Ulixem deiicit*. *Deiicere* verbum proprium de victis; atque familiare Virgilio: Aen. X. 755. XI. 642. 665. 833. alibi. cf. Scheffer. ad Phaedr. II. 2. init.; Brem. ad Nep. Thrasyb. 3; Burmann. ad Val. Flacc. I. 131; Ruhnken. ad Rutil. Lup. p. 148; Ernest. Clav. Cic.; Oberlin. ad Tacit. Dial. Orat. 26.

male prospera) i. e. admodum improspera et infelici. *eruptione — usum*) Lib. I. 5. *properatione usus*. Sall. Iug. 93. *fortuna prospere usus*. Iug. 1. *libidine usus*. Iug. 111. *fluxa fide usus*. et alia idem.

prorsus nullo — intacto) Sall. Iug. 66. *prorsus nihil intactum*. Iug. 54. *nemo omnium intactus profugit*.

vulneribus gravati) Cf. Frontin. Strat. II. 13. *vulneribus oneratus*.

locum amisere) Sall. Iug. 52. *amisso loco Numidae fusi fugatique: pauci interiere*.

arto — ingressu, quum super alium alius ruinae modo praecipitarentur) Sall. Iug. 58. *At Iugurtha munimento castrorum impeditus, quum alii super vallum praecipitarentur, alii in angustiis sibi ipsi properantes obficerent*,

multis amissis in loca munita sese recepit. Tacit. Hist. IV. 71. *deturbati ruinae modo praecipitantur.* De verhis *ruinae modo* v. ad III. 10: de plurali *praecipitarentur* Oudend. ad Caes. B. G. II. 26, ubi Sept. affertur.

trepida impeditaque — caesa exstinctaque) Dedecet pedestrem orationem haec particularum repetitio. Ceteroquin totum caput optimo Septimius sermone scripsit, ut in proeliis, imitatus Sallustium, solet.

XLIV. *donis egregiis honoratur)* Laudat Heins. ad Vell. Pat. II. 115. 1.

spes omnes atque opes militiae in tali viro sisterentur) Sall. Iug. 114. extr. *spes atque opes civitatis in illo sitae.* ubi cf. Intpp. Sulpic. H. S. I. 11. 8. *Ea tempestate spes atque salus Aegypti in illo sita erat.* ubi Vorstius affert Terent. Ad. III. 2. *in quo nostrae spes opesque omnes sitae erant.* Nemo autem in hac phrasi utitur verbo *sisti* i. e. poni, collocari: quod quidem aliquoties veteres ea notatione admisere. Cf. Ovid. Met. VIII. 669.

XLV. *incedente iam vespera)* i. e. ingruente, imminente. Plane ut Ammian. XX. 11. *incedens vespera.* Tacit. Ann. XV. 57. *tenebrae incedebant.* ubi alia ponit Ernest. Ipse Sept. IV. 10. *solemne incessit.*

anteposita civitati) Hoc est, quae adiacet Troadi, continetque Troianae civitatis connectitur. Servii ab Oïbrechto allati verba: *Sicanio praetenta sinu iacet insula. Praetenta: anteposita.* Graec. *προσκειμενος, προστιθεμενος.*

presso gradu) Sall. fragm. VI. 31. *presso gradu silentes iam.* ubi Sept. et al. attulit Wasseus. Ovid. Met. III. 17. *presso gressu.* Videtur idem esse, quod Apuleii *suspensio et insono vestigio.* Ios. Iscani III. 231. *tenero incessu.* ubi vid. Dresemius.

circumspicientesque omnia) Sall. Iug. 93. *tentans omnia et circumspiciens.* Iug. 72. *circumspectare omnia.* Tacit. Agric. 32. *omnia circumspectantes.*

somno pressis) *Somno oppressus* nota formula est.

nihil ultra audendum rati) Lib. III. 7. *amplius audendum ratus.* Hegesipp. I. 21. *audendum aliquid ratus.* Sulpic. H. S. II. 16. 1. *audendum aliquid et tentandum rata.*

reliquum noctis — requiescentes transigunt. Lib. IV. 6. *reliquum noctis cum quiete transigunt.* Liv. II. 25. *reliquum noctis quieti datum.* XXXIX. 13. *ubi reliquum vitae degere tuto posset.* Sulpic. Vit. Mart. 23. 9. *reliquum noctis hymnis psalmisque consumitur.*

facinus ausum) *Ausum* vi passiva; ut Tacit. Ann. III. 67. ubi cf. Oberlin.

XLVI. *foedam faciem)* Sall. Cat. 58. *foeda atque terribilis facies camerae.* Iug. 55. *foeda atque miserabilis facies negotii.*

raptim — ut quemque fors conglobaverat) Sall. Iug. 97. 4. *non acie, neque ullo more proelii, sed catervatum, ut quosque fors conglobaverat.* Liv. XXII. 5. *fors conglobat.*

conferti inter se) Hegesipp. V. 19. *illi, conferti inter se, urgere coeperunt.* Septim. III. 4. *conglobatos inter se.* De verbis *inter se* cf. V. 14.

ad naves evolant) Apul. Met. II. p. 100. *ad Milonis hospitium perniter evolvo.* ubi Sept. laudans Oudendorpius, utroque loco *evolare* accipit vi revolandi, recurrendi. Idem ad Sucton. Octav. 94. docuit, frequentem esse *evolare ad locum* apud Latinos formulam. Cf. Wopkens p. 45.

imperia servantes) Cap. 38. *imperia exsequi.* Sulpic. H. S. I. 55. 7. *non imperia exsequi, non ordines observare.* Sall. Iug. 80. *Ordines habere, signa sequi, imperium observare.* ubi de his locis consulatur Cortius. *Exsequi imperium habes* Plaut. Amph. 1. 1. 106. et 3. 3. 1, ut *persequi imp.* Plaut. Amph. 2. 1. 75. et Stich. 1. 2. 84.

ut quisque locum ceperat) Sall. Cat. 61. *quem quisque pugnando locum ceperat.* Affert Sept. Burmann. ad Ovid. Art. Am. I. 234.

bini aut amplius congregati) Sall. Cat. 20. 11. *illos binas aut amplius domos continuare.*

custodes castris) Citat Oudend. ad Apul. Apol. p. 594. Cf. ad V. 8.

uti quidque fors dederat) Aurel. Vict. de Vir. Ill. 13. *equum, quem fors dederat, arripuit.* Ovid. Met. I. 455. *quem non fors ignara dedit.* ubi multa collegit Heinsius.

Tacit. Ann. XIV. 5. *quae fors obtulerat*. Sulpic. H. S. I. 27. 5. *arrepto osse asini, quod casus telum dederat*.

XLVII. *onusti praeda atque victoria*) Offendit Daceria in verbis *onusti victoria*, quae posse latine dici negat. Memor docta matrona esse debebat, saepe veteres duobus substantivis unum adiungere verbum iisdem respondens, quod tamen alterutri pro seposito minus conveniat. Simillime Tacit. Ann. XII. 28. *praeda famaue onusti*. Zeugma hanc figuram grammatici vocant; ad quod refer c. 16. *magnam vim gloriae atque praedae adportans*. III. 10. *clamorem — et tela in hostes coniciunt*. Sall. fragm. VI. 22. *res et verba gerere*. Tacit Germ. 7. *cibos et hortamina pugnantibus gestare*. Cf. Ruhnken. ad Terent. Andr. III. 5. 18. Dictat. p. 64.

ex muris respectantes) Iidem Troiani apud Q. Ennium referente Macrobio Saturn. VI. 2. *O lux Troiae, germane Hector, Quid ita cum tuo lacerato corpore miser, Aut qui te sic respectantibus tractavere nobis?* ОВЪЕЧУТ. *Respicere* pro conspiciere, videre, habes apud Daret. Phryg. c. 10. 21. 24. 33.

nequicquam pro sociis, intra m. tamen trepidarent) Explicata: quum interim Troiani in muris pro sociis trepidarent, et, licet haec trepidatio frustra esset atque nullius commodi, tamen trepidarent. Plana igitur sententia orationis quamvis hispidae. Cf. Virgil. Aen. X. 121. IX. 538.

in se — gesta erant) Latinum fuisset: pro beneficio, quod in se contulerant. Similis farinae est cap. 8. *male actum adversum Graeciam*.

liberaliter habitam) *Liberaliter* i. e. honeste, ut liberam et ingenuam mulierem decuit. De loquendi more *liberaliter habere* diximus ad I. 2.

XLVIII. *consilium — agentibus*) Cic. Verr. V. 11. et Iustin. XII. 13. *conventum agere*. Tacit. Ann. XVI. 31. *coetus agere*. Vid. Cortius ad Porc. Latron. Declam. contra Catil. 19. *coetus nocturnos agitare*. Antiquis scriptt. magis familiare est *consilium habere*. de qua formula dixi ad c. 19.

secundis rebus Graeci) Sall. Hist. IV. 2. *qui rebus secundis suis ad bellum orantur*. Tullius Tiro apud Gell. VII. 3. *Scio solere plerisque hominibus, rebus secundis atque prolixis atque prosperis, animum excellere*. Caes. B. G. I. 30. *quod*

reliquum noctis — requiescentes transigunt. Lib. IV. *reliquum noctis cum quiete transigunt.* Liv. II. 25. *reliquum noctis quieti datum.* XXXIX. 15. *ubi reliquum vitae deditur tuto posset.* Sulpic. Vit. Mart. 25. 9. *reliquum noctis omnibus psalmisque consumitur.*

facinus ausum) Ausum vi passiva; ut Tacit. Ann. I. 67. ubi cf. Oberlin.

XLVI. *foedam faciem)* Sall. Cat. 58. *foeda et terribilis facies camerae.* Jug. 55. *foeda atque misera facies negotii.*

raptim — ut quemque fors conglobaverat) Sall. I. 97. 4. *non acie, neque ullo more proelii, sed ceterum, ut quosque fors conglobaverat.* Liv. XXII. 5. *fors conglobat.*

conferti inter se) Hegesipp. V. 19. *illi, confertissime, urgere coeperunt.* Septim. III. 4. *conglobatos inter se.* De verbis *inter se* cf. V. 14.

ad naves evolant) Apul. Met. II. p. 100. *ad Mithridatis hospitium perniciter evolo.* ubi Sept. laudans Oudend. utroque loco *evolare* accipit vi revolandi, recurrendi. Cf. ad Sueton. Octav. 94. *docuit, frequentem esse evolarum locum* apud Latinos formulam. Cf. Wopkens p. 45.

imperia servantes) Cap. 58. *imperia exsequi.* Sulpic. S. I. 35. 7. *non imperia exsequi, non ordines observare.* Sall. Jug. 80. *Ordines habere, signa sequi, imperium observare.* ubi de his locis consulatur Cortius. *Exsequi imperia* habes Plaut. Amph. 1. 1. 106. et 3. 5. 1, ut *persequi imperia* Plaut. Amph. 2. 1. 75. et Stich. 1. 2. 84.

ut quisque locum ceperat) Sall. Cat. 61. *quem quisque pugnando locum ceperat.* Afferit Sept. Burmann. ad Oudend. Art. Am. I. 254.

bini aut amplius congregati) Sall. Cat. 20. 11. *in binas aut amplius domos continuare,*

custodes castris) Citat Oudend. ad Apul. Apol. p. 5. Cf. ad V. 8.

uti quidque fors dederat) Aurel. Vict. de Vir. Ill. 1. *equum, quem fors dederat, arripuit.* Ovid. Met. I. 7. *quem non fors ignara dedit.* ubi multa collegit Hein-

enumerationem facit) pro: ea omnia enumerat. Lib. V. 4. *uti inter cetera sui quoque — commemorationem faceret*, pro: se quoque commemoraret. Lib. VI. 6. *finem vitae fecit*, pro: vitam finivit. Similiter Ulpian. Dig. XXXVI. 1. 6. *restitutionem facere*. Auct. B. Hisp. 22. *iugulationem magnam fecit*. Cf. Ruhnken. ad Terent. Eun. III. 3. 7. Dict. p. 116.

LI. *solitum*) scil. esse. Infinitivus pendet a verbo *dicere*, quod intelligi debet ex praecedente *admonere*. Infra: *rediret in gratiam*, intell. dicentes, orantes. Lib. III. 5. *a quo etiam Olizonem genitam — deductam in matrimonium Dardani*, intell. perhibebant, dicebant.

in commune — redigere) ut Liv. II. 42. *redigere praedam in publicum*. Tacit. Hist. IV. 72. *in fiscum*.

insigni iniuria dehonestaretur) Tacit. Ann. XIV. 21. *nullo insigni dehonestamento id spectaculum transiit*.

per dedecus) Sall. Cat. 20. *vitam — per dedecus amittere*. Cf. ad. c. 35.

praeterita — transactorum) Cic. Tuscul. IV. 25. *in rebus transactis et praeteritis orationes scribimus*. Apul. de Dogm. Plat. p. 246. *nec futuris modo angitur malis, verum etiam praeteritis transactisque torquetur*

adosculari) Monuimus de hoc verbo in Praefat. p. XLV.

contingere genua) Eadem formula Apul. Met. VIII. p. 560. IX. p. 669. ubi cf. Oudendorp. Aliquoties ita loquitur Velleius, docente ad eius lib. II. 104. 5. Burmanno; item Historiae August. scriptores: consulas Casaubon. ad Capitolin. Max. Iun. 2. p. 66. ubi disseritur etiam de more superbissimorum Imperatorum, qui genua sibi, pedes, manus, caput osculari a Romanis patiebantur.

LII. *Graecis mixtus*) Graec. *μυθεις Ἀχαιοις*. Lib. IV. 18. *consilio mixtus*. Virgil. Aen. I. 439. *se miscere viris*. Horat. Od. I. 1. 29. *se superis miscere*. Apul. de Deo Socrat. p. 128. *nullus deus miscetur hominibus*. Met. IV. p. 315. *pompae populi — sese miscuit*.

favorem attollentibus) Lib. III. 18. *quum a reliquis favor attolleretur*. Nostrum locum Casaubonus ad Vopisci Aurelian. c. 48. p. 582. Graece reddit: *πάντων μετὰ βοῆς αὐτὸν ἐνθουμούνητων*. Vid. Obrecht. ad h. l. et Perizon. Diss. §. XV.

gaudio laetitiaque) Utrumque iuxta ponunt Sall. 48; Gell. VII. 3; Sulpic. Vit. Mart. 15. 6. Quid et docet Cic. Tuscul. IV. 6. cf. Curt. ad Sall. Cat. 61. 2.

manum — retentans) i. q. retinens, tenens.

quum lacti inter se invitarent) *Inter se* i. e. alius. Plane ut c. 52. *cohortati inter se*. Cic. Attic. VI. 1. *ronis pueri inter se amant*. Caes. B. C. I. 21. *operam milites disponit, non certis spatiis intermissis — sed per tuis vigiliis stationibusque, ut contingant inter se, et omnem munitionem expleant*. Plaut. Mil. Glor. 5. *Nil cessarunt illico osculari atque amplexari inter se*. *dem ratione invicem adhibet noster* lib. V. 14. *atque eam industriae meritis expostulare*. De ellipsi, qua sine vini aut cibi mentione ponitur, v. Obrecht.

libens efficit) *ἔκων ποιεῖ*. Terent. Ad. V. 6. 7. *faxim*. Sulpic. H. S. II. 26. 6. *Hyrcanum libens exprobat* *inter se sine ullo metu — miscebantur*) Cf. Thuc. extr. *ἐπιμίγνυντο δ' ὁμοῦς ἐν αὐταῖς, καὶ παρ' ἀλλήλων τῶν, ἀκηρύκτως μὲν, ἀνυπόπτως δὲ οὐ*. Lib. II. *ἰνὸς οὔτε ἐπιμίγνυντο ἔτι ἀκηρυκτεῖ παρ' ἀλλήλους*.

GLOSSARIUM SEPTIMIANUM

AD

LIBRUM TERTIUM.

I. *dilato conditionibus — bello*) Sall. Iug. 112. *posse conditionibus bellum poni*, ubi v. Cort. Liv. XXIII. 7. *pacemque cum eo conditionibus facere*, ubi v. Gronov. et ad XXXIV. 23.

in tempus) i. e. aliquamdiu. Sall. Hist. III. 9. *ex licentia — aut avaritia in tempus arsere*, ubi v. Cort.

cuncta — festinabant) Sall. Iug. 74. *cuncta parat festinatque*.

Namque — utebantur) Series sententiarum haec est: Multitudo universa, singuli populi sub suis quisque ducibus, qua seiunctione quisque populus ea munera militaria, quae apud se in usu erant, curare poterat, ante vallum instructi atque dispositi, ad multum diem variis, pro cuiusque populi more, bellandi generibus se exercuerunt, partim iaculis aut sudibus, alii saxis, alii sagittis certantes.

exercere) scil. se. Sueton. Caes. 26. *ipsique dictata exercentibus darent*. Octav. 98. *spectavit assidue et exercentes ephebos*. quem locum attulit Wopkens. p. 46. Auct. B. Afric. 27. *milites in opere exercere*.

destinata feriendi) Hegesipp. III. 9. *missilibus quoque plurimi Iudaeorum — destinata feriendi arte vulnerabantur*. Curt. VII. 5. §. 41. *namque adeo certo ictu destinata feriebatur*. Eumenius Paneg. Constant. c. 8. *destinata fixerunt*. cf. ad c. 18.

socordius agitare) ut Sall. Jug. 19. *alios incultius vago agitare.* Tacit. Ann. I. 50. *laeti agitabant.*

facinoris exemplo suspectis) Sensus: Praeterquam quod ob facinoris exemplum (a Paride datum) omnes Troiani iam suspecti circa hospitium erant per omnes gentes, tum vero Graecorum simul victoriae, Troianarumque eversio civitatum animos occupaverat. *Suspectis omnibus* (scil. Troianis) Ablativus est absolutus. *Cognitum* i. e. τὸ πρῆσθαι, τὸ μαθεῖν. plane ut Liv. XXVIII. 26. *aulitum.* cf. Obrecht. et Wopkens. Attende praeterea nexum *simul — et*, de quo aliquoties iam monuimus.

odium — incesserat) Lib. IV. 8. *desperatio incesserat.* V. 15. *dolor incesserat.* 17. *amor incesserat.* Absolute idem verbum ponit Sall. Jug. 13. *commutatio incessit.* Cat. 7. *cupilo incesserat.* amatque Livius. v. Gronov. ad XXIII. 24.

II. *forte quadam die)* Incipit sic sententiam Apul. Met. I. p. 153.

avens visere) Lib. VI. 4. *aventes dinoscere.* Horat. Sat. II. 6. 99. *urbis aventes moenia nocturni subrepere.*

principalium) Dixi in Praefat. p. LI.

partim — reliquae) Plane ut Sall. Jug. 55. *exercitus partim ipse, reliquos Marius ducebat.* cf. Septim. V. 10. *uti pars ad Solem, residuum ad naves spectaret.*

redimitae ornatu) Nova locutio. Apte tamen comparatur Virgilii et Ovidii *velatus amictu.* Hegesipp. I. 5. *succinctus ornatu.* I. 56. *amictu indutus.*

suggestente sibi — apparatus sacri) Fallitur, si quid video, Vindingius, hoc *sibi* ad Cassandram referens, ut sit pro *ei.* Haud equidem nescio, *sibi et se* apud scriptt. posteriores (ut praetermittam Plautum persaepe ita loquentem, v. c. Mil. Glor. 2. 2. 26. *se* pro *eam*) haud raro poni pro, *ei, eam.* v. Salmas. ad Capitolin. Pertin. 3. p. 537. b; Vorst. ad Sulpic. Vit. Mart. 15. 4. Sed malim *sibi* numero plurali accipere, ut ad utramque matronam spectet; nisi melius forte illud hic loci, ut saepe apud Latinos, et saepius apud Graecos σοι abundare existimaveris. *Suggestere apparatus sacri* est: res sacrificio necessarias comparare. Auct. B. Alex. 8. *urbs omnium rerum apparatus suggerebat.* cf. Terent. Adelph. I. 1. 56. *suntam suggerere.*

auctoque in horas) Horat. Poet. 160. *et mutatur in horas.*

animus non lenitur) Vid. ad I. 19.

daturum se — mandat) Eutrop. V. 3. *Senatuique mandat, bellum se ei — illaturum.* Iustin. XXIV. 2. *itaque non credenti mandat — velle se cet.* Et sic saepe *mandare alicui*, ut *et mandare ad aliquem* (v. Sueton. Calig. 25'), est vel literis, vel nuntio misso indicare, et iubere nuntiari. v. Duker. ad Flor. III. 3. 6; Wopk. p. 47. sq. cf. Septim. IV. 9. *indignatus, nondum sibi — mandatam*, i. e. uuntio indicatum; et quae adnotamus ad IV. 10.

III. *soluturum se — bellum)* Adi sis Praefat. p. XLV.

alias) pro: alioquin, alio pacto. Ulpian. Dig. 47. 4. 1. 2. *non alias tenebitur iste libertus, quam si dolo quid dissipasse proponatur.* Et sic saepissime iuriconsulti. Consulatur etiam Oudend. ad Apul. Florid. p. 47. Aureae aetatis scriptores *alias* non nisi de alio tempore et alio loco dicunt. v. Perizon. ad Sanct. Min. I. 17. p. 156; Ruhnken. ad Terent. Andr. III. 2. 49. Dictat. p. 56.

ira concitus) Virgil. Aen. IX. 694. *immani concitus ira.* Senec. Med. 506. *ira concitum pectus.* Apul. Met. IX. 662. *rabie conciti.*

animi iactatione saucius) i. e. saucius amore, qui eius animum agitabat, turbabat. Mox: *iactari animo atque in dies magis magisque aestuare desiderio.* Laudat locum Oudend. ad Apul. Met. IV. p. 310. *animi saucia.*

praesenti negotio utendum) i. e. quid praesentia, praesens rerum status facere eum iuberet. *Praesens negotium* pro praesentia est etiam apud Sulpic. H. S. II. 2. 2. *cum adstricti praesenti negotio nihil scire se faterentur.*

aestuare desiderio) i. e. agitari. Idem Sulpic. Vit. Mart. 25. 1. cf. Cic. Verr. II. 30. *aestuare dubitatione.* Sall. Cat. 23. *invidia aestuare.*

recordatus sui) Vid. Praefat. p. XLV. Facta formula est κατ' ἀναλογίαν notae elocutionis *oblitus sui* apud Terent. Eun. 2. 2. 15. Senec. Octav. 257. aliosque.

negotium, ut gestum erat — aperit) Sall. Cat. 47. *omnia, uti gesta erant, aperit.* Cat. 41. *omnem rem, uti co-*

gnoverant, aperiunt. Septim. supra: *rem cunctam aperit.* Cat. 45. *rem omnem aperit.*

bono animo ageret) Tacit. Ann. XIII. 32. *animo agere.*

satis sibi esse praesentium copiarum) Singulari sic loqui videtur Dictys, pro: *satis sibi esse praesentibus.* Similiter Symmachus I. Ep. 32. *satis est unius erroris.* i. e. unus error. Wopk. p. 49.

fluxa fides) Sall. Iug. 111. *fluxa fide usus.* ubi laudat Wass. (c. 119.) cf. Tacit. Hist. II. 75; Sulpic. II. 46. 6. De sequentibus *animi parum spectati* i. e. bati, consulas Gronov. ad Liv. II. 7; Cort. ad Sall. 20. 1.

sine dolo credebatur) Laudant locum Cort. ad Sall. 36. 3, et Wass. ad Sall. Hist. VI. 14. *ut tanta repetitio non sine deo crederetur.*

IV. *signo belli edito)* Desidero alterum exemplum ceteri scripti, ut et Septimius alibi, semper *signo*. Apposite tamen Caes. B. G. VIII. 15. *signo pro* quem loquendi morem rarum vocat Vossius. Aequum inter Plin. VII. 56. et Dares c. 20. *datio signi.*

instructae — advorsum processere) Sall. Iug. 111. *instructi — obviam procedunt.*

ascito sibi quisque auriga) Cortius ad simillimum locum Iug. 18. 3. *multis sibi quisque imperiis*, de integritate loci Septimiani dubitans, *quo quisque ineunt* refert; et apud Sallust. pro *quisque* contra Eddestantissimas, meliorisque notae MSS. omnes, qui *quisque*, scribi vult *quisque* i. e. quoque. Nihil hicendum neque tentandum. Sit tibi Septimii, non anxii, sed tamen diligentissimi Sallustiani sermonis aemulorum, locus argumento, Sallustii manum fuisse *quisque*. Ut *quisque*, nude et absolute posita, plena sententia concisae accuratiori explicationi inserviens, Sallustianum explicat: *pe quisque rex sibi ascivit aurigam.* Eadem ellipsis his: lib. II. 30. *converso iam in se quisque timore.* *suis quisque militibus instructis.* Sed occupatam iam a Wopkens. p. 49. video nostri loci defensionem.

secum stipatores habuerat) Sall. Cat. 14. *omnium flagitiorum atque facinorum circum se, tanquam stipatorum, ceteras habebat.*

adhibito equis Merione) scil. regendis, i. e. ad equos currui iunctos regendos. Consimiliter Hegesipp. I. 16. *adhibitis custodibus Aristobulo*, i. e. positis (hominibus), qui Aristobulum custodirent. *Adhibere* est assumere; ut lib. IV. 5. *adhibito secum fortissimo quoque.*

situs in alia parte) i. e. collocatus, versans. Lib. IV. 20. *multi — super muros siti*. ubi paulo infra: *qui in muris locati erant.* Familiarissimus hic loquendi mos est Hegesippo, qui lib. II. 15. *hostes — in superioribus siti*, i. e. in locis sup. collocati. V. 38. *in inferioribus situs — urgere.* III. 1. *Ea postquam Neroni nunciata sunt, in Achaiae partibus sito*, i. e. versanti, agenti. V. 4. *Caesar in medio populi situs*, pro quo infra: *in medio belli versari Caesarem.* IV. 6. *ante fores templi atque in ipso vestibulo siti, adversum populum proeliabantur*, i. e. positi. IV. 9. *machinabantur, in templo siti, quomodo iungerentur Idumaeis*, V. 35. *siquidem et intra templum siti non dormiebant.* Cf. Terent. Heaut. V. 2. 44. *adolescens quam in minima spe situs erat*, i. e. collocatus, spem habens: quam notionem Terentio vindicat Bentleius, qui, cum plerumque ab exemplis sit copiosus, hic adstruit nullum. Ut rarissimam ibi notat locutionem Ruhnken. Dictat. p. 176. Prope accedit frequens recentioribus formula, qua *siti esse* dicuntur populi, in aliqua regione habitantes. Similiter *ἑστῶθαι* obsides, qui in insulis dispersi agunt, dicit Thucyd. VI. 61.

occurrit auxilio laborantibus) Sall. Ing. 101. 10. *occurrit auxilio suis*. Caes. B. G. III. 4. *eo occurrere* (al. *accur.*) et *auxilium ferre*. ubi v. Oudend. cf. Gronov. ad Liv. XXXVI. 24.

V. tollit animos) Eadem formula c. 8. V. 10. 4. Sall. Ing. 101. *simulque barbari animos tollere*. Cf. Freinshem. in Ind. ad Flor.

singulos — nomine appellans — hortatur) Sall. Cat. 59. *unumquemque nominans adpellat, hortatur, rogat*. Cat. 17. *singulos adpellare, hortari alios*. Cat. 20. *universos adpellare et hortari*.

Torquati cum Gallo: *eique sub Gallicum gladium*
Vid. Obrecht.; item Burmann. ad Val. Flacc. IV. 29.
Sept. citat.

poplitem succidens) Petron. c. 1. *succiis poplitem
membra non sustinent.* ubi vid. Intpp. Apul Met IV. p.
gladio poplites eius totos amputant.

exsectis nervis) Translate Cic. Agr. II. 33. *nervis
bis exsecare.*

corpore propulsat) Ovid. Met. III. 80. *obstant
turbat pectore silvas.* ubi Heinsius affert Stat. III. 18.
nuque proturbare parant.

VIII. *gemitum magno clamore tollunt*) Lib. 7.
tollunt gemitus et clamore deslent. IV. 1. *cuncti cives
tollunt.* Virgil. Aen. XI. 37. *ingentem gemitum —
dera tollunt.* Apul. Met. VIII. p. 556. *fletu cum clamore
positum humi*) Cf. Apul. Florid. p. 48; Heins. ad
Flacc. I. 710.

compositusque in armis) Quid significet, dixi ad c.
Lipsius ad Plaut. Mil. Glor. 4. 9. 12. Tacit. Dial. 6.
*ipsis etiam, quibus utitur, armis incompositus et
riendi plerumque deiectus.*

ex fuga reductis) Cic. Att. IX. 17. *reductus de
Caes. B. C. I. 24. reducitur ex itinere.* Sall. Cat. 47. et S.
Octav. 17. *ex fuga retractus.*

proclivum incenditur) Liv. I. 57. *accenditur
quod frequentius. Lib. II. 1. incensus ira, pro quo
usitatius accensus ira.*

Tum vero — accurrentes) *Instantes* pendet a *duces*, qd
praeced. *ducibus* subintelligi debet, plane ut c. 17. ad *gen
latrrix* ex praeced. *Amazonibus* intelligendum *Amazonum*.
ad *accurrentes* intell. *duces*. Hoc vult Septimius: *Tum
incliyti utriusque partis duces ubi cohortationibus
confirmarunt, configunt acies: duces hinc inde cedet
instant, et, ubi acies notat, auxilio accurrunt.*

acies nutavernis) Hegesipp. V. 4. et 42. *nutabat
et diei vesper erat*) Cap. 19. *et iam diei vesper
Sall. Jug. 52. et iam die (i. q. diei) vesper erat, h.
ubi die vesper erat. Cf. Jug. 21. et quia die erat*

erat. Utrumque Sept. locum affert Wassens (c. 55 et 114.).

deflentibus) Familiare nostro *deslere* pro simplici *flere*. Lib. I. 5. *casum domini deflentes*. IV. 13. *deflentibus cunctis — casum*. IV. 1. *foeminis — deflentibus*. IV. 9. *casum — deflent*. Et aequè familiare est Apuleio, docente Oudendorpio ad eius Met. IV. p. 316. qui nostrum locum adduxit. Passim ita loquuntur etiam alii. cf. Wopkens. p. 53.

luctu atque gemitu omnia completa sunt) Sall. Iug. 92. *luctu atque caede omnia completa sunt*. Cat. 51. *cruore atque luctu omnia compleri*. cf. ad. IV. 7.

interfecto) Intell. eo interfecto, Ablat. absoluto.

Achillem revisunt) ut saepe veteres *visitare aliquem*; de qua formula consulas Oudendorp. ad Sueton. Tib. 11. ubi et Septimii locus tangitur.

inspectatis) Vid. Praefat. p. XLVI.

extollere laudibus) Cf. Cic. Fam. XII. 25.

arma expedire) i. e. se armare, se accingere ad pugnam. Caes. B. G. VII. 18. *Caesar — arma expedire iussit*. Virgil. Aen. IV. 592. *arma expedient, totaque ex urbe sequentur*. Pro eo Livius, Sallustius, ipse Caesar, alii: *se expedire ad pugnam*.

X. *effusi ruinae modo*) Lib. II. 43. *ruinae modo praecipitari*. IV. 5. *ruinae in modum irrumperè*. Tacit. Hist. IV. 71. *deturbati ruinae modo praecipitantur*. Senec. de Ira III. 3. 1. *barbari — ruinae modo regionibus incidunt*. Flor. III. 3. 11. *Cimbri — Tridentinis iugis in Italiam provoluti ruinae descenderant*. Liv. IV. 46. *repentino impetu Aequorum per supinam vallem fusi sunt, multique in ruina quam fuga oppressi obruncatque*. Laudat Sept. Oudendorp. ad B. Alex. 32. Graeci hunc impetum exprimunt voce ῥύμη, ut Thucyd. II. 81 et 76.

Echinadibus imperator) Plane ut Sall. Iug. 7. *qui tum Romanis imperator*. Consimiliter Virgil. Aen. II. 556. *regnator populis terrisque*. Apul. Florid. p. 115. *Eois regnator aquis* (Ganges). Auson. Epigr. IV. *Illyricis regnator aquis* (Danubius). Adde notata ad c. 15. *regina Amazonibus*. et ad II. 32. *Troianis Hector, Sarpedon auxiliaribus duces facti*.

Cf. Wopkens. p. 54. et Vol. IV. T. X. p. 21. sq.; Oudend. ad Apul. Apol. p. 594, qui Sept. produxit.

foeda) i. e. *foedam stragem*. Saepe *foedus* et *foedior* dicuntur de vulneribus et sanguine. Liv. VII. 53. *ipsa caede foedior*. Sall. Hist. I. 23. *arae supplicium ne foedantur*. cf. Heyn. ad Virgil. Aen. III. 241. VII.

fortunam belli vincere aggressus) *Fortunam belli* dicitur ut *vincere bella* et *proelia* apud alios; de formula Barth. ad Claud. B. Get. IV. 570. et Advers. *Fortunam belli tentare* dicunt Sall. Cat. 57. et Caes. I. 36. *experiri* Tacit. Hist. IV. 20. et Capitolia. in trib. 15. Laudat Sept. inter alia Oudend. ad Apul. rid. p. 89.

per univ. genera dehonestamenti) Sall. fragm. *quo ille dehonestamento corporis maxime laetabatur*. 7 cum servavit Gell. II. 27.

relicto) scil. loco, ut recte animadvertit Dacier.

erip. cad. occip. proturbat hasta) Ios. Iscan. *divumque sua proturbat virtute virum*. ubi Septimius meminit Dresemius.

XI. *deformatum iam lacrimis*) Cap. 20. *deformatum multiplici modo*. Sall. Iug. 14. *deformatus aerumnis*. 2 afferunt Intpp. Apul. Met. I. p. 29. *luctu et moerore deformata*. p. 28. *lurore ad miseram maciem deformatum* ubi Sept. affert Oudendorp.

omni supplicio lamentandi) Dixi in Praefat. XI de sensu loci egi, amare nostrum huiusmodi insolentivos Gerundii. Lib. I. 23. *ventorum flatus proturbandi*. I. 16. *incuria navigandi*. I. 19. *festinatione* di. IV. 15. *inclita bellandi*. Supra c. 6. : egregie infra c. 19. *praemia luctandi*. Similia aliqua ex aliis enotavit Wopkens. p. 14. sq. Adde Hegesipp. I. *mensa aedificandi sumtu*. II. 1. *dicendi validus*. V. *sisse veniendi ad se effugia*. V. 27. *cum tanta haec cendi suffragia*. Oros. V. 19. *insatiabilis praedandi*.

XII. *vigilias agere curarent*) Lib. I. 21. *curare molare*. De Infinitivo v. Wopkens. p. 56. *Figurat* citat Heins. ad Ovid. Fast. III. 245.

igni plurimo in armis pernoctant. At lucis principio) Sall. Iug. 98. *Dein crebris ignibus factis, plerumque noctis barbari suo more laetari — Dein ubi lux adventabat. Ad igni plurimo* Wopkensius intelligit *existente*. Melius subaudi *facto*, docet locus Sallustii: de qua ellipsi, praeter alios, monuit Cort. ad Sall. Iug. 75. 1. *Ea fuga*, scil. facta. Cat. 43. 1. *Quo tumultu*, scil. facta.

silvam caesum) i. q. lignum. Infra: *Advecta dein ligni copia*. Graec. ὄλη i. e. materia. Caes. B. G. III. 29. *Caesar silvas caedere instituit. et mox: omnemque eam materiam, quae caesa erat*. Curt. VIII. 19. *caesis silvis flammam excitavere*, i. e. lignis. Idem X. 1 et 2 *materiam caedere*. Sed res nota est.

omni affectu) i. e. omni animo, omni cupiditate.

XIII. *refectis ex labore*) Cic. Arch. 1. post Redit. 1. *ex morbo recreari*. Liv. XXIX. 18. *recreatus ex vulneribus*. De qua praepos. *ex* vi agit Cort. ad Sall. Cat. 4. 1.

cum luce simul) Eadem formula lib. II. 42. V. 5.; ut infra c. 16. *cum nocte simul*. Quid significet, docet Cort. ad Sall. Iug. 68. 2.

paratos proelio) pro: ad proelium. Tacit. Ann. II. 79. *proelio parata manus*. Sulpic. H. S. II. 44. 2. *paratum se exilio atque ad omne supplicium*. Hegesipp. V. 15. *fugae potius quam bello parata*. Dares c. 3. *omnibus se paratum, quae Hercules vellet*. Cf. Oberlin. ad Tacit. Agr. 42.

vix principio diei) Insolenter dictum pro: cum vix principium diei esset. Adscribe hunc Ablativum magno Ablativorum absolutorum numero, quibus delectatur Septimius.

cum effectu) Diximus de hac formula in Praefat. p. LV.

ad multum diem) Idem cap. 1; Liv. XXII. 52; ut *ad multam noctam* Cic. Somn. Scip. 1; Sueton. Octav. 78. Dicitur etiam *in multum diem*, ut Liv. XXVII. 2. Attulit Sept. Oudendorp. ad Apul. Met. III. p. 211. Cf. Thucyd. VII. 58. τῆς ἡμέρας ἐπιπολύ.

ex alio) scil. latere. Plin. Epist. II. 17. *ex alio latere est cubiculum*. Iustin. VII. 1. *ex alio latere in Europa reñnum Europus nomine tenuit*. Apul. Met. XI. p. 778. *Ex*

alia vero parte — adhaerebat ansa. Ponitur in his: pro: in.

abnuentibus — barbaris) Quid significet *abnuentibus* in not. cr. Liv. XXVII. 49. *Ille pugnantes hortando perterque obeundo pericula sustinuit: ille fessos abnuentesque periculo et labore — incendit.* Sall. Iug. 68. *Ibi milites fessis numeris magnitudine et iam abnuentes omnia docet.* Apud Deo Socrat. p. 159. *Enimvero cum Aulide desideribus et sessis (Graecis), ac taedio abnuentibus difficultas bellorum.* Cf. Wopkens. p. 57. Ad Sall. loc. (c. 71) *Wassens* male trahit Septim. IV. 15 et V. 3.

XIV. *foede et vice imbellium)* Sall. Iug. 51. *foede quamque inulti perierint.* cf. ad. V. 12. De voce dico ad V. 13.

Larissæis — Sesto regnantes) *Regnare* cum tertio coniungit Ennius apud Festum v. *Quadrata: Romae regnum quadratae.* Senec. Octav. 901. *regnat mundo tristis Larissæis.* Cic. Verr. II. 54. *Timarchidem omnibus oppidis regnum.* Cf. Intpp. ad. Lactant. III. 29. 9. Hinc *regnator* adsumsit constructionem, ut vidimus ad c. 10. Pariter verbo *ἄρξιν* dant tertium casum, ut Thucyd. I. 93: II. XVI. 65. cf. Abresch. ad Aeschyl. II. p. 306 et p. 105. ubi Romanorum quoque usus tangitur.

in flumine praecipitant) Ulpian. Dig. 43. 12. 1. *in flumine publico, neve in ripa eius immittas.* Isidor. IV. 2. *Accepit vas rude fictile, et adiecit in eo sal, et sit illud in flumine.* Cf. ad V. 10.

in ordine offerunt) Virgil. Eclog. VII. 20. *in ordine offerbat.* Plaut. Pseud. 2. 3. 10. *cuncta in ordine evolueram, certa, deformata habebam.* i. q. ordine.

animo gerebat) Sall. Iug. 72. *aliter atque animo gerebat.* Septim. IV. 20. *animo gestare.* Usitatissimum est *animo habere* pro: in animo. v. Gronov. ad Liv. I. 25. Notanda praeterea loci constructio est, qua a *verbum cretum animo gerebat* pendet et *Coniunctivus uti adiecit* Infinitivus *contegi.* Cf. ad I. 4.

si fortuna in se casum mutaret) *Casus* saepe pro eo, quod forte accidit. v. Cort. ad. Sall. Iug. 51.

25. 9. Atque *casus* hic nomen verbale est, recipiturque Accusativum cum in praepos., quia dicitur *aliquid cadit in me*. *Fortuna in me casum mutat* i. e. fortuna aliud quidpiam in me cadere facit. Sensus loci hic est: Achilles Patrocli ossa in patriam secum revehere decreverat (cogitatur de reditu in patriam): sed si fortuna aliud, diversum ab illo decreto et cogitatione, qua domum se rediturum sperabat, sibi accidere faceret (cogitatur de praematura ante Troiam morte), tum eodem sepulchro sua amicique ossa condi volebat. Non multum ab explicatio Wopkensis p. 56 sq. Aliter sentit Perizon. Diss. §. XXXIX.

una eademque sepultura contegi) Tacit. Hist. I. 49. *Galbae corpus — Argius — humili sepultura in privatis hortis contexit*. Val. Flacc. I. 814. *membra sepulcro contegat*. V. 58. *osaque nec tumulo nec separe conteget*. Lucan. IV. 810. *nullo contectus Curio busto*. Cic. Leg. II. 22. *quos humus iniecta contegeret*. Apul. Met. I. p. 63. *comitem misellum arenosa humo sempiterna contexi*. Noster IV. 21. *uno eodemque funere — contegitur*. cf. Lucan. II. 548. et Sedul. Hym. II. 84. *sepulcro tegi*.

canibus dil. iacit) Lib. IV. 5. *canibus dil. iaceretur*. *Iacere* pro: proicere; quo sensu alii *iacitare*. Apul. Met. VII. p. 489. *intestina quidem canibus nostris iacta*. Petron. c. 44. *cani iactans candidum panem*. Cf. Scheffer. ad Phaedr. III. 8. 22.

desinere pernoctando humi) Sordidus sermo.

in auctorem — vindicasset) *In auctorem caedis vindicare* lib. IV. 21. VI. 12. pro: morte punire auctorem. Sic Sall. Iug. 51. *vindicandum in eos, qui hosti remp. prodidere*. Cat. 9. *vindicatum est in eos, qui — pugnaverant*. quo loco Hegesipp. V. 7. usus est. Iug. 25. *nisi vindicatum in noxios*. Cf. Oudend. ad Apul. Met. IV. p. 306. ubi Sept. laudatur.

XV. *regina Amazonibus*) Spartian. Hadr. 4. *quem Parthis regem fecerat*. cf. ad c. 10.

gens bellatrix) Ex Virgil. Aen. I. 490. Cf. Ammian. XXIII. 6. *natio bellatrix*.

inclitya per mortales) Cap. 16. *inclityo per gentes*. 18. *inclitya per gentes*. quibus iisdem verbis utitur Solin. 40. 6.

pro confirmato) i. e. tanquam confirmatum, De talibus disputat Cort. ad Sall. Cat. 15. 2. Cf. Scaev. 11. *fuit* — *confirmatum ac verum per mortales.*

varia — *victoria*) . Quae scil. apud Hectorem modo apud Graecos fuit. Iustin. IV. 2. *diu variaque victoria cum tyrannis dimicatum.* Sall. Iug. 5. *bellum magnum et atrox, variaque victoria fuit.*

fortior quam felicior) Sallust. loc. descripti in de cf. cap. 18. *non felicius quam solertius.* Sall. Hist. I. 12. *ior an ignavior.* Hist. IV. 1. *stolidior an fortior.*

nunquam tamen vires consilio superauerant) i. e. ris vires non superabant consilium; ingenii virtus par erat corporis viribus. Sed recte iam explicat. kens. p. 59. Loco Sallustii in not. cr. allato adde I. 4. *militaris gloriae expetentissimus, verum is, superaret industriam.*

XVII. *circumscribitur*) i. e. lenitur, minuitur. recte interpretatur Daceria: finitur; nunquam enim ex animo prorsus dimisit Achilles. Nexus: dolor nece metuendi hostis, et praecipua (ingenti) ex ha nata laetitia.

certamen ludis solitum) est, nisi fallor, solenne dis, seu quod haberi in Graecia soleret ludorum publicorum. De hac vi Ablativi *ludis* vide Perizon. ad Min. IV. 4. 28 WOPKENS. p. 60. Cf. Oudend. ad Tib. 6; Drakenb. ad Liv. II. 36.

postquam nihil reliquum erat) Cap. 21. *nequequam* — *superioris fortunae reliquum est.* Lib. II. 4. *nullam reliquam rati.* Sall. Hist. III. 7. *nunc horum reliquum est.* Auct. B. Afric. 26. *nihil* — *reliquum.*

quadriugis equis) i. e. in certamine equorum iugorum. Dicitur *equi quadriugi* (Ovid. Trist. IV. 1) et *equi quadriuges* (Virgil. Aen. X. 571.); ut et *biuges*, docente Oudendorp. ad Apul. Met. IV. p. 50. *bigarum praemia*) i. e. biugi certaminis, ut Virgil. Aen. V. 144.

XVIII. *sagittarum arte*) Vid. Praefat. p. XII. *contingendae certamen*) i. e. ardens studium.

id quo religata) Supra: *quis religatum linum*. Apul. Met. IX. p. 592. *vinculo, quo fuerat deligatus, abrupto*. Cf. Wopkens. p. 60; Oudendorp. ad Apul. Met. VI. p. 425. ubi Sept. laudatur.

incassum tendentibus) i. e. contingere contententibus. *Tendere* pro contendere usitatum Livio, ad cuius lib. XXXII. 52. v. Gronovius; aliisque scriptoribus. v. Ruhnken. ad Terent. Eun. IV. 1. 12. Dict. p. 122; Cort. ad Sall. Cat. 60. 5.

destinatum confixere) Arntzen. ad Aurel. Vict. Epist. 47. p. 592. ad *destinatum* intelligit *locum*, ut *loca ad destinata loco Victoris (divinae artis credere ferive destinata)*; Sept. c. 1. (*destinata ferendi arte mirabilis*), aliisque multis. Dicitur sane *destinatum* pro *destinatum locum* Liv. XXI. 54. *postremo omnes copias ad destinatum* (MSS. nonnulli *destinatum locum*) *iam ante consilio, avidus certaminis, eduxit*. Sed nostro loco *destinatum*, ut iam vidit Wopkens. p. 60, est meta, nempe columba, quae, ut feriretur, destinata, exposita erat. Plane ut Liv. XXXVIII. 26. *et stantes, quo densiores erant, hoc plura, velut (a) destinatum petentibus, vulnera accipiebant*. Eandem admittit explicationem c. 1. *destinata*.

extra ordinem munere) Dresem. ad Jos. Iscan. I. 449. comparat Graec. γέρας ἔξαιρέτων, et Latin. *exsortem honorem*.

XIX. *obligatoque*) i. e. obstricto, intercluso. — Praecipuarum huius cap. rerum interpretationem dedī in Obs.

Priamus — ad Achillem venit) Totum locum adumbravit ex Sall. Ing. 53. 1. *Igitur Iugurtha contra decus regium, cultu quam maxime miserabili, cum Cassio Romam venit*, ubi cf. Cort. *Vestem lugubrem* de more induit Priamus ob mortem filii. Terent. Heaut. II. 5. 45. *mediocriter vestitam veste lugubri, eius anuis causa, opinor, quae erat mortua*. Curt. X. 8. *Persae — in lugubri veste — regem vero desiderio lugebant*. Tacit. Ann. XIII. 22. *cultu lugubri*. *Lugubria* pro lugubria vestimenta dicit Ovid. Met. XI. 669. Cf. Graev. ad Flor. I. 1. 14. *Miserabile* pro miserabiliter, ut Virgil. Aen. XII. 558, quem iam adduxit Wopkens. p. 61. Sic Plaut. Stich. II. 2. 73. *futile* pro futiliter. Cist. I. 1. 47. *lugubre* pro lugubriter, miserabiliter. Sedul. Carua. III.

3. *mirabile* pro *mirabiliter*. *Decus regium* est comes Priami regis excellentiae status, v. Cort. ad Sall. Iug. 3. cf. Iustin. XII. 12. *quem contra decus regium Alexander luxit*. Sequens *reliquam fecerat* explica: dolor nihil nisi quod decori regio consentaneum esset, Sall. Cat. 28. *lubido* — *ex magnis rapinis nihil reliqui fecerant*. Cat. *militēs* — *nihil reliqui victis fecere*.

manibus vultuque supplici) Sall. Cat. 31. *demisso voce supplici*.

quocum Androm. — *miseratio*) Lululentae oritur syntaxis est: Cum Priamo ad Achillem venit Andromacha quae non minor erat miseratio, quam miseratio obtinuit Priamum, i. e. Andromacha non minus miserabilis quam Priamus. Cum Septimii *Andromacha erat* e. Obrechtus comparat Ovid. Met. I. 654. *tu non inventa perta luctus eras levior*. In Priamo i. e. quod Priamus tinet; de qua praeapos. *in vi* monuimus ad c. 5.

quem nonnulli Scamandrium appellabant) Lib. I. 4. *ex Chirone dicebatur*. IV. 15. *quem Neoptoleum memorabant*. I. 23. *quae* — *antistites memorabantur*. II. 15. *quod igni caput memorabatur*. Et alibi sic Imperfectum ad Septimium, exemplo scriptt. aliorum, Sall. Iug. 89. 4. *quod cuius conditor Hercules Libys memorabatur*. ubi v. Cort. multa huiusmodi dat Oudend. ad Caes. B. C. III. 54.

pretiosaeque vestis) pro: pretiosarum vestium. Cat. *decore omni pretiosae vestis*. V. 15. *loca destinantur pretiosam vestem*. Cic. Phil. II. 27. *permagnum optatus argenti, pretiosaque vestis, multa et lauta supplicia*. Gronov. ad Liv. XXI. 31.

silentium ex admiratione oritur) Silentium enim rationis comes. Sall. Cat. 6. 3. *invidia ex opulentia* ubi cf. Cort.

avidus noscere) ut Ovid. Met. X. 472. *avidus cecidit*. Cf. ad II. 37.

in os ruit) De hac formula diximus in Praefat. p. I. *sumtum bellum*) Sall. Iug. 20 et 83. *sumere bellum* *mitur bellum*. Usitata veteribus formula, v. Duker. ad IV. 12. 24; Heins. ad Ovid. Her. XVII. 371.

retinens gremio urnam) i. e. tenens. v. Wopkens. p. 62.

XXI. *Non tu mihi causa h. fortunae, sed decorum quispiam, qui*) Herodot. I. 45. εἰς δὲ οὐδ' οὐ μοι τοῦδε τοῦ κακοῦ αἴτιος, ἀλλὰ θεῶν κού τις, ὅς μοι κ. τ. λ. Hom. II.

III. 164. οὐτι μοι αἰτία ἔσσι, θεοί γύ μοι αἰτιοί εἰσιν, οἷ μοι κ. τ. λ. — Quae sequitur oratio, cuius permulta ex Adherbalis et Cottae orationibus apud Sallustium (Iug. 14. et fragm. VI.) adumbrata sunt, ad latinitatem optima est, ad animi adfectus minime spernenda.

in hasce aerumnas deduxit) Sall. Iug. 14. *in tanta mala praecipitatus.*

luctibus filiorum) pro: ob filios. Apul. Met. X. p. 688. *non luctu mariti, vel aerumna funeris commota.* Alia pono ad lib. V. 4.

per iuventutem) h. e. iuvenilibus et inconsultis facinoribus, iuvenili levitate.

quin contemtui sit ad. senecta aetas — cui misero conf. m.) Sall. fragm. VI. 3. *praeterea senectus, per se gravis, curam duplicat; cui misero, senecta iam aetate, ne mortem quidem cet. Senecta aetas dicunt etiam Gell. II. 15. III. 4; Plaut. Amph. 4. 2. 12. Aulul. 2. 2. 75.*

me quoque — exhibeo poenae mortis) Infra: *me quoque — cum hoc exiguo spiritu simul auferes.* Sall. fragm. VI. 5. *voveo dedoque me pro rep. Ibid. agite, et — supplicium sumite. Ibid. 3. quis mihi vivo cruciatus satis, aut quae poena mortis? Iug. 14. utinam emori fortunis meis honestus exiatus esset.*

inf. spectaculum mortalibus praebeo) Sall. Iug. 14. *rerum humanarum spectaculum praebeo.* Valer. Max. I. 8. *novumque spectaculum patriae praebeuit.* Noster IV. 3. *spectaculum dignum moribus suis praebeuit.*

Adsum en ultro, nihil deprecor) Sall. fragm. VI. 5. *atque ego — non deprecor. Adsum en Cn. Cotta consul, ubi Sept. citant Intpp. Hegesipp. IV. 7. Adsumus en, primis suppliciis nos spontanei offerimus.* Apul. Met. XI. p. 761. *En adsum.* Ovid. Met. V. 10. *En, ait, en adsum praereptae coniugis ultor.* Obrechtus affert etiam Tacit. Ann. XII. 18. *sponte adsum.* *Depreccari* hic est: adhibita prece abigere, avertere,

amoliri ; de qua vi consulas Gell. VI. 16. et Non. Merc.

in custodia captivitatibus) Haud raro ita iunguntur duo substantiva idem significantia. Liv. XXXVI. 19. *men pugnae*. Auct. B. Alex. 116. *proelii certamina*. S. Trach. 20. *εις ἀγῶνα μάχης*. Ai. 356. *πῆμα τῆς αἰτίας*. dul. Carm. I. 123. *mare pelagi*. Hegesipp. I. 14. *opus auxilium*. Noster II. 19. *laborum facinora*.

neque enim — reliquum est) Sall. fragm. VI. 1. *miseriis cuncta me cum fortuna deseruere*.

cuncta regu) Idem lib. VI. 9 ; ut VI. 11. *amictum*. VI. 8. *cuncta domus fortunarumque*. quem loc. Oudend. ad Apul. Met. V. p. 339. Tacit. Hist. V. 18. *cuncta camporum*. Ann. III. 25. *cuncta curarum*. Apul. Met. p. 264 et 279. *cuncta rerum*.

retorque animos ad pietatem) Senec. Benef. III. 1. *num ad praeterita retorque*. Cf. Apul. Met. II. p. 1. *eum et oculum et animum detorquet*. *Animos* pro anima quod obvium est in carminibus. Exemplum ex Ovid. et habet Burmann. ad Phaedr. II. 2. 5.

concede parvulis) Concedere pro cedere, morem est. Cum Sall. Jug. 11. 4. *uti aetati concederet*, Cortius percontulit Sept. V. 14. *paene omnes — concedunt* Aitell. intelligit illud, scil. Palladium. Comparare debuit, quod dicitur in eiusdem libri eodem cap. *Diomedes honorem verecundiam concedens*.

non animam — deprecantibus) *Animam* i. q. v. Cic. Cat. IV. 9. *de coniugum ac liberorum vestrorum*. De verbo *deprecari* pro : prece petere ut accipias, v. v. kens. p. 63.

longeque aliter, neque mei similem senectam degat) mala ellipsis, sive ad *longe aliter* intelligas : *degerat* : *senectam degat*. Consimiliter lib. IV. 15. *cum viro ergo ne honestam quidem mortem, aut aliter, quam in sacro oppetere licuerit*.

XXII. *Interea dum*) Sedul. Carm. I. 318. *Interea dum viam sermone levamus*. Apul. Apol. p. 42. Bip. *At in ea dum legit, aquam sustine*. Simili pleonasmo Sall.

29. *ceterum interea*. Sall. Hist. I. 10. *sed contra*. Noster IV. 5. *at contra*. Apuleius innumeris locis (v. Oudend. ad Met. I. p. 27.) *ergo igitur*; Livius (v. Gronov. ad eius III. 31.) *itaque ergo*. Ammianus saepe *tandem denique*.

animo deficere) Frequens veteribus formula. v. Duker. ad Flor. II. 2. 17. Septimii loco *animus* ponitur pro: spiritus, anima; ut infra quoque: *ut animum reciperet*. et lib. IV. 21. *deficiente animo*. Apul. Apol. p. 55. Bip. *moribundo corpore cessante animo cadunt*. Sequitur apud nostrum: *refovit spiritum*.

Priamum sustollere) i. e. humo erigere. Apul. Nat. Deor. p. 290. Bip. *erigit atque sustollit*. Amatam Plauto verbum. *animum reciperet*) i. q. respiraret. Terent. Adelph. III. 2. 26. *animam recipe*. ubi cf. Ruhnken. Dict. p. 191. Apul. Met. VII. p. 142. Bip. *recipere spiritum*.

refovit spiritum) Adi Praefat. p. LIII.

Ubi nunc illa est — misericordia?) Phaedr. I. 10. 4. *Ubi pernicitas nota, inquit, illa est?* Sulpic. Vit. Mart. 21. 2. *Ubi est, inquit, Martini, virtus tua?* ubi Vorstius docet, hunc loquendi modum frequentem esse in sarcasmis et insultationibus.

an iuxta solum Priamum circumscribitur?) Sensus: Ubi nunc est antiqua illa Graecorum et celebrata misericordia? An ea soli Priamo intercluditur, vel non patet? *Circumscribi* non satis recte ab Anna et Vindingio explicatur: finiri. *Iuxta Priamum* i. e. apud Priamum, in Priamo. Tacit. Germ. 21. *periculosiores sunt inimicitiae iuxta libertatem*, i. e. in libertate, in libero populo.

XXIII. *obsedis animos*) Justin. XLII. 4. *ira obsedit animos*. Petron. 99. *feras mentes obsidet ira*. Lamprid. Diadum. 1. *moeror obsedit omnium pectora*. Spartian. Carac. 9. *quod omnium pectora obsederat*. Elegans loquendi formula est.

ad id tempus) i. e. usque ad hoc tempus. Liv. IV. 43. *ut pars praetorum (nam ad id tempus patricii erant creati) ex plebe fieret*. Sall. Jug. 85. *quae ad hoc tempus Iugurtham tuta sunt*.

memores ultionis eius) scil. essent. Lib. II. 50. *quae pol-*

licitus (esset), *quaeque iurasset*. V. 14. *quis etiam manibus in manibus* (esset), *atque hostiles multae nationes circumperent*. Sall. Iug. 54. *Iugurtha ubi gentium* (esset), *et agitaret*. Iug. 55. *et paene imprudentia admissum facere miserabile* (esset), *ni cet.*

moremque humanae conditionis) i. e. *moremque iustum, moremque humanitatis*. De abundantia locutionum ad II. 42. Cf. Spartian. Carac. 4. *tracta sunt cadavera sine aliqua humanitatis reverentia*.

cruentum suo hostilem sanguine) Vid. Wopken. *militiam tolerare*) Sall. Hist. I. 22. *cum assidue tributum simul et militiam tolerarent*.

cupere dinoscere) Lib. IV. 18. *secreta dinoscere cupientes dinoscere*. VI. 5. *avenientes dinoscere*. VI. 5. *dinoscere*. Antiquae formae *dinoscere*, pro *dinoscere* exempla ex poetis passim enotarunt viri docti; legitur uno et altero loco apud bonos scriptores, et videtur eandem esse Tacit. Germ. 20, ubi antiquissimi libri *dinoscere*. Frequentissima est Apuleio: de Deo Socrat. p. 154. *propheta futura dinoscere*. Met. IX. p. 604. *possem dinoscere*. v. Oudendorp., qui etiam Sept. protulit. Frequens est iurisconsultis: Ulpian. Dig. 50. 6. 99; Modestian. 25. cet.

barbarine Graecine) Virgil. Aen. I. 508. *homericae Graecinae*. XI. 126. *iustitiaene bellinae*. Tibull. IV. 5. *quid refert, clamne palamne roget?* Cf. Heins. ad Fast. II. 782.

XXIV. *consiliatum*) i. e. *consultatum, consultum*. B. C. I. 19. *quum — nuntium — cum suis consiliandis colloqueretur*. ubi v. Davis. Tacit. Hist. II. 55. *et omnes Bononiam, rursus consiliaturi*, ubi v. Intpp. Cf. fer ad Phaedr. II. 7. 2; Artop. in Ind. et Met. h. l.

pro absolutione cadaveris) Vid. Praefat. p. LV. *praedicto prius*) Lib. IV. 6. *praedicto prius* Lib. 2. *praedicto ducere eos*. Supra c. 4. *edicto prius*. Hist. 22. *praedicto Arabum regi*. IV. 21. *explorato prius* te cet.

ut delutaretur) Docuimus de hoc verbo in Praefat. p. XLVI.

XXV. *cibo invitantur*) Sall. Hist. IV. 11. *cum se cibo vinoque lacti invitarent.* ubi v. Cort. p. 991. Cf. Obrecht, ad lib. II. 52. et Wopkens. p. 65. *Cibo tertius casus est, pro ad cibum.*

in hodiernum) Vid. Praefat. p. LI.

velut contagionem infausti ominis) Helena iis videri debuit mulier infausti ominis, indicium rerum infaustarum, et materies multorum malorum, quae Troianos veluti tabes invasura forent. Cf. Apul. Apol. p. 585. *scaevi ominis mulier et infausti coniugii.* Ut apud nostrum Helena audit *contagio infausti ominis*, sic Senec. Tro. 890. *pestis, exitum, lues utriusque populi.* Laudat locum Heinsius ad Ovid. Met. V. 448. ob verba *infaustum omen.* de quibus cf. V. 16. not. cr.

per se red. quaerent) *Per se i. e. ipsi.* Liv. I. 49. *congnitiones capitalium rerum sine consiliis per se solus exercitabat.* Sueton. Caes. 26. *quae per alios erant gesta, et quae per se ediderat.* Sall. Cat. 39. 6. *aut per se, aut per alios sollicitabat.*

malo omnium) Sall. Cat. 51. 2. *qui malo reip. creverant.* ubi v. Cortius.

eversa mens) h. e. turbata sic, ut nihil recti et salutaris consilii capere possit. ARROR. in Ind. Eleganter verbum *evertere*, quod saepe dicitur de rebus, v. c. navibus, quarum, si fluctibus ventisque iactantur, in naufragio suprema saepe pars vertitur ad imum, ima ad supremum, hic ad turbatam perversamque mentem transtulit Septimius.

aetatis tuae contemplatione) Diximus de hac formula in Praefat. p. XLIX.

neque — committam, ut) Eadem elegans formula lib. V. 2. VI. 2.; de qua v. Ruhnken. ad Terent. Adelph. II. 1. 5. Dict. p. 185.

XXVI. *fletu quam miserabili*) Eadem verba lib. V. 3. VI. 15; ut lib. IV. 14. *quam metuendo hoste.* *Quam i. e. valde*; de qua vi Oudend. ad Caes. B. G. VIII. 11. et ad Apul. Met. III. p. 181, ubi Sept. affertur; Ruhnken. ad Te-

rent, Andr. I. 1. 109. Dict. p. 22. Eadem vocabulo genitivo gradui praeponitur lib. V. 9. *donum quam herosimum.*

divum) Amat poeticum hunc Genitivum Apollod. Mund. p. 350. *exsuperantissimum divum.* de Dogm. Pa. 183. *Divum potestates.* Eidem frequens plena forma *divum*; frequens etiam, ut Gellio quoque, *Deum*, Super *Inferum.*

procedere) Cave iungas: in eum non procedunt: *procedere* hic absolute ponitur pro: prospere cedere: ita iungendum: vis atque inimicitiae alicuius in eum ab aliquo structae contra eum), cui beatum esse licet non procedunt. Plane ut Sall. Cat. 32. 1. *neque in consuli procedebant*, ubi cf. Cort.

ad postr. Al. nat. diem; quem evitare) Cum orationis a Septimio nimis contractum esse neminem tantum praesertim ubi de filiis agitur, a Graeco Dictylo narrata fuisse videntur; quibus omissis, latinus in aspero sententiarum nexu ad Alexandri natalem diem, pluribus erat relaturus, transit, pergens: *tandem ad natalem diem*, scil. imminuisse, advenisse. Animi aut Priami si respicis, ellipsin hanc laudabis. Quippe filium pote tantorum auctorem malorum, cum nominasset memor raptus Helenae et profectarum inde fortunarum lum reticet, maximo animi adfectu correptus. Mox *quem evitare* cet.

continuante flamma) pro: continuata, non inter flamma saevire non desinente. Celsus III. 2. *febris ant. II. 4. a prima hieme austri ad ultimum ver* runt. Solin. 15. 20. *casus continuantium pruinarum.*

omnemque demum) i. e. denique, postremo. D significatione Goerenz ad Cic. Leg. III. 17. 38. p. 20 *in Idam tradidisse*) scil. portandum. Apollod. III. 7. *δίδωσιν ἐκδεῖναι οἰκέτη κομίσασσι εἰς Ἴδην.* Cf. Wai p. 68.

ne hostem — pati potuisse) Clarissimus sensus: Paris iam adolevisset, nullum hominem, ne hostem saevissimum, pati potuisse, i. e. propter nimiam pa-

chritudinem odiosum illum laborem sustinere potuisse, ut eum interficeret. De verbo *pati* cf. ad V. 2.

cupidinem — visendi) Tacit. Hist. I. 48. *cupidine visendi situm*. Curt. IX. 16. *cupido incessit visendi Oceanum*.

regna procul posita) Laudat Curt. ad Sall. Jug. 17. 3.

non acceptum tamen) Ait: quemque hominem quasi divinitus se coactum sensisse ad Helenae amorem, si etiam hac animi in eam proclivitate suum ipsius filium perdidisset. Ob oculos habuit Hom. II. III. 156.

abdicanum a penatibus) i. e. ut abdicaretur, domo et familia expelleretur. Sall. Cat. 47. *Senatus decernit, ut abdicatus magistratu Lentulus, item ceteri in liberis custodiis haberentur*. ubi v. Curt. Hegesipp. I. 43. *ut — ob pretium futurae improbitatis regno abdicaretur*. IV. 8. *nobis solis intercluditur (civitas), quasi hostibus, soli abdicamur, soli repellimur*.

domi belloque) Idem V. 15. VI. 15. Liv. IX. 26. *per tot res domi belloque gestas*. I. 54. *ut publicis pariter ac privatis consiliis bello domique interesset*.

res ruerent) i. e. civitas ad occasum praecipitaretur. Horat. Od. I. 2. 29. *quem vocet divom populus ruentis imperi rebus*.

naturae finem) pro: finem vitae, quae reservata naturae est. Sall. Jug. 10. *quoniam mihi natura finem vitae facit*. Hist. I. 7. *quoniam quidem unum omnibus finem natura — statuit*. Lib. VI. 6. noster dicit: *finem vitae fecit*.

XXVII. *ante conspectum iuvenis*) Diximus in Praefat. p. LI.

an, si quid Troiae accideret, securus iam filiae) Priamo timendum fuit, ne Achilles, qui Polyxenae amore deperibat, eam vi ereptam retineret: idem Troianis metus fuerat (lib. IV. 1.). Sed quod Achilles Polyxenam vestium parte donaverat, sibi de filiae retentione timorem esse inanem intellexit. Securus igitur filiae, ad aliud ea negotium usus, Achillem orat, uti Polyxenam secum teneat: incertum, feceritne hoc in gratiam recepti cadaveris, an, quod forte futurum esset, ut inde Achillem sibi Troianisque propitium anicumque redderet, et civitati suae commodi aliquid eveni-

ret. Plenam loci sententiam non cepit Wopkens. p. 68, atque Anna perversum sensum eruit.

tractatumque) pro consultatione, deliberatione: ut Papinian. Dig. 5. 4. 10. *ille tractatus incurrit, an.* Ulpian. Dig. 17. 2. 52. (et Hegesipp. IV. 29.) *habito tractatu*, et saepissime Icti. Iisdem familiare *tractare* notione deliberandi, agendi de re: ut Ulpian. Dig. 5. 1. 50. 1. Papin. 5. 5. 54. Scaevol. 12. 6. 67. 4. cct.; acque ac Septimio. cf. ad IV. 9.

GLOSSARIUM SEPTIMIANUM

AD

LIBRUM QUARTUM.

I. *animo* — *haeserat, nulla spe*) *Animo haerere* pro, in animo, haud infrequens loquendi formula est. v. Wopkens. p. 69; Cort. ad Sall. Iug. 27. 1. Aequè noster III. 14. *animo gerere* pro in animo. *Nulla spe*, scil. sibi facta. Infra c. 12. *spe reliqua resistendi*. Liv. XXVI. 39. *spe commeatus quoque hostibus* — *interclusuros*. ubi v. Gronovius. Tacit. Hist. I. 78. *spe vulgum adliciendi*.

Hectoris funere) Infra: *postrema funeri peragunt*. Lib. III. 27. *in gratiamne impetrati funeris*. et saepe noster *funus* pro cadavere. Ferraro sic loquuntur antiqui, ex poetis autem admodum frequenter posteriores. Valerius Antias apud Gell. VI. 9. extr. *funere locato ad forum*. Sueton. Domit. 15. *deiecto funere*. ubi cf. Oudendorp. Ut Septimio, sic etiam Apuleio ista significatio familiaris est. Met. VIII. p. 525. *funus* — *producitur ad sepulturam*. Met. IV. p. 314. *vivum producitur funus*. et alibi.

foedantesque ora laniatibus) Virgil. Aen. IV. 675. *ora unguibus foedare*.

in se virtutis aut spei bonae fiduciam credere) i. e. neque quisquam putare, sua se virtute fidere, bonamque spem in sese ponere posse, interfecto Hectore, in quo omnes sitae spes atque opes. Constructio Sallustiana est. Cat. 19. *quã boni quamplures praesidium in eo putabant*. Cat. 45.

maximum bonum in celeritate putabat, ubi cf. Curt. V. c. 12. in muris salutem credere. Spei bonae, ut Sall. Jug. 44. 2. plus sollicitudinis, quam spei bonae, ubi, v. Curt. postrema funeri peragunt) Idem sonant c. 15. iustitiam neri peragere. c. 8 et V. 6. iusta facere. VI. 15. iustitiam solvere. Cf. Ovid. Met. II. 627. iusta peragere. Curt. I. corpori iusta solvere. Apul. Met. IX. p. 652. officia feralia peragere. Met. I. p. 29. officia feralia persolvere. Et de his et similibus monuerunt viri docti, v. Intpp. ad Trist. IV. 10. 80; Curt. ad Sall. Jug. 11. 2.

II. *ex finitimo) Vide disputata in Praefat. p. XLII. cornu — peditibus instructo) Vix ac ne vix quidem latina haec formula est.*

medios equites collocat) Sall. Jug. 100. primos et medios — tribunos collocaverat.

contra quos steterant) h. e. stabant. Sic stetitisse, restitisse, cet. invenias passim pro: stare, cet. pra lib. III. 11. qui solandi causa adstiterat, Frontin. II. 3. qui in recessu — steterant. Tacit. Hist. III. 2. turbatis qui restiterant. Alia ad II. 18 et VI. 2. V. 1. p. 70. Adde Sept. III. 8. qui iuxta steterant. II. 43. qui versus eum promptus steterat. Sulpic. H. S. I. 19. 2. ubi, quae circa domum steterat, ingressus. Vit. Mar. 8. qui tuto loco steterant. 7. 4. qui pro foribus adstiterant, statim irruunt. 8. 2. ad quam sollicitus cum adstiterat, quis hic fletus esset, requireret. Etiam ex antiquioribus scriptis, possint eiusmodi exempla colligi.

neque ab Teucris secus bellatum) Cap. 20. neque a reliquis — res gestae. Secus i. q. segnius. Cap. 6. segnius a Memnone actum. III. 4. neque ea a Troianis segnius agebantur.

III. *Quod ubi — tum vero) Infra c. 5. ubi — tum est, tum vero barbari. Frequens Sallustio constructio. 94. ubi cognovit, tum vero cohortatus. Jug. 106. Quamquam quam auditum, tum vero ingens metus nostros invadentem fugam faciunt) i. q. capessunt. Eadem formula Sall. Jug. 93. 3. ubi v. Cortius.*

quos fuga bello exemerat) Tacit. Ann. I. 64. nec

exemit pugnae adversae. Hegesipp. II. 13. *quem fuga periculo exemerat.*

placitumque uti) Plaut. Amph. 2. 2. 5. *Ita Dis placitum, voluptatem ut moeror comes consequatur.* Tacit Ann. I. 36. *placitum, uti — scriberetur.* III. 6. *placitum, uti mitteretur.* Dares c. 40. *omnibus placitum est, ut fides proditoribus servetur.* alibi,

naturae sexusque conditionem) Abundanter dictum, pro: naturam foemineo sexui propriam. Habes figuram, quam grammatici vocant *ἔν δὲ δὲ δὲ*: de qua omnia vulgata. De nomine *conditio* v. ad II. 42. Cf. Hegesipp. I. 12. *ut — supra foeminei sexus conditionem proelia disponderet.*

postremae desperationis atque amentiae) *Postremae* i. e. summae. Apul. de Dogm. Plat. p. 236. *illud postremae demetiae est.* pro quo Sall. Iug. 3. *extremae demetiae est.* *Desperatio* est desperatum facinus, perdita et profligata audacia. Apul. Met. X. p. 728. *qua mira desperatione truculentae feminae repente perturbatus medicus.* ubi v. Ouden-dorpius. Vell. Pat. II. 6. 3. *spesque desperatione quaesita.*

spectaculum dignum moribus suis praebuit) *Moribus* i. e. factis, ad quae pro ingenii sui ferocitate adducta erat. Vopisc. Numer. 13. *dignum moribus suis exitum dedit.* pro quo Terent. Andr. III. 5. 45. *At tibi Di dignum factis exitum dunt.* Apul. Met. IV. p. 77. Bip. *dignum virtutibus suis vitae terminum posuit.* *Mores et facta* coniungit Sallustius Cat. 55. *dignum moribus factisque suis exitum vitae invenit.* Cf. Flor. II. 4. 7. *moribus suis domiti ferocissimi hostium.* et Freins-hem. in Ind. ad Flor.

IV. *in unum multis milibus armatis)* Vid. Praefat. p. XLVI. Perperam locum capit Wopkens. p. 71.

viris atque equis) Formula in proverbium abiit. v. Gronov. ad Liv. XXI. 27; Duker. ad Flor. I. 18. 6.

iugis Caucasi) i. e. de montibus. Tacit. Hist. I. 61. *Peninis iugis degredi iussus.* 70. *num Rhaeticis iugis in Noricum flecteret.* Liv. XXII. 18. *Fabius medius* (Gronov. *medis*) *inter hostium agmen urbemque Romam iugis ducebat,* i. e. per montes, explicante Gronovio. Alia Heins. ad Ovid. Her. V. 20.

neque num inferiores) i. e. et quidem numero non inf. *Neque explicativum est.* v. Goerenz ad Cic. de Leg. I. 10. p. 42.

imposito Phala) i. e. praeposito, praefecto. Cap. 22. *regno impositus.* VI. 23. *ducem populo imponere.* Cf. infra c. 14. *imponi faciendo operi.* In primis amatum hoc dicendi genus Tacito est. v. Cort. ad Sall. Cat. 51. 28. Iug. 100. 5.

duce atque rectore) Spartian. Ael. Ver. 3. *dux atque rector.* Cf. ad II. 51. 35.

reliqua praevae) Apul Met. IV. p. 274. *reliqua fallaciae.* Liv. IX. 16. *reliqua belli.* Cf. ad II. 45.

V. *diversi suo quisque genere)* Sive *diversi* explices: diversa ratione; sive: diverso loco, separatim: utrumque Sallustianum. Cat. 2. *Reges — divorsi, pars ingenium, alii corpus exercebant,* i. e. diversa ratione. Iug. 87. *divorsi in locos difficiles abeunt.* Iug. 101. *divorsi redeuntes, alius ab alia parte,* i. e. diversa via.

praebuerant) i. q. praebant. Infra: *qui — socii fuerant.* VI. 12. *qui reliquis iam filiorum Hectoris superfuert.* II. 14. *tamen nonnullis ducum dolori fuerat.* II. 43. *qui in ea parte fuerat.* cf. ad II. 18 et supra ad c. 2. Plusquamperfectum Indicativi loco Imperfecti familiare est auctoribus, qui labente latinitate scripserunt, ut docet Salmas, ad Spart. Hadr. 3. p. 38. a.

At contra) Sall. Iug. 15. *At contra pauci — subveniendum Adherbali censebant.* Iug. 56. *At contra Iugurtha trahere omnia,* cf. ad III. 22.

instructi pro tempore) Liv. XXX. 16. *his raptim pro tempore instructis.*

satis impigre) Laudat Cort. ad Sall. Iug. 101. 7. *satis impigre occiso pedite nostro.* Cf. infra c. 17. *impigre gladio interficit.*

acies — reformatae) De insolentia formulae monui Praef. XLIV. Aequae autem insolentiae et recentiori latinitati adiudicanda sunt haec Hegesippi: I. 10. *reformare usum belli.* 17. *urbem eversam.* 18. *terram finibus suis.* 26. *pacem et quietem.* II. 11. *concordiam publicam.* ccl.

adhuc secum fortissimo) Vid. Praefat. p. XLV.

victoriam concessere) Sulpic. H. S. I. 5. 4. *primoque impetu fusi, victoriam concessere.* I. 34. 5. *in fugam versi, victoriam concessere.* Et sic etiam Hegesipp. II. 9. alibi. Cf. ad priorem Sulpicii loc. Vorstius.

eo die incensae — forent, ni — cohibuisset) Cap. 20. *Atque eo die excisa eversaue moenia hostium forent, ni nox — cohibuisset.* Sall. Cat. 18. *quod ni Catilina maturasset — eo die pessimum facinus patratum foret.* Iug. 21. *ni multitudo togatorum fuisset — uno die — coeptum atque putratum bellum foret.*

et nostris adv. res) Intell. tantae adv. res. Lib. II. 35. *Tantus amor exercitum erga, curaue in animo — insederat.* intell. tantaue cura V. 13. *tantus dolor iniuriae, et ob id studium — incesserat.* III. 9. *tantum in eo vivo praesidium, et interfecto spes ablata.*

VI. *neque segnius — actum*) i. e. res acta est. Oros. II. 12. *actumque infeliciter foret, i. e. res acta esset.* Cf. nost. II. 8. *male actum adversus Graeciam.* Ex Plauto praesertim et Terentio talia repeti possunt. Eodem modo absolute ponitur *gestum* lib. V. 12.

ut in tali certamine) Liv. XXX. 6. *Scipio neglectas, ut in tali tumultu, portas invadit.* XX. 5. *consul, percussis omnibus, ipse satis, ut in re trepida, impavidus.* Sall. Iug. 107. *ea res, ut in tali negotio, probata.* Flor. III. 17. 9. *Drusum — matura, ut in tali discrimine, mors abstulit.* Cf. Wopkens. p. 72; Oudendorp. ad Caes. B. G. VI. 34.

ab ceteris uti se defenderent) i. e. contra ceteros se tentarentur. Sall. Hist. I. 5. *Nam quid a Pyrrho, Hannibale Philippoque et Antiocho defensum est aliud, quam libertas et suae cuique sedes, i. e. quid aliud contra Pyrrhi vim tutati sunt, quam libertatem.*

vertitque in latus) Cf. Apul. Met. I. p. 14. *ore in latus detorto, p. 54. in alterum latus volutus.* p. 48. *capite in alterum dimoto latus.*

VII. *Tum vero cerneret* cet.) Sall. Cat. 61. *Tum vero cerneret, quanta audacia cet.* Sulpic. Dial. III. 6. 4. *Tum vero cerneret* cct. Vit. Mart. 14. 2. *Tum vero mirum in modum*

ceptum popularibus. Iug. 70. carum acceptumque per-
bus suis.

X. *ad Ach. — cum mandatis mittit) Sall. Iug. 52. Manlius — ad Marcium regem mittit cum mandatis modi. ubi v. Cort., ut ad Iug. 12. 4. Septimius infra iubet ad Grascos cum mandatis belli deponendi ire Antio-*

rumorem — ortum clementer) Sall. Iug. 22. (2) is rumor clemens erat. ubi v. Cort. et Wass. qui Sept. dant. Praeterea Wasse recte coniungit ortum cl. per evitum.

in verum traxerant) Sall. Iug. 92. omnia — in tem trahebantur: ubi cf. Cort.

concitatus — animus leniretur) Sall. Iug. 11. extr. lenitur animus ferox.

de cetero) i. q. ceterum. Cic. Fin. I. 7. De cetero lem equidem aut ipse doctrinis fuisset instructor, ac terruisset alios a studiis.

deterrent — agere) Cic. Verr. I. 5. commemorare deterreor.

XI. *confirmator veluti eorum) i. e. confirmator confecturus ea, quae. Cf. Cic. Cluent. 26. sequestrator firmator pecuniae. Verr. II. 44. sequestrator, interpretator negotiorum.*

exosculari) Infra exosculati. V. 10. exosculantur. I tur hoc verbo Tacitus, Suetonius, Gellius, et est in partibus Apuleii, apud quem active et passive legitur.

quae consensisset) Accusativum huic verbo adhibet etiam Liv. VIII. 6. consensit et senatus bellum, et Cic. Fin. 55. Idne consensisse de Calatino gentes arbitramur.

ab eo divelli aut omittere) Ad omittere per se intelligitur. Sall. Cat. 51. 38. imitari, quam invidem malebant, intelligitur imitari bona: ubi v. Cort. Sept. V. quod complecti cupienti sibi porrigentique manus. Ad porrigenti manus intelligitur illi. Omittere i. e. missum facere. Mil. Glor. 2. 5. 43. SC. Lege agito: te nusquam mittam, Te huc, si omisero, intro ituram, quo iubes. SC. Ecce omitto. PH. et ego abo-

rere inter se manus. Ob oculos habuisse atque immutasse Septimius videtur illa Sall. Jug. 50. *neque contra feriundi (i. e. tela mittendi), aut manum conserendi copia erat.*

desolatis ordinibus) *Desolati ordines* sunt vastati et relictii, qui vasti relinquuntur, in quibus nemo remanet. Virgil. Aen. XI. 870. *Turbati fugiunt Rutuli; fugit acer Atinas; Disiectique duces desolatique manipuli Tuta petunt, et equis aversi ad moenia tendunt.* Tacit. Ann. I. 30. *Nonanus opperiendas Tiberii epistolas clamitaverat; mox desolatus aliorum discessione, imminensem necessitatem sponte praevenit.* Sueton. Calig. 12. *deserta desolataque aula.* ubi frequens verbum *desolatus* Apuleio esse adnotat Oudendorpius.

praeceps dati) Auson. Mosell. 272. *Vidi egomet quosdam — in sublime citatos, Cernua subiectum praeceps dare corpora in amnem.* Ios. Iscan. VI. 442. *et praeceps dat desperatio vires.* Alia habet Wopkens. p. 75.

undique ademta fuga) Citat inter alia Burmann. ad Ovid. Met. VI. 572.

quae secum tractaverat) i. e. egerat, deliberaverat. Cap. 22. *ubi satis tractatum visum est.* V. 8. *finis in tractando.* Gell. I. 23. *Cum in senatu res maior quaequam consultata, eaque in diem posterum prolata est, placuitque ut hanc rem, super qua tractavissent, ne quis enuntiaret prius quam decreta esset.* Nep. Eum. 5. *dum de conditionibus tractat.* Curt. X. 10. *Tractandum est, commilitones, cogitandumque, ut cet. Familiare esse hanc notionem ICTis, monui ad III. 27.*

Troili casum) Cap. 8. *in casu Memnonis.* 13. *deslenti-bus casum tanti viri* I. 5. *casum domini deslentes.* II. 2. *ex casu suorum percussis.* II. 5. *eius casu — percussus.* In his *casus κατ' ἐξοχήν* et per *ἐνφρημίσαν* ponitur pro novissimo casu, pro morte. v. Perizon. Diss. §. XXXIX. Sall. Jug. 72. 1. *ubi de casu Bomilcaris — cognovit.* ubi v. Cortius; qui tamen, Perizonium secutus, male huc retulit Sept. III. 14, ut illo loco ostendi. Apul. Met. VIII. p. 522. *casum mariti quiritans.*

in primis pueritiae annis) Citat Oudendorp. ad Apul. Met. III. p. 187.

acceptus popularibus) Sall. Jug. 7. *hominem tam ac-*

gnavit, feriatur. Hegesipp. V. 2. *sine proelio loca*
V. 58. *qui flammam fugientem feriret.*

XIII. *uti res exposcebat*) Sall. Jug. 70. *uti res*
ret. ubi autem al. exposceret.

summam militiae orbatam et ademtum complurium
ceria adnotat, dici latine non posse *summam* rei oris
qui dicit Septimius: *summa militiae orbata est*, i. e.
te affecta, quia scil. quasi columen rerum Graecarum
morte Achillis concidit. Proba porro enuntiatio est
complurimum, neque nova, ut Daceria putat; signi-
ficat Achille interemto Graecos vel maximo damno affectos
maximoque fortitudinis praesidio privatos esse. Infinitivi
ab intelligendo verbo: sentiebant, dolebant. *Summa*
dicit Hegesipp. II. 14. III. 1. V. 52.

cui viro egr. — licuerit) Cui i. e. cum ei,
Sueton. Calig. 29. *adiecit, necessariam esse sanguinis*
nem, cui tamdiu non prodesset elleborum. al. *cum*
sed cui est: cum ei. Sept. V. 14. *quis etiam nunc*
manibus, atque hostiles multae nationes circumstrepentibus
al. *quum etiam; sed quis est: cum iis, licet iis.* —
tiam totius loci paulo durior nexus. Plurimi milites
ita dolebant, uti res poscebat: ceterum tamen cum
sentiebant, Achillis mortem maximum damnum Graecis
tulisse. Quare id quoque dolorem movit, quod vir-
tutis, in quo sita omnis spes et fiducia erat, tamen
stam quidem mortem, i. e. palam et aperto campo
do, sed insidiis in luco paratam, oppetiisset.

non destitit, quam) Intell. non prius, quam
ellipsi Sanct. Min. IV. 7. p. 699.

coadunarentur) Vide de hoc verbo Praefat. p. 11.
ultra virilem modum) Trebell. Poll. in trig. p. 11.
ultra foemineum modum. Sulpic. Vit. Mart. 2. 7. p. 11.
manuum modum. Totum locum citat Cort. ad Sall. Jug.

percoluerat) Cap. 17. *quem — parentis loco per-*
I. 23. *Eum — non secus quam parentem miles on-*
lebat. Eadem vi dictum *percolere*, qua simplex
cies ita Apuleius.

XIV. *Alex. commentum*) h. e. facinus, Ita Iustianus

aversum hostem) i. e. a tergo. Liv. IV. 27. *unde ex necopinato aversum hostem invadat.* Al. MSS. *adversum.* Multa ibi Drakenb.

geminato ictu transfigit) Wopkens. p. 76. assert Vell. Pat. II. 70. *uno ictu transfixus.* Tacit. Ann. XI. 38. *ictu tribuni transfigitur.*

alia, quam venerant) Intell. quam ea erat, qua ven. Lib. VI. 13. *alio, quam ierat die.* Liv. XXXI. 14. *altera die, quam a Brundisio solvit.* Ammian. XXIV. 3. *postera die, quam haec acta erant.* cf. Curt. ad Sall. Jug. 76. 5.

Quos visos — non temere est — quod — prosilueret) Septimio hanc sententiam scripturo obversabatur oratio indirecta: *Quos visos Ulixes non temere exclamavit prosiluisse.* Ita vero exorsus, statim pergit oratione directa: *non temere est, quod prosiluerunt.* Plaut. Poen. III. 3. 46. *tu, si te Dii ament, agere tuam rem occasio est: tu pro tibi.* Terent. Hee. III. 1. 6. *nam nos omnes, quibus est alicunde aliquis obiectus labos, omne, quod est interea tempus, priusquam id rescitum'st, lucro'st: nos omnes pro nobis omnibus lucro est.* Tاليا, ἀνακόλουθον grammatici figuram vocant, passim viri docti congesse: vide eos, quos laudant Ruhnken, ad Terent. loc. Dictat. p. 219. et Oudendorp. ad Apul. Met. IV. p. 242.

non temere est) i. e. non vanum, non sine gravi causa. Virgil. Aen. IX. 375. *Haud temere est visum, conclamat ab agmine Volcens.* Elegantem esse et frequentem apud comicos formulam adnotat Ruhnken, ad Terent. Eun. II. 2. 60. Dict. p. 104. Eadem significatione Plaut. Asin. 2. 1. 14. *non temerarium'st.*

inconsulta temeritas) Eadem verba Hegesipp. J. 32.

XII. *certamen brevi adolevit*) i. e. res brevi accrevit ad certamen, brevi ad certamen ventum est. Hegesipp. II. 10. V. 19 *bellum adolevit.* II. 15. *bellum adolescere cupiebant.* V. 3. *bellum adolebat.* Praevisse videtur Sallustius, qui Jug. 18. *res Persarum brevi adolevit.* Jug. 65. *inter bonas artes integrum ingenium brevi adolevit.* cf. Sept. V. 15. *seditio brevi adulta.*

ferit) i. e. occidit. Sall. Cat. 7. Jug. 85. *hostem ferire.* Jug. 6. *leonem — ferire.* Apul. Met. III. p. 182. *qui repu-*

praeteriit; et consentientem habet in explicandis Septibus Wopkensium p. 78. qui *exitum mortis* hic idem tuit, quod lib. V. 15. *mortis genus*. Cf. Davis. ad cul. I. 2. Justin. VII. 2. *postrema mortis*. Hom. II. *δέθρον πείρατα*. Eurip. Med. 152. *θανάτου ταις* dat Septimium Wass. ad Sall. Cat. 58.

ad tentoria par. vadit) Cap. 17. *ad pugnam*: 5. *ad Priamum vadunt*. Idem valet formula *ad l. gere*, de qua ad I. 22.

animum aequum haberet) Liv. XXIV. 5r. *Se bonum animum habere*. cf. ad I. 9.

sibi — ignoratum esse) pro: ignotum esse; a se unquam ignoratum esse, neque etiam tunc ignotum Perfectum generalem contineat sententiam. Dativum modo adhibet Apul. Apol. p. 65. Bip. *idque* *ignotatur*. Explicatur Dativus Cic. Tuscul. V. 25. *a Syracusanis sepulchrum*.

forti pectore patienda) Virgil. Aen. IV. 11. *pectore, et armis!* cf. Liv. XXXIX. 10. *omnia infirmitate prima, dein facienda*.

concessam legem) i. q. conditionem. Cic. Fam. *homines nos — ea lege natos, ut omnibus telis fortisposita sit vita nostra; neque esse recusandum, quod qua nati sumus, conditione vivamus*. Cf. Ernest. *Cl. turpem namque ac det. cet.*) Afferret Wass. Aug. 114.

in luce belli) De nova hac formula ad I. XXXIX.

in praeteritum) i. e. quod attinet ad tempus. Dictum κατ' ἀναλογίαν τῶν *in futurum, in in perpetuum, in praesens*, scil. tempus. Sueton. I. *Scribas praetorios — venia in praeteritum donata* Apol. p. 596. *Solvo vos in praeteritum isto metu*. Ulp. I. 3. 22. *cum lex in praeteritum quid indulget, non vetat*.

solum virum dignum) scil. fuisse eum, *Αὐτῷ* sequenti μακρολογία *excindi decret* pro excindi *sulas* Wopkens. p. 79.

Cum rapinae occasio deesset, universam civitatem callido commento circumvenit. VINDING.

confirmaverat) i. e. ut socium auxiliatoremque sibi devincherat.

vitem — auro effectam) Citat locum ob verbum *efficere* Burmann, ad Ovid, Met. VII. 129.

multis clarus) i. e. apud, inter multos homines. Horat. Od. III. 24. 30. *clarus postgenitis.* Cic. Amic. 27. *virtus — etiam posteris erit clara et insignis.* quo loco allato Wopkens. p. 78. *multis* tertio casu accipit.

in melius converterat) Plin. Ep. X. 75. *reparare in melius.* Noster III. 14. *mutare in melius.* Cf. Sall. Jug. 70. *praemia Metelli in pestem ne converteret.*

XV. *sepulchrum — exstruendum — locat)* Cic. Phil. IX. 7. *quaestoribus — imperent, ut eam basim statuamque faciendam' et in rostris statuendam locent: quantique lacaverint, tantam pecuniam redemptori attribuendam solvendamque curent.* *Sepulchrum* ponitur pro busto, tumulo. Infra: *offendit tumulum exstructum.* v. Ruhnken. ad Terent. Andr. I. 1. 101. Dict. p. 21.

nihil — dignum doloris) Laudat Heinsius ad Ovid. Pont. IV. 8. 15. *nihil hic dignum poteris reperire pudore.* ubi ex MSS. vult *pudoris*, similiaque affert, Plaut. Trin. 5. 2. 29. *Non ego sum salutis dignus?* ubi. vid. Taubmannus. Cf. ad I. 1.

iuxta amissionem) Videtur dici, ut c. 8. *dolor in casu.* *Juxta* autem pro *in* habuimus lib. III. 22. Possit etiam vim comparativam habere, ut dicatur pro: si respicis iacturam. *Amissio* i. q. mors, ut lib. V. 2. *post mortem carissimorum quam in ipsa amissione.* Lactant. de falsa Sapient. III. 28. 8. *amissio — carorum.*

memorabant) i. q. appellabant. Artopoeus in Ind. confert Virgil. Aen. I. 531, cf. Plaut. Trin. IV. 2. 41.

exitum — mortis) *Exitus vitae* dicit lib. VI. 15. extr. Utrumque coniungit Vell. Pat. II. 7. 1. *Hunc vitae mortisque habuere exitum.* ad quem loc. Ruhnkenius *exitum vitae* accipit pro ipsa morte, *exitum mortis* autem de genere mortis; hocque perpetuum esse in his formulis discrimen docet. In exemplorum numero etiam noster locus eum non

προὔκαλειτο. Pro eo Liv. II. 45. *lacersse ad pugnare* supra c. 9. *lacersse ad bellandum*. — Si *audere* an *auderet*; ut V. 1. *expectantibus audire, si quis malis fieret* — De formula *sagittarium certamen* v. fat. p. XLII.

spatium certaminis) *Certamen* pro loco certaminis Dig. I. 1. 11. *alia significatione ius dicitur locus ius redditur: appellatione collata ab eo quod fit ubi fit.*

sagittam contendit) ut Virgil. Aen. V. 520. *tendentem*. X. 521. *hastam contendere.*

per dolorem) Idem lib. V. 9. *Per* pro *propter* in hisce: II. 42. *per conditionem hiemis*. II. 15. *per conditionem servata civitas*. V. 14. *turbatis per tempore cūs nautarum*. Cf. Drakenb. ad Liv. XXXIII. 18. 2: ad Sall. Cat. 48. 7.

tertio consecutus vulnere) Apul. Met. IX. p. 660. *variis aggressi vulneribus distrahunt*. p. 671. *saeviculis plagis aggreditur*. *Poetam decet hic loquendi moris* Virgil. Aen. II. 529. *Priamum ardens vulnere Pyrrhus quiritur.*

fugientem — per utrumque pedem traicit) *Capstem per utrumque latus — transfigit*. Apul. Met. 665. *iniecta lancea, duorum alterum per pectus medium adigit*. Antiqui ponere solent Accusativum loci, cui infligitur: ut noster supra: *sinistram manum hostis* Caes. B. G. V. 35. *utrumque femur trajulā traicit* antiquo more abhorrent etiam haec: Apul. Met. IV. p. 520. *per femur dextrum immisit lanceam*. p. 545. *papillam dextram transadacto.*

XX. *terram desuper volvere*) Sall. Jug. 57. *in proximos saxa volvere.*

se moenibus defensarent) In eundem sensum c. 11. *stere moenibus*. Liv. I. 2. *propulsare bellum moenibus* Sipp. II. 9. *moenibus hostem repellere*. III. 23. *moenibus defensarent*. Sulpic. H. S. I. 50. *4. 1. manum conserere, muris se tuebatur*. Formam *de-*

ius etiam lib. II. 1; quae frequens Sallustio est: *Iug. moenia defensabant. Iug. 26. moenia defensabantur.*

XXI. *inĭtium — sumit*) Tacit. Ann. VI. 25. *suminis.*

itineris medio) Lib. V. 10. et Hegesipp. IV. 4. *campi o.* Virgil, Aen. IX, 230. *castrorum et campi medio.* VIII. *medio Italiae.* VIII. 59. *tecti medio.* Tacit. Ann. XIV. *edio diei.* XIII. 28. *medio temporis.* Hegesipp. I. 35. *li medio.*

fertur Oenonem — commotam) Eadem constructione tian. Ael. Ver. 3. *fertur — Hadrianum Veri scisse gem.* Pompon. Dig. I. 2. 2. *ipsum Romulum traditur um in triginta partes divisisse.* Nep. Paus. 5. *dicitur napore matrem Pausaniae vixisse.* Pluribus disputant r. ad Flor. II. 6. 45; Perizon. ad Sanct. Min. III. 1. rakenh. ad Liv. I. 31. / Frequens constructio Graecis Thucyd. II. 20. *λέγεται τὸν Ἀρχίδαμον — ταξάμενον* t. cf. Xenoph. Anab. I. 2. 12; Gronov. ad Arrian. Ex-Alex. I. 1. p. 2. Adi etiam lib. II. 14. not. cr.

er noerorem deficiente animo) *Interclusa anima* dicit s lib. III. 13, ubi similia enumerat mortis genera hona, qui turba et quasi ruina incidentis necopinatae rei ssi exanimatique sunt.

XXII. *Ceterum Troiani*) Attende nexum: *Troiani — proceres seditionem — extollunt.* Explicationi servi rba *cuncti proceres.* Similia ex nostro notantur ad II. 2. *ut vires valent*) scil. resistere moenibus. *Neque — aut ilae sibi respondent etiam Sall. Ing. 72. 74.* et apud alios. *ditionem — extollunt*) De qua phrasi v. Praef. p. XLVII. *stimonium capit*) i. e. accipit. Hegesipp. I. 24. *egre virtutis suae testimonium apud Caesarem invenit.* Wop-p. 82. affert Cic. Fam. V. 17. *testimonium cepisse.*

titu Hesionae) Vid. Praefat. p. XLIX.

ale desipientem) pro valde des.: de qua vi Ruhnken. vent. Ad. IV. 1. 7. Dict. p. 196.

rcum in suo atque appetentem alieni) Sallustii loco (in .) adde Tacit. Hist. I. 49. *Pecuniae alienae non appe-uae parcus, publicae avarus.* Cf. Wopkens. p. 82.

bitum. Obsoletum Supinum. Sed ipse Liv. II. 23. *altero arrepto, quieturos alios*, i. e. quietos fore. Herodotus I. 41. *non diu quietura iudicia Dei*. I. 50. *ni sibi quietum foret.*

modus tantis malis) Citat Wass. ad Sall. Cat. 2. *quirere coepit, quem exitum tantis malis sperarent.*

II. *Grave est*) v. Cort. ad Sall. Jug. 14. Est. B. Wopkens. p. 84.

en unquam) Liv. XXX. 21. *En unquam ille iustus est, qua cet.* ubi elegantem formulam expedit Gronovius; quem ante oculos habuit Ruhnken. ad Terent. Phorm. II. 2. 15. Dict. p. 249.

ad requiem emersit) Optime. Terent. Andr. III. *facile ex illis sese emersurum malis.* ubi v. Ruhnken. p. 59. *Malis emergere* dicit etiam Sulpic. H. S. II. 11. *ut ex me*) pro *ex meo*, scil. luctu, dixit per se saepius a nobis illustratam. WOPKENS. p. 85. Cf. Phorm. 2. 8. *a te decurrit ad meos haustus liquor.*

futuris — parcendum ac consulendum) Significatio verbi *parcere* ipse indicavit Septimius, adiecto verbo *parcere*; et seq. cap. sententia: *praesentium habendam curamque futuris adhibendum.* Est nempe: curam prospicere. Cic. Fam. XI. 27. *quem cum obiurgares parum valetudini parceret.* Plaut. Trin. II. 2. 55. *aegritudinem, pater, pararem, parsi sedulo.*

Graeci homines) ut Gell. VIII. 11. *homines* 10. *homines Megarenses.* Sall. Cat. 38 et 52. *homines lescentes, adolescentuli.* Terent. Phorm. II. 1. 62. *servus.*

principes benev. atque off.) Qui primi benevolentia officia Troianis praestiterint, explicat Daceria. Cic. Phorm. 9. *Laudandi sunt Firmani, qui principes pecuniae pollicuerunt*, i. e. qui primi polliciti sunt. Cf. cap. 17. *amicitiae.*

testis his rebus) pro harum rerum. De Dac. ad c. 8.

fructum — tulit) De qua formula Vorst. ad Sall. S. I. 5. 2.

τηλάτην εἶχε Πάτροκλον, υἷὸν Μενoitίου, τὸ εἶδος χαρίεστα, καὶ ἐκθύμως αὐτῷ φιλούμενον. — *custos atque rector*) Lib. II. 34. *Phoenicem — morum magistrum*. Quae dixi in Gloss. ad lib. II. 44, iis adde Cic. Orat. III. 15. 57. *Nam vetus quidem illa doctrina, eadem videtur et recte faciendi et bene dicendi magistra; neque disiuncti doctores, sed iidem erant vivendi praeceptores atque dicendi: ut ille apud Homerum Phoenix, qui se a Peleo patre Achilli iuveni comitem esse datum dicit ad bellum, ut illum efficeret oratorem verborum actoremque rerum*. Locus Homeri est II. IX. 443.

vicaria morte coniugis) scil. Alcestis. Nota fabula ex Euripidis Alceste. Eiusdem nominis tragoediam scripsere Ennius, Antiphanes (Athen. XII. p. 555. C.), Phrynichus (Suid. v. Ἀλκηστις). Narrant fabulam Hygin. 243; Stob. Serm. 65. p. 413. Gesn.; Palaephat. c. 41.

ob solertiam medicinae artis) Hom. II. II. 732. — *Nireus pulcher*) Hom. 673; Eurip. Iph. Aul. 205. — *Amphiloclus*) Neque c. 17. neque alibi ulla istius apud Dictyn mentio. Contra Thebas profectus est (Pausan. II. 20.): erat inter Helenae procos (Apollod. III. 10. 8.): vixit etiam post Troianum bellum (Pausan. II. 18.). Inter duces, qui contra Troianos pugnaverunt, eum recenset Hyginus, qui fab. 97. viginti naves ei attribuit. Adde Fuchs. Quaest. p. 71. — *ex Aetolia Thessandrus*) Usus ibi hospitio Oenei: cuius auspiciis coeptum inter Tydeum et Polynicem societatis ius, utroque ad Thebas profecto, cum Diomede Oenei nepote coli perseveravit, infra II. 2. Nam cum conventus Graecorum Argis institueretur, Oenei utique regnum Aetolia fuit. VI. 2. Thessandri Thebae. I. 17. ΟΥΒΡΕΚΤ. — *Demophoon atque Acamas*) Haud nominantur in catalogo Dictyis, neque etiam Homeri. Graecorum exercitui Thesei filios interfuisse, tradunt Lesches apud Pausan. X. 25; Sophocles Phil. 558. et post hos alii. Cf. Dict. V. 13.

cuncti ex origine Pelopis) Nescio quos auctores secutus hic noster ait, eos omnes duces ex origine Pelopis fuisse; nam id omnino falsum est: lege modo Apollodorum, Hyginum, cet. DACEBRIA. De hac adfinitate bene disputat Fuchs Quaest. p. 73.

tere. Atqui Hector ante occisus est, quam ara Achillis sanguine foedatae. Antenor dicens, post cladem Troianorum multo maiora infortunia imminere. ad Troiae ruinam, quae auro et praemiis esset avera (*divitias, pot. civ. suis, teneat*) Explicat: divitias licet potiores civibus, secum retinet.

his etiam — incubet) Sulpic. H. S. I. 25. 5. *incubant*. Hegesipp. I. 25. *incubare alienis, quae suis tribus suis per scelus erepta forent*. De cuius verbi consulatur Oudend. ad Apul. Met. IV. p. 257.

quem ad finem) Apud Cic. Cat. I. init. haec significant: quousque. Hic sunt, quod nos dicimus: quem Zwede; ut male quondam etiam Ciceronis locutus est. Attamen apud ipsam Cicero finis legitur eo, quod in aliqua re spectatur. v. Ernest. Clav. Oudend. c. 6. *quoquo modo ulcisci hostes suos finis est*.

Nos victi iam sumus malis nostris) Optime dicitur lib. IV. 11. *tua te inconsulta temeritas prodidit*.

III. *tendentes ad coelum manus*) Tacit. Ann. I. *manus ac supplices voces ad Tiberium tendens*. Apud XI. p. 780. *coelo manus attendentes*. Pro eo Liv. I. *manus tollere*.

IV. *separato rege*) i. e. remoto. Sulpic. H. S. II. 1. *parari accusatores iubet*. Hegesipp. III. 2. *Separaretur Sallustulo*. Eadem notione *separato* (nescio quo) dicitur loco, qui memoria excidit.

Ita composita re disceditur) Cap. 5. *Ita composita negotio — ad Priamum — vadunt*. 10. *Ita perfecto negotio suos quisque abeunt*. IV. 22. *Ita composito negotio Troiam veniunt* Sall. Jug. 111. extr. *Ita compositio adgrediuntur*. et similia alibi.

iram der. domus) pro: ob derelictam domum; I. 5. *ira praedae amissae*. Sall. Hist. IV. 2. *ira in finem recentis belli*. Eiusdem generis sunt: lib. III. 3. *contibus filiorum*. VI. 12. *iniuria praelatae sibi mediis rei indignatio*. Infra c. 13. *dolor iniuriae*. Liv. II. 1. *critas perfecti operis*. Ammian. XXX. 2. *metus totius Gothi*. i. e. ob Gothos.

II. 15. Loco Agapenoris Euripides Iph. Aul. 268. Agamemnoni adiungit amicum Adrastum, Malelas triginta naves εἰς λόγον ἀποτροφῆς τῶν στρατοπέδων. Qui infra a Malela nominantur Ἀγήνωρ καὶ Τευθίδης σὺν νηυσὶν ξ (LX), in his Bentleius in Epist. ad Millium p. 74. (adiecta Malelae Chimealdi) latere putat τὸν Ἀγαπήνορα ἐκ Τεγέης. Agenor certe corrumpitur ex Agapenor; Teuthis autem recte se habere videtur, quem etiam Pausanias exhibeat (vid. ad fin. huius cap.). Agapenorem et Teuthidem, utrumque Arcadum ducem, Malelas, nescio quem secutus auctorem, composuit, eundemque iis tribuit navium numerum, quem Homerus et post eum vel plurimi soli Agapenori. — Apud Henricum Acapader (i. e. Agapenor), rex Capadionis, naves ducit LXXXIX.

Nestor nonaginta) Hom. 602; Hygin., Malel. Apud Daretem ducit octoginta. „Nescio de cuius fatali incude ex Nestoris urbibus Ἀμφιγενεῖα et Πτελεός in Malelam transluerit heros nomine Ἀμφιγενεῖας ἐξ Ἰλίου σὺν νηυσὶν μὲν,“ ait Bentl. ad Mill. p. 75. Fuchsius Quaest. p. 72. Ἀμφιγενεῖας ἐκ Ἰλίου corruptum esse dicit ex Αἴας Οἰλέως; illud autem Ἀμφιγέν, superfluum adhaerens, aliud nescit quod nomen obtegat. Non cogitaverat vir doctus, iam nominatum fuisse a Malela Aiaceum Oileum. Eadem sorte, qua Malelae loco ex urbis nomine factus est heros, in Septimii MSS. ex insula *Dulichium* evasit vir *Dulichius*, atque in Henrici MS. Nestor et Pilio (pro: Nestor ex Pylo) ducunt naves LXX.

Menelaus — sexaginta) Hom. 587; Malel., Dares. Nonaginta septem tribuit Hyginus, ducentas Henricus. — *Mnestheus — quinquaginta*) Hom. 556; Malel., Dares. Sexaginta tribuit Euripides Iph. Aul. 247. Hyginus eius in catalogo non meminit: sed cf. Munck. ad verba *Menaæ filius*. — *Elephenor — quadraginta*) Vid. not. cr. Apud Hygin. ducit triginta, apud Malel. sexaginta. Dares eum ignorat. — *Ajax Tel. — duodecim*) Hom. 557; Eurip. Iph. Aul. 288; Hygin. Apud Malel. ducit quadraginta Ajax cum Teucro fratre, Amphimacho, Diore, Thalpio, Polyxeno. Apud Henric. Aiæ Tel. adiunguntur Cedius et Epistros (i. e. Schodius et

non per æ) Intell. gesta esse. Vix tolerat. Cf. ad I. 22.

arbitrio alieno agerent) pro viverent, essent. *sub imperio alieno agerent.* VI. 9. *sub imperio alieno.* Sulpic. H. S. I. 30. 1. *Hebraei sine iudice aut proprio arbitrio agebant.* — Ad sequens *teneat imperium.*

dignum esse) i. e. par esse, oportere. v. Wopkens. *optat)* i. e. eligit praemium, vel postulat. *quod impossibilia postularent.* Apul. Florid. p. 10. *iussit, quantum vellet mercedem.* Cf. Terent. Eun. Andr. IV. 5. 2. ibique Rubnken. Dict. p. 138. 1. p. 358. Merc.; Wopkens. p. 89.

silentio habito) Sall. Iug. 99. 1. *silentium habito.* Sequens *impossibilia* ex Comicis, ut Plauto, scriptis centioribus amatum.

bellum — instruere) Vid. Praefat. p. XLVIII. *in auxilia — dilaceraretur)* Artopoeus in Irgit: civitas dilaceratur. Melius Anna et Wopkens ad *aurum argentumque* referunt. Summa imago a pecuniam disperdunt, temere consumunt. Ovid. *viscera nostra, tuae dilacerantur opes.* ubi Heinsius melioribus praefert *dilaniantur.* Frequens in hunc est simplex *lacerare.* v. Intpp. ad Sall. Cat. 14. *na laceraverat.* Duker. ad Flor. IV. 4. 2. *Tentat dilapidare.*

exitium peterent) i. e. oppeterent, incurrenterent. Seneca Phoen. 196. *quare ille mortem quare petat?* Nepos Hannib. c. 11. *fuga salutem petentem.* p. 89.

igni dabitur Ilium) Virgil. Georg. III. 578. *et focis ulmos ignique dedere.* Poetica phrasis; ut *mostrare dare*, quae, ut alia quoque id genus, adamatam sumrum exemplo Sulpicio et Hegesippo. v. Vorst. ad Sall. H. S. I. 18. 3. I. 24. 2. — Attende praeterea *optimalionem.*

VII. *aris composita)* i. e. rite et ordine positavis inest praepos. cum. Cf. Sulpic. Dial. II. 6. 5. 1.

obtulisse ea conditione, ut particeps una cum Agamemnone summi imperii fieret, fingit Philostr. Heroic. VII. p. 705.

Ulixes duodecim) Hom. 637; Hygin., Malel., Dares. Apud Henricum Ulixes ex Thracia ducit naves quinquaginta. Malelas: Ὀδυσσεὺς ἐκ Κεφαλληνίας Ἰθάκης σὺν νηυσὶν ἰβ'. Scrib. καὶ Ἰθάκης. — *quadraginta Prothous Magnes*) Hom. 759; Hygin., Malelas. Dares numerat naves undecim. Apud Malel. pro Πρῶθως καὶ Μαγνίτωρ scribebatur Πρῶθοος ἐκ Μαγνήτων. — *Tlepol. — novem*) Hom. 654; Hygin., Malel., Dares. Ex sola insula Rhodo novem naves numerat Homerus. Cf. Merc. et Obrecht, — *undecim Eumelus*) Hom. 713; Hygin., Malelas. Apud Daretem ducit decem. Malelas loco pro Εὐμενος scripsit Εὐμηλος iam Bentl. l. l.

Achilles — quinquaginta ex Pelasgico) scil. ex Argis Pelasgicis in Thessalia. Hom. 681; Eurip. Iph. Aul. 255. Apud Malel. et Daret. eundem navium numerum ducit cum Patroclo; apud Henric. c. 32. fol. 54. solus Patroclus quinquaginta; apud Hygin. Achilles sexaginta, Patroclus decem. Malelas: Ἀχιλλεὺς ἐκ τοῦ Ἄργους τῆς Ἑλλάδος. scrib. καὶ Ἑλλάδος, scil. Thessaliae urbis. Cf. Bentl. ad Mill. p. 75. Malelas forte ob oculos habuit Hom. Il. II. 682. Dares ait: *ex Phthia. — tres Nireus*) Hom. 671; Malelas. Apud Hygin. ducit sedecim. Dares eum ignorat. Apud Malel. pro ἐκ Μυκῆνης scripsit ἐκ Σύμης iam Bentl. ad Mill. p. 74. — *Podarces et Prot. — quadraginta*) Hom. 695; Malel., Dares. Hyginus Podarcei tribuit decem; Protesilaum ignorat. Apud Henric. Portheselaus, rex Noturiae, ducit decem millia navium.

triginta Podal. et Mach.) Hom. 732. Apud Daret. ducunt duas et triginta; apud Hygin. Podalirius novem, Machaon viginti. Apud Malel. loco Podalirii et Machaonis, Tricentensium, prodit Χαλίας ἐκ Τρῶικης σὺν νηυσὶν μί (XL), pro quo ex Hom. l. l. refingere Bentleio ad Mill. p. 74. visum est Ποδαλειρίου καὶ Μαχάων ἐξ Οἰχαλίας καὶ Τρῶικης. — *Philoct.* — *septem*) Hom. 716; Hygin., Dares. Malelas tribuit duodecim; apud quem pro ἐκ Μοθώνης scripsit ἐκ Μηθώνης iam Bentl. ad Mill. p. 75. — *Euryr. — quadraginta*) Hom. 734; Hygin., Dares. Malelas eum ignorat.

bus verbis utrunque, de quo ad me scripserat, deciderat
 Et sic loquitur ipse Cicero, docente Ernestio in Clav. C.
*dicta gesta*que) Eadem formula lib. I. 12. II. 21.
 que *dicta facta*que iungunt Tacit. Ann. II. 55. Ag.
 Gell. I. 3; Sueton. Ner. 24. Vespas. 19; *acta dicta*que
 VII. 3.

IX. *summa civitatis*) i. q. lib. III. 3. *summa*
Troianarum. VI. 9. *summa regni*. II. 25. *summa rei*
 Oros. II. 2. *regni nomen et summam ad Medos transiit*
 II. 16 et VI. 17. *summa imperii*. Septim. I. 16. *summa*
belli atque exercitus. IV. 13. *summa militiae*.

fabrefactum) pro quo cap. 11. *compactum ad fabricandum*
*fixum*que. Eodem verbo *fabrefactum*, i. e. ad fabricandum
 factum, utitur cap. 5, ut et Liv. XXXIV. 52.

adveniente atque administro) Iungit Sall. Jug. 20.
 et *administer consiliorum*. Cic. Flacc. 2. *socii consiliorum*
*ministri comites*que. Vell. Pat. II. 129. *consiliorum*
 et *adiutor*. alii aliter. Cf. Sall. Jug. Cat. 19. 1. *ad*
 Crasso. Apul. Apol. p. 595. *me adveniente*.

collectum eum) *Colligi* pro suscipi de iacente de
 Lactant. Epit. c. 8. *expositum atque a venatoribus*
collectum. Iustin. XXIII. 4. *expositus erat. Sed parvulum*
centem — pater — recolligit. cum nota Vorstii. West.
 p. 89.

refectumque animi) plane uti Apul. Met. XI. p. 80.
creatus animi. V. p. 361. *recreatur animi*. II. p. 116.
bar animi. Per Graecismum, pro *animo*. Vid. Interp.
 Liv. VI. 11. 3.

X. *firmatores — pacis*) Tacit. Ann. II. 46. *pax*
firmator.

in honore ducum) Plin. Epist. X. 24. *illi in honore*
ipsius electionem loci mihi obtulerant Flor. III. 20. 8. *in*
honore virium gladiator. ubi v. Duker., quem nec S.
 locus praeteriit. Habuimus id genus constructionem
 10. *in conspectu venerant*. III. 14. *in flumine praeteriit*
 Alia ex nostro dedi ad lib. III. 5. Recentiorum late
 vocat Casaubonus ad Lamprid. Commod. 8. p. 496. C.
 archaismum hanc loquendi rationem vocat Meursius ad

Presse igitur et in navium ducumque numero Dictys sequitur Homerum, nisi quod huius ducibus, quorum praetermisit neminem, addat Thessandrum, Epeum, Mopsum, Calchantem. Malelas in catalogo se Dictyn sequi pronuntiat; silet tamen Amphimachum, Polyxenum, Eurypyllum, Thessandrum, Mopsum, Epeum. Eorum autem loco est Teuthis, qui, Arcadum imperator, etiam a Pausan. VIII. 28. inter duces refertur: sed Troiam haud profectus est ob praematuram, quam Aulide oppetiit, mortem. Palamedem, cui duodecim naves tribuit Malelas, miror quod Dictys praeterierit. Nominatur Eurip. Iph. Aul. 198. Eum neque navem adduxisse Troiam neque virum, verum una cymba cum Oeace fratre navigasse, prodit Philostr. Heroic. X. 10. p. 715. Rarus Hygini cum Homero et Dictye consensus, praeter numerorum magnam diversitatem introducentis insuper Eurychum, Amarunceum, Cycnum, Leophiten, Phocum architectum, Diaphorum iudicem. Nomini Eurychi cum Euripidis (Iph. Aul. 282.) Euryto magna similitudo; sed Eurychus Hygini est Argivus, Euripidis Eurytus Elius. Dares Homericorum ducum onisit nonnullos; novam addit nullum; et in navium numero aliquoties discrepat. Henrici cap. 32. mira ducum nomina, exceptis quae iam commemoravimus, sunt haec: „Astolaus und Alym, zwey grosse Herzoge von Tumenigen, führten hundert Schiffe. Anfriachus von Derion und Herzog Theseus hundert. Euelus, Graf von Tigerland, zwanzig. Portutus, ein edler Herr, drey uud dreissig. Der Fürst Wachnon zehn. Leopolis, ein König in den Inseln, vierzig. Euripilus und Leuerzina, zwey Herzoge von Larinse, achtzig. Doriolus, König von Larigia, vierzig. Deapeneus der König siebenzig. Castor und Pollux dreytausend. Carsimon, König von Bengide, dreyhundert. Wanbry, König von Rissen, achtzig. Athen, König von Tenöeman, tausend. Lerant, König von Schotteland, fünfzig. Anachel, König von Engelland, hundert. Warcalius, König von Norwegen, achtzig. Girsabre, König von Orchadi, hundert. Collobrant, König von Orland, fünfzig. Urgamus, König von Spangeland, dreissig. Cleraus, König von Portugah, sechszig. Wantris, König von Kellingea,

enim, veluti vestis, quanto obsoletior est, tanto icru habetur.

pacem atque amicitiam agitavere) Sall. Jug. 103. *an bellum agitaturus.* Jug. 14. *laeti pacem agitabatur.* 61. *gaudium, laetitiam; moerorem, luctum agitare.*

confixumque) Auct. B. Alex. 2. *alias ambulatorum dem tabulatorum confixerant.* Verbum *configere* explicandorp. ad Apul. Met. IV. p. 268.

praenunciato) Thucyd. I. 116. *ἑσαγγελθέντων, ἑ. destruendorum desuper murorum)* *Desuper* pro namque illa pars muri destruebatur, quae super portas Cedren. p. 108. τὸ τῆς πύλης ὑπέρθυρον ἄρατες. Bacch. 4. 9. 31. *Tertium* (Ilio fuit fatum) *cum portae limen superum scinderetur.* Cf. Obs. Flor. III. *saxeas erexere turres, et desuper exornata armis tropaea fixere.* De qua significatione monuit Salmasius pitolin. Macrin. c. 11.

prae tali studio) *Prae* hic videtur esse i. q. ut sensus sit: tantum erat studium, tanta cupiditate bant omnium animi. Terent. Andr. V. 1. 6. *Vide, iniquus sis prae studio.* ubi cf. Ruhnken. Dict. p. 78.

murorum opus — dissolvuntur) Sic Hegesipp. *V murum dissolvere.* Oros. IV. 4. *moenia dissolvere.*

peragere incoepta) Lib. VI. 13. *peragere coepta.* Aen. IV. 452. *incoeptum peragere.* Nepos Attic. 2. *positum peragere.* Septim. IV. 20. *negotium peragere.*

XII. *fessis — multo vino atque somno)* De ead Virgil. Aen. II. 265. *urbem vino somnoque sepultam.* fab. 108. *lusu atque vino lassi.* Cf. Hygin. fab. 25. *somno acquiraverunt.* Virgil. Aen. IX. 189. *somno sepulti.* Justin. XLIII. 4. *urbem somno ac vino Affert Sept. Wasseus ad Sall. Jug. 74. Cf. ad VI. 6.*

servantes signum) pro observantes, attendentes ad ad signum. Quo significatu notum hoc verbum ex Cic de auguribus.

ubi signum datum) Certe ridiculus, inquit Dictys, qui in ea trepidatione et strage signum expect crediderit. Docta matrona non intellexit rerum series.

Henricus c. 35. fol. 56. sqq., in quam contulit, quae veteres in duabus seiunctim narrarunt.

XIX. *irane coelesti*) Post caesam cervam praeterea superbe gloriatus erat Agamemnon, ne ipsam quidem Dianam tam certa ulli ferae infligere vulnera posse. Proclus ex Cypri.; Sophocl. Elect. 556; Callimach. H. in Dian. 265. — *an ob mutationem aeris*) Spreta igitur antiquissimorum hominum de vi iratae Deae credulitate, ex naturali rerum ordine, ex aeris λοιμικῆ καταστάσει, pestem Dictys repetit. Cf. lib. II. 30. — *lues invadit*) Luis obiter meminit etiam Servius ad Aen. II. 116.: *cum nec navigare possent, et pestilentiam sustinerent*, item Cedrenus p. 102. sq. Irata Diana Graecos excitata tempestate a navigatione Aulide retinet ap. Procl. ex Cypri.; Sophocl. Elect. 554; Ovid. Met. XII. 24; σιγὰς ἀνέμων, ἀπλοῖα γενομένη ap. Aeschyl. Agam. 188; Eurip. Iph. Aul. 9. 352; Callimach. H. in Dian. 229.

mulier quaedam deo plena) Plurimi hoc vaticinium Calchanti tribuunt, ut praeter Aeschylum (Agam. 201.), Euripidem (Iph. Aul. 89. 358.) aliosque antiquos, etiam Ptolem. Heph. lib. V; Malel. p. 125; Cedren. p. 102; Auctor τῶν Τρ. in Bibl. Uffenb. XXIII. p. 674; Henric. c. 35. fol. 56. sq. Etiam mulieris vaticinium tangit Cedrenus. Agamemnonem Delphos misisse ad consulendum Apollinem, eumque Iphigeniam immolari iussisse, narrat Schol. Eurip. Or. 659.

filiam natu maximam) Fuerunt etiam, qui Iphigeniam Thesei et Helenae filiam esse dicerent. v. Fuchs Quaest. p. 58. *obstinate renuere*) Sed milites et necessitas ad atrocissimum facinus eum coegere. Sophocl. Elect. 565; Eurip. Iph. Aul. 1257. 1270. — *regio honore spoliavere*) Dixi de hoc loco in Praefat. p. XXVIII. Erepta Agamemnoni summa militiae traditur Palamedi, Dictye opinor praecunte, etiam ap. Daret. c. 25. et Henric. c. 58. fol. 104. sq., sed longe alia ex causa et longe alio tempore.

XX. *nullo consilii particeps, falsas litteras*) Consentiant in hac narratione cum nostro Malelas p. 125. Cedrenus p. 103. et Tzetzes Anteh. 194. Apud Eurip. Iph. Aul. 106. ipse Agamemnon, consciis Calchante, Ulixet et Menelao, per Talthybium praeconem litteras Clytemnestrae mittit. Apud

tamen hic loquendi mos familiarissimus est: quomodo Septimius etiam lib. III. 14. *vice imbellium proculcat eunt*, III. 1. *iaculis hastarum vice fabricatis*.

more belli) Sall. Jug. 97. *more proelii*. Flor. 9. *arma victorum non ex more belli cremata*.

ad coacervandum — materiam) ut lib II. 18. *ciliandum — animos*, II. 39. *invadendi inimicissimus* c. 2. *inferendo bellum*. Multa alia habet Oudend. B. G. III. 14.

ob pretiosam vestem) *Ob* ponitur pro: ad. Lib. *veste contegitur, maxime ob tegenda vulnera*. VI. 10. *pienda, quae secum habuerat*. Sall. Jug. 89. *Iugurta suos tutandos in manus venturum*. Tacit. Ann. I. 79. *deinde in senatu — an ob moderandas Tiberis crevererentur flumina et lacus*, ubi ad coniecit Ernest. D. nulla etiam Wopkens. p. 93.

cessere servitia) Cap. 16. *quo servitium morte* In his *servitium* pro servitute. *Cessere* i. e. evenere *ut quemque sors contigerat*) Vell. Pat. I. 1. 4. *Se rhenum contigit*, ubi Septimii meminit Ruhnken.

XIV. *expostulante*) *Expostulare* proprie est verter postulare. v. Ruhnken. ad Terent. Andr. IV. 1. 1. p. 66. Artopoeus in Ind. hic accipit pro simplici: pro Recte, Hegesipp. I. 32. *affuit Herodes serius quidem, necessitas expostulabat*, pro postulabat.

sua — opera insinuantium) Curt. IX. 9. *Non alacrer clamor ab exercitu est redditus, iuventium duces secundis*. Larga manu exempla huius constructionis Heins. ad Ovid. Her. V. 45.

Ulixes cum Aiace — contendere inter se) *Con* pro: et Ajax; alioquin verba *inter se* sordent. Amat mius voculas istas, eaeque abundare videntur lib. I. 1. *guli — inter se quisque magnifice transiere*. II. 46. *inter se* (pro 'quo paulo infra conferti sine *inter se*'), *conglobati inter se*. IV. 6. *perculsi inter se*. VI. 1. *interplicatis remigiis*. Simili sorte Sallust. Hist. I. 8. *inter se manus*. Noster supra: *ingens certamen inter se* *cibus exortum*, quae scribenti obversabantur Septimii

spersa erat. Parum diverse cecinerunt plurimi veteres. Cf. Jacobs. ad Tzetz. Anteh. 206; Munck. ad Hygin. fab. 98. Obvolutam nebula Iphigeniam Diana abstulit *Tensaritam*, in templum sibi sacrum, ubi facta est sacerdos. Dispersa nebula Graeci invenerunt pulchram cervam, quam virginis loco immolarunt. Sic Henric. c. 33. fol. 57. sq.

cerva) In cerva loco Iphigeniae supposita plurimorum veterum a Cypriorum inde scriptore consensus. Phanodemus Iphigeniam εἰς ἄρκτον, Nicander εἰς ταῦρον, alii εἰς γρᾶνν mutata tradunt. v. Munck. ad Hygin. l. l. Ipsam Iphigeniam vere mactatam gladio esse, multi veterum loci indicant. v. Welcker. Trilog. p. 410. 415.

regi Scytharum — commendavere) Nesciebat Agamemnon, quid cum filia factum esset, eamque vere mactatam putabat. Quare cum Menelao ob proditam Iphigeniam discordias exercuit, cum Graeci Boeotiam reversi essent, quia Menelaum luctus sui auctorem habebat (II. 7.). Renuit etiam alteram expeditionem ob filiam; quare Achilles ei irascitur: utrumque in gratiam reducit Ulixes, qui Agamemnoni indicat, quid circa filiam e venerit, eiusque animum luctu liberat (II. 9.). Quid autem cum Iphigenia apud regem Scytharum factum sit, non dicit Septimius. Malelas, Cedrenus et Tzetzes Anteh. 200. patri eam incolumem redditam et Aulide Dianae sacerdotem relictam esse referunt, Dictyis narrationem deserentes. Fundus fabulae, quam posteriores suo more mutarunt et exornarunt, est in Cypriorum scriptore, qui cecinit, ut Diana Iphigeniam ἐξαρκάξουσα εἰς Ταύρους μετακομίζει καὶ ἀθάνατον ποιεῖ. Hunc in summa rerum secutus esse videtur Euripides, qui (Iph. Taur. 28.) ad Thoaem, Taurorum terrae, quae pars Scythiae est, imperitantem, Iphigeniam a Diana ablatam, ibique Dianae Dictynnae sacerdotem factam esse canit. Addit Antoninus Liberalis Met. Syn. 26. Nomadum genti, cui Thoas Borysthenis filius imperator, nomen Iphigeniam posuisse *Taurorum*, quia ipaius loco ad aram apparuisset ταῦρος. — Summa totius fabulae breviter relata ab Auct. τῶν Τρ. in B. Uffenb. XXIII. p. 671. sq. parum ab antiqua narratione discrepare videtur.

qui eo tempore aderat) Lib. II. 8. Scythae nuntium

circumstreperent) Comparavi in Praefat. p. XLVII Iustini lib. VI. 5. Adde Hegeſipp. IV. 9. *quando miſi forſique hoſtilia ſtreperent agmina.* Oros. IV. *quantique hoſtes circumſtreperent.*

XV. *libido — potiora forent*) Iniuste Septim. bariei accuſat Anna. *Magis enim per pleonasmum Comparativo potiora.* Liv. IX. 7. *tristior ignominioſe magis, quam periculi nunciuſ fuit.* ubi v. Drakenh. Cnl. 78. *quis magis optato queat eſſe beator acco.* Scalig. Adde Sanct. Min. IV. 4. ibique Perizon. ad Flor. IV. 2. 47. In ceteris noſter imitatur Sall. *magisque in decoris armis et militaribus equis, quam tis et conviviiſ libidinem habebant.*

ſeditio brevi adulta) Tacit. Hist. I. 51. *incipit huc, et necdum adulta ſeditio.* Ann. XV. 73. *coepit tamque et revictam coniurationem.*

atque utroſque inſ.) Explicat: Quum ante iam dem ingemuiſſent, nunc Aiaceſ ingemiſcerent, ille belloque prudentiſſimum, hunc tot egregiis pugnis atque utroſque inſidiis eorum circumventos. Ad iam *Palamedem* ex ſeq. *ingemiſcerent* per ſyllepiſin ingemuiſſent.

XVI. *ſervitium morte ſolveret*) i. e. ſe liberat vitio. Sall. Hist. I. 7. *Estne viris reliquū aliud, quam re iniuriam, aut mori per virtutem?* ubi Sept. aff. p. 940. *Solvere iniuriam exemplo Salluſtii dicit etiaſ ſipp. IV. 2.*

ingerere maledicta) Eadem formula Tibull. II. 5 ut *ingerere mala* Plaut. Men. V. 1. 17; Terent. Andr. 1. 16. ubi cf. Ruhnken. Dict. p. 66. Septim. VI. 4 *ingerere.*

omitterent — conſulant) Eadem temporum enalla. Cat. 48. *ne — terrerent, eoque magis properet.* lug. *vera aperiret — ſin reticeat.* Tacit. Ann. XIII. 27. *tim expendereſ cauſam libertorum, in commune nihil urgente navigii tempore*) Sulpic. H. S. I. 29. *te nocte.*

contumeliuſ — agere) Horat. Epod. V. 89. *diris*

OBSERVATIONES HISTORICAE

IN

LIBRUM SECUNDUM.

I. *ad Moesorum regionem*) Τευθρανίᾳ προσίσχουσιν, tradit ex Cyprii Proclus. Teuthrania sita in Mysia Asiatica ad Caicum flumen (Steph. Byz. v. Τευθρ.; Strab. XIII. p. 423.), circa quod Telephi et Achillis pugna pugnata est (Pausan. VIII. 45. extr.). — Ab Aulide cum Graeci solvisset et Troiam appulissent, eo tempore ἔριδες ἐναέριοι τοῖς Τρωσὶν ᾤφθησαν, σημεῖον πολέμου μελζονος. ἀθροισθέντες γούν καθοπλίζονται, καὶ περὶ πόλιν Μύρδριναν ἀγχιθυρούσαν τῇ Τροίᾳ στρατοπεδεύονται, καὶ συνδεδραμμηκότες περὶ τὴν Θάλασσαν ἀποβαίνειν τῶν δλακίδων τοὺς Ἕλληνας ἐκώλυον. Auctor τῶν Τρ. in Bibl. Uffenb. XXV. p. 674.

Telephus — Moesiae imperator) Peccasse Dictyn contra historiam accusat Perizonius Diss. §. XXIII, quod Telephum regem fecisset Moesiae in Europa, cum fuerit rex Mysiae in Asia. Si oculi mei recte vident, Dictys nihil scripsit nisi *Moesiae imperator*, non *Moesiae in Europa*. Moesia vulgo Europae, Mysia Asiae regionem significat: sed scriptt. posteriores utrumque nomen confudisse, docuerunt Cellar. Geogr. antiq. II. 8. et Duker. ad Flor. IV. 12. 13. Sic Asiae regionem Moesiam saepe vocat Hyginus (cf. Munck. ad Hygin. fab. 14. p. 45 et fab. 99. p. 160.); item Ios. Iscan. IV. 357. 412. V. 362. alibi. Cf. Mercer. et Vinding. *quinam essent*) Sciebat Telephus, quinam essent, qui

Ruscii Cepionis, qui caverat, ut quotannis cet. Vopisc.
 9. *In eadem oratione cavit, ut — capital esset ar-*
rum proscriptione. In eadem oratione cavit, ut scri-
interrogarentur. Saepe sic iurisconsulti.

per absentiam eius) i. e. inter absentiam, dum
erat. Plane ut Justin. XVII. 3. XXVII. 3; Apul. L.
p. 722; Ulpian. Dig. IV. 6. 26. 6. Vario significatio ha-
ba adhibet noster: Infra cap. 16. sonant: absentia,
tiae ope; lib. II. 30. propter absentiam.

omnibus circum locis) Sall. fragm. VI. 6. vasa
cum omnibus locis. Cf. ad II. 13.

reges accipiunt) i. e. in regnum recipiunt, et
Sall. Jug. 10. Parvum ego, Jugurtha, te, amisso p-
in meum regnum accepi. Justin. XI. 6. hostem —
num regnum accipere. Cf. Gronov. ad Liv. VII. 3.

III. in matr. Aegisthi denupserat) Ovid. Met.
196. Nec Caenis in ullos denupsit thalamos. Eques
Taciti illud Ann. VI. 27. Pars moeroris fuit, quae
Drusi filia, denupsit in domum Rubellii Blandi. Orosius
Trin. 5. 2. 9. sororem despondisse in tam fortem. Cf.
Cf. Heins. et. Burmann. ad loc. Ovid.; et Burmann.
Ovid. Met. VII. 856.

Clyt. superduxerit) Sumta locutio ex nota forma
vercam alicui superducere, de qua Casaub. ad Capitolin.
Ant. Phil. 29. p. 404. Sulpic. Sever. H. S. I. 9
uxores filiabus suis superinduceret. ubi cf. Vorst.

conspirato inter se) i. q. conspirati. Lib. II. 13
lato — quod thesaurum partiri vellent, i. q. sine
Apul. Apol. p. 472. multum ac diu haesitato — non
ubi al. MSS. haestitans. De quo ablativo casu, apud
tiores potissimum scriptores magna saepe cum licentia
bito, consulatur Oudendorp. ad loc. Apul. (item ad O.
G. VII. 52.), qui hanc constructionem imprimis facit
Septimio dicit, multaque ex eo enotat exempla. Cf.
ad Sall. Hist. V. 1; Heins. ad Vell. Pat. I. 7. 1.

dissensio animorum) Cf. Tacit. Hist. I. 55. 1.
animorum. Noster lib. II. 42. animorum mutatis. Cf.
C. I. 21. commutatio voluntatis.

phylen, Adrasti filiam, Apollod. I. 8. 5. ubi cf. Heyn. Obs. p. 54. Thessandri autem pater Polynices una cum Tydeo et Adrasto contra Thebas profectus est. Heyn. ad Apollod. Obs. p. 245. sq.

III. *Teuthranius* — *uterinus*) Auge, Alei regis Arcadiae filia, ex Hercule peperit Telephum: quod quum pater rescivisset, puerum una cum matre arcae inclusos in mare abiecit. Delata arca est ad Teuthrantem, qui, puellae forma illectus, matrimonio eam sibi iunxit; Telephum puerum adoptavit et successorem constituit. Hecataeus ap. Pausan. VIII. 4; Euripid. apud Strab. XIII. p. 423; Apollod. III. 9. 1; Steph. Byz. v. *Τευθρανία*. Post has Teuthrantis et Augae nuptias Telephique in familiam spemque regni adoptionem Teuthras ex Auge genuit Teuthranium, ait Dictys: cuius quidem Teuthranii nemo alius meminit. Cf. n. cr. ad c. 35. Eius loco apud Philostr. Her. II. 16. p. 689. ab Aiace Telamonio occiduntur Helorus et Actaeus, Istri filii.

trunco vitis) Admodum celebratus hic ἄμπελος apud poetas. Pind. Isthm. VIII. 108. *Εἰς ἄμπελον*, quo Telephus implicitus ruit, Anonymi Epigr. in Brunck. Anal. T. III. p. 142. Post Cypriorum scriptorem poetae suo quisque more fabulam tractaverint, in his tragici. Telephi, in pugna contra Graecos virtute eminentis, pedes ἄμπέλου κλήματι implicuisse Dionysum, ut ne omnes Graecos trucidaret; sicque implicito et in terram ruenti vulnus impigisse Achillem, fuse expedit Tzetzes ad Lyc. 206. 211; itemque Eustathius ad Hom. Il. I. 59, qui autem Telephum introducit equitantem, equique pedes ἄμπέλου ἔλιμι praepeditos scribit. Telephum mortem fratris ulturum Ulixemque persecutum ruisse, solus dicit Dictys. Philostratus Her. II. 18. p. 691. narrat, Protesilaum cum Telepho manus conseruisse, clypeum viventi detraxisse, in eumque inermem tum Achillem irruisse. Consentit autem Philostratus cum Dictye, scribens, Achillem femori hostis vulnus impigisse, occisumque fuisse Telephum, ni concurrentes Mysi magna suorum strage vulneratum e proelio recepissent. Vulnus femori inflictum memoratur etiam Tzet. Anteh. 277. et Philostr. in Epigr. εἰς εἰκόνα Τηλέφου τετρωμένον ap. Brunck. Anal. T. II. p. 400.

IV. *interfecti multi mortales*) Ovid. Met. XII. 1111. *Purpureus populari corde Caicus fluxit.* Philostrati Epigr., quod modo adduxi: *Τήλεφος αἰμάξυς φοικιδὸν Ἰση Σαραῶν, Μυσὸν ὅτε πλήθοντα φόβῳ ἐκέρασε Καῦκον.* Cf. Philostr. Her. p. 690 sq.

V. *cognito Telephum in his locis imperitare*) Vel ex hoc loco hocque cap. apparet, facere Diety cum Cypriorum scriptore aliisque, hunc secutis, qui Graecos Mysiae oram inscientia littorum appulisse tradiderunt. Iniuste enim verba *classes venti appulere* (cap. 1.) urget Fuchs Quaest. p. 98. interpretatus: ventis et tempestate ad Mysiae oram delati sunt Graeci. Nam cum Graeci ex Aulide navigarent, erant *venturum flatus navigandi prosperi* (l. 23), *atque aestiva maris facies*; et cum Diety hunc statum non turbatum tempestatibus scripserit, tum formula *venti naves adpellunt* idem significat quod *naves adpellunt*: quomodo capi debet etiam lib. I. 5.

fiducia cognationis) Herculis enim ex Chalciopie, Eurypyli filia, Thessalus: ex Auge, Alci filia, Telephus: ex Astyoche, Phylantis filia, Telepolemus. Apollod. III. 7. 8. §. 11 et 12.

non alienos generis sui) Nam Tantalus, Pelopis parens, Iovis filius fuit, et ita frater Herculis, qui Telephum suscepit. Igitur Pelops et Telephus consobrini. Agamemnon vero et Menelaus Plisthenis filii, Plisthenes Atrei, Atreus Pelopis. DACERIA.

Astyoche — Priami) scil. filiam. At Astyoche erat Laomedontis filia, Priami soror, et Telephi uxor, ex qua Eurypylus, Apollod. III. 12. 3 et fragm. p. 587. Heyn.; Quint. Smyrn. VI. 154; Serv. ad Virgil. Eclog. VI. 72; Eustath. ad Hom. Od. XI. 520. Laodicea, Priami filiam, Telepho tribuit uxorem Hygin. fab. 101. Eius uxorem Hieram vocat Philostr. Her. II. 18. p. 691.

VI. *iactatum magnis doloribus*) Philostr. Epigr. in Brunck. Anal. T. II. p. 400. *Νῦν ὀλοὸν μεροῖ κέθρων βάρους, οἷα λιπόπρους Τήχεται, ἐμψύχῳ σαρκὶ συνελκόμενος.*

apta dolori medicamina imponunt) Medicamina hic esse emplastra, dixi in Gloss. Uterque igitur Aesculapii filius

apud Dictyn quoque eandem medendi rationem exercent. At qui secundum Arctinum, cuius ex Aethiopide versus quam memorabiles servatos legimus in Scholiis Homeri II. XI. 732, Aesculapius Machaoni tribuerat artem medendi malis corporis externis, Podalirio autem morbis intestinis. Fragmentum recepsit et illustravit Welcker in Hecker's litterarischen Annalen der gesammten Heilkunde, Bd. 22. H. I; vel in singulari ex illis Annalibus excuso libello, qui inscribitur: Die ältesten Zcugnisse für innere Heilkunde bei den Griechen. Berlin 1822. p. 1 sqq. — De cura Telephi vulneris cf. c. 10.

Rerum, quae hoc et praecedente cap. narrantur, alium testem desidero. Etiam Philostratus, qui cetera copiose tractat, legationem resque in ea gestas reticet. Uterque, quibus non alium tam uberem de Telephi et Graecorum factis auctorem adnumerandum habeo, quique in amplis suis narrationibus et ipsi non consentiunt, videntur ante oculos habuisse et suo quisque more adumbrasse antiquiores in primis tragicorum fabulas, quales de Telephi fati non paucae extiterint.

VII. *mare — saevire*) Igitur Troiam navigaturis Graecis saevit mare; secundo autem vento Boeotiam revertuntur. At contra Cypriorum scriptor cecinit, Graecorum ex Mysia Graeciam renavigantium exorta tempestate naves disiectas esse.

ex his locis Troiam navigandi) Haec vero magna geographiae ignoratio. Mysia enim, in qua regnavit Telephus, proxima Troadi: nec navigio opus, ut ex ea illam attingerent, et si navigio uti vellent, ora tantum legenda. *MERCEA*. Cf. Perizon. Diss. §. XXIII.

exercere discordias) Epistolam, quam Agamemnon Talthybio dederat Clytemnestrae ferendam, ut Iphigeniam ad nuptias cum Achille celebrandas Aulidem mitteret, Menelaus praeconis manibus vi eripuit, unde rixa inter Agamemnonem et Menelaum orta. Eurip. Iph. Aul. 303. Forte hanc similemve rixam Dictys pro lubitu tractavit.

IX. *Graeciam pervagatus*) Delectus militum, quem Palamedes per Graeciam egit, meminit Servius ad Aen. II. 81.

multo vino atque epulis repletos) Sall. Iug. 7. 1
epulis onerati, ubi Sept. comparat Wasseus. Cf. ad
donis aut suppliciis afficit) Utrumque late
donis afficere et suppliciis afficere. Sic Cicero *pra-*
neficio, *muneribus afficere*, ut et *suppliciis*, *pen-*
de Penelopa praeclara fama) Sall. Iug. 55. 1
de Metello praeclara esse. ubi Septimii meminit Cort.
triennio postquam — rediit) Sulpic. H. S. II. 4
anno, postquam redierat, in patria obiit. Alia
 habet Vorst. ad Sulpic. H. S. I. 9. 4.

VII. *iniqu. tyr. evitans*) pro evitaturus, ut lib.
quem evitans — fugam capit. Infra cap. 8. *invidia*
evitans. 13. *Molossos mittit, dolum — evitans*. IV.
ferens ad suos composita inter se longe alia. pro II.
 II. 47. *legatos inducias postulantes ad Graecos* m
 postulaturus. Cf. Brem. ad Nep. Hannib. 2. 3.

notusque — eius domus) Notus pro gnarus, 7
 active. Auct. B. Hisp. 3. *hominem eius provinciae*
non parum scientem. ubi Sept. comparat Davisius.
 ipse Cicero loquitur. cf. Manut. ad Cic. Epist. ad
 12; Ruhnken. ad Terent. Eun. II. 2. 7. Dict. p. 1
ut quisque — ita) Frequens scriptoribus conste
 Cort. ad Sall. Iug. 51. 14.

choro modulisque carminum) Cf. Apul. Met. V.
Iubet — choros canere, cantatur. *Quae — dulcissi-*
dulis animos audientium mulcebant. Met. VIII. p. 58
tus Phrygii mulcentibus modulis excitus.

convivium illud deorum appellatum) Apte re
 iubet Obrechtus coenam Augusti ex Sueton. Aug. 7
 vulgo *δωδεκάθεος* vocabatur, in qua Deorum De
 habitu discubere convivae, et ipse Augustus pro
 ornatus erat.

VIII. *multis*) scil. hominibus, accolis. Sc
 πολλοί, absolute.

saevitia hiemis) Laudat Cort. ad Sall. Iug. 57. 1
 temporis.

multum — fatigatus) i. e. valde. Sall. Iug. 9.
multumque fatigati, ubi v. Cort.

que imperatoribus ac toto exercitu littora occuparant, Graecos descendere in terram prohibentes, narrat Auctor τῶν Τρ. in Bibl. Uffenb. XXVIII, p. 675. Ovid. Met. XII. 66. *prohibent aditu, litusque tuentur Troes.* Procl. ex Cypr. ἔπειτα ἀποβαλόντας αὐτοὺς εἰς Ἴλιον εἴργουσι οἱ Τρῶες. *prima omnium*) Hom. Il. II. 702. Plura Moréll. ad Dion. Chrys. p. 616. Vol. II. Reisk. Qui primus hostilem terram invaderet, ei mortem praedixerat Deus. v. Iacobs ad Tzetz. Anteh. 248. — *telo Aeneae*) Hom. Il. II. 701. τὸν δ' ἔπειτα Δάρδανος ἀνήρ. Dictys et Palaephatos ap. Eustath. ad Hom. loc. intellexerunt Aeneam; alii Euphorbum, Achaten alii, Aeneae amicum. Cypriorum scriptorem, qui Protesilaum ab Hectore occisum esse cecinit, secuti sunt posteriorum plurimi. A tribus simul, Hectore, Euphorbo et Achate, eum necatum scribit Auctor τῶν Τρ. in B. Uffenb. XXIX, p. 675.

XII. *Achilles et Aiax*) Ἐπειτα Ἀχιλλεὺς αὐτοὺς τρέπεται. Procl. ex Cypr. De cruenta pugna Ovid. Met. XII. 68. — *cuncti fugarentur*) In urbem fugerunt, eamque caute clauserunt. Malel. p. 124; Cedren. p. 103; Auct. τῶν Τρ. in B. Uffenb. XXX. p. 678.

subductas naves) Malel. p. 124. Καὶ οὐ παρεχώρησαν Δαναοί· καὶ κατέβησαν ἐπὶ τὴν παραλίον γῆν τῆς Τροίης, καὶ ἔδθησαν τὰ πλοῖα σχοινίοις.

Protesilai sepulturam) Sepultus est in Chersoneso Thraciae, magnusque ei positus tumulus. Philostr. Her. II. 1. p. 672. ubi vid. Olear. n. 2. Cf. Antiphili Byzantii Epigr. in Brunck. Anal. T. II. p. 179; Iacobs ad Tzetz. Anteh. 247. Apud Dictyn in Asiae littore sepelitur, ut ex rerum ordine liquet.

Cygnus) Plures fuere huius nominis viri, de quibus Heyn. ad Apollod. Obs. p. 170. sq. Cygnus, cuius nomen in bello Troiano inclaruit, Neptuni erat filius. Procl. ex Cypr.; Ovid. Met. XII. 72; Pausan. X. 14; Schol. Hom. Il. I. 38. Neptuni ex Calyce filium vocat Hygin. 157, ex Scamandrodice Tzetz. ad Lyc. 232; Auct. τῶν Τρ. in B. Uffenb. XXXII. p. 678; Schol. Pindar. Ol. II. 147, et Harpala idem Schol. — *haud procul a Troia regnum*) Insula

ea vero praeceps ierat multis de causis. Iug. 31. 6. est, suomet ipsi more praecipites eant. quibus locis putata a Cortio.

seu — sive — vel) ut Flor. IV. 2. 79. se sive — sive — vel. ubi v. Duker.

XI. *nomine publico) i. e. sub nomine civitatis civitate evocatus. Lib. II. 48. nomine omnium.*

tanta vis loc. — invaserat) Sall. fragm. VI. 2. immanis vis hominum ex his locis invasere patentes precibus supplicisque) Supplicia pro supplicibus Liv. XXII. 57. quibus precibus supplicisque deos precare. Sall. Cat. 53. non votis neque supplicibus auxilia deorum parantur. ubi Sept. affert Wassens: Plura Cort. ad Sall. Cat. 9. 2.

responso editur) Sulpic. H. S. I. 8. 1. dictum responso domini est, duos in his populos praenunciavit. p. 102. affert Cic. Divin. I. 21. Ibi ex oraculo verum edidit Apollo, puerum cet. et ad hunc Ciceronis locum (proventu frugum) Apul. Florid. p. 50. Rura in sarculo et surculo: quorum proventus magis fructu sula est, quam frugifera. Proventus significat succedent minus, quam uberem et locupletiozem reditum fructu ait Oudend. ad Sueton. Vesp. 5. p. 857.

ab his, qui ap. Delphos erant) i. e. a Delphicis colis; ut Dares c. 9. Hi, qui in insula erant, minus WORKENS. p. 102. Cf. ad II. 26.

contemptul habentes) Intell. verba Delphorum ellipsis. Optima contra imagine infra dicitur, una et teritū? Lycophronis et Jxael, medio mari perditorum vim mali velut mari immersam.

XII. *reliquus iam filiorum — superfuera) Cl. Trin. 2. 4. 109. nam is (sc. ager) de stultitia mea profert praeter vitam reliquus. Hegesipp. I. 9. Fratrem interemit. Reliquum, qui supererat ex fratribus — et vit. Oros. V. 25. reliquum agmen — quod caedibus fuerat. Filiorum Genitivus Graccus est, quales caedibus ad lib. I. 6; vel Genitivus pendens a reliquis, ut Reliquus praedite.*

Cycno in pugna occisum; Hemitheam, Achillis eam persequentis concubitum fugientem, in terram esse absorptam. Laodicen, Cycni filiam, obvenisse Aiaci memorat Schol. Hom. Il. I. 138. Captivos filios abductos esse scribit Malelas, interfectos in proelio Auct. τῶν Τρ. in B. Uff. I. I.

Cillam) In Adramyttena Chrysa et Cilla, Thebae vicinae. Strab. XIII. p. 423. Easdem urbes coniungit Plin. V. 30. Cillam πολίχριον Τρωάδος vocat Schol. Hom. Il. I. 38; quam expugnavit Achilles. Ovid. Met. XII. 175; Senec. Tro. 225; Auct. τῶν Τρ. in B. Uff. XXXV. p. 679. ubi pro Κύλλα leg. Κίλλα.

fideles atque amicissimi cet.) v. Perizon. Diss. §. XXXIX.

XIV. *oraculum Pythii*) Apollinis scilicet. Et oraculum illud fuisse suspicor, quo Graecis edicebatur, eos Ilium non ante eversuros, quam supra Chrysaе aram sacrificassent. Quod ex ipsius Philoctetae verbis facile colliges apud Dionem Chrysostomum, qui ex Euripidis Philoctetae fabula, quae hodie non exstat, Philoctetam cum Ulyse absente colloquentem inducit. Ὅσπερ ἀμέλει καὶ ἐξέθηκας, ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας τε καὶ νίκης περιπεσόντα τῆδε τῇ συμφορᾷ, δεικνύντα τὸν Χρύσης βωμὸν, οὗ θυσάαντες κρατήσῃν ἔμελλον τῶν πολεμίων, εἰ δὲ μὴ, μάτην ἐγένετο ἡ στρατεία. DACEPIA. Locus Dionis est p. 307. Vol. II. Reisk. Ex Dictye sacrificii, quod alii obiter tangunt, rationem latius cognoscimus. Sed discrepat de deo, cui, et de loco, ubi sacrificium exhibitum, ideoque Philoctetes morsus est. Haud nominat locum, verum vel rerum series ostendit, gestam rem esse intra ipsius Troadis fines; et quidem Chrysaе (ubi habitabat Chrysaes. Hom. Il. I. 431.), quae urbs, in Adramyttena prope mare sita, Apollinis Sminthii templo erat celebris (Strab. XIII. p. 423; Schol. Hom. Il. I. 38.); cum tamen plurimi factam eam tradant Chrysaе, promontorio Lemni, ubi ara Minervae, Chrysaе de loco nominatae: quam aram Minervae olim dedicaverat Iason, quum Colchos peteret. Reprehendit hanc Dictyis diversitatem Salmasius ad Aram Dosiadae p. 696. Thes. Antiq. Graec. Polen. supplem. T. II. Cf. Olear. ad Philostr. Icon. II. p. 889. n. 2. Accepto autem oraculo, de quo monuimus, Achivi, Troiam navigantes insulisque adhaeren-

ctores iniuriae — impietatis supplicia subituros, II. quo etiam verendum, ne — *perniciosa consilia —* tur. et c. 30. *ex quo accideret, ut potentissimi traheret offensam*. Vid. lib. VI. 3. Atque ita capitulan ista lib. V. 15. *Itaque ex eo Ulysses — caute augere*. WOPRENS. p. 103. Sulpic. H. S. I. 54. *cum immensi profundi, coenoque ac sordibus, ac exitiabili foetore horridum, demissus est*. Horat. Sat. 129. *Ex hoc ego sanus ab illis*, quae Doeringius de accipit; cum tamen ad rerum praecedentium multa verba spectent, hoc sensu: ex his rebus, propter tris praecepta.

versanti sibi vehementius) i. e. inquiete moleste agenti. Cf. ad II. 5.

perdiscere) proprie est: accurate discere, cog Cic. Orat. III. 36. *qui non cito quid didicit, nunquam potest perdiscere*. Nostro loco ponitur pro simpliciter i. e. cognoscere, more recentiorum passim a nobis

XV. *e diverso repellitur*) i. e. a contraria adversariis. Tacit. Hist. II. 75. *paratum ex diversum*, i. e. ab hoste. Hist. III. 75. *ex diverso trahentes*, i. e. ab hostium parte.

dolore elatus) i. e. correptus, vehementer esset ut Liv. XXXIX. 27. *elatus ira*. Caes. B. G. VIII. *us iracundia*. ubi v. Oudendorp. Cf. Ernest. Char.

iuvenem a Tel. immissum) Sall. Cat. 48. *Tarpe Cicerone immissum*.

ictum — intercipit) *Ictum intercipere* dicitur, q II. 40. *ictum declinare*. *Intercipere* esse, non potest pervenire, sed avertere, docent Duker. ad Flor. I. et Ruhnken. ad Terent. Eun. I. 1. 35. Dict. p. 93. pro occasione capit Wasseus ad Sall. Jug. 60. ubi ab pla promit.

gratulari cum fortuna) v. Praefat. p. XLVII. *nomen — insulam*) Ex sequenti verbo ostenditur intell. enuntiat, nominat. Cf. ad II. 51.

invalidus virium) Tacit. Ann. XV. 53. *animus et corpore ingens*.

di vis terrae Lemniae, in quam dicitur de coelo decidisse Vulcanus; quae terra pelleret τὰς μανικὰς νοσοῦς, sedaret flumen erumpentis sanguinis, maderetur morsui hydrae, ut prodit Philostr. Her. V. p. 703. De hac vi terrae Lemniae consulas Bochart. Geograph. S. lib. I. 12.

XV. *anteiri se a meliore*) Tzetz. Anteh. 301. Ὀδυσσεύς — *στυγέσασκε τὸν ἄνδρα, Οὔνεκέν οἱ ἀρετῇ ἐριδαίων οὐδὲν ἰσοῦτό.* Quibus in rebus Ulixes inferior iudicatus fuerit Palamede, eas pluribus exponunt Const. Manass. p. 22. sq. et Philostr. Her. X. p. 708.

thesaurum repertum in puteo) Rationem mortis Palamedis ex Cypriis servavit Pausan. X. 31. Παλαμήδην δὲ ἀποκτείναντα προσελθόντα ἐπὶ ἰχθύων θήραν, Διομήδην δὲ τὸν ἀποκτείναντα εἶναι καὶ Ὀδυσσεύα. Posteriorum nemo, quod sciam, hanc narrationem secutus est, apud quos pervulgata fama, dolo prodicionis convictum lapidibus Palamedem necatum esse. Accedit Cypriis in eo Dictys, quod in aqua Palamedem interiisse dicit. Appropinquat etiam Hygini fab. 105. narrationi, qui de auri pondere clam in Palamedis tentorio occultato tradit. Atque ex his duabus narrationibus Dictyn suam effinxisse probabile est. Apud Daret. c. 28. Ios. Iscan. VI. 136. et Henric. Brunsvig. c. 61. fol. 110. Palamedes Paridis telo occumbit.

acceptusque in exercitu) Tzetz. Anteh. 543; Const. Manass. l. l.

haud expertem) Cf. c. 29. Conscium eum fuisse indicant narrationes Philostrati Her. X. p. 712; Servii ad Aen. II. 85. aliorumque. — *tradendum ei imperium*) Ceteri omnes dicunt, id egisse Palamedem, ut Achilli summa rerum traderetur.

veluti publicum funus) Edixerat Agamemnon, capitis supplicium subiturum, qui sepulturae Palamedem mandare auderet. Attamen vel invito Agamemnone furens ob iniustam necem eum sepelivit Ajax. Philostr. Her. X. p. 714; Tzetz. Anteh. 586; Auct. τῶν Τε. in Bibl. Uffenb. XXXVIII. p. 683. sq. Reliquias in cinerem redactas Nauplio patri remissas scribit Cedren. p. 103.: in Lepetymno Methymnae monte eum sepultum esse, Tzetz. ad Lycoplir. 1098; basique sta-

rex, ut Dictys ait) fuit, Briseida vocat, (non ex Pedaso sed) ex Lyrnesso abduxit Achilles, II. II. 68g; Eustath. ad II. III. 58. Atque Pedaso non Brises, ut Dictys vult, sed Altes imperitabat, cuius filia Laothœa, II. XXI. 86. Miscuere rem Dictys eiusque sectatores. — Lyrnessum, Pedasum et multas finitimas urbes Achillem vastasse, cecinit etiam Cypriorum auctor.

XVIII. *Polymestor*) Graeci Dictyis vestigia in Polydori fati legerunt Malel. p. 128 et Cedrenus. Antiqui longe aliter fabulam narrant; sed inter hos quoque non convenit. Apud Hom. II. XX. 407. Polydorus inter propugnatores ab Achille occiditur. Euripidis (Hecub. init.), quae ab Homericâ longo diversa est, narrationem sequuntur Ovid. Met. XIII. 430 et Virgil. Aen. III. 49. Ab his iterum abit Hygin. 109. Sed Dictyn suam fabulam non ipsum finxisse, verum ex antiquioris nescio quo poeta adumbrasse, veri simile est ex Serv. ad Aen. III. 6, qui haud absimilia de Polydoro narrat.

quem rex recens natum cet.) Eurip. Hec. 13; Virgil. Aen. III. 50; Ovid. Met. XIII. 431. cf. Hom. II. XX. 409.

Teuthrantem dominum locorum) Teuthras et Telephus regnarunt in ea regione, quae est circa Teuthraniam et Caicum. Strab. XIII. p. 423. *Teleutaniem* vocant Sophocl. Ai. 324 et Schol. Hom. II. I. 158, plurimi autem *Teuthrantem*. Eum ab Aiace pugna interfectum esse cum Dictye tradunt Malel. p. 129 et Cedren. p. 104. Ab Achille pugna vulneratum, ex eoque vulnere domi mortuum esse, postquam Telepho regnum tradidit, Dares c. 16 et Henric. c. 91. fol. 170. Secundum Sophocl. Ai. 510. alio fato defunctus est: ad quem loc. cf. Hermann. et Welcker Rhein. Mus. T. III. p. 85. — *expugnata atque incensa civitate*) Tecmessa apud Sophocl. Ai. 510. alloquitur Aiace: σὺ γάρ μοι πατρίδ' ἠστρωσας δορί.

XIX. *in decernendo optimis auctoribus*) Sed arbiter constitutus Idomeneus optimam praedae partem sibi ipsi vindicavit, unde proverbio originem dedit, ut *κοητιζέειν* pro *mentiri* diceretur. Suid. v. *κοητ.* Cf. Meurs. Cret. IV. 4. p. 145.

eiusdem aetatis atque alimonii) Accuratius doceri debuit, quomodo Hippodamia et Diomedea simul educari potuerint, cum illa sit Lyrnesso, haec Lesbo abducta.

Cum Eustathii loco compara Apollod. I. 9. 9. qui duxisse narrat *Ἀναξιβίαν τὴν Κρατίως*. Hanc eandem esse atque Dictyis, negare non debuit Anaxibia, cum apud utrumque scriptorem iidem Nestor et Antilochus et Thrasymedes, commemorantur. Dict. c. 15. Quare Apollodori loco legendum cum *Ἀτρέως* (non *Κατρέως*, ut corrigat Fuchs. p. 25.) videndum, Apollodorum Anaxibiam nominasse Atreia licet fuerit Plisthenis ex Eriphyle; pariter atque Agamemnon et Menelaus filii perhibentur Atrei, cum sint Plisthenis De Anaxibiae nuptiis ab aliis alia traduntur.

hi non Plisthenis oct.) Simillimus est locus Eschyl. Hom. II. II. 249. οὗτοι μὲν ἦσαν κατὰ τὸ σνήθησθαι καὶ Ἀτρέως παῖδες τοῦ Πέλοπος, τῇ δὲ ἀληθείᾳ ἔχουσι, ὡς φασὶν ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ Προφύριος ἐν τῆμασιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ Πλεισθένης νέος τελευτήσας, καὶ ταλήσας μνήμης ἄξιον, νέοι πάνυ ἀνατραφεῖς ἵσταντο, αὐτοῦ παῖδες ἐκλέθησαν Promiscue Maleles Menelaum et Agamemnonem modo Atrei modo Plisthenis vocat. Utrique fratri exprobratur ignobilitas.

II. *Ad eos re cognita — confluent*) Vide in Praefat. p. XXX.

transmissa) At notissimum est ex fabula, tauro vectore Europam neque patrem neque filios stigatum missos invenire potuisse, eosque ne deinde reversos esse, sed ex erroribus alium in aliam sibi paravisse. Apollod. III. 1; Hellenic. fragm. sq. Sturz. Cf. Mercer, Varias de raptā Europa posui ad lib. II. 26.

III. *aliisque — comitibus*) In his Glaucus, Antenor (III. 26. V. 2.); itemque Deiphobus et Polydamas magni exercitus (Dares c. 9; Ios. Iscan. III. 185; Brunsvig. c. 28. fol. 45.), et viginti duarum navium (I. 1.). Apud Malel. p. 116. Paridem comitantem *νεάνισχοι*, apud Herodot. II. 115. multi servos multos homines armatos secum habuisse, liquet vel in Ilio cap. 5.

ipsamque et multas opes) Herodot. II. 114.

lior erat. cf. IV. 1. Philostr. Heroic. XIII. p. 725. Ἐκαλοῦν δὲ οἱ Ἀχαιοὶ τὸν μὲν Ἐκτορα χεῖρα τῶν Τρωῶν, τὸν δὲ Αἰνεΐαν νοῦν. De Polydamante et Hectore Hom. II. XVIII. 252. ἀλλ' ὁ μὲν ἄρ' μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεῖ πολλὸν ἐνίκαι.

prodendam minime) Apud Homerum semper reddendam Helenam censet. Cf. Fuchs Quaest. p. 67.

erepta — cuncta restituenda) Ex Hom. II. VII. 562. ubi Alexander: γυναικα μὲν οὐκ ἀποδώσω. Κτήματα δ', ὄσθ' ἀγόμεν' ἐξ Ἀργεος ἡμέτερον δῶ, Πάντ' ἐθέλω δόμεναι, καὶ εἶ' οἴκοθεν ἀλλ' ἐπιθεῖναι. cf. v. 589.

XXVI. *contradicente*) Verum Aeneam reddendae Helenae semper fuisse Troianis auctorem, ait Livius lib. I. 1.

affines) Aeneas Alexandro affinis fuit, Trois enim filii Ilius et Assaracus, Ili Laomedon, Laomedontis Priamus, Priami Alexander: Assaraci autem Capys, Cypis Anchises, Anchisae Aeneas. Hom. II. XX. 250; Apollod. III. 12. 2.

An solis qui e Graecia sunt) Imitatum ex illis Homeri notissimis: Ἡ μούνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων Ἄτρεΐδαι; E quis et Virgilius (Aen. IX. 138.): *nec solos tangit Atridas Iste dolor*. МЕРЦЕР. Quae autem ab Aenea Graecis obiiiciuntur, manarunt ea ex antiqua Persarum narratione ap. Herodot. I. 3. τοὺς δὲ, προῖσχομένων ταῦτα, προφέρειν σφι Μηδείης τὴν ἀρπαγὴν. ὡς οὐ δόντες αὐτοὶ δίκας, οὐδὲ ἐκδόντες ἀπαιτούντων, βουλοίατό σφι παρ' ἄλλων δίκας γίνεσθαι.

Cretae Europam — a Sidone) *Cretenses* fuisse, qui ex Sidoniorum urbe rapuere Europam, opinio est etiam Herodoti lib. I. 2. Cum antiquissimi poetae eum ab Iove tauri forma Cretam abductam esse cecinerint, posteriores verum finxerunt taurum ab Iove missum: is denique in regem adeo Cretensium nomine Tauri transiit, quem post navalem victoriam Tyro capta Europam rapuisse perhibent. Vid. Welcker Kret. Kolon. in Theb. p. 5.

Ganymedem ex hisce finibus) Falsum est, *Cretenses* abduxisse Ganymedem. Verum hoc sciens peccat Dictys ex persona Troianorum, scilicet ut causam suam approbarent. ДАЦКА. De raptu Ganymedis pluribus disserit Fuchs Quaest. p. 28 sq. Vir doctus Dictyis locum iis adnumerat, in quibus Ga-

παράγινεται Μενέλαος, et ποκ : ἔπειτα ζουσειν ἐπελθόντες τὴν Ἑλλάδα.

(legantur prius ad Troiam) Apud rem, ut ex Procli excerptis discimus, C demum et Cyeni mortem διαφροσβεύοντα τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ κτήματα ἀπαιτοῦντες. Homerum (Il. III. 205. XI. 159.), quibus cuti sunt, legantur non nisi Menelaus et ric. Brunsvig. c. 37. fol. 64. Ulixes et D ctorem τῶν Τρ. in Bibl. Uffenb. VI. p. 66 res et Palamedes, quibus Acamantem e Tactes Antehom. 155. — Clytemnestra legationem invitasse, quin etiam literas Me lenae tradendas, quibus reditus eius efficit forte ex Graeco Dictye, Malelas p. 121. 102. — Altera legatio a Dictye describitur ubi vide,

venti ad Cyprum appulere) Qui sic t aham. Ipsi Dictyis sectatores, Malel. p. 102., aliter referunt, Priamum primum Sid gyptum et inde Troiam venisse scribentes. A ad Cyprum legendum sit Aegyptum. Sic con ctys haberet Ausonium, cuius verba in Gloss. Herodotum, qui lib. II. 113. ita : Ἀλέξανδρον— λουσιν ἐς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος ἐνθεῦτεν δὲ (οἱ πνεύματα) ἀπικνέεται ἐς Αἴγυπτον. itemque E ad II. VI. 289. : δι' Αἰγύπτου καὶ Φοινίκης καὶ καὶ Ἰσσοικοῦ πελάγου περιδεύσας ἦλθεν εἰς Const. Manassem, qui p. 20. pariter priami tempestatibus Alexandrum iactatum fuisse per his omnibus discrepat Cypriorum scriptor, qui do II. 117. cecinit, ὡς τοῖταῦδε ἐκ Σαύρης ἀπίκετο ἐς τὸ Ἰλιον ἄγων τὴν Ἑλλάδα, εὐαῖα χρησάμενος καὶ θυλάσση λαίη. Eadem iisdem ve priis refert Eustathius l. l. ; et certe ultima verba κ. τ. λ. ex ipsis Cypriis desumpta sunt. Hic graecus Herodoti et Eustathii (cf. Horat. Od. I. 15. init.) Cypriorum scriptoris verba respiciat videtur, cu

33. verbis: *tanquam sperato divinitus levamine*. Iratum Apollinem ob sacerdotis sui contumelias pestem misisse, canit Hom. II. I. 44.

principio — a pecoribus) Ex Hom. 50. — *regum omnino nullos*) In noto versu Homeri: Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαυεν Ἡρώων, vox Ἡρώων latam habet notionem; significiantur Graecorum non qui ob divitias opesque excelluerant, sed qui corporis viribus insignes fortiter pro Graecorum salute pugnaverant, ideoque eodem iure ἧρωος possunt nominari, quo principes et reges. Regum neminem peste occubuisse eventus docet, quem arripuit Dictys.

in unum coeunt) Hom. v. 34. — *flagitare Calchanti*) Achilles hoc facit Hom. v. 62. 74. — *regis contraheret offensam*) Hom. v. 78. sq.

Hoc modo Calchas) Calchas, causam interrogatus, eam pronuntiaturus erat, si iureiurando interposito promitteret Achilles, se et verbo et manu ipsum contra Agamemnonis iram adiuturum. Fide ab Achille data, causam mali fatur. Hom. 76. sqq.

XXXI. *in armis esse iubet*) Quae hoc cap. de Agamemnone narrantur, finxisse sibi Dictys videtur ex acerrima inter Achillem et Agamemnonem contentione, quam describit Hom. v. 121 sqq.

XXXII. *arma capiunt*) Hanc irruptionem ex Dictye petiit Tzet. Hom. 8. Forte ansam Dictyi ad eam fingendam praebuere versus Hom. 255. sqq. — *Troianis Hector, Sarpedon auxil.*) Ex Hom. II. XII. 290. hoc expressum esse, ait Fuchs Quaest. p. 115.

XXXIII. *Graeci statuunt*) De hoc nihil Homerus, neque alii. Vid. Fuchs Quaest. p. 115. — *sibi max. cordi esse*) Cf. Hom. II. I. 117. — *in locum eius*) Hom. 118. 182.

connivente Achille) Immo res indigna et atrox videbatur Achilli, qui vehementer contradixit, et, cum Agamemnon Astynomen vi abstulisset, iratus belli societate abstinuit; ut notum ex Homero. Fictionis origo latere videtur in Hom. 298. 337. ubi obsequentem se ostendit Achilles; sed non ultro, verum coactus (190 sqq.) a Minerva, quae, cum stricto gladio Achilles vim Agamemnoni minitaretur, e coelo de-

Quaest. p. 67. — Summam legationis ex Dictys Malelas et Cedrenus. Septimius praeceteris rebus Dictyis legationes, quas fuisse descripsit. Magna in his Dictyi fuit variandi et novandi data occasio, quae tunc tissime arripuit.

IX. *Danaum enim atque Agen.* — auctores Helena cum Priamo se genere esse coniunctam contestantur modum: A Danao originem ducit Priamus, ab Agenore Helena: Danaus autem et Agenor proxima consanguinitati sunt; igitur Helena quoque et Priamus consanguinei sunt; his Agenoris et Danaei necessitudo recte se habet: enim filii Belus et Agenor, Beli Danaus. Apollodorus. Sed quae sequuntur origines, quibus Priami genus Helenae ab Agenore repetitur, adulterinae sunt; et quae stirpis primo quoque membro Dictys falsa memina: neque enim Danaei filiam Hesionam, neque et Priami filiam Taygetam ex certo veterum scriptorum novimus. — De Graecis et Troianis genere coniungitur. Aen. VIII. 129—145;

ex quo Tros) Manifesto hic errat Dictys, Troiani filium nominans, cum fuerit Erichthonii, ut tulit lib. IV. 22. Culpam illius erroris in quo haec Perizonius Diss. §. XVII. De regum Troianorum genealogia bilis est locus Hom. II. XX. 215 sqq. Cf. Apollod.

Agenoris porro Taygetam) Hoc est contra Apollod. II. 10; Hygin. fab. 155 et 192. ceterosque scriptores, Taygetam Atlantis ex Pleiona filiam faciunt. Recte fert Dictys, „Taygetam ex Iove habuisse Lacedaemoniam, quo Amyclam natum.“ v. Apollod. II. 10. 3; Helian. p. 64. Sturz. Pergit Dictys: *ex eo Argalum, patrem Argali, quem Tyndari — patrem constaret.* In his a Apollod. III. 1. in eo abit, quod Oebalum facit Argali filium fuerit Cynortae, Argali fratris. Pausanias enim de Amyclae daemonis Amyclas, Amyclae Argalus (nato maior, quatuordecim annis mortuo regnavit) et Cynortas (qui Argalo defuncto successit). Aliter Apollod. III. 10. 3. ubi Amyclae filius, huius Perieres, huius Tyndareus. Aliter idem Apollod. III. 10. 4. ubi Cynortae Perieres, huius Oebalus, huius

haud nominatur; sermo autem de eo II. XVI. 717. — *multi mortales — dispari sono vocis*) Ex II. II. 803.

XXXVI. *magistro ac praeceptore* — *Mnestheo*) Philostrato Heroic. II. p. 689. Mnestheus est τακτικώτατος τῶν βασιλέων; Tzetzae in Schol. ad Posthom. 87. πάντων ἀνθρώπων ἱπικώτατος; in Epigr. apud Brunck. Anal. T. I. p. 178. ταξιλογος λαῶν; ibid. T. III. p. 181. Λαταῶν κοσμητὴρ μάχης καὶ πολέμου. Fluxit haec laus ex Hom. II. II. 555. quem respexit etiam Plutarch. Thes. c. 35.

per gentes ac regiones singulas) Non Mnestheo magistro hoc sit apud Homerum, sed Agamemnoni huius aciei instructae rationis auctor est Nestor, qui II. II. 362. sic alloquitur Agamemnonem: Κρῖν ἄνδρας κατὰ φύλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον, Ὡς φρήτηρ φρήτηρην ἀρήγη, φύλα δὲ φύλοις. De Nestore Philostr. Her. III. p. 696. τακτικὴν τε, ὁπόση ἐπλιτῶν τε καὶ ἔκπων, ἄριστα δὲ ἀνθρώπων γιγνώσκων. Inferior tamen in hac arte erat Mnestheo, Hom. II. II. 555. cf. Obrecht.

maxime indignatus, quod cet.) Igitur haec princeps fuit Achillis irae causa, abstracta autem Hippodamia socia? Dictys videlicet haud satis probam ex narratis Achilli fuisse societatis belli descendae causam ipse sentiens, ut iustam iram nobis persuadeat, cumulat causas; ideoque exortum olim in insula Tenedo ob coenam inter Agamemnonem et Achillem dissidium huc trahit: cuius dissidii ex Cypriis in Procli excerptis mentio fit hoc nexu: Ἐπειτα καταπλέουσιν εἰς Τένεδον. καὶ εὐωχομένων αὐτῶν Φιλοκτήτης ὕφ' ὕδρον πληγείς διὰ τὴν δυσσομίαν ἐν Λήμνῃ κατελείφθη. καὶ Ἀχιλλεύς ὕστερον κληθεὶς διαφέρεται πρὸς Ἀγαμέμνονα. Magis ad Dictyis narrationis similitudinem istius meminit Aristoteles Rhet. II. 24. ita: διὰ γὰρ τὸ μὴ κληθῆναι (ἐπὶ δεῖπνον) ὁ Ἀχιλλεύς ἐμήνησε τοῖς Ἀχαιοῖς ἐν Τενέδῳ. Intellexisse noster videtur, vincula sibi obstruxisse; e quibus ut se expediret, aliam novitatem introduxit. Audiemus enim c. 52, Achillem, qui apud Homerum post caedem decum Patrocli iram ponit, et amici mortem ulturus in proelium descendit, iam ante Patrocli necem Graecorum precibus flexum ad belli societatem rediisse. Quod quidem fingere Dictys de-

quas ob desert. dom. — metuebat) Comparat (Virgil. Aen. II, 571.

X. *non invitam*) Multi sic tradidere. v. Fuchs Quae.

XI. *uti per dolum legatos circumveniant*) F. insidiator erat Antimachus (V. 2. 4.), qui omnium cum Troiani Helenam reddendam clamarent, obstitit. Acceperat scil. ab Alexandro pecuniam, ut insisteret. Hom. Il. XI. 123. 138; Auctor τῶν Τρ. Uffenb. VI. p. 661; Tzet. Antehom. 160. ubi cf. 161.

XII. *interposita iurisiurandi religione*) Hoc a iuramentum: sequitur alterum c. 15, quo omnes Argi confirmant, non ante se in patriam reversuros si Ilium eruisent. Prius, quod Sparta habitum videtur, finxit loco τῶν ὄρκων, quos ante res Troianas Helenae Sparta in domo Tyndari dederant, scil. neminem et si Ilium eruisent, in Ilium iniuriam illaturum ei, quem maritum sibi Helenae nasset. Eurip. Iph. Aul. 71. Auctor τῶν Τρ. in Bibl. VIII. p. 362. sq. Ἀντιόχου ὄρκους, quibus post raptum Graeciae principes mutuo se obstrinxerunt, et si Troia eversa receptaque Helena se redituros, non ante Aulide datos esse ceteri tradunt omnes. Cf. Virgil. Aen. II. 425; Pausan. II, 22; Stat. Achill. III. 58; Tzet. ad Il. 202. 329; Auctor τῶν Τρ. in B. Uff. XXIV. p. 674.

Argi, Diomedis regnum) Hom. Il. II. 559. Diomedis regnum Mycenae. ibid. 569. Argos et Mycenae vicinitatem tragici poetae confuderunt. Strab. VIII. p. 514.

XIII. *Antilocho et Thrasymede*) Haud nominante Thrasymede Hyginus fab. 97. tribuit quindecim naves. Ilium ad Troiam venisse negat Philostratus Heroic. III. 1. qui ibidem narrat, Antiochum circa media demum tempora Troiam venisse, quia, cum Graeci Aulide cognovissent, non ea fuerit aetate, quae bellicis rebus par haberetur.

XIV. *propter coniunctionem amicitiae*) Lib. II. 521. Patroclum — obsequiis amicitiae carum. Achillem et Patroclum consobrinos fuisse, ostendit Daceria. — Ad totum hoc Auctor τῶν Τρ. in Bibl. Uffenb. X. p. 665. Ὅντε, ἡ δὲ στρατιὴ ἐπὶ τὴν Τροίαν ἐπήγετο τὸν παιδαγωγὸν ὄντα γηραιὸν ὄντα καὶ εὐσύνετον, υἱὸν τοῦ Ἀμύντορος, καὶ

neque clamoris tollendi morem vituperaret, Aiax id aegre ferens minis clamorem prohibuit, *γυναικῶν τε καὶ ἄνακτον* esse dicens, et animi malum interpretem. Scit haec Philostratus Her. II. 689.

interfecti — multi mortales) Apud Homerum ne confligunt quidem acies; ideoque nemo neque interficitur, neque proelio excedere cogitur: statim enim res procedit ad singulare certamen inter Alexandrum et Menelaum.

XXXIX. *conspicatus Alex.*) Hom. II. III. 21. — *fugam capit*) Hom. 30. — *comprehendere fratrem*) Solus Hector hoc facit Hom. 38. — *sol. certamine laceraret*) Fortissimum quemque Graecorum ad pugnam provocaverat. Hom. 19. — *reducto ad bellandum Alexandro*) Homerus ita: Reducto Hectoris increpatione ex fuga Alexandro, foedus inter Graecos Troianosque pactum, ut, qui victor e singulari certamine redisset, is Helenam cum abreptis opibus obtineret. Sancito foedere utraque acies positis armis utrinque considet. Capiunt arma Paris et Menelaus et congregiuntur. — *confidens*) Hom. 27.

XL. *praemittit hastam — decussa est*) Hom. 346. — *ictum declin. hoste, telum humi figitur*) Immo Menelai iaculum scutum hostis loricamque et vestem penetravit, et ni retrorsum declinasset Paris, mortem non effugisset. Hom. 357.

novis iaculis redarmatae) Etiam haec diverse ab Homero canuntur. Menelaus ruentem hostem stricto gladio adoritur, caedem parans: at gladium galeae hostis incussum frangitur manumque excidit. Etiam lora, galeae et collo iniecta, quibus ad Graecos raptaretur Paris, Veneris ope rumpuntur, et galeam tantum raptatam ad suos transiicit Menelaus. Iam victor in eo erat, ut hostem transfigeret, cum Venus nubilo tectum surripit incolumemque Alexandrum in Helenae conclave abducit.

intercessum) Veram scil. historiam narraturus, non Homeri fictionem repetiturus, Veneris loco ponit Pandari et Troianorum intercessionem.

Pandari sagitta vulneratus) Servato Alexandro Minerva, ut utriusque exercitus pugnam excitaret, Pandaro auctor fuit, ut Menelaum inquireret teloque vulneraret. Hom. II.

XV. *ubi Argis convenere) Aulide convenire* (ubi ibique sacrificasse cum antiqui poetae cecinerint, tum instituti sacrificii ratio diversa est; atque portenta, per hoc conventu ab Homero cyclicisque poetis memorata omiſſa sunt. Fundus rei est Hom. Il. II. 303. ex quo iam exornarunt cyclici, inque his Cypriorum scriptura Apud Daret. c. 14; Ios. Iscan. III. 423. et Henric. fol. 52. Graeci *Athenis* conveniunt.

Agam. grande auri pondus — dispartiens) Casus de hoc loco Fuchs Quaest. p. 69.

porcum marem — per medium transire) Idem 49 et V. 10. Pertinet ad antiquissimorum Graecorum monias, Thessalorum, Boeotorum, Macedonum, Myriorum, itemque ad Persarum et Hebraeorum in iuribus foederibus sancendis, purgationibus aliisque solennibus ritibus, ut videre est ex Apollod. III. 13. 7; Herodot. 39; Liv. XL. 6; Ieremia Prophet. 34. 8; Plutarcho, et alio, aliis, quorum locos et verba attulit Hugo Grotius Matth. 26. 28. Op. Theolog. T. II. p. 252.

neque prius bellum se deserturos) Pausan. II. 21. *πέας δὲ οὖν ἐποίησας — Ἀργείων τοὺς ἐπὶ Ἴλιον στρατὰς ἐνταῦθα ὁμοῦσαι, παραμένειν πολεμοῦντας, ἔτι Ἴλιον ἔλασιν, ἣ μαχομένους τελευτῆ σφῶς ἐπιλέβη.* cap. 12.

XVI. *et propter germanum — et propter matrem)* Posterius nititur testimonio Homeri Il. I. quem respiciens pluribus disputat Thucydides L. 9. desumptum ex Eurip. Iph. Aul. 84. ubi: *Καμὲ στρατὸν ἄνακτα Μενέλεω χάριν ἔειλοντο, σύγγονόν γε.* Agamemnem praefuisse Graecis ob dignitatem vel ob ipsam formam, dicit Philoſtrat. Heroic. VI. p. 704; quia *ἄρχικὸς καὶ εὐπαιδείτος καὶ εὐδὸμιλος, καὶ ἀνδρείος πολλούς καὶ αὐτὸν τὸν ἀδελφὸν Μενέλαον,* Auctor est in Bibl. Uffenb. IX. p. 663.

XVII. *Agam. — naves centum)* Hom. Il. II. 571. rīp. Iph. Aul. 265; Hygin. 97; Malel. p. 155; Dares Apud Henric. c. 31. fol. 52. ducit naves ducentas. *— naves sexaginta)* Hom. 609; Hygin., Dares, Philostr.

depulisse contentus esset, neque maiori periculo sese obficeret. II. XVI.

XLIII. *Aiax — adveniens*) Is apud Homerum ante incendium fortiter pugnat; facto autem incendio advenit Patroclus. Dictys Aiaci tribuit palmam, quam Homerus Patroclo. — *magna armorum specie*) Peliden videre sibi videbantur Troiani, cum illius arma Patroclus gestaret. Hom. II. XVI. 281. — *extra vallum detrudit*) E navibus pellit, incendium restinguit, atque fugientes hostes supra vallum et in apertos campos compellit *Patroclus*, secundum Homerum. Ex Graeco Dictye petita sunt verba, quae apud Malel. p. 139. in Aiacis et Ulixís de Palladio contentione facit *Aiax*: *καὶ πάλιν ἐποίησα ἔφοδον ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ Ἰλίου, μόνος διώξας τοὺς Τρώας, καὶ σώσας τὰς νῆας πάντων ἑμῶν Ἑλλήνων καὶ πολλοὺς τῶν Τρώων ἥρωας ἄνδρας βαλῶν, οὐκ ἐτιρώθην.* Contra ne urgeas verba Aiacis apud Ovid. Met. XIII. 7. *At non Hectoreis dubitavit cedere flammis: Quas ego sustinui; quas hac ab classe fugavi.*

Hectorem) Hectorem fugere cogit Patroclus. Hom. II. XVI. 368. Sed haec Hectoris et Aiacis pugna ex alio Homeri loco, ex Hectoris et Aiacis monomachia II. VII. vel potius ex simili pugna inter eosdem heroes II. XIV. 402. huc translata a Dictye est. — *ictum immani saxo*) II. XIV. 409. cf. VII. 264. — *concurrentes undique plurimi*) Nempe Polydamas, Aeneas, Agenor, Sarpedon, Glaucus, qui cum ex acie gestant. Hom. II. XIV. 425. In altera pugna (II. VII. 274.) praecones ab utraque acie missi a certamine utrumque arcent, quia nox intervenerat.

Ceterum Aiax cet.) Apud Hom. statim sequitur Patrocli cum Sarpedone certamen et mors Sarpedonis, de qua noster III. 7.

Priami filiorum) Iidem nominantur Apollod. III. 12. 5. Pammon et Polites vivunt Hom. II. XXIV. 250: et in Troiae demum incendio cadunt a Neoptolemo Quint. Smyrn. XIII. 213; Virgil. Aen. II. 526. Antiphus ab Agamemnone occiditur Hom. II. XI. 101. Mestorem bello caesum luget Priamus Hom. II. XXIV. 257. Clandestina in Graecos irruptione Mestorem cecidisse, ait Dio Chrysost. p. 558. Vol. I. Reisk.

Epistrophus), nec non duo nobiles Phryges ex Ica-
Polyxenar; navium autem numerus deest.

Diomedes — octoginta) Malel. Eundem navium
rum Diomedi una cum Sthenelo et Euryalo dant E
559. et Dares. Sthenelo et Euryalo, Diomedis secun-
ster cap. 14. addit Amphiloichum. Apud Hygin. Di-
ducit triginta, Sthenelus viginti quinque naves; apud
a. 32. fol. 53. Diomedes et Warion, rex Graeciae. —
ta. — *Ascal, et Ialm. — triginta*) Hom. 511; Malel.
res. Apud Hygin. Ialmenus ducit triginta, totidem
laphus. — *Oileus Ajax quadraginta*) Hom. 534. Malel.
huit novem, Hyginus viginti, Dares triginta septem.
ricus quadraginta, apud quem *Gleus et Ajax* scribitur
Oileus Ajax.

ex omni Boeotia — quinquaginta) Hom. 494.
Iph. Aul. 253; Malelas. Apud Malel. pro *Μενέτιος*
Αἰήτιος scribendum *Πηνέλοως καὶ Αἰήτιος*, ut in
Bentl. ad Mill. p. 74. Hyginus numerat unam et quinquaginta,
ut Peneleus habeat duodecim, Leitus duodecim
nius (sic recte Munck. pro *Chronius*) novem, Arcesila-
cem, Prothoenor octo. Dares solis Arcesilao et Prothoenori
dat quinquaginta; Henricus octoginta sex Archelao et
thenori (i. e. Arcesilao et Prothoenori). — *quadraginta*
Schedius et Epistr.) Hom. 524; Hygin., Malel., Dares.
Thalpius — quadraginta) Hom. 615; Dares. Hyginus
phimacho dat decem, Polyxeno quadraginta; Thalpius
rat: pro Diore exhibet Amarunceum, Dioris patris
navibus undeviginti. Hos omnes ignorat Malelas.

Thoas — quadraginta) Hom. 644; Malel. Dares
ginus tribuit quindecim. Apud Henricum Dous ex Ica-
e. Thoas ex Aetolia) ducit naves centum. — *Meges —*
draginta) Hom. 630; Malelas. Hyginus tribuit sex
Dares eum ignorat. Malelas: *Μέγης ἐκ Σολίχης τῆς*
δοῦς σὺν νηυσὶν μ'. Corrigit Bentl. ad Mill. p. 74. —
λιχίον ἐξεναντίας τῆς Ἥλιδος, ex Hom. l. l. — *Idomeneus*
octoginta) Hom. 645; Diodor. Sic. V. 15; Malel., Dares. Malel.
Idomeneo dat quadraginta, totidem Merioni. Idomeneo
sa legatione Graecis Aulide coactis initio Cretensium:

sivit Troianos. Hom. 515. — De sequenti Graccorum cum Thracibus pugna nihil Homerus. Fuisse tamen, qui et pugnam Thraeces inter et Graecos celebrarint, indicant scholiastae. v. Fuchs Quaest. p. 118.

XLVII. *Chryses*) Solus Dictys haec narrat. Cf. ad c. 35.

cum his, qui partem praedae) De missa praeda retulit c. 33. qui miserint, non nominantur. Et dissentit Dictys a veteribus, qui legatos a Graecis ad reducendum Philocteten missos tradunt, sine quo Troiam capi non posse vates cecinerant. Lesches II. parv.; Bacchilid. apud Schol. Pindar. Pyth. I. 100; Pausan. V. 13. Cuius vaticinii fundus est Hom. II. II. 724. unde illud habet Sophocl. Phil. 1413. 1425. Reducitur autem Philoctetes apud Leschen a Diomede; apud Quint. IX. 333 et Hygin. fab. 102. a Diomede et Ulixē; apud Philostr. Heroic. V. p. 703. a Diomede et Neoptolemo; apud Ovid. Met. XIII. 320. ab Ulixē; apud Sophocl. Phil. ab Ulixē et Neoptolemo. Hunc regressum Lesches cecinit post ὄπλων κρίσιν et ante Eurypyli adventum; Quint. IX. 327. post Eurypyli mortem. — *invalidus*) Pindar. Pyth. I. 107. ἀσθενεὶ μὲν χρωτὶ βαίνων. Praedictum fuisse, Philocteten non sanatum iri, priusquam Troiam accessisset, notum ex Sophocl. Phil. 1313. 1409. 1423. Sed Philostratus Heroic. V. p. 704. scribit, eum non aegrotum et aegrotanti ne similem quidem Troiam venisse, verum prae senio canum et sexaginta annos natum, magis tamen quam iuvenum plerosque vigentem.

XLVIII. *consilium Gr. agentibus*) Videtur significari conventus Hom. II. IX. 89. — *Ajax — docet*) Multo aliter loquitur Hom. 96. Nestor. — *oportere mitti ad Achillem precatores* cet.) En tibi vanissimum scriptorem, qui non ob utilitatem, sed honoris merito Achillem, haud aspernandum videlicet virum, ut iras remitteret, rogatum fuisse mentitur; cum tamen illo tempore Graecos, summo periculo circumventos extremaque metuentes, Achillem auxiliatorem maximis precibus efflagitasse, in hoc uno omnem spem salutemque ratos, ex Homero constet. Quid enim hercle Graeci opus habebant obstinati viri, qui ipsorum preces iam spre-

duas et viginti Guncus) Hom. 748; Malelas, apud pro *Νηρεύς* hic scrib. *Γουνεύς*. Apud Eurip. Iph. ducit duodecim; apud Daret. unam et viginti. Hyginus ignorat. — *Leont. et Polyp.* — *quadragesima*) Hic Dares, Malelas, apud quem pro *Πολυκήτης* scribitur *ποίτης* iam Bentl. ad Mill. p. 75. Leonteum ignarus; Polypoetae tribuit naves viginti. — *triginta* (*Ant. Phid.*) Hom. 680; Dares. Idem navium numerus Henric. tribuitur Antipo et Silicoo, regi Calcedoniae, qui ignorat Phidippum, Antipho dat viginti viris, Antipho, Phidippo et Sorthae, apud Malelam tur septuaginta octo.

Thessandrus — *quinquaginta*) Ignoratur Malelino et Dareti. Etiam Homerus eius non meminit ante Achillis iram defuncti (cf. ad II. 2.). In eum sedisse tradunt Virgil. Aen. II. 261. et Hyginus. Ex Thebis Argos venit: nam ante bellum Troianum Thebis, Argivos hoc regnum tradidisse Thessandrus ex Pausan. IX. 5. cf. Obrecht. — *Calchas* — *viginti*) Homerum Calchas semper est sacerdos, vates, sanctorum Dictyn decepit locus Hom. II. I. 71. Sed Dictyn etiam Auctor τῶν Τρ. in Bibl. Uffenb. XVI. Calchantem inter duces referre videtur, qui se praesentibus modo Graecorum principes exhibere dicit cap. p. 670. — *Mopsus* — *viginti*) Mopsum Troianis dromedum numerat Dares c. 18. Verum nec Graecis nec Troianis affuisse ex veteribus constat. Vixisse Mopsum Troianis temporibus diserte dicit Clemens Alexandr. Strom. I. D. Syll. Post captam Troiam Calchas domum reversus Colophonem appulisset, victus a Mopso interiit. Videtur ad Conon. Narrat. 6. p. 80. sq. et Fuchs Quaest. p. 11. *Epios* — *triginta*) Huic nusquam naves tribuuntur. Virgil. Aen. II. 264. equo ligneo inest, cuius ipse fabricator. Ducibus eum adscribere videtur etiam Auctor τῶν Τρ. in B. Uffenb. XVII. p. 670. Sed Simmius Belli Securi apud Brunck. Anal. T. I. p. 210. de Epeo: Ἰπποκλῆς ἰσχυρὸς ἐν ποταμῶν Ἀχαιοῶν. Eius locum architectum nominat Hyginus.

demum increpat Achillem (ibid. 628), cum renuisset. — *enumerationem*) Hom. 262.

LI. *longam orationem*) quam describit Hom. II. IX. 308; ex qua praecipua tantum capita petiit noster. — *quantas aerumnas*) Hom. 325. — *quas civitates*) Hom. 328. — *in commune*) Hom. 330. Iureiurando omnes duces ad hoc officium se obstrinxerant. Auctor τῶν Τρ. in Bibl. Uffenb. XXXV. p. 679. — *solum se electum*) Hom. 335.

Diomedes) Apud Hom., ut dixi, non est inter legatos. — *Phoenix*) Achillem, domum rediturum, retinere studet, utque Graecis opituletur orat. Hom. 434—605. Patroclus autem nihil neque precatur neque loquitur.

LII. *tandem flexus*) Rumpitur Achillis ira Hom. II. XIX, sed post Patrocli demum mortem. Posita vivo adhuc Patroclo Achillis ira, praestantissima rerum homericarum series et nexus a Dictye turbatur, omnisque Iliadis natura et indoles prorsus invertitur. Causam huius inculpandae novitatis indicavi ad cap. 36. — *consilium*) Cf. Hom. II. XIX. 45. — *gaudio laetitiaque*) Hom. 74. — *Patroclum*) Alios quaeisit Hom. 238; nam Patroclus caesus erat.

inter se sine ullo metu — miscebantur) Ios. Iscan. VI. 71. *utrique cohorti Utraque castra patent, fas civi Graia videre Carbasa, fas hosti Phrygios lustrare penates.*

Thymbraei Apollinis) Thymbra ager Troadis est, a fluvio Thymbrio irrigatus, qui in Scamandrum cum Simoente iunctum se immittit, luco ac fano Apollinis nobilis, unde Apollo vocatur Thymbracus. Strab. XIII. p. 411; Steph. Byz. v. Θύμβρα.

hundert. Urian, König von Manere, sechs-
 Henricus: „Und was Könige mehr waren
 in Pulle und Lampartey von Reisigen war. In
 hin, und von guter Ritterschaft. Nun ist die Welt
 Theil getheilt: ein Theil heisst Asia; was Volk
 und den zwey andern war, die stritten alle wider
 Troia. Als alles versammelt war, stiessen sie zu
 und kamen in den Wald, der lag im Meer, und
 lia. Da wollten sie Bäume nehmen und andere
 Sachen, und nahmen auch noch Streiter zu sich.
 secutus Henricus est, ne dicam veterem quemp
 rem, sed ne Guidonem quidem, cuius est inter
 ipse finxit nomina ex nota sibi historia. Ex Hen
 efficitur, qua libertate ceteri in navium catalogo
 Germani de bello Troiano scriptores, de quibus
 egimus. — Omnium Graecorum navium numerus
 merum est MCLXXXVI. Thucydides (I. 10.) mit
 cutus ex eo repetit numerum MCC. Cf. Dio Chrys
 Vol. I. Reisk.; Eustath. ad Hom. Il. II. p. 261
 τῶν Τρ. in Bibl. Uffenb. XXII. p. 671. Apud Di
 merantur naves MCCVI; quibus si demis Thessa
 chantis, Epei et Mopsi naves CXX, restant Homeri
 Malelas naves scripsit MCCLXXI; sed singulas
 contractis navibus efficitur numerus MCCL. Cedren
 rat MCXLVIII; Hyginus ex Salmasii lectione M
 Dares Phrygius secundum Cod. S. Gall. sec. IX. s
 ves MCXX, Ed. Crat. MCXL, Ed. Merc. et Obr.

XVIII. *equi atque currus bellici*) Eurip. *Iphigenia in Aulis*
*ναυσὶν ἀσπίσιν δ' ὁμοῦ ἵπποις τε πολλοῖς ἀρμασί
 μένοι.*

pabuli egestate) Argos quidem Homerus vocat
 τον, εὔπωλον; eius exemplo Horatius *equis aptum
 Aulidam confluent*) Duarum ibi habitarum
 ex Cypriis mentio iniicitur in Procli Excerpt. In
 mo est de sacrificio Calchantis auspiciis facto, et de
 in altera Iphigenia mactatur. Inverso ordine apud
 in priore Iphigeniae immolatio celebratur; in post
 10.) nihil memoratu digni agitur. Unius concionae

nem faciant; atque ut discrepent in tempore, quo Polyxenam primum vidit eiusque amore flagravit Achilles, factum videtur eadem negligentia contractione fabulae, quam noster pluribus locis, hic, c. 24 et 27. lib. IV. 10. (cf. V. 13.), fuse persequitur. Seiunctim Achillis erga Polyxenam amoris initium, mortemque eius, narrant, ut Dictys, etiam Dares eiusque sectatores Iscanus et Henricus. Totius autem fabulae nullus exstat testis, qui Dictye antiquior. Eum tamen non esse fabulae inventorem, vel ex loco Tzetzae, quem statim describam, certum est.

effusis — crinibus) Iscan. VI. 78. *stant crine soluto Iliades, haec quæsta virum, natum altera, fratrem Multæ, nunc pariter lugent, nunc singulae plangunt.*

accito Automedonte) Dares c. 27. *Phrygio servo fidelissimo mandata dat.* Iscan. VI. 94. *instruat his Phryga Sergestum.* Idem *Sergestus* nominatur v. 98; atque eiusdem nominis Troianus in Schol. ad Virgil. Aen. III. 6.

uti ad Hectorem virginis causa iret) Dares: *mandata dat ferenda ad Hecubam; et ab ea sibi uxorem poscit: hoc si fecerit, se cum suis Myrmidonibus domum rediturum. Quod quum ipse fecerit, ceteros quoque idem facturos. Servus proficiscitur, ad Hecubam venit, mandata dicit. Hecuba respondit, se velle, sed si Priamo viro suo placeat: dum ipsa cum Priamo agat, servus reverti iubetur. servus, quod egisset, Achilli nunciat.* In his et seqq. Daretem sequuntur Iscanus et Henricus. Tzetzes ad Lyc. 269. ita: *φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι Ἀχιλλεὺς ἐρασθεὶς Πολυξένης ἐδήλωσε τῇ Πριάμῃ συμμαχῆσειν αὐτῷ, εἰ λάβοι τὴν κόρην. ὁ δὲ συνέθετο δοῦναι.* Cf. posth. 309. Ait Tzetzes *παλαιοί*, significans forte Euripidem, qui hunc secuti sunt (cf. ad IV. 10.). Apud Serv. ad Aen. III. 322. Achilles Polyxenam in matrimonium postulat conditione pacis.

Hector vero daturum se cet.) Dares: Hecuba cum Priamo de conditione Achillis loquitur. Priamus respondit, fieri non posse: non ideo, quod cum affinitate indignum existimet; sed, si ei dederit, et ille discesserit, ceteros non discessuros: et iniquum esse, filiam suam hosti iungere. Quapropter si id fieri vellet, pax perpetua fiat, et exercitus dis-

Hyginum mittuntur Ulixes cum Diomede, ut hanc Mycenis abducerent. — *quarum sententia*) Ante oculum habuit Eurip. Iph. Aul. 98. 362. — *quae nuptiis usi* Eurip. Iph. Aul. 611.

Ulixi committit) Ulixem eam Mycenis Antheni narrant etiam Hyginus, et Servius ad Aen. II. 116. sed dum Eurip. Iph. Aul. 417. 621. eam adducunt ipsam Clytemnestra et filius Orestes.

fugam parat) Ubi puellam in nemus ad caedendum vidit, dolore correptus ingemuit, et retro vertens clamores et crimas fudit, veste oculis opposita. Eurip. Iph. Aul. 417. Acerbe eum flevisse, cum filiam videret, dicit Malela fuga nihil invenio.

XXI. *dies foedari et coelum nubilo tegi*) Nemo antiquior tot verbis miraculum auget. Breviter Ovid. XII. 52. *nubemque oculis obiecit.* Hygin. 98. *Dianam eis obiecit.* Mirum in modum recentiores in fabulis vis figmentis exornanda elaborarunt. Cum in eo Iphigenia feriretur, ait Henric. c. 33. fol. 57, subito descendit et nebula, ut his intercedentibus is, cuius mactandae munus erat, videre eam nequiret. Factum est ut Dianae misericordia motae auspiciis.

XXII. *Achilles litteras cet.*) Haec aliter disposita; quem certe noster ob oculos habuit, sed noster ut nova diceret, et sic iis faceret fidem. Dacierus. Est ita: Cum Clytemnestra Iphigeniam adduxisset, verum stimulans, quae Agamemnon de nuptiis scripserat, Achilles nihil se hac de re scire fassus est: ubi autem de immolatione audivit, servare Iphigeniam studuit, omnibusque resistit. Attamen necessitati eum cedere oportuit.

virginem abstrahit) Malelae p. 123. diversa Euripideae narratio est; et aliter rem narrat tota antiquitas. Cypriorum scriptorem Euripides ita canit: Frustrati tamen sese opposuerat Achilles. Admovetur virgo ara: Tunc silentium imperat. Stricto gladio cum adstaret Calchas miraculum visum: sonum gladii quisque manifesto sensit, sed quo virgo evanisset, viderat nemo: cerva eius locum occupabat in terra, maxima visu, cuius sanguine ara Deae

partes agit. Ultra modum saeviens omnia cadaveribus complet apud Hom. : apud nostrum ne interesse quidem certamini videtur. Xanthi obiter fit mentio cap. 14.

XIV. *Asius*) Hyrtacides ab Idomeneo cadit Hom. II. XII. 110. *Hippothous*, Lethi filius, ab Aiace Hom. II. XVII. 289. — *duodecim*) Tot Achilles in Xantho flumine capit Hom. II. XXI. 27. Aiace quadraginta captivorum Homerus non meminit. — *Isus*) Eum occidit Agamemnon Hom. II. XI. 101. De *Evandri* Priamidae (Apollod. III. 12. 5.) captivitate, de *Gunei* morte et *Idomenei* vulnere nihil Homerus.

clausere portas) Hom. II. XXI. 535.

in flumine praecipitant) Achilles Xanthum cadaveribus replet Hom. II. XX. init. — *Achilli offerunt*) Ipse Achilles eos ceperat, ut dixi. — *vino multo sopita est.*) Hom. II. XXIII. 236. 250. — *decretum animo gerebat*) Quod haec decretum habet, id Patrocli imago, somnianti Achilli oblata, petit Hom., 83.

iugulari iubet) Achilles iugulat in eademque pyra comburit Hom. 175. — *regulos canibus*) Hector proicitur canibus; sed canes arcet Venus, et Apollo cadaver nube obteggit Hom. 182. Noster de Hectore hoc dicere non potuit, quia nondum occisus erat.

XV. *Penthesileae*) De Penthesilea et Amazonibus silet Homerus; eamque Troiam venisse negat Philostr. Heroic. XIX. p. 749. Induxere Amazones in belli Troiani historias cyclici, in his primo loco Arctinus in Aethiopide. Cyclicorum de Penthesilea fabulam exponit Quint. I, et multa ex eo Tzetz. posth. De Amazonum latis sedibus variisque impressionibus disputant Heyn. ad Virgil. Aen. I. 490. Exc. XIX; Iacobs ad Tzetz. posth. 7; Dresem. ad Iscan. VI. 566. Cf. Creuzer Myth. und Symb. Thl. II. p. 172.

pretio) Tzetz. posth. 20. τοὶ δ' ὑπὸ δώρων ἔκτορῶν ἐρέουσιν ἰῦσαν. — *bellandi cupidine*) Ex Hellenico, Lysia, aliis Tzetz. posth. 14. ἐνεκα σφετέρης ἀρετῆς ἐπιήλυθε Τροίη, Κῦδος ἀεξήσασα, ὅπως τε γάμοισι μυγείη. Cf. ad Lycophr. 1352. Aliam causam ex Quint. I. 21. refert Tzetz. posth. 10.

Troianis adferunt, universam Graeciam contra eos esse. Ibidem cap. 10. Scythae, qui mercandi gratia ibidem forte appulerant, duces viae a Graecis deliquit. 16. rex Scytharum cum donis ad Graecos adventum neminem tanta Scythis in bello Troiano pars tribuitur paulo supra positus, Dictyis potuit impelli ut regem Scytharum ipsum Aulide adfuisse fingent. etiam in vetere quodam poeta fons latet, unde et ad dixeris, quae ex nostro modo contuli. Aliquam partem in rebus Troicis tribuit etiam Philostratus *Herod.* p. 687, qui eos una cum Mysia duce Telepho contra Graecos pugnasse tradit. Apud Euripidem *Rhes.* 426. *Herod.* Troianis auxilio venit, a Scythis prohibitus.

XXIII. *Anius*) De Anio eiusque filiabus lege *Sophocles* Pherecyd. fragm. p. 209. et *Fuchs.* *Quaest.* p. 96. *Herod.* Lemno Graecos naves vino oneratas Troiam duxisse, *Herod.* Hom. II. VII. 467. ad quem respicit *Dio Chrysostomus* Vol. I. *Reisk.* Cf. *Welcker.* *Trilog.* p. 515. sq.

πεινὰ τοῦ οὐρανοῦ παραγῆναι. Καὶ οἱ Ἕλληνες δὲ χαιρόντες ἀντηβόησαν ὁμοίως· καὶ κλείονται αἱ πύλαι τοῦ Ἰλίου. Pluribus haec pinxit Tzetzes Hom. 259. Auxit Dictys atque amplificavit ingentem omnium Troianorum luctum et gemitum, quem canit Hom. II. XXII. 405. cf. Obrecht.

nullam salutis spem) Hector quippe fidissima spes Teucrum. Virgil Aen. II. 281. Ademptus Hector tradidit fessis leviora tolli Pergama Graiis. Horat. Od. II. 4. 40. — *vires consilio superfl.*) Lib. II. 25. *cum virtute tum consilio bonus*, ubi vide.

XVII. *universis placet*) Ipse Achilles ludos indicit praemiaque proponit. Hom. II. XXIII. 258. Varios in ludis Dictys secutus est auctores. In nonnullis certaminibus cum Homero convenit, in nonnullis cum Quinto, vel potius eo, quem Quintus ante oculos habuit. Apud Quint. IV. 93. Ajax Graecos monet, ex Thetidis voluntate ludos esse Achilli celebrandos; et Thetis ipsa (v. 115.) ῥῆκεν ἄεθλα. — Custodiae populorum, qui, ne hostis clam irrueret, intra ludorum festum prospicerent, nulla apud Hom. mentio est; quod quidem silentium quemadmodum auget partam Achillis victoria Graecorum gloriam, ita testimonio est, Troianorum vires ita exhaustas fuisse, ut nihil amplius ab iis esset metuendum.

solito — insidiandi more) Clandestinas Troianorum irruptiones in Graecos multas iam accepimus. Dio Chrysost. p. 538. Vol. I. Reisk. morem fuisse Graecorum ait, clandestinis et nocturnis impetibus Troianos adoriri.

praemia) Nominantur Hom. II. XXIII. 259.

quadriugis equis — bigarum praemia) Apud Homerum, haud distinguentem quadrigarum bigarumque certamen, in ἀρμύτων seu ἵππων certamine victor est Diomedes, secundus Antilochus, tertius Menelaus, quartus Meriones, postremus Eumelus. II. XXIII. 262—650. Tripodem Diomedes meruit (v. 513.), quem Apollini Delphico dedicasse fertur a Phania apud Athen. VI. 4. p. 232. Cf. Brunck. Anal. T. III. p. 179. sq. Apud Quint. 500. ἵππασίῃ (curru) certant Menelaus, Eurypylus, Eumelus, Thoas, Polypoetes: vincit Menelaus.

appulsuri forent: nam Telepolemus Rhodius, qui socium adiunxerat, a Telepho fratre mandatum accepit ei omnia, quae Aulide facta essent, consiliaque accurate nuntiaret. Philostr. Heroic. II. 14. p. 67. (*evolant navibus cet.*) Achilles et Protesilaus navibus in terram desiluerunt Mysosque repulerunt. Philostr. Her. II. 15. p. 688. Plures autem in hac pugna perierunt, quam trucidavit Protesilaus, quam Achilles, pro ille virtutis tulit. Ibid. p. 677. Philostratus in P. confert laudem, quam antiqui poetae tribuerunt Solum enim Patroclum cum Achille imminentium barbarorum impetum sustinuisse, et ab hoc inde templum, cognita ingenti Patrocli virtute, hunc bellum gressuque insigni amore usque prosecutum esse. fama est apud Pindarum Olymp. IX. 109—120 (ubi cui praeiverit Cypriorum scriptor. Cf. Welcker. Schulzeitung. Abth. II. No. 116. p. 925. sq.

II. *in ea festinatione*) Contra Philostratus Her. II. p. 687. scribit, iam antea Telephum, simul atque consilia Graecorum rescivisset, omnes copias a Mysos societatem contraxisse, Mysiaeque ac Scythiae gentium fluctuum maris instar inundasse.

condensatis utrinque frontibus) Quomodo utraque instructa fuerit, enarrat Philostratus Her. II. 16.

Thessandrus — cadit) Τήλεφος δὲ ἐκ βοηθίας ἄρουρον τὸν Πολυνεϊκούς κτείνει. Procl. ex Cypriis. I. eius prae ceteris Graecis in ea pugna virtus; eius Telepho occiso monumentum circa Caicum in Elaea urbe ubi incolae ei parentant. Pausan. IX. 5. At apud Aen. II. 261. vivus Thessandrus in equo Troiano

Telephi comitem) Interfecta a Nireo est Hieris. Telephi uxor, quae mulierum una pugnantium color fuerat. Philostr. Her. II. 17. p. 691; Tzetz. Anteh. 27. τῶν Τρ. in B. Uffenb. XXXIV. p. 679. Cecidit enim Telephus, Martis filius, a Palamede, teste eodem Philostrato. Quem autem Thessandrus interfecerit Telephi comitem veteres.

societatis ius) Dionedis scilicet pater Tydeus dicitur

disco) Vincit Polypoetes Aiacem Tel., Epeum et Leon-
teum. Hom. II. XXIII. 826. Ceteros vincit Aiax Tel.
Quint. 436.

luctandi) Praecipua huius luctationis capita sunt ex Hom.
700. Παλαιμοσύνη apud Quint. 215. certant Diomedes et
Aiax Tel. Praemium dividitur. Sed diversa haec luctatio ab
Homeri et Dictyis.

cestibus) Vincit Epeus Euryalum Hom. 651. Πυγμαχίη
(pugilatu) apud Quint. 284. Idomeneus ἀκονίτι. Nestore ta-
men hortante certant Epeus et Acamas, quos dirimunt
Achivi.

reliquoque manuum certamine) Videtur cogitasse de pu-
gna inter Diomedem et Aiacem Tel., in qua victor declara-
retur is, qui prior adversario sanguinem eliceret. Vincit
Diomedes. Hom. 798. Pancratio apud Quint. 479. vincit Aiax
Tel. ἀκονίτι.

Agamemnoni) Homerus canit, exstitisse iaculatores Aga-
memnonem et Merionem; illum autem praemium huic con-
cessisse. v. 884. Αἰγανέης certamen etiam ex Quinto su-
pra notavimus. — *Nestori*) Honoris causa Nestor accipit
poculum Hom. 615; ob bibacitatem, ait Athen. X. p. 435.
De donis Idomeneo, Podalirio, Machaoni aliisque datis nihil
Homerus.

vesper erat) II. XXIV. init.

XX. *lucis principio*) et quidem tertio decimo post He-
ctoris mortem die. Tzet. Hom. 275. Die res geritur, ce-
teris Graecorum ducibus in colloquio praesentibus. Apud
Homerum ipsa nocte, quae duodecesimum diem post Hectoris
caedem secuta est, Priamus iter instituit: omnis res nocte
peragitur, insecis ceteris Graecorum ducibus: prima luce
posteri diei Priamus ad suos refert Hectorem. In ipsis Iy-
tris Dictyn exscripsere Malelas, Cedrenus et Tzetzes. Quem
Dictys secutus sit, dicit Fuchs Quaest. p. 121.

quocum Andromacha eet.) De hoc loco disputavimus in
Praefat. p. XXIX.

quos nonnulli Scamandrium appellabant) Hom. II, VI.
402, τὸν ἑ' Ἐκτωρ καλέσκει Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Ἰσιώνιακί. οἶος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἐκτωρ. Ultimis verbis

IV. *interfecti multi mortales*) Ovid. *M. 1*
Purpureus populari caede Caicus fluxit. Philostr.
 quod modo adduxi: *Τήλεφος αἰμάξας φορνίω*
ῶν, Μυσὸν ὅτε πλήθοντα φόνῳ ἐπέρασσε Καίμ.
 lostr. Her. p. 690 sq.

V. *cognito Telephum in his Locis imperit*
 hoc loco hocque cap. apparet, facere Dictyn cum
 scriptore aliisque, hunc secutis, qui Graecos
 inscientia littorum appulisse tradiderunt. Iniste
classes venti appulere (cap. 1.) urget Fuchs (quod
 interpretatus: ventis et tempestate ad Mysiae
 sunt Graeci. Nam cum Graeci ex Aulide naviga-
ventorum flutus navigandi prosperi (l. 25.), *αἰμα*
ris facies; et cum Dictys hunc statum non turbat
 statibus scripserit, tum formula *venti naves* ab
 significat quod *naves adpellunt*: quomodo capid
 lib. I. 5.

fiducia cognationis) Herculis enim ex Chale
 pyli filia, Thessalus: ex Auge, Alei filia, Tel
 Astyoche, Phylantis filia, Telepolemus. Apollod.
 §. 11 et 12.

non alienos generis sui) Nam Tantalus, Pel
 Iovis filius fuit, et ita frater Herculis, qui Tele
 pit. Igitur Pelops et Telephus consobrini. Agam
 ro et Menelaus Plisthenis filii, Plisthenes Atre
 lopis. DACERIA.

Astyocheu — Priami) scil. filiam. At Ast
 Iaomedontis filia, Priami soror, et Telephi ux
 Eurypylus. Apollod. III. 12. 3 et fragm. p. 57.
 Quint. Smyrn. VI. 154; Serv. ad Virgil. Eclog. VI.
 stath. ad Hom. Od. XI. 520. Laodicen, Priami fi
 lepho tribuit uxorem Hygin. fab. 101. Eius uxore
 vocat Philostr. Her. II. 18. p. 691.

VI. *iactatum magnis doloribus*) Philostr. I
 Brunck. Anal. T. II. p. 400. *Νῦν ὀλοὸν μὲν καὶ*
φοσ, οἷα λιπόνους Τήκεται, ἐμψύχω σαρκὶ σπνί
apta dolori medicamina imponunt) *Medicamina*
 emplastra, dixi in Gloss. Uterque igitur Aesculapio

tur, atque omni modo cruciatum Priami animum lenire studeat; Achilles Dictyis ne movetur quidem Priami oratione, superbis saepe verbis eius aerumnas anget, replicatisque Troianorum inconsultis animum senis novo dolore multat: atrocem victorem se praestat Achilles; nulla tangitur ob Priami res adversas misericordia, et non nisi provoluta genibus eius Polyxena, cuius amore flagrabat, lacrimas elicit.

non ut mihi causa) Hom. 525. ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῦσι βροτοῖσιν, ζῶσιν ἀχνυμένοις. Cf. Gloss. — *interfecto Hectore, cuncta regni concidere*) Hom. 499. ὅς δέ μοι οἶος ἔην, εἶρτο δ' ἄστν καὶ αὐτοῦς, τὸν σὺ πρῶην κτείνας κ. τ. λ. Archias in Brunck. Anal. T. II. p. 528. Ἐκτορι μὲν Τροίῃ συγκάτθανεν. Senec. Tro. 31. *quo stetit stante Ilion. — ac recordatus deos*) Hom. 503. ἀλλ' αἰδέσσο θεοῦς. — *recordatio parentis*) Hom. 486. μνησαί πατρός σοῦ. et v. 504. μνησάμενος σοῦ πατρός. Homerus statim initio Achilli excitat memoriam patris, quae quasi cardo est totius orationis, utpote aptissima, quae Achillis animum misericordia tangat. — *omnes curas — impendentis*) Hom. 490 sq.

XXII. *dissolvi membris*) Hom. 510.

intueri saltem) Adumbratum ex Hom. 583. ubi Achilles, Priami leniturus aerumnas, cavere studet, ne Priamus cadaver videat, priusquam Troiam venerit. — Quae de Andromacha et Polyxena narrantur, ab Homero aliena, ex Dictye petierunt Malelas, Cedrenus et Tzetzes.

aut tollere) Ipse Achilles tollit Hom. 515. De Phoenicis cohortatione nihil Homerus.

XXIII. *Achilles — ait*) Malelas p. 158. Κρατεῖν αὐτὸν ἔξ ἀρχῆς ἔδει τῶν παιδῶν, καὶ μὴ συνῆξαμιφτάειν. Ἄλλ' εἶχεν αὐτὸν ἔρωσ τῶν ἀλλοτριῶν χρημάτων· οὐ γὰρ Ἑλένης γυναικὸς τὴν ἐπιθυμίαν εἶχεν, ἀλλὰ τῶν Ἀτρέως καὶ Πέλοπος χρημάτων τὸν πόθον εἶχεν. Δίκας ἀνθ' ὧν ἡσεβήσατε σωφρονιζέσθωσαν οὐν δι' ἡμᾶς Ἕλληνες καὶ βαρβαροί. Breviter sic orationem retulit Malelas.

Non enim Helenae cet.) Similis est sententia Euripidis Troad. 864; alia Homeri II. I. 152.

XXIV. *obvoluta genibus*) Cedrenus: Πολυξένη δὲ τοῖς Ἀχιλλείως περιπλακείσα ποσὶ, περὶ τοῦ ἀδέλφου αὐτῆς Ἐκτορος

Argos — convenitur) Altera haec est Graecae habitata concio. Cf. ad I. 12. 15.

initium noni) Vid. Fuchs Quaest. p. 75. Dialectologiae rationem tangit Niebuhr. Röm. Gesch. Th. I.

X. *oraculo monitus — Argos navigat*) Έσπερον κατά μαντείαν παραγεγόμενον εἰς Ἄργος λέυς ὡς ἡγεμόνα γενησόμενον τοῦ ἐπ' Ἰλιον αἰῶνι. Cypr. Apollinis responsum erat, ei neminem meminisse eandem hastam, qua vulneratus erat, ut scilicet fab. 101. In proverbium abiit ὁ τρώσας ἰούσαι, d. Machaonis et Podalirii cura, cuius etiam cap. 6. mentio translata a Dictye videtur ex fabula de Philoctete.

Aulidam — veniunt) Procl. ex Cypr. Καὶ ἠθροισμένον τοῦ στόλου ἐν Αὐλίδι. Pausan. IX. 6. τερα ἐπὶ τε Ἀλέξανδρον καὶ εἰς Ἰλιον ἀθροισμένον. De duplici Graecorum contra Troiam expeditione Eustath. ad Hom. Il. I. init. De rebus Aulide q. ad I. 18.

dux Telephus — factus) Duas fabulas, ait Fuchs p. 102, Dictys commiscet: Scythas duxisse Graeciam; item Telephum ducem iis exstitisse. Si quid hunc sensum loquitur Dictys: Delegerunt quidem duces Scythas mercatores, qui forte aderant, quaebebant, qui hoc munus melius praestaret; sed cum Argos venisset, is ob beneficium, quod cum sarpedone se ducem Graecis obtulit.

ad Troiam pervenere) Ἐπειτα καταπλέοντων. — ἔπειτα ἀποβαίνοντας αὐτοὺς εἰς Ἰλιον 2. ex Cypr.

XI. *Xanthi et Laodamiae*) Idem refert ex Iovis (qui erat pater Xanthi. Hom. Il. XIV. 454) Laodamia filium vocat Hom. Il. VI. 194: Iovis ex Europa. Iod. III. 1. 1; Hygin. fab. 106. 155: Xanthi, filii regis, ex Europa Augustin. Civ. D. XVIII. 2. Quae cap. 35. Pyraechmes, de flumine Axio Troiam perhibetur, ita Sarpedon, qui de Xantho in Troiam venit (Hom. Il. II. 877.), Xanthi filius appellatur. *egredi incipientes invadit*) Sarpedon una cum Glaucos

Anteh. 41 et ad Lycophr. 86; Schol. Hom. II. III. 325; Const. Manass. p. 20; Malel. p. 114; Cedren. p. 101; Henric. Brunsv. ab init.; Auct. τῶν Τρ. in Bibl. Uffenh. p. 655 sq. qui ancipitem ponit narrationem, quarum una cum Apollodoro magis et antiquissimis congruit, altera cum Malela aliisque recentioribus.

aruspices) Aesacus apud Apollod.; Sibylla Herophyla apud Pausan.; vates, μύνταις apud Ovid. et perosque. — *internecandum*) Exponendum, ait Apollod.; vel bestiis obiciendum, ut alii tradunt.

more foeminae miscrationis) Ipsi Priamo tribuit hanc misericordiam Auct. τῶν Τρ. in B. Uffenh.; satellitibus, cum exponendus puer traditus iis esset a Priamo, Hyginus. — *Hecubam — pastoribus in Idam tradidisse*) Apollod: Πρίαμος δὲ — δίδωσιν ἐκθελναι οἰκέτη κομίσονται εἰς Ἴδην ὃ δὲ οἰκέτης Ἀγέλαος ὠνομάζετο. Auctor τῶν Τρ. in B. Uffenh.: Ἀρχελαῖος (forte leg. Ἀγελᾶος) τῷ οἰκέτῃ δίδωσι τὸ βρέφος εἰς ὄρον ἐκρίψαι. Ἀρχελαῖος etiam infra apud eundem domesticus ille bis nominatur. Henricus duos servos introducit, qui Priami iussu puerum in silvam portarent neirentque.

adultum) Quomodo adoleverit Paris inter pastores, de rebus in hac vitae conditione gestis, et quomodo postmodum Priamus eum agnoverit; proluxe haec multis paginis tractat Henricus, varios recentiorum plerumque scriptorum fontes secutus, multis de suo admixtis et pro ingenio mutatis.

Oenoni iunctum) Oenone, Cebrenis Troadis regis filia (Conon. narrat. 21; Parthen. Erot. 4.), prior fuit Alexandri uxor. Ovid. Her. V; Apollod. III. 12. 6.

visendi regiones) At canit Ovid. Her. V. 53. *Nec venio Graias veluti spectator ad urbes.* Aliam viae causam tradunt, et ipsi inter se diversi, Malel. p. 116; Cedren. p. 101; Tzetz. Anteh. 89; Const. Manass. p. 20; Auct. τῶν Τρ. in Bibl. Uffenh. p. 659; Dares. c. 6; Iscan. III. 155. 343; aliam alii. Causae itineris apud antiquiores nullum esse vestigium, atque hunc mythum recentiori-

bus deberi, monet Jacobs ad Tzet. loc. Cf. Fuchs Quaest. p. 60 sq.

filium Glaucum) De eo vid. ad I. 5. IV. 7.

XXVII. *tollit Achilles iubet*) Tollunt Automedon et Alcimus Hom. 572. — *Polyxenam donat*, Automedon et Alcimus relinquunt *δῖο γὰρ ἐὐννηϊόν τε χιτῶνα, ὅφρου ῥέχον πυζάσας δῶν οἰζῶνδε γέρεσθαι*. Hom. 580. cf. not. cr.

OBSERVATIONES HISTORICAE

IN

LIBRUM QUARTUM.

I. *retineri a Graecis*) Cf. Hom. Il. XXIV. 328. 563.
ciuncti — accurrentes) Hom. 707.

tumulo Ili) Tumulus Ili, regis Troiani, notus etiam Homero Il. XXIV. 349. XI. 116, in campo fluminis Simoentis situs erat, teste Theocrito Idyl. XVI. 75. Ipsum quidem locum, quo humatus est Hector, haud nominat Homerus; verum extra urbem fuisse liquet ex v. 785. Tzetzes Hom. 486. ἐκτὸς τείχους καὶ πόλιος. Cedren. p. 105. δῶ τοῦ τείχους. Dares c. 25. Priamus Hectorem suo moré ante portam sepelivit. Distinctius Malelas p. 159. δῶ παρὰ τὸ τείχος τοῦ Ἰλίου. Tzetzes ad Lycophr. 1194. Hectoris ossa sita tradit ἐν Ὀφρυνῶ, τόπῳ τῆς Τροίας; hinc, peste in Graecia saeviente, ex oraculo, quod servavit Pausanias IX. 18. Thebas Boeotiae iuxta *Οἰδιποδείαν κρήνην* transportata sunt. — Finxit nescio quis, Hectorem mortuum, convocatis a Priamo artificibus, in pretiosa arca cuiuslibet conspectui esse expositum, unguentis contra putredinem servatum, veste militari indutum, arma gestantem, conversumque versus Graecorum castra, etiam nunc bellum minitantis habitu; atque illam arcam in Apollinis Thymbraei templo, ad portas urbis sito, propter Dei aram collocatam fuisse. v. Henric. Brunsvig. c. 57. fol. 103.

tes, indagabant Minervae aram, indagantibus ostendit
ctetes; cuius prope eam alterum pedem hydra venat
ut narrat Philostr. l. I. Philocteten Chrysaе, Lemni
torio, morsum fuisse, antiquissimis poetis debetur
Nomen Chrysa, quod variis illud locis erat, efficit
ad Chrysam insulam prope Lemnon rem transferrent,
fabulam retulit Pausan. VIII. 29; alii ad Troadis
quos secutus est Dictys, nisi ipse hoc finxerit; alii
ad alia, quae placuerint, loca. In insula Lemno
inter epulas a serpente fuisse percussum, significat
Coniungas cum Hom. Il. II. 731. alterum locum
230. Apud Cypriorum scriptorem inter epulas mori
insula Tenedo; quem secutus est Aristot. Rhet. II. 2
verba descripsi ad cap. 56. — Praeterea Cypriorum
fabulam celebravit ante Protesilai mortem.

nonnullis ducum) Nempe Ulixi. Causas disci
Palamedem et Ulixem pluribus exponit Philostr. l. I.
708. sqq. Cf. Jacobs ad Tzetz. Anteh. inde a v. 30
haud procul ab ara templi Apollinis astans) Seb
Il. II. 721. καθαιρών τὸν βωμὸν τῆς Χρυσῆς καὶ
Ἀθηνᾶς. Tzetz. ad Lyc. 911. καθαιρών ἐν Χρυσῇ τὸ
μένον βωμὸν τῆς Ἀθηνᾶς.

uti curaretur, Lemnum — mittitur) Sophocli, apud
(Phil. 5. sq. cf. 257.) Ulixes se Atridarum iussu
ten in Lemno exposuisse ait, facem praetulerit
scriptor, qui Philocteten, in insula Tenedo inter
serpente percussum, ob foetorem vulneris in Lemno
tradidit. De qua immanitate Graecorum nihil videtur
tasse Homerus (Il. II. 731), sed morsum eum in Lemno
ibique relictum iudicasse, quod vulneris vehementia
tur. Cf. Hermann. ad Sophocl. Phil. init. Omnia
Homerum et cyclicos fabulam varie tractatam fuisse
steriorum scriptorum et poetarum scimus indicis et
scholiastis. Vulgatam etiam fuisse famam, Philocteten
num missum (sive etiam expositum ibi sive relictum)
cis, quia sperarent curatum iri a sacerdotibus
sanare viperarum morsus scivissent, apparet ex
Loco sacerdotum artis ab aliis substituta est salutaris

gina Troianis et Amazonibus se fert obvium, certamen autem cum regina fortiori committit Achilli. Quint. I. 538. — *hasta petit — equo deturbat*) Quint. I. 619; Tzetz. posth. 172. De seqq. vid. not. cr.

foeminis — abstinentes) Malelas: ἀπεχόμενοι τῶν γυναικῶν Ἀμαζόνων ἕστινας ὁ στρατὸς ἅπας δεσμεύσας ἐμείρουτο. Cf. Cedren.

placitumque, uti) Contumeliosa haec consilia vix sunt Dictye antiquiora; ex quo ea petiere Malel. p. 161; Cedren.; Tzetz. posth. 207.

interfectam eam) Non interfecta ab Achille in pugna est, sed tum demum animam efflavit, cum Diomedes in Scamandrum eam praecipitasset, referentibus Malela, Cedreno et Tzetz, haud dubie ex Graeco Dictye, quem paulo negligenter expressit Septimius, scribens *interfectam eam*. Accuratus Malelas: ὁ δὲ Ἀχιλλεύς ἤτιι θανοῦσαν αὐτὴν ταφῆναι i. e. si mortua esset. Ab ipso Achille equo deiecta occiditur apud Quintum. — *sepelire sapiens*) Amorem enim Penthesileae luctumque ob eius necem animo conceperat Achilles. Ex Arctin. Aethiop. Quintus I. 671. 718; ex eo Tzetz. posth. 199. Cf. Propert. III. 11. 15; Pausan. V. 11. — *a Diomede prohibitus est*) Post Arctinum Quintus (v. 722.) ita: Achillem Penthesileae fatum miserantem conviciis sectatur Thersites, quem is pugno inflicto necat. Quo facto Diomedes affinis manum contra Achillem sustulit; cumque Achivorum principes in duas factiones divisi eum retinerent, strictis gladiis utraque pars concurrisset, ni amici intercessissent. Tum Atridae, Penthesileam lugentes, reginam Troianis reddiderunt sepeliendam. Narrationem de Thersitae morte Arctinus in Penthesileae fabulam transduxit ex Hom. II. II.

in Scamandrum praecipitat) Apud Arctinum et Quintum Troiani Penthesileae iusta faciunt, v. Jacobs ad Tzetz. posth. 207. Interfectam eam sepultamque esse ab Achille canit Tryphiodorus v. 57. quem hanc in rem citat Tzetzes posth. 209. Cf. Serv. ad Aen. I. 491. — Apud Dion. Chrysost. p. 353. Vol. I.; Daret. 56; Iscan. VI. 634. et Henric. c. 79. fol. 133 sq. Penthesilea cadit a Neoptolemo, Achil-

tuæ in honorem eius positæ inscriptum ΘΕΙΩΙ ΜΗΛΕΙ, Philostr. Vit. Apollon. IV. p. 150. Cf. Tzet. Anteh. 406.

XVI. *Lesbum*) Paene ad verbum hæc repet p. 125. et Cedren p. 104.; uterque autem Phorb non Diomedeam, sed Diomedem nuncupant, cum B 665. Meminit huius expeditionis etiam Parthen. I et 26. ubi autem multo dissimilia narrantur.

XVII. *Cilicas*) Proximum post Leleges littus merici tenebant, quod nunc habitant Adramyttæ, Pittanaei, usque ad Caici ostia. Divisi Cilic duas provincias, quarum una erat sub Eetionis Myneti imperio. Urbs Myneti fuit Lyrnessus Theba. Strab. XIII. p. 420.

Eetione, qui his locis imperitabat) Non de L; intelligenda sunt, sed in universum de Cilicibus, que imperitabat Eetion. cet. ΟΒΑΕΧΤ. Ego vero accipio: nam ex Græco Dictye Malelas p. 12. παραλαμβάνει τὴν Λυρνησὸν πόλιν, καὶ φρονεῖ αὐτῆς τὸν Ηετίωνα βασιλέα κ. τ. λ. et Cedr Αἰθίς τε πρὸς τὸν Λυρνησὸν ὀρηχσας, καὶ τὴν καὶ Ηετίωνα τὸν αὐτῆς πολιούχον ἀνελών, καὶ αὐτοῦ Ἀστυνόμην, τὴν καὶ Χρυσείδα, θυγατρὶς ἱερῆως Ἀπόλλωνος, ἐλὼν, καὶ πάντα τὸν πλοῖ εἰς τὸ μέσον τέθεικε τοῦ στρατοῦ. Notum cor II. I. 556. Eetionem regem fuisse Thebae, eoque captæque urbe abductam ab Achille Chryseida. Tq. in Bibl. Uffenb. XXXVI. p. 679. Eetionis sam perhibet, et ex ea ab Achille expugnata A ductam tradit.

Pedasum) Quæ Dictys Pedasi gesta scribit in urbem referunt Malelas p. 126. et Cedrenus etiam a Dictye diversi, quod non Brisen, sed Myneti apud Homerum nomen) huius urbis r eumque non laqueo, sed proelio occisum narrat aliter canit Homerus. Expugnata quidem Peda est (II. XVI. 152. XXI. 86; Strab. XIII. p. 4 podamiam, quam Homerus a patre Brise, qui

ducentis curribus: haec in scriptis regis Persae tradebant contineri, teste Diodor. II. 22. In hoc tempus consentit Manethon Aegyptius, qui regem *Tautanem* vocat, Latino, Aboriginum in Italia regi, aequalem. Metasthenes Persa nuncupat *Tautanium*, cumque vigesimum quintum a Nino recenset.

iugis Caucasi montis) Secutus est Dictys veteres poetas, quibus procul dubio etiam cyclici adnumerandi sunt, quorum nonnulli Caucasum in Indicos montes transtulerunt a montibus, supra Colchidem et Euxinum mare sitis, referente Strab. XI. p. 348. Cf. Olear. ad Philostr. Vit. Apollon. II. p. 49. n. 2; Meurs. Cret. II. 4. p. 85. De Memnonis itinere Pausanias X. 31. ita tradit: *Φρύγες δὲ καὶ τὴν ὁδὸν ἔτι ἀποφαίρουσι, δι' ἧς τὴν στρατείαν ἤγαγε, τὰ ἐπίτομα ἐκλεγόμενος τῆς χώρας τέμνεται δὲ διὰ τῶν μονῶν ἢ ὁδοῦ.* cf. Suidas v. *Μέμνων*.

Phala duce) Polydamantem Phoenicem regem ducemque nominant Malelas, Cedrenus, Tzetzes posth. 335; cui Phoenicem adiungit Tzetzes v. 216. 236. Thaliū, Mentem et Pyrrhasidem Aethiopem, *φίλον ἑταῖρον* Memnonis, inter duces exhibet Quint. II. 228. 247. Phalam autem nemo non ignorat, eiusque fata hic et lib. VI. 10. descripta. — De Indorum classe Tzetz. 222. cf. Malel. et Cedren.

Neque multo post Rhodii — ferre cuperet) Ecce Rhodii Sidonem, urbem Phoeniciae, patriam suam appellabant, Meursius Rhod. I. 5. p. 12. Male Meursius retulit verba *patria sua*, quae non ad Rhodios, sed ad Phalam Sidonium spectant. De fama, Phoenices Rhodum tenuisse et postea eiectos esse v. Meurs. et Fuchs Quaest. p. 126. De eversa ab Alexandro Sidone diximus ad lib. I. 5.

V. simul cum luce) Quint. II. 185; Tzetz. posth. 230. — *Troiani et qui*) Quint. II. 191; quem ante oculos habuit Tzetzes v. 237.

metu ingentis — hostis) Quint. II. 202.

clamore ingenti) Quint. II. 217. 225; Tzetz. 249. — Certaminis descriptio apud Quintum alia. Quinti et Dictyis descriptionem in unum confundit Tzetzes, ut aliis quoque locis amat.

XX. *profecti ad Priamum*) Accepimus man lib. I. 4. Altera, quae sequitur, cum Graecos levitate que arguat, quia bellum se nisi Troia deleta non per iurarunt, tum a nemine de duplici legatione per In utramque Dictys distribuit, quae ceteri in unum complectuntur. Antenoris hospitium et gratiam utraque mentio est, Antimachi dolos, quorum meminuit (in priore rem eo mutavit, ut doli, quae macho tribuunt, in Priamidas conferantur), in unum descripta legimus apud Tzet. Anteh. 154. sqq. meminuit alterius, quae eversis iam multis urbibus a statis missa fuerit. Unius modo mentio est apud H. 205. et Cypriorum scriptorem. Novae legationis dade occasionem arripuisse Dictys videtur ex H. 344. sqq. cuius loci versus 362 et seqq. respicit eam quam exornandam debuit uberem praebere materiam captivitas, utpote aptissima, qua Priamus, uti filiorum crudelitati eriperet, ad reddendam Helenam cum hostibus componendam impelleretur. Malelas et rem non tractant ut legationem. cf. ad c. 24.

XXIII. *Panthus*) Idem loquitur cap. 25. et V. apud Virgil. Aen. II. 318. 430. Daret. c. 6. 8. et 99. inter Priami socios verba facit. Dares eum I. Virgilius Othryis filium vocat, arcis Phoebi sacerdos eo Chrystodorus in Brunck. Anal. Tom. II. p. 465. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

XXIV. *tum demum dimitti Menelaum*) Malobrenus, qui de legatione silent, ita narrat: Graecorum e regione muri constituerunt, atque significaverunt si Helenam redderet, se etiam Polydorum redderent minus, interfecturos. Id abveniens barbaris. Interfectus est, Troianis e muro conspicientibus. Sed Aen. III. 6. narrat: Graecos venientes per Thraciam Polydorum, pro cuius pretio accepissent civitatem. factum nomen esset impositum Antandri. Nihilominus conceptum pretium Polydorum a Graecis lapidibus occisum.

XXV. *cum virtute, tum consilio bonus*) At 75.

αὐτοῦ βαλὼν εἰς τὸν τράχηλον τοῦ αὐτοῦ Μέμνονος, γυμνωθέν-
 τας τοῦ τέροντος. Alia pugnae ratio apud Quintum. A Nestore
 contra Memnonem excitatus, caedemque Antilochi ulturus, Achil-
 les primum a Memnone vulneratur (v. 400.); sed mox atro-
 cissimo orto certamine *Μέμνονα δῖον ὑπὸ στέργιοιο Θάμεθλα*
Πηλείδης οὔτησε (v. 542. quae ob oculos habuit Tzetzes v. 306.),
 eumque humi deiectum spoliavere Myrmidones (v. 545.). —
 Non occubuisse apud Troiam, et Troiam ne venisse quidem
 Memnonem, sed in Aethiopia immatura morte e vita ereptum
 inque nigrum lapidem fuisse transformatum, scivit vausus
 Philostr. Vit. Apollon. VI. p. 232. Icon. I. 773.

VII. *Polydamas*) Eadem ad verbum Malelas. Cf. Tzetz.
 v. 335. et Cedren. — *Glaucus*) is, qui Paridem Spartam
 secutus est (l. 3.), quemque pictum exhibet Pausan. X. 27.
 A Diomede occiditur Hygin. 112. Sed cum et Eurymanthum
 fratrem post Troiam captam cum Menelao naufragio in Cre-
 tam eiectos, ibi sedem posuisse, narrat Tzetzes apud Meurs.
 Cret. II. 5.

Ilioneus cum Philenore) Ilioneus Priamides cum Dei-
 phobo memoratur Ovid. Her. XVI. 360; cum aliis Priami filiiis
 in Schol. ad Virgil. Aen III. 6: Ilioneus Dardanides Virgil.
 Aen. I. 521. Apollodoro III. 12. 5. est *Idomeneus*, Hygino fab.
 90. *Proneus*. Ilioneus Troianus a Neoptolemo cadit Quint. XIII.
 181. De *Philenore* dixi ad III. 7. not. cr. — De *Agavi* no-
 mine v. Sturz ad Pherecyd. p. 196; Fuchs Quaest. p. 50. —
Agathon atque Glaucus) De eorum genere Apollod. et Hom.
 II XXIV. 249. Glaucus, Hippolochi filius, in pugna circa
 Achillis cadaver necatur ab Aiace Telamonio Quint. III.
 279. — *Asteropaeus*) Priamiden eiusmodi nominis veteres
 ignorant. Asteropaeus, Pelegonis filius, Paconum dux, ab
 Achille cadit Hom. II. XXI. 140; Quint. IV. 155; Philostr.
 Heroic. XIX. p. 735. Memoria Dictyn fellit.

VIII. *in castra recessum*) Troianis in urbem compul-
 sis, Achivi in campo noctem agunt. Quint. II. 631. — Se-
 quentem legationem Quintus ignorat.

suos quisque igni cremant) Tzetz. Posth. 344. ὄρηνη δ'
 αὐτὲ ἐοὺς ἐκάτερθε κήαντο ἐταίρους. Sic ex Dictyce scriben-
 dum decrevi pro eo, quod edebatur ἐοὺς ἐκάτερθεν κήαντο

fabula tractata est, v. Heyn. ad Virgil. Aen. I. Exc. XVII ; Fuchs Quaest. p. 45. Cum Dictye, ut in Lycaonis, sic in Troili fatis, antiquiorum facit nemo. — De aetate et pulchritudine Troili Jacobs ad Tzetz. Posth. 383. Eius virtutem mire extollunt Dares eiusque sectatores.

X. *solemne Thymbraei Apollinis*) Huius de Achillis morte, ab Homero, Arctino et Quinto (v. Jacobs ad Tzetz. Posth. 385.) multo discrepantis et a posterioribus in singulis vario modo exornatae et amplificatae, a nemine autem quam a Dictye uberius enarratae, fabulae originem in antiquo poeta, tragico putat Jacobsius, fuisse reconditam, apparet ex tot scriptoribus, qui quoad rei summam parum diverse eam celebrant, ut praeter perpetuos fere Dictyis sectatores, Malelam, Cedrenum, Tzetzen v. 391. et ad Lycophr. 269 ; Const. Manassem p. 24 ; etiam Hyginus fab. 110 ; Servius ad Aen. VI. 57 ; Philostratus Heroic. XIX. p. 737. Vit. Apollon. IV. p. 149. In singulis quibusdam rebus Dictyn hic immutavit Dares c. 34, quem descripsit Henricus c. 73. fol. 126 sq. — Quod fuerit solemne, definiunt Malelas, Cedrenus et Const. Manasses. Malelas ita: Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας ἡ τῶν Ἀναθηματίων ἑορτὴ καὶ ἀνοχὴ γέγονε τοῦ πολέμου, θυσιαῶν γενομένων, θυόντων τῷ Θυμβραίῳ Ἀπόλλωνι ἐν τῷ ἄλσει, τῷ ἀπὸ μικροῦ ὄντι τῆς πόλεως, τῶν Δαναῶν καὶ τῶν Τρώων. Quod festum veteres ignorant.

XI. *Alexander — cum Deiphobo*) Hi interfectores Achillis nominantur a Malela, Cedreno, Tzetzta, Const. Manasse, Hygino et scriptore Argumenti ad Eurip. Hecub. Interficit Paris Virgil. Aen. VI. 57 : Apollo Quint. III. 60 : Apollo Paridis specie Hygin. fab. 107 : Paris et Apollo Hom. Il. XX. 359 ; Arctin. in Aethiop. ; Ovid. Met. XIII. 501 ; Horat. Od. IV. 6. 1. et apud veterum plurimos. — *ad aram*) Servius ait, Paridem post Thymbraei Apollinis simulacrum latuisse, et venientem ad focdus Achillem missa sagitta vulnerasse.

gratularique super his, quae) Const. Manasses: ὁ μὲν Δηϊφωβος προσφύς ἐφίλει τὸν Πηλέως, φίλης νύμφιον ἀδελφῆς αὐτὸν κατονομάζων. — *quoad Alexander*) Malelas: Περιπλακέντος δὲ τοῦ Δηϊφώβου τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ ὁ Πάρις ἀπὸ τῶν πλευρῶν, αὐτοῦ καταφιλοῦντος αὐτὸν, ἐβράπτισεν ὁ ἐπε-

scendens libratum gladium cohibuit obsequenti-
vit; scilicet τρίς τόσσα ἄγλαὰ δῶρα ei ex Agamem-
perbia fore: cuius numini obtemperavit Achilles.

Victoribus) Talthybio et Eurybati. Hom. 510.
heretur) Atqui vi rapere eam qui oportuit, con-
connixisset? — *Diomedem atque Ulixem*) Ulixem
minat Hom. 311.

sacrificio) quod describit Hom. 314. — Tra-
Astynome in fanum Apollinis. Sed quomodo dona-
nit? Apud patrem eam invenimus cap. 47. Scilicet
xit Septimius Graccum Dictyn. Omissa videntur; q
Hom. 450 sqq.

Philoctetae) Solus Dictys huius rei testis.

XXXIV. *abstinendum publico consilio*) B
Singularis est narratio Auctoris τῶν Τρ. in B31
XXXVI. p. 679. Scilicet cum iureiurando se Graeci
xissent, nihil se ex praeda in hostilibus facta regio-
intercepturos, sed in commune omnia redacturos.
autem Astynomen captam sibi vindicasset et abscer-
tum vero omnes Graecos vehementer indignatos tum
belli decus ei ademisse, atque ne amplius in pugna
tem veniret decrevisse. — odio maxime Agamem-
cum Achilles concessisset, cur non exercitui potius, q
damiam abduci passus erat, irascebatur, quam Aga-

XXXV. *domuitionem occipiebant*) Lib. III. t.
versas prope Asiae civitates a Priamo descivisse. 1
3. socii Troianorum Graecis auxilium bellique soci-
ferunt. Historicae hae sunt fictiones.

Pandarus — ex Lycia) Hom. II. II. 824. V. 1
Significatur Lycia sub Ida, proxima Troadi. Sarped-
item Lyciae rector nominatur, erat ex remota Lye-
xima Cariae. v. Mercer. — *Pylaemenes*) Hom. II.
V. 576. — *Glaucus Hipp.*) II. II. 876. VI. 206.
verat) Hoc est contra Hom. II. VI. 207. — *Phor-
can.*) II. II. 862. — *Pyraechmes Axii*) Ducit Pri-
Paeones suos ἀπ' Ἀγίου εὐρυρόεντος Hom. II. II. 288.
288. Similiter Sarpedon vocatur Xanthi filius cap-
Asius Hyrt.) II. II. 855. — *alius Asius*) In catalo-

lacrimas fudit (Hom. Od. XXIV. 61.). Prae luctu ad naves currunt Graeci, Troiam relicturi; quos prohibet Nestor (v. 45.). Lugent omnes Musae, et Thetis mater cum deabus marinis flentes ad funus accurrunt (v. 47; Quint. 592. 661; Pindar. Isthm. VIII. 124.). Ipsi Achillis equi summo luctu affecti (Quint. 740.).

ex Ida apportata ligni vis multa) Quint. 674. *ἀάσπετα νηήσαντες δοῦρα, τὰ οἱ φορέοντες ἀπ' οὐραοῦ Ἰδαίουο πάντες ὁμῶς ἐμόγησαν.* De funere Achillis, quod apud Dictyn breviter absolvitur, ut hominis haud ita magni, nobilis locus Od. XXIV. 63.: plura Quint. 665; Philostr. Heroic. XIX. 12 sqq. — *amicissimum et — coniunctum*) Quint. 427. *Αἴας δ' ἐν πρώτοισι, μέγα στενάχων, ἐγγώνει, πατρωασιγνήτοιο φίλον ποθέων ἅμα παῖδα.* Semper amici erant Aiax et Achilles. Philostr. Heroic. XI. p. 719.

XIV. *Eurypylum — adventare*) Post Paridis mortem *Εὐρύπυλος ὁ Τελέφου ἐπίκουρος τοῖς Τρωσὶ παραγίνεται, καὶ ἀρωστειύοντα αὐτὸν ἀποκτείνει Νεοπτόλεμος.* Procl. ex Leschae Mityl. parva Iliade. Quintus Eurypyli adventum nobilitat post *ὄπλων κρῖσιν.* Antiquissima fabulae mentio est Hom. Od. XI. 518.

illectum praemiis) Missis a Priamo legatis primum ob matrem Astyocheu auxilium recusaverat Eurypylus. Ad postremum tamen mater multis donis a Priamo, qui praeterea unam ex filiabus Eurypylo promiserat, illecta filium auxilio misit. v. Eustath. ad Hom. Od. XI. 520. (*γυναιῶν εἴνεκα δώρων*). Totam fabulam narravit Acusilaus, teste Schol. Hom. l. l. cf. Acusilai fragm. p. 220 sq. ed. Sturz. — *vitem quandam auro effectam*) Miserat Astyochae *χρυσὴν τινὰ ἄμπλον,* ait Eustath. l. l., quam Iupiter pro raptō Ganymede muneri dederat Troi patri. Cf. Ptolem. Heph. VI. et quae adnotat Obrechtus.

Ceteisque) Vid. not. cr. *Κήτειοι, Μυσῶν ἔθνος.* *Ἀλκυϊός φησι τὸν Κήτειον ἀντι τοῦ Μυσόν.* Schol. Hom. Od. XI. 520. Cf. Sturz. ad Pherecyd. fragm. p. 191 sq. Inter Ceteios et Mysos discrimen fuisse, quale inter Maeones et Lydos, affirmat Niebuhr Röm. Gesch. Thl. I. p. 241.

XV. *in Sigeo sepelivere*) Hom. Od. XXIV. 82. *ἀπὸ τῆς*

buit, quia iustam irae causam ipse desideraverit. —
 lis iram et ab exercitu secessionem a Palamedeo
 petunt Philostr. Her. II. p. 695. XIX. p. 734. et Est
 init. et 228. ubi cf. Jacobs.; ab amore Achillis et
 xenam, Dares et Henricus. Vid. ad III. 5.

receptui canitur) Apud Homerum, ubi exercitus
 que instructi in eo sunt, ut manus conserant. Et
 tissimum quemque Graecorum ad pugnam provocat
 que inde exordium singulare certamen inter Menelaum
 Paridem. II. III. 15.

XXXVII. *clam invadere tentat*) Hunc Achillem
 stinum conatum, abs quo Dolonis fata pendent, Menelaus
 ctys petierit, nescio. Dolonis exploratio alio tempore
 mero celebratur, eique longe diversa subiicitur.
 Praeterea die illa fit apud nostrum, apud Homerum
 ripidem nocte; atque cum ea arte coniungitur Helenae
 quae eadem nocte patrat.

custodiae agenda) Cum Graeci rem male gerentem
 Nestor habito consilio interrogat, quis *ad res Troianorum*
randas hostium castris appropinquare ausit. Est
 205. — *mittunt duos Aiaces*) Ultro suscipiunt Helenam
 Diomedes et a Diomede evocatus Ulixes, Hom. II. 205.
 Quos comitata adiutrix Minerva. ibid. 274.

multis praemiis promissisque) quae singillatim
 Hom. 303. Cf. Eurip. Rhes. 161. — *exploratum*
corum) Nempe an fugam pararent, Hom. II. 311; Est
 150. 155. — *compreh. refert cuncta atque occidit*
 parat Dolon; sed intercipitur et de vita precatur: et
 cessitate omnem situm castrorum et adventum
 cat: quo facto a Diomede ut proditor occiditur. Est

XXXVIII. *productio*) ea est, quam canit Helenus
 init. Sed apud Dictyn secunda est, apud Homerum
composite — *ruentibus*) Eundem et Graecorum
 ianorum in concursu morem habes c. 35 et IV. 5.
 Troianorum ordini etiam clamor ingens ac dissonans
 tur. Sumsit haec Dictys ex Hom. II. III. init. et
 Graecis sui moris auctor erat Ajax Telamonius. Ex
 Mnestheus Atheniensis ordinandi exercitus rationes

rum praetermisso tempore Troiani in eo erant, ut muros Graecorum perfringerent, cum Neoptolemus cum suis contra Eurypylum tenderet. Occiditur Eurypylus, et tum demum, exemptis periculo Graecis, patris tumulum revisit Neoptolemus inctamque incipit. — Dietyis seriem amplexus est praeter Malelam Tzetzes posth. 535.

ad tentoria parentis) ibique patris armis acceptis, statim in certamen descendit. Quint. VII. 435. — *custodem rerum — Hippodamiam*) Addit Malel. p. 131. ἦντινα ἀποδεξάμενος, εἶχεν ἐν πολλῇ τιμῇ, αἰτήσας αὐτὴν φύλακα εἶναι καὶ τῶν ἑαυτοῦ ἐν τῇ πατρὶά σκηπῆ. Καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν τελευτᾷ ἢ Βρισηῖς νόσῳ βληθείσα. Respicitur Hom. II. XIX. 331. quem adumbravit Tzetz. 542. ubi v. Jacobs.

XVII. *biduum interpositum*) Alius bidui in hac belli parte meminit Quint. VII. 152. — *regens medios*) Quint. VII. 352; Tzetz. 547. — *Aiacem*) Telamonium scil.: qui apud Quintum hoc tempore iam defunctus est.

vehementer pavere) In Neoptolemo quippe patris armis instructo ipsum videre Achillem videbantur. Quint. VII. 557; Tzetz. 550. — *Euryp. hortatu*) Quint. VII. 552. — *adiunctis secum regulis*) Quint. VI. 195.

Aeneas) Acie pugnat multosque prosternit Quint. VIII. 93. — Simultatis, quae Aeneae cum Alexandro intercesserit, mentio fit ex Menecrate Xanthio ap. Dionys. Hal. I. p. 58. Sylb. Causa siletur. Respici Hom. II. XIII. 460. putat Fuchs Quaest. p. 156.

Peneleum — interficit) Quint. VII. 104; Pausan. IX. 6. Apud Tzetz. posth. 648. Peneleus in equo durateo est. — *Nireae obruncat*) Quint. VI. 372. — Cadere apud Quintum Peneleum et Nireum, cum Pyrrhus necdum e Scyro adesset, supra monui. — *deturbatis*) Quint. VIII. 128.

deiectumque curru) Uterque pedes confligit apud Quintum, qui prolixè de pugna agit lib. VIII. 162. Imago pugnae est apud Philostr. Icon. X. p. 875. — *gladio interficit*) Hom. Od. XI. 515. τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ. — *ablatum — cadaver*) Cf. Philostr. L. I. Quint. VIII. 220. ὁ δ' αὐτίκα τ σ ὄ χ σ' ἀπούρας, δῶκε θοοῖς ἐτάροισι φέρειν ποτὶ νῆας Ἀχαιῶν.

ad muros revolant) Ad urbem repelluntur Troiani por-

IV. 93. — *globus barbarorum*) Apud Homerum
diximus.

XLI. *multos configit*) ipsumque Diomedem
Hom. II. V. 97. — *hostem prosterneret*) Hom. 29.
Philostrato Her. IV. p. 700. Sthenelus adversus Paris
gnavit cumque superavit. — *liberatum ex acie*) Te-
amici Aeneas, quem vero ipsum Diomedes saro s. 1
296. — *Lyciam* — *pertulere*) De Sarpedone hoc tradit
subducta haud longe acie) Requies igitur fit
apud Homerum post Pandari mortem incenditur dem-
cissima pugna, canunturque Graecorum et potissimum
medis fortia facta. Omnino ab hac inde pugna usque
45. noster omnia miscet et confundit, ut narratio
sequuntur seriem cum Homericarum rerum ordinem
ri posse desperes. — *per aliquot dies tempus*
Nescio an Dictys respexerit ad inducias Hom. II. V.
VIII. extr.

ingressus Phrygiae regionem) Ignorat tale est
Homerus.

XLII. *ad naves tendere*) Graeci multis accipit
bus ad naves reprimuntur: quo discrimine frustra
bellum rogatur Achilles (II. IX.). Compelluntur
rum: Troiani navibus imminet, fossam aggrediat
ctor ingesto saxo portam discutit, viamque suis ad naves
(XII.). Superato muro atrox pugna pugnatur ad naves
Sed avertuntur a navibus Troiani: Hectorem saro per-
in fugamque dat Troianos (XIV.). Redit ad pugnam
et Troianis deleto muro viam munit ad classem re-
dam: at contra ignem suos defendit Ajax (XV). Tamen
debilitatus non amplius obstare valet, et ignis naves
tur. In hoc discrimine advenit Patroclus, missus ad
le; qui pellit Troianos, ad urbem persequitur, inde
compellit (XVI.). Haec est rerum series in Iliade Be-

ignem in proras iacere) Hom. II. XVI. 112.

auxilium renuentis) Renuerat Achilles, sed ab
re. Hom. II. IX. Igni autem navibus illato, Achilles
cli precibus cessit, eique permisit, suis et armis et
pugnam descendere, ea autem lege, ut Troianos

sum misit, Philoctetae unum iaculum *παρέθρισε φωτός* (Alexandri) *ἐπιγράβδην χροά κάλον* (X. 238.), alterum eum vulnerat *βουβώνος ὑπερθε* (v. 240.). — *interficit*) Non in ipsa pugna occisus est, sed vulneratus proelio excessit; et cum ex vaticinio Oenone tantum mederi ei posset, pristinam uxorem adiit: qua medelam recsante, decessit. Sic Quint. X. 241; Apollod. III. 12. 6; Conon Narrat. 34; Parthen. Erot. 4. A Dictye diversi abeunt ipsi Malelas et Cedrenus; quorum ille p. 140.: *καὶ πίπτει ὁ Πάρις*, i. e. Philoctetes *θίπτει Πάριον εἰς γῆν*, ut ait Cedrenus p. 107. — *Interficitur* Paris ab Aiace apud Daret. c. 35. et Henric. c. 75. fol. 129.

XX. *caesa vis multa*) Quint. XI. 298.

super muros siti) Quint. XI. 356. *οἱ δ' ἀπὸ πύργων μάρναντ' Ἀργείους*. — *saxa — volvere*) Ulixes suis auctor est, ut testudine facta ad muros subeant: quae tamen Aeneae virtute ingenti immisso saxo dissolvitur. Quint. XI. 358. — Perveninus ad nobilissimam Troiae obsidionem, quam post Leschen (Procl. Exc. *καὶ οἱ Τρωῆες πολιορκοῦνται*) exque eo fuse depingit Quintus lib. XI. inde a v. 550. Verum Lesches post Eurypyli caedem, Quintus et Dictys post Paridis mortem eam celebrant.

sagittis proturbat) Ajax Locrus missilibus de muro pellet Troianos. Quint. XI. 440. — *ni nox*) Aliter Quint. XII. init.

XXI. *initium lugendi*) Luctum Neoptolemi ad Achillis tumulum ante Paridis mortem narrat Quint IX. 46. Phoenicem et Myrmidones adfuisse testatur etiam Quint. 63. — *comas — deponit*) Tzetz. posth. 536. *χειράμενος δ' ἀνέθηκεν ἔην χροσούτριχα χαιτήν*. Tzetzes ob oculos habuit Hom. II. XXIII. 141. De comis abscissis et pernoctatione ad tumulum nihil Quintus, apud quem Neptolemus oratione habita tumulum osculat, lacrimas fundens.

filii Antimachi) Hippomachus, unus ex Antimachi filiiis, a Leonteo in proelio occiditur Hom. II. XII. 188; Pisander et Hippolochus ab Agamemnone II. XI. 122. — Episodium hoc ex aliquo poeta descriptum videtur.

viso calaverē) Antiquorum narrationem cap. 19. paucis reddidi. Oenone, quae prius medelam recusaverat, post Pa-

XLV. *Eione genitus*) Hom. II. X. 435. Scelus illius est ap. Eurip., Apollod. aliosque. Alii Helicis filium ferunt, cf. Serv. ad Aen. I. 475. — *h. Eurip. Rhes. 404. — pacta mercede*) De dolo Eurip. Rhes. 405. cf. Fuchs, Quaest. p. 118. — *ma cum copiis*) Eurip. Rhes. 276. ἀνήρ γὰρ ἀλαῆς πρὸς τηλατῶν. Thracibus imperitavit. Conon. Narrat. 4. pen habitavit. Philostr. Her. II. p. 680. ubi et Rhesi adventus apud Hom. et Eurip. ante incensum celebratur, fatisque adnectitur Dolonis. Dictyi igitur mutanti, etiam in ipsa narratione aliqua mutanda (*incedente iam vespera*) Eurip. 285. — *apud* Quae fuerit nescio. Fauces Euxini, Bosporum, trans aliquam viam pedes confecit, inque agrum Troianum montem venit. Eurip. 436. 282. — *tentorii*) loca tentoria. Virgil. Aen. I. 469. ubi v. Heyn. Exc. *ibidem opperiebatur*) Seorsum a Graecis ibi pernoctatus cum suis, locumque ei destinaverat Hector. Hom. 424. 434; Eurip. 519. 615.

procul animadvertere) Speculatores missi ab id Dolone omnia audierant. Hom. 426. — *fatigatis*) 762. Hom. 471. — *regem interficiunt*) Regem intermedes, et cum eo duodecim Thraeces viros. Hom. 471. vel potius tredecim. Hom. 495. 561. Rhesum in per Graecis ad flumen Rhesum, commissa a Diomede caesum, refert Parthen. Erot. 56.

nihil ultra) Caede patrata, Minerva fugam sceleris 509; Eurip. 675. — *currum — equos*) Rapiendi patres exegit. Currum autem non abstulit, sed modo 510. ἔπνοος σὺν ἰμῶσι. Hom. 498. Currum abducere deus Minerva. Hom. 503. Ulixem currum cum equis abducere Dictys sumsisse videtur, ex Eurip. 797. 616. ubi versum pessime intellexit Daceria. Insignia, quae cum equis abducere esse Dictys narrat, describuntur Eurip. 503. cf. Herodotus. Inclutus Rhesi currus. Catull. LIII. 26.

XLVI. *expergesfacti e somno*) Apollo Hippocentauri Rhesi cognatum, e somno primum excitavit, qui, ubi raptosque equos animadvertit, lamentatione et clamore

metu et moerore percussis cum Tymoetes suasisset, ut urbem desererent, Priamus Memnonis auxilia expectari iubet. Polydamas Helenam cum opibus et muneribus Graecis reddere suadet, obnitente Paride, unde magna lis inter Troianos exorta Memnonis demum adventu sedata est.

traductam ad se Helenam) Vi et invitis Phrygibus sibi adiunxisse canit Euripid. Troad. 959. Post Paridis mortem eum cum Heleno de Helenae nuptiis contendentem vicisse mulieremque obtinuisse narrant Tryphiod. 45. et Conon. 34. cf. Schol. Hom. Il. XXIV. 351. Eum Helenam duxisse, quia post Paridis necem optimus Priamidarum fuisset, ait Dio Chrysost. p. 355. Vol. I. Varia congressit Tzetzes ad Lyc. 168. 143. cf. Tzet. posth. 600; Serv. ad Aen. II. 310. Fundus fabulae de his nuptiis est Hom. Od. IV. 276. VIII. 517. quam exornavit deinde Lesches in Parva Iliade. Procl. Exc. *Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήφοβος Ἑλένην γαμεί.*

ad Graecos — ire Antenorem) Legationis deliberationumque loco, quae per omnem de Troiae excidio narrationem continuantur, a quibusque et Palladii raptus lignecique equi exstructio pendet, apud veteres agitatur de consiliis, quae ceperunt Graeci ad Troianos, quos armis subiicere posse desperabant, fraude opprimendos; quod ut efficerent, equum aedificandum decreverunt, Minervae donum. v. Quint. II. init. In causa legationis ut ipsi Dictyis sectatores discrepare videantur, hinc factum videtur, quod Dictyis copiosas narrationes nimis contraxerint. v. Malel. p. 142; Cedren. p. 108; Tzet. posth. 605. Occasio ad hanc legationem Antenorisque proditionem effingendam capta esse videtur ex Hom. Il. III. 205. ubi Graecorum legatos hospitio excipit Antenor; praecipue autem ex Hom. Il. VII. 345. ubi in concione Troianorum Antenor suadet, ut Helena cum abreptis opibus Graecis restituatur, itaque finis bello imponatur: sed Paris solas opes, non ipsam Helenam, redditurus est (v. 362.). Quod quum Idaeus praeco ad Graecos retulisset, Diomedes auctor erat suis, ut neque Helenam neque opes acciperent (v. 400.). Loco Idaei Dictys substituit Antenorem: magna redemptionis pretia ex v. 364. sunt adumbrata: Diomedis repulsa (lib. V. 6.) ex v. 400. Sed non Dictyn primum ex

Homero hanc proditionem adornasse, cum ex initio historiarum Livii liqueat atque Virgil. Aen. I. 242. ubi cf. Serv.; tum vero Antenor et Aeneas ipsis verbis proditores Troiae nominantur a Lycophr. Cass. 340. et a Menecrate Xanthio apud Dionys. Hal. I. p. 38 sq. Sylb. Cf. Ovid. Fast IV. 75. *suasorem Antenora pacis*. ubi Dict. Cret. V. conferri iubet Neapol. Atque etiam unum ex cyclicis poetis proditionis fabulam celebrasse non dubitat Heynius ad Virgil. loc. Exc. VII. Prodicionem Troiae varie narrari, omnes autem dicere, Aeneam et Antenorem urbem Graecis tradidisse, refert Henricus Brunsvig. c. 91. fol. 170. fin.

longam — orationem) Alia est apud Malelam et Cedrenum oratio.

parcum in suo cet.) Priamum regem *non avarum* vocat Seneca Tro. 484. *Vir iustus et amicus* est Diodoro Sic. IV. 3. ubi etiam *probitatis* eius exemplum.

Hesionam quippe cet.) Diximus de his ad I. 9. Duas praeterea Dardanus habuit uxores: ex Chryse, Palantis filia, genuit Idaeum et Dymantem; ex Batea, Teuceri filia, Erichthonium et Zaeynthum. v. Dionys. Hal. I. p. 40. et p. 49. sq. — *Cleomestra*) Cleopatram una cum Ilo, Ganymede et Assaraco nominat Apollod. III. 12. 2. — *Capyis*) Assaraci ex Hieronema filius: Capyis ex Themide Anchises. Apollod. I. 1.; Dionys. Hal. I. p. 50.; Diodor. IV. 12. — *Tithonum*) (Hunc non Ili, sed Laomedontis filium perhibent Apollod. III. 12. 3; Diodor. IV. 12; Hygin. fab. 270; Schol. Hom. II. III. 151. — *Hicetaonem, Clytium* cet.) Hom. II. III. 146; Apollod. I. 1. — *se genitum*) Aesyctae filius Antenor. Eustath. ad Hom. II. II. 695. Verum de matre Antenor's veteres silent omnes: Dictyi est Cleomestra, quae Apollodoro Cleopatra audit. Si recte Dictys retulit, neque figmentum prodit (qualia in genealogiis accepimus lib. I. 9.), tum certe ex eo obscurum Antenor's genus eiusque cum Priamo necessitudo illustraretur. Sed valde dubito de Cleomestra: per eam enim Tros esset maternus Antenor's avus, Antenor consobrinus Laomedontis et Capyis, vetustiorque Priamo et Anchise; atque statuere deberemus, Antenorem recentissimum fuisse Cleomestrae filium, et admodum prove-

cta matris aetate natum, ipsumque Antenorem hoc Troiani belli tempore summam senectutem tetigisse. Haec autem sunt contra veterum poetarum testimonia.

regnumque uni filiorum) Tzet. ad Lyc. 340. φασὶ τὸν Ἀντήνορα προδοῦναι τὴν Τροίαν τοῖς Ἕλλησι ἐπὶ μισθῷ τῆς μετὰ ταῦτα βασιλείας. Splendorum Antenori oblatorum munerum meminit Auctor τῶν Τρ. in Bibl. Uffenb. VI. p.661.

818. Sed nihil Homerus de multis vulneribus corporis pudibunda, ut noster cap. 11. — Respicitur ad Hom. II. XVII. 125. ubi Hector put amputare, ipsumque canibus vult obicere.

propere accurrit) Hom. II. XVII. 128. — *daver occipientem*) Eripuisset Hector, nisi Aelio de Patrocli caede accepto, ad fossas Troianis tantumque adpectu et voce incussisset metum, ut facerent. Hom. II. XVIII. 148. — *proturbat*) Hector in multitudinem sociorum Hom. II. XVII. v. 533. — *morte poenas luit*) A solo Menelao caesus 43. Cf. Athen. IV. p. 178; Philostr. Heroic. XV.

vespera) Voce et adpectu Achillis, ait Helgae se dederunt Troiani. — *interfectis*) Iupiter Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησας δ' Ἀχαιοῦς. Hom. 561.

XI. *deformatum iam*) Namque Antikochus ad Achillem Patrocli mortem nuntiaverat. Hoc actum Achillis noster adumbravit ex Hom. II. Aiakis solutionem ignorat Homerus. — *recordati per loca corporis pudibunda cet.*) Respicit hoc can. VI. 267. ubi vid. Dresem. — *corpus elatum ste circumtegitur*) Hom. II. XVIII. 350.

XII. *custodes*) Apud Hom. funus Patrocli ris mortem celebratur, quo tempore Graeci non habant custodibus.

quinque in Idam) Meriones mittitur Hom. 110. aliique, quorum autem nomina haud incisi.

quinque hastarum) Hom. 164. ποιῶν δὲ τόμπρον ἔνθα καὶ ἔνθα.

Hippodania et Diomedea) Nihil de hac re.

XIII. *muris despectantes*) Intra moenia Troiani. Apud Hom. post Patrocli caedem de quo certamen in aperto campo permanent, displicet et Troianis Polydamantis consilium, suadentis intra moenia quaerant, neve irato Achilli in se ant trucidandos. II. XVIII. 243. — In seqq. incensibilissimum, quod ab Homero II. XX et XXI. circa Xanthum fluvium certamen, in quo Achil-

nominant etiam Hellanicus et Cephalon Gergithius ap. Parthen. Erot. 54. et Schol. Hom. Od. IV. 12. : quem ex Alexandro et Oenone natum dicit Conon. Narrat. 23. Cf. Fuchs Quaest. p. 59. et 144. Casu camerae illos filios esse extinctos, non nisi Dictys auctor est. Corythum ab ipso Paride occisum perhibent Conon et Parthenius. Fortasse ex antiquo poeta fabulam suam desumpsit Dictys.

ediaum — oraculum) Servavit oraculum Dardano datum Dionys. Hal. I. p. 55. Cf. Jacobs ad Tzetz. posth. 511. — *maximo exitio*) Plaut. Bacchid. 4. 9. 29. *Ilio tria fuisse audivi fata, quae illi forent exitio : Signum ex arce si perisset; alterum* etc. Pausan. II. 23. de Palladio : τὸ ἔκκομισθῆν ἐξ Ἰλίου, καὶ ἀλώωναι ποιῆσαν Ἰλιον. Cf. Ovid. Fast. VI. 527. — A nemine loco potuisse moveri, nisi a sacerdote custode; et intra moenia dum versaretur, Troiam nequisse capi; ideoque sine cura fuisse Troianos, refert Henricus l. l.

caelo nullarum) Pausan. I. 26. φήμη δὲ εἰς αὐτὸ ἔχει πεσεῖν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Διῖπτεές, seu διοπτεές vocatur ab Apollod. III. 12. 3; Conon. 34; Clem. Alexandr. Admon. p. 30. D. Sylb. Cf. Jacobs ad Tzetz. posth. 511. — *ibi que — sedem sui occupavisse*) Vi quadam divina ad murum apud altare magnam sponte se affixit, ait Henric. l. l. At Ilo, Troiam condenti, illud πρὸ τῆς σκηνῆς κείμενον inventum, ab eoque in templo Minervae esse repositum, testis est Apollod. l. l. : Troi illud, Troiae urbis fundamenta iacturo, Asium philosophum dono attulisse, Malelas p. 157; Cedrenus p. 107; Suidas v. Παλλάδιον: Dardano ab Iove donatum, Aratinus poeta ap. Dionys. Hal. I. p. 56. Ibidem de pluribus Palladiis ex variis scriptoribus longus sermo. cf. Sylburg. ad Clem. Alexandr. Admon. p. 31. A. in Adnot. p. 19; Sturz. ad Pherecyd. fragm. p. 195. — *ligno subrefactum*) Erat ξύλινον Ἀθηναῖς ζῶνον, ἐκτύπωμα, aiunt veteres. Factum illud ex ossibus Pelopis fuisse, refert ex Dionysio Clemens Alex. l. l. De forma Palladii loquitur Apollodorus, cui adde, quae produxit Jacobs ad Tzetz. posth. 511.

VI. *quinque millia*) Binis millibus talentorum auri atque argenti rem decisam esse, infra cap. 8. audiemus. Ille-

gens bellatrix) Ex Virgil. Aen. I. 490. *Ἔς τε καὶ φευτουργὸς αὐτῶν* in bellicis versari tumque in armis equisque degere docuit, Philostr. p. 750.

insidiatum propere pergit) Quae hic narratio neminem invenio, qui Dictye antiquior. Ad verba res ex Graeco Dictye retulerunt Malel. p. 156: 105; Tzet. hom. 250. Mirum quantum differat ratio; et ab utraque Henrici c. 56. fol. 101. Saepius Dioni Chrysost. p. 245. Vol. I. Reik. persaelem occisum esse ab Hectore.

spoliatum armis) Hom. II. XXII. 368. — *litoris ferox*) Cf. verba Achillis Hom. 578. — *unum cet.*) Hom. 396. — *Automedontū*) Apud Achilles regit equos. — *per campum — periclitatrahens*) Ter circum Iliacos raptaverat Hector males, canit Virgil. Aen. I. 483, diversus ab Hec quem ter circa urbis moenia fugit Hector (v. 407 autem alligatus et ante urbem circumtractus aditur (v. 464.), ubi ter die circa Patrocli tumulo (XXIV. 14.). Plura Heyn. ad Virgil. loc. Exc. P. Malelae, Cedreni et Tzetzae (hom. 255.) consensu est, Graecum Dictyn narrasse, Hectorem nocte esse, eiusque cadaver ante diem obortum, et in Graecis, raptatum atque ad naves tractum esse. Apud die haec et aperto campo geruntur.

genus poenae novum) Notat Homeri interpretum macho, morem patrium Thessalis fuisse, amicorum ctiores circa occisorum sepulcrum trahere. Huius m ctorem primum fuisse Simonem quendam Thessali Eurydamantem, Midii filium, currui alligavit circum tris sui Thrasyni, quem is occiderat, sepulcrum patrium morem etiam Achillem secutum esse. Dicit fert haec Schol. Hom. II. XXII. 395.

XVI. *ante ora hostium*) Ea in currum sustulit lem, canit Hom. 399.

aves etiam — decidisse) Malel. p. 156. *βοὴ ἐγένετο ἐκ τοῦ πλῆθους τῶν Τρώων*, *ἀέρι*

Deinde Graeci interrogarunt Calchantem; qui respondit: portentis significari, Troiam mox captum iri. Tumque Calchas et Crisis (i. q. Chryses) sacerdos suasere Graecis, ut et ipsi Apollini sacrificarent: quod fecerunt fausto eventu.

VIII. *eadem nocte Antenor cet.*) Nexus narrationis hic est: Prodidit Palladium Theano, Minervae templi sacerdos, Antenoris uxor (Hom. Il. VI. 298.), instigata a marito, cui raptum illud tradidit: Antenor Graecis commisit. Quae cuncta gesta sunt opera et insinuatione (cap. 14.) Diomedis et Ulixis, quibus fraudum agendarum partes a Graecis demandatae erant. Totius narrationis fons et origo videtur esse Dictys, unde hausere Malelas p. 138; Cedrenus p. 107; Tzetzes posth. 514; Suidas v. *Παλλάδιον*. Post Leschen Mitylenaeum raptum Palladii veteres ipsis assignant Ulixi et Diomedis, v. Heyn. ad Virgil. Aen. II. 162. Exc. IV et IX. Narrationis antiquissimorum poetarum nexum exponit Fuchs Quaest. p. 141 sq.

magna — praemia) Magna vi auri aliisque promissis Antenor persuasit sacerdoti, nomine Tencas, ut Palladium sibi traderet, clam et nemine conscio, utque diceret, Ulixem illud abstulisse. Eadem nocte Antenor Ulixi Palladium tradidit; et in Graecorum castris dictum est, Ulixem illud fraude rapuisse. Henric. fol. 139 sq.

binis millibus) Malelas p. 143. *χρυσίου τάλαντα β χίλια, και πρὸς τούτοις ἴσα ἀργύρου*. Cedren. p. 108. *χρυσίου τάλαντα διαχίλια και ἀργύρου τάλαντα διαχίλια*. At Tzetzes in schol. ad Posth. 619. *ἑξακισχίλιά τε τάλαντα χρυσίου και ἀργύρου ἑξακισχίλια*. — Dionis Chrysostomi narrationem posui in Praefat. p. XXXI.

IX. *donum Minervae — equum*) Heleni consilio equus extruitur etiam ap. Conon. 34. et Tryphiod. 44: suadente Ulixe Quint. XII. 25; Schol. Hom. Il. II. 278; Tzetz. 631; Malel. p. 143; Cedren. p. 108: Calchantis iussu Virgil. Aen. II. 176: Crisis sacerdotis iussu Henric. c. 81. fol. 141: instigante et hortante Minerva Hom. Il. XV. 71. Od. VIII. 593; Lesch. Mityl.; Hygin. fab. 108; Antiphil. Byz. in Brunck. Anal. T. II. p. 171. — *multa materies — advecta*) Nempe

v. 545. *Μονάμπυξιν ἱπποῖς* (singulari equo) ἱκ-
νον.

XVIII. *ad certandum, qui sagitt.* cet) Ceu
et Meriones. Vinculum, cui columba alligata
pit Teucer; Meriones ipsam columbam avulsa
victor declaratur. Hom. 850. Respicit ad hoc certu
I. 19. p. 25. *Τῆξοσύνη* apud Quint. 405. certat
Aiax Oilei: vincit Teucer certamine, longe ab E-
ctyis diverso. Praeterea *αἰγυνέη*, quae ignota Di-
mero, apud Quint. 472. vincit Euryalus. Philocteta
concertare nequit, quia adhuc Lemni erat.

XIX. *cursu longo*) Distinguit Dictys quatuor
di genera; Homerus non nisi *ταχυτῆτος ἀεθλία* in
memorat, in quibus victor Ulixes, secundus Aia-
tius Antilochus. Il. XXIII. 740. *Cursus longus*
recti spatii longitudinem, *στάδιον εὐθύτατον*, im-
plicat Obrechtus. *Duplex campus* spectat ad sta-
tum curriculum. Graecis dicitur *διάνλος*, dicitur
(Pausan. V. 18. Il. 11.), qui est cursus, quo per
δρόμος) in stadio, postquam a carceribus ad meta
ab altera parte, flexu circa metam facto, a meta in
carceres recurrit: quae duo curricula, cursus et
Graecis vocantur *κῶλα*. Optima hinc deducta imago
(Agam. 345.) exitum ad bellum Troianum unum
κῶλον, reditum alterum *κῶλον* appellat. *Singulus*
seu simplex, videtur esse cursus a carceribus
scopum, omisso recursu. Quod currendi genus
etiam Hom. l. l. et Quint. 185. apud quem Teu-
cra Aiax Locrus. Quartum genus est *cursus in armis*
Il. 11. de Graniano Sicyonio: *Διάνλον ἐπίχρσι*
νος τὸ διπλοῦν στάδιον, καὶ γυμνὸς καὶ μετὰ τι
ubi μετὰ τῆς ἀσπίδος videtur esse id quod Sept.
in armis. Vox *γυμνός* ad secundum certaminis ge-
plicem campum spectat.

saliu) Hoc certandi genus ignorat Homerus. l.
465. *ἄλματι* vincit Agapenor. Ars saliendi laudatur
bus: sic Achilles *ἄλτικώτατος*, Aiax Oeleus *ἄλτις*:
ab Auct. τῶν Τρ. in Bibl. Uffenb. X. p. 663. Il.

difficultates tandem id effecere, quod apud Dictyn, pacto cum Troianis foedere conciliataque tot artibus amicitia, Graecorum principum persuasio, quae barbarorum credulitati stultitiaeque imposuit, ut equum donum Minervae haberent, eumque dissolutis muris effusa laetitia, pacem somniantes, in urbem exciperent.

magna vis hom. portis egressa) Euripid. Troad. 531. *πᾶσα δὲ γένηα Φρυγῶν πρὸς πύλας ὠρμάθη.* Cf. Virgil. Aen. II. 26; Quint. XII. 553. — *summa laetitia sacrificio-que*) De laetitia Quint. XII. 421; Tryphiod. 305. De sacrificio silent veteres. Ex Dictye autem Henric. Brunsv. c. 81. fol. 142. „Sie gingen alle zusammen und geberdeten sich andächtig mit ihren Priestern.“ Virgilii Aen. II. 239. *verba sacra canunt* non ad sacrificium spectant, sed ad sacra carmina, hymnos. Fiunt sacrificia apud Tryphiod. 446. et Tzetz. 716. sed cum in urbem inductus atque ad templum Minervae equus positus esset.

destruendorum desuper murorum) Quia porta humilior et angustior erat, ait Henric. l. l. Tryphiod. 358. *Ποσειδάων δ' ἀπὸ πύργων σταθμὸν ἀνοιγομένων πυλέων ἀνέκοπτε τριαίνη.* Cf. Gloss. — *dissoluntur*) Virgil. Aen. II. 234. *Dividimus muros, et moenia pandimus urbis.* Quint. XII. 440. *μεγάλης κρήδεμνα πολῆος λυσάμενοι.*

ioco — lascivia — feminis ac viris) Virgil. Aen. II. 238; Tryphiod. 340. Ad quem urbis locum equum traxerint, non dicit Dictys. v. Heyn. ad Aen. II. 240.

certatim attrahere festinantibus) Quum plurima huius libri pars typographi curas iam superasset, Osannus, evocatus publice facto Dictyis editionis indicio, ad Welckerum nonnulla dedit de Dictye Cretensi scripta, quae, ut in Museo Rhenano locum caperent quum destinata essent, Welckerus humanissime mecum communicavit, curis meis Dictyiacis inserenda. Duo autem praesertim sunt, de quibus agitur: quorum unum ad hunc locum pertinet, alterum ad lib. VI. 1. Igitur ipsa viri celeberrimi verba accipe: „Bei Suidas v. *ὄλκεῦσι* wird folgende Beweisstelle eines ungenannten Verfassers angeführt: *οἱ δὲ Τρῶες ὄλκεῦσι πολλοῖς καὶ ἀρτήμασιν ἀνάψαντες ὑπότροχον ὄντα εἴλκον εἰς τὴν πόλιν.* Augenschein-

Homerus originem nominis *Ἀστύαναξ* signat. Tzetzes Hom. 297. coniungit *Ἐκτορα Ἀστυάναξ* (*Laodamanta*) Unicum *Andromachae* et *Antiqui* poetae norunt, *Astyanacta*. *Astyanacta* cum *Dictye* nominant *Malelas*, *Cedrenus* et *Oxyinium* et *Scamandrium* *Conon*. *Narrat* 46. *Sca* et *Astyanacta* *Dio Chrys.* p. 356 et 368. *Vol. I.* *Scamandrium* et *Amphineum* *Anaxicrates* in *scholiis* *Androm.* 222.: *Astyanacta*, *Leodamin* et *Sarpis* in *scholiis* ad *posth.* 734. *Scamandrium* et *Amphineum* tribuit filios *Hellanicus* apud *Dionys.* *Hell.* *Sylb.*; plures etiam *Ptolem.* *Heph.* VI. et *Eschyl.* p. 19.

vehicula plena auri cet.) *Impositas* uni curatissimas recencet *Hom.* II. XXIV. 229. Neque deest quibus *Dictyis* sectatores. *Malel.* p. 157. ἀγαθὸν τοῦ καὶ κόσμον πολὺν καὶ χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦ Cf. *Cedren.* et *Tzetz.* *Hom.* 306.

silentium — oritur) scil. *Graecis* ducibus *Malelas* οὔσης δὲ σιγῆς ἐν τοῖς ἡγεμοῖσι τῶν Ἑλλήνων, καὶ αὐτοῦ γενομένου, ἐθαύμαζον πάντες τὴν εἰρήνην τοῦ *Priάμου*, βουλόμενοι μαθεῖν τὴν αἰτίαν τῆς εἰρήνης. *procedunt obviam*) *Dixi* rem *geri* apud *Homerum* ducibus. *Automedon* et *Alcimus* cum *Achille* et *Priamo* eius *tentorium* intraret. *Hom.* II. II.

Congregatos duces *Priamus* offendit *Tzetz.* *Hom.* 306. *Nestor*) καὶ *Ἰδομενεύς*. *Malel.* et *Cedren.* *per Automedontem eum accersi iubet*) *Malelas*: λευσοῦν αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν σκητὴν αὐτοῦ. *Thucydides* μοι εἰσελθῶν κ. τ. λ. *Cedrenus*: οἱ καὶ (*Nestor* et *Idomeneus*) προεισελθόντες τοῦ *Priάμου* εἰς τὴν σκητὴν αὐτοῦ καὶ *Priάμον* εἰσελθεῖν.

XXI. *geniva — complexus*) *Hom.* II. XXIV. 229. Quae sequitur oratio, partim ex *Sallustio* (v. *Gloss.*) ex *Homero* adumbrata est. De praestantia *Homeri* mentionis a *Priamo* ad *Achillem* habitae v. *Welcker.* *Philol.* 429. Cum *Homericus Achilles* patris memoria a *Priamo* iocota lacrimis vix temperet, aerumnis infelicis son-

an Seilen und wie sie konnten, dass sie es in die Stadt brächten.“ Scilicet priora esse ex Dictye, paullo supra indicavimus. Ex graeco Dictye sunt etiam: „und sie zogen es an Seilen und wie sie konnten,“ i. e. funibus et quibuscunque trahendi aptis instrumentis, veluti loris et catenis. Latinus contra interpres Septimius ad compendium narrationem retulit, et memoratu digna hic, ut aliis locis, latine vertere omisit. Nullus hic dubitationi locus: atque cum Suidas etiam alia ex Dictye petierit, et Tryphiodorus quoque multa habeat singularia, quae Tryphiodoro et Septimio solis sunt communia, ut ad verbum paene Tryphiodorum ex Dictye ea descripsisse existimaveris, his ex causis et Suidae verba ad Dictyis graecam Ephemeridem reducenda esse contenderim, atque etiam Tryphiodorum loco descripto et alibi passim ad graecum Dictyn respexisse (quod in Praefat. p. XXVI. cum aliqua dubitatione affirmavi), ingenue et aperte edixerim.

XII. *ad Sigeum*) *Tenedum* Graecos, incensis tentoriis, concessisse, uno ore tradunt Lesches, Virgil. Aen. II. 21; Quint. XII. 566; Tryphiod. 217; Hygin. 108; Tzetz. 680; Malel. p. 143; Cedren. p. 108.

multo silentio) Virgil. Aen. II. 255. *tacitae per amica silentia lunae. — intravere moenia*) Qui ex equo ligneo a Sinone aperto proruperant, interfectis custodibus portas aperuere et socia arma iunxere, Virgil. Aen. II. 259. Ne mirum tibi videatur, quod Dictys heroes in equo durateo latentes silentio praetermiserit; quippe qui persuasum habuerit, tot homines in equi alvo locum habere non potuisse. Eludit fabulam ab Homero inde tam decantatam Dio Chrysost. p. 556. Vol. I. eamque interpretari molitur Palaephatas cap. 17. — *signum datum*) Quum appropinquarent ex Tenedo Graeci, non postquam urbem iam intraverant et singula loca occupaverant, facem sublatam fuisse, consona est poetarum vox.

divisis — locis) Adumbratum hoc videtur ex Virgil. Aen. II. 332. — *per domos atque vias, loca sacra profanaque*) Virgil. Aen. II. 364. *plurima perque vias sternuntur inertia passim corpora, perque domos et religiosa deorum limina. — priusquam armare se*) Cum armata Troianorum manu Aeneas per mediam urbem incodebat, et fortissime pu-

διωλύγιον ἰκέτευσ κεκραγῶτα, μένειν τε σὴν αἰὶα.
ἐπαγγελλομένη, εἰ ἀποδῶ τὸν νεκρῶν. *Excerpta
Maieia.*

Ita rex veritus) Hom. II. XXIV. 571. Omnis istam invitationem acerbamque post Priami sponsionem, Priamique deinde obsequentiam, immo videtur ex Hom. 552 sqq.

XXV. *exsecrati — coniuraverunt*) *Sunt* Hom. II. III. 239. ubi de Castore et Polluce Achilles: "Ἡ οὐχ' ἐσπέσθην Λαικεδαίμονος εἴ ποτε δούρω μὲν ἔποντο νέεσσ' ἐνὶ ποντοπόροισσι, καὶ ἐθέλουσι μάχην καταδύμεναι ἀνδρῶν, Αἰόχης δ' ὀνειδέα πόλλ', ἣ μοί ἐστιν; Homerum, qui scilicet τοὺς δ' ἦδη κατέχεν φυσίχθος αἰα Ἐν Λαικεδαίμονι λη ἐν παρτίδι γαίῃ. reprehendit vanissimus in re Dio Chrysost. p. 335. Vol. I. Reisk. Dioscorus Helenam raptam audivere, navem ascendisse: Graecos secutos esse, ad Lesbum autem maris correptos nusquam comparuisse et factos esse describit Dares c. 11.

aetatis tuae contemplatione) At Hom. II. III. νοεῶ δὲ καὶ αὐτὸς Ἐκτορὰ τοὶ λῦσαι. Διόδοτος ἰσχυρὸς ἤλθεν μήτηρ.

XXVI. *deum quippe auctorem ect*) Hom. II. 495; Eurip. Troad. 133. *strenuum Alexandri natalem diem*) Non significat Alexandrum ultimum fuisse filium, quod esset alio loco III. 12. 5. aliosque; sed omisso aliorum tandem etiam Alexandri venisse natalem diem. Alexandrum alios natos esse filios, ex ipso Dietye vero hic commemorare haud ad rem erat.

facem per quietem edidisse) Celebratissima, quae aliquo poeta auctore, fax Hecubae, Troiae fatalis antiquos poetas est. Vid. Virgil. Aen VII. 319; Ovid. XVI. 45; Poeta ap. Cic. de Divin. I. 21. *Græci fabulam, cuius summam servaverit Apollod. III. 12. anteriores vario modo in singulis rebus immutaverunt, ut palam est ex Hygin. fab. 91; Pausan. X. 11.*

Cassandram Ajax — abstrahit) Virgil. Aen. II. 405. *Ecce trahebatur passis Priameia virgo Crinibus a templo Cassandra adytisque Minervae.* ubi v. Heyn. Exc. X.

XIII. *studium inquirendi*) Tryphiod. 672. πάντοσε παπταίνεσκον ἀνὰ πτόλιν, εἴ τινες ἄλλοι κευθόμενοι φεύγουσι φόνου πανδήμιον ἄτην.

ad coacervandum) Videtur hoc descriptum ex Virgil. Aen. II. 760. ubi Phoenix et Ulixes praedam collectam asservant.

incendiis complanata) Aeschyl. Agam. 27. βωμοὶ δ' αἰετοὶ καὶ θεῶν ἰδρύματα, καὶ σπέρμα πάσης ἐξαπόλλνται χθονός. Eurip. Helen. 107. ἤδη γὰρ ἤπται καὶ κατσίρασταὶ πυρὶ; ὥστ' οὐδ' ἔγχοι γε τειχέων εἶναι σαφέες. Pinxit Polygnotus Epeum, Troiae muros solo aequantem; prominet inter ruinas solum equi duratei caput. Pausan. X. 26.

Helena sine sorte) Senec. Tro. 915. *me meus traxit statim sine sorte dominus.* De mulierum sortitione nobilis locus Eurip. Troad. 240. Cf. Quint. XIV. 17; Pausan. X. 25 sq.

Achilli inferias missa) Nota Polyxenae fata ex Eurip. Hecub.; Ovid. Met. XIII. 441; Quint. XIV. 179. Varias narrationes digessere Heynius ad Virgil. Aen. III. Exc. XI. et Jacobs ad Tzet. posth. 498. Nusquam autem lego, matatam eam esse suadente Ulixē. Achillis imago super tumulum apparens hoc postulaverat. Fit Calchantis suasu apud Henric. c. 83. fol. 147. Troiae rem gestam, ait Dictys cum Virgil. Aen. III. 322; in ἸThraciae littore Euripides et Ovidius. Tabulas, in quibus Polyxenae fata picta erant, Athenis et Pergami vidit Pausanias, cuius cf. lib. X. 25.

Aethram et Clymenam) Lesches carminibus prodidit, Illo capto elapsam Aethram in Graecorum castra venisse, ibique a Thesei filiiis agnitam Demophoontem ab Agamemnone repetiisse et accepisse. Pausan. X. 25. Quae sunt his contraria et ad Perizonii Diss. §. XXIII. opinionem faciunt, attulit Fuchs Quaest. p. 41. 62 sq. 71. Clymenam inter captivas recenset Stesichorus in Ilia Perside ap. Pausan. X. 26.

adiunctis — filiis) In Polygnoti pictura inter alias lugentes Troianas captivas conspiciebatur etiam Andromacha, cui ad-

haerebat parvulus filius ab ubere abstractus. Hunc e turri deiectum cecinit Lesches, et post eum poetae uno ore. v. Fuchs Quaest. p. 152 sq. De filiis Hectoris dixi ad III. 20. Pyrrhum Andromacham cum duobus filiis Thessaliam abduxisse, refert etiam Henric. c. 89. fol. 165.

ut quemque sors cont.) Quint. XIV. 29.

XIV. *super Palladio ingens certamen*) Dissidium Aiacis de possidendo Palladio ex Dictye, primo opinor fonte, hausere Malelas p. 138; Cedrenus p. 109; Henricus cap. 84. fol. 149 sq.; Suidas v. *Παλλάδιον*. Antiquiores ad unum omnes ob arma Achillis certatum fuisse tradunt. Ipsum dissidium ex armorum iudicio adumbratum.

Aiace — expostulante) Funebribus ludis in Achillis honorem institutis, Thetis arma filii fortissimo Graecorum praemio exposuit. Hom. Od. XI. 542; Quint. V. init. Ceteros principes concessisse Aiaci, praeter Ulixem et Diomedem, nusquam invenio. In armorum iudicio solus Ulixes contra Aiacis postulationem insurgit, et ob merita arma sibi vindicat. Tydiden postulasse negat Ovidius Met. XII. 622. Meritorum utriusque recensionem fuse scripsit, Dictyn opinor secutus, Malelas p. 138; in armorum iudicio Ovidius Met. XIII. init.

adventibus Ulixi) Agamemnon, Diomedes eorumque exercitus ab Ulixo, Neoptolemus cum suis ab Aiace steterunt, secundum Malel. p. 144. In armorum iudicio ap. Quint. V. 134. uterque competitor ad Idomenei, Nestoris et Agamemnonis iudicium provocat; qui Nestoris consilio iudicii invidiam declinantes, captivos Troianos iudices constituunt. Apud Ovid. Met. XII. 627. Agamemnon Graecos duces in mediis castris considerare iubet, et arbitrium litis traiecit in omnes.

interfici eam iusserat) Manum Helenae illaturus Aeneas, interventu prohibetur Veneris Virgil. Aen. II. 567. Menelao hoc tribuitur ap. Eurip. Troad. 860 sqq.; Quint. XIII. 385; Pausan. V. 18. De servata Helena pluribus disserit Heynius ad Aen. II. Exc. XII.

Ulixi Palladium tradunt) Scil. Agamemnon et Menelaus. Idem Ulixi Achillis arma adiudicant ap. Hygin. fab. 107; quod ap. Ovid. Met. XIII. 582. faciunt proceres Achivorum; ap. Philostr. Her. XI. 5. et Quint. V. 317. capti Troiani;

ap. Hom. Od. XI. 546. *ναῖδες Τρώων* et Minerva. Minervae ope Ulixem victoriam adeptum esse cecinit Lesches. De his consulendus est Welcker Rhein. Mus. T. III. p. 54 sqq.

XV. *studio in partes discedunt*) Ni omnia me fallunt, Septimius partim nimio brevitatis studio, partim negligentia rerum seriem, quas Dictys proluxe exposuit, non satis caute secutus est. Dictys ita narravit, opinor: „Cum multis verbis inter utrumque competitorem iudicesque res acta esset, et vesperare coepisset, tandem visum est iudicibus, Palladium apud Diomedem deponere: utrique interim quiescendum, donec proximo mane decerneretur, cui pro meritis Palladium tribueretur. Itaque offensus Ulixi, Agamemnoni et Diomedei Ajax in tentorium suum se recepit: ubi per noctem occisus est. Suspicionem per exercitum orta, ab Ulixem clam eum cecidisse, Aiakis et Pyrrhi exercitus adversum Ulixem insurrexerunt, eum interfectori. Tum Ulixes, offensi exercitus vim veritus, clam Ismarum aufugit.“ Malelae, Cedreni et Suidae, qui in tota fabula Dictyis vestigia presse secuti sunt, consensus veri simillimam efficiunt meam opinionem; quae ex ipso Septimio confirmatur, ponente ad calcem huius cap. verba: *atque ita Palladium apud Diomedem manet*. Nexus scilicet desideratur, qui ex Malela, Cedreno et Suida adiuvatur, dicentibus, noctis interventu iudicio diremto Palladium apud Diomedem depositum esse. Ita statuere me coactum vidi, licet cum Septimio plane conveniat Henricus Brunsvig. — Cyclicorum nobilissimam de Aiakis morte fabulam, quae post Leschen fusa canitur a Quinto lib. V. maximamque celebritatem Sophoclis tragoedia nacta est, prorsus deseruit Dictys, silens insaniam ob virtutis iactationem a Minerva Aiaki immissam iraque a ducibus in ovium gregem conversionem, atque caedem Aiakis in Ulixem conferens. Insaniam quidem gregisque vastationem ignorant etiam alii antiquissimi. v. Welcker l. l. p. 57. cf. 51. Atque ab Ulixem Aiacem interfectum esse praeter nostrum lib. VI. 5. dicit etiam Philostr. Her. XI. p. 720. rhetoris exemplum uterque pariter sectatus. v. Welcker l. l. p. 59. not. 52. — *in medio exanimem*) in lecto suo interfectum et valde concisum. Henric. l. l.

Neoptolemus) Qui scilicet ob Aiakis caedem maxime om-

per dies decem) Undecim dies durabunt in decimo die renovabitur, εἰς τὴν ἀνάγκη, certamus Hom. 664.

II. *domum redire cupiens*) Quintum Σωτήρα cum Penthesilea sua τὰ μεθ' Ὀμηρον exorditur, et recentiorum saepe futilibus figmentis, et cyclicorumque poetarum legere vestigia, eumque quasi in locum deperditorum cyclicorum, inter alios decem Prolegom. ad Quint. Sic statim hoc loco quae Penthesileam cognita Hectoris morte domuitioem ad postremum autem Paridis illectam auro remaneri speciem figmenti praeferant, tum Quinti ut dicat, non esse ista cyclicorum. Dictyn Graecum hula sectati sunt Malelas p. 159. Cedrenus p. 160. et rumque etiam Tzetzes posth. ab init. cf. v. 21.

seorsum a Troianis) Apud Quint. I. 177. posth. 43. Amazones mixtae cum Troianis in saepe tuuntur. — *altero peditibus*) Malelas: ἴστανται αἰεταὶ τὸ δεξιὸν λαβόντες μέρος, οἱ δὲ ὀπλίται πρὸς τὸν ἄλλον ἔχοντες τόπον. Lego τὸν λαῖον ἔχοντες τὸν ἄλλον Cedrenus: τῷ λαῖῳ δὲ μέρει τοὺς ὀπλίτας πρὸς τὸν ἄλλον posth. 46. καὶ γὰρ ὀπισθοφόρους παρὰ δεξιὸν ἔχοντες ὀπλίτας δ' ἐκότεροθε, σιδήρεον ἔμμεναι ἔργον. —

Aiaces duo) Peditibus Tzetzes posth. 86. opposuit Nestorem, Idomeneum, Ialmenum et Agamemnonem gentiae imputandum, quod Malelas p. 160. ἐπιτίθεισιν suit Aiaces, et paulo infra tamen scripsit, ab Aiace gatas esse *pedites*. In cetera acie Tzetzen ante se habuisse Dictyn, licet paulo diversa canat, paleam esse.

cadunt sagittis reginae plurimi) Paucis absolvit Penthesileae praeclara facta, quae a Quinto copiose et Multis a regina occisis, omnes Graeci in fugam coacti (Quint. I. 335.), quae tanta erat, ut navium in mare tuerent (v. 494.), et saepe ad maris fluctus Graeci tulerent (Tzetz. posth. 38.). — *Aiaces*) Aiakis et Teucri celebratur a Quint. I. 377; Aiakis et Teucri a Malelas.

III. *inter equitum turmas*) Regina obviam Achilli, atque ab Aiace vulneratur. Mox Aiakis

lorum lumine privaverat, eam ob causam lapidibus Hecubam ab iratis Thracibus obrutam esse, nota fabula ex Eurip. Hec. et Ovid. Met. XIII. 549. Dolorem ob Polyxenae filiae immolationem eius contra Graecos excitase iram, ait Henricus c. 83. fol. 148. — *multa ingerere maledicta*) Plautus Men. V. 1. 17. *omnia male ingerebat, quemque aspexerat.* Iuvenal. Sat. X. 266. *torva canina latravit rictu.* Σκύλαξ vocatur Lycophr. Cass. 315. Saeviit ut vesanus canis, momordit quemque obvium, lapidibusque petiit, ait Henric. l. l. — *imprecarique infausta omina*) Cedren. p. 109. τὴν Ἐκάβην καταρωμένην τῷ στρατῷ. Tzetz. ad Lyc. 315. ὄβριζε καὶ κατηρᾶτο τοὺς Ἕλληνας.

sepulchrumque ap. Abydum) Unde etiam promontorio supra Abydum positum nomen Κυνὸς σῆμα. — *ob linguae proterviam*) Plaut. l. l. *Non tu scis, mulier, Hecubam quapropter canem Graii esse praedicabant? — Quia idem faciebat Hecuba, quod tu nunc facis: omnia mala ingerebat, quemque aspexerat. Itaque adeo iure coepta appellari est Canis.* Antiquissima fabula, quam habent Euripides Hec., Ovidius et Quintus XIV. 347. est: Hecubam lapidibus obrutam in canem esse conversam. Plura de Hecubae fati Fuchs Quaest. p. 152.

Antenor — orare) Menelaus Graecos reditus iubet esse memores Hom. Od. III. 140. Nestor ad reditum in patriam hortatur Quint. XIV. 331. — *urgente nav. tempore*) Hiems enim instabat. v. ad. c. 17. init.

Graeci Aeneae suadent) Prorsus contrarium huic cohortationi est, quod canit Lesches in Parva II. apud Tzetz. ad Lyc. 1265. scil. Aeneam una cum Andromacha captivum a Neoptolemo in Pharsaliam abductum esse. Alii aliter de Aeneae fati retulere. v. Heyn. ad Aen. II. Exc. XVII. p. 452 sq.

filios Hectoris Heleno concedit) *Andromachen* matrem veterum alii vivente Neoptolemo, cum domum reversus Hermionen peteret, alii post Neoptolemi caedem Heleno concessam tradunt. v. ad lib. VI. 15.

comam tumulo eius deponunt) Tzetzes in schol. ad Posth. 491. Pepli in Aiaceum Tel. Troiae sepultum epigramma afert hoc:

lis filio. Ptolemacus Heph. VI. tradit, Achillea
 lea interfectum rogasse Thetidem matrem, ut ei
 revocaret; quo facto cum, Penthesislea interfecta
 reversum esse.

IV. *Memnon, Tithoni atque Aurorae*) Idem
 ferunt Homerus Od. IV. 188; Arctinus, Hesiod.
 984; Quintus II. 494. et veterum plurimi. In
 Symb. und Mythol. Thl. I. p. 454. not. 218. In
 Memnonis mentio est Hom. Od. I. 1. et XI. In
 Troiam adventum pugnamque cum Graecis in-
 tavit Arctinus in Aethiopide, et post cum eoque
 lib. II. Cf. Jacobs ad Tzetz. posth. 215.

Indorum atque Aethiopum) Etiam Arabum.
 232. 252. Plurimi veteres non nisi Aethiopiae
 Aethiopumque terra Memnonem Troiam venis-
 quorum etiam rex fuit. Hesiod. Theog. 985; (101;
 Philostr. Heroic. III. p. 699; Dio Chrys. Vol. I.;
 Tzetz. posth. 215. Fuit quidem Aethiopiae
 ait Pausan. X. 31, verum ad Troianum bellum
 non ex Aethiopia, sed a Susis, Persarum urbs
 Memnonis urbs nominatur etiam Herodot. V. 53.
 Aelian. N. A. V. 1. XIII. 18; Eustath. ad Dion.
 p. 133. Steph.. Nostro loco recte Vindingius Aethiopiae
 intelligit. De amplis Aethiopum sedibus fuisse
 I. p. 20 sqq. Indos in Memnonis exercitum
 introduxisse recentiores. Const. Manasses p. 21.
 regem nominat *Pantanin*, qui Priamo auxiliatus
 cem Memnonem cum ingentibus copiis. Plurimi
 hisque subiectorum populorum reges in exercitu
 que omnes sub auspiciis militasse Memnonis, ut
 potentissimi, ditissimi et bellicosissimi, narrat
 Cedrenus. *Teutamum*, potentissimum Troiani bello
 Assyriorum vasti regni dominum, vigesimum a
 miramide, cuius opem Priamus bello oppressus
 syriis subditus, per legatos implorasset, ducem su-
 nem, Tithoni (praefecti Persarum) filium, aeta-
 atque animi corporisque viribus praestantem, aux-
 misisse cum decem millibus Aethiopum totidemque

aestate Virgil. Aen. III. 8. ubi de tempore disputantem vide Heyn. Exc. II.

Aeneas apud Troiam manet, qui cetera.) De hoc loco diximus in Praefat. p. XXVII. — Singularem partim ex Daretē, partim ex Dictyē adumbratam Henrici c. 85. fol. 151 sqq. narrationem brevi hic exprimendam putavi. Igitur Aeneas ob male servatum iusiurandum, quod Graecis dederat (c. 82. fol. 145 et c. 85. fol. 147; Dares c. 43.), Troiam in perpetuum relinquere iussus est, concessis duabus et viginti navibus, et quatuor mensium tempore, quo ad profectionem se accingeret. Cum interea Antenor multis cum navibus comitibusque armatis Troade excederet, eique redeundi quolibet tempore facultas esset, id aegre ferens Aeneas etiam Antenori perpetuum exilium parare molitus est; atque multis criminationibus tandem perfecit, uti Antenor quoque in exilium a Troianis mitteretur. Relicta Troia tempestatibus iactatus, amissisque multis sociis et opibus vi maritimum praedonum, in quorum manus devenerat, appulit ad terram, cui nomen *Gerbendia*. (Sequentia, quae sunt ex Dictyē descripta, paulo infra referam. Adnecto hic, quae narrat Henricus c. 87. fol. 157.). Interea Aeneae adhuc Troiae versanti profectionemque paranti magnus labor erat, quomodo Troianos contra finitimos populos tueretur, qui incursionibus Troianorum fines vexabant. Ipse exul, ut Diomedem vocarent, suasit. Quo facto Diomedes post octo dierum pugnam vicit, multos hostes occidit, multos cepit. Captos ad unum omnes in patibulo suspendit. Atque ab hoc inde tempore nihil Troiani passi sunt mali, et vitam in pace transegerunt. Mox Aeneas Troiam reliquit et post longos errores Italiam venit.

ex Dardano) urbe septuaginta stadiis ab Abydo distante. v. Strab. XIII. p. 409; Steph. Byz. s. v.; Scylax v. *Τρωάς*. Aeneas erat Dardanus Troianorumque apud Homerum dux. — *Peninsula* i. e. Chersonesus Thraciae, e regione sita.

Corcyram Melaeenam) Praeternavigavit Aeneas Dulichium, Ithacam, Samem, Ambraciam, Chaoniam; petiit proxima Phaeacum rura navesque appulit ad Epirum et Buthrotum, ubi ab

nisi in fuga) Quint. II. 353. *Μέμνονος* *ἑταίρου* *Ἑλλησπόντου Ἀργειούς*. Cf. Tzetz. 267. — et dirimit proelium etiam apud Malel., Cedrenus. Apud Quintum omnis cum Aethiopicis res agitur.

VI. sorte eligi) Silet sortitionem Quibus et tunc eam expressere Malelas et Cedrenus. Tertius alios narrare canit, Aiace Memnonem ac Priami filium coram dixisse: *ὑμεῖς μὲν πάντες μετὰ ἔθρα καὶ αὐτὰρ ἐγὼ κατεναντία Μέμνονος οἴος ἐπέλθω*. atque quatientem contra Memnonem perrexisse. — Iam videtur ea, quae in Aethiopide narrabantur.

Memnonis fata antea aperuisse; dicit Fuchs (Quibus *Antilochus — interficitur*) Non secundo quoque etiam obvius forte Memnoni cadit Antilochus, sed in istius concursu et Nestorem patrem mortis periculum Arctin.; Quint. II. 243; Pindar. Pyth. VI. 28; Her. VII et VIII; Auctor τῶν Τρ. in Bibl. U. G. 666; Epigr. in Brunck. Anal. T. I. p. 179. Falsum est Hom. Od. IV. 199. Antilochum esse ab Hectorum tradunt Ovid. Her. I. 15. (ubi v. Heinsii fab. 115. Non a Memnone, Aethiopicum rege, ait) Quint. II. p. 699, occisus est Antilochus, verum a Thetide eiusdem nominis, in quo Hectore mortuo omnia iani collocarant.

Moxque Aiaci cet.) De Aiacis et Memnonem nihil Quintus.

curru desilit) Equo vehebatur Memnon, sed ille certavit *πέζῃ*. Quint. II. 406. Achilles quoque certamen currui insederat, sed in ita pugna *βᾶς ἀφ' ἁρμάτων* cum Memnone congressus est et interfecit. Pindar. Nem. VII. 87. Cf. Welcker. I. sq. — *telo foratum*) At Tzetz. v. 330. *οὐδ' εἰς σάκος, ἀλλ' ἄρα Μέμνονα κλίνεν*. — *pergit contra* Aiacis adhuc steterat, referentibus ex Dictye Memnonem et Tzetzam. — *nudatum scuto — iugulum*) *Ἰσχυρὸν δ' ἀνέχεν* (i. e. *εἰς ἀνέχεν*. Iacobs scilicet *Μέμνονος ἤλασε χάλκεον ἔγχος*. Malelas p. 1

regnum condidisse, commentum est recentiorum, in primis Dictyis, quod amplexi sunt Dares c. 43 et Ios. Iscan. VI. 885. Inter τὰ τεθρολλομένα refert Strabo XIII, p. 905, Antenorem Ilio capto Henetos in Italiam duxisse. Varia attulit Heyn. ad Aen. I. 142. Exc. VII. Aeneam in Troade mansisse, Primidarum extincto genere regnasse, et Aeneadas multos deinceps in regno successisse, antiquissimus testis est Hom. II. XX. 360. et hymn. in Aphrodit. 197. quibus locis ipsa res vaticinii specie involvitur.

rex Cebrenorum Oenideus) Ios. Iscan. VI. 883. urbe potitur Antenor, regnique decus rex lectus adauget, Adstrictus sociis in foedera laeta Gabinus. Pro Gabinus lege Cebrenis. Vid. not. cr. Regem Oenideum ignoro: atque mirum, quod in toto bello, cum proxime Troiae regnarit, ne nominetur quidem, neque sit inter Priami socios. Ab Henrico c. 85. fol. 152. extr. vocatur *Titides*, eiusque terra *Gerbendia* (i. e. Gebrenia, Cebrenia). Henrici autem narratio haec est: Ubi Antenor paucis comitantibus Gerbendiam, ubi iustus erat et pacificus rex Titides, appulit, in planitie prope montem condidit urbem, muris munitam, quam vocavit *Menelon*. Quod quum Troiani, qui in urbe sua remanserant, accepissent, ad eum confluerunt, et nova urbs facta est magna et potens. Antenor cum Titide, qui propitius eum susceperat, amicitia iuncta, princeps evasit post regem.

νεκρούς. Ibid. 350. εὐὸς γοάσκον ἑταίρων, ἡ
cui: ἐκάτερθε νεκρούς κήαντο.

reliquias — remisere in patrum solum) (re-
cessarii, dicitur lib. VI. 10. Ibidem ossa Mem-
nicia sepulta feruntur: de qua discrepantia
Apud Quintum venti, Aurora monente, caedre
auferunt, et ad Aesepum flumen portant, ubi
bus sepelitur. Atque fuit ad Aesepi ostia mi-
τάφος δεικνυται Μέμνονος τοῦ Τιθαίου, text.
p. 404. Ipsa Aurora ossa aufert apud alios v. 2.
log. p. 432.

cadaver Antilochi) Funus Antilochi Arcin-
Achillis mortem; noster et Quintus illud ante
celebrant. Arcinum secutus est Tzetzes. De fune
Quint. III. init.; Philostr. Heroic. III. p. 699.

ad coelum ferunt) Haud inepte comparabitur
Nem. VI. 81. πέταται δ' ἐπὶ τε χθόνα καὶ οὐρανὸν
λόθεν ὄνυμ' αὐτῶν (Acacidarum), καὶ εἰς Ἄδιδας,
οὐκ ἀπονοστάσαντος, ἐπᾶλτο.

IX. *Graeci — lacessentes*) Achilles ad pri-
cat Troianos. Quint. III. 10; Malel. p. 164; Cec.

in flumen praeceps) Quint. 23. νεκρῶν καὶ
ῥέεθρα Ξάνθου καὶ Σιμόεντος. cf. Tzetz. 555.

Lycaon) Eum forte occupatam ramis abscidit
Achilles, Lemnumque vendidit (post Lyrnessi et
pugnationem et ante distributionem λαφύρων her-
priis): Iason, qui eum emerat, misit Arisban-
aufugissit, ad Priamum rediit. Sed postea iterum
lis, post Patrocli caedem ad flumen Xanthum
adversum Troianos saevientis, manus devertit
tur. Hom Il. XXI. 34—155.

Troilus) Troili, Priami filii (aliis Apollitis
ad Apollod. p. 762.), mors pertinet ad res ante
pora gestas. Interfectus enim ab Achille est eodem
quo Lycaon Lemnum veniit, ut ex Procli Exc. de
Homerum Il. XXIV. 257, ubi Priamus inter filios
in pugna occisos refert etiam Troilum, fabulam
cyclici, in primis Cypriorum scriptor. Sed varia

Choeradibus scopulis) Inclyti Nauplii face Euboeae promontorii vulgare nomen erat *Καφηρεύς*. Lycophroni Cass. 373. nominatur *Ζάραξ*; ad quem locum Tzetzes scribit: *ὁ δὲ αὐτὸς Ζάραξ κατὰ Φάλαριν καὶ ἑτέρους Καφηρεύς λέγεται. νῦν δὲ ὁ Καφηρεύς ἰδιωτικωτέρως Ξυλόφαγος καλεῖται.* Continuatos ex illo promontorio et in mare protensos scopulos super aequora eminentes, Augias Troezenius et post hunc Euripides Helen. 1129. et Seneca Herc. Oet. 802. adpellant *Καφηρίδας πέτρας*, *Capharides petras*; Crinagoras Mitylenaeus in Brunck. Anal. T. II. p. 140. Propertius III. 7. 37. et alii *Καφηρείας πέτρας*, *Capharea saxa*; Quintus XIV. 572. *κρημνοῦς Καφηρέος*; et sic similiterve alii plurimi. Antiquus autem horum scopulorum nomen est *Γυραὶ πέτραι* apud Hom. Od. IV. 500. Lycophr. Cass. 390. Philostr. Heroic. VIII. p. 707. Dictys denique et Lollius Bassus in Brunck. Anal. T. II. p. 161. aliorum opinor exemplo, iis *Χοιράδων πετρῶν* posuere nomen: adde Lycophr. Cass. 367. 373. 389. quibus locis famosa Nauplii fraude saxa *χοιράδες* adpellantur. Quae posteriorum denominatio, si quidem scholiastarum respicis interpretationem, nihil tibi ab Homerica differre videatur. Etenim Philostr. Imag. II. p. 830. *αἱ δὲ Γυραὶ πέτραι εἰσὶν, ὑπερεκφαίνουσαι τοῦ Αἰγαίου κόλπον*: atque Tzetzes ad Lycophr. 367. *Χοιράδες — ὕφαλοι λέγονται πέτραι.* Idem Tzetzes *Choerades* saxa esse ait sub mari latentia et aliquantulum eminentia, ut *porco* (*χοίρω*) nanti similia videantur. Simili sorte ab *ἐχίνοις* insulae *Echinades*, et a *σηπία* littus *Sepiadum* nominata sunt. v. Obrecht. in not. cr. ad VI. 8. itemque a crebris insulis, quae *caprarum* (*αλγῶν*) similitudinem praebent, *Aegaeum* mare nomen quaesivit. v. Varro L. L. V. et Festus v. *Aegaeum*. — Sic fere scripseram, cum Osanni (v. Obs. ad. V. 11.) mihi traderentur disputata haec: „Dass die Erwähnung der Chöradischen Klippen hier an unrechter Stelle sey, braucht nicht ausgeführt zu werden (man vergl. nur ein ad Philemon. p. 298. mitgetheiltes Scholion): ausserdem fand nach der Sage schon bei Hom. Od. δ. 500. womit Philostratos Imag. II. 13. zu vergleichen, dieser Schiffbruch bei Euboea an den Felsen statt, welche *Γυραὶ* heissen. Leicht wäre hier zu.

φέρετο ξίφος. Τοῦ δὲ Ἀχιλλέου κακίστου, τὴν δευτέραν ἐπιφέρεται πληγὴν ὁ Πάρις τῷ Ἀχιλλέῳ πόν ἐκλιτος ἐγένετο καὶ ἔπεσεν. — *parte alia:* ἄλλης ἐξόδου τοῦ ἄλλου. — *non temere est*) ἄγαθόν τι εἶσιν ἐργασάμενοι οὗτοι εἰσὶν Ἰλιάδα Ἀχιλλέα. — *turbati ac trepidi — prosidete*) Heroic.: φευγουσῶν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῶν Τροῶν Τρώων ἐσκεδασμένων, οὐδὲ γὰρ τὸ πνεῦμα τὸ ἀδελφῶς ἤνεγκαν. — *dolo me atque insidiis*) Male nus: δόλῳ εἰργάσαντό με Πάρις καὶ Ἀχιλλέου γην. Alia respondet Achilles Tzetz. posth. 415.

XII. *eripere Achillem nitentes*) Quint III *σαι μεμαῶτες εἰς Ἰλίου ἱερὸν ἄστυ.* — *illud est* ridis verba apud Quint. 210.: *τόνδ' ἡμεῖς εἰ πτόλιν εἰρύσαντες, θήσομεν οἰωνοῖσι ἀεραϊκῆ* Dares c. 54. *quam Alexander auferrī et volucris certamen brevi adolevit*) Pugnam de Ach in Scaeis portis exortam acerrimam, cuius prius apud Hom. Od. V. 510. XXIV. 27. nobilitate Aethiopide, et post eum fuisse canit Quint. III. 2 Cuius in hoc certamine summam virtutem celebrat v. 217. At longe alios apud eum (v. 228.) ca quibus primo loco Agelaum Maeoniden, non *Atis*, qui occiditur Hom. Il. XVI. 717. *Nestor chus* in pugna cum Penthesilea a Megete cadit 281. Amphimachus, Cteati filius, ab Hectore XIII. 185. — *Ajax Oilei et Sthenelus*) Apud Arctinum et Quintum Ulixis potissimum virtutem *in muris salutem*) De Troianorum ingenti subterfugium hem fuga Quint. III. 351.

XIII. *Graeci Achillem ad naves referunt*) 385. *βασιλῆες*; apud Arctin., Ovid. Met. XIII. 426. Ajax. Homerus Od. XXIV. 43. canit: *ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο.* Fuerunt, et Achillis cadaver in Troianorum venisse potest *τρα Ἐκτορος ἀνδρὶς ἐλόντες* Graecis illud reddidit 429. et ad Lyc. 269.

plurimi militum haud condolere) Non nec

πέτρας nuncupari, non memini. Recte tamen potest retulisse scholiastes, cum *Choeradam* nomen ad omnes ubique gentium scopulos, eadem, qua supra diximus, natura praeditos, potuerit transferri. — Ceterum de Nauplii fraude omnia pervulgata sunt. Palamedis morte cognita ipse Ilium profectus est, vindictam interfecti filii exacturus; sed contemptui a ducibus habitus renavigavit, et odio incensus Graecos in insidias illexit. Cf. Fuchs Quaest. p. 161 sq.

II. *Oeax*) Vid. not. cr.

Aegiale — Diomedem) Veneris odio hoc factum, quae ob vulneratam a Diomede in bello Troiano manum Aegialeam ad adulterium cum Cometa, Stheneli filio, instigaverat. Ovid. Met. XV. 476; Eustath. ad Dionys. Perieg. p. 69. Steph.; Lycophr. Cass. 592. ibique Schol.; Antonin. Lib. c. 37.

Erigonem ex eo edit) Cf. Cynaethon ap. Pausan. II. 18; Hygin. fab. 122; Etymol. M. v. *Αἰώρα*; Schol. Lycophr. 1374; Malel. p. 168; Henric. c. 87. fol. 156. Helenam filiam vocat Ptolem. Heph. IV.

Talhybius Orestem — Idomeneo — tradit) Tam qui servarint Orestem, quam quibus traditus fuerit, alii nominantur ab antiquis. v. Fuchs Quaest. p. 172. Malelas p. 169. et Cedrenus p. 110. narrant, Agamemnonem in bellum Troianum profecturum, Orestem *Schoeneo* tradidisse enutriendum atque instituendum.

Eo — conveniunt) Hunc conventum, aequae ac conatum regum regna qua recipiendi Nestorisque dissuasionem ignorant veteres. Ex Dictye versibus haec celebrat Iscanus VI. 934. *Ergo ubi Graiugeniae pulsae civilibus armis Cessere exsiliis, et devenere Corinthum, Singula collatis ultum convicia bellis Ire parant: prohibet Nestor, pacemque suorum Consultu potiore petit: prece flectere cives, Non armis tentare monet; ne publica damna Et regno pariat lis intestina ruinam.*

Teucrus) De conditione Aiaci et Teucro, ut ne alter sine altero in patriam rediret, a patre Telamone proposita, de Teucro exilio et nova Salamine in Cypro condita, per-

ἐπὶ προύχουση, ἐπὶ πλατείᾳ Ἑλλησπόντῳ. *pressit* Quint. 739. ἀκτῆ ἐπ' ἀκροτάτῃ παρὰ δούποντον. Tzetz. 465. Σηγίσιοιο παρ' ἄκρας, ἐπὶ Ἀχιλλεῖον, teste Steph. Byz. v. Ἀχιλλεῖος ὄμμα. his longe diversa, quorum videtur in Arcum esse (Proclus enim: καὶ μετὰ ταῦτα ἐκ πύργου πύργου πύργου τὸν παῖδα εἰς Λευκὴν νῆσον διακρίσσει) apud Tzetz. ad Lyc. 186; Schol. Pind. Nem. IV. san. III. 19; Mel. II. 7. Ad portam Thymbraeam a Graecis, concedente Priamo, sepultum esse. *ric.* c. 73. fol. 127. — *adiunctaque simul* Pind. Od. XXIV. 76; Epigr. in Brunck. Anal. I. *mercede locat* *Ajax*) Omnis exercitus maximo lacte exstruunt apud Hom. et Quint.

Pyrrhus, quem Neoptolemum memorabat) 27. Τοῦ δὲ Ἀχιλλέως τῷ παιδί Ὅμηρος μὲν ὄνομα ἐν ἀπάσῃ οἱ τίθεται τῇ ποιήσει τὰ εἰρηφρῆσιν, ὑπὸ Λυκομήδους μὲν Πύρρον, Neoptoleμῶν ὑπὸ Φοίνικος αὐτῷ τεθῆναι, ὅτι Ἀχιλλεὺς πολεμεῖν ἤρξατο. A capillorum qualitate Pyrrhus scribit Servius ad Aen. II. 263. — *superior* ἐξεπέμφθη ὑπὸ Θέτιδος καὶ Πηλέως, ὡς κείνου τηθεῖς ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν, ὡς τοῦ Ἀχιλλέως δέουτος, ἐκδικῆσαι τὸ πατρῶον αἷμα. ut, ex D. retulit Malelas p. 131. etiam ceteris in rebus quutus. Apud Hom. Od. XI. 507. Lesch. et Tzet. rrum ex Scyro insula arcessit Ulixes; cui Dionysius Quint. VI. 64.

tumulum offendit) Longe alium rerum ordines Quint. VI. sqq. Scilicet Neoptolemus ad litus cum appulisset, in summo rerum discrimine cecidens statim arma capit. Iam enim ante eius proelio inter Graecos Troianosque commisso nauas ediderat Eurypylus. Occisi erant Nireus, Peleus, chaon. Ad naves erant repulsi Graeci et oblatum naviumque timendum incendium. Tandem Graecis per biduum concessae induciae erant, cum Neoptolemus adveniret summumque periculum animadvertens.

suos quisque reges accipiunt) Hoc est contra historiae fidem. Lege modo Thucyd. I. 12.

III. *responsumque fert*) v. Sophocl. Electr. 52; Aeschyl. Coeph. 267. Eumen. 465. 594; Eurip. Elect. 87. Or. 285.

in matrimonium Aegisthi) Non memini me legisse alibi; Strophium Aegisthi socerum fuisse. DACERIA. Cf. Fuchs Quaest. p. 173.

cum magna manu) Solus Orestes vindictam sumit Hom. Od. I. 40. 298. III. 197. 307; Orestes una cum Pylade apud Augiam Troezen., quem sequuntur Aeschylus, Sophocles, Euripides. Forte Dictys in contrarium vertit locum Sophocl. Electr. 36. ubi oraculum iubet Orestem, ἄσκενον αὐτὸν ἀσπίδων τε καὶ στρατοῦ, δόλοισι κλέψαι χειρὸς ἐνδίκους σφαγὰς. Vel in Pindari Pyth. XI. 55. verbis: σὺν Ἄρει πέφεν τε μητέρα, θῆκε τ' Αἴγιοθρον ἐν φοναῖς, armorum copiae intelligi existimavit. Attamen obtinuisse famam, Agamemnonis interfectores militum exercitu oppressos fuisse, probabile est ex Philostr. Heroic. VI. p. 705. ubi narratur: Orestem, patris mortem ulturum et Argis periclitantem, impetum in hostes fecisse cum Phocensibus foedere sibi iunctis, pessumque illos dedisse, atque patrium imperium vel invito Menelao recuperavisse.

quod Aegisthus aberat) Sophocl. Electr. 305. 507. 1300. 1360. Apud Euripidem primum Aegisthus in agro sacris occupatus, deinde Clytemnestra insidiis Electrae circumventa per Orestem necatur.

dissensio animorum) Indignantibus enim Tyndaro et Menelao concione habita alii Orestem lapidibus obruendum, alii servandum atque exornandum ob ultionem censuerunt. Eurip. Or. 866.

appulsus Cretam) Menelaus certior factus est de Agamemnonis fato in insula Pharo, Aegypto opposita, teste Hom. Od. IV. 512; ad promontorium Maleam secundum Eurip. Or. 360.

IV. *miranda*) Intellige Protei metamorphoses ex Hom. Od. IV. 456. — *Canopi — monumentum*) Eandem fabulam ex Nicandri Theriacis exhibet Aelian. H. A. XIV. 13; item

tasque claudunt. Perfregissent Graeci muros, et
 hem urbi offudisset. Quare Graeci ad mare
 Quint. VIII.

XVIII. *patri remittunt*) Apud Quintus
 ctione inter Agamemnonem et Priamum facta
 untur: Eurypylum ipsi Troiani sepeliunt *ἄφρο
 ροιθε πύλης*. — Nireus et Peneleus ante Neptu
 tum sepeliuntur Quint. VII. 7. 158.

fugientem scelus Alexandri) Helenam, post
 mortuo cum Deiphobo de Helenae nuptiis cum
 Deiphobus per vim et potentium ope vicarij
 fugisse, testantur Conon Narrat. 34. et Tractat
in templo agere) In Idam secessisse post iniuriam
 cuius, ait Conon. — *tradidit sese*) Ultra eum ad Graecos
 iisse tradunt etiam Tryphiod. 46; Tzetz. posth. 571.
 apud Tzetz. in schol. ad Posth. l. l. ubi v. laudat
 poetae cecinerunt, Helenum noctu solum Troiam
 Ulixex insidiis captum et ad Graecorum pervenisse.
 v. Lesch. in Procl. Exc.; Sophocl. Phil. 608.
 Phil. apud Dion. Chrysost. p. 304. Vol. I. R. 1.
 narrationes ponit Tzetz. 571. et ad Lyc. 911.

tempus Troiani excidii) Vaticinatus nempe
ἀνάγκη, τοῦ παρστωῶτος θέρους Τροίαν ἀϊώνη
 canit Sophocl. Phil. 1324. hoc est, decimo expe
 ex vaticinio Calchantis apud Quint. VI. 61. cf. Tractat
 575; Tryphiod. 47. — Praecinerat etiam Hele
 capi non posse, priusquam Philoctetes Lemno
 set (Sophocl. Phil. 608.); priusquam Achivi e Troia
 sent Palladium (Conon Narrat. 34.); ligneo cap
 capiendam fato destinatum esse (Conon l. l.); alij
 Tzetz posth. 575. ibique Jacobs.

XIX. *spatium certaminis*) Ex Hom. II. II
 Paris et Menelaus certant *διαμετροῖν ἐνί χροῖε*.
Alex. incassum sag. contendit) Quint. X. 1.
 quae sequuntur vulnera sunt commentum rati
 primis Dictyis, quem expressere Malelas p. 107.
 p. 107; Tzetzes posth. 585. et ad Lyc. 911. 61.
 tum (Leschen secutum), ubi Paris primus te-

promisit, si Troiam expugnaret. Eurip. *Androm.* 966; Ovid. *Her.* VIII. Troia capta cum eam Neoptolemus duxisset, hunc Orestes iratus interfecit, et Hermionen amore captam in matrimonium suscepit. Virgil. *Aen.* III. 527; Pausan. I. 33; Tzetz. ad *Lyc.* 1374; noster infra. Paulo aliter tradit Hygin. fab. 125.

V. *per idem tempus Ulixes Cretam appulsus cet.*) Haud ita multo post Ulixes cum duabus navibus, mercede conductis, Cretam appulit, ademptaque ei, quae ex Troia habebat, a maritimis praedonibus erant omnia. Atque praeterea ab *Aiacis comitibus* captus et in carcerem coniectus, abreptis omnibus, quae secum ducebat, mortisque damnatus, suspendium destinatum dolis effugit. Tum in *Manli* (i. e. *Nauplii*) regis, vitam Ulixis ob caedem filii Palamedis magno studio appetentis, manus cum devenisset, etiam istius consiliis fraude se eripuit. Atque ita exsul et egenus ad *Idomeneum* venit, a quo cum laetitia et admiratione exceptus, interrogatusque, quomodo tantam paupertatem incurrisset, ita narravit Ulixes (vid. infra). *Henric.* c. 88. fol. 159. — Ulixis ad Cretam appulsum videtur sumsisse *Dictys* ex ficta narratione apud *Hom. Od.* XIV. ubi comminiscitur Ulixes Cretam se venisse (v. 299.), ibique vidisse *Menelaum* apud *Idomeneum* naves reficientem (v. 582.).

multa — per bellum quaesita praeda) *Hom. Od.* IX. 39. Pretiosa dona aurea et argentea commemorat *Henric.* fol. 162.

ad Lotophagos) Bellaque cum iis gessit, teste *Malela* p. 145; quod est contra *Hom. Od.* IX. 85. Intelliguntur *Lotophagi*, qui *Meningem* incolunt, alteram insularum, quae *Syrti* minori opponuntur. v. *Strab.* III. p. 108; *Polyb.* I. 39. 2; *Plin.* V. 4. In qua insula *βωμὸς Ὀδυσσεύως*. v. *Eustath.* ad *Dionys. Perieg.* p. 68.

per Cyclopa et Laestrygona fratres) Quorum filii *Antiphates* et *Polyphemus*, ut infra scribitur. At ex *Dictye Malelas* p. 145 sqq. qui *Laestrygona* ignorat, fratres vocat *Cyclopa*, *Antiphantem* et *Polyphemum*, *Sicani Siciliae* regis filios: quorum *Antiphantes* *Laestrygonibus*, *Cyclops* illi regioni, ubi *Cyclopii montes*, *tertiarum Sicani regis imperii* parti

ridis mortem mutata mente remedia aliter, et ipsa vitam finivit. — *per moerorem deficiat* (cideret) Varia Oenonae mortis ratio a veteribus. In rogam Paridis se iniecit secundum Quint. X. 484 se praecipitavit secundum Lycophr. Cass. 65; secundum Apollod. III. 12. 6. (ἐαυτὴν ἀνήστραυ), Ca. 23. (ἐαυτὴν ἀνήστρας τῆ ζώρῃ), Malel. p. 141. (ἐαυτὴν ἀγχόρῃ) et Cedren. p. 107. (qui Malelae verba repetit, tate narrationis Dictyis et Malelae non est, quod tradas. Quemadmodum enim Malelas, qui in Philoctetae certamine Graecum Dictyn descripsit et ferum cum Septimii versione conspirat, in eventu tum eum plane deseruit, alios secutus auctores, qui Troin telo Philoctetae (non interfectum esse, sed in raram ruisse, atque vulneratum (non interfectum) reportatum esse: eodem modo etiam hic loci narrare Malelas, spretoque Dictyis figmento, antiquioris scriptoris testimonio nititur, amplectens fabulam, quam retulere Apollodorus et Conon. quaestio versatur in eo, quod Tzetzes posth. 566 secundum Dictyn interiisse testis est βρόχων ἐναυ Lycophr. 62. βρόχοις ἀναγχθεῖσαν. Perizonius D Graecum Dictyn abhibuisse statuit verbum ἀνήστρα, quo simpliciter posito frequentissime notandum, ut erat id genus voluntariae et per moerorem mortis usitatissimum, sed tamen etiam alia et mors ex tristitia et angore animi nimio orta; Tzetzes de suspensio interpretatum, de suo addidisse βρόχους huic et sagaci opinioni liceat adiungere aliam. Cuius tum sit, Tzetzen saepe exscripsisse Malelam, quod Iacobus monuit Iacobsius et mihi quoque indicandi passim casio, potest et nostro loco Tzetzes secutus esse quem in suis narrationibus cum Dictyn sequi scilicet quem istic loci non inspexerit, inconsulte tribuit, et propterea antiquiore repetit Malelas. — uno eodemque Quint. X. 484. Οἰνώρην τε Πάριον τε μίγῃ δ' ἄντραν. XXII. *seditionem extollunt*) Similem seditionem apud Quint. II. init. Scil. Troianis post Penthesila

daliū laudibus prosequitur. De sede Circes v. ad c. 15. Calypsus Munck. ad Hygin. fab. 125. p. 189. — *inde liberatus*) scil. multis artibus et dolis multoque labore, postquam totum annum cum Circe vitam egerat, filiumque ex ea sustulerat. Henric. l. I.

ad eum locum, in quo cet.) Locum Malelas p. 153. appellat *Νεκρόποπον*, ubi *οἰκοῦντες ἄνδρες μάντις ἐξεῖπον αὐτῷ* (Ulixi) *πάντα τὰ συμβάντα καὶ τὰ μέλλοντα*. Cedrenus p. 109. vocat *Νεκρόποπον*, in quo Ulixes *διὰ φασμάτων ἔγνω τὰ μέλλοντα συμβαίνειν αὐτῷ*. Henricus fol. 161. *insulam* memorat, in qua imago fuit, quae, Deo propitio, ad omnes quaestiones certa dedit et vera responsa. Varia interrogavit Ulixes, omniaque vere et recte respondit: interroganti autem, quid fieret de anima nostra, si a corpore secerneretur, responsum imago detrectavit. — Describit locum, in Cimmeriorum civitate situm, Homerus Od. XI. 14. cuius nobilissimam fabulam et ad inferos Ulixis descensum solita libertate immutavit Dictys. Apud Hom. Circe Ulixi viam ad inferos praedicat (Od. X. 490.), et apud inferos Tiresiae umbra itineris successum ei praesagit (Od. XI. 99.). — De adhibitis sacris Hom. Od. X. 516. XI. 23.

Sirenarum scopulis) Quorum situm docet Servius ad Aen. V. 864. Per industriam Ulixem liberatum ait Dictys: proelio coorto et Sirenarum plus mille occisis, Henric. fol. 161. Sociis cera obturavit aures, seque ad arborem malum constringi iussit, et sic praetervectus est, ut utar verbis Hygini fab. 125. Nota res ex Homero.

Scyllam et Charybdim) A Syrenis appropinquat Scyllae et Charybdi, et a Scylla sex socios amittit (Hom. Od. XII. 245.): inde Trinacriam ad Solis pecus pervenit (v. 261.): inde in Charybdi (v. 428.) delatus, omnes perdit socios, et novem dies per mare agitatus, decimo ad Ogygiam, Calypsus insulam, venit (v. 448.): atque hinc solvens, multa mala mari perpressus, nudus ad Alcinoū defertur (Od. V. 263.). Eundem servat ordinem Hygin. fab. 125. De Scylla et Charybdi cf. Virgil. Aen. III. 420. — *illata sorbere*) Unde *mare sorbens* vocatur ab Henrico fol. 161. duorum milliarium longitudinem habens. — *plurimas navium cum sociis*) Di-

Homero hanc proditionem adornasse, cum a riarum Livii liqueat atque Virgil. Aen. I. 242. uti-
tuta vero Antenor et Aeneas ipsis verbis proditoris
nominantur a Lycophr. Cass. 340. et a Menecrates
apud Dionys. Hal. I. p. 38 sq. Syll. Cf. Ovid. *Fasti*
suasorem Antenora pacis. ubi Dict. Cret. V. ante
Neapol. Atque etiam unum ex cyclicis poetis pro-
bulam celebrasse non dubitat Heynius ad Virg.
VII. Prodicionem Troiae varie narrari, omnes ad-
re, Aeneam et Antenorem urbem Graecis tradidisse
Henricus Brunsvig. c. 91. fol. 170. fn.

longam — orationem) Alia est apud Malela-
num oratio.

parcum in suo cet.) Priamum regem non esse
Seneca Tro. 484. Vir *iustus et amicus est Diodorus*
ubi etiam *probitatis* eius exemplum.

Hesionam quippe cet.) Diximus de his ad I.
praeterea Dardanus habuit uxores: ex Chryse, Pa-
genuit Idaeum et Dymantem; ex Batea, Teucer
chthonium et Zacynthum. v. Dionys. Hal. I. p. 40.
sq. — *Cleomestra*) Cleopatram una cum Ho, Ga-
Assaraco nominat Apollod. III. 12. 2. — *Capyis*
ex Hieromnema filius: Capyis ex Themide Anchis-
lod. I. 1.; Dionys. Hal. I. p. 50.; Diodor. IV. 11.
thonum) (Hunc non Ili, sed Laomedontis filium
Apollod. III. 12. 3; Diodor. IV. 12; Hygin. fab. 2.
Hom. II. III. 151. — *Hicetaonem, Clytium cet.*)
III. 146; Apollod. I. 1. — *se genitum*) Aesycetae
tenor. Eustath. ad Hom. II. II. 693. Verum de
tenoris veteres silent omnes: Dictyi est Cleome-
Apollodoro Cleopatra audit. Si recte Dictys retulit
figmentum prodit (qualia in genealogiis accepimus)
tuum certe ex eo obscurum Antenor's genus esse
Priamo necessitudo illustraretur. Sed valde dubitatur
mestra: per eam enim Tros esset maternus Antenor:
Antenor consobrinus Laomedontis et Capyis, ut
Priamo et Anchise; atque statuere deberemus, An
recentissimum fuisse Cleomestrac filium, et admodum

meneus, patria prohibitus, Corinthi degit: postea tamen receptus est (cap. 2.), atque in Creta obiit. Varias in his veterum narrationes Dictys confundit. Idomeneum Troia capta insontem Cretam rediisse canit Hom. Od. III. 191; cui addit Diodorus Sic. VI. 15. Idomeneum itemque Merionem in patria sua mortuos esse et sepultos, illustre illis sepulchrum positum, et divinos honores a Cretensibus tributos esse, qui eis sacrificassent, eorumque in bellorum discriminibus opem implorassent. Alii Idomeneum Cretam reversum seditione facta expulsum esse, et errasse scribunt (Virgil. Aen. III. 120. ibique Serv.): alii in patriam eum rediisse negant, et Colophone sepultum affirmant (Schol. Hom. Od. XIII. 295; Lycophron Cass. 424.). Pluribus disputat Meursius Cret. IV. 4. Cf. Fuchs Quaest. p. 169 sq. — *tradito* — *Merioni regno*) Desidero alium eiusdem rei testem. Una cum Idomeneo eum sepultum esse, modo ex Diodoro audivimus. Atque in Idomeneo et Merione stirpe regia intercepta, Cretae regnum reipublicae formam accepit. v. Meurs. Cret. IV. 5. Cressam civitatem in Paphlagonia Merionem condidisse, tradit Stephan. Byz. v. *Κρήσα*.

VII. *apud Molossos naves — reficit*) Facit Dictys cum iis, qui maritimo itinere Neoptolemum errasse tradiderunt, ut Hom. Od. XI. 535. et post eum vel plurimi. Pedibus instituisse viam cecinit Augias Troezen. in Nostis, et qui eum secutus est Apollodorus apud Tzetz. ad Lycophr. 902. Argumentum fabulae Augiae in Procli Exc. hoc est: *Νεοπτόλεμος δὲ Θέτιδος ὑποθεμένης πείρῃ ποιεῖται τὴν πορείαν, καὶ παραγενόμενος εἰς Θρακὴν Ὀδυσσεῖα καταλαμβάνει ἐν Μαρωνείᾳ, καὶ τὸ λοιπὸν ἀνύει τῆς ὁδοῦ. καὶ τελευτήσαντα Φοίνικα θάπτει· αὐτὸς δὲ εἰς Μολόσσους ἀφικόμενος ἀναγνωρίζεται Πηλεΐ.* Post septem dies ad Molossos venisse, ex Augia adiicit Apollodorus. Augiam intellexisse Molossos Thessaliae, ex adiunctis, praecipue ex temporis spatio, quo confectum iter, manifestum est. Eosdem significare Dictyn, eum ex sequentibus et cap. 15 extr. confirmetur, tum vel ex eo, quod cap. 8. scribit: Neoptolemum, cum a Molossis solvisset, hiemis saevitia multum mari vexatum ad Sepiadum littus appulisse. Sepias autem promontorium est ad Magnesiam, hand

procul Phthia in Thessalia. Praeterea in Dictyis sententiam Euripides (quem etiam in seqq. nostrum ante oculos habuisse videbimus) Troad. 1125. ita canit: μέλλει πρὸς ἀκτὰς ναυστολεῖν Φθιώτιδας· αὐτὸς δ' ἀνῆχται Νεοπτόλεμος κ. τ. λ. Haec disputavi contra Obrechtum, qui *Molossos Epiri* nostro loco intelligi multis contendit, provocans testimonium Pausaniae, qui lib. I. 11 init. scribit: πρῶτος γὰρ οὗτος (Neoptolemus) ἀλούσης Ἰλίου τὴν μὲν ἐς Θεσσαλίαν ἵπερεῖδεν ἀναχώρησιν, εἰς δὲ τὴν Ἑπειραν κατάρως, ἐνταῦθα ἐκ τῶν Ἑλένου χρησμῶν ἤκησεν. Cui addere potuit Pindar. Nem. VII. 55; Iustin. XVII. 5.

ab Acasto expulsum regno Pelea) Pelei, Neoptolemi avi, cum Acasto, Peliae Iolci regis filio, ante bellum Troianum inimicitiae notae sunt ex Apollod. III. 13; Pindar. Nem. IV. 88; aliis. v. Sturz ad Pherecyd. fragm. p. 80. Achille ad Troiᾶν mortuo Neoptolemus, aviti regni haeres, ad bellum profectus, Peleum iam senem domi (in Phthia) reliquerat (Eurip. Androm. 18.): quem per absentiam Neoptolemi Acastus regno exiit, cuius rei nuntium accepit Neoptolemus, cum redux e bello Troiano factus ad Phthiam appulisset, ut ex Eurip. Troad. 1126. scribit Dictys. Huc referendum etiam quod Iustinus (XVII. 5.) narrat, Neoptolemum per absentiam paternum regnum amisisse. Fundus rei est in Hom. II. XXIIV. 488. ubi in redemptione Hectoris cadaveris Priamus, Achilli excitans memoriam patris, ita loquitur: καὶ μὲν πον κεῖνον περιναίεται ἀμφὶς ἔδοντες τείροσ', οὐδέ τις ἐστὶν ἀγὴν καὶ λογὸν ἀμῦναι. Hinc videtur cyclicorum unus (Augias opinor) rem pluribus celebrasse, quem et Euripides respexerit, et Dictys adumbraverit in iis, quae de Neoptolemi et Acasti simultatibus copiose enarrat.

Thessaliam mittit) Ad Thessaliae littus appulserat; iam sidus mittit in ipsam Thessaliam.

originem — nuptiarum Pelei cum Thetide) Antiquam fabulam, a poetis varie enarratam (v. Sturz ad Pherecyd. fragm. p. 80.), solito more interpretari conatur Dictys. Vid. Fuchs Quaest. p. 82. — *parentem eius Chirona appellantes Nereā*) Atque Nerei filiam fuisse, antiqui consentiunt. Chironis filiam eam nominat lib. I. 14. — *convivium — deo*

rum) Coluthus v. 45. nuptias has vocat *θεῶν δαΐτας*. Cf. Gloss.

VIII. *Sepiadum litus, quod cet.*) Schol. Apollon. Argon. I. 582. *Σηπιὰς ἀκρωτήριον Μαγνησίας οὕτω κληθὲν, ὅτι ἢ Θέτις ἐκεῖ εἰς σηπίαν μετεμορφώθη, διωκουμένη ὑπὸ τοῦ Πηλέως*. Cf. not. cr.

Ibi Pelea — reperit occultatum spelunca) Ex Eurip. Androm. 1265. ubi Thetis ad Pelcum: *παλαιῦς χοιράδος κοίλον μυχὸν Σηπιάδος Ἰου*. OBRECHT. Ex Augiae Nostis hoc esse, veri simile est ex ultimis Procli verbis, quae ad cap. 7. descripsimus.

IX. *Mestor, qui captivus*) At lib. II. 43. hunc occisum narravit Dictys, cuius rei hic loci immemor est.

X. *materno nomine Hemeram*) Auroram matrem nominat IV. 4. Hic Hemeram vocat, aequae ac Tzetzes ad Lycophr. 18; de quo parvo loquendi, quin tamen ipsa differat notio, discrimine vid. Creuzer Symb. und Mythol. Thl. I. p. 454. not. 218. Himera seu Hemera soror ficta ex matre Aurora, ex qua scil. oritur dies, Graece *ἡμέρα*.

ad investigandum cadaver — profecta) Haec legenti cui in mentem non venerit fabula de Iside Aegyptiaca, quae Osiridis sui cadaver arcae inclusum et in mare abiectum investigat, illudque ad Byblum Phoeniciae delatum a regina huius urbis recipit? Fabula est ap. Plutarch. de Isid. et Osir. T. VII. p. 404. Reisk. Similitudinem hanc iam notarunt Jacobs loco in not. cr. laudato p. 4. not. 3. et Creuzer Mythol. und Symb. Thl. II. p. 456.

ad regionem eius Palliochin nomine) Ignorant geographi talem Phoeniciae regionem. Tzetzes in schol. ad Posth. 345. de Memnone sic scribit: *ἀποκομισθεὶς οἴκαδε ἐτάφη παρὰ Βήλαιον ποταμὸν Συρίας, καὶ ἐπιγέγραπται αὐτῷ τάδε*.

Μέμνων Τιθώνου τε καὶ Ἡούς ἐνθάδε κείμεαι

Ἐν Συρίῃ Βήλου παρ' ποταμοῦ προχοαίειν.

Sic versus exhibentur in Anthol. Palatin. Simonides, teste Strab. XV. p. 500, Memnonem sepultum cecinit circa Πάλλον τῆς Συρίας παρὰ Βαδῦν (Al. MSS. Βαδᾶν, Βανδᾶν, Βανδῶν) ποταμὸν. Iosephus B. Iud. II. 10. scribit: *Τοῦ δὲ Ἰσιτωεως (Ptolemaidis) ἀπὸ δύο σταδίων ὁ καλούμενος Βήλαι-*

ricus fol. 139. ita narrat: convocata concione dicitur rem, inter se et Graecos convenisse, ut Troiani selibrarum auri totidemque argenti, atque quadrantium frumenti darent. Hoc cum dicitur Troiani his rebus comparandis occupati essent, a ladio rapiendo ageret, nec ulla oriretur suspicio tenorem ad sacerdotem perrexisse, Palladii custodia

VII. *portentum ingens*) Quint. XII. 56. καίοντο, πυρός δ' ἐσβέννυτ' αὐτμή, Κακὴ ἀνεκίχει μηρὰ δὲ πάντα Πίπτε χαμαὶ τροίαντες ποτὸ δὲ βωμολ. Σπονδαὶ δ' αἶμα γέγοντο. In octavo hoc Quintus canit, quo tempore Troiani licti in urbem iam protraxerant. Dictyn secuti sunt Malelas et Cedrenus, qui adiciunt, accidisse hoc κατὰ τὸν καιρὸν τῶν Ἀναδημάτων (de quibus Cf. Tzetz. posth. 605. ubique Iacobs. — *sarcora Nempe βῶων τε κρέα καὶ αἰγῶν.* Tzetz. 606.

subito avis aquila) Hoc monstrum ex Homer. et Il. XII. 200. adumbratum esse, vel ex fine huius paret, ubi Calchas Graecos, mala ex portento suspicantes, uti bonum animum gerant, hortatur: ratio sumta ex Il. II. 322. cui compara Auct. Bibl. Uffenb. XXIV. p. 674. qui Homericam narratum est. Aquilam autem inseruit Dictys loca a Minerva, cum equus ligneus in urbem inductus, draconum, qui Laocoontem, cuius tela equum, cum filiis perdidit. De qua fabula in Virg. Aen. II. 199. Exc. V. De aquila, itemque de Cassandra et Cassandrae iussu (cap. 8.) silent Malelas et Tzetzes. In utroque portento Dictyn expostul. 140; sed factis prodigiis ita pergit: Territus ob portenta, et Cassandram adierunt consultum: prius portentum significat, Apollinem ob scelus sanguine Achillis pollutum irasci. Opus sepulchrum ire Achillis ibique accendere lance lumine faciendum sacrificio peragendo ignem, quod extingueretur. Quod factum. Posterius prodigium prodictionem cum Graecis compositam Cassandram

XI. *tanta vis locustarum*) Quarum magna copia in regionibus illis, ut ex litteris sacris. DACERIA. Magna variis in regionibus locustarum multitudo: atque Parthos aliasque nationes ipsosque Iudaeos locustarum esu victitasse, ex litteris sacris cognitum mihi. Etiam ad Aethiopiae populum verno tempore ventis infinitum locustarum numerum tanquam nubem ex locis desertis deferri, et loco cibi esse, unde hos homines Acridophagos esse nominatos, scimus ex Diodor. III. 3. Cf. Strab. XVI. p. 531. De immensa per totam Africam (circa Gracchorum tempora) coalita locustarum multitudine, quae fruges arboresque perdiderunt, mox repentino arreptae vento Africano mari immersae sunt; quarum tum in littore maris peremtarum ingentes acervi pestifero odore, tabe et putredine, saevam pestilentiam creaverunt: de his multa narrat Orosius lib. V. 11. Sed τὴν Κρήτην ἄγονον εἶναι θηρίων ὀλεθρίων, ex Theodoto refert Clemens Alexandr. p. 805. C. Sylb. Et teste Diodoro (IV. 2.) Hercules Cretam a feris iat purgavit, ut nullum agreste animal in ea deinceps, neque ursus, neque lupus, neque serpens, neque aliud quid simile in ea reperiretur. Meursius, qui (Cret. II. 7 et 8.) de Cretae animalibus ex officio agit, locustarum ne meminit quidem, atque unicum docet perniciosum animal in Creta fuisse phalangium. Dictys autem locustarum invasionem huc traduxisse videtur ex fame et peste, quam, reversis ex bello Troiano Cretensibus, Cretam vastasse narrat Herodotus lib. VII. 171. Cf. Meurs. Cret. IV. 4.

XII. *gratulatum, quod in auctorem cet.*) Immutatum hoc ex Euripid. Androm. 51, ubi Andromacha ait: Delphos Pyrrhum abiisse, ut solveret Apollini poenas furoris, quo eum paternae caedis postularat; et priora mala deprecans, in posterum Apollinis gratiam sibi conciliaret. Ab aliis aliae causae traditae sunt. v. Dacer. ad h. l. et Sturz. ad Pherecyd. fragm. p. 212. — *filio Laodamante*) Immo Molosso, Neoptolemi ex Andromacha filio. Atque Molossum (non Hectoris filium, ut infra Dictys scribit) Hermione necare animum induxerat. Nota res ex Eurip. Androm.

periculi vim subterfugit) Ipsa Andromacha in Thetidis templum fugit; filium Molossum in aliam domum ablegavit.

ex Ida monte. Tryphiod. 59; Quint. XII. 1: Memorabilis locus Pausaniae lib. III. 13.

X. *Antenor in eadem verba placitum* ait Priamus cum populo suo, ait Henricus et rogavit praeterea, ne Helenam punirent: lariter adnuere.

XI. *tabulatis*) Virgil. Aen. II. 186. *robore* 16. *sectaque intexunt abiete costas.* — *fabricator* Virgil. Aen. II. 264. *doli fabricator Epeas.* — *sitis*) Virgil. Aen. II. 235. *pedibusque rotatis* psus. Tryphiod. 100. *κύκλον ἐϋκνήμιδα ποδῶν* στῆ. — *quo attractus motus facilius foret*) *δπως πειθήμιος εἶη, μηδὲ βιαζομένοισι διδεδύη.*

donum Minervae) Incriptum fuit: *Da dono dant.* Hygin. fab. 108. Scholiastes Eurip. ait: Graecos equum dedicasse τῷ Οὐλύμπῳ Τροίαν φυλάσσοι. de quo Heyn. ad Virgil. III. et in Not. ad v. 183. — Rogarunt Graecae narrat Henricus l. 1., num equum Minervae donum, in templo eius sacrificare licitum essetarent raptum Palladii, Deamque redeuntibus in pitiam sibi redderent. Dispicuere preces: Aeneas et Aeneas equum magnificentissimum urbis decibus, Priamus concessit tandem, licet invitus.

praenunciato Troianis, ut) Cum perit Dictys, si singula spectas, cum antiquitate summa narrationis mirum quantum differt. Si quorum poetarum fabulam, quam cyclicis praepeditam legimus apud Quintum et Virgilium, tempus nemo Graecorum in hostilem Troianorum cum pedem intulerat: quare aliis artibus opus suaderent hostibus, in equo, quo urbem armipugnabilem dolo capere sperabant, nihil subsemitatis igitur tentoriis cum Tenedon navigarent mulantes, Sinonem, Aesimi filium, apud equum fraudis et persuasionis munera delectum, Aeneas, tes, dracones Laocoonti immissi aliaque portenta

1657.), μετὰ δὲ ταῦτα Μενέλαον ἐλθόντα ἀνελεῖν, καὶ τὸν τάφον ποιῆσαι ἐν τῷ τεμένει. Pausan. X. 24. Ἐξελθόντι δὲ τοῦ ναοῦ καὶ τραπέντι ἐς ἀριστερὰ, περιβολός ἐστι καὶ Νεοπτολέμου τοῦ Ἀχιλλέως ἐν αὐτῷ τάφος· καὶ οἱ κατὰ ἔτος ἐναγίζουσιν οἱ Δελφοί.

partu gravidam) Iam enixam hoc tempore Molossium, supra ex Eurip. audivimus. Schol. Eurip. Androm. 24. ἰδέως δὲ ἕνα φησὶ (Euripides) παῖδα γενέσθαι τῷ Νεοπτολέμῳ, ἄλλων τριῶν (leg. τρεῖς) λεγόντων, Πύρρον, Μολοσσόν, Αἰακίδην. Pausan. I. 11. nominat *Molossium*, *Pielum* et natu minimum *Pergamum*. Loco *Pieli* ap. Iustin. XVII. 5. est *Pilades*. — Eo tempore Andromacha gravida ex Pyrrho enixa est *Achiliden* filium. Hic Thessaliam venit, et maximum patris sui, omnium Graecorum potentissimi et ditissimi, regnum hereditavit; edixitque, ut Troiani, qui per cunctam Graeciam capti tenerentur, libertati omnes redderentur. Ita Henric. fol. 166.

Molossos mittit) Quae hucusque de Andromacha audivimus, gesta sunt in Molossia Thessaliae, in Phthia. Iam autem Andromacha ad Molossos mittitur in Epiro. Sumta haec sunt ex Eurip. Androm. 1243. ubi Thetis alloquitur Peleum ita: γυναικα δ' αἰχμάλωτον, Ἀνδρομάχην λέγω, Μολοσσίαν γῆν χορῆ κατοικῆσαι, γέρον, Ἐλένη ξυναλλαχθεῖσαν εὐναίους γάμοις, καὶ παῖδα τόνδε, τῶν ἀπ' Αἰακοῦ μόνον λελειμμένον δῆ. Igitur ad Helenum missa est Andromacha secundum Euripidem. De Heleno postremus apud Dictyn sermo lib. V. 9. 16. Silentio praetermittitur a Septimio celebratus Heleni in Epirum adventus, eius cum Andromacha nuptiae, et qui post Pyrrhi caedem Molossorum imperium suscepit. Dictyn tacuisse vix putem. Alii in captivitatem abductum (Virgil. Aen. III. 329; Pausan. X. 24.), alii amica Graecorum classe Epirum advectum (Steph. Byz. et Etymol. M. v. βουθρωτός) Helenum tradunt. Apud Dictyn, si Epirum venit, non captivus, sed, quia sponte ad Graecas partes transierat et multa prospera vaticinatus erat, advectus est amicus, ibique diu feliciterque vitam transegit, si quidem Pyrrhi promissum (v. lib. V. 9.) est completum. Vivo Neoptolemo Helenum nactum esse Chaoniam et Androma-

lich ist hier vom troianischen Pferde die Rede, die sich wohl der Mühe zu untersuchen, nicht aus der griechischen Ephemeris des Dictyris seyen. In der lateinischen Ephemeris V, 11, *hæc que destructa murorum parte, cum ioco lascivæ equum, feminis inter se atque viris certantibus*. Von Rädern oder Zugrollen ist hier keine Rede, weil dieses im Anfang des Abschnittes bei *ima quæ sub pedibus erant, rotis interpositis* Quæritur, quid significant Suidæ verba: *ὄλοισι καὶ ἀρτήμασιν ἀνάψαντες*. Cetera enim non potest in hac disputatione esse momenti. *Ὀλοῖς* et *Ἀρτήματα* significant omnia, quæ dependent ab aliquo protrahatur, funes, catenæ. *Ὀλοῖσι καὶ ἄλκοντων* (vel *ἔλκοντων*) *πολλῶν, multis trahentibus attrahentibus*, a quo nihil differt Septimii *certantibus*. *Καὶ ἀρτήμασιν ἀνάψαντες* i. e. *catenis*), *postquam tales alligaverant, vel funibus*. Ita singula bene se habent, sed integri loci *synthesis* trahit, etiam ob repetitionem *ὄλοισι* — *ἐλλοῖσι*. hæc res non obstat, quo minus Suidæ verba et *sumpta* esse statuas; nam græcam Dictyris orationem hispidam fuisse, vel Malelæe declarat *explicatio*. cum Suidæ et Septimiani loci similitudo sit exigua. pro inter utrumque prorsus nihil convenit, si *scribis ὄλοισι πολλοῖς καὶ ἀρτήμασιν ἀνάψαντες, i. e. funibus (loris) et catenis alligatis*. Egregie Kusteri sustentatur prorsus simili loco Tryphiodori, qui *canit: τοὶ δὲ, βοεῖαις Ἀγσάμενοι σειρήσιν ἐπιπέταλοισιν, ἔλκον ὑπὲρ πεδίοιο θοῶν ἐπιβήτορα κτίων*. Utram scripturam genuinam iudices, Kusteri verior Septimius Dictyris narrationem ad verbum retulit, *omnium* iecturam frustra esse propositam manifestum est. *Septimii fidem saepius in dubium vocavimus, id quod hic facere cogimur*. Quid enim, quod Henricus Bruner. 81. fol. 142. ex Guidone, Dictyris sectatore, ita *„Jetzt gingen sie alle zusammen und geberdeten sich mit den Priestern, und führten ihr Ross und...*

manibus amplecti cupiebat. Quid vis? dixit femina. Desiderium me capit, ut una pernoctantes cum amore coniungamur, respondit Ulixes. Tum vero femina: infelix esset*** — Deficit hic (malum!) Codicis folium 163, in quo Ulixis mors enarrata erat.

XV. *Aeaeam insulam*) De qua Munck. ad Hygin. fab. 127. p. 194. et Dacer. ad h. l.

ad inquisitionem patris prof. Ithacam venit) Hygin. l. l. *Telegonus, Ulyssis et Circes filius, missus a matre, ut genitorem quaereret, tempestate in Ithacam est delatus.* Ex Telegonia Proclus: Τηλέγονος εἰς ζήτησιν τοῦ πατρὸς πλέων, ἀποβὰς εἰς τὴν Ἰθάκην.

summitas marinae turturis osse armabatur) De marina turture multa a veteribus memorantur. Τρυγῶν Graecis vocatur, et est ἰχθὺς θαλάσσιος, ἧς τὸ κέντρον δηλητήριον, ut ait Hesychius. *Trygon pestiferum est animal*, scribit Plin. IX. 48. *cui radius supra caudam eminentis admodum execrabilis est.* Multa de hac exitiali vi habet Oppian. Halieut. II. 480. ibique Rittershus. Cf. Philostr. Vit. Apollon. VI. p. 271. ibique Olear. Huius piscis radio cuspidem Telegoni fuisse armatum, praeter Dictyn ait Eustath. ad Hom. loc. Atque hoc κέντρον τρυγόνος (Schol. Hom. l. l.; Tzetz. ad Lyc. 795. 818.), κέντρον δυσαλθῆς ἔλλοπος Σαρδονικῆς (Lycophron Cass. 795.), ἀκάνθη θαλασσίας τρυγόνος (Parthen. Erot. 3.), ἀλχημῆ τῆς τρυγόνος (Philostr. l. l.), ἀκάνθη ποντίου βοσκήματος (Aeschyl. fragm.), interfectus est Ulixes. Ὀδυσσεὺς ἀκανθοπλήξ inscripsit tragoediam Sophocles.

per custodes agri — cohibitus) In Ithacam delatus, fame coatus agros depopulari coepit, ait Hygin. fab. 127. Oppian. Hal. II. 101. αὐτὰρ ὁ νῆσῳ αἰγιότῳ προσέκελεσ, καὶ οὐ μάτε πῶεα πέρθων πατρὸς ἐοῦ. Ex Telegonia Proclus: ἀποβὰς εἰς τὴν Ἰθάκην, τέμνει τὴν νῆσον.

cognito parentem esse) Scil. Ulysses et Telemachus ignari cum Telegono arma contulerant, scribit Hygin. l. l. Ex Telegonia Proclus: ἐκβοηθήσας δ' Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τοῦ παιδὸς ἀναιρεῖται. Τηλέγονος δὲ ἐπιγνούς τὴν ἀμαρτίαν κ. τ. λ.

senior iam provectaeque aetatis) Hom. l. l. γῆρας ὑπὸ λιπαρῶ. Aeschyl. fragm. πάλαιον δέριμα καὶ τριχοῦρές. Ceterum sunt,

qui istud mortis genus negent, Ulixemque senectute confectum morbo decessisse dicant; ut praeter Ptolem. Heph. IV. qui apud Circen senio confectum obiisse scribit, Lucianus *ἐν Τραγοποδάγρα*.

Ἰθάκης ἄνακτα Λαερτιάδην Ὀδυσσεύα

Ἐγὼ κατέπεφνον, οὐκ ἄκανθα τρυγόνος.

INDEX LATINITATIS.

A.

- A, a parte** II. 38 III. 11. **Ab, quod attinet ad** II. 42. **Ab, per** VI. 5. **A me, inde a me, ante me** II. 21.
- Abdicari a penatibus** III. 26.
- Abhorre exemplum rei** II. 23. 25.
- Abire consilio** II. 26.
- Ablata brachia, abscisa** V. 11.
- Ablativi plures iunguntur** I. 14.
- Ablat. absoluti intellectu verbo substantivo* I. 3. 14. IV. 1. cet.
- Ablat. absol. ante ubi* III. 5. n. cr. *De Ablat. absol. simuleto, dissimulato, credito, cognito, praenunciato, conspirato, praedicto vide s. h. vv. Ablat. intellectu facto* III. 12.
- Abnuere, pugnam prae lassitudine detrectare** III. 13. **negare** IV. 15.
- Abolitus amor** II. 34.
- Abscessus, secessio** V. 16. VI. 12.
- Absolutio cadaveris, restitutio, v. Praefat. p. 85.**
- Abstractio coniugis, raptus, v. Praefat. p. 38. cf. 55.**
- Abunde inventus** II. 26.
- Acceptus et gratus** I. 20. Gloss.
- Accersiri iubet** III. 20.
- Accipere, audire** II. 6. 10. 20. 24. cet. *Accipiant reges, in regnum recipiunt* VI. 2. *Acceptis epulis, sumtis cibis* V. 5. cf. I. 2. *Benigne acceptus, convivali sensu* VI. 6.
- Accitu Idomeni** VI. 4.
- Accitam venae** V. 6.
- Accurrere et occurrere** II. 16. n. cr. *Accusativus tertiae declinationis in a* VI. 5. n. cr. *Accus. in ea a Nom. in cus* I. 19. n. cr. *Accus. tert. declin. in en* I. 19. II. 48. VI. 6. n. cr. *Accus. pluralis tert. declin. in as* IV. 7. n. cr. *Accus. Graeci* II. 40. Gloss.
- Achaia, Graecia.** Prolog.
- Acies simplici forma** II. 32.
- Actitata, acta** V. 1.
- Ad, apud nomina urbium** I. 5. Gloss.
- Ad ea respondit** II. 5. 26. **Ad id tempus** II. 24. III. 23. **Ad multum diem** III. 13. **Ad finitimos, apud** III. 15. **Ad se, contra** III. 6.
- Addere aliquem adiumentum** III. 20.
- Adducere et advehere** II. 41. n. cr.
- Ademta fuga** IV. 9.
- Adhibere medicum** II. 10. **Adhib. voluntatem negotii** II. 48. **curam futuris** V. 3. **preces** V. 10. **secum aliquem, v. Praefat. p. 45.**
- Adhospitare sibi deum, v. Praefat. p. 43.**
- Adicere, iudicare** II. 35. n. cr.
- Adire ad** I. 6. n. cr. **Adire civitates, hostiliter tentare** II. 13.
- Aditus patrius, ad patrem** VI. 15.
- Adiunctae loco vites** II. 3. **Adiunctum esse cum aliquo, v. Praefat. p. 45.**
- Adiutores incepto** II. 10.
- Admiculo funis uti** II. 15.
- Admissum** II. 25. **Admissa** II. 20.
- Admovere naves littori** II. 1. 11. **terrae** II. 11. **sanctum sacris**

haerebat parvulus filius ab ubere abstractus et
 deiectum cecinit Lesches, et post eum poetae
 Quaest. p. 152 sq. De filiis Hectoris dicitur ad E-
 rimum Andromacham cum duobus filiis Thesaur.
 refert etiam Henric. c. 89. fol. 165.

ut quemque sors cont.) Quint. XIV. 29.

XIV. *super Palladio ingens certamen)* De
 eis de possidendo Palladio ex Dictye, primo
 hausere Malelas p. 138; Cedrenus p. 109; Henric.
 fol. 149 sq.; Suidas v. Πάλλάδιον. Antiquae
 omnes ob arma Achillis certatum fuisse tradunt
 sidium ex armorum iudicio adumbratum.

Aiace — expostulante) Funebribus laudibus
 norem institutis, Thetis arma filii fortissimo Grae-
 mio exposuit. Hom. Od. XI. 542.; Quint. V. 20.
 principes concessisse Aiace, praeter Ulixem et Diomedem
 quam invenio. In armorum iudicio solus Ulixem
 cis postulationem insurgit, et ob merita arma
 Tydiden postulasse negat Ovidius Met. XII. 622.
 utriusque recensionem fuse scripsit, Dictyem
 Malelas p. 138; in armorum iudicio Ovidius Met.

aditibus Ulixi) Agamemnon, Diomedes
 exercitus ab Ulixem, Neoptolemus cum suis ab Aiacem
 secundum Malel. p. 144. In armorum iudicio
 134. uterque competitor ad Idomenei, Nestoris et
 nis iudicium provocat; qui Nestoris consilio iudicium
 declinantes, captivos Troianos iudices constitunt
 Met. XII. 627. Agamemnon Graecos duces in
 considerare iubet, et arbitrium litis traicit in
 oculos.

interfici eam iusserat) Manum Helenae illam
 interventu prohibetur Veneris Virgil. Aen. II. 56.
 hoc tribuitur ap. Eurip. Troad. 860 sqq.; Quint.
 Pausan. V. 18. De servata Helena pluribus dicitur
 ad Aen. II. Exc. XII.

Ulixi Palladium tradunt) Scilicet Agamemnonem
 laus. Idem Ulixi Achillis arma adiudicant ap. Hyginum
 quod ap. Ovid. Met. XIII. 382. faciunt proceres
 ap. Philostr. Her. XI. 3. et Quint. V. 317. et

- re, gestare III. 14. Gloss. Animo haeret IV. 1. Animo ab aliquo discerni IV. 22. Animo deficere III. 22. Deficiente animo IV. 21. Animum recipere III. 22. Resumptis animis IV. 7. Animis omnibus II. 39. Animis atque armis paratus II. 39. Animi, *ira* II. 36. Animi *poetice pro* animus III. 21. Refectus animi V. 9.
- Annales belli Troi. *Prolog.*
 Annuere ad omnia II. 20.
 Antea amicus, *pristinus am.* II. 20. Gloss.
 Anteaedificialis Iupiter, v. Praefat. p. 40.
 Antecipare tempus II. 8.
 Ante conspectum alicuius, v. Praefat. p. 51.
 Anteposita civitati peninsula II. 45.
 Antiquissima amicitia, *maximi aestimanda* V. 1.
 Antistites divinae religionis I. 23. Vulcani II. 14.
 Anxius rebus, *ob res* I. 7. pernici, *ne in perniciem daretur* II. 31.
 Aperire rem, negotium III. 3.
 Apparatus classium I. 18. rerum divinarum V. 7.
 Appellans nomine hortatur III. 5.
 Appellunt venti navem ad locum I. 5. II. 1. Appulsus regno II. 5. scopolis VI. 1. Cretam VI. 3. ad Lotophagos VI. 5.
 Applicare terrae naves I. 4.
 Approbare conditionem II. 47.
 Apti dolori medicamina II. 6.
 Apud *apud nomina urbium* I. 5. Gloss. Apud naves, *in navibus* II. 6. Apud arma agere, esse, *in armis* II. 35. n. cr. et Gloss. Apud, *pro circa vel etiam* contra II. 12.
 Aratus aratio, v. Praefat. p. 39.
 Ardere studio belli I. 16.
 Armare milites in unum, v. Praefat. p. 46. Aliquem armare contra aliquem VI. 2. Numine armatus VI. 3. Armati atque instructi pro negotio II. 32. Gloss. Arreptis armis II. 1. 11. 37. cct.
- Ars sagittarum, v. Praefat. p. 41.
 Artus et arctus II. 25.
 Ascensionem properare I. 5.
 Aspergere purgamenta capiti III. 20.
 Aspernato certamine IV. 17.
 Asportare II. 51.
 Assolet sicut III. 16.
 Astans medius, procul I. 10. Gloss.
 Astruere aliquid *sermons* I. 6.
 At contra IV. 5.
 Atrocitas facti I. 4. Atrocitate rei motus II. 41.
 Attentari morbo, v. Praefat. p. 52.
 Attinere, *retinere* V. 2.
 Attollere favorem II. 52. Gloss.
 Attracta pedibus IV. 3.
Attractio. In adolendo quae sacra aris reddebantur V. 8.
 Attractus, us. V. 11.
 Auctor iniuriae I. 6. VI. 2. sceleris I. 19. interemti ducis III. 10. generis I. 9. nuntii II. 8. minus idoneus II. 23. audendi II. 42. et causa II. 7. in re II. 27. V. 2. Auctores optimi in decernendo II. 19. Auctor, *princeps* II. 23. 42.
 Auctus praeda II. 41. Aucto desiderio III. 2.
 Audendum nihil ultra ratus II. 45.
 Audentius resistere III. 8.
 Auferes me cum hoc exiguo spiritu III. 21.
 Aulida, ae I. 17 n. cr.
 Ausum facinus expletumque II. 45.
 Aut, *partim* II. 2.
 Auxiliares *scil. milites* II. 32. 35. cct.
 Auxillatum venire III. 15.
 Auxilium vitae implorare V. 13.
 Avens visere III. 12. Aventes dinoscere VI. 4.
 Aversio deorum IV. 18.
 Aversum hostem transigit IV. 11.
 Aversus et advers, *ibid.* n. cr.
 Avidi noscere III. 20.
 Avis aquila V. 7.

B.

- Bellare, *pugnare* II. 4. Gloss.
 Bellatrix genus III. 15.
 Bellum, *proelium, pugna* II. 4. 38. Gloss. Bellum instructe, v.

nium Graecorum iratus erat, testibus Malel. p. ric. c. 84. fol. 150; Quint. V. 487. Apud Sacer invitis Menelao et Agamemnone, apud Graeci Nestore monente Aiace[m] sepeliunt.

Aiacem cremat) Aiakis ossa cremata esse Quintus. Cap. 16. noster etiam narrat, funus Aiacum publice susceptum esse, cunctosque reges multo esse deposuisse. Duas igitur fabulas videtur. v. Welcker l. l. p. 74 sq. et 250.

in Rhoeteo sepeliendas) Quint. V. 655; Isid. 491; Antipater Sidon. in Brunck. Anal. T. II. p. ostendebatur monumentum et statua Aiakis, et conditum est Aeantium. Strab. XIII. p. 595; Solin. 40. 18; Plin. V. 30. Pyrrhum eius cineres conditos sepelivisse prope tumulum Achillis *σῆμα τοῦ Σίγγου*, ait Malelas p. 155.

clam Ismarum aufugit) Ventis Ulixem ab Egea delatum esse, ab Homero inde (Od. IX. 59.) postulat. Occultam Ulixis fugam nemo agnoscit praeterquam sequitur Malelas p. 144.

Palladium ap. Diomedem manet) Tradit Diomedes amico, ait Henricus, qui adiicit: Post Ulixis facta dissidentes duces Antenor reconciliavit, et hospitium coena ad se invitavit. Etiam in patriam suam Palaem cum duxit Diomedes. Malel. p. 155. In Italia Antenor dono dedit. Cedren. p. 111. extr.; Solin. 2. 14. Palaem Ilium in patriam rediens Diomedes cum per Phalerum appulisset, et Argivi, qui cum eo erant, tanquam hostilem populabundi excurrerent, nescientes nebras Atticum agrum esse, Demophoontem aiantem, ignorantem Argivorum eam classem esse, ad praesens hostes accurrisse, et aliquot interfectis Argivis Palaem eripuisse, domumque abiisse. Pausan. I. 28. Palaem quinta Cycli parte tradidit, Palladium, a Diomedes Troia ablatum, apud Demophoontem depositum fuisse Alexandr. Admon. p. 30. D. Sylb.

XVI. *quo servitium morte solveret*) Quia Polydori caedem expetens, Polymestorem dolo et timore

- Comparuit nusquam VI. 10.
 Compingere classem, v. Praefat. p. 45.
 Completa omnia luctu et gemitu III. 9. armis et cadaveribus IV. 7.
 Componere aciem, exercitum II. 32 Gloss. Componere proditio-
 nem IV. 22. insidias IV. 11.
 caedem V. 16. Composita in-
 ter se longe alia IV. 22. Com-
 posita classe V. 11. Naves in
 ordinem compositae II. 12. Com-
 positae naves omni instrumen-
 to, v. Praefat. p. 40 sq. Com-
 positus in armis III. 8. Ad
 evitandos ictus compositus III. 7.
 Comprehendere aliquem coma
 IV. 3.
 Conata, *passive* II. 37.
 Concedere, *cedere, morem gere-*
re III. 21 Gloss. Concedere victo-
 riam IV. 5.
 Concelebrare honorem regni I.
 23.
 Conciliare in se animos II. 30.
 Conciliatus sibi, *in gratiam re-*
ductus VI. 4.
 Concitus ira III. 3. Concito cur-
 ru III. 4. 15.
 Concurrens cum Deiphobo, *una*
accurrens II. 39.
 Condensata frontibus, v. Prae-
 fat. p. 44.
 Condere urnae ossa, reliquias IV.
 18 n. cr. tumulo, *Prolag.*
 Conditio naturae sexusque, *ab-*
undanter IV. 3. cf. II. 42 Gloss.
 Dilato conditionibus in tem-
 pus bello III. 1.
 Condolere IV. 13.
 Conducere consilium I. 6. scnes I.
 8. in unum II. 19.
 Conferti inter se II. 46.
 Confieri IV. 15.
 Configere destinatum III. 18.
 Confirmare sibi socium IV. 14.
 Confirmati inter se invicem II.
 11. Confirmatum ac verum fuit
 per mortales IV. 11. Pro con-
 firmato habere III. 16.
 Confirmator rerum IV. 11.
 Confixus equus et adfabrc com-
 pactus V. 11.
 Confluere ad locum I. 2. 4. Con-
 fluentibus in unum tot adver-
 sis IV. 8.
 Confure II. 22.
 Confusio aëris, v. Praefat. p. 38.
 Conglobat fors II. 46.
 Congregare in unum II. 6. Con-
 gregata armatorum manu II. 14.
 Coniugium, *coniux* V. 14. VI. 3.
 Coniunctio generis, *consanguini-*
tas I. 10. Coniunctio scelerata,
coitus VI. 14.
 Coniurare cum aliquo in militiam
 III. 25.
 Convivente Achille II. 33.
 Consanguinitas, *consanguinei* I. 3.
 Consenscere coepere venti I. 21.
 Consentire aliquid IV. 11.
 Consequens fuit II. 21.
 Consequi aliquem vulnere IV. 19.
 Consiliatum surgere III. 24.
 Consilium et concilium I. 6. 8 n.
 cr. Consilium habere II. 19
 Gloss. agere II. 48. dimittere
 I. 6 n. cr. Consilii particeps
 I. 20. expers II. 15. Consilium
 de re inire, habere II. 15. 19.
 A recto consilio praepedire I.
 10. Consilio et armis pollere
 II. 35.
 Conspirato inter se VI. 3.
 Consternatus nuntio II. 24. per
 dolorem V. 9. interitu Achillis
 IV. 13. Consternatae vocibus
 aves III. 16. Consternatum de-
 iicere II. 43.
 Constructio. *Uni verba iungun-*
tur Accus. cum Praepos. et Sus-
pinum; Infinit. et Accus. I. 4
Gloss. Coniunctiv. et Infinit.
III. 14. Dativ. et Accus. cum
Praepos. I. 11. Constructiones
turbatas II. 11. 12.
 Consularis, *scil. legatus*, Prolog.
 Consulere in commune II. 48. V.
 16. in medium V. 2. in rem
 alicuius II. 26. Male consulta
 II. 21. IV. 22. V. 6.
 Consultor militum I. 23. pessi-
 mus II. 8.
 Consumta oratione, consumtis
 verbis II. 5 Gloss. Consumta
 anno II. 9.
 Contagio infausti ominis III. 25.
 huiusce exempli II. 22.

Ἄδ' ἐγὼ ἃ τλάμων Ἄρετὰ παρὰ τῆς κτῆ
 Αἴαντος τύμβῳ, κειραμένα πλοκάμους,
 θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβαρημένα, οὐκ Ἄρ-
 ἃ δολόφρων Ἄπᾶτα κρείσσον ἐμοῦ κίρκου.

In Brunck. Anal. T. I. p. 178. legitur: θυμὸν ἐ-
 βεβολημένα, ὡς παρ' Ἀχαιοῖς. Rectius videtur
 cobsius ad Tzetzem, si quidem respicis ad simi-
 patri Sidonii in eundem Aiaceum epigramma in Bru-
 T. II. p. 23 sq.

Σῆμα παρ' Αἰάντειον ἐπὶ Ροιτηῶσιν ἀπαί;
 θυμοβαρῆς Ἄρετὰ μύρομαι ἔζομένα,
 ἀπλόκαμος, πινθέσσα, διὰ κρίσιν ὅτι Πίαι;
 οὐκ Ἄρετὰ νικῆν ἔλλαχεν, ἀλλὰ Δόλος.

deturbati expulsi que ab ducibus) Adumbrat
 immutatum ex Hom. Od. III. 156. ubi Minerva
 Agamemnonem et Menelaum excitat. Menelaus
 eos una redire cum iuberet, Agamemnon populum
 tinere, facturus sacras hecatombas ad Minervae in-
 dam. Qui cum asperis dictis altercarentur, Graeci
 clamore insurrexerunt: quo factum, ut pars ex
 navigaret, pars apud Agamemnonem remaneret.
 secutus hoc dissidium pluribus celebraverat Augu-
 nius in Nostis.

Aeantides Glauca genitus) Notus Eurysaces,
 Tecmessa filius; ignotus *Aeantides* i. e. Aiakis filius
 las p. 167. dicit: Aeantidem esse Aiakis ex Glauca
 uxore, filium; Eurysacem ex Tecmessa. Philaeus
 sacen, Aiakis filios, nominat Plutarch. Solon. c. 11.
 rum Stephan. Byz. s. v.; Philaean Herodot. V.
 Pherecydes teste Didymo apud Marcellinum de
 vita, in Pherecyd. fragm. p. 84. ed. Sturz. Glauca
 erat Cycni, de qua lib. II. 13. Glaucam, Telemachum
 rem, Aiakis novercam, novit Diodor. Sic. IV. 10.

XVII. *hiems quae ingruerat) Igitur ante hanc*
 pta Troia est, et Graeci in patriam reversi. Menelaus
 captam Troiam tradit Tzetzes posth. 704; hieme Graeci
 diisse Dio Chrysost. p. 358. Vol. I. et Henric. c. 8.
 undecimo vere Troiam reliquisse Propert. III. 9.

- Defendere adversus ll. 34. Def. a, tutari contra IV. 6.
- Defensare ll. 1. IV. 20. Se def. moenibus IV. 20.
- Defetigatus ll. 21.
- Deficiente animo, vid. v. animus.
- Definire et diffinire IV. 19.
- Deflere, fletus l. 5. ll. 9 Gloss.
- Deformatus lacrimis ll. 11. multiplici modo ll. 20.
- Degere cum aliquo ll. 28. 33.
- Degredi navibus et egredi ll. 11.
- Dehonestamenti per universa genera ll. 10.
- Dehonestari insigni iniuria ll. 51.
- Deicere, deicere ll. 19. Deicit consternatum, verbum proprium de victis ll. 43.
- Delapsus Phoenicem, navigans l. 5.
- Deliberare, dubitare l. 22.
- Deligere et diligere ll. 12.
- Delutare, amovere lutum, v. Praefat. p. 46.
- Demum, denique ll. 26.
- Densatis frontibus ll. 38.
- Denubere, nubere l. 1. Denubere in alicuius domum VI. 3.
- Deperire amore VI. 5.
- Deponere aliquem puteo ll. 15. comam tumulo V. 16 n. cr.
- Depraedati, passive ll. 16.
- Deprecari, precari ll. 6. precare ut accipias ll. 21. adhibita prece amoliri, ibid.
- Depressa aerumnis civitas V. 2.
- Deserere bellum, desistere a bello gerendo, v. Praefat. p. 43.
- Deserere, im Stiche lassen ll. 34.
- Deservire, ministrare ad mensam, v. Praefat. p. 46.
- Desideratus ad suos reditus V. 4.
- Designare nomen litteris l. 16.
- Desinere pernoctando humi ll. 14.
- Desolati ordines IV. 9.
- Despectare muris ll. 13. super murum ll. 20.
- Desperatio effugii salutisque ll. 17. Postrema desp. et amentia, desperatum facinus IV. 3.
- Despicere et contemnere, iuxta posita V. 6.
- Despondere in matrimonium VI. 4.
- Desponsatus et desponsus l. 20. VI. 13.
- Destinare animo nuptias l. 7. duces l. 16.
- Destinata ferire ll. 1. Destinatam configere ll. 18.
- Desuper ex muris ll. 16. Alios invadere desuper ll. 6. Impositum desuper cadaver ll. 12.
- Destruere desuper muros V. 11.
- Detentus circa rem ll. 12.
- Deterrere, seq. Infinitivo IV. 10. terrere IV. 20.
- Detrahere, trahere de loco in locum IV. 3.
- Detrimentum militum, strages l. 21. ll. 3.
- Detrudere hostem navibus ll. 43 n. cr.
- Devenire in manus ll. 37.
- Dicitur sequente Accus. cum infinit. ll. 14.
- Dicta gestaques V. 8 Gloss.
- Difficultas saxorum VI. 8.
- Diffidens rebus suis deditioem occoept ll. 18.
- Dignoscere, cognoscere V. 1 Gloss.
- Dignum est, par est V. 6. Nihil dignum doloris IV. 15. Nihil dignum ad memoriam nominis l. 1.
- Dilacerari in auxilia conducta V. 6.
- Dilectu nullo V. 11 n. cr.
- Dimittere (dirimere) consilium I. 6.
- Dinoscere ll. 23 Gloss.
- Dirimit nox proclium ll. 32.
- Discedere (descendere) in partes VI. 3.
- Discerni animo ab aliquo IV. 22.
- Discessus ad deos, secessio l. 14.
- Discutere desidia. Epist.
- Dispallantur, passive VI. 1.
- Dispar sonus vocis ll. 35.
- Dispartire et dispartire l. 15 n. cr.
- Dispergitur morbus per homines ll. 30.
- Disseminata fama l. 12 Gloss.
- Dissentio animorum VI. 3.
- Disserere et differre l. 3.
- Dissimulatio l. 23.
- Dissolvere fidem V. 10. muros V. 11. Dissolvi membris ll. 22. vulneribus IV. 11.
- Distribuere exercitus per cornua ll. 12.

Heleno futura cum cognovisset, Sicaniam inde met. Met. XIII. 711; Dionys. Hal. I. p. 40. Sylb. Apolloniam Corcyram veteres ignorant omnes. Certe nullam esse inveniunt testimonium, nullumque attulit Heynius, et erroribus prolixè agit ad Virgil. Aen. III. Exc. I. Forte intelligit Dictys Corcyram, quae Epiro opposita est, confundens hanc insulam cum alia nominis; quam quidem confusionem etiam in aliis reprehendere viri docti. v. Kanne ad Coron. I. 71 et 75. Erant scilicet duae *Κόρκυραι*, ait Dionys. Perieg. p. 70. Steph. ἡ τε *Φαιακίς*, καὶ κόλπω, ἡ καὶ *Φαιακία* καλουμένη, καὶ *Σχερία*, νον, καὶ Ἄργος. ἡτέρα δὲ *Κέρκυρα* ἐντὸς τοῦ τοῦ ὅ μάλιστα λεγομένη *Κόρκυρα*, καὶ ἡ *Μίλιαν*. Cf. Schol. Apollon. Argon. IV. 983. Utram identificaverit Dictys, illamne, quae ad Acrocerania iacet, an quae prope Pharum est; quod insula nominat, eo antiquitatem, quam iactat, suo ipse fellit. Nam Corcyrae nomen longe post Troianus his insulis positum. v. Perizon. Diss. §. I. terea in Corcyra Melaena urbs Corcyra non a Dictys tradit, sed a Cnidiis condita est, claris Strab. VII. p. 218. et Plin. III. 26. Nonnulla testimonia, a quibus in Macedonia urbem suam tam Aeneas condidisse fertur, forte eversurus, et veritatem docturus, suam civitatem in Corcyra ritus autem geographiae coloniarumque deductus in magnum errorem abreptus est. Regnasse Aeneas quod tempus in urbe Corcyra, posteaque Italiae ex Dictye narrat Ios. Iscan. VI. 891. *Aeneas — cas exsul dclabitur undas. Hinc urbi Corcyrae struxerat ipse, Nomen, et exiguo regnat contentus manis olim praemissus moenibus auctor.* Nihil istud in voce *novae*. Explica: ab hoc itinere *novae* ipse struxerat Aeneas, obvenit nomen Corcyrae, nea in illa insula nova urbs condita est, quae Corcyram.

Antenorem regno potitum) Antenorem in In

- sectus III. 13. Ex alio latere, in III. 13. Ex navium numero, pro II. 6. Ex eo, ex quo, ex qua re V. 15 Gloss.
- Exagere, *exigere* V. 17.
- Excidere manus, hostiam in partes I. 15. Gloss. Excidere urbem III. 16.
- Excidere consilio I. 4.
- Excipere praedae II. 13. ex praeda II. 19. Certantibus Ajax victor excipitur III. 19. Agamemnon Menelaum excipit, *scil. sortitioni* IV. 6.
- Excussus comis pulvis III. 25.
- Exemit eos fuga bello IV. 3.
- Exemplum facinoris I. 7. III. 1. admissi II. 25. impietatis II. 22. intercedendi II. 26. pessimum II. 40. III. 11. Exemplo strenuissimi cuiusque II. 38.
- Exercere, *scil. se* III. 1. discordias II. 7.
- Exercitium militare III. 1.
- Exertius disserere, v. Praef. p. 51.
- Exhaustus navigio II. 4.
- Exhibere epulas I. 2. amorem, vid. s. h. v. sacrificium II. 14. immolationem II. 28. sacra VI. 5. Exhibeo me poenae mortis III. 21.
- Exigere poenas V. 6. vindictam V. 15.
- Exitus, *mors* II. 24. Exitus mortis IV. 15. vitae VI. 15.
- Exoculari IV. 11. V. 10.
- Expedit arma III. 9. Expedito negotio II. 8.
- Expers clade II. 4. munificentiae regis II. 6. consilii II. 15.
- Expetere poenas sacrilegii I. 19. ultionem mortis II. 3. poenas sanguine II. 30.
- Explicationi inserviunt verba* II. 2. 41 Gloss.
- Explicitis tentoris II. 45. ut Exposcebat res IV. 13. Quae militia exposcebat III. 1.
- Expostulare invicem industriae meritis V. 14. in munus sibi quid V. 14.
- Exsangues atque exterriti improvisu tumultu II. 42.
- Excindere et excidere urbem II. 16 n. cr.
- Exsecare aures, hostiam in partes I. 15 Gloss. Nervis exsecia III. 7.
- Expectantes alienam sententiam II. 23.
- Extractio operum I. 2.
- Exstruere sepulchrum IV. 15.
- Exsulandum esse Antimachum discernitur V. 4.
- Exsurgendi curam omittere IV. 8.
- Extollere seditionem, v. Praefat. p. 47. laudibus III. 9.
- Extorquere aliquid per vim II. 22.
- Extrema metuere II. 29. omnia experiri II. 31.

F.

- Fabrefactum ligno V. 5. 9.
- Fabricantur naves I. 16.
- Fabricator operis V. 11.
- Facere fugam IV. 3. 9. Quae pro se facturi essent IV. 4. Facere enumerationem II. 50. sui commemorationem V. 4. Naves ascendere facit I. 4.
- Facies decora I. 14. foeda II. 46. civitatis obducta III. 16. maris I. 23. Faciem horrendam belli praebere IV. 4.
- Facta gestaque, v. Praef. p. 54.
- Facta fortia et fortia facta II. 25 Gloss.
- Facultas opum regni que I. 17.
- Famosa periuria IV. 22.
- Fata proferre, *vitam prolongare* I. 4.
- Fatigari necessariorum penuria I. 17. Lues multa millia fatigat I. 19. Corporibus fatigatis pestifera aegritudine II. 30. Qui antea fatigabantur, relaxari II. 33. Fatigatum navigio somnoque iacere VI. 9.
- Fatur iram I. 19.
- Fave coeptis. *Epist.*
- Favorem attollere II. 52. III. 18.
- Ferire, *occidere* IV. 12. destinata III. 1. inter se acies IV. 9.
- Ferre ad coelum IV. 1. 8. 14. Non feram me morari V. 2. Fructum misericordiae tulit V. 2. Ut sermo hominum ferebatur VI. 13. Fertur, *sequentes Accus. cum. Inf.* IV. 21.

OBSERVATIONES HISTORIÆ

IN

LIBRUM SEXTUM.

I. *secundante vento*) Hom. Od. III. 158; Quæ
Fausta fuit navigatio per quatuor dies, quæ
pesta, ait Henricus c. 86. fol. 154. — *ad Aegæum*
Recte distinguit partes maris, quod est inter
rem et Græciam, partemque occidentalem nomi-
gai nuncupat. Cf. Strab. VII. p. 223; Eustath.
Perieg. 131. p. 22. Steph. — *saeviente mari* —
Græcorum prope Euboeam naufragium admodum
est, Cf. Hom. Od. I. 326. III. 134. IV. 495: *Αἴαντος*
in Nostis; Aeschyl. Agam. 650; Eurip. Troad.
Aen. I. 39; Ovid. Met. XIV. 469; Quint. XIV
missa a Minerva tempestas ob Aiæcis Oilei commi-
sandram facinus, Cf. Fuchs Quaest. p. 160 sq. —
officiis) Quint. XIV. 497 sq.

rex Locrorum Aiæx) Aiæcem ad Gyras pro-
Neptunus servavitque e mari: effugit mortem, i-
va, ni impium verbum protulisset. In eam
tem, se vel invitis diis effugere fluctus, Neptunus
abscissum iaculatus est, quo Aiæx iterum in mari
periit, Hom. Od. IV. 499. Aiæcis fata post Homerum
Augias Troezenius, et fuscæ persequitur Quint.
Αἴας Λόκρος inscripsit tragoediam Sophocles, v.
log. p. 441.

Grassatur pestis per pecora I. 19. II. 30.

Gratiam sequi V. 15. Ob acceptam gratiam II. 10. Propter gratiam I. 20. Magnâ sui gratiâ II. 12. Eâ gratiâ II. 8. Cum gratia II. 25. IV. 22. In gratiam II. 13. 23. III. 27. V. 2. Neque pretio neque gratia iudici quivit I. 18.

Gratulari cum fortuna VI. 15. interventa pacis V. 10.

Gratulatio et laetitia II. 6. IV. 14.

Gravati vulneribus II. 43.

Grave est. V. 2.

H.

Habere, *habitare* IV. 15. *Graec. ἀγαθῶν* I. 10. senatum V. 4. aliquem inter duces II. 2. largiter magnificeque I. 2. liberally II. 47. aequum animum, vid. v. anim. Magnus et clarus habebatur I. 6.

Habitus regni III. 16.

Haesitatione et metu diversus agebatur I. 21.

Hercules, *hercle* II. 26.

Hibernum, *scil. tempus* III. 4 n. cr.

Hieratum discedere II. 7.

Hinc-hinc IV. 1. Hinc inde III. 8 n. cr.

Hisdem diebus II. 42. III. 1.

in Hodiernum, *scil. diem*, vid. Praefat. p. 51.

Homines Graeci V. 2.

Honesta mors IV. 13.

Hortatu Hecubae I. 9. Eurypyll IV. 17.

Hortatur sedere II. 50. in hostem pugnare III. 5.

Hospitalis vir I. 6.

Humana atque divina omnia II. 13. Humanarum rerum necessitas I. 23.

Humi ponere III. 8. Humo erigere III. 11.

I.

Iacit regulos canibus dilaniandos III. 14. IV. 3.

Iactari animo III. 3. doloribus II. 6.

Iactatione animi saucius III. 3.

intra lactum teli venire II. 40.

III. 4. IV. 5.

Iam iamque II. 26. 39.

Ibi, *apud eum* V. 5.

Ictu geminato IV. 11.

Ignarus, *ignotus* II. 37.

Igni plurimo pernoctant III. 12.

Ignoratum sibi esse IV. 15.

Imbellus, vid. Praefat. p. 39.

Immissus a Telemacho iuvenis VI. 15.

in Immensum editus equus V. 11.

Immodice afflictari II. 5.

Impatientia morum I. 14.

Impendere in aliquem curas et vigiliis III. 21.

Imperator Echinadibus III. 10.

Imperfecto negotio, *infecto* I. 11 Gloss

Imperfectum Coniunctivi loco Plusquamperfecti II. 36 Gloss. *Imp. Coni. loco Praesentis* I. 8 Gloss.

Imp. Indicativi, ubi alii Praes. III. 20 Gloss.

Imperia exsequi II. 38. servare II. 46.

Impigre resurgens II. 3. satis IV. 5. interficit IV. 17.

Imponere medicamina II. 6. Imponere, *praepondere, praeficere* IV. 4. 15. 22. VI. 23.

Importare bellum, v. Praefat. p. 44.

Impossibilia postulare V. 6.

Imprecari omnia in exercitum V. 16.

Impressa vulnera III. 11.

Imprudens religionis, *ignarus* I. 19.

In, *promiscus quarto et sexto casu iungitur*: Amor in exercitum, *in exercitu* II. 15. in conspectu venerat I. 10. in medio progressus III. 5. in campis producere III. 4. in flumine praecipitant III. 14. in honore ducum VI. 10. In, *in causa, quod attinet ad*: Re-

pulsa in Polyxena III. 5. insolentiae in Patroclo III. 14. miseratio in Priamo III. 20. In quis, *inter quos* V. 10 cct. In eum diem, *usque ad* II. 49. In

helfen, wenn wir *Gyradibus* lesen dürften: aber *ras*, noch *Γυράς* kommt irgendwo vor, sondern *γαί πέτραι*: vgl. noch Philostr. I. c. II. 16. wird man aber hier an das Euboeische Vorgebirge *reus* erinnert, von welchem die *Γυραι* nur als Besetzung erscheinen, und welches wegen seiner Schiffende ebenso gefürchtet als berühmt war: p. 686. C. ed. Bourdelot. Bei diesen Umständen wird wir es fast nicht einmal für eine Abweichung zu halten, wenn bei diesem Schiffbruch nicht *γαί*, sondern das in späterer Zeit weit bekannt gewordene *Kaphareus* genannt wird, und in der That selbe in dieser Fabel in einigen der unsrigen ganz in denselben Beziehungen ausdrücklich angeführt. Ammian. Marcell. 8. *Caphareus Euboicus scopulus, ubi Nauplius inter classem concidit Argivam*. Ein Scholion von Philostr. Vit. Apoll. I. 24. angeführt: οὗτος ἐστὶν ἀκρωτήριον τῆς Εὐβοίας, ξυλοφάγος τῶν ἐπιπλεόντων φηρέων δὲ διὰ τὰς τῶν ἀνέμων ἀντιπλοίας, παρ' ἧς ὁ σημαίνει τὸ πνεῦμα. ὅπου καὶ ὁ Ναύπλιος πλοῦς ἐνάψας ἔσφηλε τὸ πνεῦμα (πλεῦμα)? Ausführlicher die beiden Mythographen in Müller's Mythol. T. III. p. 52. 370. Doch wozu diese spätere Erklärung? Dasselbe Zeugniß gab schon Virgil. Aeneid. II. 125. die Erklärung des Servius selbst den Worten dieser Stelle ähnlich ist. Weiter Valerius Maximus I. 1. 1. 1. 1. 1. Ovidius u. a. Darauf bezieht sich auch Propertius stomos Orat. VII. p. 231. ed. Reiske: βλέπων κροῦ δέδοικα, ὥσπερ, οἶμαι, τὸν Ναύπλιον ἐπὶ τῆς Καφηρέως ἤκοντα. καὶ γὰρ οἶμαι πυρσεύειν ἀπὸ τῶν ἀκρῶν πλέουσι, ὅπως ἐκπίπτωσι εἰς τὰς πέτρας. In diesem kann wohl kaum mehr ein Zweifel sein, man *Capharidibus scopulis* lesen müsse, ganz wie in Virgil. Oet. 802. *petrae Capharides* sagt. Ammian. Marcell. I. c. steht *Καφηρηίδες*. Scholion, quod confertur celeberrimus, sic orditur: *Χοιράδες πέτραι παρὰ τὸν ποταμὸν, αἳ καὶ Συμπληγάδες λέγονται. Συμπληγάδες vocantur Συνορμάδες, ab aliis Πλαγκταί; verum*

- Inter se, superflua verba* V. 14 Gloss.
 Intercedit cum aliquo pactum II. 20.
 Intercessus, *intercessio* V. 14. VI. 4. 9. 10.
 Intercipere ictum VI. 15. matrimonium V. 12.
 Interea dum III. 22.
 Interesse epulis V. 1. convivio V. 7. spectaculo V. 12.
 Interiaciens memoriam I. 6.
 Intermitti, *excludi* II. 36.
 ad Internecionem pervenire I. 6.
 Interpositae pedibus rotae V. 11.
 Interposita iurisiurandi religione I. 12 et *alibi*.
 Interventus procerum I. 8. pacis V. 10. hiemis V. 17.
 Invadit lues I. 19.
 Invalidus virium VI. 15.
 Invigilare summa ope V. 15.
 Invitare inter se II. 52. Invitari cibo III. 25.
 Invocare deos adiutores II. 10.
 Iolcius VI. 8 n. cr.
 Ira percitus I. 11. concitus III. 3. derelictae domus, *ob domum* V. 4.
 Iracunde atrox II. 26.
 Irrumpere consilium I. 8. conventum II. 24.
 Irruunt adversa hominibus III. 26.
 Ita ut res est II. 25. Ita composita re disceditur V. 4 Gloss.
 Atque ita I. 15 n. cr.
 Iter maris IV. 16.
 Iubet militibus, ut II. 35.
 Iuge certamen II. 4. Iugis pax II. 6.
 Iugis duxit, *de montibus* IV. 4.
 Ius regni et potestas V. 16. Neque fidei ius II. 25.
 Iusta funeri peragere IV. 13. Iusta persolvere VI. 13. facere IV. 8. V. 16.
 Iuxta Priamum, *in, apud Priam*. III. 22. Dolor iuxta amissionem IV. 15.
- L.
- Labens (labans) patria III. 25.
 Laborum monumenta II. 5. facinora II. 19. et industriae documenta II. 19. Labor vigilia-rum III. 13.
 Lacedaemona, ae I. 5 n. cr.
 Lacerare contumellis II. 29. maledictis V. 15.
 Lacessere certamine IV. 19 Gloss. ad bellandum IV. 9.
 Laetitia et gratulatio II. 46. IV. 14.
 Laetus re IV. 16. 20.
 Lamentabilis fletus III. 22.
 Lapsus non desiderio sed ira II. 49.
 Latera et cornua, *synonyma* II. 12.
 Legatus pacis IV. 22. Viri legati V. 10.
 Lenire iram, animum, odium I. 19 Gloss.
 Levamen sollicitudinis III. 23.
 Lex concessa, *conditio* IV. 15.
 Libens mandata efficit II. 52.
 Liberatum ex acie corpus II. 41.
 Liberato gladio V. 11 n. cr.
 Liberum est II. 30. Liberum ab hostibus tempus II. 12. Libera potestas faciendi II. 5.
 Libidinem habere et desiderium in femina V. 15.
 Librato (liberato) gladio IV. 11.
 Lictores II. 33. 49.
 Loca et imperia I. 12.
 Locat exstruendum sepulchrum IV. 15.
 Locum amittere II. 43. capere II. 46. vulnere invenire II. 40. vulnere quaerere III. 6. busto dimetiri III. 12. In loco, *in eo loco* I. 5 Gloss.
 Lounge, *procul*: subducta haud longe acie II. 41.
 Lora dare equis III. 15.
 Lotus, *lautus* III. 25.
 Luctus moestus II. 9. filiorum, *ob filios* III. 21.
 Ludis solitum certamen celebrare III. 17.
 Luere delicta II. 13. poenas II. 27. 39. 41 cet.
 Lues invadit I. 19. sedata I. 22.
 Lugubri veste tectus III. 20.
 Lumen, *scil. diei* I. 21.
 Lux. Lucis principio II. 45. III. 12. 20. IV. 6. initio V. 4 cet.
 Cum luce simul, vid. v. simul. In luce belli interfici,

vulgata sunt omnia. v. Meurs. Cypr. I. 20. In
in Cypro regnabant usque ad Euagoram, qui
ultimus erat. Cf. Pausan. II. 4.

Mnestheus — recipitur) Occisum Mnestheum
fuisse refert Plutarch. Thes. 35; Troia capta
mantem navigasse, Melum autem cum venisset,
lae imperium occupasse, rege Polyanacte defuncto
ad Lyc. 911; in Melo mortuum esse, et De-
regnum Athenarum recepisse, Euseb. Chron.
patriam reversum, a Thesei filiis expulsus
se, Schol. ad Thucyd. I. 12. — Clymenam
filiam, ut hic loci scribitur, nullo veterum testi-
tur. Affinem eam Aethrae et Menelao fuisse, in
divimus, ubi vide.

Demophoon — foris manent) At Thesei
ptam Troiam regnum recepisse testatur Plutarch.
Euseb. I. 1.); in cuius sententiam conspirant Pa-
cuius verba descripsimus ad lib. V. 15, Tzetzes
us, qui sub Demophoonte Orestem iudicatum
audiemus ad c. 4, atque Schol. Thucyd. I. 1.
Quaest. p. 188.

Oeneum) Oeneum, regem Calydonis in Achaia
ab Agrii filiis expulsus, Diomedis auxilium
atque ab eo, exercitu Argis ducto, filiiisque
fectis aut fugatis, vindicatum esse, pluribus
san. II. 25. et Apollod. I. 8. 6. Verum gesta haec
icum bellum, diserte dicit Apollodorus. Cf. Feil.
p. 163.

receptus est) Immo expulsus Italiam
omnes veteres constat. Henricus c. 87. narra-
stigante Diomedem ab Aegialea patria expulsus
ab Aenea Troiam vocatum esse, ut Troianos
morum invasiones tueretur (fol. 157.): quod
eventu fecisset, Aegialeam, metuentem ne
copiis ipsam odoriretur vindictamque sumeret,
rogasse, ut secure domum rediret. Quo nuntio
triam repetivisse Diomedem et magno honore a
ceptum (fol. 158.).

modestiaque ll. 21. More ingenii humani ll. 15. militiae ll. 36. belli V. 13. pessimo ll. 40. Ill. 10. Ex more sententiae dicuntur I. 8. Spectaculum dignum moribus, *factis* IV. 3. Motus coeli, vid. Praefat. p. 38. Quo motus facilius foret V. 11. Multa, *scil. loca*, Prolog. et ll. 41. Multimodis VI. 2. 4. Multum fatigatus, *valde* VI. 8. Ad multum dicm ll. 13. Munia militiae I. 16. hiemis disponere ll. 41. Muri instar se opponere hostibus ll. 3. Mutata Phrygia veste, *sumta* VI. 9. Mutatio aëris I. 19. animorum ll. 42. cf. ll. 3.

N.

Nacti ventos ll. 10. Naturae finis ll. 26. Natus libidini ll. 22. Nauticus apparatus I. 18. Navigium, *navigatio*, v. Praefat. p. 33 sq. Ne-an, *sibi respondentem* I. 19. Gloss. Barbarine Graecine ll. 23. Ne, *ne-quidem* ll. 9. Nec, *non* ll. 15. Necdum, *nondum* V. 5. Necessaria cibi I. 17-23. Necessitas humanarum rerum I. 23. Negabatur visus esse Orestes VI. 13. *Negatio duplex non affirmans, sed negans* IV. 18. Negligere quae dicuntur ll. 1. Negotium virile ll. 22. gerere ll. 20, ll. 3, datum est I. 21. praesens ll. 3. Neg. *res* I. 4. Gloss. Neque- et ll. 25. Gloss. Neque aut IV. 22. Neque, *et ne* ll. 12. Neque nequisse IV. 18. Neque *explicans* IV. 4. Nequitum est impetrari ll. 21. Nereida, ae VI. 7. Nervis exsectis ll. 7. *Neutra pluralia sequente Genitivo* I. 17. Gloss. Nixi genibus ll. 13. Nomen Troianum, *Troiani* V. 13. Nomine publico VI. 11. omni-

um ll. 48. ingenti virtutis atque corporis I. 13. *Nominativus, ubi expectes Accusativum*, Epist. Non, *nonne* V. 2. Noscere et cognoscere ll. 37 n. cr. Notus, *qui novit* VI. 7. Novum poenae genus ll. 15. Nubilo tegi I. 21. Numerare et enumerare IV. 16. Nudatum scuto iugulum IV. 6. Nullo, *scil. loco* IV. 1 n. cr. Numen et nomen ll. 28. Nunc-modo, nunc-rursus I. 10. Gloss. Nuntiatum mitti ll. 23. 27. Nuntii auctor ll. 8. Nutat acies ll. 8.

O.

Ob et ad I. 16. V. 13. Ob, *secundum, pro* I. 18. Gloss. Et ob id I. 20. 21. 23. ll. 2. 8. 11. cet. Obducta facies civitatis ll. 16. Oblatione opum, vid. Praefat. p. 50. Obligato nixu ll. 19. Obsequiis amicitiae carus ll. 34. Obsidet animos desiderium ll. 23. Obaitus luctu ll. 9. Obtentu tali ll. 2. Obterere et subterere ll. 6. Obviam properare malo I. 19. Obviam ire sententis ll. 29. Obvolvi genibus, v. Praefat. p. 45. Occoeptit ll. 7. et *saepius*. Occupatus circa rem, vid. v. circa. Occurrere et *accurrere* ll. 16. ll. 4. Oenotropae I. 23. Offensam metuere ll. 14. contra- here ll. 36. Offerre laetitiam, *creare* ll. 6. Officium lugendi IV. 1. Officia nautarum turbata VI. 1. Officia viri exsequi VI. 3. Officina belli ll. 16. Omina infausta V. 16. Omina et omnia, *ibid.* Omittere coeptum I. 21. apparatus ll. 6. omnia I. 22. ll. 46.

Conon Narrat. 8. Ab hoc Amyclaeo gubernatore
 Canopus, quae urbs centum et viginti stadiis
 abest. Strab. XVII. 551; Eustath. ad Dion.
 Scribi *Canopus* et *Canobus* ibidem docet En-
 multa — *molitur*) Menelai scil. et Tyndar-
 Orestes in concione, qua causam diceret, a
 parte lapidationis damnatus erat, ut dixi ad
titudine popul. prohibitus) Hygin. fab. 119. (
reus cum accusaret, Oresti a Megarensibus ju-
 In Euripidis Or. Pyladis amici consilio atque
 Orestes mortem effugit.

Erigona — laqueo interiit) Malel. p. 168;
 mol. M. v. *Αλώρα*. Sed Cynaethon apud Paus-
 Tzetzes ad Lyc. 1374. referunt, Orestem Erig-
 mnestrae et Aegisthi filiam, uxorem duxisse et
 lum genuisse.

Mnestheus liberatum Orestem parricidii crim-
 Dictyis, a Septimio nimis contracti, narratio
 Malelas p. 170 sqq. qui peracta fabula adiicit:
ἐν τῇ ἕκτῃ αὐτοῦ ῥαψωδίᾳ ἐξέθρο. Constanti-
 ut Dictys Mnestheo iudice, quem cap. 2. in
 narum receptum dixit, Orestem in Areopago ob-
 beret. Sed hoc contra historiae fidem est; ex
 lios Troia capta Athenarum imperium recep-
 docuimus. Rectius igitur sub rege Demophoon-
 dicium factum tradidere Eusebius, Athenaeus,
 Vid. Meurs. de Areopag. c. 10. et de Regn. A-
 c. 8. — *purgatumque — cunctis remediis, quae*) Pl-
 dubio persecutus erat Dictys, quae tangit pau-
 171: *οἱ ἱερεῖς ἀγνούσαντες τὸν Ὀρέστην καὶ ἄ-
 τες, ἐξιλεώσαντο αὐτὸν τοῦ μητροφόνου φόρου.* E-
 te remedia extulit iis, quae intelliguntur loco
 31. — Insaniam Orestis pervulgatamque apud
 ricam profectionem, qua insania deponeretur,
 praeteriisse Dictyn, veri simile est ex Malela
 qui rem fuse tractant.

Hermionam in matrim. Oresti despondit)
 Troianum Hermionen Oresti desponderat: postea

Quietum abire, discedere, *cubitum*, v. Praefat. p. 47.
 Quis, *quibus, centes*.
 Quisque, *quicunque* II. 14. *sequenti verbo plur. numero*.
 Ibid. not. cr. Singuli quisque I. 1. *Elliptice ponitur* III. 4 Gloss.
 Quo ne, ne IV. 11. Quo et qua III. 12.
 Quod, quoad, cui III. 26 n. cr. Quod, *ex eo quod* V. 6.
 Quoiquam V. 8 n. cr.
 Quondam amicus II. 20 Gloss.
 Quoquo modo V. 6.
 Quam, *si, eo quod* IV. 20.

R.

Rapere ad indignationem ultimaeque iniurias E. 4. Raptum pergere III. 23.
 Raptim ac sine ordinibus II. 46.
 Ratio: Sine ulla certa ratione per diversum fuga III. 16.
 Ratus, ut negotium erat II. 11.
 Ratus, *certus* II. 31.
 Recipere animum III. 22. Hospitio recipi II. 6.
 Reclamare, *mutuum tollere clamorem* III. 16 cf. IV. 1.
 Recognoscere quid cum aliquo IV. 10. Re cognoscere II. 21.
 Recordere reliquias urnae (urnae) IV. 15.
 Recordatio facinoris II. 25. exercitus II. 52. vulnerum III. 11. parentis III. 21. filiae III. 24. Helenae III. 26. IV. 1. *et alia*.
 Recordatus causae odii III. 6. deos III. 21. aetatem III. 20. IV. 9. Recordatus sui, *sui compos factus*, Praefat. p. 45.
 Rector omnium, *dux* I. 16. Exercitus sine rectore I. 19. sine rectoribus II. 43.
 Redarmatae manus novis iaculis, v. Praefat. p. 45.
 Redduntur aris sacra V. 8.
 Redigere res in unum volumen, *Epist.* Red. praedam in commune II. 51.
 Redimitus ornatu III. 2.
 Reduci ad bellum II. 39. ex fuga III. 8.
 Refectus ex labore III. 13. Ref. animi V. 9.
 Referti pace agri II. 16.
 Reformare aciem in ordinem IV. 5. Reformato die, v. Praefat. p. 44.
 Refovere spiritum, v. Praefat. p. 53.
 Refugium iracundiae II. 21.
 Regina Amazonibus III. 15.
 Regnare alicui III. 14.
 Reguli *vocantur Priamidae* I. 8. *et saepe*.
 Relata (relatum) differre, *relationem* V. 1.
 Relaxantur, qui antea fatigabantur II. 33.
 Relegatus agris VI. 14.
 Religata lino columbae III. 18.
 Religione numinis, *sanctitate* II. 28. Per religionem, *scil. iurisurandi* I. 5. Summa religione colitur I. 2.
 Relinquere nihil quietum II. 27. nihil non eversum aut vastatum II. 16. Relictis, ubi pugnaverat, *scil. loco* III. 10.
 Reliquus praedae, v. Praefat. p. 41. caedis II. 46. Reliqua praedae IV. 4. Reliquum noctis transigunt II. 45. IV. 6. Reliquum nihil est III. 17. 27. Spem nullam reliquam rati II. 43. Nihil reliquum facere III. 20. Qui reliquus filiorum superfuerat VI. 12.
 Remcare II. 18. 19. ect.
 Remittere nihil alicui rei et alicuius rei III. 36 n. cr. nihil de sententia II. 31. Nihil remittebatur a custodibus II. 1. Quibus nihil a Priamo remissum II. 21. Aliquid silentio remittere II. 44. Remittere, *mittere* IV. 5 extr.
 Removere protectionem II. 9. amicitiam II. 18. auxilium II. 42. *et alia*.
 Repetitio eadem verbis V. 10 Gloss.
 Repleta deo V. 16. Repleti vino et epulis VI. 6.
 Repressus in ipso impetu II. 10. in ipso aditu VI. 9. Represso gradu III. 4.

Polyphemus imperitavit: in quorum deinceps & Ulixes. Henrico fol. 160. insula vocatur Sicily reges *Strigora* et *Cicilopa*, eorumque filii *Polifax* et *Polifon*. — Ut a Septimio Cyclops et Laestyliae reges, coniunguntur, sic Cyclopes et Laestyliae populi, quibus antiquiores Sicani, a Theophrasto qui autem Laestrygonum genus et originem interpretatur Byz. v. *Λαιστρυγόνες*; Strab. I. p. 14. *Λαιστρυγόνες*, ait Tzetzes ad Lycophr. 662. 956. Eius testis est Eustath. ad Hom. Od. X. 82. Ad Hom. Od. X. 81; Hygin. fab. 125; Schol. h. apud quos Ulixes a Cyclopiibus ex Sicilia navigavit ad Vulcanias, inde ad Laestrygonas; quorum antiquum oppidum *Formiae*, teste Plin. III. 5. c. Mitscherl. ad Horat. Od. III. 17. init.: eorumque reges, teste Hygin fab. 125. — *plurimosque* (serit) Filii regum, centum occisis sociis, ipsi Alphenorem comitem in vincula coniecerunt; et cum eorum captivitate, multis amissis opibus, cum liberatus est Ulixes. Henric. fol. 160. — Quae, discas ex Malela; qui tamen multo ab antiquo Homeri atque Euripidis de unoculo Polyphemi crepans fabulam, Dictyis, Sisyphi Coi et Philonem narrationes laudibus effert. — *filiam regis Arcadiae* fabula, quae Dictye vix antiquior, a Sisypho fabula apud Malel. p. 148. et in Tzetzae Chiliad. Apud autem Polyphemi filia vocatur *Ἐλπη*, Ulixis socii in eo etiam discrepantes, quod ille Ulixis socii recepta regis filia a Sicilia solvisse, hic postea filiam regis Ulixi iterum ademisse, patrique restituisse perhibent. Ulixis socius Elpenor nomen, de quo autem longe alia referuntur. nomen, praeter eius Ulixisque captivitate, in Henricus.

ad Circen atque inde ad Calypso) Quomodo fabulam tractaverit, discimus ex Malel. p. 149. Sic hic, Homerum ludibrio habens, Dictyn, Sisyphi

- ne ullo ordine aut modo proelia inire, *et alia id genus* I. 19 Gloss.
- Singillatim I. 14.
- Singuli, plures V. 10. Singuli pluresque II. 52.
- Sistuntur in tali viro spes atque opes militiae II. 44.
- Sita sunt in vestra manu II. 21. Situm esse, *collocatum esse, versari* III. 4 Gloss.
- Sive - seu I. 23.
- Societas militiae I. 8. belli III. 3.
- Socordius agitare III. 1.
- Solitarium certamen, v. Praefat. p. 41.
- Solitius viribus agere IV. 16. Solito, *scil. more* V. 5 n. cr.
- Sollicitus his rebus I. 19. circa rem III. 1.
- Solvere bellum, militiam, v. Praefat. p. 45 sq. servitium morte V. 16. anchoralia VI. 1.
- Sorbere illata solitum mare VI. 5.
- Sors agitur III. 16. V. 13. Ut quemque sors contigerat V. 13.
- Spartum III. 18.
- Species tanti nominis et famae III. 20. Specie armorum insignis, inclutus I. 14 Gloss.
- Spectaculum infelicissimum mortalibus praebeo III. 21. dignum moribus praebeo IV. 3. longe miserimum III. 22. Spectaculo interesse V. 12.
- Spectati animi III. 3.
- Speratum divinitus levamen II. 33.
- Spes omnes atque opes militiae II. 44. Spes omnis in Eurypylo fuerat IV. 17. Spes bona IV. 1. Spe nulla, *Ablas. absol.* IV. 1.
- Statuunt uti statuunt V. 10.
- Stipatores secum habere III. 4.
- Stipatus armatis fratribus I. 8.
- Studio belli ardere I. 16. Studio, *simpliciter* III. 10 n. cr.
- Subducere naves II. 7. 12. aciem II. 41.
- Succidere poplitem III. 7.
- Sudore multo II. 43.
- Suffusus lacrimis II. 25.
- Suggerere apparatus sacri III. 2.
- Sui consultor, sedes, interitus, *alia* I. 23 Gloss.
- Sullapsum coelo Palladium, v. Praefat. p. 47.
- Sumere bellum III. 20. initium IV. 21.
- Summa belli atque exercitus I. 16. rei II. 23. rerum Troianarum III. 3. militiae IV. 13. civitatis V. 9. regni VI. 9.
- Summetuere, v. Praefat. p. 45.
- Superducere aliquam VI. 3.
- Superesse reliquum VI. 12. Superfuerant vires consilio III. 16.
- Superpositis extorum partibus V. 7. Tegumen superpositum V. 5.
- Supervenire, *intervenire, advenire* IV. 4. 14. 15. *et centies.*
- Supini frequens usus I. 17 Gloss.
- Supplicia, *supplicationes* VI. 11. Supplicia impietatis I. 6. Omni supplicio lamentandi III. 11.
- Supra (super) modum IV. 20 n. cr. Quos supra memoravimus, *et alia id genus* I. 4. II. 4 Gloss.
- Supradicti comites I. 7. duces II. 43. reges III. 4, *et alia.*
- Suscipere in se I. 16. Quos (filios) Anaxibia susceperat I. 13.
- Suspenderat ima rotis, *elevaverat* V. 11.
- Sustollit Priamum, *erigit* III. 22.
- Syllepsis IV. 11 Gloss.
- Synonyma II. 12. 21 Gloss.
- T.
- Tabulatis exstruere equum V. 11.
- Tali tempore II. 12. 48.
- Tamen, *omisso* quamvis I. 6 Gloss.
- Tantus amor animo insederat, *frequens nexus* II. 33 Gloss.
- Intelligas tantus IV. 5 Gloss.
- Temeratum nihil ab his V. 2.
- Temere non est IV. 11. Nihil temere, nihil inconsultum incipere II 21.
- Tempestatibus tantis, *samdium* V. 14.
- Tempus, *scil. opportunum* II. 7. profectionis II. 8. anni II. 41.
- Tendere contra II. 39. III. 5. 6. Incassum tendere, *contendere* III. 18. Tendere ad coelum manus V. 3.

persuadet regi) Aedificavit Alcinoüs nave. in qua Ulixem comitari iussit. Hom. Od. XIII. init. Sed cum venisset, socii reversi sunt, et Ulixes solus restitit. 125. — *uti secum — navigaret*) Achtnor cum suis, addit Henricus: obtemperavit Achtnor, et totis viribus urbem introiverunt. Pergit Henricus: Tum donec fidem ruperant, ingressi, dormientes ad unum omnes occiderunt. Quo facto Achtnorem in palatium secum et Penelope supra modum laetata est, cum Ulixem eumque multo honore egregisque donis excepit.

occultato) Apud Eumaeum. Hom. Od. XIV. — *machum — edocuere*) Non aderat secundum Herodotum Lemachus, cum Ulixes Ithacam appulisset, sed spectabatur apud Menelaum, patrem quaesiturus: Minerva tam venit, eum revocatura. — *rem quae parabitur*) Idem procorum. Respicitur ad Hom. Od. XVI. 267. — *veniunt*) Ut mendicus domum accesserat Ulixes, inquit. Od. XVII. 10. 201. — *interficiunt*) Interficiunt Ulixem. Hom., adiutus a Telemacho et Minerva. — *Ulixem* — *tasse — cognitum*) Od. XXIV. 412. — *supplicium*) Od. XXII. 465.

praeclara fama) Cätull. LVIII. 226; Propertius init. Aliter de Penelopae pudicitia sentit Lycophron 771. Vid. Dresem. ad Ios. Iscan. VI. 948.

Nausica Telemacho denubit) et nuptiis celebratis in regnum suum reversus est. Henricus. Telemachus vocatur *Thelomotus*. — Alcinoüs Ulixem optat sibi. Hom. Od. VII. 311. Ulixes hoc perfectum iri cepit. Duxisse Telemachum Nausicaam, Alcinoi filiam, et sustulisse Perseptolin, testantur Aristoteles in *Historia Politica* et Hellanicus ap. Eustath. ad Hom. Il. II. T. III. ed. Rom. cf. Suidas. v. *Ἀνδροξίδης*. Eodem loco Hesiodus tradit, Telemachum ex Polycaestae filia, genuisse Perseptolin; atque postea Circes ex Colophonio, qui *νόστρος* fecit, refert Eustathius. Eugammonem Cyrenaeum, Telegoniae scriptorem, meminisse, discimus ex Proclo.

Idomeneus — apud Cretam interiit) Cretam

Vestis, *vertes* III. 20. *et alibi*.
 Vicaria mors I. 14. victima I. 19.
 munus II. 33.
 Vice alicuius uti I. 1. Vices di-
 urnae vigiliarumque I. 16. In
 vicem I. 21. Vicem dolere II.
 22. Vice pecorum interficiuntur,
et alia V. 13 Gloss.
 Victoria Troiana, *de Troianis re-*
portata, v. Praefat. p. 41. Bel-
 lorum victoriae II. 34.
 Videtur, *est* I. 9 Gloss. Vide-
 bat, ut moverentur I. 6.
 Vigiliis curare II. 45. agere III. 12.
 Vincere fortunam belli III. 10.
 Nos victi iam sumus malis no-
 stris V. 2. Victus dolore V. 15.
 VI. 12.
 Vindicare in auctorem caedis, lu-
 ctus III. 14 Gloss. Iniuriam
 manu vindicandam II. 1. Aga-
 memnonem exitio vindicandum
 II. 31. Ad vindicandam matri-
 monii iniuriam VI. 6.
 Virgo, *de nupta* II. 30.
 Viri atque equi IV. 4.
 Viriliter ferre incommodum II. 6.
 Vis mali sedata I. 23. Vis ma-

gna navium, *multitudo* I. 16, *et*
saepe. Vis magna hominum in-
 teribant II. 30. obtruncantur
 IV. 12. Tanta vis locustarum
 insulam invaserat VI. 11. Vis
 bellandi IV. 5. Vim somni-
 orum evitare VI. 14. Vi ma-
 gna IV. 17. 20. V. 12. Summa
 vi V. 14.
 Visere, *videre* II. 27. III. 12 cet.
 Cupido regiones visendi III. 26.
 Qua visi poterat III. 15.
 Viso quo, quis visis, quos visos
 IV. 11 n. cr. Ubi tempus vi-
 sum est I. 13. II. 27. 35.
Vocativi: Palamede, Ulixe I. 6 n.
 cr.
 Vocibus consternatae aves, *lugen-*
tium clamore III. 6.
 Volentes domum deducit I. 6.
 Volentibus cunctis II. 7.
 Volvere desuper terram IV. 20.
 Vultus dei, *simulacrum* II. 28.
 Vultu condemnare facibus I. 6.
 Vulnere aliquem consequi IV. 19.
 Z.
 Zeugma II. 47 Gloss.

procul Phthia in Thessalia. Praeterea in Dicty:
Euripides (quem etiam in seqq. nostrum ante
se videbimus) Troad. 1125. ita canit: *μῆλα
ναυτολεῖν Θρωάτιδας αὐτὸς δ' ἀνήχεται* Neoptolemus.
Haec disputavi contra Obrechtium, qui *Molosses* in
loco intelligi multis contendit, provocans testimo-
niae, qui lib. I. 11 init. scribit: *πρῶτος γὰρ
ptolemus) ἀλούσης Ἰλίου τὴν μὲν ἐς Θεσσαλίαν
ἀναγώρῃσιν, εἰς δὲ τὴν Ἠπειρὸν κατάρας, ἐπὶ
Ἑλένου χρησμῶν ὄκησεν.* Cui addere potuit
VII. 55; Iustin. XVII. 3.

ab Acasto expulsum regno Peleae) Pele, Neoptole-
cum Acasto, Peliae Iolci regis filio, ante bellum
inimicitiae notae sunt ex Apollod. III. 13; Pindar.
88; aliis. v. Sturz ad Pherecyd. fragm. p. 80.
Troiam mortuo Neoptolemus, aviti regni haeres
profectus, Peleum iam senem domi (in Phthia
(Eurip. Androm. 18.): quem per absentiam Neop-
toli regno exiit, cuius rei nuntium accepit Neop-
toli cum redux e bello Troiano factus ad Phthiam
ex Eurip. Troad. 1126. scribit Dictys. Haec
etiam quod Iustinus (XVII. 3.) narrat, Neop-
toli absentiam paternum regnum amisisse. Fundus rei
II. XXIV: 488. ubi in redemptione Hectoris ca-
peleus, Achilli excitans memoriam patris, ita lo-
*μὲν που κείνον περιναίεται ἀμφὶς ἔόντες ταῖσιν
ἔστιν ἄρῃν καὶ λογὸν ἀμύναι.* Hinc videtur ca-
(Augias opinor) rem pluribus celebrasse, quem
respexerit, et Dictys adumbraverit in iis, quae de
mi et Acasti simultatibus copiose enarrat.

Thessaliam mittit) Ad Thessaliae littus
fidus mittit in ipsam Thessaliam.

originem — nuptiarum Pelei cum Thetide) Aca-
bulam, a poetis varie enarratam (v. Sturz ad
fragm. p. 80.), solito more interpretari conatur
Fuchs Quaest. p. 82. — *parentem eius Chironem*
tes Nerea) Atque Nerei filiam fuisse, antiqui
Chironis filiam eam nominat lib. I. 14. — *conatus*

- Adrastus, Meropis filius** II. 35.
Adrestia urbs II. 35.
Adriaticum mare V. 17.
Aeaea, Circes insula VI. 15.
Aeantides, Aiacis et Glaucæ filii, Teucro traditur V. 16.
Aegeum mare, ubi? VI. 1.
Aegiale Diomedem maritum patria prohibet VI. 2;
Aegisthus, Clytemnestrae adulter, ex qua Erigone nata VI. 2. **Antea Strophii filiam uxorem habuit** VI. 3. **Occiditur, *ibid.***
Aeneas, comes Paridis, cum Helenam raperet I. 3. **Protesilaum occidit** II. 11. **Acerba eius contra Graecorum legatos, Helenam repentes, oratio** II. 26. **Vulneratur in pugna** II. 38. **Aspernatur certamen ob Paridis scelus, qui Achillem ad aram dei occiderat** IV. 17. 18. **Aeneas proditor patriae** IV. 22. V. 1 sqq. cf. IV. 18. **Servatur eius domus in Troiae excidio** V. 12, **quam incolumitatem initio proditionis facto Graeci ei promiserant** IV. 22. **Graeci ei suadent, ut in Graeciam secum naviget** V. 16. **Manet Troiae; expulsus autem ab Antenore, Troiam relinquit, et in mari Adriatico Corcyram Melacnam condit** V. 17.
Aeoli insulae VI. 5.
Aezyetes, Antenoris pater IV. 22.
Aethiopes in Memnonis exercitu IV. 4.
Aethra et Clymena, Menelai afines (cf. VI. 2.), una cum Helena, apud quam ob necessitudinem degebant, a Paride Sparta Troiam abducuntur I. 3. **Post captam Troiam a Thesei filii receptae** V. 13. **Athenas redeunt** VI. 2. **Aethra Thesei filia, *ibid.***
Agamemnon, maior Menelai frater, non Atreo, sed Aeropa et Plisthene genitus I. 1. **quare cum Menelao a ceteris regibus ignobiles nominantur** V. 16. **Aurum dispertit Graecis, qui Argis convenerant** I. 15. **Cur et quomodo princeps belli electus?** I. 16. **Naves centum Troiam duxit** I. 17. **Aulide Dianæ capream perfodit, unde pestis Graecis immissa: Iphigeniam immolare iussus, recusat, et regio honore spoliatur** I. 19. **Summa belli ei redditur** I. 23. **Ob proditam Iphigeniam discordias exercet cum Menelao** II. 7. **Renuit expeditionem, donec ab Ulixæ filiam servatam audit** II. 9. **Consciens erat Palamedis necis** II. 15. 29. **Astynomen muneri accipit** II. 19. **Quam patri repetenti reddere recusat; quare eum deserunt Graeci** II. 29. **Perstat tamen in sententia** II. 31. **Reddit tandem, sed illius loco Achilli eripit Hippodamiam eiusque excitat iram** II. 33. **Postea pater reductam Astynomen iterum ultro Agamemnoni tradit** II. 47. **In gratiam cum Achille revertitur** II. 52. **Priamidas quinque occidit** III. 7. **In ludis Patroclo institutis donum accipit quam honoratissimum** III. 19. **Glaucum necat** IV. 7. **Capta Troia Cassandra ei datur, *vid. v.* Cassand. Relinquit Troiam expulsus a ducibus** V. 16. **Occiditur a Clytemnestra** VI. 2.
Agapenor, Arcadiae imperator III. 10. **Navibus sexaginta ab Agamemnone praepositus** I. 17. **Occiditur** III. 10.
Agathon, Priamides, ab Aiace Telcadit IV. 7.
Agavus, Priamides, ab Aiace Telcadit IV. 7.
Agenoris posteri I. 9.
Aiaz Oileus I. 14. **Duxit quadraginta naves** I. 17. **Excellit in pugna** II. 43. IV. 3. 12. **In ludis Patrocli victor est cursu longo** III. 19. **Cassandram raptat** V. 12. **Eius mors ad saxa Capharea** VI. 1.
Aiaz Telamonius, corpore et ingenio excellens I. 13. II. 48. **Laudes Aiacis** II. 44. IV. 8 oct. **Affinis Achillis** II. 48. IV. 13.

ος (sic Rig. et Rhed., teste Aldrichio: vulgo βήμωνος παραρρέει πανάπασιν ὀλίγος, παρ' ἣν ἡ Βήμων ἔστιν. Stephan. Byz. v. *Δαχ.* vocat. lib. V. 19. et Tacit. Hist. V. 7. *Belum*; illumque in eo mari inlabi testatur Tacitus. Ex his efficitur hemium et Aldrichium ad Ioseph. scribendam existimasse *παρὰ Βήλον ποταμόν*: possit et Bēlonem, qua Memnon iacet sepultus, Simonides et Iosephus *Ptolemaidem*, Dictys *Palliochin*. Eandem eundemve locum his nominibus significari, atque Dictyn, itemque Tzetzen, ex eodem fonte haussisse: sed corrigendi periculum subeat alios, et Ioseph. audacia, pro *Πάλλον* Simonidis coniectant *δα*, in Septimio ob antiquitatem, quam Dictys cum habere minime potest. — Sita igitur membra sunt non procul a Ptolemaide ad Belaeum seu Belnem Syriae (i. e. Phoeniciae, Syriae partis), quae in eo inlabitur. Iam vero lib. IV. 8. refert Septimianus ossa *per necessarios eius* sepulta esse: qui in loco docet, nempe Hemera, soror Memnonis, opinor. Eodem lib. IV. loco ossa *in patriam* referuntur: hic in Phoenicia sepeliuntur. Eandem est in loco Tzetzae, quem supra adscripsi. Si Phoenicia non fuit Memnonis patria; certe non didit. Aethiopum regem alii vocant, *Maldas* (forte Dictye praeunte) Indorum. Vid. ad lib. fuisse Memnonis patriam, dicit praeter alios (v. 1) Aelianus Nat. Anim. V. 1. ubi scribit, *Μεμνόνεια ἐξ τῶν Σούσα Μεμνόνεια ὑπὸ τῆς μητρὸς κρημνίζον ἐκ τῶν φόνων, τυχεῖν κηδεύσεως τῆς πατρῴας*. Forte verbis *patriam solum* intellexit sive Septimianus ctyas non urbem patriam, sed universam vastumque regnum, de quo lege quae attulit Fuchs Quae *opinio exorta triplex*) Henricus c. 92. n. narrat: Ad Memnonis, Troiae sepulti, tumulus eius, sumtumque cinerem aureae arcae *inclust* ex hominum conspectu evanuit, ut nusquam esse unde dictum, eam esse Deam.

- Amphimachus** ex Caria, Nomi-
nis filius II. 35. Cedit ab Aia-
ce Tel. IV. 12.
- Amphius**, Meropis filius II. 35.
- Anaxibia**, soror Agamemnonis,
Nestori denupta I. 1. Eius filii
I. 13.
- Anchises**, Capys filius IV. 22.
Eius de Troiae excidio oracu-
lum IV. 18.
- Andraemon**, pater Thoantis I. 13.
- Andromacha** cum Priamo, Hecto-
rem redempturo, ad Achillem
venit III. 20 sqq. Prostrat filios
ante Achillem III. 32. Neoptolemo
ex praeda cedit V. 13.
Insidias ei struit Hermione VI.
12. Gravidam ex Neoptolemo Mo-
lossos mittitur, ut Orestis et
Hermionae dolos evitaret VI. 13.
- Anius** eiusque filiae frumenta prac-
bent Graecis ex Aulide solven-
tibus I. 23.
- Antenor**, filius Aesyetae et Cleo-
mestrae, Priamo affinis, sed an-
imo semper abalienatus IV. 22.
Eius filii IV. 22. V. 2. filius
Glaucus V. 2. Vir domi bel-
lique prudentissimus III. 26.
Adversatur raptui Helenae, *ibid.*
Vir hospitalis, boni honestique
sectator, Graecorum legatos hos-
pitiis excipit I. 6. et ab insi-
diis Priamidarum tuetur I. 8.
11. Menelaum, Priamidarum
insidiis appetitum, servat II.
24. IV. 22. Verba facit II. 23.
Proditor Troiae IV. 18. 22. V.
1 sqq. Graeci ei promittunt
dimidium bonorum Priami, re-
gnumque uni filiorum, proditi-
onis pretium IV. 22. Palladi-
um Graecis prodit V. 8. In-
violata domus eius in Troiae
excidio III. 26. V. 12. Capta
Troia reditum Graecis suadet,
eosque ad colendam concordiam
monet V. 16. Troia potitur
expulso Aenea, regnatque ad-
scitis in amicitiam populis fi-
nitimis V. 17.
- Antiochus**, Nestoris ex Anaxibia
filius I. 13. In ludis Patrocli
victor disco III. 19. Necatur a
- Memnone** IV. 6. Funus eius IV.
8.
- Antimachus**, non vult Helenam
reddi II. 23 sq. Seditiosus e
curia efficitur II. 24. Insidias
struit Gr. legatis V. 2. In exi-
lium mittitur V. 4. Ejus filio-
rum mors IV. 21. V. 2.
- Antiphates** et **Polyphemus**; apud
quos Ulixes V. 5.
- Antiphonus** Priamides, cedit ab
Aiace Tel. IV. 7.
- Antiphus** Priamides, cedit ab Aia-
ce II. 43.
- Antiphus** Maeonius, Talaemenis
filius II. 35.
- Antiphus**, Thessali filius, Hercu-
lis nepos I. 14. II. 5. Cum Phi-
dippo ducit naves triginta I. 17.
Legatus mittitur ad Telephum
II. 5.
- Apollo** pestem Graecis mittit II.
30. Apollinis Thymbraei lucus
et templum II. 52. III. 1. ara
V. 7. solemne IV. 10. Apollini
Sminthio sacrificatur II. 14.
Thymbraeo supplicatur III. 1.
- Aquila** in Troianorum sacrificio
partem extorum eripit, et ad
Graecorum naves omittit V. 7.
- Aratus**, *vid. v. Chrysipus*.
- Arcesilaus**, Boeotiae princeps I.
13. Cum ceteris Boeotiae prin-
cipibus ducit quinquaginta na-
ves I. 17. Occiditur III. 10.
- Archemachus** Priamides, ab Aga-
memnone cedit III. 7.
- Arenen**, filiam Polyphemi, Ulixes
rapere conatur VI. 5.
- Aretus** Priamides, cedit ab Uli-
xe IV. 17.
- Argalus**, Amiclae filius, pater
Orbali I. 9.
- Argi**, Diomedis regnum; ubi con-
veniunt Graeci duces I. 12 sqq.
et iurant, se bellum non prius
deserturos, quam Ilium eruisent
I. 15. Ibi Iunonis templum I.
16. Iterum ibi conveniunt Grae-
ci II. 9.
- Ariopagitarum** iudicium Athenis
severissimum, ubi Orestes iu-
dicatur VI. 4.
- Arisba** ab Aiace capta II. 27.

Eurip. *Androm.* — *auxilio popularium libera* et Andromacha inventi et protracti Peleo inter-
tis periculo vindicati sunt: et magna contation-
um et Menelaum exorta, tandem cessit Menelaus
rediit: Hermione, ad poenitentiam reversa, N-
ditum et iram timuit. Eurip. *Androm.*

XIII. *Orestes adveniens*) Orestes, ad locum
Dodonaeum pergere simulans, advenit, percontat-
ur, quam mox cognoscit. Hermione ad patrem
ab Oreste reduci, verita redeuntis Neoptolemi
ius precibus cedit Orestes, postquam nuptias
Eurip. *Androm.* inde a v. 885. — *adveniens*,
phis Phthiam redeunti Neoptolemo.

Neopt. Delphis esse negant) Igitur non Delphus
est Neoptolemus, sed Delphis Phthiam rediens in
insidiis circumventus. Contra pervulgata antiqua
Delphis eum atque in ipso templo Delphico esse
v. Heyn. ad Virgil. *Aen.* III. 332. Exc. XII. C-
terum poetarum fabulam prorsus deformavit D-
quos scil. nihil legimus de viris Delphos praemi-
clandestina Neoptolemi morte, nihil de arcana et
instituta sepultura. Palam interficitur: multum
de Neoptolemi caede Peleo suadet Thetis, ut ea
obtemperat Peleus, iustaque persolvit. Cf. Eurip.
Singularis est Henrici c. 89. fol. 165. narratio
filia nupserat regi Oresti, filio Idomenei, regis
Pyrrhus, viribus praepollens, amore Hermionae cap-
tis regnum ingressus est, eius uxorem furto ablatam
salam abduxit, sibi que matrimonio iunxit. Quod se-
Orestes, viribus autem inferior, ultionem cogitabat
que Pyrrhus insulam, Delphin nomine, profectus
tulatum Apollini pro victoria de Troianis reportatam
Orestes rescivisset, magno exercitu insulam ingressus
rhum sua manu obruncavit, atque ita recepta Del-
regnum reversus est.

Delphis sepultum) Pindar. *Nem.* VII. 50. ἐν
δὲ δαπέδοις κεῖται. ubi ad v. 62. scholiastes ita: τῆς
τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ τὸν οὐδὸν τοῦ νεοῦ (cf. Schol. *Eu.*

- Chrysa, Troadis urbs, ab Aiace capta II. 27. Sacrificium ibi Graecorum, in quo Philocteta serpentis morsu contingitur II. 14.
- Chryses, Sminthii Apollinis sacerdos, praeit in sacrificio II. 14. Redemptionem filiae Astynomae precatur II. 28. sed accebe ab Agamemnone dimittitur II. 29. Receptam tamen (II. 33.) postea ultro Agamemnoni filiam tradit II. 47.
- Chrysipus et Aratus a Neoptolemo mittuntur Thessaliam VI. 7.
- Cicones II. 43. Ciconii II. 35.
- Cilices ab Achille infestantur II. 17.
- Cilla a Graecis expugnata II. 13.
- Cinyras, servus Acasti, a Neoptolemo caesus VI. 8.
- Circe, ad quam Ulixes venit VI. 5. Eius insula Acaea VI. 15.
- Cleomestra, Trois filia IV. 22.
- Clonius, Boeotiae princeps I. 13. Cum ceteris Boeotiae principibus ducit naves quinquaginta I. 17.
- Clymena, *vid. v. Aethra.*
- Clymena, mater Palamedis I. 1.
- Clytemnestra Agamemnonem necat, et ipsa necatur VI. 2. Filiam Iphigeniam Ulixi committit Aulidem ducendam, ubi Achilli eam nupturam esse Ulixes mentitus erat I. 20. Privatis litteris filiam commendat Achilli, cui magnum auri pondus mittit I. 22.
- Clytius, filius Laomedontis IV. 27.
- Cobis, Cyeni filius, Graecis traditur II. 13.
- Concordia immolationibus adhospitatur I. 15.
- Convivium Deorum VI. 7.
- Corcyra Melacna, ab Aenea cuncta V. 17.
- Corianus, Cyeni filius, Graecis traditur II. 13.
- Corinthum, ubi Graecorum patria expulsores concio, et, quomodo regna sua recipiant, de liberatio VI. 2.
- Corone urbs II. 13.
- Corytho Priamides, ab Idomeneo cadit IV. 7.
- Corythus, Alexandri ex Helena filius: eius mors V. 2.
- Cretam conveniunt Graeciae reges ad dividendas inter se Atreiope I. 4. Locustis invaditur VI. 11. Cretenses varia et permixta lingua utuntur V. 17.
- Cyclops, ad quem in Sicilla habitantem venit Ulixes VI. 5.
- Cyrenus, cuius haud procul Troia regnum: eius pugna cum Graecis: ab Achille occiditur II. 12. Eius regio vastatur: Neandria, regni caput, servatur et in amicitiam recipitur: filii Graecis traduntur II. 13.
- Cynossema, Hecubae tumulus V. 16.

D.

- Danae posteri I. 9. cf. v. Punicae litt.
- Dardanus, Iovis et Electrae filius I. 9. IV. 22. Eius filius Tros, et deinceps insecuti reges Ilii, *ibid.* Eius uxor Olyzona III. 5. IV. 22.
- Dardanus urbs V. 17.
- Deidamia, Lycomedis filia IV. 15.
- Deiopites Priamides, ab Agamemnone interficitur III. 7.
- Deiphobus, Priami filius, Helenam non vult Graecis reddi I. 10. Vulneratus a Patroclo, pugnam deserit III. 8. Cum Paride Achillem interficit IV. 17. Helenam ad se traducit uxorem IV. 22. Eius mors V. 12.
- Demophoon et Acamas I. 14. Troia capta Aethram et Clymenam recipiunt V. 13. Domum reversi non excipiuntur VI. 2.
- Deorum convivium VI. 7.
- Dianae locus in Aulide I. 19. 20. Pestem Graecis mittit, occisa ab Agamemnone eius capra I. 19.
- Diety, Gnosius, comes Idomeni in bello Troiano, ea quae in hoc bello gesta sunt, diligenter retulit, quorum nonnulla ab Ulixes et Neoptolemo cognovit. I. 13. V. 17. VI. 10. In pa-

chen, caeso eo regnasse Piladen filium, narrat
 3. Vivo Neoptolemo Andromachen, interfectam
 accepisse, canit Virgil. Aen. III. 327. Utraque
 Chaoniae imperium obtigit. Ex Theopompo apud
 p. 324. discimus, Chaones olim toti Epiro regna-
 hos Molossos; hoc est: caeso Neoptolemo in Epi-
 ro imperatorem, ceterum quoque Neoptolemi
 datum est, quasi tutorem Molossi; Heleno autem
 patris regnum hereditavit Molossus. Explicat
 ex Pausania, apud quem (lib. I. 11.) Heleno
 Neoptolemi regnum obtinet, moriens illud relinquit
 Molossus breviter vixisse videtur; nam eius fratrem
 Piladen vocat Iustinus, ei in regno successit: a
 gis, quam ad Molossum, posteriores reges or-
 runt, teste Pausania: atque ab hoc inde Aeschylus
 tres filii, perpetua successione Epiro imperant
 l. 1.; Eurip. Androm. 1247; Pindar. Nem. VII.

XIV. *Ulixes territus crebris auguriis versis*
 versis) Ex inclyto Tiresiae de Ulixis morte tra-
 Hom. Od. XI. 133. Dictys fecit somnium. Ver-
 nacta est Ulixis mors etiam in versibus, quae
 Aeschyli tragoedia, *Ψυχάγγυοι* inscripta, servatur
 Hom. l. 1. Explicuit Aeschyli fragmentum soliti-
 rimavitque de extrema Ulixis vita fabulam ac-
 citate Welcker Trilog. p. 458 sqq.; qua quidem es-
 putatione nihil hoc tempore legitur praestantius:
 Dictyn Ios. Iscan. VI. 950. *At fati praenatae
 daque visa Telegoni gladios cognataque tela man-
 simulacro, inter humanum divinumque vultum
 laudabilis, significatur Telegonus, quippe ex Ulixe
 Ulixes, mortali homine, genitus. Quod simulacrum
 illud amplecti cupienti, ob necessitudinem mortis
 Alterum signum iaculum est Telegoni, ex mari ab-
 pe os marinae turturis. Illud os mittitur in Ulixem
 iussu, Ulixemque et Telegonum disjungit. Dis-
 ficat Ulixis mortem.*

visum — simulacrum) Puleherrimam feminam
 tem vidisse, ait Henricus c. 88. fol. 161, quae

Europa, Phoenicis filia, in Creta insula summa religione colebatur; ubi templum eius magnifica pulchritudine I. 2. Cretenses eam ex Sidone rapuerunt II. 26. et pater eius multas res pretiosas Cretam ei transmisit I. 2.

Euryalus, Mecistei filius I. 14. Eurypylus Armenius, filius Euaemonis I. 13. duxit naves quadraginta I. 17. In ludis Patrocli victor est singulari campo III. 19.

Eurypylus, Telephi ex Astyoche filius II. 5. virtute clarus, auxilio venit Priamo cum magno exercitu, illectus praemiis et oblatione desponsae Cassandrae IV. 14. Occidit Peneleum et Nirea; et postea ipse a Neoptolemo necatur IV. 17. Ossa eius Graeci cremant patrique remittunt IV. 18.

Eurysaces, Aiakis ex Tecmessa filius, Teucro traditur V. 16.

Eussorus, pater Acamantis Thracis II. 35.

Evander Priamides, captus inferias mittitur Patrocli manibus, et canibus dilaniandus proicitur III. 14.

G.

Ganymedes, filius Trois IV. 22. a Cretensibus raptus II. 26.

Gargarum urbs, ab Aiace capitur II. 27.

Gergitha urbs, ab Aiace capitur II. 27.

Glauce, Cycni uxor, Aiaci traditur II. 13. Eius ex Aiace filius Aeantides V. 16.

Glaucus Priamides, ab Aiace Tel. cedit IV. 7.

Glaucus, Antenoris filius, socius Paridis, cum Helenam raperet III. 26. V. 2.

Glaucus, Hippolochi filius, Lycius; quem ob animi et corporis virtutem Sarpedon participem rerum bellicarum adsciverat II. 35.

Gorgithion, Deiphobi pater, a Patroclo interficitur III. 8.

Graeci reges a Peloe orti I. 14. quare Troianis affinitatis iure coniuncti V. 2. Punicae litterae Graecis traditae, *vid. v.* Pun. litt. Diverso inter se sermone agunt Graeci V. 17. Minois pronepotes Graeciae imperitabant I. 1. In Graecia ob pabuli egestatem equitatus usus prohibetur I. 18. Graecorum probitas, fides, innocentia V. 1. misericordia V. 2. pietas IV. 1. Legationes Graecorum ad Helenam recipiendam I. 4 sqq. II. 20 sqq. Gr. duces Spartaee conveniunt I. 14. et his Argis, *vid. v.* Argi. Aulide copias contrahunt, *vid. v.* Aul. Pestibus vexantur I. 19. II. 31. Ex Moesia iterum Boeotiam revertuntur II. 7. Secundo Troiam navigant II. 10. nono belli anno incunte II. 9. Troiae civitates incursant, vastant II. 13. Asiae civitates, execratae Priamidarum amicitiam, Graecis auxilium offerunt; qui illud recusant III. 3. Obsident Troiam IV. 20. Proditione Troiam capiunt IV. 22. V. 1 sqq. Troia capta in partes discedunt, et patriam repetunt V. 17. VI. 1.

Ab uxoribus vel necantur domi, vel domo excluduntur; exclusi Corinthi decernunt, ut vi sua regna aggrediantur; quam rem Nestor prohibet: tandem recipiuntur VI. 2.

Guneus, rex Cyphius III. 14. Perhaebis ducit naves viginti duas I. 17. Cedit III. 14.

H.

Hector, virtute et consilio bonus II. 25. quo interfecto cuncta regni concidere III. 21. Laudes Hectoris III. 16. IV. 1. Helenam non vult reddi, sed abreptas opes, vel etiam Helenae loco Cassandrae sive Polyxenae II. 25. Excellit in pugna II. 32. Alexandrum ad certamen cum

qui istud mortis genus negent, Ulixemque ma-
morbo decessisse dicant; ut praeter Ptolem.
apud Circeam senio confectum ebuisse scribit, *Λα-
γαροδάγρον.*

*Ἰδαίης ἀνὰ τε Λαερτιάδην Ὀδυσσεύς
Ἐγὼ κατέκτανον, οὐκ ἀκασθεύς κρητὸν.*

Hippolochus, pater Glauci II. 35.
 Hippothous Priamides, cadit III.
 7.
 Hippothous, Lethi filius, ex Larissa Pelasgidarum II. 35. Cadit III. 14.
 Hyrtacus, pater Asii II. 35.

I.

Ialmenus, Orchomenus I. 13. cum Ascalapho triginta naves ducit I. 17.
 Islysus, urbs Rhodi opulenta IV. 4.
 Idacus, Alexandri ex Helena filius: eius mors V. 5.
 Idacus, praeco Troianus II. 27. IV. 10. V. 6.
 Idomeneus, Deucalionis filius, Cretae regnum una cum Merione suscipit ab Atreo I. 1. Idomeneus et Meriones summa inter se concordia iuncti L. 13. Ducit cum Merione naves octoginta I. 17. Fit quartus Graecorum praefectus, cum Palamedes omniū princeps factus esset I. 19. Praedam inter duces dividit II. 19. Excellit in pugna II. 43. Interficit Acanthentem III. 4. Vulneratur III. 14. In ludis Patrocli donum accipit III. 19. Priamidas occidit IV. 7. Legatus fit pacis V. 10. Capta Troia Corinthi degit, et postea in patriam remeat VI. 2. Invitat Orestem et Menelaum, eosque reconciliat VI. 4. Ulixes ad eum venit VI. 5. In Creta moritur, et Meriones in regno succedit VI. 6.
 Ilioneus Priamides, occiditur ab Aiace Oilci IV. 7.
 Ilius, filius Trois IV. 22. Ili et Pelopis discordiae I. 6. Templum Minervae exstruit V. 5. Ili tumulus, prope quem situs Hector IV. 1. Eius filii IV. 22.
 Indi in exercitu Memnonis IV. 4.
 Io, ex Sidone Argos abducta II. 26.
 Iolcius VI. 8.
 Iphicli filii I. 14.
 Iphigenia, ab Ulixee Aulidem du-

citur I. 20. Eius immolatio I. 21. Eius loco cerva mactatur; ipsa Scytharum regi commendatur I. 22.
 Ismarum venit Ulixes V. 15. VI. 5.
 Isus Priamides, captus inferias mittitur Patrocli manibus, et canibus dilaniandus obiicitur III. 14.
 Iunonis templum Argis I. 16.
 Iupiter anteaedificialis, ad cuius aram Priamus necatur V. 12.
 Iovis filii Dardanus et Lacedaemon I. 9. Summus testis invocatur V. 10.
 Izaeus et Lycophron, Dietyis comites, cum Delphos proficisceretur; medio mari fulmine icti intereunt VI. 11.

L.

Lacedaemon, Iovis ex Taygeta filius I. 9. Eius filius Amyclae, *ibid.*
 Lacedaemona, ae I. 5. 12. 17.
 Laertae mors VI. 6.
 Laestrygon, Siculus, Cyclopi frater, ad quem venit Ulixes VI. 5.
 Lampus, Laomedontis filius IV. 22.
 Laodamas, Hectoris et Andromachae filius, in Hectoris redemptione Priamum comitatus est III. 20. Insidias ei struxit Hermiona VI. 12.
 Laodamia II. 11.
 Laodocus Priamides, occiditur ab Agamemnone III. 7.
 Laomedontis, Ili filii, adversus Herculem famosa peritura, et insecuta regni eversio IV. 22. Eius filii, *ibid.*
 Larissa Pelasgidarum II. 35. ab Achille capitur II. 27.
 Leda, Hecubae affinis I. 9.
 Legationes: ad Helenam repetendam I. 4 sqq. II. 20 sqq. ad Telephum II. 5, ad Achillem II. 48 sqq. ad Graecos IV. 22. ad Troianos V. 10.
 Leitus, Boeotiae princeps I. 13. cum aliis naves ducit quinquaginta I. 17.

- V. 7. diis victimas V. 8. aris hostias V. 10.
Adanti alicui, v. Praefat. p. 47.
Adnitente atque administro Antenore V. 9.
Adolevit brevi certamen V. 12.
Adulta brevi aeditio V. 15.
Adornare virginem sacrificio I. 21.
Adosculari manus, v. Praefat. p. 45.
Adpellere, vid. app.
Adscita (coita) pax, amicitia V. 10.
Adstare, vid. ast.
Adstruere, vid. astr.
Adsum en ultro III. 21.
Advehere et adducere I. 7. IV. 4. V. 14 n. cr.
Adventu cuius I. 7.
Adverbium et Adiectivum iuxta ponuntur V. 6. Gloss. *Adverb. loco Adiectivi* V. 11.
Adversa fortunae bellique IV. 8.
Adversa voluntate II. 33.
Adversantibus ventis II. 7.
Adversum, nomini suo postpositum II. 3.
Advertere, animadvertere, Prolog.
Advolant cominus II. 1.
Advorsum. Quos advorsum ierat II. 3. Gloss.
Aequatio muneris et partium I. 19.
Aestiva maris facies I. 23. *Instar aestivi temporis reseratam est coelum* II. 22.
Aestuare desiderio III. 3.
Affatim frumenta portabantur II. 6. *Aurum aliaque dona affatim praebebantur* II. 18.
Affectione paternae pietatis motus I. 20.
Affectu omni diligi III. 12.
Afferre auxilium II. 5 n. cr.
Afficere donis aut supplicibus VI. 6. *Affectae civitates, mala perpressae* II. 22.
Affinitas materni generis I. 9. *Affinitatis artissimum pignus* II. 5. *Affinitate generis iunctus* II. 5. *Affinitatis merito* IV. 17.
Afflictiari immodice II. 5. *Afflictus dolore* II. 10.
Agere cum aliquo, vivere I. 3. *apud aliquem* IV. 18. *Ubi ageret* VI. 15. *Agere debiles* II. 32. *Otiose aentes* II. 37. *Qui-*
ti et sine terra
Agere sine dolo
animo III. 32.
apud arma II. 12.
Agere V. 6. *sub imperio*
VI. 9. diverso
V. 17. amice
Agere concilio
contumelias V. 11.
III. 16. V. 13.
znanone actus
actum nobis
actum adversus
Hactenus vobiscum
II. 26. Acta
fat. p. 54.
Aggredi maiora
Agitare socordiam
amicitiam V. 11.
aliquid agitare
Agmine infesto
III. 6.
Alias, alio pacto
Alienus alicuius, ut
ris II. 5. Gloss. *Amicitia* II. 45. *Ali-*
in Aliquantum, v.
Alimonii et actus
II. 19.
Alis, Alius: Est
III. 4.
Alius super alium
II. 43. Alia pe-
nerant IV. 11. *Al-*
te IV. 20.
Alto decidere III.
Amat fieri, solet
Ambiando orandi
14.
Amissio, mors IV.
Amittere locum II.
Amorem exhibere
aliquem II. 14. *Am-*
Amplius multo, et
An, sine praecedenti
interrogativa I. 3.
Anacoluthon IV. 11.
Anceps malum II.
41.
Anchoralia solvere
Anima, vita III. 2.
Animum bonum gerere
animum habere
agere I. 9. Gloss.

Minuus, pater Odli et Epistrophii ll. 35.
 Mnestheus Atheniensis I. 14. naves ducit quinquaginta I. 17. Magister aciei componendae ll. 36. Troia capta Athenas redit, et in regnum recipitur VI. 2. Iudicat Orestem VI. 4.
 Moesi, i. q. Mysi ll. 1. 4. 35.
 Molossi, qui? VI. 7.
 Molus I. 1.
 Mopsus, ex Colophone ducit naves viginti I. 17.
 Mycenae I. 15. 17.
 Mygdones ex Moesia ll. 35.
 Myrmidones, gens fortissima et inclyta bellandi IV. 15.

N.

Nastes, Nomionis filius, ex Caria ll. 35. cadit ab Aiace Tel. IV. 12.
 Nauplius igni elato ad Euboeam Graecos perdit VI. 1. Eius filii Palamedes et Oeax I. 1.
 Nausica, Alcinoi filia, Telemachi uxor, ex qua natus Ptoliporthus VI. 6.
 Neandria, Cynci urbs ll. 13. Neandrii, Neandrienses, *ibid.*
 Neoptolemus, Achillis ex Deidamia filius, Graecis auxiliatum venit IV. 15 sq. Eurypylum occidit IV. 17. Eius luctus ad patris tumulum IV. 21. Legatus pacis V. 10. Priamum necat V. 12. Cremat Aiace V. 15. Hectoris filios Heleno concedit V. 16. Troia relicta apud Molossos naves tempestatibus quassatas reficit; post ad Sepiadum littus defertur, ubi Pelea avum in spelunca reperit, expulsus regno ab Acasto VI. 7 sq. Vindictam sumit de Pelei hostibus, et patris imperium recipit VI. 9. Hermionam ducit VI. 10. Delphos profectus, ab Oreste necatur VI. 12 sq. Delphia sepelitur VI. 13.
 Nestoris ex Anaxibia (I. 1.) filii Antilochus et Thrasymedes I. 13. Naves ducit nonaginta I. 17. Princeps sit praedae inter

Graecos dispartendae ll. 19. In ludis Patrocli donum accipit III. 19. Dolore movetur ob aetatem et fortunam Priami, qui ad Achillem venerat Hectoris cadaver redempturus III. 20. reficit eum et solatur III. 22. Legatus pacis V. 10. Graeciae reges, patria prohibiti et Corinthi degentes, cum vi recipere regna sua decernerent, hanc rem prohibuit Nestor VI. 2.
 Nireus pulcher I. 14. ex Syme ducit naves tres I. 17. Cadit ab Eurypylo IV. 17. Cremanatur ossa IV. 18.
 Nomion ll. 35.

O.

Oceanus testis invocatur V. 10.
 Odus, *vid. v.* Epistroph.
 Oeax, Clymenae et Nauplii filius, Cretam profectus ob Atrai testamentum I. 1. Graecorum ducum feminas contra maritos e bello redeuntes excitat VI. 2.
 Oebalus, Argali filius I. 9.
 Oeneus, a Diomede in regnum restituitur VI. 2.
 Oenideus, rex Cebrenorum, in amicitiam Antenor's adscitus V. 17.
 Oenone, Paridia uxor III. 26. Eius mors IV. 21.
 Oenotropae vocantur filii Anii I. 23.
 Olizona, filia Phineci, uxor Dardani III. 5. IV. 22.
 Oracula et vaticinia I. 19. II. 10. 14. IV. 18. V. 7. 9. 11. VI. 3.
 Orestes, Agamemnonis filius, Aegisthi manibus a Talthybio ereptus Idomeneo traditur VI. 2. Athenas venit cum Idomenei copiis: oraculum adit, quod matrem et Aegisthum necare suadet; Phocidem venit, inde Mycenae cum copiis, illosque interficit VI. 3. Menelaus multa in eum molitur: Ariopagitarum iudicio a Mnestheo Athenis absolvitur: regnum paternum nanciscitur VI. 4. Cretam profectus, ibi Menelaus ei Hermionam

- Praefat. p. 48. sumere III. 20.
 transportare, importare, v. Prae-
 fat. p. 44.
 Benigne salutare I. 2. g. II. 50. re-
 spondere II. 5. III. 3. acceptus,
prolixè VI. 6. deservire V. 10.
 Bini aut amplius II. 46.
 Bonus cum virtute, tum consilio
 II. 25. Bonum atque utile est
 II. 22. Boni honestique secta-
 tor I. 16. A bono honestoque
 elabi II. 23. Boni, *principes*
 V. 14.
- G.
- Caedere silvam III. 12.
 Camerae casus V. 5.
 Caepestris exercitus, v. Praefat.
 p. 41.
 Campus duplex, singularis III.
 19 Obs.
 Capere locum II. 46. testimonium
 IV. 22.
 Carus et clarus II. 34 n. cr.
 Casus Graecorum adversi II. 33.
 Casu haud dissimili II. 40. Ca-
 su quodam, *occasione* VI. 15.
 Quo casu, *quo facto* VI. 14.
 Casus camerae V. 5. Casus,
sors, vel dictum de eo, quod
in aliquem cadit II. 24. III. 14.
 Casus, *mors* I. 5. IV. 9. Gloss.
 Casum vulneris contemplatus,
 v. Praefat. p. 42.
 Cavere, *constituere, discernere* VI.
 2. Paratus ad cavendum II.
 40.
 Cedere, *incedere, ire* II. 40.
 Certamen solitarium, *singulare*,
 v. Praefat. p. 41. Certamen
 sagittarium, v. Praefat. p. 42.
 Certamen manuum III. 19 Obs.
 Certamen columbae contingen-
 dae, *ardens studium* III. 18.
 Spatium certaminis IV. 19.
 Certare cursu III. 19.
 Cessare hactenus servitia V. 13.
 Cestus et caestus III. 19 n. cr.
 de Cetero, *ceterum* IV. 10.
 Charybdis, mare saevissimum IV. 4.
 Choro modulisque carminum prae-
 valere VI. 7.
 Circa aliquid occupatus, deten-
 tus, *sollicitus* II. 12 Gloss.
- Amor circa quodammodo
 Circa domus
 Circum se habere
 Vastant circa
 Omnibus circa
 Circumcursus
 hortatur II. 23
 Circumscribitur
 17. *intercludit*
 Circumspiciens
 Circumstrepit
 Praefat. p. 42
 Circumtegitur
 veste III. 11 n. cr.
 Clam omnes
 18 n. cr.
 Clari et magni
 II. 19. Magni
 batur I. 16. M.
 Classes, *naves*
 Clauduntur iura
 intus manent
 Clementer ortus
 Coadunare, v. Praefat.
 Coalescit artus
 inter duo regna
 ta multitudo IV.
 Coelestis ira I. 1
 Coenatum deducit
 Cognito II. 5 Gloss.
 Cognitum, *mutatum*
 Cohibuisseet fugerit
 Colligere sese in
 ligere, *suscipere*
 Colophona, ac I. 1
 Comitatum sequi
 52. Comitatus
 comitem esse V. 1
 Commentum Alex.
 Committere, *scilicet*
 Non committantur
 Facinus commis-
 nem IV. 17. V. 8.
 missa erant circa
 Commodum videtur
 Commorari cum
 in Commune re-
 51.
 Communire exercitum
 II. 41.
 Coniutare res
 trimonium II. 26
 Comparatum salu-
 memnoni I. 24.

- Talthybius** praeco IV. 22. V. 1.
Orestem, Aegisthi manus ereptum, Idomeneo tradit VI. 2.
Taygeta, Agenoris filia, ex Iove habuit Lacedaemonem I. 9.
Tecmessa, Teuthrantis filia, ab Aiace abducta II. 18. Aiace praemio cedit II. 19. Eius ex Aiace filius Eurysaces V. 16.
Telamon Ulixi naves cum sociis et omnibus rebus, quae ex Troia habuerat, adimit VI. 5. Teucrum Salamina prohibet VI. 2.
Telegonus, Circes ex Ulixie filius, patrem occidit VI. 15.
Telemachus, Ulixis et Penelope filius, ducit Nausicam, procreatque Ptoliporthum VI. 6. Suspectus patri, agris Cephaleniae relegatur, additis custodibus VI. 14.
Telephus, Moesiae imperator II. 1. Herculis filius, procerus corpore, ac pollens viribus II. 4. Atridis affinis II. 5. Ad eius terram naves adpellunt Graeci II. 1. Pugnatur cum Graecis, et Thessandrum interficit II. 2. Vulneratur ab Achille II. 3. Missa legatione pax fit et concordia cum Telepho II. 5 sq. Vulnere vexatur: recusat militiam adversus Priamum, cuius filiam Astyoche uxorem habet, ex qua natus Eurypylos II. 5. Hospitio a Telepho excipiuntur Menelaus et Agamemnon, donisque donantur II. 6. Machaon et Podalirius eius vulnere mederi iubentur, *ibid.* Argos venit, oraculo monitus, et ab Achille sanatur II. 10. Telephus dux fit Graecorum ad Troiam, *ibid.* et domum discedit II. 12.
Telestes Priamides, a Diomede cadit IV. 7.
Terra mater testis invocatur V. 10.
Teucri, i. q. Troiani IV. 2.
Teucrus, Aiace frater I. 13. sagittandi peritus III. 1. Salamina a patre expulsus, in Cypro Salaminam urbem condit VI. 2. 4.
Teuthranus, Teuthrantis ex Auge filius, frater Telephi uterinus, ab Aiace occiditur II. 3.
Teuthras, Phrygum rex, cadit ab Aiace II. 18.
Thalpius cum Diore aliisque ducit naves quadraginta I. 17.
Theano, Antenoris uxor, templi Minervae sacerdos, Palladium rapit V. 8.
Thessandrus, Polynicis filius I. 14. ex Thebis ducit naves quadraginta I. 17. Occidit Telephi comitem: postea ipse a Telepho occiditur: Diomedes, societatis iure inde a parentibus cum eo iunctus, humeris cum proelio effert II. 2.
Thestor I. 15.
Thetis Acastum Neptolemi manus liberat VI. 9. Cf. v. Peleus.
Thoas, Andraemonis filius I. 13. ducit naves quadraginta I. 17. Legatus pacis V. 10.
Thrasymedes, Nestoris ex Anaxibia filius I. 13.
Thyestes IV. 7 n. cr.
Thymbraeus Apollo, *vid.* v. Apollo.
Tithonus, Illi filius IV. 22. Memnonis pater IV. 4.
Tepolemeus, Herculis filius I. 14. ex Rhodo ducit naves novem I. 17. Legatus ad Telephum II. 5. Eurypylo traditur, *ibid.* In Indis Patrocli victor est saltu III. 19.
Troiae moenia, Apollinis et Neptuni monumenta V. 11. Troiani affines Graecis a Pelope inde V. 2. Multo cum clamore hostes aggrediebantur atque in compositi, *vid.* *Obs.* ad II. 38. Volunt bellum transmittere in Graeciam II. 8. Socii dominationem occipiunt II. 35. Deserunt Troianos et Graecis auxilium offerunt III. 3. Obsessio Troiae IV. 20. Troia ab Aenea et Antenore prodita IV. 22. V. 1 sqq. Troia capta V. 12. Regno potitur Antenor V. 17.
Troilus Priamides, captus iugu-

- Contegi veste III. 11 n. cr. sepultura, funere III. 14 Gloss. Cautius contactus, *de pugnante* III. 7.
- Contemplatione actatis, amicitiae, v. Praefat. p. 49.
- Contemplatus casum vulneris, v. Praefat. p. 42.
- Contendere sagittam IV. 19.
- Contentus alicuius rei II. 17.
- Contestari, *protestari*, v. Praefat. p. 42 sq.
- Contingere (attingere) terram II. 1. civitatem, *aggredi* II. 13. genua II. 51. Contingi morsu serpentis, v. Praefat. p. 52.
- Continuante flamma III. 26.
- qua Contracta gestaque sunt bello. *Epist.*
- Convenire aliquem I. 11. II. 9. III. 11. ad aliquem II. 13. in aedem V. 10. in unum I. 12. in loco et in locum I. 15 n. cr. Convenit mihi cum re alicuius I. 10.
- Convertere ad aliquem II. 3. iter ad locum H. 18. in se timorem II. 30. in se proelium IV. 19. in melius IV. 14.
- Convivium decorum VI. 7.
- Cordi est II. 33 Gloss.
- Corpora carissima V. 12. Corpore aliquem propulsare III. 7. A corpore virginis abstinere I. 21.
- Corusca fulmina I. 21.
- Credere in se fiduciam IV. 1. in muris salutem IV. 12.
- Creta, *Cretenses* II. 26.
- Crimen malitiae III. 25.
- Criminose obiectare I. 6.
- Crucjatu summo necare V. 12.
- Cruentus suo hostilique sanguine III. 23.
- Culuscemodi, *cuiuscunque modi* II. 27 Gloss.
- Cuiusquemodi II. 18.
- Cum pace II. 13. Cum religione V. 11. Cum ira, quiete cetera I. 2. Gloss. Cum summa gloria II. 40. Magna gloria, *sing* cum II. 3 Gloss. Cum eo, cum his, non et cum, cumque I. 13 n. cr. Praeponuntur Palamedes cum Diomede I. 16 Gloss. Lamentatio cum lacrimis II. 20.
- Suffusis cum II. 25.
- Cuncta regni, etc.
- Cupidus periculi
- Cupita III. 24.
- Cura, *curatio* II. 1. hibere, vid. v. 1.
- Curare, sanare II. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
- Curare, sanare II. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
- Currus bellici I. 5.
- Cursus longus, etc.
- Obs.
- Custodia captivitas
- Custodire, *cavere*
- prospicere V. 11.
- Custos et rector castris II. 46.
- D.
- Dare lora equi III. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
- Dare lora equi III. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
- Dare lora equi III. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

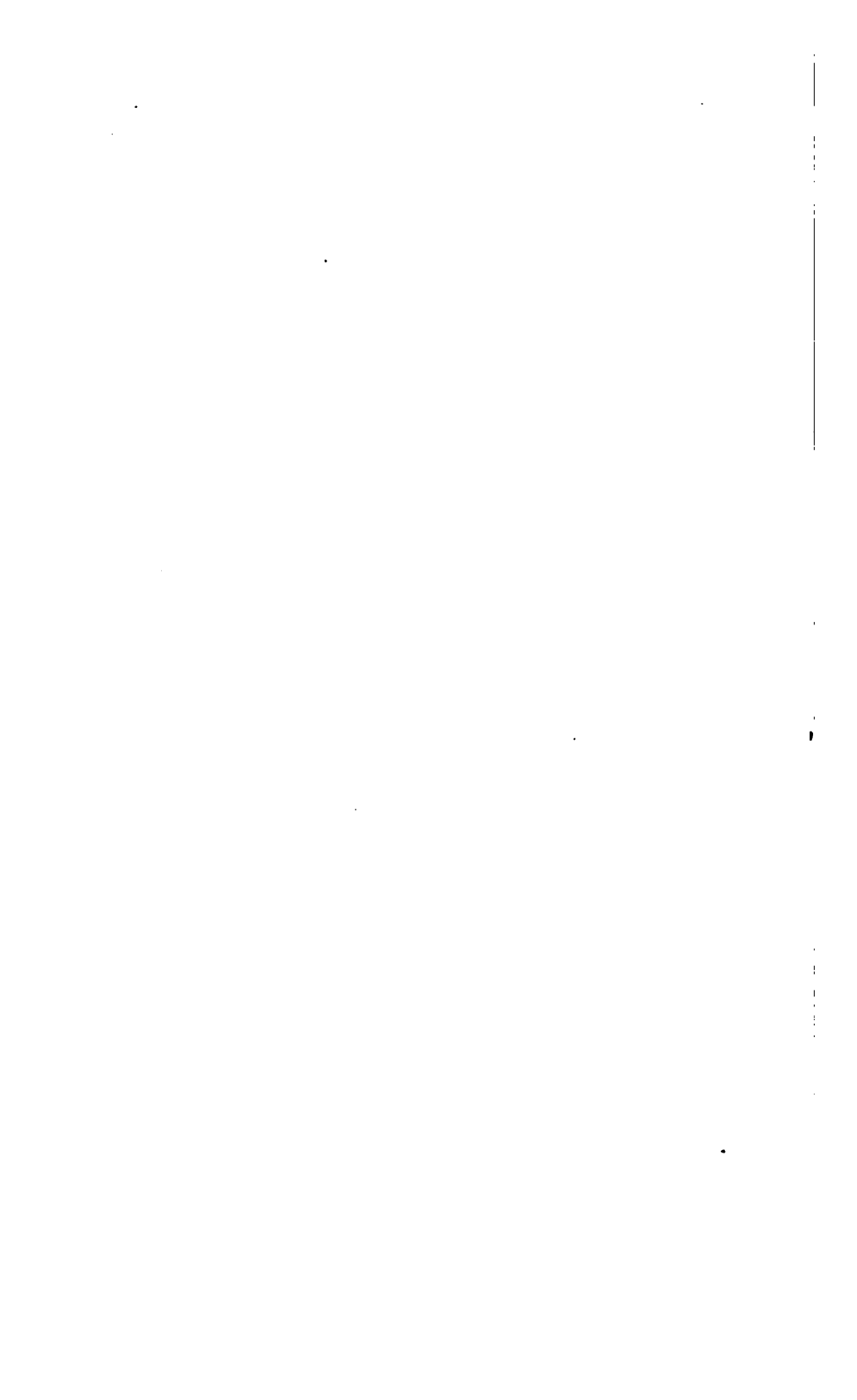
A d d e n d a .

Praefat. p. 27. l. 1. Laudavitne Gr. Dictyis verba etiam Suidas, haud addito auctoris nomine? v. Obs. ad V. 11. — P. 59. l. 17. post *aratione*: ut lib. V. 15. *attractus, us*. — Ibid. l. ult: Cf. tamen Ruhnk. ad Terent. Eun. II. 3. 22. et quem ibi laudat Voss. de Anal. I. 36. p. 172. — P. 41. l. 2: Caes. B. G. III. 14. *naves paratissimae atque omni genere armorum ornatissimae*. Formulam *omni instrumento* Septimius videtur debere Livio, qui lib. XLII. 1. *magistratus mulis tabernaculisque et omni alio instrumento militari ornabantur*. — P. 44. l. 30. post *transportat*: Senec. Thyest. 43. *bella trans pontum vehant*.

Not. crit. p. 17. l. 3: Ter Dares c. 19. 20. *excessionem facere*, quod ubique corrumpitur in *excessionem*. — P. 18. l. 13: Terent. Eun. IV. 5. 4 et 6. 27. *Chreme*. — P. 20. l. 28: Cf. Sall. Jug. 53. *nam dolus Numidarum nihil languidi neque remissi patiebatur*. — P. 53. l. 1. Sallustii integer locus est: *ac primo, obscura nocte, postquam haud procul inter se erant, strepitu, velut hostes adventare, alteri apud alteros formidinem simul et tumultum facere*. — Ibid. l. 3: Nepos Hannib. 2. 2. *darentque operam clandestinis consiliis, ut Hannibalem in suspicionem regi adducerent, tamquam ab ipsis corruptum alia atque antea sentire*. ubi Bosius conii- cit: *corruptus* — *sentiret*; et alii aliter loci rationem dispo- nunt. Tribus hisce locis habes genus Accusativi cum Infini-

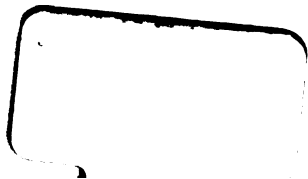
- Divelli complexu** l. 10. ab aliquo IV. 11. non sine dolore poterant ll. 19.
- Diversus** agebatur l. 21. **Diversi** suo quisque genere exercebantur IV. 5. **Diversa** inter se cupientes VI. 3. **Per diversam** fuga III. 16. **E diverso** repellitur VI. 15.
- Diversus (divisus)** ad officia III. 1.
- Dividere et dimittere** l. 9. **Orienti occidentique hostiam** divisit l. 15. **Dividere** in singulos ll. 19.
- Divinitus oblata** hostia l. 22. **Sperato divinitus levamine** ll. 33.
- Divinum signum** l. 21. **Divina** atque humana omnia ll. 13.
- Divulgatur fama** l. 3.
- Divum, deorum** III. 26.
- Dolor animi, de invidia** ll. 15. **Dolor** in casu IV. 8.
- Domitionem confirmans** l. 20.
- Domum reditio** ll. 35 n. cr. **Domini belloque** III. 26 Gloss. **Domum** ad se volentes deducit l. 6 Gloss. **Domus, res familiaris** l. 5.
- Dubitatio animi** l. 21.
- Ducere in unum, conducere** ll. 20.
- Dux** profectionis, v. Praefat. p. 39. **Dux Troianis** ll. 32 Gloss. **Dux** atque auctor ll. 31. atque imperator ll. 35. atque rector IV. 4.
- E.
- Ecce. Quum ecce, v. Praefat. p. 50.**
- Edicere, dicere et edisserere** ll. 30. **Edicere et adicere** ll. 35.
- Edicto prius** III. 4.
- Educere gladium** ll. 40. 49.
- Efectum habere; cum effectu, v. Praefat. p. 55.**
- Effeminati custodes** ll. 46.
- Effera morum impatientia** l. 14.
- Efficere famam virtutis** ll. 3. **metum** hostibus et fiduciam suis ll. 12. **iussa** ll. 33. **mandata** ll. 52. **Vitis auro effecta** IV. 14.
- Effusius vagari** l. 19. **Palantes effusique ruere** ll. 43. **Effusi portis** ll. 32. **Effusis crinibus** III. 2.
- Egregius bellus.**
- Elaboratum et per.**
- Elapsi a bene.**
- Elatus secundo.**
- dolore VI. 15.**
- Ellipses. Intell.**
- erat IV. 1. erat.**
- fore ll. 13 Gloss.**
- cr. dixit ll. 32.**
- ll. 39. cum ll. 15.**
- aliquid IV. 22. 6.**
- Intellige nomen.**
- ad praecedentem.**
- vel ex praeced.**
- 15. Intell. nomen.**
- praeced. ll. 52. 2.**
- 15. Ellipses.**
- I. 18. 20. 22. ll. 2.**
- V. 12. cet.**
- Ementitum arguit.**
- Emergere ad regem.**
- Enallage generalis.**
- 12. VI. 14. nomen.**
- poris V. 16. nomen.**
- l. 22 Gloss. verbi.**
- sivi ll. 2.**
- Eniti ad aliquem.**
- Enumerationem bene.**
- En unquam V. 2.**
- Eo, ideo** III. 3.
- Ephemeris belli.**
- Erga, nomini pro.**
- Eruere civitates.**
- Erumperet portis.**
- Escendere et accendi.**
- Etiam atque etiam.**
- Evadere aliquem.**
- V. 17. naufragia.**
- et insidias VI. 2.**
- Evenit aliquid non.**
- ritum ll. 20.**
- Eventus iaculi.**
- Eversa divinitus.**
- sa fortuna belli.**
- Eversio hospitii.**
- Evolare navibus.**
- ll. 46. portis.**
- Ex Minoe, scilicet.**
- Ex consilio.**
- ll. 6. Consilium.**
- praep. ex IV. 22.**
- sententia.**
- quo dividere.**
- hoe malo ll. 22. 23.**

Handwritten text, possibly a signature or initials, located in the middle of the page. The text is dark and somewhat illegible due to the quality of the scan.

- tempus, *aliquamdiu* III. 1. In horas III. 2. In primis pueritiae annis IV. 9. In futurum V. 2. In praeteritum IV. 15. In totum, *prorsus* V. 2.
- Incedente vespera II. 45. Incessit solemne IV. 10.
- Inceditur proelium III. 8. Incensus ira II. 1.
- Incertum, *absolute* II. 30. Silentium ex incerto III. 16.
- Incesserat odium III. 1 Gloss. Incessit me *et* mihi IV. 14 n. cr.
- Inchoare bellum II. 26.
- Incinctus, *accinctus et cinctus* pugione IV. 11.
- Inclamare aliquem I. 22.
- Incliuatio rerum III. 10.
- Inclytus bellandi IV. 15. fama bellandi III. 16. vid. Gloss. ad III. 6.
- Incoepum militiae, *initium* II. 9.
- Inconditi mores I. 8. II. 35. III. 22. Inconditus clamor III. 10.
- Inconsulta vis I. 14. temeritas IV. 11.
- Increpatus *et* increpitus VI. 9.
- Incubare divitiis V. 2.
- Incuria navigandi I. 16.
- Incuriosi ab armis II. 42.
- Incurrunt (in) hostes II. 3 n. cr.
- Incuriare civitates II. 13.
- Incutere indignationem I. 7. venerationem II. 28.
- Indicativus in oratione indirecta loco Coniunctivi* II. 25 Gloss.
- Indigna multa expertus VI. 5. Indigne rapere I. 5. commissa I. 11.
- Indignatione rei commotus II. 31.
- Indignari alicui IV. 15.
- Industria virium atque ingenii II. 2. Industria accendi IV. 16.
- Infausta *et* infesta V. 16.
- Infesta sanguine arae atque delubra V. 2.
- Inferias mittere V. 13.
- Inferre aliquid IV. 10 n. cr.
- Infinitivus Praes. loco Inf. Fut.* II. 37 Gloss. *Inf. loco Genit. Gerundii* II. 21 Gloss. *Inf. Graecus loco nominis substantivi*: cognitum III. 1. *Inf. loco Coniunct. cum ut, post verba,*
- petere* horum
rere, de quora
post ubi II. 1.
cum Inf. post
Accusativus loco
applicandus per
 Ingerere maledicta
 VI. 4.
- Ingredi regione
verbum gladii
- Inhabitare in loco
- Iniuria, *passive* II. ab Inquietudine II. berentescere
 Insequi conviciis 29. maledictis II. IV. 4.
- Insidiatum pergere
- Insidiis necare, *ca*
 L. 5 Gloss.
- Insimulare, *accu*
 Insinuare, *induc*
 9. Sua operi
 (Palladium) abla
- Insistere arati II.
- Insolentia gentis II.
- Insuperabilis, *v. p*
 Inspecta cura *et*
 II. 6.
- Inspectantes V. 12 omnibus III. 9.
- Instans pernicies II.
- Instatur invicem vel Instruere bellum. 48. Instructi praeparatus instr. cf. v. armare. Cu instructum IV. 2.
- Instrumento omni ves, *v. Praefat. p. menta militiae* I.
- Intacto nullo II. 48.
- Integra res est II. 2 tegrum vobis est
- Intentato negotio II.
- Intentus proelio II. 51. III. 8. Intenti mis studijs III. 1.
- Inter quae tam loc 21 Gloss. Inter tationem I. 21. Inter extremas III. 16. in primis II. 3. Inter se, alius alius

- , *superflua verba* V.
 cum aliquo pactum II.
 , *intercessio* V. 14. VI.
 ictum VI. 15. matrim-
 V. 12.
 m III. 22.
 pulis V. 1. convivio V.
 iculo V. 12.
 s memoriam I. 6.
 , *excludi* II. 36.
 ecionem pervenire I. 6.
 e pedibus rotæ V. 11.
 ita iurisiurandi religio-
et alibi.
 s procerum I. 8. pacis
 niens V. 17.
 es I. 19.
 virium VI. 15.
 summa ope V. 15.
 nter se II. 52. Iuvitari
 25.
 leos adiutores II. 10.
 8 n. cr.
 is I. 11. concitus III. 3.
 ie domus, *ob domum*
 itrox II. 26.
 consilium I. 8. conven-
 24.
 iversa hominibus III. 26.
 est II. 25. Ita come-
 e disceditur V. 4 Gloss.
 ta I. 15 n. cr.
 IV. 16.
 tibus, ut II. 35.
 amen II. 4. Iugis pax
 t, *de montibus* IV. 4.
 et potestas V. 16. Nec-
 ius II. 25.
 ri peragere IV. 13. Iu-
 olvere VI. 13. facere IV.
 3.
 mum, *in, apud Priam.*
 Dolor iuxta amissionem
 L.
 ibans) patria III. 25.
 monumenta II. 5. faci-
 19. et industriae do-
 cumenta II. 19. Labor vigilia-
 rum III. 13.
 Lacedaemona, *ae* I. 5 n. cr.
 Lacerare contumeliis II. 29. ma-
 ledictis V. 15.
 Lacessere certamine IV. 19 Gloss.
 ad bellandum IV. 9.
 Laetitia et gratulatio II. 46. IV.
 14.
 Laetus re IV. 16. 20.
 Lamentabilis fletus III. 22.
 Lapsus non desiderio sed ira II. 49.
 Latera et cornua, *synonyma* II. 12.
 Legatus pacis IV. 22. Viri legati
 V. 10.
 Lenire iram, animum, odium I.
 19 Gloss.
 Levamen sollicitudinis III. 23.
 Lex concessa, *conditio* IV. 15.
 Libens mandata efficit II. 52.
 Liberatum ex acie corpus II. 41.
 Liberato gladio V. 11 n. cr.
 Liberum est II. 30. Liberum ab
 hostibus tempus II. 12. Libera
 potestas faciendi II. 5.
 Libidinem habere et desiderium
 in femina V. 15.
 Librato (liberato) gladio IV. 11.
 Lictores II. 33. 49.
 Loca et imperia I. 12.
 Locat exstruendum sepulchrum
 IV. 15.
 Locum amittere II. 43. capere II.
 46. vulneri invenire II. 40. vul-
 neri quaerere III. 6. busto di-
 metiri III. 12. In loco, *in eo*
loco I. 5 Gloss.
 Longe, *procul*: subducta haud
 longe acie II. 41.
 Lora dare equis III. 15.
 Lotus, *lautus* III. 25.
 Luctus moestus II. 9. filiorum, *ob*
filios III. 21.
 Ludis solitum certamen celebrare
 III. 17.
 Luere delicta II. 13. poenas II.
 27. 39. 41 cet.
 Lues invadit I. 19. sedata I. 22.
 Lugubri veste tectus III. 20.
 Lumen, *scil. diei* I. 21.
 Lux. Lucis principio II. 45. III.
 12. 20. IV. 6. initio V. 4 cet.
 Cum luce simul, *vid. v. si-*
mul. in luce belli interfici,

- in aperto proelio*, v. Praefat. p. 39.
- M.**
- Magis**, tam I. 1. *maxime* IV. 22. *apud Comparativum* V. 15. In dies magis magisque I. 19. *et saepius*.
- Magister** morum II. 34. ac praeceptor aciei componendae II. 36.
- Magnificare** praesentiam dei, *revereri* II. 28.
- Magnificencia** regis II. 49.
- Magnifice** transire vitam I. 1. habere I. 2.
- Magnus** atque clarus habebatur I. 16. **Magnis** precibus II. 19.
- Maiora** viribus aggredi II. 2. In manus divulgare I. 3.
- Maledicta** verba II. 39.
- Male** prospera eruptio, *admodum improspere* II. 43. **Male** desipiens, *valde* IV. 22.
- Malo** omnium III. 25.
- Mandare**, *indicare* III. 2. **Mandatum** accipere I. 17. **Cum** mandatis mittere IV. 10.
- Manent** me fastus III. 26.
- Manu** vindicandam iniuriam II. 1. **Ad** manus certamen processerat II. 24. **Ubi** in manus ventum est II. 32. **Libellus** venit in manus, *Epist.* Venire in manus II. 2. V. 12. **Devenire** in manus II. 37. **Bellum** in manibus est V. 14. *Verba* in manibus est *abundant* II. 22.
- Matrimonium**, *coniux* II. 26 Gloss. **Matrimonio** sibi adiungere IV. 22. **In** matr. deducere III. 5. **suscipere** *et alia* VI. 10 Gloss.
- Maxime**, *longissime* III. 15.
- Me** morari non feram V. 2.
- Meavit** Argos II. 26.
- Mederi** adversus venena II. 14. **Mederi** aliquid II. 10 not. cr.
- Medicamina** imponere II. 6.
- Medicina** ars I. 14.
- Medius** inter II. 49 n. cr. **Medio** itineris IV. 21. campi V. 10. **In** medio inferre II. 19. **progre**di III. 5. **Medios** statuere II. 19. collocare IV. 2.
- in Melius** mutare IV. 14.
- Memorare**, *app.* memorandus III. 5.
- Memoria** repetenda III. 5.
- Mens** sana est, *et* corrigere II. 2.
- Methona**, ac I. 52.
- Metus** et moerore II. 8. **Mores** rum IV. 8. **Pro** Militiam adversari II. 5. **Militiam** II. 44. **Militiae** Millia multa exercere II. 16.
- Ministrae** et velae II. 16.
- Mirabilis** arte III. 1.
- Miranda** referre VI. 1.
- Miscebantur** inter meta II. 52. **Mis** 52. **consilio** IV. 1.
- Miserabile**, *miseris* **Miserabilis** factus VI. 15.
- Miserandum** in IV. 9. V. 12.
- Miseratione** actatis **Miserati** fortuna VI. 1.
- Misereri** *et miserari*.
- Moduli** carminum VI. 1.
- Modus** *et mos* I. 1. **Sine** modo mane. **Nullus** morbi quis **modus** tunc V. 1. **Modum** **per**gredi III. 23. **plex** *et idem* IV. 1. **praemiorum** V. 6. **dis** III. 11.
- Motibus** se defendere IV. 22.
- Moestas** luctus II. 9.
- Mole** sua urens **Monumenta** laborum
- Morari** cum aliquo **Moriens** *praecipit* ex malo II. 30.
- Mortales** cum III. 6. **Mortales** 17. 35 cet.
- Mos** humanae

que ll. 21. More in-
mani ll. 15. militiae ll.

V. 13. pessimo ll. 40.
Ex more sententiae di-
8. Spectaculum di-
oribus, *factis* IV. 3.
li, vid. Praefat. p. 38.
tus facilius foret V. 11.

Loca, Prolog. et ll. 41.
s VI. 2. 4.
atigatus, *valde* VI. 8.
um dicm ll. 13.
ilitiae I. 16. hiemis
e ll. 41.
r se opponere hostibus

rygia veste, *sumta* VI. 9.
Eris I. 19. animorum ll.
ll. 3.

N.

tos ll. 10.
nis ll. 26.
idini ll. 22.
apparatus I. 18.
navigatio, v. Praefat.

ibi respondentes I. 19
Barbarine Graecine ll.
ne-quidem ll. 9.
ll. 15.
nondum V. 5.
cibi I. 17. 23.
humanarum rerum I. 23.
visus esse Orestes VI.

duplex non affirmans,
ans IV. 18.
quae dicuntur ll. 1.
virile ll. 22. gerere ll.
datum est I. 21. prae-
3. *Neg. res* I. 4 Gloss.
t ll. 25 Gloss. *Neque*
22. *Neque, et ne* ll. 11.
eque nequisse IV. 18.
explicans IV. 4.
est impetrari ll. 21.
ae VI. 7.
sectis ll. 7.
pluralia sequens Geni-
17 Gloss.
ibus ll. 13.
Troianum, *Troiani* V. 13.
e publico VI. 11. omni-

um ll. 48. ingenti virtutis at-
que corporis I. 13.

Nominativus, ubi expectes Ac-
cusativum, Epist.

Non, *noune* V. 2.
Noscere et cognoscere ll. 37 n. cr.
Notus, *qui novit* VI. 7.
Novum poenae genus ll. 15.
Nubilo tegi I. 21.
Numerare et enumerare IV. 16.
Nudatum scuto iugulum IV. 6.
Nullo, *scil. loco* IV. 1 n. cr.
Numen et nomen ll. 28.
Nunc-modo, nunc-rursus I 10
Gloss.
Nuntiatum mitti ll. 23. 27.
Nuntii auctor ll. 8.
Nutat acies ll. 8.

O.

Ob et ad I. 16. V. 13. Ob, *se-*
cundum, pro I. 18 Gloss. Et
ob id I. 20. 21. 23. ll. 2. 8.
11 cet.

Obducta facies civitatis ll. 16.
Oblatione opum, vid. Praefat. p.
50.

Obligato nixu ll. 19.
Obsequiis amicitiae carus ll. 34.
Obsidet animos desiderium ll. 23.
Obsitus luctu ll. 9.
Obtentu tali ll. 2.
Obterere et subterere ll. 6.
Obviam properare malo I. 19. Ob-
viam ire sententiis ll. 29.
Obvolvi genibus, v. Praefat. p.
45.

Occoept ll. 7. et *saeptus*.
Occupatus circa rem, vid. v. cir-
ca.

Occurrere et accurrere ll. 16.
ll. 4.

Oenotropae I. 23.
Offensam metuere ll. 14. contra-
here ll. 36.

Offerre laetitiam, *creare* ll. 6.
Officium lugendi IV. 1. Officia
nautarum turbata VI. 1. Officia
viri exsequi VI. 3.

Officina belli ll. 16.
Omina infausta V. 16. Omina et
omnia, *ibid.*

Omittere coeptum I. 21. appara-
tum ll. 6. omnia I. 22. ll. 46.

- Praevectus, praetervectus** V. 17.
Praeverso de se nuntio, v. Praefat. p. 52 sq.
Praevertere proclium III. 10. hostem III. 15.
Præviso hostium agmine III. 8.
Precatores II. 48. III. 20.
Presso gradu II. 45. **Somno pressus** II. 45.
Pretio et gratia inlici I. 18.
Primi aut inter primos II. 3.
Primum, secundo, tertio III. 19.
Primum omnium III. 19. ante omnes III. 17.
Princeps certaminis II. 3. benevolentiae atque officiorum V. 2. amicitiae V. 17.
Principales, v. Praefat. p. 51.
Pro tempore I. 4 Gloss. **Pro negotio armati** II. 32. IV. 6. **locutus** I. 20. **Pro metu suo** II. 2. **Pro facultate opum regni** I. 17. **Pro muris**, ex IV. 22. **Pro confirmato habere** III. 16.
Probris praeiactis II. 24.
Procedere, prospere cedere III. 26.
Procurare officia III. 12.
Prodere quid in lucem, Epist. Tu te inconsulta temeritas prodidit IV. 11.
Producere bellum ad occasum solis II. 41.
Productio exercitus, v. Praefat. p. 38.
Proclium, bellum I. 15 Gloss.
Profectionis dux, v. Praefat. p. 39.
Profectus in (ad) inquisitionem VI. 8.
Proferre fata I. 14.
Profecturus, profuturus, promoturus I. 11.
Prohibere aliqua re I. 18 n. cr. descendere II. 1.
Promisce, v. Praefat. 48 sq.
Promotae res hostium forent V. 15.
Promptus in hostem III. 5. stetit II. 43. **Instat promptior** III. 10. **Promptiores animos ad bellandum facit** I. 15.
Pronuntiat iram II. 30. **restitutionem, ibid.** **Prohuntiatum cer-**
- tamen in praesens** 16.
a Proposito calber
Proprium II. 26. **mittere, Prologus**
us III. 5 Gloss.
Propulsat corpore E.
Prorucere se IV. 21.
Prorsus, ut veris Gloss.
Prosequi laudibus E.
melius VI. 12
Prosper navigandi I.
Proventus (proventus) 11.
Provisum atque 21.
Prudens satis, gerentes prudentes
Publicum bonum I.
Pugnare in hostibus IV. 2. **urbem** II. 17.
Pure lauti I. 15.
Purgamenta huius generis III. 20.
- Q
- Qua pergebat** II. **visi poterat** III. **qua** V. 5 Gloss.
Quadriugis equis III. 17.
Quadripartitur fat. p. 43 sq.
Quaedam ornamenta
Quaerere, acquirere
Quaerit, rogari E.
Qualitas V. 3.
Quam, valde III. **superlativum** **ibid.** **so prius** IV. **V. 1.** **Quam** **exponam** I. 11. **felicior** III. 16.
Quanquam videret
Quantum, quot I. 6. **tum, omissio**
Que-et I. 3. II. 29.
Quis I. 15 n. cr.
Qui, cum is IV. **plurimi, qui** cr. **Qui e Graeci** II. 26.

vire, discedere, cubi-
praefat. p. 47.
us, centies.
uictaque II. 14. se-
verbo *plur. numero*,
cr. Singuli quisque
liptice ponitur III. 4

e IV. 11. Quo et qua

ad, cui III. 26 n. cr.
x eo quod V. 6.
V. 8 n. cr.
amicus II. 20 Gloss.
odo V. 6.
eo quod IV. 20.

R.

indignationem ultum-
rias I. 4. Reptum per-
23.
sine ordinibus II. 46.
re ultra certa ratione
rum fuga III. 16.
negotium erat II. 11.
certus II. 31.
animum III. 22. Ho-
scipi II. 6.
mutuas tollere cla-
III. 16 cf. IV. 1.
ere quid cum aliquo IV.
cognoscere II. 21.
reliquias urna (urnae)

facinoris II. 25. exer-
52. vulnerum III. 11.
III. 21. filiae III. 24.
III. 26. IV. 1. et alia.
is causas odii III. 6. de-
21. aetatem III. 20. IV.
ordatus sui, sui compos
Praefat. p. 45.
nium, dux I. 16. Ex-
sine rectore I. 19. sine
ous II. 43.
ae manus novis iaculis,
sbat. p. 45.
re aris sacra V. 8.
res in unum volumen,
Red. praedam in com-
II. 51.
is ornatu III. 2.
id bellum II. 39. ex fu-
8.

133

Refectus ex labore III. 13. Ref.
animi V. 9.

Referti pace agri II. 16.

Reformare aciem in ordinem IV.
5. Reformato die, v. Praef. p. 44.

Refovere spiritum, v. Praefat. p.
53.

Refugium iracundiae II. 21.

Regina Amazonibus III. 15.

Regnare alicui III. 14.

Reguli vocantur Priamidae I. 8.
et saepe.

Relata (relatum) differre, rela-
tionem V. 1.

Relaxantur, qui antea fatigaban-
tur II. 33.

Relegatus agris VI. 14.

Religata lino columba III. 18.

Religione numinis, sanctitate II.
28. Per religionem, scil. iu-
risjurandi I. 5. Summa reli-
gione colitur I. 2.

Relinquere nihil quietum II. 27.
nihil non eversum aut vastatum
II. 16. Relictis, ubi pugnave-
rat, scil. loco III. 10.

Reliquus praedae, v. Praefat. p.
41. caedis II. 46. Reliqua praedae
IV. 4. Reliquum noctis
transigunt II. 45. IV. 6. Reli-
quam nihil est III. 17. 21. Spem
nullam reliquam rati II. 43.
Nihil reliquum facere III. 20.
Qui reliquus filiorum super fue-
rat VI. 12.

Remdare II. 18. 19 est.

Remittere nihil alicui rei et alicuius
rei III. 36 n. cr. nihil de sen-
tentia II. 31. Nihil remitteba-
tur a custodibus II. 1. Quibus
nihil a Priamo remissum II. 21.
Aliquid silentio remittere II.
44. Remittere, mittere IV. 5
extr.

Reniere protectionem II. 9. ami-
citiam II. 18. auxiliata II. 42.
et alia.

Repetitio edusilem verbi V. 10
Gloss.

Repleta deo V. 16. Repleti vino
et epulis VI. 6.

Repressus in ipso impetu II. 10.
in ipso aditu VI. 9. Repressus
gradu III. 4

- Praevectus, praetervectus** V. 17.
Praeverso de se nuntio, v. Praefat. p. 52 sq.
Praevertere proellium III. 10. hostem III. 15.
Praeviso hostium agmine III. 8.
Precatores II. 48. III. 20.
Presso gradu II. 45. **Somno pressus** II. 45.
Pretio et gratia inlici I. 18.
Primi aut inter primos II. 3.
Primum, secundo, tertio III. 19.
Primum omnium III. 19. **ante omnes** III. 17.
Princeps certaminis II. 3. **benefvolentiae atque officiorum** V. 2. **amicitiae** V. 17.
Principales, v. Praefat. p. 51.
Pro tempore I. 4 Gloss. **Pro negotio armati** II. 32. IV. 6. **locutus** I. 20. **Pro metu suo** II. 2. **Pro facultate opum renique** I. 17. **Pro muris, ex** IV. 22. **Pro confirmato habere** III. 16.
Probris praeiactis II. 24.
Procedere, prospere cedere III. 26.
Procurare officia III. 12.
Prodere quid in lucem, Epist. **Tua te inconsulta temeritas prodidit** IV. 11.
Producere bellum ad occasum solis II. 4r.
Productio exercitus, v. Praefat. p. 38.
Proellium, bellum I. 15 Gloss.
Profectionis dux, v. Praefat. p. 39.
Profectus in (ad) inquisitionem VI. 8.
Proferre fata I. 14.
Profecturus, profuturus, promoturus I. 11.
Prohibere aliqua re I. 18 n. cr. **descendere** II. 1.
Promisce, v. Praefat. 48 sq.
Promotae res hostium forent V. 15.
Promptus in hostem III. 5. **stetit** II. 43. **Instat promptior** III. 10. **Promptiores animos ad bellandum facit** I. 15.
Pronuntiat iram II. 30. **restitutionem, ibid.** **Pronuntiatum cer-**
tamen in prima
16.
a Proposito ca-
Proprium II. 36.
mittere, Prae-
us III. 5 Gloss.
Propulsat corpor-
Pronerere se IV. 2.
Prorsus, ut
Gloss.
Prosequi laudib-
melius VI. 12.
Prosper navigandi
Proventus (proven-
ti.
Provisum atque d-
21.
Prudens satis, gen-
entes prudentes
Publicum bonum
Pugnare in hostes
dites IV. 2. **Pa-**
urbem II. 7.
Pure laeti I. 15.
Purgamenta hui-
genas III. 20.
- Q
- Qua pergebat** II.
visi poterat III.
qua V. 5 Gloss.
Quadringis equis
tur III. 17.
Quadripartitur en-
fat p. 43 sq.
Quaedam ornate
Quaerere, acquirere
Quaerit, rogare
Qualitas V. 3.
Quam, valde III. 5
superlativum III.
so prius IV. 3.
V. 1. Quam
exponam I. 11.
felicitur III. 16.
Quanquam videtur
Quanti, quot I. 6.
tum, omisso III.
Que-et I. 3. II. 2.
Queis I. 15 n. cr.
Qui, cum IV. 1.
plurimi, qui III.
er. Qui e Graeci
Graeci II. 36.

- ire, discedere, cubi-
raefat p. 47.
is, centies.
uicunque II. 14. se-
erbo plar. numero,
cr. Singuli quisque
ipectice ponitur III. 4
IV. 11. Quo et qua
ad, cui III. 26 n. cr.
eo quod V. 6.
V. 8 n. cr.
amicus II. 20 Gloss.
do V. 6.
eo quod IV. 20.
R.
indignationem ultum-
ias I. 4. Neptum per-
23.
sine ordinibus II. 46.
e ulta certa ratione
sum fuga III. 16.
negotium erat II. 11.
rmas II. 31.
nimum III. 22. Ho-
tupi II. 6.
mutuum tollere cla-
I. 16 cf. IV. 1.
re quid cum aliquo IV.
cognoscere II. 21.
reliquias urna (urnae)
facinoris II. 25. exer-
52. vulnerum III. 11.
III. 21. filiae III. 24.
III. 26. IV. 1. et alia.
causas odii III. 6. de-
1. aetatem III. 20. IV.
relatus sui, sui compos
raefat p. 45.
nium, dux I. 16. Ex
ine rectore I. 19. sine
is II. 43.
maius novis iaculis,
it. p. 45.
aris sacra V. 8.
es in unum volumen,
Recl. praedam in com-
51.
ornatu III. 2.
bellum II. 39. ex fu-
l.
Refectus ex labore III. 13. Ref.
animi V. 9.
Referti pace agri II. 16.
Reformare aciem in ordinem IV.
5. Reformato die, v. Praef. p. 44.
Refovere spiritum, v. Praefat. p.
53.
Refugium iracundiae II. 21.
Regina Amazonibus III. 15.
Regnare alicui III. 14.
Reguli vocantur Priamidae I. 8.
et saepe.
Relata (relatum) differre, rela-
tionem V. 1.
Relaxantur, qui antea fatigaban-
tur II. 33.
Relegatus agris VI. 14.
Religata lino columba III. 18.
Religione numinis, sanctitate II.
28. Per religionem, scil. iu-
risiurandi I. 5. Summa reli-
gione colitur I. 2.
Relinquare nihil quietum II. 27.
nihil non eversum aut vastatum
II. 16. Relicto, ubi pugnav-
rat, scil. loco III. 10.
Reliquus praedae, v. Praefat. p.
41. caedis II. 46. Reliqua praed-
dae IV. 4. Reliquum noctis
transigunt II. 45. IV. 6. Reli-
quam nihil est III. 17. 21. Spein
nullam reliquam rati II. 43.
Nihil reliquum facere III. 20.
Qui reliquus filiorum superfue-
rat VI. 12.
Remcare II. 18. 19. ect.
Remittere nihil alicui rei et alicuius
rei III. 36 n. cr. nihil de sen-
tentia II. 31. Nihil remitteba-
tur a custodibus II. 1. Quibus
nihil a Priamo remissum II. 21.
Aliquid silentio remittere II.
44. Remittere, mittere IV. 5
extr.
Rendere profectionem II. 9. ami-
citiam II. 18. auxiliata II. 42.
et alia.
Repetitio eandem verbi V. 10
Gloss.
Repleta deo V. 16. Repleti vino
et epulis VI. 6.
Repressus in ipso impetu II. 10.
in ipso aditu VI. 9. Represso
gradu III. 4.

Reputate cum animis vestris II. 20.
 Requies belli II. 4. funeri I. 19.
 funerum IV. 8. stragis et fune-
 rum IV. 12. tempestatis I. 21.
 doloris II. 6.
 Reseratum (serenatum) est coe-
 lum I. 22.
 Reservatus per misericordiam
 VI. 5.
 Residuus bello, v. Praefat. p. 42.
 Residuus, *reliquus* V. 10. et
 saepe.
 Resistere et adistere IV. 11. moe-
 nibus IV. 22.
 Respectantes ex muris II. 47.
 Responso editur VI. 11.
 Restare et resistere IV. 2.
 Restitutio virginis, v. Praefat. p.
 55.
 Retardare perfectionem I. 18.
 Retentans manum II. 52. spiritum
 IV. 11. VI. 15.
 Retexuit cuncta memoriter I. 9.
 Retinere hostiam suspensam II.
 49. Retineri tanta vis homi-
 num intra moenia non potuit
 IV. 5. Retinere, *tenere* III. 20.
 cf. II. 49 Gloss.
 Retorque animos ad pietatem III.
 21.
 Revenire et revertere I. 20 n. cr.
 Revisere aliquem III. 9.
 Revolant ad muros II. 1.
 Rogatu eius II. 19.
 Ruere ad portas IV. 12. in proe-
 lium II. 38. Ruunt res III. 26.
 In os ruit, v. Praefat. p. 46.
 Ruinae modo, in modum III. 10
 Gloss.
 Rumore secundo consensu omni-
 um I. 16.

S.

neque Sacto neque profano absti-
 nere IV. 22.
 Saeviens mare II. 7. VI. 1.
 Saevitia hiemis VI. 8.
 Sagittarium certamen, v. Praefat.
 p. 42.
 Salamina, ae I. 5 n. cr.
 Saltim, *saltem* II. 22 n. cr.
 Salubria decreta II. 21.
 Salubritas renovata II. 33.

Sanctitas morum
 Satic, *satic*, ae
 Satis futurum
 Saucius iactatus
 Sceleratus et
 Scelus violati cu-
 II. 5. Unus
 scelus propria
 Scientes prodest
 Secreto ab aliis
 Sectors boni
 Secundante veni-
 48.
 Secundis rebus
 Securus interit
 non Secus, *non*
 seguis IV. 12
 Seditionem exhib-
 p. 47.
 Sed nec, *sed*
 Semirata (*semir*)
 11.
 Semota ab aliis
 Senecta aetas III
 Separatim ab aliis
 Separato rege, *causa*
 Sepulchrum castris
 15.
 Sequi societatem
 comitatum, vid. 6
 cia eorum hanc
 culpa sequitur
 die I. 9. Secuti
 Prolog.
 Servantes imperii
 V. 12.
 Servitium, *servitus*
 Seu - sive - vel VI. 12
 Sexu virili ac moribus
 dique confusis
 Si qua, *si quae* II
 IV. 19. V. 1.
 Sibi, *ei* III. 2.
 Sidona, ae I. 2 n. cr.
 Signo belli edito
 Silentio habito
 multo V. 12. quae
 44.
 Silvam caedere III. 2
 Simul - et II. 30 n. cr.
 ce simul, *cum*
 13 Gloss.
 Sine modo militum
 certo ordine et rebus

line aut modo proe-
et alia id genus I.

14.

res V. 10. Singuli
52.

tali viro spes atque
iae II. 44.

vestra manu II. 21.
se, collocatum esse,
I. 4 Gloss.

23.

tiae I. 8. belli III. 3.
itare III. 1.

ertamen, v. Praefat.

us agere IV. 16. So-
mors V. 5 n. cr.

is rebus I. 19. circa

um, militiam, v. Prae-
sq. servitium morte

choralia VI. 1.

ta solitum mare VI. 5.

III. 16. V. 13. Ut
sors contigerat V. 13.

I. 18.

ti nominis et famae
Specie armorum in-

iclytus I. 14 Gloss.

infelicissimum mor-
raebeo III. 21. dignum

praebuit IV. 3. longe
im III. 22. Specta-

resse V. 12.
imi III. 3.

divinitus levamen II.

s atque opes militiae
Spes omnis in Eury-

at IV. 17. Spes bona
spe nulla, Ablat. ab-

ti statuant V. 10.
secum habere III. 4.

matis fratribus I. 8.
ardere I. 16. Studio,

er III. 10 n. cr.
naves II. 7. 12. aciem

poplitem III. 7.
lto II. 43.

rimis II. 25.
apparatum sacri III. 2.

Sui consultor, sedes, interitus,
alia I. 23 Gloss.

Sullapsum coelo Palladium, v.
Praefat. p. 47.

Sumere bellum III. 20. initium
IV. 21.

Summa belli atque exercitus I.
16. rei II. 23. rerum Troiana-

rum III. 3. militiae IV. 13. ci-
vilitatis V. 9. regni VI. 9.

Summetuere, v. Praefat. p. 45.
Superducere aliquam VI. 3.

Superesse reliquum VI. 12. Su-
perfuere vires consilio III. 16.

Superpositis extorum partibus V.
7. Tegumen superpositum V. 5.

Supervenire, intervenire, adve-
nire IV. 4. 14. 15. et centies.

Supini frequens usus I. 17 Gloss.
Supplicia, supplicationes VI. 11.

Supplicia impietatis I. 6. Om-
ni supplicio lamentandi III. 11.

Supra (super) modum IV. 20 n.
cr. Quos supra memoravimus,

et alia id genus I. 4. II. 4 Gloss.
Supradicti comites I. 7. duces II.

43. reges III. 4. et alia.

Suscipere in se I. 16. Quos (filios)
Anaxibia susceperat I. 13.

Suspenderat ima rotis, elevave-
rat V. 11.

Sustollit Priamum, erigit III. 22.
Syllepsis IV. 11 Gloss.

Synonyma II. 12. 21 Gloss.

T.

Tabulatis exstruere equum V. 11.
Tali tempore II. 12. 48.

Tamen, omisso quamvis I. 6 Gloss.
Tantus amor animo insederat,

frequens nexus II. 33 Gloss.
Intelligas tantus IV. 5 Gloss.

Temeratum nihil ab his V. 2.
Temere non est IV. 11. Nihil tem-

mere, nihil inconsultum inci-
pere II 21.

Tempestatibus tantis, tamdiu V.
14.

Tempus, scil. opportunum II. 7.
profectionis II. 8. anni II. 41.

Tendere contra II. 39. III. 5. 6.
Incassum tendere, contendere

III. 18. Tendere ad coelum
manus V. 3.

- Testari ultionem I. 11.
 Testimonium fidei et benevolentiae capere IV. 32.
 Testis his rebus V. 2.
 Tiliæ, *Prolog.*
 Tolerare militiam III. 23.
 Tollere ad coelum II. 48. Tollere animos III. 5 Gloss. Tollere gemitum, sœtum III. 8 Gloss.
 Torpentibus longo itinere membris IV. 16.
 Totiens V. 2.
 Toto biennio I. 16. quinquennio I. 18.
 Tractare, *agers, deliberare* IV. 9 Gloss.
 Tractatus, *deliberatio* III. 27.
 Tradidit in Idam, *scil. ferendum* III. 26.
 Trahere prædam II. 18. in verum IV. 10. eventum belli II. 3. certamen, *producere* II. 32.
 Traicit eum per utrumque pedem IV. 19.
 Transactis diebus III. 15. pueritiæ annis VI. 3.
 Transfigit eum geminato ictu per utrumque latus IV. 11.
 Transigere de pernicie publica cum exitio alicuius III. 25.
 Transigunt reliquum noctis II. 45. IV. 6. Transactum non parum ad explendum amorem II. 25.
 Transire, *scil. vitam* I. 1. Transire per I. 15.
 Transportare bellum, v. *Praefat.* p. 44.
 Transversi agebantur præda ac libidine I. 7.
 Tribuere honorem et obsequium III. 12.
 Trito frustra multo tempore II. 35. Tritis aliquot diebus II. 7. 38.
 Truncus vitis II. 3.
 Tum vero cerneret IV. 7. Ubitum vero IV. 3, 5.
 Turbata et insidiqsa cupere III. 10.
 Turturis marinae os VI. 15.
 Tuto collocare II. 12.
- U.
- Ubi, *sequens* I. 1.
 Ubi nunc illas III. 22.
 Ultra virilem modum
 Ultra citroque (utroque) III. 8.
 Ultum ire aliquid V. 7. Gloss.
 Umbo scuti IV. 6.
 Undique versus, v. 9.
 Unquamne V. 2. *ibid.*
 Urget navigii tempus
 Ut in tali certamine atrocia II. 23. Ut ita VI. 7. Ut si obvium fuerat, v. Gloss.
 Utcunque iam sequi *Praefat.* p. 50.
 Uterinus frater II. 3.
 Uti properatione II. 43. fortuna V. negotio III. 3.
- V.
- Vacuum fuit exere II. 7. Vacuus
 Vadere in montententoria IV. 5. 17. ad Priamum medius inter utrumque II. 19.
 Valuit consilium I.
 Varia victoria III. 5.
 Vastat multa hostilitatis finis I. 20.
 Veluti: Quanta est contagio, orbem cupatura sit II. 21.
 Venire in conspectum, *revenir* nus, vid. v. Max.
 Verborum minae II. imperatorum petebat maledicta accipere
 Versari hostiliter I. II. 5. vehementer
 Vertere in latum IV.
 Vesperat ubi iam p. 49.

res III. 20. *et alibi*.
res I. 14. *victima* I. 19.
 . 33.
res uti I. 1. *Vices dig-*
giliarumque I. 16. In
 21. *Vicem dolere* II.
 pecorum interficiun-
di V. 13 Gloss.
Troiana, de Troianis re-
vo. Praefat. p. 41. *Bel-*
ctoriae II. 34.
sz I. 9 Gloss. *Vide-*
moverentur I. 6.
rare II. 45. *agere* III. 12.
rtionam belli III. 10.
 iam sumus malis no-
 . *Victus dolore* V. 15.
ia auctorem caedis, lu-
 14 Gloss. *Iniuriam*
ndicandam II. 1. *Agam-*
em exitio vindicandum
nd vindicandam matri-
uriam VI. 6.
nupta II. 30.
equi IV. 4.
rre incommodum II. 6.
adata I. 23. *Vis ma-*

gna navium, multitudo I. 16, *et*
saepe. *Vis magna hominum in-*
teribant II. 30. *obtruncantur*
 IV. 12. *Tanta vis locustarum*
insulam invaserat VI. 11. *Vis*
bellandi IV. 5. *Vim somni-*
orum evitare VI. 14. *Vi ma-*
gna IV. 17. 20. V. 12. *Summa*
vi V. 14.
Visere, videre II. 27. III. 12 cet.
Cupido regiones visendi III. 26.
Qua visi poterat III. 15.
Viso quo, quis visis, quos visos
 IV. 11 n. cr. *Ubi tempus vi-*
sum est I. 13. II. 27. 25. .
Vocativi: Palamede, Ulixe I. 6 n.
 cr.
Vocibus consternatae aves, lugen-
tium clamore III. 6.
Volentes domum deducit I. 6.
Volentibus cunctis II. 7.
Volvere desuper terram IV. 20.
Vultus dei, simulacrum II. 28.
Vultu condemnare facinus I. 6.
Vulnere aliquem consequi IV. 19.

Z.

Zeugma II. 47 Gloss.

INDEX HISTORICUS

A.

Acamas, *vid. v. Demophoon.*
Acamas Thrax, Eussori filius II. 35. Ab Idomeneo interficitur III. 4.
Acastus Peleum regno expellit VI. 7. Neoptolemo regnum reddere cogitur VI. 9. Eius filii VI. 8.
Achilles, Pelei et Thetidis filius I. 14. Procerus, decora facie, virtute excellens: Non aberat ab eo vis quaedam inconsulta et efferata morum impatientia, *ibid.* Praedicatur eius virtus IV. 8. 11. 15. 16 *et.* Quadraginta naves Troiam duxit I. 17. Eius bellum Troianis inferendi studium II. 9. Deligitur praefectus et tutor classis II. 12. Resistit Iphigeniae immolationi I. 22. Irascitur Agamemnoni, ob Iphigeniae fata expeditionem renuenti: sed ab Ulixe in gratiam reducitur II. 9. Telephum vulnerat II. 3, et cum Machaone et Podalirio sanat II. 6. 10. Cycnum interficit II. 12. Lesbum capit, et Phorbante rege interfecto Diomedeam abducit: Scyrum et Hierapolin excindit, aliasque Phrygiae urbes II. 16. Cylicas aggreditur, Lynceum capit, et interfecto Eetione Astymenam abducit: Pedaso capto Hippodamiam abdu-

cit II. 17. *Hippodamiam* medeam manuere et Ramis oleae coronat Achilles auctore et cibis in Agamemnonem tur II. 31. Statum: *et* lem docem omnium confirmare II. 33. II. 33. 34. 36. *et.* Graecos tentat II. 7. ferre petentibus *et.* sat II. 42. Legatus ad Achillem II. 31. ctitur ira II. 52. amore capitur, *et.* capit III. 2 *et.* 4. occidit III. 5. *et.* rigam III. 6. Ab *et.* num vulneratur, *et.* mortem Patrocli III. 1. rem ex insidiis interfecti Hectors cadaver ab Priamo III. 20. *et.* Penthesileam: eius capitur IV. 3. *et.* mnonem IV. 6. *et.* IV. 7. Mors Achillis Thymbraeo IV. 10. *et.* men de eius cadaver Funus Achillis IV. 11. litur in Sigeo, una *et.* clo IV. 15. Lactes de *et.* exiguus IV. 13. ob *et.* suspicionem III. 3. IV. Admetus vicaria *et.* sua fata profert I. 1.

eropsis filius II. 35.
 mare V. 17.
 es insula VI. 15.
 Aiacis et Glaucæ fi-
 cro traditur V. 16.
 re, ubi? VI. 1.
 omedem maritum pa-
 bet VI. 2.
 Clytemnestrae adulter,
 agone nata VI. 2. Antea
 filiam uxorem habuit
 acciditur, *ibid.*
 mes Paridis, cum He-
 peret I. 3. Protesila-
 it II. 11. Acerba eius
 raecorum legatos, He-
 pentes, oratio II. 26.
 ar in pugna II. 38.
 ar certamen ob Paridis
 qui Achillem ad aram
 terat IV. 17. 18. Aene-
 or patrias IV. 22. V.
 IV. 18. Servatur eius
 Troiae excidio V. 12.
 olumitatem initio pro-
 facto Graeci ei promi-
 22. Graeci ei sua-
 t in Graeciam secum
 V. 16. Manet Troiae;
 autem ab Antenore,
 relinquit, et in mari
 Corcyram Melaeenam
 17.
 ae VI. 5.
 Antenoris pater IV. 22.
 in Memnonis exercitu
 Clymena, Menelai af-
 VI. 2.), una cum He-
 pond quam ob necessi-
 debebant, a Paride
 Troiam abducuntur I.
 captam Troiam a The-
 receptae V. 13. Athe-
 runt VI. 2. Aethra The-
ibid.
 on, maior Menelai fra-
 Atreo, sed Aerope et
 e genitus I. 1. quare
 nelao a ceteris regibus
 nominantur V. 16.
 disperit Graecis, qui
 convenerant I. 15. Cur

et quomodo princeps belli ele-
 ctus? I. 16. Naves centum Tro-
 iam duxit I. 17. Aulide Dia-
 nae capream perfedit, unde
 pestis Graecis immissa: Iphi-
 geniam immolare iussus, recu-
 sat, et regio honore spoliatur
 I. 19. Summa belli ei reddi-
 tur I. 23. Ob proditam Iphi-
 geniam discordias exercet cum
 Menelao II. 7. Renuit expedi-
 tionem, donec ab Ulixæ filiam
 servatam audit II. 9. Consci-
 erat Palamedis necis II. 15. 29.
 Astynomen muneri accipit II.
 19. Quam patri repetenti red-
 dere recusat; quare cum dese-
 runt Graeci II. 29. Perstat ta-
 men in sententia II. 31. Red-
 dit tandem, sed illius loco Achil-
 li eripit Hippodamiam eiusque
 excitat iram II. 33. Postea pa-
 ter reductam Astynomen iterum
 ultro Agamemnoni tradit II. 47.
 In gratiam cum Achille rever-
 titur II. 52. Priamidas quin-
 que occidit III. 7. In ludis Pa-
 troclo institutis donum accipit
 quam honoratissimum III. 19.
 Glaucum necat IV. 7. Capta
 Troia Cassandra ei datur, *vid.*
 v. Cassand. Relinquit Troiam
 expulsus a ducibus V. 16. Oc-
 ciditur a Clytemnestra VI. 2.
 Agapenor, Arcadiae imperator III.
 10. Navibus sexaginta ab Aga-
 memnone praepositus I. 17. Oc-
 ciditur III. 10.
 Agathon, Priamides, ab Aiace Tel-
 cadit IV. 7.
 Agavus, Priamides, ab Aiace Tel-
 cadit IV. 7.
 Agenoris posteri I. 9.
 Ajax Oilous I. 14. Duxit qua-
 draginta naves I. 17. Excellit
 in pugna II. 43. IV. 2. 12. In
 ludis Patrocli victor est cursu
 longo III. 19. Cassandram rap-
 ptat V. 12. Eius mors ad saxa
 Capharea VI. 1.
 Ajax Telamonius, corpore et in-
 genio excellens I. 13. II. 48.
 Laudes Aiacis II. 44. IV. 8 cet.
 Affinis Achillis II. 48. IV. 13.

Amicus Achillis IV. 13. et Neoptolemi IV. 16. Praefectus navium deligitur I. 16. Duxit duodecim naves I. 17. Tertius est Graecorum praefectus, cum loco Agamemnonis Palamedes omnium princeps factus esset I. 19. Fit tutor classis II. 12. Eius Troianis bellum inferendi studium II. 9. Teuthranium occidit II. 3. Solatur Telephum vulneratum et dolore afflictum II. 6. Chironesum infestat: Polymestor se ei dedit: Polydorus ei a Polymestore traditur: Phrygas aggreditur, Teuthrantem interficit, Tecmossam abducit II. 18. Tecmossam muneris nanciscitur II. 19. ut et Glaucen, Cycni filiam II. 13. Ramis oleae coronatur II. 19. Capit Petyam, Zeleam, Gargarum, Gergitham, Scepsin, Larissam, magnamque vim pecorum ab Idaeo monte abducit II. 27. Iterum Phrygiam ingreditur, vastat et capit civitates II. 41. Hectorem, naves incensuram, pellit, saxo prosternit; Troianos fundit; Priamidas interficit, et Euphemam II. 43. Princeps fit legationis ad Achillem II. 48. Priamidas occidit III. 7. Fundit Troianos III. 8. Hectorem, Patrocli cadaver eripere occipientem, proturbat hasta III. 10. Luget Patrocli mortem III. 11. Quadraginta hostes vivos capit III. 14. Aiacis et Ulixis in ludis Patrocli luctatio III. 19. Victor cestibus, *ibid.* Excellit in pugna IV. 2. Cum Memnone pugnat IV. 6. Occidit Polydamantem et Priamidas multos IV. 7. Exanimem Achillem humeris exluco Thymbraeo effert IV. 11. Eius virtus circa Achillis cadaver IV. 12. Asium interficit, Nastem et Amphimachum, *ibid.* Luget mortem Achillis IV. 13. cui sepulcrum exstruendum curat IV. 15. Fortiter pugnat IV. 20. Capit cum Ulixee filios An-

thimachi IV. 21.
Troiam V. 1.
Helenam inter IV. 1.
Eius cum Ulixee
tamen V. 14.
Rhoeteo sepelitus
nus Aiacis V. 16.
ca et Tecmossam
duntor V. 16.
Alcestis, *vid. e.*
Alcinous, Phaeacum
Ulixes venit VI.
Alexander Phrygae
Eius natalis et
Oenone coniux.
Spartam (cum
consanguineis
regiones visenda
nam rapit III. 56.
theam et Clytem
opes I. 3. In
ventis ad Cyprum
de Phoeniciam
doniorum regnum
diripit, cum
lio evadit I. 5.
redit. I. 7. Cum
multitudo Helena
di vellet, cum
obtruncavit I. 5.
teri Priamidae
hunt, et bellum
in ipsam Graeciam
re parant II. 8.
cibus fugatur II.
re certamen cum
39 sq. Cum Deo
Achillem interficit
sagittis cadit Phaeacum
De cadavere
Fanus IV. 21. Ex
creavit filios; quos
Alizones II. 35.
Alphenor, Ulixis
amore filia Polydamantis
bat VI. 5.
Amazones, gens bellica,
Troianis adducit
duce Penthesilea
Amiclas, Argali pater
Amphilochus, Argali
rai filius I. 14.
Amphimachus cum Phaeacibus
ducit naves quatuordecim

18 ex Caria, Nomi-
II. 35. Cedit ab Aia-
V. 12.

Aeropis filius II. 35.
soror Agamemnonis,
enupta l. 1. Eius filii

Carys filius IV. 22.
Troiae excidio oracu-
18.

, pater Thoantis I. 13.
a cum Priamo, Hecto-
emuro, ad Achillem

20 sqq. Prosternit fi-
Achillem III. 32. Neo-
ex praeda cedit V. 13.

ci struit Hermione VI.
ida ex Neopolemno Mo-
mittitur, ut Orestis et

ae dolos evitaret VI. 13.
ue filiae frumenta praec-
reccis ex Aulide solven-
23.

ilius Aesyetae et Cleo-
Priamo affinis, sed ante
per abalienatus IV. 22.
i IV. 22. V. 2. filius

V. 2. Vir domi bel-
rudentissimus III. 26.
tur raptui Helenae, *ibid.*

italis, boni honestique
, Graecorum legatos ho-
scipit I. 6. et ab insi-
iamidarum tuetur I. 8.

enelaum, Priamidarum
appetitur, servat II.
22. Verba facit II. 23.

r Troiae IV. 18. 22. V.
Graeci ei promittunt
im bonorum Priami, re-
se uni filiorum, prodii-
retum IV. 22. Palladi-
reccis prodit V. 8. In-

domus eius in Troiae
III. 26. V. 12. Capta
reditum Graecis suadet,
ad colendam concordiam

V. 16. Troia potitur
Aenea, regnatque ad-
in amicitiam populis fi-
V. 17.

18, Nestoris ex Anaxibia
I. 13. In ludis Patrocli
disco III. 19. Necatur a

18.

Memnone IV. 6. Funus eius IV.
8.

Antimachus, non vult Helenam
reddi II. 23 sq. Seditiosus e
curia eicitur II. 24. Insidias
struit Gr. legatis V. 2. In ex-
lium mittitur V. 4. Ejus filio-
rum mors IV. 21. V. 2.

Antiphates et Polyphemus; apud
quos Ulixes V. 5.

Antiphonus Priamides, cedit ab
Aiace Tel. IV. 7.

Antiphus Priamides, cedit ab Aia-
ce II. 43.

Antiphus Maeonius, Talaemenis
filius II. 35.

Antiphus, Thessali filius, Hercu-
lis nepos L. 14. II. 5. Cum Phi-
dippo ducit naves triginta I. 17.

Legatus mittitur ad Telephum
II. 5.

Apollo pestem Graecis mittit II.
30. Apollinis Thymbraei locus
et templum II. 52. III. 1. ara

V. 7. solemne IV. 10. Apollini
Sminthio sacrificatur II. 14.
Thymbraeo supplicatur III. 1.

Aquila in Troianorum sacrificio
partem extorum critip, et ad
Graecorum naves omittit V. 7.

Aratus, *vid. v.* Chrysipus.

Arcesilaus, Boeotiae princeps I.
13. Cum ceteris Boeotiae prin-
cipibus ducit quinquaginta na-
ves I. 17. Occiditur III. 10.

Archemachus Priamides, ab Aga-
memnone cedit III. 7.

Arenen, filiam Polyphemi, Ulixes
rapere conatur VI. 5.

Aretus Priamides, cedit ab Uli-
xe IV. 17.

Argalus, Amiclae filius, pater
Oebali I. 9.

Argi, Diomedis regnum; ubi con-
veniunt Graeci duces I. 12 sqq.
et iurant, se bellum non prius
deserturos, quam Ilium eruisent

I. 15. Ibi Iunonis templum I.
16. Iterum ibi conveniunt Grae-
ci II. 9.

Ariopagitarum iudicium Athenis
severissimum, ubi Orestes iu-
dicatur VI. 4.

Arisba ab Aiace capta II. 27.

18.

- Arsacus Priamides, ab Agamemnone cadit III. 7.
 Ascalaphus, Orchomenius I. 13.
 Cum Ialmeno ducit naves triginta I. 17.
 Ascanius, Phryx II. 35.
 Asius, Dymantis filius, Hecubae pater II. 35. Occiditur ab Aiace Tel. IV. 12.
 Asius, Hyrtaci filius, ex Sesto II. 35. Occiditur III. 14.
 Assandrus, affinis Peleo VI. 7.
 Assaracus, Trois filius IV. 22.
 Asteropaeus vulneratur II. 43. Occiditur ab Achille IV. 7.
 Astyanax, Hectoris filius, quem alii Scamandrium appellant, in Hectoris redemptione Priamum comitatus est III. 20.
 Astynome, Chrysis filia, Eetionis coniux, ab Achille Lyrnesso rapitur II. 17. Agamemnoni datur II. 19. Adimitur ei et domum mittitur II. 33. Pater autem reddit II. 47.
 Astynous Priamides, occiditur III. 7.
 Astyoche, Priami filia, Telephi uxor, Eurypyllum filium auxilio Priamo misit, donis illecta II. 5.
 Atlas, Electrae pater I. 9.
 Atrai, Minois filii, testamentum I. 1.
 Atrous educat Agamemnonem et Menelaum, Plisthenis filios; unde iis nomen Atridarum I. 1.
 Atrai divitiae III. 23.
 Aves consternatae alto decidunt III. 16.
 Auge, Teuthrantis uxor II. 3.
 Aulide congregantur Graeci I. 17. sqq. Solvunt inde I. 23. Iterum ibi congregantur II. 10.
 Automedon, Achillis auriga II. 34. III. 2. 3. 15. 20.
 Axius, pater Pyraechmis II. 35.
- B.
- Bias Priamides, ab Idomeneo occiditur IV. 7.
 Brises, rex Pedasi, laqueo interit II. 17.
 Bucolion, Laomedon
 22.
 Bonimus, Helax
 filius V. 5. 12
 6.
 Cadmus, *vid. r. 1*
 Calchas, Thestor
 scius futuroraz
 nania ducit
 Cum Menelao
 niam sacrifici
 Causam Apollin
 pestemque re
 me patri redder
 sagit Troiae ex
 V. 7.
 Calypso, ad qua
 VI. 5.
 Camirus, urbs
 IV. 4.
 Canopi, Menelai
 mors et sepulch
 Capanei filius I. 1
 Capys, filius Ass
 pater IV. 22.
 Cassandra, Hecubae
 vae et Apollin
 Eurypylo offerret
 14. Deo plene
 infausti sacrifici
 Oilei ab ara Min
 trahit V. 12. A
 tam sibi Graeco
 13. Mortem pri
 memnoni, reditu
 rum exitialem V.
 Catalogus navium
 17. ducum Troi
 Caucasus Indicus
 Cebrenorum rex O
 cus Antenoris V.
 Cephalenia VI. 7.
 Ceteii in Eurypyl
 14.
 Charybdis, in qua
 Ulixes VI. 5.
 Cherroneusus Thrac
 Chiron, Thetidis pa
 7.
 Choerades scopul
 ubi Locri perier
 Chromius et Ene
 nes ex Moesia B

adis urbs, ab Aiace
27. Sacrificium ibi
1, in quo Philocteta
morsu contingitur II.

Antonii Apollinis sa-
raeit in sacrificio II.
Antionem filiae Asty-
catur II. 28. sed accre-
amemnone dimittitur
septam tamen (II. 33.)
pro Agamemnoni filiam
17.
et Aratus a Neoptole-
m Thessaliam VI. 7.
13. Ciconii II. 35.
Achille infestantur II.

ecis expugnata II. 13.
cyus Acasti, a Neo-
aesus VI. 8.
nam Ulixes venit VI.
insula Aeaea VI. 15.
Trois filia IV. 22.
eotiae princeps I. 13.
is Boeotiae principi-
naves quinquaginta.

id. v. Acthra,
ater Palamedis I. 1.
a Agamemnonem ne-
sa necatur VI. 2. Fige-
geniam Ulixi commit-
em ducendam, ubi
m nupturam esse Uli-
tus erat I. 20. Pri-
ris filiam commendat
ii magnum auri pon-
I. 22.
is Laomedontis IV. 22.
ii filius, Graecis tra-
13.
mmolationibus adho-
15.
Deorum VI. 7.
aena, ab Aenea con-
7.
Cycni filius, Graecis
I. 13.
ubi Graecorum patria
m concio, et, quo-
na sua recipiant, de-
VI. 2.
II. 13.

Corython Priamides, ab Idome-
neo cadit IV. 7.

Corythus, Alexandri ex Helena
filius: eius mors V. 2.

Cretam conveniunt Graeciae re-
ges ad dividendas inter se Atrei
opes I. 1. Locustis invaditur
VI. 11. Cretenses varia et per-
mixta lingua utuntur V. 17.

Cyclops, ad quem in Sicilia ha-
bitantem venit Ulixes VI. 5.

Cyenus, cuius haud procul Troia
regnum: eius pugna cum Grae-
cis: ab Achille occiditur II. 12.
Eius regio vastatur: Neandria,
regni caput, servatur et in ami-
citiam recipitur: filii Graecis
traduntur II. 13.

Cyrossema, Hecubae tumulus V.
16.

D.

Danae posterii I. 9. cf. v. Punicae
litt.

Dardanus, Iovis et Electrae fili-
us I. 9. IV. 22. Eius filius
Tros, et deinceps insecuti re-
ges Iii, *ibid.* Eius uxor Oli-
zona III. 5. IV. 22.

Dardanus urbs V. 17.

Deidamia, Lycomedis filia IV. 15.
Deiopites Priamides, ab Agame-
mnone interficitur III. 7.

Deiphobus, Priami filius, Hele-
nam non vult Graecis reddi I.
10. Vulneratus a Patroclo, pug-
nam deserit III. 8. Cum Pa-
ride Achillem interficit IV. 11.
Helenam ad se traducit uxorem
IV. 22. Eius mors V. 12.

Demophoon et Acamas I. 14. Troia
capta Acthram et Clymenam
recipiunt V. 13. Domum re-
versi non excipiuntur VI. 2.

Deorum convivium VI. 7.

Dianae locus in Aulide I. 19. 20.
Pestem Graecis mittit, occisa ab
Agamemnone eius capra I. 19.

Diety, Gnosius, comes Idomeni
in bello Troiano, ea quae in
hoc bello gesta sunt, diligen-
ter retulit, quorum nonnulla
ab Ulixes et Neoptolemo cogn-
vit. I. 13. V. 17. VI. 10. In pa-

- triam reversus VI. 2. anno post, quum Cretam ingens locustarum vis invasisset, ad oraculum Apollinis remedium petitum mittitur VI. 11. *Adiice his quas leguntur in Epist. et Prolog.*
- Diomedea**, Phorbantis filia, ab Achille Lesbo abducitur II. 16. Eam praemio accipit Achilles II. 19. Amata Patroclo III. 20.
- Diomedes campestri Graecorum exercitui praepōnitur I. 16. Argis ducit octoginta naves I. 17. Graecos Argis convenientes hospitio excipit I. 15. Secundus sit praefectus Graecorum, cum Palamedes omnium princeps factus esset I. 19. Thesandrum sepelit II. 2. Pervagatur Graeciam, et Graecos ad expeditionem contra Troianos exhortatur II. 9. Particeps fuit caedis Palamedis II. 15. 29. Legatus ad Priamum II. 20. Excellit in pugna II. 32. 43. Pandarum interficit II. 41. Legatus ad Achillem II. 48. Inventus Rhesi equis, Pyraechmen occidit aliosque III. 4. Duodecim hostes vivos capit III. 14. In ludis Patrocli victor est bigarum certamine III. 17. et cursu in armis III. 19. Penthesileam in Scamandrum praecipit, adversa Achillis voluntate IV. 3. Priamidas necat IV. 7. In Troiae prodicione cum Ulixe praecipuas partes agit IV. 22. V. 4 sqq. Palladium secum retinet V. 15. E bello domum reversus, expulsus ab uxore Aegiale Corinthi degit VI. 2. Oeneum in regnum restituit, et postea ipse in regnum suum recipitur VI. 2.**
- Diores**, Phylei filius, Elius I. 13. III. 5. Cum Thalpio aliisque ducit naves quadraginta I. 19. Ab Hectore vulneratur III. 5.
- Dioscuri societatem belli detractarunt III. 25.**
- Dolon**, Eumedis filius, exploratum missus, a Diomede et Ulixe interficitur II. 37.
- Doryclus** Priamidis
- Dryops** Priamidis. occiditur IV. 7.
- Dymas**, pater Hectoris 35.
- E.
- Echemmon** Priamidis
- Ulixe** IV. 7.
- Eetion**, rex Lycaoniae interficitur II. 17.
- Electra**, Atlantidis filia, ex love Dardanio I. 9. IV. 22.
- Elephenor**, ex Egeus naves quadraginta ducit
- Elpemor**, *vid. v. 31.*
- Ennomus**, *vid. v. 31.*
- Epiros**, ex Cyclopidibus naves triginta I. 17.
- Hectore** naves Sagittandi pentagoni lignei fabricator
- Epistrophus** et Olynthi, Alizonum
- Epistrophus** Phoenicis Sebedio ducitur I. 17.
- Equus Troianus**, I. ex Heleni oraculo nervae V. 9. magnitudine: pedum rotae V. 11. A per eos dissolutus trahitur V. 11.
- Erichthonius**, filius Olizonae IV. 22.
- Erigone**, filius Aetoliae temnestrae VI. 2. 4.
- Eusemon**, Eurypylus
- Eumelus**, Admeti filius I. 14. ducitur I. 17. Vulneratus II. 38. In victor est quadrigarum 17. Legatus I. 19.
- Euphemus**, filius Iphicli rex II. 35. III. 43.
- Euphorbus**, vulnere excedit II. 38. Priamum: ipse occidit Oitei et Menelaum

hoenice filia, in Cre-
summa religione co-
ubi templum eius ma-
tichritudine I. 2. Cre-
am ex Sidone rapue-
26. et pater eius mul-
etiosas Cretamei trans-
2.

Mecistei filius I. 14.
Ormenius, filius Euae-
13. duxit naves qua-
I. 17. In ludis Patro-
r est singulari campo

Telephi ex Astyoche
5. virtute clarus, au-
nit Priamo cum magno
illectus praemiis et
e desponsae Cassandreae
Occidit Peneleum et
et postea ipse a Neo-
necatur IV. 17. Ossa
aeri cremant patrique
t IV. 18.

Alacis ex Tecmessa
Peneleum traditur V. 16.
pater Acamantis Thra-
3.

Priamides, captus infe-
tatur Patrocli manibus,
us dilaniandus prolici-
14.

G.

is, filius Trois IV. 22.
nsibus raptus II. 26.

urbs, ab Aiace capitur
urbs, ab Aiace capitur

lycni uxor, Alaci tradi-
13. Eius ex Aiace fili-
ntides V. 16.

Priamides, ab Aiace Tel-
7.

Autenoris filius, socius
cum Helenam raperet
V. 2.

Hippolochi filius, Ly-
quem ob animi et cor-
irtutem Sarpedon parti-
erum bellicarum adsci-
l. 35.

Gorgithion, Deiphobi pater, a
Patroclo interficitur III 8.

Graeci reges a Pelope orti I. 14.
quare Troianis affinitatis iure
coniuncti V. 2. Punicae litte-
rae Graecis traditae, *vid. v.*
Pun. litt. Diverso inter se ser-
mone agunt Graeci V. 17. Mi-
nois pronepotes Graeciae im-
peritabant I. 1. In Graecia ob
pabuli egestatem equitatus usus
prohibetur I. 18. Graecorum
probitas, fides, innocentia V.
1. misericordia V. 2. pietas IV.

1. Legationes Graecorum ad
Helenam recipendam I 4 sqq.
II. 20 sqq. Gr. duces Sparta
conveniunt I. 14. et bis Argis,
vid. v. Argi. Aulide copias
contrahunt, *vid. v. Aul.* Pestis
vexantur I. 19. II. 31. Ex
Moesia iterum Boeotiam rever-
tuntur II. 7. Secundo Troiam
navigant II. 10. nono belli an-
no ineunte II. 9. Troiae civi-
tates incursant, vastant II. 13.
Asiae civitates, execratae Pri-
amidarum amicitiam, Graecis
auxilium offerunt; qui illud re-
cusant III. 3. Obsident Troiam
IV. 20. Proditione Troiam ca-
piunt IV. 22. V. 1 sqq. Troia
capta in partes discedunt, et
patriam repetunt V. 17. VI. 1.
Ab uxoribus vel necantur domi,
vel domo excluduntur; exclusi
Corinthi decernunt, ut vi sua
regna aggrediantur; quam rem
Nestor prohibet; tandem reci-
piuntur VI. 2.

Guneus, rex Cyphus III 14. Per-
haebis ducit naves viginti du-
as I. 17. Cadit III. 14.

H.

Hector, virtute et consilio bonus
II. 25. quo interfecto cuncta
regni concidere III. 21. Laudes
Hectoris III. 16. IV. 1. Helenam
non vult reddi, sed abreptas
opes, vel etiam Helenae loco
Cassandram sive Polyxenam II,
25. Excellit in pugna II. 32.
Alexandrum ad certamen cum

Menelao reducit II. 39. Eruptionem parat et Graecorum naves incendit II. 42. Ab Aiace Tel. a navibus repellitur, saxo prosternitur et a Troianis e proelio auferitur II. 43. Polyxenam Achilli daturus est uxorem conditionibus III. 3. Servat Troianos III. 4. Vulnerat Diorem et Polyxenum III. 5. Ex acie fugit; eiusque auriga ab Achille interficitur III. 6. Patroclum occidit: cadaver eius eripere audentem, ad illudendum ac foedandum, Ajax perturbat hasta III. 10. 23. Cedit insidiis Achillis, et per campum raptatur III. 15. Luctus Troianorum III. 16. Cadaveris redemptio III. 20 sqq. Lugetur IV. 1. Sepelitur prope tumulum Ili, *ibid.*

Hecuba, Dymae filia, cum Helena coniuncta, ut Helena Troiae retineatur omnibus persuadet I. 9 sq. Per quietem facem edidisse visa, cuius ignibus Ida flagravat cet. III. 26. Supplicat Apollini III. 2. Apollini et Minervae V. 8. Troia capta Ulxi obvenerit V. 13. Eius mors: tumulus dictus Cynossema V. 16.

Helena, Tyndari filia: eius genus; Alexandro et Hecubae affinis I. 9. miranda pulchritudine I. 4. Corrupta a Paride, Aethra et Clymene auctoribus I. 4. et rapta I. 3. III. 26. Se haud invitam Paridem secutam esse profitetur I. 10. et Spartam redire spernit I. 9. Eius ex Alexandro filii V. 5. Interfecto Alexandro, Deiphobus cum uxorem duxit IV. 22. sed invisae erant apud Troiam omnia, desideratusque ad suos reditus V. 4. Iram derelictae domus metuens, Antenorem orat, ut apud Graecos pro se deprecetur V. 4. Troia capta, Ajax interfici cum iubet V. 14. Attamen servata, Menelao conceditur sine sorte V. 13. Ad Cretam cum Menelao

Isa adpala, omnes cupientes videre orbis terrarum spiravisset VI. 4.

Helenus, vulnere percussus II. 38. Aeneas vulnerat III. 6. transit IV. 18. Antimacho periculis suos redeat IV. 1. pro eo Graecos ad iis commendat V. 18. item fatale esse ut et equum ducere Neoptolemo ei eoe Hectors V. 16. leni prudentia VIII. Obs. ad V. 13.

Hemera, Memnonis et soror, quae et catur, investigat Memnonis, reperta sepelit, et ipsa quam comparit: plex exorta opinatur.

Herculis ad deos Eius plurima pernumenta II. 5. infectae hydrae sa

Hermione, Menelao desponsa VI. 4. nubit VI. 10. 11. Andromachae VI. Icmo caeso, eam VI. 13.

Hesione, Danaei Electra I. 9. IV. Hesionae petita Trojanorum IV. Hicetaon, filius Laer

22.

Hierapolis, urbs Achille capitur II.

Himera, *vid. v. Hippodamas* Priami III. 7.

Hippodamia, Briseis ab Achille ad Achilli praemium Agamemnonem trahit II. 33. 49. iterum ei Custos rerum A

s, pater Glauci II. 35.
Priamides, cadit III.

, Lethi filius, ex La-
asgidarum II. 35. Ca-
14.
pater Asii II. 35.

I.

Orchomenus I. 13. cum
30 triginta naves ducit

is Rhodi opulenta IV. 4.
Alexandri ex Helena fili-
mors V. 5.

aeo Troianus II. 27.
7. 6.

, Deucalionis filius,
regnum una cum Meri-
piti ab Atreo I. 1. Ido-
et Meriones summa in-
concordia inuncti L. 13.

m Merione naves octo-
7. Fit quartus Grae-
aefectus, cum Palame-
um princeps factus es-

1. Praedam inter du-
it II. 19. Excellit in

. 43. Interficit Aca-
III. 4. Vulneratur III.
Iudis Patrocli donum

II. 19. Priamidas oc-

7. Legatus fit pacis
Capta Troia Corinthi

et postea in patriam
I. 2. Invitat Orestem

aum, eosque reconci-

4. Ulixes ad eum ve-
nes in Creta moritur,

nes in regno succedit
iamides, occiditur ab
lei IV. 7.

Trois IV. 22. Ili et
iscordiae I. 6. Tem-

nervae exstruit V. 5.
us, prope quem situs

7. 1. Eius filii IV. 22.
reitu Memnonis IV. 4.
ne Argos abducta II.

8.
I. 14.
ab Ulixee Aulidem du-

citur I. 20. Eius immolatio I.

21. Eius loco cerva mactatur;
ipssa Scytharum regi commenda-

tur I. 22.
Ismarum venit Ulixes V. 15. VI.

5.
Isas Priamides, captus inferias
mittitur Patrocli manibus, et

canibus dilaniandus obiicitur
III. 14.

Iunonis templum Argis I. 16.
Iupiter anteaedificialis, ad cuius

aram Priamus necatur V. 12.
Iovis filii Dardanus et Lace-

daemon I. 9. Summus testis
invocatur V. 10.

Ixaens et Lycophron, Dietyis co-
mites, cum Delphos proficisce-

retur; medio mari fulmine icti
intereunt VI. 11.

L.

Lacedaemon, Iovis ex Taygeta
filius I. 9. Eius filius Amyclas,

ibid.
Lacedaemona, ae I. 5. 12. 17.

Laertae mors VI. 6.
Laestrygon, Siculus, Cyclopi frater,

ad quem venit Ulixes VI. 5.
Lampus, Laomedontis filius IV.

22.
Laodamas, Hectoris et Androma-

chae filius, in Hectoris redem-
tione Priamum comitatus est

III. 20. Insidias ei struxit Her-
miona VI. 12.

Laodamia II. 11.
Laodocus Priamides, occiditur ab

Agamemnone III. 7.
Laomedontis, Ili filii, adversus

Herculem famosa periuria, et
insecuta regni eversio IV. 22.

Eius filii, *ibid.*
Larissa Pelasgidarum II. 35. ab

Achille capitur II. 27.
Leda, Hecubae affinis I. 9.

Legationes: ad Helenam repeten-
dam I. 4 sqq. II. 20 sqq. ad

Telephum II. 5. ad Achillem II.
48 sqq. ad Graecos IV. 22. ad
Troianos V. 10.

Leitus, Boeotiae princeps I. 13.
cum aliis naves ducit quinquaginta I. 17.

Leleges II. 17.
 Lemnus, sacra Vulcano, cuius
 antiatites morsibus serpentium
 medebantur II. 14.
 Leonteus I. 13. cum Polypoete
 ducit naves quadraginta I. 17.
 Lesbos, ab Achille capta II. 16.
 Lethus, pater Pylaei et Hippo-
 thoi II. 35.
 Leucata VI. 6.
 Liber, *Bacchus* VI. 7.
 Locustarum magna vis Cretam in-
 vadit VI. 11.
 Lotophagi, ad quos venit Ulixes
 VI. 5.
 Ludi funebres in honorem Patro-
 cli III. 17 sqq.
 Luna testis invocatur V. 10.
 Lycaon, pater Pandari II. 35.
 Lycaon Priamides, captus iugu-
 latur per Achillem IV. 9.
 Lycophron, *vid. v. Izaeus*.
 Lyrnessus, Cilicum urbs, ab
 Achille capta II. 17.

M.

Machaon, Aesculapii filius, Tric-
 censis I. 14. II. 6. 10 inclytus
 medicina I. 4. cum Podalirio
 ducit naves triginta I. 17. Te-
 lephi vulnerē medetur II. 6. 10.
 In ludis Patrocli victor est du-
 plici campo, et donum accipit
 III. 19.
 Mars immolationibus propitius
 redditur I. 15.
 Mecisteus I. 14.
 Medea a Colchis in solcorum fi-
 nes transvecta II. 26.
 Meges, Phylei filius I. 13. impe-
 rator Echinadibus III. 10. ducit
 naves quadraginta I. 17. In-
 terficitur III. 10.
 Melius, pater Pylaemenis II. 35.
 Melius Priamides, cadit III. 7.
 Memnon, Tithoni et Aurorae fi-
 lius, cum ingentibus copiis In-
 dorum et Aethiopum Troianis
 auxilio venit; copiarum mari-
 timarum dux Phala IV. 4. Pug-
 na cum Graecis et victoria IV.
 5. Antiochum interficit: Ajax
 in eum pugnat: Achilles occi-

dit IV. 6. Luctus Tric-
 eiusque funas IV. 4.
 nis reliquias ab Hec-
 sitae cct. VI. 10.
 Menalippus, Acasti E-
 ptolemo caecus VI. 9.
 Menelaus: eius genus, re-
 memnon. Cretam ;
 ob Atrci testamentis
 nuntio allato, Helenam
 a Paride raptam (13
 redit, habitaque reger-
 cione, ipse inter *ve-*
 tur Troiam, Helenam
 rus I. 4. Naves ducit
 ta I. 17. Una cum
 Calchante Iphigeniam
 adornat I. 21. Eius
 memnone discordiam
 geniam immolatam
 rum legatus ad Priam
 Excellit in pugna Il-
 gulare certamen can-
 39 sq. Vulneratur
 gitta II. 40. Sagittas
 tus III. 1. In ludis
 cundus est bigarum
 III. 17. Deipobolus
 12. Helenam recipit
 ius amorem animo
 V. 14. Troiam rela-
 pulsus ab ducibus V.
 tam adpellit VI. 3. ob-
 neo suos enarrat error
 Agit contra Orestem
 Orestis filiam suam
ibid.
 Meriones, *vid. v. Idome-*
 li filius I. 1. Volar-
 gna excedit II. 38.
 di peritus III. 1. 18.
 Idomeni III. 4. Leg-
 V. 10.
 Mesthles, Talaemenis
 onius II. 35.
 Mestor Priamides, cadit
 ce II. 43. Idem cum
 Neoptolemo in Graec-
 gasse fertur VI. 9.
 Minervae templum, ab
 structum V. 5.
 Mimos, Iove genitus: e-
 nepotes Graeciae imp-
 I. 1.

er Odii et Epistropi

theniensis I. 14. na-
 quinquaginta I. 17.
 cici componendae II.
 capta Athenas redit,
 num recipitur VI. 2.
 estem VI. 4.
 Mysi II. 1. 4. 35.
 i? VI. 7.

Colophone ducit na-
 i I. 17.
 15. 17.
 x Moesia II. 35.
 , gens fortissima et
 ellandi IV. 15.

N.

mionis filius, ex Caria
 dit ab Aiace Tel. IV.

ni elato ad Euboeam
 perdit VI. 1. Eius filii
 s et Oeax I. 1.
 lcinoi filia, Telemachi
 qua natus Ptoliporthus

Cycni urbs II. 13. Ne-
 Neandrienses, *ibid.*
 us, Achillis ex Deida-
 s, Graecis auxiliatum
 . 15 sq. Eurypylum
 V. 17. Eius lactus ad
 mulum IV. 21. Lega-
 s V. 10. Priamum ne-
 l. Cremat Aiacem V. 15.
 filios Heleno concedit
 roia relicta apud Molos-
 s tempestatibus quassa-
 it; post ad Sepiadum
 fertur, ubi Pelea avum
 nca reperit, expulsum
 b Acasto VI. 7 sq. Vin-
 sumit de Pelei hostibus,
 s imperium recipit VI.
 mionam ducit VI. 10.
 s profectus, ab Oreste
 VI. 12 sq. Delphia se-
 VI. 13.

x Anaxibia (I. 1.) filii
 us et Thrasymedes I.
 aves ducit nonaginta I.
 inceps sit praedae inter

Graecos disperitendae II. 19.
 In ludis Patrocli donum acci-
 pit III. 19. Dolore movetur ob
 actatem et fortunam Priami, qui
 ad Achillem venerat Hectoris
 cadaver redempturus III. 20. re-
 ficit eum et solatur III. 22. Le-
 gatus pacis V. 10. Graeciae re-
 ges, patria prohibiti et Corin-
 thi degentes, cum vi recipere
 regna sua decernerent, hanc
 rem prohibuit Nestor VI. 2.
 Nireus pulcher I. 14. ex Syme
 ducit naves tres I. 17. Cadit
 ab Eurypylo IV. 17. Creman-
 tur ossa IV. 18.
 Nomion II. 35.

O.

Oceanus testis invocatur V. 10.
 Odius, *vid. v.* Epistroph.
 Oeax, Clymenae et Nauplii fili-
 us, Cretam profectus ob Atrai
 testamentum I. 1. Graecorum
 ducum feminas contra maritos
 e bello redeuntes excitat VI. 2.
 Oebalus, Argali filius I. 9.
 Oeneus, a Diomede in regnum re-
 stituitur VI. 2.
 Oenideus, rex Cebrenorum, in
 amicitiam Antenorai adscitus
 V. 17.
 Oenone, Paridis uxor III. 26. Eius
 mors IV. 21.
 Oenotropae vocantur filii Anii I.
 23.
 Olizona, filia Phineci, uxor Dar-
 dani III. 5. IV. 22.
 Oracula et vaticinia I. 19. II. 10.
 14. IV. 18. V. 7. 9. 11. VI. 3.
 Orcestes, Agamemnonis filius, Ae-
 giathi manibus a Talthybio erep-
 tus Idomeneo traditur VI. 2.
 Athenas venit cum Idomenei co-
 piis: oraculum adit, quod ma-
 trem et Aegisthum necare sua-
 det; Phocidem venit, inde My-
 cenae cum copiis, illosque in-
 terficit VI. 3. Menelaus multa
 in eum molitur: Ariopagitarum
 iudicio a Mnestheo Athenis ab-
 solvitur: regnum paternum nan-
 ciscitur VI. 4. Cretam profectus,
 ibi Menelaus ei Hermionam

vitiis suis incubans V. 2. Parvulus admodum petitu Hesione regno impositus est IV. 22. Pater erat filiorum quinquaginta III. 26. Hectoris cadaver redimit III. 20 sqq. Cuncti proceres seditionem adversus Priamum cient IV. 22. Pacem vult cum Graecis et finem belli quaque conditione V. 3. Ad aram Iovis anteaedificialis a Neoptolemo necatur V. 12.

Protesilaus, Iphicli filius I. 14. cum Podarce ducit naves quadraginta I. 17. Occiditur ab Aenea II. 11. Sepelitur II. 12.

Prothoenor, Boeotiae princeps I. 13. cum aliis ducit naves quinquaginta I. 17.

Prothous Magnes, ducit naves quadraginta I. 17.

Ptoliporthus, Telemachi et Nausicae filius VI. 6.

Punicae litterae I. 16. a Cadmo Danaoque Graecis traditae V. 17. *Epist. et Prolog.*

Pylaemenes, Melii filius, Paphlagonus II. 35. non alienus sanguinis Priamidarum, ab Achille cadit III. 5.

Pylaeus, Lethi filius II. 35. cadit III. 14.

Pyraechmes, Axii filius, Paeonius II. 35. a Diomede cadit III. 4.

Pyrrhus, *vid. v. Neoptolemus.*

Pythii oraculum II. 14.

R.

Rhesus, Eione genitus, ab Ulixee et Diomede interfectus, eiusque copiae a Graecis deletae II. 45 sq.

Rhodus insula, Graecis sociata Rhodii auctores erant caedis Phalantis IV. 4.

Rhoeteum, ubi Aiakis sepulchrum V. 15.

S.

Sacrificia I. 2. 15. II. 14. 49. V. 8. 10.

Salamina Cyprina, a Teucro condita VI. 2. 4.

Sarpedon, Lycius ex Solemo,

Xanthi et Laodrae II. 35. Recenset Graecorum litiam, et Troianorum donis a Priamo Graecos invadit I. 12. necatus pugna ex III. 43. Occiditur a Patroclus Lugetur III. 9.

Scamandrius, *vid. v. Scamandrus flavius.*

Scamandrus flavius, a Nestore thesilea praeceptis III. 12.

Scepsis, ab Aiace capta III. 12.

Schedius Phocensis I. 17. Epistropho dicitur aegista I. 17. Calliope Scylla, in quam delata VI. 5.

Seyrus, dives urbis, a Graecis capta II. 16.

Scythae, qui mercatorum Hellespontum venerunt aut Troianiam, univocantiam contra Troianos II. 8. Graeci Scythas deligunt II. 10. Scytharum cum donis ad Graecos II. 16. Scytharum rebus incensanti, Iphigenia committitur I. 23.

Sepiadum littus, Graecis saxorum difficultate quaesivit VI. 8.

Sidona, ae I. 2. Sidonum I. 8. cf. v. Alexandria.

Sigeum, ubi Achilles I. 14. IV. 15. Huc secunda incensis tabernaculis noctem opperitur I. 14.

Sinon igni elato Graecis dat V. 12.

Sirenarum scopuli, quos navigavit Ulixes VI. 2.

Sol testis invocatur V. 12.

Solemus II. 35.

Spartae concio Graecorum I. 4. altera I. 12.

Sthenelus Argivus, Capta I. 14. Fortiter pugnat Strophius Phocensis, cui Aegistho nupserat, ad I. 12. VI. 3.

T.

Talaemenes II. 35.

ius praeco IV. 22. V. 1.
 em, Aegisthi manibus ere-
 Idomenco tradit VI. 2.
 , Agenoris filia, ex Iove
 t Lacedaemonem I. 9.
 sa, Teuthrantis filia, ab
 abducta II. 18. Aiaci
 aio cedit II. 19. Eius ex
 filius Eurysaces V. 16.
 n Ulixi naves cum sociis
 omnibus rebus, quae ex
 habuerat, adimit VI. 5.
 rum Salamina prohibet
 us, Circes ex Ulixie fili-
 matrem occidit VI. 15.
 chus, Ulixis et Penelopes
 , ducit Nausicam, procre-
 : Ptoliporthum VI. 6. Su-
 patri, agris Cephaleniae
 atur, additis custodibus
 4.
 us, Moesiae imperator II.
 rculis filius, procerus cor-
 ac pollens viribus II. 4.
 is affinis II. 5. Ad eius
 n naves adpellunt Graeci
 Pugnatur cum Graecis, et
 andrum interficit II. 2.
 eratur ab Achille II. 3.
 legatione pax fit et con-
 a cum Telepho II. 5 sq.
 ere vexatur: recusat mili-
 adversus Priamum, cuius
 Astyoche uxorem habet,
 a natus Eurypylus II. 5.
 itio a Telepho excipiuntur
 laus et Agamemnon, do-
 e donantur II. 6. Ma-
 et Podalirius eius vulne-
 deri iubentur, *ibid.* Ar-
 enit, oraculo monitus, et
 chille sanatur II. 10. Te-
 s dux fit Graecorum ad
 m, *ibid.* et domum disce-
 12.
 Priamides, a Diomede
 IV. 7.
 mater testis invocatur V.

i. q. Troiani IV. 2.
 , Aiaci frater I. 13. sa-
 di peritus III. 1. Salami-
 patre expulsus, in Cypro

Salaminam urbem condit VI.
 2. 4.
 Teuthranus, Teuthrantis ex Au-
 ge filius, frater Telephi uteri-
 nus, ab Aiace occiditur II. 3.
 Teuthras, Phrygum rex, cadit ab
 Aiace II. 18.
 Thalpius cum Diore aliisque ducit
 naves quadraginta I. 17.
 Theano, Antenoris uxor, templi
 Minervae sacerdos, Palladium
 rapit V. 8.
 Theandrus, Polynicis filius I. 14.
 ex Thebis ducit naves quadra-
 ginta I. 17. Occidit Telephi
 comitem: postea ipse a Tele-
 pho occiditur: Diomedes, so-
 cietatis iure inde a parentibus
 cum eo iunctus, humeris cum
 proelio effert II. 2.
 Thestor I. 15.
 Thetis Acastum Neptolemi mani-
 bus liberat VI. 9. Cf. v. Peleus.
 Thoas, Andraemonis filius I. 13.
 ducit naves quadraginta I. 17.
 Legatus pacis V. 10.
 Thrasymedes, Nestoris ex Ana-
 xibia filius I. 13.
 Thyestes IV. 7 n. cr.
 Thymbraeus Apollo, *vid.* v. Apollo.
 Tithonus, III filius IV. 22. Me-
 mnonis pater IV. 4.
 Tlepolemeus, Herculis filius I. 14.
 ex Rhodo ducit naves novem I.
 17. Legatus ad Telephum II.
 5. Eurypylo traditur, *ibid.* In
 ludis Patrocli victor est saltu
 III. 19.
 Troiae moenis, Apollinis et Ne-
 ptuni monumenta V. 11. Tro-
 iani affines Graecis a Pelope in-
 de V. 2. Multo cum clamore
 hostes aggrediebantur atque in-
 compositi, *vid. Obs. ad* II. 38.
 Volunt bellum transmitters in
 Graeciam II. 8. Socii domi-
 tionem occipiunt II. 35. Desc-
 runt Troianos et Graecis auxi-
 lium offerunt III. 3. Obsessio
 Troiae IV. 20. Troia ab Ae-
 nea et Antenore prodita IV. 22.
 V. 1 sqq. Troia capta V. 12.
 Regno potitur Antenor V. 17.
 Troilus Priamides, captus iugu-

latur per Achillem: admodum a Troianis logetur IV. 9.
 Tros, Erichthonii filius IV. 22.
 Vocatur Dardani filius I. 9.
 Turturis marinae os, quo armatum erat Telegoni hastile VI. 15.
 Tymoetes, filius Laomedontis IV. 22.

U.

Ulixes, legatus ad Priamum, Helenam repetiturus I. 4. et II. 20 sqq. Campestri exercitui praepositus I. 16. Ducit naves duodecim I. 17. Callida arte Iphigeniam Mycenis Aulidem adducit I. 20. Iphigeniam sacrificio adornat cum Menelao et Calchaute I. 21. Reconciliat Achillem et Agamemnonem II. 9. Auctor fuit caedis Palamedis II. 15. 29. Telephus eum persequitur II. 3. Occidit serpentem, qui Philoctetam momordit II. 14. Vulnegratus pugna excedit II. 38. Legatus ad Priamum II. 48. Sagittandi peritus III. 1. 18. Ulixis et Aiacis luctatio III. 19. In Hectoris

redemptione Priamum insequitur III. 20. occidit IV. 7. Canthaclo Antimachi filius IV. 1. proditione praecipuus IV. 22. V. 4 sqq. ei tradit Aeneas V. 1. Aiace certat de Paris dendo, quod ipsi V. 14. Aiacis caedis et vim offensi exercens, clam Ismarum 15. Cretam adpellat. memento suos errores 5. Ithacam redit VI. mors VI. 14 sq.

V.

Vulcano sacra Lemnetae istites serpentium dentur II. 14.

X.

Xanthus, Sarpedonis 35.

Z.

Zacynthus insula VI. Zela urbs ab Aiace

A d d e n d a.

acfat. p. 27. l. 1. Laudavitne Gr. Dictyis verba etiam
haud addito auctoris nomine? v. Obs. ad V. 11. —
l. 17. post *aratione*: ut lib. V. 15. *attractus, us.* —
ult: Cf. tamen Ruhnk. ad Terent. Eun. II. 3. 22.
ibi laudat Voss. de Anal. I. 36. p. 172. — P. 41.
Caes. B. G. III. 14. *naves paratissimae atque omni ge-
nerum ornatissimae.* Formulam *omni instrumen-
tarius* videtur debere Livio, qui lib. XLII. 1. *magi-
mulis tabernaculisque et omni alio instrumento militari
utur.* — P. 44. l. 30. post *transportat*: Senec. Thy-
. *bella trans pontum vehant.*
Lit. crit. p. 17. l. 5: Ter Dares c. 19. 20. *excessionem*
quod ubique corrumpitur in *excessionem.* — P. 18.
Terent. Eun. IV. 5. 4 et 6. 27. *Chreme.* — P. 20.
Cf. Sall. Iug. 53. *nam dolus Numidarum nihil languis-
sime remissi patiebatur.* — P. 53. l. 1. Sallustii integer
est: *ac primo, obscura nocte, postquam haud procul
e erant, strepitu, velut hostes adventare, alteri apud
formidinem simul et tumultum facere.* — Ibid. l. 3:
Hannib. 2. 2. *darentque operam clandestinis consiliis,
inhibentem in suspicionem regi adducerent, tamquam ab-
solutum alia atque antea sentire.* ubi Bosius conii-
rruptus — *sentiret*; et alii aliter loci rationem dispo-
Tribus hisce locis habes genus Accusativi cum Infini-

ADDENDA.

tivo absoluti, qui explicandus est per ellipsin. S. Septimiano ad Accus. cum Inf. *plurima monumenta* intell. dicentes, docentes. Locum Sallustii ita interpretatu, qui talis sibi videbatur, ut crederent, hostem esse. Nepotis ita: ut Hannibalem regi adducerent nem talem, ut crederet, eum corruptum aliam sentire. — P. 250. l. 14: et nuperrime Voell. Mus. 1832. p. 217. qui praeterea Dictyis locum legisse videtur, ex eo repetens, ossa Memnonis Phoeniciae loca esse; nam Hemera ea sepelit Phoeniciae loca Palliochis, de quo ago in Obs.

Glossar. p. 507. l. 35: Etiam *somno premi* IX. 15. — P. 324. l. 21: atque Virgil. Aeneid. *regnum gentibus esse*, i. e. regnare gentibus. — Ipse Sallust. Hist. II. ap. Donat. ad Terent. Ad. 2. *in flumine ruere*, pro in flumen.

Handwritten marks or scribbles, possibly initials or a signature, located in the middle left area of the page.

